

**AZ SZKP
XIX. KONGRESSZUSÁNAK
ANYAGA**

(1952 OKTÓBER 5—14)

**BESZÉDEK. HATÁROZATOK.
AZ SZKP SZERVEZETI SZABÁLYZATA**

Felelős kiadó a Szilera Könyvkiadó vezetőigazgatója

Az SzK(b)P Központi Bizottságának a XIX. pártkongresszus egybehívásáról és napirendjéről hozott határozatát *I. V. Sztálin* 1952 augusztus 20-án tette közzé „Az SzK(b)P valamennyi szervezetének tudomására” című közleményben.

Egyidejűleg megjelentek a kongresszus napirendje 3. és 4. pontjához készített határozat-tervezetek, valamint *N. Sz. Hruscsov* tézisé a napirend 4. pontjához. Ezeket a tervezeteket a párt valamennyi szervezete a kongresszus megnyitásáig eltelt idő alatt megvitatta, azonkívül nyilvános vita folyt róluk a szovjet sajtóban.

A kongresszus október 5-én, moszkvai idő szerint este 7 órakor nyílt meg. *V. M. Molotov* megnyitó beszéde után a kongresszus megválasztotta a vezető szerveket a következő összetételben:

Elnökség: *V. M. Andrianov, A. B. Arisztov, M. D. Bagirov, L. P. Berija, N. A. Bulganyin, K. J. Vorosilov, L. M. Kaganovics, D. Sz. Korotcsenko, O. V. Kuusinen, G. M. Malenkov, V. M. Molotov, A. I. Nyijazov, N. Sz. Patolicsev, I. V. Sztálin, N. Sz. Hruscsov, Zs. Sajahmetov.*

Titkárság: *A. N. Poszkrjobisev, N. G. Ignatov, I. V. Kapitov, A. I. Mgeladze, L. G. Melnyikov, Z. I. Muratov, A. M. Puzanov, A. J. Sznyeckusz, D. G. Szmirnov.*

Szerkesztő Bizottság: *P. N. Poszpelov, B. Gafurov, L. F. Iljicsev, N. A. Mihajlov, M. A. Szuszlov, J. I. Tretyakova.*

Mandátumvizsgáló Bizottság: *N. M. Pegov, G. A. Arutyinov, Sz. Babajev, N. I. Beljajev, L. I. Brezsnyev, Sz. A. Vagapov, I. T. Grisin, A. P. Jefimov, J. E. Kalnberzin, A. I. Kiricsenko, N. V. Kiszeljov, I. G. Kebin, I. R. Razzakov, M. F. Skirjatov, I. D. Jakovlev.*

A vezető szervek megválasztása után jóváhagyták a kongresszus napirendjét:

1. Az SzK(b)P Központi Bizottságának beszámolója — előadó: *G. M. Malenkov*, a Központi Bizottság titkára.

2. Az SzK(b)P Központi Revíziós Bizottságának beszámolója — előadó: *P. G. Moszkatov*, a Revíziós Bizottság elnöke.

3. A XIX. pártkongresszus Irányelvei a Szovjetunió fejlesztését szolgáló 1951—1955. évi ötödik ötéves tervhez — előadó: *M. Z. Szaburov*, az Állami Tervbizottság elnöke.

4. Az SzK(b)P Szervezeti Szabályzatának módosítása — előadó: *N. Sz. Hruscsov*, a Központi Bizottság titkára.

5. A párt központi szerveinek megválasztása.

A napirend 1. pontjának előadója, *G. M. Malenkov*, október 5-én mondotta el beszédét. A napirend 2. pontjának előadója, *P. G. Moszkotov*, október 6-án mondotta el beszédét. A napirend 1. és 2. pontjának vitája az október 7-i esti ülésen fejeződött be.

A napirend 3. pontjának előadója, *M. Z. Szaburov*, október 8-án mondotta el beszédét. A 3. pont vitája az október 9-i esti ülésen fejeződött be. Október 10-én a kongresszus az 1951—1955. évi ötödik ötéves tervnek a kongresszus elé terjesztett Irányelveit az október 9-én kiküldött bizottság módosításaival és kiegészítéseivel együtt határozattá emelte.

A napirend 4. pontjának előadója, *N. Sz. Hruscsov*, október 10-én mondotta el beszédét. A 4. pont vitája az október 11-i esti ülésen fejeződött be.

Október 12-én, vasárnap, a kongresszus nem tartott ülést.

Október 13-án *L. M. Kaganovics* a Központi Bizottság nevében javaslatot tett a pártprogram átdolgozására vonatkozólag. A kongresszus a javaslatot elfogadta és a pártprogram átdolgozására bizottságot választott.

Az október 13-i esti ülésen a kongresszus határozatot hozott arról, hogy a pártot „Az Összszövetségi Kommunista (bolsevik) Párt” helyett ezentúl „A Szovjetunió Kommunista Pártja”-nak kell nevezni. Ugyanezen az ülésen a kongresszus határozatot hozott a párt Szervezeti Szabályzatán tett módosításokról és jóváhagyta a Szovjetunió Kommunista Pártjának Szervezeti Szabályzatát.

Október 14-én tartották a kongresszus záróülését, amelyen megválasztották a párt vezető szerveit, s amelyen *I. V. Sztálin* beszédet mondott.

A kongresszus *K. J. Vorosilov* záróbeszédével fejeződött be.

A kongresszuson vendégként részt vettek és üdvözlő beszédeket mondtak 44 testvéri kommunista és munkáspárt küldöttei.

A kongresszuson elhangzott beszédek közül ez a gyűjtemény csupán a legfontosabbakat tartalmazza.

1952 november

A kiadó

**AZ SZK(b)P XIX. KONGRESSZUSÁNAK
EGYBEHÍVÁSA**

AZ SZK(b)P XIX. KONGRESSZUSÁNAK EGYBEHÍVÁSÁRÓL SZÓLÓ KÖZLEMÉNY

1952 augusztus 20

AZ SZK(b)P VALAMENNYI SZERVEZETÉNEK TUDOMÁSÁRA:

A napokban Moszkvában összeült az SZK(b)P Központi Bizottságának plénuma.

Az SZK(b)P Központi Bizottsága elhatározta, hogy 1952 október 5-re egybehívja az SZK(b)P XIX. rendes kongresszusát.

A XIX. kongresszus napirendje:

1. Az SZK(b)P Központi Bizottságának beszámolója — előadó G. M. Malenkov elvtárs, a Központi Bizottság titkára.
2. Az SZK(b)P Központi Revíziós Bizottságának beszámolója — előadó P. G. Moszkatov elvtárs, a Revíziós Bizottság elnöke.
3. A párt XIX. kongresszusának irányelvei a Szovjetunió fejlesztését szolgáló 1951—1955. évi ötödik ötéves tervhez — előadó M. Z. Szaburov elvtárs, az Állami Tervbizottság elnöke.
4. Az SZK(b)P Szervezeti Szabályzatának módosítása — előadó N. Sz. Hruscsov elvtárs, a Központi Bizottság titkára.
5. A párt központi szerveinek megválasztása.

A kongresszusi képviselet aránya
és a küldöttek megválasztásának rendje:

1. Ötezer párttagra egy szavazati joggal rendelkező küldött;
2. ötezer tagjelöltre egy tanácskozási joggal rendelkező küldött.

3. A XIX. pártkongresszus küldötteit a párt Szervezeti Szabályzatának megfelelően zárt (titkos) szavazással választják meg.

4. Az OSzFSzK pártszervezeteinek küldötteit a területek, határterületek és autonóm köztársaságok pártkonferenciáin választják meg. A többi szövetségi köztársaságban a küldötteket a szövetségi köztársaságok Kommunista Pártjai központi bizottságainak elbírálása szerint a területi pártkonferenciákon vagy a szövetségi köztársaságok Kommunista Pártjainak kongresszusán választják meg.

5. A Szovjet Hadsereg, a Hadiflotta, továbbá az Államvédelmi Minisztérium határőregységei pártszervezeteinek kommunistái a XIX. pártkongresszus küldötteit a többi pártszervezettel együtt a területi, határterületi pártkonferenciákon vagy a szövetségi köztársaságok Kommunista Pártjainak kongresszusán választják meg.

I. SZTÁLIN

az SzK(b)P KB titkára

BESZÉD
ÉI

V. M. MOLOTOV ELVTÁRS MEGNYITÓ BESZÉDE

Október 5

Elvtársak!

A párt Központi Bizottsága nevében üdvözlöm a XIX. pártkongresszus küldötteit és kedves vendégeinket, akik itt a külföldi Kommunista Pártokat és a munkásosztály más pártjait, testvérpártjainkat, képviselik. (Viharos, hosszantartó taps.)

Első szavunkat ma azoknak szenteljük, akik a német és más agresszorok elleni háború éveiben hőiesen védelmezték Szovjet Hazánkat, s életüket áldozták igaz ügyünkért. Emlékezzünk meg felállással azok dicső emlékéről, akik elesetek ebben a háborúban, akik életüket áldozták a fasizmus ellen, a Szovjetunió szabadságáért és függetlenségéért vívott harcban. (Mindenki feláll.)

Pártunk néhány igen kiváló vezető embere ma nincs közöttünk. Elhunyt Alekszandr Szergejevics Scserbakov, aki a háború nehéz éveiben a hadseregben a politikai munkát vezette, s akit a párt különösen a moszkvai pártszervezet kimagasló vezetőjeként ismert. Nincs közöttünk Mihail Ivanovics Kalinyin, akit oly jól ismert az egész ország, s akit anynyira szeretett pártunk. Meghalt Andrej Alekszandrovics Zsdanov, a párt sztálini vezető magvának egyik legtehetségesebb képviselője. Eszünkbe jut más elhunyt barátaink és elvtársaink neve is, akiknek élete elválaszthatatlanul összeforrott a párttal. Az őszinte megbecsülés jeléül áldozunk emléküknél. (Mindenki feláll.)

Pártunk előző kongresszusát 1939-ben tartottuk. Az azóta eltelt időszakban nagy történelmi jelentőségű események mentek végbe.

Mint tudjuk, a német fasizmusnak a Szovjetunió ellen intézett hitszegő támadása megzavarta népünk békés munkáját. Kénytelenek voltunk félbeszakítani a harmadik ötéves terv feladatainak teljesítésével kapcsolatos munkánkat. Teljesen a háborús követelményeknek megfelelően kellett átszerveznünk egész tevékenységünket, mindent alá kellett rendelnünk annak a feladatnak, hogy szétzúzzuk a területünkre betört ellenséget.

A második világháború hatalmas próbát jelentett a fiatal, soknemzetiségű Szovjetállam számára. Ugyanakkor ez a háború sokoldalú próbának vetette alá pártunk politikájának helyességét. A háború éveiben a szovjet nép sok nehéz napot élt át és súlyos áldozatokat hozott. A Szovjetunió azonban nem gyengült meg és nem ingott meg ezeknek az eseményeknek tüzeiben, hanem pártunk vezetésével mint szocialista állam még jobban megciszódott és megerősödött, még inkább megbizonyosodott erejéről, nagy ügyének legyőzhetetlenségéről.

A második világháború a fasiszta agresszorok vereségével ért véget, ami sok tekintetben kibontakozáshoz segítette az európai és ázsiai népi-felszabadító mozgalom erőit. A kialakult új helyzetben, különösen a Szovjetuniónak ebben a háborúban betöltött döntő szerepe folytán, lehetővé vált, hogy a háborúutáni időszakban egész sor ország letérjen a fejlődés kapitalista útjáról és új útra, a népi demokratikus államok létrehozásának és fejlesztésének útjára lépjen. Ezzel új szakasz kezdődött a nemzetközi szocializmus fejlődésében.

Mindez megmagyarázza, miért nőtt meg napjainkban olyannyira pártunk eszmei irányító befolyása az ország életének minden megnyilvánulására, és miért oly nagy népünk szeretete pártja: Lenin—Sztálin pártja iránt. (H o s s z a n t a r t ó t a p s.)

Ez azt is megmagyarázza, miért oly nagy mostanában pártunk nemzetközi tekintélye, s miért oly nagy más orszá-

gok dolgozóinak bizalma és tisztelete pártunk és sztálini vezetése iránt. (Viharos, hosszantartó taps.)

A Szovjetunió a háborúutáni időszakban a népgazdaság helyrcállításának és továbbfejlesztésének feladataira, valamint a népek közötti béke megőrzésének és megszilárdításának feladataira összpontosította erőit.

A mostani kongresszuson meg kell vitatnunk a Szovjetunió fejlesztését szolgáló ötödik ötéves terv irányelveit. Az elmúlt év eredményei, de a folyó év gazdasági eredményei is arról tanuskodnak, hogy országunk dolgozói már jelentős sikereket értek el az ötödik ötéves terv nagyszabású feladatainak végrehajtásában. Ahhoz, hogy biztos léptekkel haladjunk előre, még erélyesebben kell harcolnunk a munkánkban mutatkozó hiányosságok ellen, az önteltség és a bürokratikus önelégültség hangulatának leküzdéséért, bárhol is nyilvánuljanak meg ezek, állandóan emlékezetünkben kell tartanunk, hogy a bíráló és az önbírálat a kommunisták nélkülözhetetlen harci fegyvere, a mi módszerünk, a szovjet módszer a tömegek öntevékenységének fokozására.

A kongresszus határozatai arra lelkesítik majd a pártot és az egész szovjet népet, hogy az új ötéves tervet ne csak teljesítse, hanem túlteljesítse. Ez a Szovjetállam hatalmának további és mindenre kiterjedő megerősödését, és a nép — a munkásosztály, a kolhozparaszság, a szovjet értelmiség — anyagi és kulturális színvonalának további lényeges emelkedését fogja jelenteni. Ugyanakkor a szovjet nép, az ötéves terv megvalósításával új, fontos sikereket ér el a szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenet útján. (Viharos taps.)

Nem feledkezzünk meg természetesen arról sem, hogy a Szovjetunió „az államok rendszerében” él, hogy van imperialista tábor, amely kalandor, hódító terveket sző, amely egyre inkább fegyverkezik, minden módon szítja a háborús hisztériát és előkészületeket tesz egy újabb világháború kirobbantására. Ennek az agresszív, antidemokratikus tábornak élén az Amerikai Egyesült Államok vezető reakciós körei állnak, amelyek a tőkés monopóliumok akaratát teljesítik. A tő-

kés monopóliumok a profit növeléséért folytatott telhetetlen hajszájuk során erőszakkal igyekeznek megteremteni világuralmukat. Az Egyesült Államok uralkodó köreit terheli a fő felelősség a koreai bűnös háborúért és Taivan kínai sziget elfoglalásáért, azért, hogy Nyugat-Németországot és Japánt függő állammá változtatták, azért, hogy Nyugaton és Keleten olyan agresszív katonai szövetségek létesültek, mint az Északatlanti Tömb, amelyek a békeszerető államok — a Szovjetunió, a Kínai Népköztársaság és a népi demokráciák ellen irányulnak.

Semmi sem leplezheti el azonban a kapitalista világrendszernek az utóbbi években végbement komoly meggyengülését, különösen azután, hogy a háborúutáni időszakban számos, összesen 600 millió embert képviselő állam levált róla. Semmi sem leplezheti el azt sem, hogy a kapitalista országok képtelenek megbirkózni egy újabb gazdasági válság és a tömeges munkanélküliség további növekedésének fokozódó veszélyével, ami egyszersmind az ezen államok közötti ellentétek és viszálykodások növekedését vonja maga után s az osztályharc szükségyszerű kiéleződésére vezet ezekben az országokban. Bármennyire erőlködnek is a háborús gyűjtőgatók és sajtóbérenceik, bármennyire igyekeznek is a békeszeretet álarcát ölteni magukra s ugyanakkor a Szovjetunió támadó szelleméről szóló rágalmak terjesztésével félrevezetni a polgári lapok olvasóit, nem képesek elkendőzni azt a tényt, hogy éppen az imperialista tábor agresszív körői fenyegetik újból és újból a népek szabadságát és nemzeti függetlenségét, éppen ők fenyegetik újból és újból a békét és a nemzetközi biztonságot. Minél inkább feltárul az általános válság állapotában levő és egyre inkább a fasizmus rendszere felé csúszó modern kapitalizmus további perspektíváinak ingatagsága és bizonytalansága, annak belső gyengesége, annál agresszívabbak lesznek az imperialista tábor legfőbb hatalmai, annál agresszívabb lesz új háborúra irányuló rablópropagandájuk.

A reakció és agresszió táborával szemben áll a másik tábor — a béke és a demokrácia megvédésének nemzetközi

tábora. E békeszerető, demokratikus tábor élén méltán áll a Szovjetunió, amely szilárdan és tántoríthatatlanul védelmezi a népek közötti béke fenntartásának és megszilárdításának politikáját. (Hosszantartó taps.)

Ezzel kapcsolatban nem mulaszthatjuk el a megjegyzést: a második világháború legfontosabb eredménye az a történelmi tény, hogy a Szovjetunió végérvényesen maga mögött hagyta azt az időt, amikor nemzetközileg el volt szigetelve. Most a béke és demokrácia ügyét a Szovjetunióval együtt védelmezik a népi demokratikus országok, a Kínai Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság. Ezenkívül most a béke és demokrácia védelme a béke híveinek hatalmas nemzetközi mozgalmára támaszkodik, amely az emberek százmillióit egyesíti, többek között a béke híveinek millióit a kapitalizmus országaiban.

Mi, szovjet emberek, amikor a béke biztosításáért harcolunk, egyetlen percre sem feledkezünk meg arról, hogy kellő éberségre van szükség és készen kell állnunk arra, hogy aktívan visszavágjunk a kardesőrtető imperialista tábor bármilyen agressziójára. Enélkül nem lehet valóban megvédeni a béke fenntartásának és megszilárdításának ügyét. Ebben Sztálin elvtárs közismert útmutatását tartjuk szem előtt, amely a béke ügyéért küzdő népek harcának alapja lett:

„A béke fennmarad és tartós lesz, ha a népek kezükbe veszik a béke megőrzésének ügyét és végig kitartanak mellette. (Viharos, szűnni nem akaró taps.) A háború elkerülhetetlenné válhat, ha a háborús gyujtogatóknak sikerül hazugságaikkal befogni a néptömegeket, félrevezetni és új világháborúba sodorni őket.”

A mostani pártkongresszus megmutatja, mennyire megnöttek és megszilárdultak a Szovjetunióknak, a győztes szocializmus hazájának erői. A pártkongresszus be fogja tölteni azt a fő feladatát is, hogy a marxizmus-leninizmus tündöklő fényével megvilágítsa a szocializmus új és még dicsőbb győzelmei felé vivő utat országunkban, s a nemzetközi demokratikus erők további, még átfogóbb és hatalmasabb tömör-

rüléséhez vezető utat a béke védelmének érdekében világ-szerte. (Hosszantartó taps.)

Pártunk erősebben és szilárdabban mint valaha, érkezett el a XIX. kongresszushoz. (Hosszantartó taps.) Pártunk zászlaja, amelyet dicső harcok és sok győzelem fénye ragyog be, magasan lobog és hívja népünket előre, a kommunizmus győzelme felé. (Hosszantartó taps.) Pártunk vezérének, Sztálinnak neve, az egész haladó emberiség legjobb reménységeit és törekvéseit fejezi ki. (Viharos, szűnni nem akaró ünneplés. Mindenki feláll.)

Éljen Lenin—Sztálin pártja! (Viharos taps.)

Éljen a XIX. pártkongresszus! (Viharos taps.)

Sokáig éljen erőben, egészségben szeretett nagy SZTÁLINUNK! (Viharos, szűnni nem akaró ünneplés. Mindenki feláll. Felkiáltások: „Éljen a nagy Sztálin!” „Sztálin elvtársnak hurrá!” „Dicsőség Sztálin elvtársnak, a párt és a nép nagy vezérének!” „Éljen a szeretett Sztálin!”)

A Központi Bizottság megbízásából a párt XIX. kongresszusát ezennel megnyitom. (Mindenki feláll. Viharos, hosszantartó taps. A kongresszus küldöttei a párt himnuszát, az „Internacionálét” éneklik.)

A KÖZPONTI BIZOTTSÁG BESZÁMOLÓJA AZ SZK(b)P XIX. KONGRESSZUSÁNAK

G. M. MALENKOV elvtárs

a Központi Bizottság titkára előadói beszéde

Október 5

I

A SZOVJETUNIÓNEMZETKÖZI HELYZETE

Elvtársak! A XVIII. pártkongresszus óta eltelt időszak bővelkedett világtörténelmi jelentőségű eseményekben.

A második világháború alapjaiban megrendítette sok nép és állam életét, s megváltoztatta a világ arculatát. A háború, amelyet a nemzetközi imperialista reakció erői készítettek elő, s amelyet Keleten a militarista Japán, Nyugaton pedig a hitleri Németország robbantott ki, felrúgta kezdeményezőinek számításait, és hála a szovjet nép hősie harcának, az imperialisták számára nem várt eredményekkel végződött.

A Szovjetuniót nem sikerült megsemmisíteni vagy meggyengíteni, sőt, a Szovjetunió megerősödött, nemzetközi tekintélye megnövekedett. A demokráciát nem sikerült meggyengíteni és elpusztítani, sőt több közép- és délkeleteurópai ország levált a kapitalizmusról, s ezekben az országokban népi demokratikus rend honosodott meg. A gyarmati és függő országok népeit nem sikerült még súlyosabb rabságba dönteni, sőt, ezekben az országokban újabb hatalmas lendületet vett a nemzeti szabadságharc, kiéleződött az imperializmus gyarmati rendszerének válsága. Az egész imperialista világrendszerre súlyos csapást mért a nagy kínai nép történelmi jelentőségű győzelme. Az emberiségnek immár egyharmada kisza-

badult az imperializmus járma alól, lerázta az imperialista kizsákmányolás láncait.

Magában a kapitalista világban a háború következtében három nagy állam: Németország, Japán és Olaszország kiesett a nagyhatalmak sorából, Franciaország és Anglia pedig elvesztette korábbi pozícióit.

A háborúutáni időszak a kapitalista világrendszer további gyengülésének, s a demokrácia és a szocializmus erői növekedésének időszaka.

Gazdasági téren a háborúutáni években a tőkés országokban újabb gazdasági nehézségek támadtak, kibontakozott az amerikai imperializmus terjeszkedése és ezzel kapcsolatban kiéleződtek a tőkés országok közötti ellentétek. Ezeket az ellentéteket fokozták az imperialista köröknek azok a kísérletei, hogy a gazdaság militarizálása és egy újabb háború előkészítése útján láboljanak ki a gazdasági nehézségekből.

Politikai téren a háborúutáni időszakot az jellemezte, hogy két tábor alakult ki: az agresszív, antidemokratikus tábor, élén az Amerikai Egyesült Államokkal, és a békeszerető, demokratikus tábor. Ez alatt az idő alatt a kapitalista világban a reakció és az agresszió új központja alakult ki: az Egyesült Államok, s innen fenyegeti most a legfőbb veszély a béke ügyét, a népek szabadságának és nemzeti függetlenségének ügyét. A békeszerető erők e veszély láttán valamennyi országban elszánt harcra keltek, hogy megvédjék a békét és országuk nemzeti függetlenségét.

A Szovjetunió a háborúutáni időszakban folytatta a háború által megszakított előrehaladását a XVIII. pártkongresszus megjelölte úton, a békés fejlődés és a szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenet útján. A háborúutáni esztendőkhöz hatalmas eredmények születtek az iparban és a közlekedésben, a mezőgazdaságban, a tudomány, a kultúra és a művészet minden területén. Ugyanakkor ezekben az években még jobban megszilárdult a szovjet rend, még jobban megerősödött a szovjet társadalom erkölcsi-politikai egyetése és országunk népeinek barátsága.

A Szovjetunió ezekben az években aktívan harcolt a világbéke fenntartásáért és megszilárdításáért.

Vizsgáljuk meg a nemzetközi helyzettel kapcsolatos főbb kérdéseket.

1. A kapitalista világrendszer további gyengülése és a tőkés országok gazdasági helyzete

A világ gazdasági helyzetének általános képét ma a fejlődés két vonala jellemzi.

Az egyik vonal: a békés gazdaság szakadatlan fellendülésének vonala a Szovjetunióban és a népi demokratikus országokban. Ez a gazdaság nem ismer válságokat, fejlődése a társadalom anyagi és kulturális szükségletei maximális kielégítésének biztosítását szolgálja. Ez a gazdaság biztosítja a néptömegek életszínvonalának rendszeres emelkedését és a munkaerő teljes foglalkoztatottságát. Ezt a gazdaságot a demokratikus tábor országainak baráti gazdasági együttműködése jellemzi.

A másik vonal: a kapitalizmus gazdaságának vonala, a kapitalizmusé, amelynek termelőerői egyhelyben topognak, annak a gazdaságnak a vonala, amely a kapitalizmus egyre jobban mélyülő általános válságának és a folytonosan ismétlődő gazdasági válságoknak, a harapófogójában vergődik, a gazdaság militarizálásának, a háborús célokat szolgáló termelési ágak egyoldalú fejlesztésének, az országok közti konkurrenciaharcnak és egyes országok más országok által való leigázásának a vonala. Ez a helyzet annak következtében alakul ki, hogy ez a gazdaság nem a társadalom érdekében fejlődik, hanem azért, hogy maximális profitot biztosítsanak a kapitalisták számára, az adott ország lakossága többségének kizsákmányolása, tönkretétele és nyomorbadöntése útján, más országok, különösen az elmaradott országok népeinek leigázása és rendszeres kifosztása útján, végül pedig háborúk és a nemzetgazdaság militarizálása útján.

A Szovjetunió és a tőkés országok termelésének fejlődését a következő adatok jellemzik:

**A Szovjetunió és a tőkés országok ipari termelésének
növekedése 1929-től 1951-ig**
(százalékban 1929-hez viszonyítva)

	1929	1939	1943	1946	1947	1948	1949	1950	1951
Szovjetunió.....	100	552	573	466	571	721	870	1 082	1 266
Egyesült Államok...	100	99	217	155	170	175	160	182	200
Anglia.....	100	123	az ada- tok t nem közlö- tek	112	121	135	144	157	160
Franciaország.....	100	80		63	74	85	92	92	104
Olaszország.....	100	108		72	93	97	103	118	134

Amint a fenti táblázatból látható, a Szovjetunió ipari össztermelése 1951-ben 1929-hez viszonyítva 1 266 százalék volt, vagyis ez alatt az idő alatt csaknem tizenháromszorosára növekedett. A szovjet ipar a háborúutáni időszakban, ugyanúgy mint a háború előtt, a békés termelés fejlesztése alapján töretlenül felfelé ívelő vonalban fejlődik.

A fenti táblázatból az is kitűnik, hogy az Amerikai Egyesült Államok ipari termelése az 1929 és 1939 közötti időszakban egyhelyben topogott. Később csupán azáltal emelkedett, hogy a második világháború idején a haditermelés erősen növekedett, majd jelentősen visszaesett és csak a koreai nép ellen indított háború és az erőltetett ütemű fegyverkezési háj-szára való áttérés következtében növekedett meg ismét, s ezzel kapcsolatban 1951-ig az 1929. évi termelés kétszeresére emelkedett.

Anglia ipari termelése ugyanebben az időszakban csupán 60 százalékkal növekedett, Nyugat-Európa számos más kapitalista országában pedig az ipar még mindig az 1929. évi színvonal körül mozog.

Az európai népi demokratikus országokban, habár ezek jóval többet szenvedtek a háborútól, mint Nyugat-Európa tőkés országai, az ipari termelés 1951-ben a következő arányban haladta meg a háborúelőtti színvonalat: Lengyelország-

ban 2,9-szeresen, Csehszlovákiában 1,7-szeresen, Magyarországon 2,5-szeresen, Romániában 1,9-szeresen, Bulgáriában 4,6-szeresen, Albániában több mint ötszörösen. Ezeknek az országoknak a mezőgazdasága is szakadatlanul fejlődik. Különösen gyorsan fejlődik az ipari növények termesztése, jelentős eredmények vannak az állattenyésztés terén is.

A Német Demokratikus Köztársaság nagy sikereket ért el gazdasága fejlesztésében. A köztársaság ipari termelése 1952-ig nemcsak elérte, hanem 36 százalékkal túl is szárnyalta a háborúelőtti színvonalat. 1951-ben az ipari össztermelés 2,4-szer akkora volt, mint 1946-ban. Évről évre fejlődik a kohászat, a gépgyártás, a vegyipar, a villamosenergia-termelés. A mezőgazdaságban mind a vetésterület nagysága, mind a terméshozamok tekintetében meghaladták a háborúelőtti színvonalat.

Gyors ütemben fejlődik a Kínai Népköztársaság gazdasága. A kínai nép óriási lelkesedéssel dolgozik és sikeresen leküzdi a japán területrablók és a Kuomintang-reakció ellen vívott sok éves pusztító háború súlyos következményeit. Kína ipari fejlődése a népi demokratikus hatalom létrejötté óta gyors ütemben halad előre: az ipari össztermelés 1951-ben több mint kétszer akkora volt, mint 1949-ben; helyreállították a vasúti közlekedést, megfeszített ütemben folyik az újabb vasútvonalak építése. A kínai népi kormány által végrehajtott nagyszabású földreform eredményeképpen nagy sikereket értek el a mezőgazdaság terén: a szemtermékek termelése 1951-ben 128 százalékra, a gyapottermelés 252 százalékra emelkedett az 1949. évihez viszonyítva. Míg a régi Kínában az ország pénzügyi helyzete teljesen zilált volt és óriási arányokat öltött az infláció, Kína népi kormánya megszilárdította a pénzgazdaságot és biztosította a valuta értékállandságát.

A Koreai Népi Demokratikus Köztársaság, miután felszabadult a japán gyarmatosítók uralma alól, nagyszabású gazdasági fellendülést ért el. Az ipari össztermelés már 1949-ben négyszer akkora volt, mint 1946-ban. A falvakban a népi demokratikus kormány által végrehajtott földreform után csaknem 25 százalékkal bővült a vetésterület, lényegesen emelke-

dett valamennyi mezőgazdasági növény terméshozama. Az amerikai imperialisták támadása félbeszakította a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság néptömegeinek békés építőmunkáját. Az ENSz zászlaja alatt garázdálkodó amerikai és egyéb csapatok barbár módon pusztítják Észak-Korea békés városait és falvait, iparát és mezőgazdaságát.

A Mongol Népköztársaság nagy sikereket ért el gazdaságának fejlesztésében. Évről évre nő és erősödik a köztársaság népgazdasága, fokozódik a mongol nép anyagi jóléte és fejlődik kultúrája. Az ország legfontosabb gazdasági ága, az állattenyésztés, szakadatlanul fejlődik, az állatállomány a köztársaság fennállása alatt 2,5-szeresére emelkedett. Ma az egész állatállomány a dolgozó parasztságé. Az állami és szövetkezeti ipar termelése a legutóbbi évtized folyamán csaknem háromszorosára emelkedett.

A kapitalista országok és a demokratikus táborhoz tartozó országok termelésének fejlődését jellemző adatok mind arról tanúskodnak, hogy a kapitalista országok ipari termelése, beleértve az Egyesült Államok ipari termelését is, ütemét tekintve jelentős mértékben elmarad a Szovjetunió és a népi demokratikus országok ipari fejlődésének ütemétől.

Ezek az adatok továbbá azt mutatják, hogy a kapitalista országok ipari termelése csupán a háború előkészítésével és a háború időszakában a hadigépezet ellátásával kapcsolatban emelkedett valamennyire.

A második világháború nemcsak hogy nem küszöbölte ki a kapitalizmus gazdasági és politikai ellentmondásait, hanem ellenkezőleg, még jobban kiélezte ezeket az ellentmondásokat, megrendítette a kapitalista országok gazdaságát és elmélyítette a kapitalista világrendszer általános válságát. A második világháború nem váltotta be az imperialista államok nagyburzsoáziájának reményeit. A háború idején egymással szembenálló két kapitalista csoportosulás közül mindegyik arra számított, hogy fegyveres erővel újra felosztja a világot, újabb nyersanyagforrásokat kaparint meg, kibővíti áruinak felvevőpiacát, vagyis ellenfelei rovására megszilárdítja saját gazdasági helyzetét és kivívja a világhuralmat.

Ezek a számítások azonban nem váltak valóra. Németország és Japán ugyan kidőlt a sorból, mint a három fő kapitalista ország: az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország legfőbb konkurrensé, csak hogy ez utóbbi országok, különösen az Egyesült Államok, abban reménykedtek, hogy így országaik termelését négyszeresére-ötszörösére emelhetik, de reményeik szertefoszlottak. Ráadásul Kína és az európai népi demokratikus országok leváltak a kapitalista rendszerről, s a Szovjetunióval együtt megalakították a békének és demokráciának az imperializmus táborával szembenálló egységes és hatalmas táborát.

A két szembenálló tábor kialakulásának gazdasági eredménye, mint Sztálin elvtárs mondotta, az volt, hogy az egységes, mindent átfogó világpiac szétesett és két párhuzamos világpiac alakult ki: a demokratikus béketábor országainak piaca és az agresszív imperialista tábor országainak piaca. Az egységes világpiac szétesése a második világháború és gazdasági következményeinek legfontosabb gazdasági eredménye.

A két világpiac ellentétes irányban fejlődik. Az új, demokratikus világpiac nem ismer elhelyezési nehézségeket, mivel felvevőképessége, a demokratikus táborhoz tartozó országok termelése válságmentes növekedésének megfelelően évről évre növekszik, mivel a demokratikus táborhoz tartozó valamennyi ország termelésének szakadatlan növekedése egyre jobban növeli a demokratikus piac felvevőképességét. Másfelől van egy másik, imperialista világpiac, amely nincs kapcsolatban a Szovjetunióval és a többi demokratikus országgal, s amely ennek folytán összeszűkült, s a termelési megszakítások és válságok következtében, a munkanélküliség és a tömegek elnyomorodása következtében, a demokratikus országoktól való elszigeteltsége következtében elhelyezési nehézségekkel küzd. Ezzel kapcsolatban figyelembe kell venni, hogy az egységes világpiac szétesése nyomán erősen összeszűkült a fő kapitalista országok (az Egyesült Államok, Anglia, Franciaország) számára a világ erőforrásai kiaknázásának szférája, aminek következtében a kapitalista világpiac egyre jobban

szűkül, az áruk elhelyezésének feltételei ezen a piacon rosszabbodtak és továbbra is rosszabbodnak.

A kapitalista államok számára a második világháború nem egyenlő eredményekkel végződött, ami lényeges változásokat idézett elő gazdasági kapcsolataikban. Sok hadviselő ország gazdaságát a hosszas hadműveletek, az elszenvedett emberveszteség és anyagi kár erősen megingatták. Vonatkozik ez elsősorban Németországra, Olaszországra és Japánra. Nagy veszteséget szenvedett Franciaország, Hollandia, Belgium és néhány más ország is. Igen komolyan meggyengült Anglia.

Az Amerikai Egyesült Államok megszédte magát a háborún, az amerikai milliárdosok megszilárdították gazdasági pozícióikat. Az Egyesült Államoknak azonban mégsem sikerült elérnie célját, nem sikerült megteremtenie az amerikai tőke uralmát a világpiacon. Az Egyesült Államok azt gondolta, hogy miután Németország és Japán kidőlt a sorból, négyszeresére-öttszörösére emelheti termelését. De mindössze kétszeresére emelte termelését, most pedig gazdasági válság felé rohan. Tény, hogy az Egyesült Államokban most legalább hárommillió teljes munkanélküli és még több részleges munkanélküli van. A munkások tömegsztrájkjai még jobban megnehezítik az Egyesült Államok milliárdosainak helyzetét. S ennek az az oka, hogy az Egyesült Államok ipara, az Egyesült Államok vezető köreinek hibájából, elvesztett olyan piacokat, mint a Szovjetunió, Kína, az európai népi demokratikus országok.

Az amerikai imperializmus most nemcsak a népek nemzetközi kizsákmányolója és leigázója, hanem olyan erő is, amely bomlasztja a többi kapitalista ország gazdaságát. Az Egyesült Államok monopoltőkéje kihasználta versenytársainak meggyengülését és a háború után meghódította a kapitalista világpiac jelentékeny részét. Az Egyesült Államok monopoltőkéje szétrombolja a kapitalista országok között a történelem folyamán kialakult sokoldalú gazdasági kapcsolatokat, s az említett országok és az Egyesült Államok közötti egyoldalú kapcsolatokkal váltja fel ezeket. Az amerikai monopóliumok a legarcátlanabb dömpinggel fokozzák kivitelüket, s ugyanakkor elzárják belső piacukat a külföldi áruk elől, ami-

nek következtében drágaság fojtogatja az amerikai népet, az amerikai monopóliumok pedig egyre inkább szétzilálják a kapitalista világpiacot. Az amerikai imperializmus lehetetlenné teszi a nyugateurópai országok számára, hogy élelmiszert szerezzenek be korábbi keleteurópai piacaikon, márpedig a nyugateurópai országok mindig nagymennyiségű iparcikket szállítottak oda élelmiszer és nyersanyag ellenében.

Az amerikai imperializmusnak ez a gazdaságpolitikája szükségszerűen kiélezte az Egyesült Államok és a többi tőkés állam közötti ellentéteket. Ezek közül továbbra is az Egyesült Államok és Anglia közötti ellentétek a legfőbbek. Ezek az ellentétek arra vezetnek, hogy az amerikai és angol monopóliumok között nyílt harc indul meg az ásványolaj-, kaucsuk-, színesfém- és ritkafém-, kén- és gyapjúforrásokért, áruik fellevevőpiacaiért.

Ehhez járulnak még az Egyesült Államok és Japán, az Egyesült Államok és Olaszország, az Egyesült Államok és Nyugat-Németország igen komoly ellentétei, az Egyesült Államok ellentétei ezekkel az Egyesült Államok diktátorainak megszállási járma alatt nyögő országokkal. Naivitás volna azt gondolni, hogy ezek a legyőzött országok hajlandók lesznek vég nélkül az amerikai megszállók csizmája alatt élni. Ostobaság volna azt gondolni, hogy nem próbálnak majd valamiképpen kiszabadulni az amerikai iga alól, hogy szabad, önálló életet éljenek.

Annak arányában, ahogyan az amerikai imperializmus „segély” leple alatt, hitelnyújtással, befészkelte magát Anglia, Franciaország, Olaszország gazdasági életébe, elhódítja az angol-francia gyarmatokon levő nyersanyagot és fellevevőpiacokat, éleződnek és még jobban ki fognak éleződni az ellentétek az Egyesült Államok és Anglia, az Egyesült Államok és Franciaország között. Anglia, majd nyomában Franciaország és a többi kapitalista ország igyekszik kiszakítani magát az Egyesült Államok uralma alól, hogy biztosítsa magának az önállóságot és a magas profitot. Már most kibontakozóban van az angol kapitalisták szívós harca a nemzetközi kereskedelemben megnyilvánuló amerikai túlsúly ellen.

A gazdasági nehézségek, amelyek a háború után vasmakkal szorították a tőkés országokat, még fokozódtak azért, hogy az imperialisták maguk zárták el maguk elől a demokratikus világpiacot. Az Amerikai Egyesült Államok csaknem teljesen leállította a kereskedelmet a Szovjetunióval és az európai népi demokratikus országokkal, beszüntette a kereskedelmet Kínával. Nemcsak a legyőzött országoknak (Japánnak, Nyugat-Németországnak, Olaszországnak), hanem Angliának, Franciaországnak, Hollandiának, Dániának, Norvégiának, Belgiumnak és más kapitalista államoknak is ténylegesen megtiltotta, hogy árukat adjanak el és vásároljanak a demokratikus tábor országainak piacán. Az Egyesült Államok áruforgalma azokkal az országokkal, amelyek ma a demokratikus táborhoz tartoznak, 1951-ben, 1937-hez viszonyítva, egytizedére, Anglia áruforgalma ezekkel az országokkal — egyhatodára, Franciaországé pedig kevesebb mint egynegyedére csökkent.

Az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország gazdasági blokád alá vették a Szovjetuniót, Kínát és az európai népi demokratikus országokat, s azt gondolták, hogy ezzel megfojtják őket. A valóságban azonban nem megfojtás, hanem az új, demokratikus világpiac megszilárdulása lett belőle. Az imperialisták ezzel komoly csapást mérték saját kivitelükre és mégjobban fokozták az iparuk termelési lehetőségei és termékeinek elhelyezési lehetőségei közötti ellentmondást.

Mindez azt jelenti, hogy a kapitalista gazdasági életben még mélyebb ellentmondások keletkeztek, a kapitalista gazdaság világrendszere pedig egészben véve jelentőkenyen legyengült és még ingatagabbá vált, mint a háború előtt volt.

Az Egyesült Államok tőkései felismerték ezeket a gazdasági nehézségeket, és igyekeznek ezeket ellensúlyozni a Koreában folytatott háborújukkal, a fegyverkezési hajszával, az ipar militarizálásával.

Az Egyesült Államok, Anglia, Franciaország imperialistái a koreai nép elleni reakciós háború kirobantása után, a demokratikus tábor ellen háborús hisztériát szítva hadivágányra állították át a gazdaságot, óriási mértékben fokozták orszá-

gukban a gazdaság militarizálását és a fegyverkezési hajszát. Jelenleg az említett országok ipari termelésének egyre nagyobb részét használják fel hadfelszerelésre. A hadirendelések döntő szerepet játszanak az Egyesült Államok és a többi kapitalista ország legfőbb iparágaiiban. A kapitalista államok költségvetésében szakadatlanul növekszik a fegyverkezési hajszára fordított közvetlen és közvetett kiadások aránya. Az Egyesült Államokban a közvetlen katonai kiadások az 1937—1938-as költségvetési évtől 1952—1953-ig 1 milliárd dollárról 58,2 milliárd dollárra emelkedtek, és ezek a kiadások most az Egyesült Államok egész költségvetésének 74 százaléka rúgnak, míg 1937—1938-ban az Egyesült Államok katonai kiadásai a költségvetésnek 14 százalékat tették. Anglia katonai kiadásai ugyanez alatt az idő alatt 197 millió font sterlingről 1 634 millió font sterlingre emelkedtek és a háborúelőtti időszak 17 százalékaival szemben ma az egész költségvetés 34 százaléka rúgnak. Franciaországban ma az egész költségvetésnek majdnem 40 százalékat katonai kiadásokra fordítják.

A katonai kiadások e hallatlan növekedése az adók szakadatlan emelkedésére és az inflációs papírpénzkibocsátás fokozódására vezet. A kapitalista országok egész pénzügyi rendszerének rohamos gyengülése, ami a háború és az Egyesült Államok vezető körei által folytatott politika következménye, tovább fokozódik. Példátlan arányokat ért el a pénz elértéktelenedése. A dollár vásárlóereje, hivatalos, nyilvánvalóan szépített adatok szerint, 1951-ben csupán 43 százaléka, a font sterling vásárlóereje — 32 százaléka, a francia frank vásárlóereje — 3,8 százaléka, az olasz líra vásárlóereje — alig 2 százaléka volt 1939-es vásárlóerejének.

A hadigazdaság vágányára való áttérés lehetővé tette az Egyesült Államoknak és más kapitalista országoknak, hogy ideig-óráig emeljék ipari termelésük színvonalát. A burzsoá közgazdászok ezen az alapon igyekeznek bebizonyítani, hogy a nagy hadirendelések állandósítani tudják az „üzleti tevékenység” magas színvonalát. A valóság azonban rácsúfol ezekre az állításokra. Most, amikor harmadik éve tart a kapitalista gazdaság különösen erős militarizálása, egyre nyilvánvalóbb-

bak lesznek a gazdaság militarizálásának vészes következményei. A hadiinflációs tényezők, amelyek ideiglenes konjunktúrát hoztak magukkal, a tőkés országok gazdaságát egyoldalúan, csak a hadiipar tekintetében fejlesztették. A késztermékek és a nyersanyag egyre nagyobb része szolgálja az improduktív katonai fogyasztást, vagy válik holt tartalékká, őriási hadikészletek formájában. Ugyanakkor a gazdaság militarizálása arra vezet, hogy az adók emelésével kiszivattyúzzák a lakosságból az anyagi eszközöket. Mindez olyan eszközzé teszi a kapitalista országok költségvetését, amelynek segítségével a milliárdosok kifosztják a népet, s amely jelentősen csökkenti a lakosság vásárlóképesességét, csökkenti az ipari és a mezőgazdasági termékek iránti keresletet, maga után vonja a polgári termelés erős csökkenését és megteremti egy súlyos gazdasági válság bekövetkezésének feltételeit.

A nemzetgazdaság militarizálása nem küszöböli ki, hanem ellenkezőleg, fokozza az aránytalanságot a termelési lehetőségek és a lakosság csökkenő fizetőképes kereslete között, melyet a kapitalista országok vezető felső rétege a végső minimumra csökkent, s ez a kapitalista piac felvevőképességének egyre nagyobbarányú csökkenését vonja maga után. A haditermelés felduzzasztása ily módon szükségképpen újabb mélyreható gazdasági válság érlelődésére vezet.

Különösen súlyos teherként nehezedik a fegyverkezési hajsza az Amerikai Egyesült Államok csatlósországainak gazdaságára. Az Egyesült Államok a koreai háború kirobbantása után fokozott nyomást gyakorolt a nyugateurópai államokra és azt követelte tőlük, hogy egyre teljesebben állítsák át iparukat hadivágánvokra, hogy aránytalanul magas összegeket fordítsanak a háború előkészítésére, s megfosztotta ezeknek az országoknak polgári termelési ágait a nélkülözhetetlen nyersanyagoktól és egyéb anyagoktól. Az amerikai imperializmus végkép levetette a kapitalista országok gazdasága „helyreállítójának” álarcát. Amerikai „segélyt” most már csak fegyverkezésre és az újabb háború előkészítésére adnak. Az a fegyverkezési hajsza, amelyet Anglia, Franciaország, Olaszország, Nyugat-Németország, Belgium, Norvégia és más

kapitalista országok vezetői az amerikai monopóliumok parancsára folytatnak, tönkreteszik ezeknek az országoknak a gazdaságát és a katasztrófa felé taszítja őket.

A milliárdosok, akik maguk alá rendelik a burzsoá államot, s előírják, hogy egy újabb háború előkészítésére és fegyverkezési hajszára irányuló politikát folytasson, ma mesébeillő profitokat vágnak zsebre. A fegyverkezési hajszára a milliárdosok, és elsősorban az Egyesült Államok monopóliumai, milliárdosai számára példátlan meggazdagodás forrásává vált. Az Egyesült Államok kapitalista monopóliumainak nyeresége 1938-tól 1951-ig, még a kibővített hivatalos adatok szerint is, 3,3 milliárd dollárról 42,9 milliárd dollárra, vagyis tizenháromszorosára emelkedett. Óriási profitokat zsebelnek be az angol monopolista pénzeszsákok, valamint Franciaország, Olaszország, Japán és más országok tőkés monopóliumai, annak ellenére, hogy ezeknek az országoknak gazdasága régóta pang.

Ugyanakkor a militarizálás folytán erősen rosszabbodtak a néptömegek életfeltételei. Az adók növekedése, a közszükségleti cikkek árának emelkedése és az infláció fokozta a dolgozók viszonylagos és abszolút elnyomódását. Az Amerikai Egyesült Államokban a folyó költségvetési évben a lakosságtól beszedett egyenesadó az 1937—1938-as költségvetési évhez viszonyítva, még a valuta elértéktelenedésének számbavételével is, több mint tizenkétszeresére emelkedett. A nyugateurópai országokban, ahol az adóteher a második világháború előtt is igen jelentős volt, az adók azóta Angliában kétszeresükre, Franciaországban 2,6-szeresükre, Olaszországban másfélszeresükre emelkedtek.

Még a megélhetési költségek és a kiskereskedelmi árak nyilvánvalóan kibővített hivatalos indexszámai is arról tanúskodnak, hogy a drágaság szakadatlanul növekszik és az amerikaiak koreai agressziójának megkezdése óta különösen erősen fokozódott. Ilyen körülmények között a munkabérek „befagyasztásának” politikája, amelyet a tőkések a jobboldali szocialisták és a reakciós szakszervezeti vezetők támogatásával folytatnak, a munkások és alkalmazottak reálbérének nagyfokú csökkenésére vezetett. Franciaországban és Olasz-

országban a munkások reálbére 1952-ben alig a fele a háborúelőttinek, Angliában 20 százalékkal alacsonyabb a háborúelőttinél. Az Egyesült Államokban a megélhetési költségek, az elektromosipari dolgozók szakszervezetének adatai szerint, 1939-hez viszonyítva majdnem háromszorosukra emelkedtek. A kapitalista országokban a haditermelés fokozódása ellenére növekszik a teljes és a részleges munkanélküliek száma. Olaszországban és Nyugat-Németországban nagyobb a munkanélküliség, mint az 1929—1933-as gazdasági világválság legsúlyosabb éveiben; Olaszországban több mint kétmillió teljes munkanélküli és még több részleges munkanélküli van, Nyugat-Németországban a teljes és a részleges munkanélküliek száma majdnem hárommillió. Japánban mintegy 10 millió teljes és részleges munkanélküli van. Az Egyesült Államokban legalább hárommillió a teljes munkanélküliek és tízmillió a részleges munkanélküliek száma. Fokozódik a munkanélküliség Angliában is, ahol a munkanélküliek száma már meghaladja a félmilliót. Olyan kis országban, mint Belgium, több mint 300 000 munkanélküli van.

A fegyverkezési hajszája miatt tehát egyre inkább romlik a lakosság széles rétegeinek anyagi helyzete és ez arra vezet, hogy a néptömegek körében egyre nagyobb az elégedetlenség, hogy a tömegek egyre erősebben harcolnak az életszínvonal leszállítása és egy újabb háború előkészítésének egész politikája ellen. Erősen kiéleződnek az osztályellentétek egyfelől az imperialista burzsoázia, másfelől a munkásosztály és általában valamennyi dolgozó között. A sztrájkmozgalom hulláma mindinkább terjed az egész kapitalista világon.

A kapitalista világrendszer helyzetét ezidőszertint megnehezíti az is, hogy a háború következtében, és a gyarmati és függő országokban folyó nemzeti szabadságharc újabb felledülése következtében az imperializmus gyarmati rendszere ténylegesen szétesik.

A fasiszta Németország és az imperialista Japán leverésének közvetlen eredménye az imperializmus frontjának átörése volt Kínában, Koreában és Vietnámban, ahol a félgyarmatok és gyarmatok helyén népköztársaságok jöttek létre. A

kínai nép győzelme mégjobban forradalmasította a Keletet és elősegítette az imperializmus által elnyomott népek szabadságharcának fellendülését.

A háborúutáni időszakban méginkább megnövekedtek az anyaországok és a gyarmatok közötti ellentétek. Anglia, Franciaország, Belgium és a többi gyarmattartó hatalom arra törekszik, hogy a gyarmatok rovására kárpótolja magát azokért a terhekért, amelyek a gazdaság militarizálása és az Egyesült Államok terjeszkedése folytán nehezednek rájuk. Ugyanakkor az amerikai imperialisták behatolnak a gyarmattartó hatalmak gyarmataira és befolyási övezeteibe, ott pozíciókat hódítanak meg maguknak, és fokozzák a gyarmati és függő országok népeinek kizsákmányolását. E harc során az amerikai hódítók összeesküvésekre buzdítanak angol és francia „szövetségesek” ellen, elősegítve akcióikkal azt, hogy az imperializmus gyarmati rendszerének válsága még jobban elmélyüljön. Sok gyarmati és függő ország (Egyiptom, Irán, Szíria, Marokkó, Tunisz stb.) területét katonai támaszpontok céljaira használják fel, lakosságát pedig arra készítik elő, hogy a jövő háborúban az „ágyúütöttek” szerepét töltsse be.

Minthogy a gyarmati és függő országok hosszú idő óta az imperialisták igája alatt nyögnek, és minthogy ezekben az országokban feudális csökevények vannak, gazdaságuk és különösképpen mezőgazdaságuk hanyatlik. Indiában, Indonéziában, Iránban és az afrikai országokban az emberek tízmilliói állandóan éheznek, rengeteg ember pedig éhhalál áldozata lett. Az a körülmény, hogy az imperialista hatalmak kegyetlenül kizsákmányolják a gyarmati és függő országokat, hátráltatja termelőerőik fejlődését, a lehető levalacsonyabb színvonalra szorítja lakosságuk vásárlóképesességét, az iparcikkek elhelyezésére alkalmas felvevőpiacokat pedig összeszűkíti. Mindez súlyos teherként húzza lefelé a kapitalista világ gazdaságát, fokozza az egész kapitalista világrendszer belső ellentéteit.

A gyarmati és függő országok népei egyre határozottabban szállnak szembe az imperialista leigázókkal. A nemzeti szabadságmozgalom növekvő lendületéről tanuskodik Viet-

nam, Burma, Malájföld, a Fülöp-szigetek és Indonézia népeinek harca, a nemzeti ellenállás fokozódása Indiában, Iránban, Egyiptomban és más országokban.

*2. A nemzetközi helyzet kiéleződése. Új háború veszélye az amerikai-angol agresszív tömb részéről.
A népek harca a békéért*

A háborúutáni időszakban az Amerikai Egyesült Államok, Anglia és Franciaország vezető köreinek tevékenysége a nemzetközi kapcsolatok terén is egy újabb háború előkészítésének jegyében bontakozott ki.

Az Amerikai Egyesült Államok a második világháború befejezése után csaknem azonnal megtagadta azt a közös meg egyezésen alapuló politikai irányvonalat, amelyet a háború idején a szövetségesek követtek, és amely e hatalmak teheráni, jaltai és potsdami értekezleteinek határozataiban van rögzítve. Az Egyesült Államok agresszív akcióinak egész sorával kiélezte a nemzetközi helyzetet, új háború veszélye elé állította a világot.

Az Egyesült Államok urai elég nyíltan megfogalmazták agresszív irányvonaluk céljait. Truman már 1945-ben, rövid idővel azután, hogy elfoglalta az Egyesült Államok elnöki székét, kijelentette, hogy „a győzelem az amerikai népet az elé az állandó és égető szükségesség elé állította, hogy vezesse a világot”. Később Truman és más amerikai politikusok több ízben megismételték „az Egyesült Államoknak a világ vezetésére” tartott igényét. A világuralom meghódítására és valamennyi ország leigázására irányuló törekvés, az amerikai imperialista vezető réteg politikájának fő indítéka.

Az Egyesült Államok főkolomposai persze tudták, hogy békés úton nem hajthatják uralmuk alá a többi nemzetet. Tudták a hitleristák tapasztalataiból, akik ugyancsak más országok feletti uralomra törtek, hogy erőszak alkalmazása, egy újabb háború kirobbantása nélkül még csak nem is álmodhatnak világuralomról. S elhatározták, hogy megbontják a békét, hogy újabb háborút készítenek elő. Mivel pedig a Szov-

Jetunió az új háború legfőbb ellenzője, a béke legfőbb őre, az Egyesült Államok főkolomposai arra a következtetésre jutottak, hogy a Szovjetunió és a béke többi híve ellen kell háborút indítani. Így alakult meg az agresszív Északatlanti Tömb, amelyet a Szovjetunió tudta nélkül, a Szovjetunió háta mögött tákoltak össze. És hogy a nép elől eltitkolják ennek a tömbnek agresszív céljait s becsapják a népet, a „kommunizmus”, a Szovjetunió elleni „védelmi” tömbnek nyilvánították, azt állítva, hogy a Szovjetunió támadásra készül az Egyesült Államok, Anglia, Franciaország és a tömb többi tagja ellen.

Ugyanebből a bűnös célból amerikai katonai támaszpontokat létesítenek a szovjet határokhoz legközelebb fekvő különböző országokban.

Ugyanebből a bűnös célból az Egyesült Államok vezető körei újrafelfegyverzik Nyugat-Németországot és Japánt.

Az Egyesült Államok vezető körei és híveik Nyugat-Németország és Japán újrafelfegyverzésével az egész világ szemlétára helyreállítják a második világháborúnak azt a két tűzfészket, amelynek felszámolásáért a népek ebben a háborúban vérüket ontották.

Az Egyesült Államoknak a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság ellen indított támadása azt jelentette, hogy az amerikai-angol tömb az agresszív háború előkészítéséről áttért a közvetlen agressziós akciókra. A koreai nép, amely a bátor kínai önkéntesekkel szoros együttműködésben hősieen védelmezi hazája szabadságát és függetlenségét, és visszaveri a békebontókat, kivívta magának az egész demokratikus és békeszerető emberiség forró rokonszenvét. (V i h a r o s t a p s.)

A nemzetközi helyzetnek egészében véve ma több jellegzetes vonása és sajátossága van, amelyek közül meg kell említenünk a következőket.

A fő agresszív hatalom, az Amerikai Egyesült Államok, fokozott erővel hajszolja háborúba a többi kapitalista országot, mindenekelőtt az Északatlanti Tömb tagjait, valamint a második világháborúban legyőzött országokat: Nyugat-Németországot, Olaszországot, Japánt. Az amerikai előcsahosok a

tömb valamennyi tagja számára megszabják a háború céljait, menetrendjét, a háborúban részt venni köteles erőket, és rájuk kényszerítve saját akarataikat, eldöntik a háború előkészítésének egyéb kérdéseit.

Az Egyesült Államok urai azt hangoztatják, hogy olyan eszmények fűtik őket, mint „a szabad országok közösségének” megteremtése. Széltében-hosszában hangoztatják, hogy az Egyesült Államok, Anglia, Franciaország, Törökország, Görögország, a „szabad országok közösségét” képviselik, míg a Szovjetunió és a népi demokratikus köztársaságok „nem szabad” országok. Mi ezt úgy értelmezzük, hogy az Egyesült Államokban, Angliában, Franciaországban, Törökországban és a többi kapitalista országban valóban van „szabadság”, de nem népszabadság, hanem a nép kizsákmányolásának és kirablásának szabadsága. Ami pedig a Szovjetuniót és a népi demokratikus országokat illeti, ott valóban nincs ilyen „szabadság”, mert ezekben az országokban már régen felszámolták a dolgozók kizsákmányolásának és kirablásának szabadságát. (T a p s.) Lám, mivel kérkednek az „amerikai életforma” hirdetői.

A valóságban az Egyesült Államoknak a nyugateurópai és más kapitalista „barátai” irányában folytatott politikája nem demokratikus, hanem imperialista politika. Az Egyesült Államok az „antikommunizmusnak” és a „szabadság védelmének” zászlaja alatt valójában leigazza és kirabolja a régi, régen kialakult burzsoá államokat és azok gyarmatait. A „kommunizmus elleni harc” ködfüggönyére az amerikai imperialistáknak, akárcsak a multban Hitlernek, azért van szükségük, hogy elvonják a figyelmet tényleges hódító szándékaikról. Az Amerikai Egyesült Államok imperialista politikát folytat Anglia, Franciaország és a többi tőkés ország irányában, de van olyan — enyhén szólva — szerénytelen, hogy ez országok őszinte barátjának tüntesse fel magát. Ez aztán a jóbarát! Megnyergeli gycngébb társait, kirabolja, leigazza, agyba-főbe veri őket, aztán meg így szól hozzájuk: „Legyünk jóbarátok”, ami az amerikai pénzeszsákoknál ezt jelenti: elő-

ször ti visztek engem, azután majd én lovagolok rajtatok. (Derűlttség a teremben.)

Az egykor szabad kapitalista államok: Anglia, Franciaország, Hollandia, Belgium, Norvégia, most ténylegesen lemondanak nemzeti politikájukról és az amerikai imperialisták által rájuk kényszerített politikát folytatják, odaadják területeiket amerikai támaszpontok és katonai felvonulási területek céljaira, s ezzel azt kockáztatják, hogy hadműveletek esetén súlyos támadások érik országukat. Az Egyesült Államok kedvéért saját államuk nemzeti érdekei ellen irányuló szövetségeket kötnek és ugyanilyen tömböket létesítenek. Ragyogó példa erre Franciaország vezető köreinek magatartása, amelyek önmaguk segítenek feltámasztani Franciaország évszázados legádázabb ellenségét: a német militarizmust. Mind a konzervatív, mind a Labour-párti angol politikusok hosszú időre elszegődtek ifjabb társnak az Egyesült Államok mellé, s ezzel kötelezettséget vállaltak arra, hogy nem saját nemzeti politikájukat, hanem az amerikai politikát folytatják. Az angol nép már súlyosan szenved ettől a politikától, s a Brit Birodalom e politika miatt minden eresztékében recseg-ropog.

Az angol propagandaszervek ugyanakkor azt erősítgetik, hogy a Brit Birodalmat a kommunisták teszik tönkre. A Brit Birodalom vezető köreinek azonban feltétlenül látniuk kell a nyilvánvaló tényeket, amelyek arról tanúskodnak, hogy a Brit Birodalom birtokait nem a kommunisták, hanem az amerikai milliárdosok hódítják meg.

Talán bizony a kommunisták, s nem az amerikai milliárdosok hódították meg Kanadát, hódítják meg Ausztráliát, Új-Zélandot, szorítják ki Angliát a Szuezi-csatorna övezetéből és Latin-Amerika, valamint a Közel- és Közép-Kelet piacairól, talán bizony ők kaparintják meg az Anglia birtokában levő olajvidékeket?

A tények azt mutatják, hogy Angliára egyetlen ellensége sem mért olyan súlyos csapásokat, egyik sem ragadta el tőle birodalmának egyik részét a másik után, mint ahogyan ezt amerikai „barátja” teszi. Ez a „barát” egy tömbben van Angliával, és Anglia földjét légitámaszpontok céljaira hasz-

nálja fel, amivel súlyos, mondhatnám veszélyes helyzetbe sodorja, s akkor még úgy tünteti fel magát, mint aki megmenti Angliát a „szovjet kommunizmustól”.

Ami az olyan „szabad” országokat illeti, mint Görögország, Törökország, Jugoszlávia, ezeknek már sikerült amerikai gyarmattá változniok, Jugoszlávia vezetői pedig, a mindenféle Titók, Kardeljek, Rankovicsok, Gyilasok, Pijadék és mások, már régen amerikai ügynököknek szegődtek el, s amerikai „főnökeik” megbízásából kémtevékenységet és aknamunkát végeznek a Szovjetunió és a népi demokratikus országok ellen.

Franciaország, Olaszország, Anglia, Nyugat-Németország és Japán vezető körei az amerikai imperializmus szekeréhez kötötték magukat, lemondtak önálló, nemzeti külpolitikájukról. Igaz, hogy ezeknek az országoknak vezető felső rétege ezzel elárulja országának nemzeti érdekeit és beismeri saját csődjét. Ez a felső réteg azonban szívesen feláldozza államának nemzeti érdekeit abban a reményben, hogy segítséget kap óceánontúli imperialista pártfogóitól saját népei ellen, amelyekről jobban fél, mint az idegen imperialista járomtól.

A vezető köröknek ezért a nemzetellenes politikájáért közvetlenül felelősek a jobboldali szociáldemokraták is, elsősorban az angol Labour-párt, a francia szocialista párt, a nyugat-németországi szociáldemokrata párt vezetői. Svédország, Dánia, Norvégia, Finnország, Ausztria és más országok jobboldali szocialistái cimboráik nyomdokain haladnak és a második világháborút követő egész időszakban dühödten harcolnak a népek békeszerető, demokratikus erői ellen. A mai jobboldali szociáldemokrácia, ráadásul régi szerepéhez, a nemzeti burzsoáziát kiszolgáló lakáj szerepéhez, a külföldi amerikai imperializmus ügynökségévé vált és minden országban teljesíti annak legszennyesebb megbízásait, amelyek a háború előkészítését és a saját népe elleni harcot szolgálják.

Az amerikai imperializmus stratégiájának az a sajátossága, hogy az amerikai imperializmus főkolompósa katonai terveket idegen területek és idegen hadseregek, elsősorban a nyugatnémet és a japán, valamint az angol, a francia és az

olasz terület és hadsereg felhasználására építik — más népek felhasználására, amelyeknek az amerikai stratégiák elgondolása szerint vak eszközül és ágyútöltelékül kell szolgálniuk annak érdekében, hogy az amerikai monopolisták kivívhassák a viláгурalmat.

Az európai és más kapitalista országok józanabb és haladóbb politikusai azonban, akiket nem vakít el a szovjetellenesség, már most világosan látják, milyen feneketlen mélységbe rántják őket a nekivadult amerikai kalandorok, és kezdik felemelni szavukat a háború ellen. És hinnünk kell, hogy az amerikai diktátorok drótonrángatott bábjainak sorsára ítélt országokban akadnak valóban békeszerető demokratikus erők, amelyek önálló, békés politikát fognak folytatni és megtalálják a kivezető utat abból a zsákutcából, amelybe amerikai diktátoraik hajszolták őket. Az európai és egyéb országok, erre az új útra lépve, teljes megértésre találnak majd valamennyi békeszerető országnál. (V i h a r o s, h o s s z a n t a r t ó t a p s.)

Az Egyesült Államok vezető körei álcázni igyekeznek hódító politikájukat, s ezért azon vannak, hogy a demokratikus tábor ellen folyó úgynevezett „hidegháborút” békés védelmi politikának tüntessék fel, és a Szovjetunió részéről fenyegető támadás nemlétező veszélyével rémítgetik népeiket. Az Atlanti Tömb előcsahosai által folytatott politika jellemző vonása, hogy demagóg békeszerető frázisokkal álcázzák agresszív terveiket és a már folyó hadműveleteket. Az a helyzet, hogy ma nem olyan könnyű új háborúba, a békeszerető népek elleni háborúba hajszolni a népeket, amelyek még nem is olyan régen megismerték a vérözönnel járó hadműveletek minden szörnyűségét. Ezért igyekeznek az agresszív atlanti farkas báránybőrt ölteni.

Ilyen körülmények között veszélyes volna, ha lebecsülnők a mai agresszorok farizeusi békekomédiájának ártalmasságát.

A háborús előkészületek velejárója az, hogy a militarizmus soha nem látott méretű tobzódásának hatása kiterjed az imperialista tábor országaiban élő népek egész életére, hogy a reakció vadul támadja a dolgozókat, s hogy ezeknek az országoknak egész rendszere fasizálódik.

Ahogy a hitlerista imperialisták a második világháborúra készülve bevezették országukban a fasizmust, ugyanúgy most az új háborúra készülő amerikai imperialisták brutális fasiszta rendszert vezetnek be nemcsak az Egyesült Államokban, hanem más országokban is, mégpedig elsősorban ott, ahol a béke és a demokrácia erői különösen jelentősek, mint például Franciaországban, Olaszországban, Japánban. Ezeknek az országoknak vezető körei az amerikai katonai klikk által diktált szégyenletes feladat teljesítése során háborút indítottak saját népeik ellen. Emellett az Egyesült Államok határain túl elhelyezett amerikai fegyveres erők a büntető zsandárcsapatok szerepét töltik be.

Az amerikai imperializmus ma már nemcsak agresszor, hanem a világ zsandára is, aki mindenütt, ahol csak lehetséges, arra törekszik, hogy elfojtsa a szabadságot és meghonosítsa a fasizmust.

E világzsandárt már most az általa elnyomott népek gyűlöletének és ellenállásának hulláma veszi körül.

Mindez az imperialisták pozícióinak gyengüléséről tanúskodik és arra vezet, hogy az imperialista táboron belül a fasiszta reakció erői és az imperialista országok népeinek demokratikus erői között folyó harc jelentős mértékben kiéleződik. Ennek rendkívül komoly következményei lesznek a háborús gyujtogatókra nézve.

A növekvő háborús veszéllyel kapcsolatban kibontakozik a népek békemozgalma, létrejön a nemzetközi feszültség megszüntetésében és az újabb világháború elhárításában érdekelt különböző osztályok és társadalmi rétegek háborúellenes koalíciója. A háborús gyujtogatóknak nem sikerül ezt a pártonkívüli, békés, demokratikus mozgalmat pártmozgalomnak, kommunista mozgalomnak feltüntetni. Az a tény, hogy a stockholmi felhívást 500 millió, az öt nagyhatalom közötti békeegyezmény megkötését követelő felhívást pedig több mint 600 millió ember írta alá, a legjobb cáfolata a háborús gyujtogatók ezen állításának és a legszemléltetőbben mutatja, hogy milyen kolosszális lendülete van ennek a pártonkívüli, demokratikus békemozgalomnak. Ennek a békemozgalomnak

nem a kapitalizmus felszámolása a célja, mivel ez nem szocialista mozgalom, hanem az emberek százmillióinak demokratikus mozgalma. A béke hívei olyan követeléseket és javaslatokat terjesztenek elő, amelyeknek elő kell mozdítaniuk a béke megőrzését, egy újabb háború elhárítását. E cél elérése a mai történelmi viszonyok között a demokrácia és a béke ügyének hatalmas győzelme volna.

Az imperializmus meg a háború táborának és a demokrácia meg a béke táborának jelenlegi erőviszonyai teljesen reálissá teszik ezt a perspektívát. A történelemben első ízben áll fenn a békeszerető államok hatalmas és egységes tábora. A kapitalista országokban a munkásosztály sokkal szervezettebb, mint régen, a munkások, a parasztok, a nők, az ifjúság hatalmas demokratikus nemzetközi szervezeteket alakítottak. Megnőttek és megerősödtek a Kommunista Pártok, amelyek hősiecs harcot vívnak a béke védelmében.

A háborús veszély elleni harc valamennyi ország népeinek, köztük az Amerikai Egyesült Államok nagy néptömegeinek is érdeke, mivel háború esetén ők sem szenvednének kevesebbet, mint más országok lakossága. A koreai háború, az amerikaiak óriási technikai fölénye ellenére, máris több száz ezer halottat és sebesültet követelt az amerikai néptől. Könnyű megérteni, milyen óriási áldozatokat kell majd hoznia az amerikai népnek, ha az Egyesült Államok elhájásodott pénzmágnásai háborúba taszítják a békeszerető népek ellen.

A feladat most az, hogy még jobban fokozzuk a néptömegek aktivitását, még jobban fokozzuk a béke híveinek szervezettségét, fáradhatatlanul leleplezzük a háborús gyújtogatókat és ne engedjük, hogy hazugságaikkal behálózzák a népeket. Az egész haladó és békeszerető emberiségnek fő feladata, hogy megzabolázza és elszigetelje az imperialista agresszorok táborából kikerülő kalandorokat, akik profitjuk érdekében véres mészárlásba akarják belehajszolni a népeket. (H o s z s a n t a r t ó t a p s.)

3. A Szovjetunió harca a béke fenntartásáért és megszilárdításáért

A párt vezérvonala a külpolitika terén az volt és az is marad, hogy biztosítsa a népek közötti békét és szocialista Hazánk biztonságát.

A Kommunista Párt a Szovjetállam fennállásának első napjaitól hirdeti és folytatja a gyakorlatban a béke és a népek közötti baráti kapcsolatok politikáját. A Szovjetunió a két világháború közötti egész időszakban állhatatosan védelmezte a béke ügyét, a nemzetközi porondon harcolt a háborús veszély ellen, a kollektív biztonság és az agresszorral szembeni kollektív ellenállás politikájának megvalósítására törekedett. Nem a Szovjetunió bűne, hogy az Egyesült Államok és a nyugateurópai országok reakciós köréi megghiúsították a kollektív biztonság politikáját, támogatták a hitleri agressziót és elősegítették a második világháború kirobbantását.

Pártunk rendületlenül kitartott a békepolitika mellett, de ugyanakkor, figyelembe véve az ellenséges környezetet, szüntelenül erősítette az ország védelmét, hogy teljes fegyverzetben fogadhassa az ellenséget.

1939-ben, amikor már fellángolt az új háború tüze, Sztálin elvtárs a XVIII. pártkongresszuson kifejtette a szovjet külpolitika alapelveit, s hangsúlyozta, hogy „Mi valamennyi országgal a békét és a kereskedelmi kapcsolatok megerősítését akarjuk; ezen az állásponton vagyunk és maradunk, ha ezek az országok ugyanilyen magatartást fognak tanúsítani a Szovjetunió irányában, ha nem fogják megkísérteni országunk érdekeinek megsértését.” Sztálin elvtárs egyúttal figyelmeztette az agresszorokat, kijelentve, hogy „Mi nem félünk az agresszorok fenyegetéseitől és készek vagyunk arra, hogy kétszeresen adjuk vissza azoknak a háborús gyújtogatóknak minden ütését, akik megkísérlik megsérteni a szovjet határok érinthetetlenségét”*.

* Sztálin. A leninizmus kérdései. Szikra 1952. 713. old.

S amikor a hitleri Németország hitszegően Hazánkra támadt, a szovjet nép megsemmisítő csapásokkal visszaverte és szétzúzta az ellenséget. Az egész világ meggyőződött róla, hogy pártunk nem a levegőbe beszél. (Szünni nem akaró, viharos taps.)

A második világháború befejeztével pártunk folytatta a tartós és szilárd béke biztosítására és a nemzetközi együttműködés fejlesztésére irányuló külpolitikát. A Szovjet Kormány előterjesztette a háború elhárítására alkalmas intézkedésekről szóló közismert tervezetet.

A Szovjetunió békeszeretetről nemcsak előterjesztett javaslatokat tanuskodnak, hanem tettei is. A Szovjetunió a háború befejezése után jelentős mértékben csökkentette fegyveres erőit, amelyeknek létszáma most nem nagyobb, mint a háború előtt volt. A Szovjet Kormány a háború után a legrovidebb időn belül kivonta csapatait Kína, Korea, Norvégia, Csehszlovákia, Jugoszlávia és Bulgária területéről, ahová ezeket a csapatokat a fasiszta agresszorok elleni hadműveletek folyamán vezényelték. A Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetje, annak tudatában, hogy a nemzetközi feszültség enyhítésében milyen nagy szerepe van az embergyűlölő újabb háborús propaganda elleni harcnak, 1951. március 12-én Békevédelmi Törvényt hozott, a háborús propagandát az emberiség elleni legsúlyosabb bűncselekménynek nyilvánította, s ezzel más államoknak is példát mutatott.

A nemzetközi küzdőtéren a legutóbbi években keletkezett rendkívül komoly bonyodalmak közepette éppen a Szovjetunió terjesztett elő olyan javaslatokat, amelyek a vitás kérdések békés rendezésére alapot nyújtanak. Elég, ha emlékeztetünk arra, hogy éppen a Szovjetunió terjesztette elő azokat a javaslatokat, amelyek a koreai fegyverszüneti tárgyalások alapjául szolgáltak.

A Szovjetunió kormánya komoly jelentőséget tulajdonít az Egyesült Nemzetek Szervezetének, mert ez véleménye szerint a béke fenntartásának fontos eszköze lehetne. Jelenleg azonban az Amerikai Egyesült Államok az Egyesült Nemzetek Szervezetét a nemzetközi együttműködés szervéből,

aminek Alapokmánya értelmében lennie kellene, diktátori politikájának szervévé változtatja a béke elleni harcában és agresszív cselekedeteinek álcázására használja fel. A Szovjetunió azonban mindazoknak a roppant nehézségeknek ellenére, amelyeket az Amerikai Egyesült Államok által az Egyesült Nemzetek Szervezetében létrehozott szavazógép támaszt, a béke álláspontja mellett száll síkra ebben a szervezetben, és a jelenlegi nemzetközi helyzetből fakadó, reális határozatok elfogadtatására törekszik, amelyek az agresszív erők megfékezésére, az új háború elhárítására, és — ott, ahol a hadműveletek már megkezdődtek — e hadműveletek megszüntetésére irányulnak.

Helytelen volna azt gondolni, hogy a háború csakis a Szovjetállam ellen irányulhat. Mint ismeretes, az imperialisták az első világháborút jóval a Szovjetunió megalakulása előtt robbantották ki. A második világháború mint kapitalista államok között folyó háború kezdődött, és a háborútól maguk a tőkés országok is erősen szenvedtek. Azok az ellentétek, amelyek jelenleg az imperialista táborat marcangolják, arra vezethetnek, hogy egy kapitalista állam háborút indít egy másik ellen. Mindezeket a körülményeket figyelembe véve, a Szovjetunió arra törekszik, hogy az államok közötti mindennemű háborút elhárítson, s a nemzetközi konfliktusok és nézeteltérések békés rendezése mellett foglal állást.

De a Szovjetunió a tartós béke biztosítására irányuló politikájának megvalósítása során szembetalálja magát az Amerikai Egyesült Államok vezető körei részéről folytatott agresszív politika tényével.

A kardsörtető amerikai körök emellett az ártatlanra próbálják kenni a felelősséget és hazug propagandájukban állandóan a Szovjetunió részéről fenyegető állítólagos veszélyről szónokolnak. Ami ezeket a Szovjetunióra vonatkozó koholmányokat illeti, nevetséges volna, ha hosszasan bizonygatnánk teljes alaptalanságukat. Hogy valójában ki is az agresszor, azt vitathatatlan tények bizonyítják.

Köztudomású, hogy az Amerikai Egyesült Államok fegyverkezési hajszát folytat, elzárkózik az atomfegyver és a baktériumfegyver eltiltása és a hagyományos fegyverzet csökkentése elől, míg a Szovjetunió az atomfegyver és a baktériumfegyver eltiltását, az egyéb fegyverzet és a fegyveres erők csökkentését javasolja.

Köztudomású, hogy az Egyesült Államok elzárkózik egy békeegyezmény megkötése elől, míg a Szovjetunió ennek az egyezménynek a megkötését javasolja.

Köztudomású, hogy az Egyesült Államok agresszív tömböket tákolgat a békeszerető népek ellen, míg azok a szerződések, amelyeket a Szovjetunió kötött külföldi államokkal, kizárólag a japán vagy a német agresszió újjáélesztése elleni harcot szolgálják.

Köztudomású, hogy az Egyesült Államok megtámadta Koreát és leigázására törekszik, míg a Szovjetunió a második világháború befejezésének pillanatától sehol sem folytat semminemű hadműveletet.

Az Egyesült Államok Kína ellen is agressziót folytat. Elfoglalta Taiwan szigetét, ezt az ősi kínai földet. Légierői kínai területet bombáznak és ezzel megsértik a nemzetközi jognak valamennyi általánosan elfogadott szabályát. Köztudomású, hogy a Szovjetunió légierői senkit sem bombáznak, és hogy a Szovjetunió semmiféle idegen területet sem foglalt el.

Ezek a vitathatatlan tények.

Rátérve Angliával és Franciaországgal való kapcsolatainkra, meg kell mondanunk, hogy ezeknek a kapcsolatoknak azon szerződések szellemében kellene alakulniuk, amelyeket a második világháború idején ezekkel az államokkal kötöttünk, és amelyek kölcsönös együttműködést írtak elő a háborúutáni időszakra. Az angol és a francia kormány azonban durván megsérti ezeket a szerződéseket. Abban az időben, amikor véres háborút vívtunk, hogy Európa népeit felszabadítsuk a német-fasiszta rabág alól, Anglia és Franciaország vezetői ünnepélyes ígéreteket tettek a Szovjetuniónak a háborúutáni együttműködésre vonatkozóan, most

azonban ez ígéreték ellenére teljesen bekapcsolódtak az amerikai imperialisták agresszív terveinek megvalósításába, amelyek a békeszerető államok ellen irányulnak. Érthető, hogy Anglia és Franciaország kormányainak ilyen álláspontja következtében az említett államokkal való kapcsolataink terén sok a javítani való.

A Szovjetuniónak az Amerikai Egyesült Államokkal, Angliával, Franciaországgal és a többi burzsoá állammal szemben elfoglalt álláspontja világos, és erről az álláspont-ról már több ízben nyilatkoztunk. A Szovjetunió most is kész együttműködni ezekkel az államokkal a békeidőben érvényes nemzetközi szabályok betartásával, a tartós és szilárd béke biztosítása érdekében. (T a p s.)

A legyőzött országok: Németország, Olaszország és Japán irányában a Szovjet Kormány az imperialista hatalmak politikájától elvileg különböző politikát folytat. Az a körülmény, hogy a győztes államok között ott van a szovjet szocialista állam, teljesen új, a történelemben eddig ismeretlen helyzetet és lehetőségeket teremtett a legyőzött államok népei számára. A Szovjetállam politikája minden ország számára, amely a feltétel nélküli kapitulációt aláírta, lehetőséget nyújt a békés, demokratikus fejlődésre, polgári célokra termelő iparának és mezőgazdaságának fejlesztésére, termékeinek külföldi piacokon való elhelyezésére és az ország védelméhez szükséges nemzeti fegyveres erők megteremtésére. A Szovjetunió a potsdami egyezménynek megfelelően rendületlenül folytatja a német békeszerződés mielőbbi megkötésére, valamennyi megszálló csapatnak Németországból való kivonására és az egységes, független, békeszerető, demokratikus Németország megteremtésére irányuló politikáját, mert jól tudja, hogy egy ilyen Németország fennállása, a békeszerető Szovjetunió fennállása mellett, kizárja újabb európai háborúk lehetőségét és lehetetlenné teszi, hogy a világ imperialistái leigázzák az európai országokat. (H o s s z a n t a r t ó t a p s.)

Bízhatunk abban, hogy a német nép, melynek választania kell, hogy ezen az úton indul-e el, vagy pedig az ame-

rikai és angol imperialisták zsoldosává válik, a helyes utat — a béke útját — választja. (T a p s.)

Ugyanezt kell mondanunk Olaszországról is. A Szovjetunió a testvéri olasz népnek nemzeti függetlensége teljes helyreállítását kívánja. (T a p s.)

A Szovjet Kormánynak az a nézete, hogy Japánnak is független, demokratikus, békeszerető állammá kell válnia, ahogyan ezt a szövetségesek közös határozatai előírták. A Szovjet Kormány nem volt hajlandó aláírni azt az egyoldalú szerződést, amelyet az amerikai diktátorok a san franciscói konferencián előírtak, mert ez a szerződés semmibeveszi a kairói és a potsdami nyilatkozat, valamint a jaltai egyezmény elveit, s arra irányul, hogy Japánt távolkeleti amerikai katonai támaszponttá változtassa. A Szovjetunió népei nagyrabecsülik a külföldi járomba kényszerített japán népet és hisznek abban, hogy a japán nép kivívja hazája nemzeti függetlenségét és rátér a béke útjára. (T a p s.)

A békét és a népek biztonságát szolgáló szovjet politika abból indul ki, hogy teljesen lehetséges a kapitalizmus és a kommunizmus békés egymás mellett élése és együttműködése, ha mindkét részről megvan az óhaj az együttműködésre, ha mindkét fél kész teljesíteni a vállalt kötelezettségeket, s betartja az egyenjogúság és a más államok belügyeibe való be nem avatkozás elvét.

A Szovjetunió mindig a más országokkal való kereskedelem és együttműködés fejlesztéséért szállt síkra és ma is ezért küzd, tekintet nélkül a társadalmi rendszerek különbözőségére. A párt továbbra is ezt a kölcsönös előnyön alapuló politikát fogja folytatni.

A kardesőrtető amerikai és angol körök váltig bizonygatják, hogy csak a fegyverkezési hajszá biztosíthatja a tőkés országok iparának teljes foglalkoztatását, holott valójában van egy másik perspektíva is: társadalmi rendszerük különbözőségére való tekintet nélkül valamennyi ország között fejleszthetők és bővíthetők a kereskedelmi kapcsolatok, és így sok évre biztosítható az iparilag fejlett országok iparának teljes foglalkoztatása, biztosítható az, hogy egyes, bi-

zonyos termékekben bővelkedő államok fölöslegeiket más államokban helyezték el, elősegíthető a kevésbé fejlett országok gazdaságának fellendülése és így tartós gazdasági együttműködés hozható létre.

A Szovjetunió békepolitikájának megvalósítása során teljes egyetértésben halad a többi demokratikus, békeszerető állammal: a Kínai Népköztársasággal, Lengyelországgal, Romániával, Csehszlovákiával, Magyarországgal, Bulgáriával, Albániával, a Német Demokratikus Köztársasággal, a Koreai Népi Demokratikus Köztársasággal, a Mongol Népköztársasággal. A Szovjetunió kapcsolatai ezekkel az országokkal például szolgálnak azoknak a teljesen új államközi kapcsolatoknak, amelyekhez hasonlókat azelőtt nem ismert a történelem. Ezek a kapcsolatok az egyenjogúságnak, a gazdasági együttműködésnek és a nemzeti függetlenség tiszteletbentartásának elvein alapulnak. A Szovjetunió kölcsönös segélynyújtási szerződéseire hiven segíti és támogatja, s a jövőben is segíteni és támogatni fogja ezeket az országokat további megerősödésükben és fejlődésükben. (V i h a r o s t a p s.)

Meggyőződésünk, hogy a szocialista gazdasági rendszer a kapitalizmussal folytatott békés versenyében évről évre egyre szemléletesebben fogja megmutatni fölényét a kapitalista gazdasági rendszerrel szemben. De mi egyáltalán nem akarjuk erővel rákényszeríteni senkire sem ideológiánkat vagy gazdasági rendszerünket. „A forradalom exportja — ostobaság. Minden ország, ha akarja, maga hajtja végre forradalmát. ha pedig nem akarja, nem lesz forradalom”* -- mondja Sztálin elvtárs.

A Szovjetunió rendületlenül folytatja politikáját, amely a minden országgal való békés együttműködésre irányul, de ugyanakkor számol a fékevesztett háborús gyújtogatók részéről fenyegető új agresszió veszélyével is. Ezért növeli, és a jövőben is növelni fogja védelmi képességét. (H o s s z a n t a r t ó t a p s.)

* Marx—Engels—Lenin—Sztálin. Proletárnemzetköziség és hazafiság. Szikra 1952. 410. old.

A Szovjetunió nem ijed meg a háborús gyújtogatók fenyegetéseitől. Népünknek vannak tapasztalatai az agresszorok elleni harcban, s rég megtanulta, hogyan kell megverni őket. Már a polgárháború idején megverte az agresszorokat, amikor a Szovjetállam még fiatal és viszonylag gyenge volt, megverte őket a második világháborúban, s a jövőben is megveri őket, ha Hazánkat meg merik támadni. (Viharos, hosszantartó taps.)

Feltétlenül számolni kell a múlt tényeivel. Ezek a tények pedig arról tanuskodnak, hogy az első világháború következményeképpen Oroszország, a második világháború következményeképpen pedig már több európai és ázsiai ország levált a kapitalizmus rendszeréről. Minden alapunk megvan arra a feltevésre, hogy egy harmadik világháború a kapitalista világrendszer összeomlására vezet. (Hosszantartó taps.)

Ez, hogy úgy mondjuk, a perspektívája a háborúnak és következményeinek, ha a háborús gyújtogatók, az agresszorok a háborút rákényszerítik a népekre.

De van egy másik perspektíva is: a béke fenntartásának perspektívája, a népek közötti béke perspektívája. Ez a perspektíva megköveteli, hogy az ENSZ határozata értelmében eltiltsák a háborús propagandát, eltiltsák az atomfegyvert és a baktériumfegyvert, fokozatosan csökkentsék a nagyhatalmak fegyveres erőit, megkössék a hatalmak békeegyezményét, kiszélesítsék az egyes országok közti kereskedelmet, helyreállítsák az egységes nemzetközi piacot, és más hasonló, a béke megszilárdítását szolgáló rendszabályokat léptessenek életbe.

E rendszabályok megvalósítása megszilárdítja a békét, megszabadítja a népeket az új háborús veszélytől való félelemtől, véget vet annak, hogy hallatlan mennyiségű anyagi készletet fecséreljenek a fegyverkezésre és egy pusztító háború előkészítésére, és lehetővé teszi, hogy mindezeket az anyagi készleteket a népek javára fordítsák.

A Szovjetunió e rendszabályok megvalósítása, a népek közötti béke perspektívája mellett száll síkra. (Viharos, hosszantartó taps.)

A párt feladatai a külpolitika terén:

1. Folytatnunk kell a harcot egy újabb háború előkészítése és kirobbantása ellen, a béke megszilárdítása érdekében egybe kell forrasztanunk a hatalmas, háborúellenes demokratikus frontot, erősíteniünk kell a béke híveivel való barátság és szolidaritás kötelékeit világszerte, állhatatosan le kell lépelnünk minden háborús előkészületet, a háborús gyujtogatók minden mesterkedését és cselszövését;

2. A jövőben is folytatnunk kell a nemzetközi együttműködésnek és a többi országgal való üzleti kapcsolatok fejlesztésének politikáját;

3. Meg kell szilárdítanunk és fejlesztenünk kell megbont-hatatlan baráti kapcsolatainkat a Kínai Népköztársasággal, az európai népi demokratikus országokkal: Lengyelországgal, Csehszlovákiával, Romániával, Magyarországgal, Bulgáriával, Albániával, továbbá a Német Demokratikus Köztársasággal, a Koreai Népi Demokratikus Köztársasággal, a Mongol Népköztársasággal;

4. Lankadatlanul növelnünk kell a Szovjetállam védelmi képességét és fokozottabb mértékben fel kell készülnünk arra, hogy minden agresszort visszaverjünk és megsemmisítsünk. (Viharos, szűnni nem akaró taps.)

II

A SZOVJETUNIÓ BELSŐ HELYZETE

A múlt kongresszus óta eltelt időszakot a Szovjetunió belső helyzetének további megszilárdulása, az egész népgazdaság és a szocialista kultúra további fejlődése jellemzi.

A XVIII. pártkongresszus utáni első két évben országunk dolgozói továbbra is sikeresen teljesítették a harmadik ötéves tervet, és még jobban megerősítették a Szovjetuniót. Ezekben az években újabb sikereket értünk el a népgazdaság fejlesztése terén.

A fasiszta Németország hitszegő módon megtámadta a Szovjetuniót, s ez félbeszakította a szovjet emberek békés munkáját. Nehéz időszak kezdődött a Szovjetállam történetében: a Nagy Honvédő Háború időszaka. A munkásosztály, a kolhozparaszság, a szovjet értelmiség e háború folyamán mind a fronton, mind a hátszágban megmutatta, hogy mennyire öntudatos és milyen odaadóan szolgálja Hazáját.

A Szovjetunió, miután történelmi jelentőségű győzelemmel befejezte a háborút, a gazdasági fejlődés új, békés időszakába lépett. A Szovjetállam rövid idő alatt, saját erejéből és saját eszközeivel, külső segítség nélkül helyreállította és továbbfejlesztette a háborúsújtotta gazdaságot, túlszárnyalva a háborúelőtti idők gazdasági mutatószámait.

Az ipar és mezőgazdaság helyreállításában elért sikerek már 1947-ben lehetővé tették, hogy megszüntessük a lakosság élelmiszer- és iparcikkellátását szabályozó jegyrendszert, és pénzreformot hajtsunk végre. Ezek a rendszabályok, valamint az élelmiszerek és iparcikkek árának ötszöri leszállítása, fokozták a szovjet rubel vásárlóerejét és biztosították a dolgozók anyagi jólétének növekedését. 1950-ben a rubel árfolyamát aranyalapra helyeztük és a külföldi valutákhoz viszonyítva felemeltük.

A gazdaság helyreállítása és fejlesztése terén elért eredmények lehetővé tették, hogy a Szovjetállam újabb fontos népgazdasági feladatok gyakorlati megoldásához fogjon hozzá, többek között olyan feladatok megoldásához, mint nagykapacitású vízierőművek építése a Volgán és a Dnyeperen, a hajózást és az öntözést szolgáló nagy csatornák építése, mezővédő erdősávok létesítése az ország óriási területein.

A mult kongresszus óta lezajlott történelmi jelentőségű események megmutatták, hogy a szovjet társadalmi és államrend nemcsak az ország gazdasági és kulturális fellendülése megszervezésének legjobb formája a békés építés éveiben, hanem a nép minden erejének az ellenség visszaverésére irányuló mozgósítása terén is a legjobb forma a háborús időben. Ezek az események azt is megmutatták, hogy óriási mértékben fokozódott a dolgozók politikai aktivitása, tovább erősö-

dött a kommunista párt köré tömörülő szovjet nép erkölcsi-politikai egysége, még jobban megszilárdult a Szovjetunió népeinek testvéri együttműködése, és tovább fejlődött a szovjet hazafiság.

Népünknek eltökélt szándéka, hogy továbbra is önfeláldozóan fog munkálkodni a szocialista haza üdvén, s becsülettel teljesíti a kommunista társadalom felépítésének történelmi feladatát. (Viharos, hosszantartó taps.)

1. A Szovjetunió népgazdaságának további fellendülése

A) Az ipar

A háborúelőtti ötéves tervek éveiben a Szovjetunióban megvalósult a szocialista iparosítás. A hatalmas ipar volt az alapja az egész népgazdaság fejlődésének és e hatalmas iparra támaszkodva készült fel országunk az aktív védelemre. A háború évei rendkívüli erővel igazolták, hogy pártunk helyesen járt el, amikor az ország iparosítását tette meg általános irányvonalává. A Szovjetunió iparosítására irányuló politika megvalósítása döntő jelentőséggel bírt a szovjet nép sorsa szempontjából, és megmentette Hazánkat attól, hogy rab-szolgasorsra jusson.

Pártunk a háború nehéz viszonyai között gyorsan át tudta állítani az ipart haditermelésre. Valamennyi fontosabb ipari üzem felszerelését a hadművelleti övezetből a keleti vidékekre evakuáltuk. A Szovjetállam a háború éveiben elegendő erőt és eszközt talált az országban belül ahhoz, hogy gyorsan elindítsa a munkát az evakuált üzemekben, sőt ahhoz is, hogy gyors ütemben újabb, főleg nehézipari üzemeket építsen. Iparunk, bár a fasiszta területekről országunkban gazdaságilag fontos területeket ideiglenesen megszálltak, a háború folyamán évről évre több fegyvert és lőszert gyártott a front számára.

A háború befejezése után az ipart haditermelésről átállítottuk polgári termelésre. Pártunk feladatául tűzte ki, hogy mindenekelőtt óriási mértékben kifejleszti a nehézipart, külö-

nösen a kohászatot, a fűtőanyagipart és a villamosenergia-termelést, mert nehézipar nélkül lehetetlen lett volna megoldani a népgazdaság helyreállításának és továbbfejlesztésének feladatait. A párt ugyanakkor különösen nagy figyelmet fordított arra, hogy a nép életszínvonalának emelése céljából kibővítse a közszükségleti cikkek termelését.

Bizonyos időre volt szükség ahhoz, hogy újból elérjük népgazdaságunk háborúelőtti színvonalát. Az évi ipari össztermelés terén 1948-ban, a széntermelés terén 1947-ben, az acéltermelés és cementgyártás terén 1948-ban, a nyersvas-termelés és olajtermelés terén 1949-ben, a lábbeligyártás terén 1950-ben, a pamutszövetgyártás terén 1951-ben értük el, illetőleg haladtuk túl a háborúelőtti, 1940-es színvonalat. Ez azt jelenti, hogy a háború nyolc-kilenc évvel, vagyis körülbelül két ötéves tervvel vetette vissza iparunk fejlődését.

Iparunk háborúutáni sikeres helyreállításának és fejlesztésének eredményeképpen ipari termelésünk színvonala jelenleg lényegesen meghaladja a háborúelőtti. Nézzük az erre vonatkozó adatokat:

*A Szovjetunió ipari termelésének növekedése
(százalékban 1940-hez viszonyítva)*

	1940	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952 (terv)
Az egész ipar	100	104	92	77	93	118	141	173	202	223
Ezen belül:										
„A”-csoport										
Termelési										
eszközök	100	136	112	82	101	130	163	205	239	267
„B”-csoport										
Fogyasztási										
cikkek	100	54	59	67	82	99	107	123	143	156

Ezekből az adatokból kitűnik, hogy 1945-ben és 1946-ban az ipari termelés színvonala süllyedt. Ez azzal függ össze, hogy a háború befejezése után a hadifelszerelések termelése erősen csökkent, iparunknak békés termelésre való átállítása pedig bizonyos időt vett igénybe. Az ipari termelés háború-

utáni átállítása 1946-ban lényegében befejeződött. Ezután ipari termelésünk gyors ütemben növekedett, úgyhogy 1951-ben az ipar össztermelése több mint kétszerese volt az 1940. évi termelésnek. 1952-ben újabb sikereket értünk el iparunk fejlesztése terén. Mint ismeretes, iparunk a folyó évi tervet egészében véve nemcsak sikeresen teljesíti, hanem túl is teljesíti, ezért teljes joggal számíthatunk arra, hogy 1952-ben iparunk körülbelül 2,3-szer annyi terméket fog gyártani, mint 1940-ben.

Különösen gyors ütemben fejlődik a termelési eszközöket gyártó ipar, amelynek össztermelése 1951-ben 2,4-szerese volt a háborúelőttinek, 1952-ben pedig már körülbelül 2,7-szerese lesz. 1952-ben iparunk gyártani fog: 25 millió tonna nyersvasat, vagyis körülbelül 70 százalékkal többet, mint 1940-ben; 35 millió tonna acélt, vagyis körülbelül 90 százalékkal többet, mint 1940-ben; 27 millió tonna hengerelt terméket, vagyis több mint kétszer annyit, mint 1940-ben; 300 millió tonna szenet, vagyis több mint 80 százalékkal többet, mint 1940-ben; 47 millió tonna ásványolajat, vagyis több mint 50 százalékkal többet, mint 1940-ben; 117 milliárd kilowattóra villamosenergiát, vagyis 2,4-szer annyit, mint 1940-ben; gépet és gépi berendezést több mint háromszor annyit fogunk gyártani, mint 1940-ben.

Ami a legfontosabb iparágak termelésének évi növekedését illeti, ez a növekedés az utóbbi években lényegesen nagyobb volt, mint a háború előtt. Például, a legutolsó három évben, 1949-től 1951-ig, vagyis miután iparunk nemcsak elérte, hanem túl is szárnyalta a termelés háborúelőtti színvonalát, nyersvastermelésünk 8 millió tonnával, acéltermelésünk 13 millió tonnával, hengerelttermék-termelésünk pedig 10 millió tonnával növekedett, míg a háborúelőtti években ilyen méretű növekedést a nyersvastermelés nyolc, az acéltermelés kilenc, a hengerelttermékek termelése tizenhét év alatt ért el. A széntermelés az említett három év alatt 74 millió tonnával, az ásványolajtermelés 13 millió tonnával növekedett, míg a háborúelőtti években ilyen méretű növekedést a széntermelés hat, az ásványolajtermelés tíz év alatt ért el.

A villamosenergia-termelés ez alatt a három év alatt 37 milliárd kilowattórával növekedett; a háborúelőtti években ilyen méretű növekedést a vilamosenergia-termelés kilenc év alatt ért el.

A termelési eszközök termelésének növekedése és a mezőgazdasági termelés növekedése biztos alapot teremtett a fogyasztási cikkek termelő ipar fejlődéséhez. 1951-ben ennek az iparnak az össztermelése 43 százalékkal nagyobb volt, mint 1940-ben, 1952-ben pedig körülbelül 60 százalékkal nagyobb lesz, mint 1940-ben. 1952-ben gyártani fogunk: több mint 5 milliárd méter pamutszövetet, vagyis körülbelül 30 százalékkal többet, mint 1940-ben; majdnem 190 millió méter gypjűszövetet, vagyis körülbelül 60 százalékkal többet, mint 1940-ben; 218 millió méter selyemszövetet, vagyis 2,3-szer többet, mint 1940-ben; 250 millió pár bőrlábbelit, vagyis körülbelül 20 százalékkal többet, mint 1940-ben; 125 millió pár gumilábbelit, vagyis 80 százalékkal többet, mint 1940-ben; több mint 3 300 000 tonna cukrot, vagyis több mint 50 százalékkal többet, mint 1940-ben; több mint 380 000 tonna iparilag előállított állati zsiradékot (nem számítva a jelentékeny mennyiségű házilag készített zsiradékot), ami több mint 70 százalékkal múlja felül az iparilag előállított állati zsiradék termelésének háborúelőtti színvonalát.

Az ipar háborúutáni sikeres helyreállítása és fejlesztése eredményeképpen ma a Szovjetunióban az egy főre eső ipari termelés felülmúlja a háborúelőtti színvonalat. Így például, 1951-ben 1940-hez viszonyítva a következőképpen alakult az egy főre eső termelés: villamosenergia-termelés — több mint kétszerannyi, nyersvastermelés — 50 százalékkal több, acéltermelés — 70 százalékkal több, széntermelés — 60 százalékkal több, cementgyártás — több mint kétszerannyi, pamutszövettermelés — 20 százalékkal több, gypjűszövettermelés — több mint 60 százalékkal több, papírttermelés — 70 százalékkal több stb.

A múlt kongresszus óta, s különösen a háborúutáni években, jelentősen kibővült és megszilárdult iparunk termelési-technikai bázisa, mind új vállalatok építése, mind a meg-

levő vállalatok újjáalakítása révén. Csupán 1946—1951-ben a népgazdasági beruházások körülbelül 500 milliárd rubelnyi összegéből az iparba több mint 320 milliárd rubelt ruháztak be. Ezekben az években a Szovjetunióban körülbelül hétezer nagy állami ipari vállalatot állítottak helyre, építettek és helyeztek üzembe. 1952-ig 1940-hez képest 77 százalékkal nőtt meg az ipar termelési állóalapjai.

De nemcsak az ipar termelési állóalapjainak mennyiségi növekedéséről van szó. Az elmúlt időszakot az ipar további technikai haladása is jellemzi. A tőkés országoktól eltérően, ahol a technika fejlődésében periódikus megszakítások vannak, amelyek a gazdasági válságok következtében a társadalom termelőerőinek pusztulását vonják maguk után, a Szovjetunióban, ahol nincsenek ilyen válságok, a legfejlettebb technika bázisán, az élenjáró szovjet tudomány vívmányainak alapján szüntelenül tökéletesítik a termelést. A háborúutáni években az ipar minden ágát új gépekkel és gépi berendezésekkel láttuk el, tökéletesebb technológiai folyamatokat vezettünk be, észszerűbben szerveztük meg a termelést. Ebben az időszakban a szerszámgépállomány új, termelékenyebb szerszámgépekkel való kiegészítés útján 2,2-szeresére nőtt. A hazai gépgyártás csupán az utóbbi három év alatt körülbelül 1 600 új gép- és gépezettípust gyártott.

A további technikai haladásért vívott harcban nagy szerepe van tudományunknak, amely találmányaival segít a szovjet népnek teljesebben feltárni és jobban kihasználni a természeti kincseket és erőket. A háborúutáni időszakban tudósaink sikeresen megoldottak sok olyan tudományos problémát, amelyeknek nagy népgazdasági jelentősége van. Ebben az időszakban a szovjet tudomány egyik igen fontos eredménye volt az atomenergiatermelés módszereinek felfedezése. Ezzel tudományunk és technikánk megszüntette az Egyesült Államok monopolhelyzetét ezen a téren, és komoly csapást mért a háborús gyújtogatókra, akik más népek zsarolásának és megfélemlítésének eszközeként próbálták felhasználni azt, hogy birtokában vannak az atomenergiatermelés titkának és az atomfegyvernek. A Szovjetállamnak, amelynek megvannak

a reális lehetőségei az atomenergiatermelésre, komoly érdeke, hogy ezt az új energiafajtát békés célokra, a nép javára használja fel, mert az atomenergia ilyenirányú felhasználása hata-
tártalanul kiterjeszti az ember hatalmát a természet elemi
erői felett, s a termelőerők növekedésének, a technikai és kul-
turális haladásnak, a társadalmi gazdaság növekedésének
óriási lehetőségeit tárja fel az emberiség előtt.

A szovjet tudomány és technika nagy sikereiről tanus-
kodik az, hogy minden évben Sztálin-díjakat osztanak ki ki-
váló tudományos munkákért, találmányokért és a termelő-
munka módszereinek lényeges tökéletesítéséért. A tudomány,
az ipar, a közlekedés és a mezőgazdaság 8 470 dolgozóját tűn-
tették ki a Sztálin-díjas megtisztelő címével.

Fontos eredmény az ipar fejlődésében az, hogy az elmúlt
időszakban gyors ütemben fejlődött az ipar a Szovjetunió ke-
leti vidékein, aminek következtében jelentősen megváltozott
iparunk területi elhelyezése. A keleti vidékeken: a Volgavidé-
ken, az Urálban, Szibériában, a Távol-Kelczen, a Kazah Szov-
jet Szocialista Köztársaságban és a középázsiai szövetségi köz-
társaságokban az ország hatalmas ipari bázisa jött létre. Eze-
ken a vidékeken az ipar össztermelése 1952-ig az 1940. évi
termelés háromszorosára emelkedett. 1951-ben a keleti vidé-
kek adták a Szovjetunió ipari össztermelésének körülbelül egy-
harmadát, az egész acél- és hengerelttermék-termelésnek több
mint a felét, az egész szén- és ásványolajtermelésnek majd-
nem a felét és a villamosenergiának több mint 40 százalékát.

Ezek a Szovjetunió ipari fejlődésének főbb eredményei a
mult kongresszus óta.

Az iparunk fejlesztése terén a legközelebbi években előt-
tünk álló feladatokat a Szovjetunió fejlesztését szolgáló ötö-
dik ötéves terv irányelveinek tervezete fejti ki, amelyet meg-
vitatás céljából a kongresszus elé terjesztenek. Ezeknek a fel-
adatoknak a lényege az, hogy az ipari termelés színvonalát
1955-re, 1950-hez viszonyítva, körülbelül 70 százalékkal emel-
jük fel, mégpedig a termelési eszközök termelését körülbelül
80 százalékkal, a fogyasztási cikkek termelését pedig körül-
belül 65 százalékkal. Ha teljesítjük ezt a feladatot az ipari

termelés növelése terén, az azt jelenti, hogy 1955-ben az ipar össztermelése az 1940. évi termelés háromszorosa lesz.

Az ötödik ötéves terv újabb nagy lépés előre országunknak a szocializmusból a kommunizmusba való fejlődése útján. (V i h a r o s t a p s.)

Iparunknak minden lehetősége megvan arra, hogy teljesítse az előtte álló feladatokat. Ma az ipar minden ága el van látva tökéletesebb technikával, minden iparágban szakképzett munkások, mérnökök és technikusok dolgoznak, a vállalatok nem szenvednek nyersanyag- és anyaghiányban. Most az a lényeg, hogy teljes mértékben kihasználjuk ezeket a lehetőségeket, erélyesen kiküszöböljük a munkában mutatkozó hiányosságokat, feltárjuk és a népgazdaság fellendülésének hatalmas forrásává változtassuk a ki nem használt termelési tartalékokat.

Az ipar minden évben nemcsak teljesíti, hanem túl is teljesíti az állami terveket. De az egész ipar jó munkájának általános mutatószámai mögött sok olyan vállalat rossz munkája húzódik meg, amely nem teljesíti az állami feladatokat, aminek következtében a népgazdaság bizonyos mennyiségű termékkel kevesebbet kap, mint kellene. A minisztériumok pedig nem teszik meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy minden vállalat teljesítse a tervet, és ehelyett a rosszul dolgozó vállalatokról gyakran a legjobb vállalatokra hárítják át a feladatokat. Ennek aztán az a következménye, hogy a rosszul dolgozó vállalatok a legjobb vállalatok rovására élnek.

Az állami tervck nemteljesítésének egyik fő oka az, hogy a vállalatok termelése a hónap folyamán egyenlőtlen. A párt nem egyszer felhívta a gazdasági vezetők figyelmét erre a hiányosságra. Sok vállalat azonban még most is zökkenőkel dolgozik, a havi termelési tervnek majdnem a felét a hó utolsó harmadában teljesítik. Ez a termelési kapacitás nem teljes kihasználására, túlórákra, a selejt növekedésére és a kooperáló vállalatok munkájának megzavarására vezet.

Egyes üzemek, hogy termelési tervüket globálisan teljesítsék, olyan államellenes gyakorlatot folytatnak, hogy az

állami tervben a legfontosabb cikkek termelésére vonatkozólag kitűzött feladatok teljesítésének rovására másodrendű cikkeket gyártanak terven felül.

Több iparágban a termelt cikkek minősége tekintetében megszegik az állami fegyelmet. Előfordulnak olyan esetek, hogy a fogyasztóknak silány minőségű cikkeket és árukat szállítanak, amelyek nem felelnek meg a megállapított szabványoknak és technikai feltételeknek. Nem ritka az olyan eset, hogy a gépgyártó üzemek szerkezetileg nem tökéletesen kidolgozott, a gépkihasználás feltételeinek meg nem felelő gépek gyártásához fognak hozzá. A könnyűipari üzemek még mindig sok silányabb minőségű terméket gyártanak. Mindez kárt okoz a népgazdaságnak.

Nem nyugodhatunk bele az ipar munkájának e hiányosságaiba. Az állami terv — törvény. Minden üzem köteles végrehajtani a számára előírt állami feladatokat és ellátni a népgazdaságot a szükséges termékekkel. A gazdasági vezetők és a pártszervezetek kötelesek biztosítani, hogy minden üzem ne csak globálisan, hanem feltétlenül az állami tervnek megfelelően, minden egyes termék gyártása szempontjából is, teljesítse termelési tervét. Kötelesek továbbá elérni a gyártott termékek minőségének rendszeres javítását, feltárni és teljesen kiküszöbölni azokat az okokat, amelyek az üzem normális munkáját akadályozzák.

Különösen nagy figyelmet kell fordítani valamennyi iparágban a munka termelékenységének minden módon való további emelésére.

Pártunk a szocialista építés minden szakaszában következetesen harcolt a munka termelékenységének rendszeres emeléséért, mert ez a legfontosabb feltétele a szocialista termelés növekedésének és tökéletesedésének. Főként ezzel magyarázhatók azok az óriási sikerek, amelyeket a Szovjetunió termelésének fejlesztésében elértünk. 1940-től 1951-ig a munka termelékenysége a iparban 50 százalékkal emelkedett s az ipari termelés növekedésének 70 százaléka ebben az időszakban a munka termelékenységének emelkedéséből szár-

mazott. Ugyanez alatt az idő alatt az építőiparban 36 százalékkal emelkedett a munka termelékenysége.

A munka termelékenységeének gyors emelkedése a Szovjetunióban mindenekelőtt annak az eredménye, hogy a népgazdaságban széles körben meghonosítjuk az új technikát és a legjobb technológiai folyamatokat, hogy gépesítjük és vilamosítjuk a termelést, s elsősorban gépesítjük a munkaigényes és nehéz munkafolyamatokat, továbbá, hogy jobban szervezzük meg a munkát, emeljük a dolgozók általános műveltségi és kulturális színvonalát és növeljük szakképzettségüket. A szocialista gazdasági rendszer korlátlan lehetőségeket teremt a legújabb technika alkalmazására. A Szovjetunióban a gépek nem csupán munkát takarítanak meg, hanem meg is könnyítik a dolgozók munkáját, s ezért a szocialista gazdaság viszonyai között, a kapitalizmus viszonyaitól eltérően, a munkások igen szívesen használják munkájukban a gépeket. A szovjet munkásnak közvetlen érdeke a munka termelékenységeének emelése, mert tudja, hogy ez növeli a Szovjetunió gazdasági hatalmát és emeli a dolgozók élet színvonalát. Az állam és a nép érdekeinek egysége az alapja a szocializmusban a társadalmi munka magas termelékenységeének.

Iparunk azonban még korántsem használja ki teljesen a munkatermelékenység növelésének lehetőségeit. Ezt elsősorban az bizonyítja, hogy sok üzem nem teljesíti a munka termelékenységének emelésére vonatkozó terveit. Meg kell jegyeznünk, hogy a minisztériumok ezzel a fontos üggyel nem foglalkoznak kellőképpen. A minisztériumok annak biztosítása helyett, hogy minden üzem teljesítse a munka termelékenységére vonatkozó feladatokat, gyakran megelégszenek az egész iparágban elért átlagos mutatószámokkal és nem teszik meg a szükséges intézkedéseket arra, hogy az elmaradó üzemeket az élüzemek színvonalára emeljék.

Sok üzemben az akadályozza a munka termelékenységének emelését, hogy rosszul használják ki a gépesítés rendelkezésre álló eszközeit. Előfordulnak olyan túrheterlen esetek, amikor nem kímélik és nem használják fel gazdaságosan

a gépi berendezést. A termelés gépesítésének minden üzemben elkerülhetetlenül azzal kell együttjárnia, hogy a munkások egyrésze felszabadul, s hogy az így felszabadult munkásokat egyrészt az adott üzem termelésének bővítésére használják fel, másrészt pedig új üzemekbe helyezik át. Egyes vállalatvezetők azonban ahelyett, hogy biztosítanák a gépesítés eszközeinek megfelelő kihasználását, és ezáltal a munka termelékenységének emelését, nem ritkán a régi módon, a kézi munka széleskörű alkalmazásával szervezik meg a munkát.

A termelés gépesítése terén az is komoly fogyatékoság, hogy a termelőfolyamatok gépesítésénél egyes részlegeket egyáltalán nem, vagy nem eléggé gépesítenek. Sok üzemben a fő termelőfolyamatok nagyarányú gépesítése mellett gyengén vannak gépesítve a segédmunkák, köztük az olyan munkáigényes munkafolyamatok, mint a nyersanyag, az egyéb anyagok és a készítmények helyhezszállítása, üzemben belüli szállítása és rakodása. Mindez csökkenti a gépesítés általános gazdasági hatását és zavarja a termelés normális menetét.

Az is visszatartja a munka termelékenységének emelését, hogy sok üzemben és építkezésnél nem kielégítő módon szervezik meg a munkát, ami jelentős munkaidővesztéssel jár. A minisztériumok nem ritkán a tényleges szükséglet kellő tanulmányozása nélkül, a munkaerő helyes felhasználásának ellenőrzése nélkül állapítják meg az üzemek és építkezések munkáslétszámát. Az üzemekben és különösen az építkezéseknél még mindig megvan a „munkaerővándorlás”, ami nagy kárt okoz a termelésnek.

A munka termelékenységének emelése terén nagy jelentősége van a műszaki normáknak. Sok üzemben azonban nem kielégítő módon állapítják meg a műszaki normákat. Túlnyomórészt még mindig laza, úgynevezett tapasztalati-statisztikai normákat alkalmaznak, amelyek nem felelnek meg a termelési technika mai színvonalának, nem tükrözik az élenjáró munkások tapasztalatait és nem ösztönözik a munka termelékenységének emelésére. A tapasztalati-statisztikai normák aránya igen nagy, sok üzemben több mint 50 százaléka az érvényben levő munkanormáknak.

A pártszervezeteknek, a gazdasági szerveknek és a szak-szervezeteknek az a feladata, hogy minél gyorsabban kiküszöböljék a munka termelékenységének emelését akadályozó okokat, és biztosítsák a népgazdaság minden ágában, minden üzembben, minden termelési részlegnél a munka termelékenységének emelésével kapcsolatban kitűzött feladatok teljesítését és túlteljesítését. Egyszersmindenkorra szüntessük meg a rendelkezésünkre álló gazdag technika kihasználásában mutatkozó hiányosságokat, következetesen valósítsuk meg a termelési folyamatok komplex-gépesítésének és automatizálásának tervét, szélesebb körben honosítsuk meg a népgazdaság minden ágában a tudomány és a technika legújabb vívmányait, rendszeresen tökéletesítsük a munka és a termelés megszervezésének formáit és módszereit, javítsuk meg a munkaerő kihasználását.

Eltársak! Iparunk növekszik, fejlődik, egyre hatalmasabb és technikailag egyre tökéletesebb. A jövőben is minden eszközzel fejleszteni fogjuk szocialista iparunk termelőerőit: Hazánk hatalmának és a szovjet nép növekvő anyagi jólétének alapját. (Viharos, hosszantartó taps.)

B) A mezőgazdaság

A beszámolóban tárgyalt időszak kezdetére, vagyis a XVIII. pártkongresszus idejére a kolhozrendszer országunkban véglegesen megszilárdult, a kolhozok megerősödtek, s a gazdálkodás szocialista rendszere, mint a földművelés egyetlen formája, meghonosodott.

A háború ideiglenesen feltartóztatta a mezőgazdaság fejlődését és nagy kárt okozott a mezőgazdaságnak, különösen azokon a vidékeken, amelyek megszállás alatt voltak, s amelyeken a hitlerista területtrablók feldúlták és kifosztották a kolhozokat, a gép- és traktorállomásokat és a szovhozokat. De a háborús idők óriási nehézségei ellenére a keleti vidékek kolhozai és szovhozai fennakadás nélkül ellátták a hadsereget és a lakosságot élelmiszerrel, a könnyűipart pedig nyersanyag-

gal. A kolhozrendszer nélkül, a kolhozparasztok és kolhozparasztnök önfeláldozó munkája nélkül, magasfokú politikai öntudatuk és szervezettségük nélkül nem tudtuk volna megoldani ezt a fölöttébb nehéz feladatot.

A békés építésre való áttérés az elé a feladat elé állította a pártot, hogy minél gyorsabban helyreállítsa és továbbfejllessze a mezőgazdaságot. A párt a háborúutáni időszakban különösen nagy gondot fordított a kolhozok szervezeti és gazdasági megerősítésére, arra, hogy segítséget nyújtson a kolhozoknak a közös gazdaság helyreállításában és továbbfejlesztésében, s ezen az alapon növelje a kolhozparaszság anyagi jólétét. A mezőgazdaság termelőerőinek továbbfejlesztése szempontjából nagy jelentősége volt a kis kolhozok nagyobb kolhozokban való egybeolvasztásának, mert a nagy kolhozok sikeresebben bővíthetik ki és tőkéltesíthetik a közös gazdaságot. Ma 97 000 megnagyobbodott kolhoz foglalja el az 1950. január elsején számlált 254 000 kis kolhoz helyét.

A párt és a kormány intézkedéseinek megvalósítása következtében a mezőgazdaságban sikeresen leküzdöttük azokat a nehézségeket, amelyeket a háború és azt követőleg az 1946-os súlyos aszály okozott, rövid idő alatt elértük és túlszárnyaltuk a mezőgazdasági termelés háborúelőtti színvonalát.

A háborúutáni években gyors ütemben helyreállt a gabonafélék, az ipari növények, a takarmánynövények, a konyhakerti és kobakosnövények és egyéb gazdasági növények vetésterülete, növekedett termés hozamuk és össztermelésük. A gazdasági növények együttes vetésterülete 1952-ben 5,3 millió hektárral nagyobb volt a háborúelőttinél.

A gabonatermelés a háború befejezését követő harmadik évben állt helyre és a következő években egyre növekedett, s ezzel együtt nagy mértékben növekedett az árugabona mennyisége is. Az idén, 1952-ben, a gabonatermés 8 milliárd pud volt (v i h a r o s t a p s), emellett a legfontosabb tápnövény — búza — termése 1940-hez viszonyítva 48 százalékkal növekedett. (T a p s.)

A gabonaproblémát tehát, amely egykor a legégetőbb és legkomolyabb probléma volt, sikeresen megoldottuk, végérvényesen és visszavonhatatlanul megoldottuk. (Viharos, hosszantartó taps.)

A háborúutáni időszakban különösen gyors ütemben fejlődött a gyapot- és cukorrépatermelés: 1951-ben a magvas-gyapottermelés 46 százalékkal, a cukorrépatermelés pedig 31 százalékkal múlta felül a háborúelőtti színvonalat. Ebben az évben még gazdagabb termést takarítottunk be ezekből a rendkívül fontos növényekből. Az olajnövények, a burgonya és a takarmánynövények termelésének háborúelőtti színvonalát is túlszárnyaltuk, emellett a nedvdús takarmánynövények (takarmányrépa, kobakosnövények és silózásra szánt takarmánynövények) termelése már 1951-ben 25 százalékkal felülmúlta az 1940. évi színvonalat. A háborúutáni években jelentősen fokozódott a len, a konyhakerti és kobakosnövények termelése. Mivel azonban a párt-, szovjet és mezőgazdasági szervezetek nem fordítottak kellő figyelmet e fontos növényfajták termesztésére, a len és a konyhakerti növények termesztése sokhelyütt még nem érte el a háborúelőtti színvonalat.

Az idén, éppúgy, mint az elmúlt években is, sikeresen teljesítik az állami gabonabegyűjtési tervet, a gyapot, a cukorrépa, az olajosmagvak, a burgonya, a zöldség- és főzelékfélék és a földművelés más termékeinek, valamint az állattenyésztés termékeinek állami begyűjtési tervét.

Földművelésünk egyre szakszerűbb, egyre termelékenyebb, és egyre több áruterméket szolgáltat. Meg kell érteni földművelésünk fejlődésének ezt az igen fontos sajátosságát. Most, amikor a gabonaproblémát sikeresen megoldottuk, a földművelés eredményeit már nem ítéldhetjük meg a régi módon, csupán a termelt gabona mennyisége alapján. Mint az idézett adatokból látható, a gabonatermelés terén elért sikerek mellett a gyapot, a cukorrépa, az olajnövények, a takarmánynövények és más gazdasági növények termelésének fejlesztésében is nagy sikereket értünk el. Korszerű földművelésünk minőségileg megváltozott, gyökeresen különbözik a régi kis terméshozamú, külterjes földműveléstől. Míg a Szovjetunió-

ban valamennyi mezőgazdasági növény 1950. évi vetésterülete 1,4-szerese volt az 1913. évinek, s emellett a gabonafélék vetésterülete öt százalékkal növekedett ez alatt az idő alatt, addig az ipari növények, valamint a konyhakerti és kobakosnövények vetésterülete több mint 2,4-szeresére, a takarmánynövényeké pedig több mint 11-szeresére nőtt. A földművelés áru-termelésének összértékéből jelenleg több mint 40 százalék az ipari növényekre esik. Súlyos hiba volna tehát, ha a földművelés sikereit csak a gabonafélék termelésének színvonala alapján ítélnők meg.

A háborúutáni években nagy figyelmet fordítottunk a mezőgazdaságnak új technikával való felszerelésére. Enélkül nem oldhattuk volna meg rövid idő alatt a mezőgazdaság helyreállításának és továbbfejlesztésének a feladatát. Ez alatt az idő alatt a gép- és traktorállomány nagyszámú új, tökéletesebb lánctalpas Diesel-motoros traktorral, magánjáró-kombájnnal, szénakaszálógéppel, cukorrépa-kombájnnal, len-kombájnnal, gyapotszedőgéppel és más magastermelékenységszerű géppel gyarapodott. A gép- és traktorállomások és szovhozok traktorállományának együttes teljesítőképessége a háborúelőtti színvonalhoz képest 59 százalékkal, kombájnjaiak együttes teljesítőképessége pedig 51 százalékkal növekedett. A mezőgazdaság sok új gépet kapott az állattenyésztés munkaigényes termelési folyamatainak gépesítéséhez. A mező- és erdőgazdasági munkák gépesítésének jelentős kibővülésével kapcsolatban a háborúutáni években kibővült a gép- és traktorállomások hálózata; a mezővédő erdőszítési munkálatok gépesítése céljából sok új erdővédő-állomást, a talajvízlecsapoló, valamint a rét- és legelőjavító munkák gépesítése céljából sok új rétjavító gépállomást, az állattenyésztés munkaigényes termelőfolyamatainak gépesítése céljából sok új állattenyésztési gépállomást szerveztünk. Ez alatt az idő alatt összesen 1 546 új gép- és traktorállomást, erdővédő-állomást, rétjavító-állomást és állattenyésztési gépállomást létesítettünk, úgy hogy mindereknek az állomásoknak a száma jelenleg 3 939.

A mezőgazdaság fejlesztése terén a háború után elért sikerek megteremtették a feltételeit annak, hogy a földművelés

terén még nagyobb feladatokat oldjunk meg. A népgazdaság érdekei és a szovjet nép jólétének további növelésével kapcsolatos feladatok megkövetelik, hogy még nagyobb mértékben növeljük a mezőgazdasági termelést. Az ötödik ötéves terv irányelveinek tervezete öt év alatt az össztermés következő arányú növelését irányozza elő: a gabonaféléknél 40—50 százalékos, ezen belül a búzánál 55—65 százalékos, a magvaszgyapotnál 55—65 százalékos, a lenrostnál 40—50 százalékos, a cukorrépánál 65—70 százalékos, a napraforgónál 50—60 százalékos, a burgonyánál 40—45 százalékos és a takarmánynövényeknél körülbelül két-háromszoros növelést.

Ma, amikor már elértük és túlhaladtuk a vetésterületek háborúelőtti nagyságát, a mezőgazdasági termelés növelésének egyetlen helyes vonala a termés hozam további, minden módon való emelése. A termés hozam emelése a földművelés fő feladata. E feladat sikeres megoldása szükségessé teszi, hogy megjavítsuk a mezei munkák minőségét és megrövidítsük idejüket, megjavítsuk a traktorok és mezőgazdasági gépek kihasználását, befejezzük a legfontosabb mezőgazdasági munkák gépesítését, biztosítsuk, hogy a kolhozok és a szovhozok a lehető leghamarabb elsajátítsák a füves-herés vetésforgók alkalmazását, megjavítsuk a vetőmagellátást, mindennütt meghonosítsuk a helyes talajmegmunkálási módszereket, növeljük a felhasznált műtrágya és az öntözött földek mennyiségét. Fokoznunk kell a gép- és traktorállomások szervező szerepét a kolhozokban, növelnünk kell a gép- és traktorállomások felelősségét a mezőgazdasági növények termés hozam- és termésmennyiségi terveinek teljesítéséért, valamint az állattenyésztés fejlődéséért.

Földművelésünknek még termelékenyebbnek és szakszerűbbnek kell lennie, alkalmaznia kell a fejlett szálastakarmánynövény termesztést és a helyes vetésforgókat, növelnie kell az ipari, takarmány- és konyhakerti növények, továbbá a burgonya vetésterületének arányát.

A háborúutáni években a földművelés fellendítése terén elért komoly sikerek nyomán az állattenyésztés minden módon való fejlesztése lett a párt és az állam központi feladata a

mezőgazdaság fejlesztése terén. Az 1945 júliusától 1952 júliusáig eltelt időszak folyamán a Szovjetunió szarvasmarhaállománya 13,4 millióval, juhállománya 41,8 millióval, sertésállománya 21,2 millióval és lóállománya 5,6 millióval növekedett. A háborúelőtti, 1940. évi színvonalat a gazdaságok minden kategóriájában a szarvasmarhaállomány terén 1948-ban, a juhállomány terén 1950-ben, a sertésállomány terén pedig ez évben érték el. Ahhoz, hogy az állattenyésztés termékeinek termelését szilárd alapokra helyezhessük, a párt különös figyelmet fordított a kolhozok és szovhozok közös haszonállattenyésztésének fejlesztésére. A kolhozállattenyésztés a szovhozállattenyésztéssel együtt ma már mind az egész állatállományban való számbeli részvesztése, mind az állattenyésztés termékeinek termelése terén országsszerte túlsúlyba került. A Szovjetunió hús-, tej-, zsiradék-, tojás-, gyapjú- és bőr-össztermelése és árutermelése globálisan már felülmúlta a háborúelőtti színvonalat. (T a p s.)

Ahhoz, hogy a lakosságnak az állattenyésztés termékeiben, a könnyűiparnak pedig nyersanyagban mutatkozó növekvő szükségletét kielégíthessük, szükség van az állattenyésztés további jelentős fellendítésére. Az ötödik ötéves terv irányelveinek tervezete megszabja, hogy öt év alatt az egész mezőgazdaságban a szarvasmarhaállományt 18—20 százalékkal, ezen belül a kolhozok közös szarvasmarhaállományát 36—38 százalékkal kell gyarapítani; az egész juhállományt 60—62 százalékkal, a kolhozokét pedig 75—80 százalékkal; az egész sertésállományt 45—50 százalékkal, a kolhozokét pedig 85—90 százalékkal; az egész lóállományt 10—12 százalékkal, a kolhozokét pedig 14—16 százalékkal; végül a kolhozok baromfiállományát 3—3,5-szeresére kell emelni. Az irányelvek tervezete megszabja továbbá, hogy a hús- és szalonnatermelést 80—90 százalékkal, a tejtermelést 45—50 százalékkal, a gyapjútermelést 2—2,5-szeresére, a tojástermelést (a kolhozokban és a szovhozokban) 6—7-szeresére kell emelni.

Az állattenyésztés fejlesztése terén a fő feladat továbbra is a kolhozok és szovhozok közös állatállományának növelése, az állatállomány hozamának egyidejű jelentős növelésével.

E feladat sikeres megoldása érdekében mindenekelőtt valamennyi kolhozban és szovhozban szilárd takarmánybázist kell létesíteni, az állatok számára jó istállót kell biztosítani, és széles körben géposítani kell az állattenyésztés munkafolyamatait. Az állattenyésztést nagyhozamú, nagy mértékben áru-termelő és jövedelmező termelési ággá kell fejleszteni. Fokozni kell a kolhozok és a szovhozok állatállományának minőségi megjavítására irányuló munkákat, biztosítani kell a meglevő nagyhozamú tenyészállatfajták gyors szaporítását és új fajták kitenyésztését. Az állattenyésztés egészséges fejlődése csak akkor lehetséges, ha az állatállomány növelését helyesen kapcsoljuk össze az állatok minőségének tömeges megjavításával és hozamuk növelésével.

A háborúutáni években jelentősen megnöttek és megerősödtek a szovhozok, a háborúelőtti színvonalhoz képest jelentősen kiterjesztették vetésterületüket, növelték haszonállatállományukat és mezőgazdasági termelésüket. Ugyanakkor azonban a szovhozok munkájában komoly hiányosságok is mutatkoznak. A szovhozok jelentős részének munkájában az egyik nagy fogyatékosság az, hogy magas a gabonafélék, a hús-, a tej- és egyéb termékek termelésének önköltsége. A sokágazatú gazdaság kifejlesztése, a termelés szervezetének megjavítása, a leginkább munkaigényes folyamatok komplexgéposításának meghonosítása, a mezőgazdasági növények terméshozamának és az állattenyésztés hozamának növelése alapján biztosítanunk kell a szovhozok áru-termelésének további fokozását és termelésük önköltségének jelentős mértékű csökkentését.

A mezőgazdaság további fejlesztése szempontjából nagyjelentőségű az öntözőrendszerek építése és a mezővédő erdősávok létesítése. Már a háborúelőtti években sok, korszerű technikával felszerelt nagy öntözőrendszer épült, s ugyanakkor a régi öntözőrendszereket is újjáalakítottuk. Ennek eredményeképpen a ténylegesen öntözött földek területe a középázsiai köztársaságokban és a Szovjetunió más vidékein másfélszeresére növekedett, s ez lehetővé tette, hogy sikeresen megoldjunk egy olyan fontos feladatot, mint a gyapotterme-

lés jelentős mértékű növelése. Megkezdtük a mezővédő erdősávok létesítésével kapcsolatos munkálatokat.

A háborúutáni években még nagyobb méreteket öltött az öntözőrendszerek építése és a mezővédő erdősávok létesítésével kapcsolatos munka. Nagy öntözőrendszerek épülnek a kaukázusontúli köztársaságokban, ahol a ténylegesen öntözött földek területe e munkák eredményeképpen már a legközelebbi években több mint másfélszeresére növekszik. 1947 óta folynak a központi feketeföld-övezet — Kurszk, Orel, Voronyezs és Tambov terület — rendkívül termékeny, de aszályoknak kitett földjének öntözésével kapcsolatos munkálatok, mert csak így biztosíthatjuk ezeken a területeken a gabonafélék, az ipari és egyéb mezőgazdasági növények állandó jó termését. 1948 óta a Szovjetunió európai részének sztyeppés és erdős-sztyeppés vidékein erős ütemben folynak a nagy állami védőerdősávoknak, a kolhozok és szovhozok mezővédő erdősávjainak létesítésével, valamint a tavak és víztárolók építésével kapcsolatos munkálatok. Az utóbbi három és fél esztendőben a kolhozok, szovhozok és erdőgazdaságok 2,6 millió hektár területet erdősítettek mezővédő erdősávok létesítése céljából, s több mint 12 000 tavat és víztárolót építettek. A mocsaras területeken, elsősorban Belorusszijában és a balti köztársaságokban, ugyanúgy mint a háború előtt, nagy arányokban folyik a mocsarak és mocsaras földek lecsapolása.

Nagy távlatokat nyitnak a mezőgazdaság előtt a Volga, a Don, a Dnyeper és az Amu-Darja mentén épülő hatalmas vízierőművek és öntözőrendszerek, valamint a Leninről elnevezett Volga—Don hajózható csatorna megnyitása. Ezeknek a vízierőműveknek és öntözőrendszereknek a megépítése több mint 6 millió hektárnyi újabb terület öntözését teszi lehetővé, továbbá 22 millió hektár területű legelőnek nyújt helyenként öntözéssel egybekapcsolt vízellátást, s nagy lehetőségeket biztosít a mezőgazdasági termelés villamosítására, a villamosszántás alkalmazására, villamos-kombájnok és egyéb villamosenergiával hajtott mezőgazdasági gépek használatára.

A nagy öntözőrendszerek építésével egyidejűleg az öntözött földeken mindenütt sikeresen folyik az áttérés az új ön-

tözési rendszerre, amely jelentős mértékben növeli az öntözött területet azáltal, hogy jobban helyezi el a kisebb öntözőhálózatot, csökkenti a mezőkön az állandó öntözőcsatornák számát, és ezeket az állandó öntözőcsatornákat ideiglenes csatornákkal helyettesíti, ami lehetővé teszi, hogy sokkal teljesebben kihasználjuk az öntözött földterületet és az öntöző vizet, és jobb feltételeket teremtsünk az öntözéses földművelés gépesítésére.

Az öntözés fejlesztésével, a mezővédő erdősávok létesítésével és a mocsaras földek lecsapolásával kapcsolatban tervbevett nagyszabású munkálatok elvégzésével mezőgazdaságunk igen magas színvonalra fog emelkedni, s országunk örökre be lesz biztosítva az időjárás minden szeszélye ellen. (T a p s.) Feladatunk, hogy sikeresen és határidőre teljesítsük az öntözés fejlesztésével, a mezővédő erdősávok létesítésével és a mocsarak lecsapolásával kapcsolatban tervbevett munkálatokat. A pártszervezeteknek, a szovjet- és gazdasági szerveknek különösen nagy figyeelmet kell fordítaniok erre az ügyre.

Rendkívül fontos azoknak az intézkedéseknek a végrehajtása is, amelyek a Szovjetunió európai részének nem-feketeföldű vidékein biztosítani fogják a mezőgazdasági növények terméshozamának emelkedését. Mint tudjuk, a nem-feketeföldű vidékeken nagy lehetőségek vannak a földművelés és az állattenyésztés eredményes fejlesztésére, minthogy e vidékek éghajlata kedvező és mindenütt bőven van csapadék. Mindazonáltal a mezőgazdasági növények terméshozama ezeken a vidékeken még mindig alacsony. A magas és állandó terméshozamok biztosítása érdekében itt elsősorban nagy arányokban meg kell szerveznünk azt, hogy a savanyú talajt megszezzék és egyidejűleg bőségesen ellássák szerves és ásványi trágyával, fokozni kell a szálastakarmánynövények termesztését és meg kell javítani a talaj megmunkálását.

Párt-, szovjet- és mezőgazdasági szerveink a mezőgazdaság helyreállításával és fejlesztésével kapcsolatos feladatok megvalósítása során a háborúutáni években megjavították a kolhozok, a gép- és traktorállomások és a szovhozok vezeté-

sét. Ezen a téren azonban még mindig akadnak hibák és hiányosságok.

Melyek a mezőgazdaság vezetésének hibái és hiányosságai, s mik ezen a téren a feladatok?

Először, rá kell mutatnunk arra, hogy egyes vezető funkcionáriusaink, különösen a kis kolhozoknak nagyobb kolhozokban való egybeolvasztásával kapcsolatban megengedték, hogy helytelen szempontból, a fogyasztás szempontjából kiindulva kezeljék a kolhozépítés kérdéseit. Olyan javaslatokkal álltak elő, hogy gyors ütemben valósítsuk meg a falvak tömeges áttelepítését nagy kolhozfalvakba, bontassuk le a régi kolhozépületeket és lakóházakat, és építsünk új helyen nagy „kolhoz-lakótelepeket”, „kolhoz-városokat”, „mezőgazdasági városokat.” Ők ebben látták a kolhozok szervezeti és gazdasági megszilárdításának legfontosabb feladatát. Ezek az elvtársak ott követtek el hibát, hogy megfeledkeztek a kolhozok fő termelési feladatairól, s az ezekből fakadó másodlagos feladatokat, a fogyasztással összefüggő feladatokat, a kolhozok mindennapi életének alakulásával kapcsolatos feladatokat helyezték előtérbe. A kolhozok mindennapi életének alakulásával kapcsolatos feladatoknak kétségtelenül nagy jelentőségük van, de mégiscsak másodlagos, alárendelt feladatok, nempedig a fő feladatok, s csupán a fejlett közös termelés alapján oldhatók meg sikeresen. Ha megfelfedkezünk a fő termelési feladatokról, vagy kisebbítjük ezeket, ezzel helytelen irányba terelhetjük egész falusi gyakorlati munkánkat, megnehezíthetjük a kolhozok további felvirágzását és árthatunk mind magának az életkörülmények javulásának, mindpedig az egész szocialista építés ügyének. Pártunk idejekorán intézkedéseket tett ezeknek a kolhozépítés terén mutatkozó helytelen tendenciáknak felszámolására. Párt-, szovjet- és mezőgazdasági szerveink kötelesek továbbra is állandóan gondoskodni arról, hogy erősödjék és fejlődjék a kolhozok közös gazdasága, amely a kolhozok fő ereje, s ezen az alapon kötelesek biztosítani a kolhozok árutermelésének növelését, a kolhozparasztok anyagi jólétének növelését és általában életviszonyainak további javítását.

Továbbá, meg kell állapítanunk, hogy sok kolhoz és szovhoz nyakra-főre épít téglá, cserép és más iparcikkek előállításával foglalkozó melléküzemeket. A tapasztalat megmutatta, hogy ezáltal drágábban jutnak az építőanyagokhoz és az iparcikkekhez, s ami a döntő, hogy ez elvonja a kolhozokat és a szovhozokat a termeléssel összefüggő feladatok megoldásától, és gátolja a mezőgazdaság fejlődését. Ezen a helyzeten javítanunk kell, a kolhozok és szovhozok minden erőfeszítését a sokágazatú mezőgazdasági termelés további fejlesztésére kell összpontosítanunk, azzal a céllal, hogy a lehető legteljesebben kihasználjuk gazdasági és természetadta lehetőségeiket a gabona, gyapot, cukorrépa, len, burgonya, hús, tej, tojás, gyapjú, zöldség- és főzelékfélék, gyümölcs, tea és más mezőgazdasági termékek termelésének minden módon való fokozása érdekében. Ami pedig az építőanyagokat és egyéb iparcikkeket illeti, állami és szövetkezeti iparunknak megvan a lehetősége és köteles mindezzel teljes mértékben olcsóbb áron ellátni a kolhozokat és szovhozokat.

Továbbá, meg kell mondanunk azt is, hogy még mindig előfordul a kolhozvagyon elherdálása és a Mezőgazdasági Artel Mintaalapszabályzatának másirányú megszegése. A párt-, szovjet- és mezőgazdasági szervek egyes funkcionáriusai, ahelyett, hogy óvnák a kolhozok közös gazdaságának érdekeit, maguk kótyavetyélik el a kolhozvagyont, s a kolhozokkal kapcsolatban rátérnek a szovjet törvények durva megszegésének, az önkényeskedésnek és a törvénytíprásnak az útjára. Tisztségüket kihasználva közös földeket foglalnak el, kényszerítik a kolhozvezetőségeket és kolhoznököket, hogy ingyen, vagy alacsony áron adjanak nekik gabonát, húst, tejet és egyéb termékeket, kishozamú állataikat a kolhozok nagyhozamú, értékesebb állataival cseréltetik ki stb. Mindezek a kolhozellenes, államellenes cselekmények súlyos károkat okoznak a kolhozparasztágnak, gátolják a kolhozok további szervezeti és gazdasági megszilárdulását és aláássák a párt és a Szovjetállam tekintélyét. Erélyesen véget kell vetni annak, hogy bárki is vétsen a Mezőgazdasági Artel Mintaalapszabályzata ellen, a szocialista állam törvényeinek teljes szigorával,

mint a kolhozrendszer ellenségeire kell lesújtani mindazokra az egyénekre, akik a kolhozvagyont elherdálják.

Továbbá, rá kell mutatnunk arra, hogy a párt-, szovjet- és mezőgazdasági szervek nem foglalkoznak kellőképpen olyan fontos kérdésekkel, mint például a munka megszervezése a kolhozokban. Mint tudjuk, egyes vezető funkcionáriusok a kolhozokban folyó munka szervezésének kérdéseiben, az egymástól elszigetelt munkacsoportok meghonosítását és a termelőbrigádok felszámolását illetően helytelen irányvonalat követtek, ami a gyakorlatban a gabonatermelés gépesítése ellen irányult és a kolhozok meggyengülésére vezetett. Az a munka, amit e hibák és eltévelyedések felszámolása érdekében végeztünk, lehetővé tette, hogy a kolhozokban lényegesen megjavítsuk a munka megszervezését, és megszilárdítsuk a termelőbrigádokat. Ezen a téren azonban még mindig komoly hiányosságok vannak. Sok kolhozban a termelőbrigádoknak nem állandó az összetétele, nem biztosítják számukra a termelési eszközöket, ami az egyéni felelősség megszűnésére vezet; a szervezőképesség hiánya folytán sok munkaidő fecsérlődik el, ami csökkenti a kolhozparasztok munkájának termelékenységét és a mezőgazdasági munkák nem kellő időben való elvégzésére vezet. A párt-, szovjet- és mezőgazdasági szervek kötelesek állandóan gondoskodni arról, hogy a kolhozokban jobban szervezzék meg a munkát. A kolhozokban be kell vezetni a jövedelemelosztás progresszívebb rendszerét, úgy, hogy a tagok között az artemel jövedelmét a javukra írt munkaegységek szerint, de az illető brigád, munkacsoport vagy kolhozparaszt által ténylegesen elért termeléstől függően kell elosztani. Ez lehetővé teszi majd a kolhozparasztok munkatermelékenységének jelentékeny emelését, az egyenlődsdi végleges megszüntetését és elő fogja segíteni a munkaegység értékének további emelkedését.

Rá kell még mutatnunk arra is, hogy a mezőgazdaság vezetése terén még mindig nincs felszámolva teljesen a sablonos, formális magatartás sok gyakorlati kérdés megoldása során. A párt-, szovjet- és mezőgazdasági vezetők nem ritkán figyelmen kívül hagyják a konkrét helyi viszonyokat s az agro-

technikai, állattenyésztési, munkaszervezési és más mezőgazdasági kérdéseket illetően valamennyi kerület, kolhoz, gép- és traktorállomás és szovhoz számára egyforma utasításokat adnak. Az ilyen utasítások egyes vidékek és gazdaságok számára szükségesek és hasznosak, más vidékek és gazdaságok szempontjából azonban gyakran hasznavehetetlenek, sőt néha károsak. A párt-, szovjet- és mezőgazdasági funkcionáriusok között még mindig szép számmal akadnak olyanok is, akik úgynevezett átlagos mutatószámokból kiindulva ítélik meg, s próbálják vezetni a mezőgazdaságot. Ezek a funkcionáriusok az átlagos terméshozamokból kiindulva ítélik meg a terméshozamokat, s ugyancsak átlagos mutatószámokból kiindulva ítélik meg az állattenyésztés hozamát is. Ha megelégszünk az átlagadatokkal, nem vehetjük észre az elmaradó vidékeket, kolhozokat, szovhozokat, ahol rosszul megy a munka, és nem tudunk idejekorán hathatós intézkedéseket tenni, hogy ezek megkapják a szükséges segítséget. Másrészt az átlagadatok mögött nem láthatjuk meg azokat a vidékeket, kolhozokat és szovhozokat, amelyek messze előrehaladtak, s amelyekre az átlagos mutatószámokon alapuló feladatok nincsenek ösztönző hatással, amelyeket azok visszafelé húznak, gátolnak fejlődésükben.

Végül meg kell mondanunk, hogy lényeges hibák mutatkoznak a tudomány eredményeinek és az élenjáró tapasztalatoknak a mezőgazdaságban való meghonosítása terén. Nálunk sok élenjáró kolhoz, gép- és traktorállomás és szovhoz van, ezrekre megy az élenjáró mezőgazdasági dolgozók száma, akik a tudomány vívmányainak alkotó alkalmazásával nagy eredményeket érnek el a terméshozam növelése és az állattenyésztés hozamának emelése terén. De még mindig nem kielégítő az élenjáró tapasztalatok népszerűsítése, és meghonosításuk a kolhozok és szovhozok termelésében. Mezőgazdasági tudományunk nagyban elősegítette a mezőgazdaság fellendítését. Lelepleztük és szétzúztuk a mezőgazdasági tudományban érvényesülő tudományellenes, reakciós eszméket, s ez a tudomány jelenleg az egyetlen helyes alapon: materialista, micsurin alapon fejlődik és felvértezi dolgozóinkat a mezőgazdaság

fejlesztését szolgáló tevékenységükben. Az eredmények ellenére azonban a mezőgazdasági tudomány még mindig elmarad a kolhoz- és szovhoztermelés követelményeitől. A mezőgazdaság szocialista rendszere tág teret nyit a tudomány előtt, lehetővé teszi a tudomány vívmányainak és az élenjáró tapasztalatoknak gyors elterjesztését, azt, hogy azok valamennyi kolhoz, gép- és traktorállomás és szovhoz közkincsévé váljanak. A párt-, szovjet- és mezőgazdasági szervek igen fontos kötelessége, hogy minden módon fejlesszék a tudományos és gyakorlati munkások alkotó kezdeményezését, gyarapítsák a magas terméshozamok és az állattenyésztés hozama terén elért kimagasló eredmények mestereinek sorait, támogassanak mindent, ami élenjáró, haladó, minél hamarabb honosítsák meg a kolhoz- és szovhoztermelés valamennyi ágában a tudomány vívmányait és az élenjáró mezőgazdasági tapasztalatokat.

Eltársak! Mindannyian örvendünk szocialista mezőgazdaságunk óriási fejlődésének. Földművelésünk és állattenyésztésünk most újabb hatalmas fellendülésnek indult. Nem kétséges, hogy a legközelebbi években technikával bőségesen felszerelt kolhozaink, gép- és traktorállomásaink és szovhozaink még sokkal jelentősebb sikereket aratnak majd a mezőgazdaság fejlesztésében, s az országban élelmiszerbőség lesz a nép számára, és teljesen elegendő mennyiségű nyersanyag a gyorsan fejlődő könnyűipar számára. (H o s s z a n t a r t ó t a p s.)

C) Áruforgalom, közlekedés, hírközlés

Az ipar és a mezőgazdaság növekedésével párhuzamosan fejlődött az ország áruforgalma is. A háborúutáni években az állami és szövetkezeti kereskedelem áruforgalma 2,9-szeresére növekedett és jóval meghaladta a háborúelőtti színvonalat. 1951-ben az állami és szövetkezeti boltokban több árut adtak el a lakosságnak, mint 1940-ben: 80 százalékkal több húst és hústerméket, 60 százalékkal több halat és halterméket, 80 százalékkal több állati zsiradékot, majdnem kétszerannyi növényi olajat és egyéb zsiradékot, 70 százalékkal több cukrot, 80 szá-

zalékkal több szövetet, 50 százalékkal több lábbelit. Megnövekedett az állami és szövetkezeti kiskereskedelmi hálózat, jelentékenyen bővült a választék és javult az eladásra kerülő áruk minősége. Mindazonáltal a kereskedelem terén még mindig sok nálunk a komoly fogyatékoság. A kereskedelmi szervezetek még mindig nem tanulmányozzák eléggé a lakosság szükségleteit, hibákat követnek el az egyes területek és köztársaságok áruellátása és az áruk területek és köztársaságok szerint történő elosztása terén. A vásárlók kiszolgálása sokhelyütt rosszul van megszervezve. A feladat az, hogy rövid időn belül kiküszöböljük a meglevő fogyatékoságokat és a szovjet kereskedelmet új, magasabb színvonalra emeljük. Az ötödik ötéves terv irányelveinek tervezete az ötéves terv végéig, 1950-hez viszonyítva, az állami és szövetkezeti kiskereskedelem áruforgalmának mintegy 70 százalékos növelését irányozza elő.

A termelés és áruforgalom növekedésével párhuzamosan fejlődött a közlekedés és a szállítás minden fajtája.

A Nagy Honvédő Háború éveiben közlekedésünk, mindenekelőtt vasúti közlekedésünk sikeresen megbirkózott a katonai szállításokkal és a népgazdaság teherszállításaival kapcsolatos nehéz feladattal. A háborúutáni években a közlekedés valamennyi fajtáját nemcsak hogy helyreállítottuk, hanem jelentős mértékben fejlesztettük is a háborúelőtti időszakhoz viszonyítva. Az idén a vasúti közlekedés teherforgalma mintegy 80 százalékkal, a folyami és tengeri közlekedés teherforgalma 60 százalékkal nagyobb, a gépkocsiközlekedés teherforgalma 3,1-szer, a polgári légiflotta teherforgalma pedig 9,2-szer akkora, mint 1940-ben. A vasútnál a vagonok átlagos napi terhelése ebben az évben mintegy 40 százalékkal nagyobb, mint 1940-ben.

Ma a közlekedés minden fajtája sokkal hatalmasabb technikai bázisra támaszkodik. Megnövekedett a vasúti fővonalak teljesítőképessége azáltal, hogy a második vágányokat helyreállítottuk és újakat is építettünk, hogy kiszélesítettük az állomások tolatósinpár-hálózatát, nehéztípusú síneket rakunk le, kiterjesztettük az önműködő térközbiztosító-berendezések alkalmazását és egyéb intézkedéseket tettünk; új vasút-

vonalakat építettünk és helyeztünk üzembe; folytattuk a legjobban igénybevett vasútvonalak villamosítását; jelentősen növeltük a mozdony- és vasútkocsiállományt, különösen nagyteljesítményű mozdonyokkal és nagy teherbíróképességű vasúti kocsikkal.

A víziközlekedésben a hajózható belvizi utak hossza 1951-ben 23 000 kilométerrel volt nagyobb, mint 1940-ben. A tengeri és folyami hajózás új teher- és személyszállító hajókat kapott. A be- és kirakodó munkák gépesítésének színvonala 1951-ben jóval magasabb volt, mint 1940-ben, mégpedig a Folyamhajózási Minisztériumnál 83 százalékkal, a Tengerhajózási Minisztériumnál pedig 90 százalékkal.

A gépkocsiközlekedés új, tökéletesebb teher- és személygépkocsikat kapott. A tökéletesített burkolatú gépkocsiutak hálózata 1940-hez viszonyítva 3,1-szeresére növekedett.

A háborúutáni években továbbfejlődtek a hírközlés eszközei: a posta, a távíró, a távbeszélő, a rádió. Kibővült az ország távbeszélő- és távíróhálózata, megnövekedett a városi távbeszélőközpontok teljesítőképesége. Ma már minden kerületi központnak van távbeszélő- és távíróösszeköttetése a területi központokkal, alapjában véve befejeződött a falusi Szovjetek, valamint a gép- és traktorállomások távbeszélő berendezéssel való ellátása. A rádióhálózat ma majdnem kétszer akkora, mint 1940-ben. Jelentősen megnövekedett a postai forgalom; a légiposta vonalainak hossza 2,5-szeresére növekedett.

Az elért sikerek mellett nagy hiányosságok is mutatkoznak a közlekedés és a hírközlés munkájában. Sok vasútvonal, hajózási vállalat és gépkocsifuvarozó vállalat nem teljesíti teherrakodási és teherszállítási tervét. A vasúti kocsik és hajók még mindig nagyon hosszú ideig vesztegelnek a be- és kirakodásnál. Mindezideig nem küszöböltük még ki az észszerűtlen és a túlságosan nagytávolságú vasúti teherszállításokat. Még rosszul van megszervezve a gépkocsiközlekedés; a tehergépkocsi-állomány sokat vesztegel, az üzemben levő gépkocsik pedig sokat futnak üresen. A hírközlés hiányosságai közé azt kell sorolnunk, hogy a hírközlési szervek még mindig pontat-

lanul elégítik ki a népgazdaság és a lakosság szükségleteit a hírközlés eszközeivel.

Tovább kell fejlesztenünk és tökéletesítenünk kell a közlekedés és a hírközlés minden fajtájának munkáját, óvnunk kell a közlekedési eszközöket és állandóan gondoskodnunk kell épségükről, fejlesztenünk és erősíteniünk kell a közlekedés minden ágának technikai bázisát és minden módon javítanunk kell a posta, a távíró és a távbeszélő munkáját.

D) A takarékosság a népgazdaság további fellendítésének igen fontos előmozdítója

A Szovjetunió népgazdasága saját erőforrásainak, a felhalmozás belső forrásainak felhasználásával fejlődik. Ezért pártunk mindig nagy figyelmet fordított és fordít most is a legszigorúbb takarékosságért folyó harcra, s a takarékoságban a gazdaságonbelüli felhalmozás megteremtésének és a felhalmozott eszközök helyes felhasználásának igen fontos előfeltételét látja. A takarékoságnak, mint a szocialista gazdálkodás módszerének nagy szerepe volt az ország iparosításában. Most, amikor népgazdaságunk újabb hatalmas fellendülésnek indult, s ezzel egyidejűleg rendszeresen csökkentjük a közszükségleti cikkek árát, még nagyobb jelentősége van a takarékoságnak. Minél teljesebben és észszerűbben használjuk fel a termelés erőforrásait, minél takarékosabban s körültekintőbben vezetjük gazdaságunkat, annál nagyobb sikereket érünk majd el a népgazdaság valamennyi ágának fejlesztésében, annál nagyobbak lesznek eredményeink a nép anyagi és kulturális színvonalának emelése terén.

Csakhogy a népgazdaság belső tartalékainak mozgósítása és helyes kihasználása terén nagy fogyatékoságok vannak.

Mindenekelőtt fel kell hívnunk a figyelmet az ipar terén mutatkozó jelentős veszteségekre és improduktív költségekre. Több iparágban még rosszul áll a helyzet a termelési kapacitások kihasználása körül. Sok minisztérium a vállalatok kapacitásának meghatározásakor a termelés „szűk keresztmetszeteihez” igazodik, a kapacitások kiszámításakor gyakran a gépi

berendezés termelékenységeinek csökkentett normáit alkalmaz-
zák, a gyártmányok munkaigényességének normáit az élenjáró
technológiai és a tökéletesebb munkaszervezési módszerek
figyelembevétele nélkül állapítják meg. A minisztériumok,
ahelyett, hogy a termelést az üzemek belső tartalékainak jobb
kihasználása útján növelnék, gyakran új vállalatok építésére
követelnek beruházási keretet az államtól. Sok vállalatnál
nagy veszteségeket okoz a rossz gazdálkodás, valamint az
anyagok, a nyersanyag, a fűtőanyag, a villamosenergia, a szer-
számok és más anyagi értékek nem-gazdaságos felhasználása.
Ráadásul gyakran túllépik a megállapított anyagfelhaszná-
lási normákat, nemigen használják a teljesértékű pótanyagot,
még mindig nagy a termelési selejt. 1951-ben például a
Szovjetunió összszövetségi iparának vállalatainál a vesztesé-
gek és az inproduktív kiadások 4,9 milliárd rubelra rúgtak,
s ezen belül 3 milliárd rubel volt a selejtvesztesség.

A termelési kapacitások elégtelen kihasználása és a rossz
gazdálkodásból származó nagy veszteségek következtében
sok iparvállalat nem teljesíti feladatait a termelés önköltségé-
nek csökkentése terén és óriási többletkiadásokat enged meg.
Egyes vállalatok súlyos szabálytalanságokat követnek el a
termékek önköltségének tervezése terén. Vannak olyan gaz-
dasági vezetők, akik szűkkörű hivatali érdekből, az állam ér-
dekeinek megsértésével mesterségesen „tartalékokat” képe-
znek a termelési önköltségi tervekben azáltal, hogy emelik a
nyersanyag és egyéb anyagok felhasználásának normáit, s
indokolatlanul növelik a gyártmányok munkaigényességének
mutatószámait. Egyes vállalatok effajta államellenes gyakor-
lata a termékek önköltségének tervezése terén arról tanusko-
dik, hogy a minisztériumok nem ellenőrzik kellőképpen ezt a
dolgot. A minisztériumok, ahelyett, hogy kellőképpen tanul-
mányoznák az egyes vállalatok termelési feltételeit, s meg-
tennék a szükséges intézkedéseket a termékek önköltségének
rendszeres csökkentése érdekében, megengedik a költségek
tervezését a tervkalkulációk ellenőrzése és jóváhagyása nélkül.

Továbbá meg kell jegyeznünk, hogy különösen rosszul áll
a takarékoság ügye az építőiparban. Még mindig drágán

építkezünk. A termelési költségek csökkentése terén az építőipari dolgozók igen elmaradnak az ipari dolgozók mögött. Az építési munkálatok megszervezése terén nagy hiányosságok vannak: nem használják fel kielégítően a gépesítési eszközöket, alacsony a munka termelékenysége, pazarolják az anyagokat, rendkívül nagyok az általános költségek. A beruházási építkezés nagy fogyatékosága az, hogy az erőket és az anyagi eszközöket szétforgácsolják nagyszámú építőszervezet között, amelyek között sok a kis építőszervezet, melyek nem elég hatékonyan használják ki a gépesítési eszközöket. Mindez az építkezések megdrágulására, az igazgatási apparátus földuzzadására, nagy általános költségekre vezet. 1951-ben például a normánfelüli általános költségek az építőiparban meghaladták az egymilliárd rubelt, s a tervben megszabott 2,9 milliárd rubel nyereség helyett, az építőipari szervezetek 2,5 milliárd rubel veszteséggel zárták az évet.

Továbbá. Nagy veszteségek és improduktív kiadások voltak a mezőgazdaságban is. A mezőgazdaság ma jóval nagyobb mértékben van felszerelve technikával, mint a háború előtt. A traktorok és a mezőgazdasági gépek kihasználása terén azonban nagy hiányosságok vannak. Sok gép- és traktorállomás és szovhoz nem gondoskodik eléggé a gép- és traktorállomány karbantartásáról, s ennek következtében a mezőgazdasági gépek idő előtt elhasználódnak, jelentős többletkiadások vannak a gépek javításával kapcsolatban, nagy túlfogyasztás van üzem- és kenőanyagból. Mindez megdrágítja a traktorok munkájának önköltségét. Sok gép- és traktorállomás, kolhoz és szovhoz még mindig rosszul gazdálkodik: helyel-közzel az is előfordul, hogy a rossz szervezés következtében nem takarítják be az egész termést és nagy a szemvesztés; nem szervezték meg kielégítően a kolhozjavak megővését; az állatok rossz gondozása miatt sok kolhozban nagy mértékben hullanak az állatok és alacsony az állattenyésztés hozama.

A közlekedésben is nagyok a veszteségek és az improduktív kiadások. A szállítási tervek nemteljesítése, a vasúti kocsik, hajók és gépkocsik hosszú veszteglése, valamint a túlzott

üzemanyagfogyasztás és a rossz gazdálkodásból származó veszteségek következtében sok vasútvonal, hajózási vállalat és gépkocsifuvarozó vállalat jelentős költségtöbblettel és veszteséggel dolgozik. Sokszor előfordul még, hogy gondatlanul bánnak a gördülőanyaggal, a hajókkal és a gépkocsikkal, ami nagy kárt okoz az államnak.

Rendkívül magasak továbbá az általános költségek a begyűjtés, a mezőgazdasági termékek tárolása és értékesítése terén, s nagyok a kereskedelmi szervezetek forgalmi költségei is. A begyűjtő, kereskedelmi és értékesítő szervezetek apparátusa mértéktelenül felduzzadt. Mind a központban, mind vidéken sok begyűjtő és értékesítő szervezet gyakran egy és ugyanazon termék és nyersanyag begyűjtésével és értékesítésével foglalkozik. A begyűjtés és értékesítés tervezése terén tapasztalható fogyatékok miatt előfordulnak észszerűtlen és rendkívül nagy távolságú szállítások. A mezőgazdasági termékek begyűjtésével, tárolásával és értékesítésével kapcsolatos magas általános költségek abból erednek, hogy a minisztériumok nem eléggé szorgalmazzák a hatáskörükbe tartozó begyűjtő és értékesítő szervezetek általános költségeinek csökkentését, nem ellenőrzik a begyűjtésre kerülő termékek önköltségét. A minisztériumi ellenőrzés hiánya kedvező talajt teremt mindenféle visszaélésekre, lehetővé teszi, hogy a begyűjtő szervezetek minden deficitet és veszteséget a begyűjtési költségekhez számítsanak, s így takargassák rossz gazdálkodásukat. Minthogy a begyűjtés, az ellátás és az értékesítés megszervezése terén nincs meg a kellő rend és takarékoság, az államnak ebből több milliárd rubelnyi deficitje van.

Végül, még mindig nagyok a közigazgatási költségek. Az utóbbi években az államigazgatás több szervében nem egy ízben csökkentették a közigazgatási apparátust. Ezt azonban főleg felülről, közigazgatási úton hajtották végre. A közigazgatási apparátus fenntartásával kapcsolatos kiadások csökkentése még mindig nem állandó gondja az egyes intézmények és szervezetek vezetőinek. Sok minisztérium és hivatal a megállapított létszámnál több embert foglalkoztat. Nagy a

pazarlás a területi, városi és kerületi intézmények és szervezetek apparátusában.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a közigazgatási apparátus munkájának tökéletesítése, valamint a begyűjtés és értékesítés jobb megszervezése a dolgozók egy részét felszabadítja és fel fogja szabadítani a jövőben is. A gazdasági szervek és a pártszervezetek kötelessége, hogy a népgazdaság fejlesztése érdekében helyesen használják fel a felszabaduló dolgozókat. Az illetékes minisztériumok, a Munkaerőtartalékok Minisztériuma, a pártszervezetek és a szakszervezetek kötelesek gondoskodni arról, hogy ezek a káderek megfelelő termelési szak-képzettséget szerezzenek és azokban a gazdasági ágakban dolgozhassanak, amelyeknek fejlődése megköveteli a káderek számának növelését.

Az anyag-, pénz- és munkaerőtartalékok felhasználása terén a népgazdaság valamennyi ágában tapasztalható pazarlások arról tanuskodnak, hogy sok vezető megfélemedezett a takarékoságról, nem fordít kellő gondot az állami eszközök észszerű és gazdaságos felhasználására, nem gondoskodik kellőképpen a vezetése alatt álló üzemek vagy intézmények pénzügyi-gazdasági tevékenységének megjavításáról, a pártszervezetek pedig nem veszik észre ezeket a hibákat, s nem terelik helyes irányba az ilyen vezetőket.

Feladatunk véget vetni annak, hogy a gazdasági vezetők és pártszervezetek közömbösek legyenek a gondatlan gazdálkodással és pazarlással szemben. A legszigorúbb takarékoság megvalósításával összefüggő kérdéseknek mindenkor egész gazdasági és pártmunkánk középpontjában kell állniuk. Fáradhatatlanul gondoskodnunk kell arról, hogy a szovjet emberek a társadalmi, szocialista tulajdon kímélésére neveljék. Egyszersmindenkorra meg kell szüntetnünk az anyag-, munkaerő- és pénztartalékok minden fölösleges elhasználását, s rendszeresen biztosítanunk kell a termelés önköltségének csökkentésével kapcsolatos feladatok teljesítését és túlteljesítését. Fokozottabban kell harcolnunk a felelőtlen gazdálkodás ellen, erősen csökkentenünk kell az ipar, az építkezések, a közlekedés, a mezőgazdaság, a kereskedelmi, begyűjtő és ér-

tékesítő szervezetek általános költségeit, erélyesen végre kell hajtanunk az állami és gazdasági apparátus leegyszerűsítését és olcsóbbá tételét szolgáló intézkedéseket, fokoznunk kell a pénzügyi szervek által a gazdasági tervek teljesítése és a takarékoság felett gyakorolt rubel-ellenőrzést. Gazdasági kádereinknek tökéletesen el kell sajátítaniuk a szocialista gazdálkodás módszereit, növelniük kell műszaki és gazdasági képzettségüket, rendszeresen javítaniuk kell a termelési módszereket, fel kell kutatniuk és fel kell használniuk a népgazdaság rejtett tartalékait.

A népgazdaság fejlesztése terén ránkáruló feladatok sikeres megoldása szempontjából óriási jelentősége van a szocialista munkaverseny továbbfejlesztésének. A párt mindig nagy figyelmet fordított a verseny megszervezésére és azt tartotta, hogy a szocialista munkaversenyben az a legfontosabb, hogy felzárkóztassuk az elmaradókat, hogy a munkában a legjobbakhoz igazodjunk. Társadalmunkban a szocialista építés minden területén óriási szerepe van a példamutatásnak a munkában. A szovjet emberek saját tapasztalataik alapján napról napra meggyőződnek arról, hogy a termelés megszervezésében mutatott legjobb példa, az új technika, mindenféle tökéletesítések és találmányok alkalmazása okvetlenül megkönnyíti munkájukat, növeli a dolgozók anyagi jólétét. A szocialista építés minden területén töméntelen példát találunk a dolgozók alkotó kezdeményezésére, amely a szocialista termelés szüntelen növelésére és tökéletesítésére irányul. Népünk már régen elismerést szerzett magának alkotó kezdeményező-készségével, józan eszével és találékonyságával.

A szocializmus ellenségei és minden rendű és rangú segítő társaik a szocializmust olyan rendszernek tüntetik fel, amely elnyomja az egyéniséget. Nincs ennél együgyűbb és ostobább elképzelés. Bebizonyosodott, hogy éppen a szocialista rendszer biztosította az egyéniség felszabadulását, az egyéni és kollektív alkotómunka felvirágzását, hogy ez a rendszer

teremtette meg a néptömegekben szunnyadó tehetségek és képességek mindenirányú kifejlődésének feltételeit.

Országunkban nagyrabecsülik és szívvel-lélekkel támogatják a becsületes munkát. A párt és a kormány nem fukarkodik a népgazdaság és a kultúra különböző területein eredményeket felmutató és sikeres munkát végző dolgozók jutalmazásával és kitüntetésével. Csupán a Nagy Honvédő Háború befejezése óta eltelt idő alatt 1 343 000 munkást, kolhozparasztot, tudóst, mérnököt és technikust, alkalmazottat, orvosot, tanítót és egyéb dolgozót tüntettek ki a Szovjetunió rendjeivel és érdemérmeivel, országunk 6 480 dolgozója pedig kiváló újtómunkájáért megkapta a Szocialista Munka Hőse kitüntető címét.

A pártszervezeteknek, a szovjet szerveknek, a gazdasági szerveknek, a szakszervezeteknek és a komszomolszervezeteknek most az a feladatuk, hogy minél nagyobb arányokban fejlesszék a munkaversenyt a szocialista építés minden területén, teljes erejükkel támogassák az élenjárók és újtók példamutatását és haladó kezdeményezéseit, fáradhatatlanul terjesszék az élenjáró tapasztalatokat a dolgozók nagy tömegei között, hogy ezzel is hozzásegítsék az elmaradókat az élenjárók színvonalára emelkedésben. Az újnak a régi ellen, a haladónak az elmaradott elleni harcában nemcsak az a fontos, hogy felismerjük az új társadalmi rendszert megteremtő erőket, hanem az is, hogy állandóan fejlesszük őket, gondoskodjunk minden módon való gyarapodásukról, fáradhatatlanul szervezzük és tökéletesítsük őket a sikeres előrehaladás érdekében.

2. A nép anyagi jólétének, egészségvédelmének és kulturális színvonalának további emelkedése

A népgazdaság valamennyi ágában elért sikerek a szovjet társadalom anyagi és kulturális életszínvonalának további emelkedésére vezettek. Ez teljesen törvényszerű, s másként nem is lehetett, mert szocialista termelésünk fejlesztésének célja a társadalom szüntelenül növekvő anyagi és kulturális szükségletei maximális kielégítésének biztosítása.

A szovjet nép jóléte emelkedésének legfontosabb mutatója a nemzeti jövedelem szüntelen növekedése. A Szovjetunió nemzeti jövedelme 1940-től 1951-ig 83 százalékkal növekedett. A Szovjetunióban az egész nemzeti jövedelem a dolgozók köz-kincse, ellentétben a kapitalista országokkal, ahol a nemzeti jövedelemnek több mint a felét a kizsákmányoló osztályok sajátítják el. A nemzeti jövedelemnek mintegy háromnegyed része a szovjet dolgozók személyes anyagi és kulturális szükségleteinek kielégítését szolgálja, a fennmaradó részt pedig a szocialista termelés bővítésére, s más állami és társadalmi szükségletekre fordítják.

Ami a munkások és alkalmazottak reálbérének és a parasztok reáljövedelmének növekedését illeti, ennek legfontosabb forrása a közszükségleti cikkek árának a kormány által sorozatosan végrehajtott leszállítása. A Szovjet Kormány az 1947-től 1952-ig terjedő időszakban ötször szállította le az állami kiskereskedelmi árakat, s ennek eredményeképpen az élelmiszerek és iparcikkek ára most átlag 50 százalékkal alacsonyabb, mint 1947 negyedik évnegyedében.

Mint tudjuk, munkásaink és alkalmazottaink az állam költségére, a társadalombiztosítás keretében segélyeket, a szociális ellátás keretében pedig nyugdíjat kapnak, ingyen vagy nagyon kedvezményesen utalják be őket szanatóriumokba és üdülőkbe, gyermekeik számára igénybevehetik a gyermekintézményeket, s minden évben kapnak fizetéses szabadságot. Minden városi és falusi dolgozó ingyenes orvosi kezelésben részesül. Az állam városban és falun segélyeket folyósít a sokgyermekes és egyedülálló anyáknak; biztosítja az elemi és hétosztályos iskolákban való ingyenes oktatást; ösztöndíjat ad a tanulóknak. A városi és falusi dolgozók 1940-ben 40,8 milliárd, 1951-ben pedig 125 milliárd rubelra rúgó ilyen juttatásban és kedvezményben részesültek.

A munkások és alkalmazottak pénzbeni munkabérének emelkedése, a parasztok pénzbeni és természetbeni jövedelmének növekedése, a közszükségleti cikkek árának leszállítása és a lakosság számára az állam terhére folyósított egyéb juttatások növekedése eredményeképpen a munkások és alkal-

mazottak egy főre eső reáljövedelme 1951-ben mintegy 57 százalékkal, a parasztok egy főre eső reáljövedelme pedig mintegy 60 százalékkal volt nagyobb, mint 1940-ben.

Az ötödik ötéves terv irányelveinek tervezete szerint a Szovjetunió nemzeti jövedelme öt év alatt legalább 60 százalékkal, a munkások és alkalmazottak reálbére, a kiskereskedelmi árak leszállítását számításba véve, legalább 35 százalékkal, a kolhozparasztok pénzbeni és természetbeni jövedelme pedig (pénzben kifejezve) legalább 40 százalékkal fog növekedni.

Országunkban nagy lakás- és középítkezés folyik. Csupán a háborúutáni évek folyamán a városokban és a munkáslakótelepeken több mint 155 millió négyzetméter területű lakóház, a falvakban pedig több mint 3,8 millió lakóház épült. Különösen nagyarányú lakásépítkezés folyt azokon a vidékeken, amelyek megszállás alatt voltak. De a nagyarányú lakásépítkezés ellenére mindenütt még mindig nagy lakáshiány tapasztalható. Sok minisztérium és helyi Szovjet évről évre elmarad a számára megszabott lakásépítési terv teljesítésében, s nem használja fel teljesen az állam által e célra rendelkezésére bocsátott eszközöket. Csupán az elmúlt két esztendő alatt több mint 4 millió négyzetméter lakóterülettel kevesebb épült a lakásépítési tervek nemteljesítése miatt. Még ma is akadnak nálunk olyan gazdasági vezetők és pártfunkcionáriusok, akik a dolgozók lakásszükségleteinek kielégítését másodrendű ügynek tekintik, és nem gondoskodnak az építési és tatarozási tervek teljesítéséről. Az a feladatunk, hogy minden módon fokozzuk a lakásépítkezést. Az ötödik ötéves terv irányelveinek tervezete előírja, hogy a lakásépítkezésre fordított állami beruházásokat a negyedik ötéves terv ilyenirányú beruházásainak mintegy kétszeresére növeljük.

A párt és a kormány mindig nagy gondot fordított és most is nagy gondot fordít népünk egészségvédelmére. Az egészségvédelemmel kapcsolatos állami kiadások, a társadalombiztosítási eszközökből e célra fordított kiadásokat is beleértve, 1940-től 1951-ig 11,2 milliárd rubelről 26,4 milliárd rubelre növekedtek. Ennek alapján tovább javult és bővült a lakosság

orvosi és egészségügyi ellátása. A városi és falusi kórházi ágyak száma 1951-ben 30 százalékkal volt nagyobb, mint 1940-ben. Kibővült a szanatóriumhálózat is. Az orvosok száma 80 százalékkal növekedett országunkban.

Népünk anyagi és kulturális életszínvonalának emelkedése és a lakosság egészségügyi ellátásának megjavulása azt eredményezte, hogy csökkent a halandóság. Az elmúlt három év alatt a lakosság tiszta szaporulata 9 500 000 fő volt. (Hosszantartó taps.)

A közoktatásra fordított kiadások 1940-től 1951-ig 22,5 milliárd rubelről 57,3 milliárd rubelre, vagyis több mint 2,5-szeresükre emelkedtek. Csupán a háborúutáni években 23 500 iskolát építettünk. A tanulók száma a Szovjetunióban jelenleg 57 millió, vagyis majdnem 8 millióval több, mint 1940-ben. Jelentős mértékben kiterjesztettük a hét- és tízosztályos oktatást; az 5—10. osztályos tanulók száma 1940-től 1951-ig 25 százalékkal emelkedett. A technikumok és más középfokú szakiskolák tanulóinak száma ugyanebben az időszakban 40 százalékkal, a főiskolai hallgatók száma pedig 67 százalékkal emelkedett. A főiskolák csupán 1952-ben 221 000 fiatal szakembert bocsátottak a népgazdaság különféle ágainak rendelkezésére, s 375 000 új hallgatót vettek fel ebben az évben. Ma az országban körülbelül 5,5 millió főiskolai és szakközépiskolai képzettségű szakember dolgozik, vagyis 2,2-szer annyi, mint a háború előtt.

Mínthogy a tudománynak egyre fokozottabb jelentősége van társadalmunk életében, a párt állandóan gondot fordít a tudomány fejlesztésére. A Szovjetállam hozzáfogott a tudományos kutatóintézetek nagy hálózatának kiépítéséhez és felszereléséhez, megteremtette a tudomány felvirágzásának lehető legkedvezőbb feltételeit, biztosította a tudományos káderek nagyarányú képzését. A tudományos kutatóintézetek, laboratóriumok és más tudományos intézmények száma 1939-től 1952 elejéig 1 560-ról 2 900-ra emelkedett. A tudományos dolgozók száma ez alatt az idő alatt majdnem megkétszereződött. Az állam 1946-tól 1951-ig 47,2 milliárd rubelt költött a tudomány fejlesztésére.

Az elmúlt években nagy arányokban kifejlődött a kulturális-művelődési intézmények hálózata a városokban és falvakban. Jelenleg 368 000 különféle könyvtár működik az országban. A könyvtárak száma 1939 óta több mint 120 000-rel növekedett. A kiadott könyvek évi példányszáma elérte a 800 milliót, azaz 1940-hez képest 1,8-szeresére emelkedett. A városi és falusi hangosfilmvetítő berendezések száma 1939 óta majdnem megháromszorozódott.

A szovjet kultúra igen fontos, elválaszthatatlan része az irodalom és a művészet. A szovjet irodalom, képzőművészet, szín- és filmművészet fejlesztése terén nagy sikereket értünk el. Ragyogó bizonyítéka ennek, hogy évről évre sok tehetséges írónak és művésznek ítélik oda a Sztálin-díjat. Az irodalom és a művészet 2 339 dolgozóját tüntették ki a Sztálin-díjas magas, megtisztelő címével.

Ámde helytelen volna, ha a nagy sikerek mellett nem látnók meg az irodalmunk és művészetünk fejlődésében mutatkozó nagy hiányosságokat. Az a helyzet, hogy az irodalom és a művészet fejlődése terén elért komoly sikerek ellenére sok mű eszmei és művészi színvonala még mindig nem elég magas. Az irodalom és a művészet terén még sok a közepes, színtelen munka, sőt helyel-közzel valóságos fércművek is megjelennek, amelyek eltorzítják a szovjet valóságot. A szovjet társadalom sokrétű és lüktető életét egyes írók és művészek alkotásaikban laposan és unalmasan ábrázolják. Nem szüntettük meg a hiányosságokat a művészet olyan fontos és népszerű válfajában, mint a filmművészet. Jó, nagy nevelőhatású filmeket tudunk készíteni, de ilyen film még mindig kevés készül. Filmművészetünknek minden lehetősége megvan arra, hogy sok jó és változatos filmet alkosson, de ezeket a lehetőségeket rosszul használják ki.

Ne felejtjük el, hogy a szovjet ember eszmei és kulturális színvonala igen magasra emelkedett, s hogy ízlését a párt éppen a legjobb irodalmi és művészeti alkotások útján fejleszti. A szovjet emberek nem tűrik a színtelen, elvtelen, a valóságot eltorzító műveket, s igen nagy követelményeket támasztanak íróink és művészeink alkotásaival szemben. Íróinknak és mű-

vészeinknek műveikben ostorozniok kell a társadalomban még észlelhető hibákat, a fogyatékosságokat, egészségtelen jelenségeket, s pozitív művészi alakokban kell ábrázolniok az újtípusú embereket, emberi méltóságuk egész nagyszerűségében, s ezzel elő kell segíteniök, hogy társadalmunk embereiben a kapitalizmus szülte fekélyektől és hibáktól mentes jellemeket, tulajdonságokat és szokásokat alakítsunk ki. Szovjet szépirodalmunk, színműirodalmunk, éppúgy, mint filmgyártásunk mind a mai napig híjával van a szatirikus művészi alkotásoknak. Helytelen volna, ha azt gondolnók, hogy a mi szovjet valóságunk nem nyújt anyagot a szatíra számára. Szovjet Gogolokra és Scsedrinekre van szükségünk, akik a szatíra tüzével égetnek ki az életből mindent, ami negatív, rothadt, elkorhadt, mindazt, ami fékezi az előrehaladást.

Szovjet irodalmunknak és művészetünknek bátran rá kell mutatnia az élet ellentmondásaira és konfliktusaira, értenie kell ahhoz, hogy a kritika fegyverét az egyik hatásos nevelőeszközként használja. A realista művészet ereje és jelentősége abban rejlik, hogy felszínre hozhatja, s köteles is felszínre hozni és feltárni az egyszerű emberek fennkölt lelki tulajdonságait és tipikus pozitív jellemvonásait, hogy művészi eszközökkel megteremtheti és köteles is megteremteni az egyszerű ember színes, művészi alakját, amely méltó arra, hogy példakép legyen, és hogy az emberek utánózzák.

Művészeinknek, íróinknak, művészeti dolgozóinknak a művészi alakok megteremtésére irányuló alkotómunkájukban mindig gondolniok kell arra, hogy nemcsak az a tipikus, ami a leggyakrabban fordul elő, hanem az is, ami a legteljesebben és legélesebben fejezi ki az adott társadalmi erő lényegét. Marxista-leninista értelemben a tipikus egyáltalán nem jelent valamiféle statisztikai átlagot. A tipikus megfelel az adott társadalmi-történeti jelenség lényegének, de nem egyszerűen az, ami a legelterjedtebb, gyakran ismétlődő, mindennapi. Az alakok tudatos felnagyítása, bizonyos tulajdonságaiknak fokozott hangsúlyozása nem zárja ki, hanem teljesebben tárja fel és húzza alá a tipikusát. A tipikus a pártosság legfőbb

megnyilatkozási területe a realista művészetben. A tipikus jelleg problémája mindig politikai probléma.

Az irodalom és művészet dolgozói előtt álló magasztos és nemes feladat csak akkor oldható meg sikeresen, ha elszántan harcolunk a művészeink és íróink munkájában észlelhető felületesség ellen, s könyörtelenül kiirtjuk az irodalmi és művészeti alkotásokból a hazugságot és a rothadtságot. Abban a nagy harcban, amely az újnak és a ragyogónak társadalmi életünkben való meghonosításáért, az elavultnak és az elkorhadtnak társadalmi életünkből való kiirtásáért folyik, óriási kötelezettségek hárulnak irodalmunk és művészetünk munkásaira. Íróink, művészeink, zeneszerzőink és filmművészeti dolgozóink kötelessége, hogy mélyrehatóbban tanulmányozzák a szovjet társadalom életét, s nagy népünkhöz méltó nagy művészi alkotásokat hozzanak létre. (T a p s.)

Eltársak! A szovjet nép anyagi jólétének növelésében és kultúrájának fejlesztésében nagy sikereket arattunk. Eredményeinkkel azonban nem elégedhetünk meg. Most az a feladatunk, hogy az egész népgazdaság fejlesztése alapján biztosítsuk a szovjet emberek anyagi és kulturális életszínvonalának további állandó emelkedését. Pártunk a jövőben is fáradhatatlanul gondoskodik majd a szovjet emberek állandóan növekvő szükségleteinek maximális kielégítéséről, mert a szovjet ember jóléte, a szovjet nép felvirágzása pártunk számára a legfőbb törvény. (V i h a r o s, h o s s z a n t a r t ó t a p s.)

3. A szovjet társadalmi és államrend további megszilárdulása

A XVIII. pártkongresszus óta eltelt időszakban Szovjet-államunk tovább növekedett, fejlődött és erősödött.

Megnövekedett és megszilárdult államunk gazdasági alapja, a termelési eszközök szocialista tulajdona. Ez alatt az idő alatt még szorosabb lett a szovjet szocialista társadalmat alkotó munkások, parasztok és értelmiségiek baráti együttműködése.

Társadalmi és államrendünk, mint a háború tapasztalatai bebizonyították, óriási nehézségek idején is a világ legszilár-

dabb, legéletképesebb és legmegingathatatlanabb rendjének bizonyult. A szovjet szocialista rend törhetetlen erejének az a magyarázata, hogy ez a rend igazi népi rend, amelyet maga a nép hozott létre, amely a nép hatalmas támogatását élvezi és biztosítja a nép anyagi és szellemi erőinek felvirágzását.

A marxizmus ellenségei és vulgarizálói a kapitalista környezetben fennálló szovjet állam gyengítésének és elhalásának ügyünk szempontjából rendkívül ártalmas elméletét hirdették. A párt szétzúzta és elvetette ezt a rothadt elméletet. Felállította és megindokolta azt a tételt, hogy a győztes forradalom országának, olyan körülmények között, amikor a szocialista forradalom *egy* országban győzött, ezzel szemben az országok többségében a kapitalizmus uralkodik, államát nem gyengítenie, hanem minden módon erősítenie kell, hogy az állam a kommunizmusban is fennmarad, ha megmarad a kapitalista környezet. Nem érhattük volna el békés építőmunkánkban azokat a sikereket, amelyekkel most büszkélkedünk, ha megengedtük volna államunk gyengítését. Fegyvertelenül álltunk volna szemben ellenségeinkkel, s katonai összeomlás fenyegetett volna bennünket, ha nem erősítettük volna államunkat, hadseregünket, büntető és államvédelmi szerveinket. A párt a szocializmus megdönthetetlen erődjévé változtatta a szovjet országot, mert minden módon erősítette és erősíti a szocialista államot. (V i h a r o s t a p s.)

Amikor a fasiszta területrablók országunkat megtámadták, a szovjet társadalmi és államrend belső ingatagságára, a szovjet hátország gyengeségére számítottak. De mint tudjuk, a háború alaposan rácăfolt ezekre a számításokra. Teljesen beigazolódtott Sztálin elvtársnak az a történelmi jelentőségű kijelentése, hogy háború esetén hátországunk és frontunk, egyöntetűségénél és belső egységénél fogva, szilárdabb lesz, mint bármely más országé. A háború során megerősödtek a Szovjetállam fegyveres erői és megerősödött hátországa. A szovjet emberek önfeláldozó munkája a hátországban, s a Szovjet Hadsereg és Hadiflotta hősie harca a fronton, a népnek a Haza védelmében véghezvitt példátlan hőstetteként került be a történelembe. Hadseregünk és Hadiflottánk Sztálin elvtárs

közvetlen vezetésével épült ki, erősödött és harcolt. (V i h a - r o s, s z ű n n i n e m a k a r ó t a p s.) Sztálin elvtárs, a zse- niális hadvezér és a szovjet nép történelmi jelentőségű győzel- meinek szervezője a Nagy Honvédő Háborúban — megterem- tette az élenjáró szovjet haditudományt, megtanította had- seregünket az ellenség legyőzésének művészetére. Népünk szereti hadseregét és hadiflottáját, állandó gondoskodásának és figyelmének középpontjába állítja azokat. A Szovjetunió fegyveres ereje Hazánk biztonságának erős bástyája volt, ma is az, és az is marad. (V i h a r o s, h o s s z a n t a r t ó t a p s.)

A Nagy Honvédő Háború, majd utána a békes fejlődés évei ismét bebizonyították, hogy a párt vezetésével megterem- tett szovjet társadalmi rend a társadalom szervezetének leg- jobb formája, hogy a szovjet államrend a soknemzetiségű állam mintaképe. A burzsoázia táborában levő sok ellenségünk és rosszakarónk folyvást azt hangoztatta, hogy a soknemzeti- ségű Szovjetállam nem szilárd, abban reménykedett, hogy a Szovjetunió népei között szakadás áll be, a Szovjetunió el- kerülhetetlen széthullását jóslgatta. Államunkat saját, bur- zsoá országaik alapján ítélték meg, amelyekre a nemzeti ellen- tétek és viszályok jellemzők. A szocializmus ellenségei nem képesek megérteni, hogy a Nagy Októberi Forradalom és a szocialista átalakulások eredményeként országunk népeit a teljes egyenjogúság alapján nyugvó tartós barátság fűzi össze. (T a p s.) Pártunk azzal, hogy következetesen megvalósította a lenini-sztálini nemzetiségi politikát — megszilárdította a soknemzetiségű Szovjetállamot, kifejlesztette a Szovjetunió népeinek barátságát és kölcsönös együttműködését, minden módon támogatta, biztosította és elősegítette az országunkban élő népek nemzeti kultúrájának felvirágzását, engesztelhetet- len harcot folytatott minden néven nevezendő nacionalista elem ellen. A szovjet államrend, amely kiállotta a háború sú- lyos megpróbáltatásait, amely az egész világ számára a nem- zetek igazi egyenjogúságának és testvéri együttműködésének példájává és mintaképévé vált, a nemzeti kérdés terén hirde- tett lenini-sztálini eszmék nagyszerű diadalát tanúsítja. (H o s s z a n t a r t ó t a p s.) Pártunk mint a szemefényét

őrzi, s ezután is őrizni fogja a Szovjetunió népeinek egységét és barátságát, erősítette és továbbra is erősíteni fogja a soknemzetiségű Szovjetállamot. (V i h a r o s t a p s.)

A mult kongresszus óta eltelt időszak folyamán újabb népek léptek be a szovjet családba. Megalakult a Litván, a Moldva, a Lett, az Észt Szovjet Szocialista Köztársaság. Ismét egyetlen államban egyesült az egész ukrán nép. Belorusszija egy családban egyesítette az egész belorusz népet. Északnyugaton most új, igazságosabb és az ország védelme szempontjából megfelelőbb határaink vannak. Távol-Keleten a Szovjetunió visszaszerezte az Oroszországtól régebben elszakított Dél-Szahalint és Kurili-szigeteket. Most a Szovjetunió államhatárai a legnagyobb mértékben megfelelnek az országunkban élő népek történelmileg kialakult fejlődési feltételeinek. (T a p s.)

A testvéri köztársaságok népeinek segítségével az új szövetségi köztársaságok rövid idő alatt nemcsak az iparosítás terén haladtak messze előre, hanem a kisparaszti gazdálkodásról is áttértek a szocializmus útjára, befejezték a kollektivizálást és sikeresen fejlesztik szocialista mezőgazdaságukat.

A háborúutáni időszakban méginkább kibontakozott és fokozódott államunk fő funkciója: a gazdasági-szervező és kulturális-nevelő munkából álló funkció. A szocialista építés nagyarányú kibontakozása, valamint a párt- és szovjet szervek irányító munkájának a kerülethez, a városhoz, a faluhoz való további közelebbvitelével járó feladatok számos változtatást tettek szükségessé államunk közigazgatási-területi felépítésében: új területek, körletek és kerületek alakítását tették szükségessé. A népgazdaság fejlődése megkövetelte, hogy további változtatásokat hajtsunk végre az ipar és a mezőgazdaság különböző ágai, valamint a népgazdaság más ágai állami vezetésének szervezeti formáiban. Ez az államigazgatás egyes nagyobb területeinek több kisebb területekre osztásában és új központi államigazgatási szervek létesítésében tükröződött vissza.

Államunk erősítése szempontjából rendkívül nagyjelentőségű volt a Sztálini Alkotmány alapját képező szocialista

demokratizmus elveinek következetes érvényesítése. A háború-
utáni években kétszer voltak választások a Szovjetunió Leg-
felsőbb Szovjetjébe, a Szövetségi és Autonóm Köztársaságok
Legfelsőbb Szovjetjeibe és a dolgozók küldötteinek helyi Szov-
jetjeibe. Ezek a választások óriási politikai fellendülés jegy-
ben zajlottak le, s ismételten kifejezésre juttatták népünk
egységét, Kommunista Pártunk és Szovjet Kormányunk iránt
érezett határtalan bizalmát. (V i h a r o s t a p s.)

A párt feladatai a belpolitika terén:

1. Továbbra is következetesen fokoznunk kell államunk
gazdasági erejét, oly módon, hogy a szovjet nép békés mun-
káját szervezzük és a Szovjetunió fejlesztését szolgáló ötödik
ötéves terv nagyszabású feladatainak teljesítésére és túltelje-
sítésére összpontosítjuk, amely terv fontos szakaszt jelent a
szocializmusból a kommunizmusba vezető úton;

2. Valóra kell váltanunk az ipar és a közlekedés további
fellendítését. Nagyobb arányokban kell meghonosítanunk az
iparban, az építőiparban és a közlekedésben a tudomány és
technika legújabb vívmányait, minden módon emelnünk kell
a munka termelékenységét, meg kell szilárdítanunk a fegyel-
met az állami tervek teljesítése terén, biztosítani kell a ter-
mékek kiváló minőségét. Következtesen csökkentenünk kell
a gyártmányok önköltségét, mert ez valamennyi árucikk nagy-
és kiskereskedelmi ára rendszeres leszállításának alapja;

3. Valóra kell váltanunk a mezőgazdaság további fellendí-
tését, hogy rövid időn belül megteremthessük országunkban az
élelmiszerbőséget a lakosság számára és a nyersanyagbőséget
a könnyűipar számára. Biztosítanunk kell a mezőgazdaság fő
feladatának feltétlen teljesítését, vagyis minden módon növel-
nünk kell valamennyi mezőgazdasági növény termés hozamát,
gyarapítanunk kell az állatállományt hozamának egyidejű
emelése mellett, növelnünk kell a földművelés és az állat-
tenyésztés össztermelését és árutermelését. Meg kell javíta-
nunk a gép- és traktorállomások és a szovhozok munkáját.

Emelnünk kell a kolhozparasztok munkájának termelékenységet, még jobban meg kell szilárdítanunk a kolhozok közös gazdaságát, meg kell sokszoroznunk a kolhozok vagyonát, s ezen az alapon biztosítanunk kell a kolhozparaszság anyagi jólétének további növekedését;

4. Valóra kell váltanunk a legszigorúbb takarékossgot a népgazdaság és a közigazgatás minden ágában;

5. Tovább kell fejlesztenünk az élenjáró szovjet tudományt, hogy az első helyet foglalja el a világ tudományában. (T a p s.) A mérhetetlen természeti erőforrásaink kiaknázásával összefüggő tudományos problémák gyorsabb megoldására kell irányítanunk a tudósok erőfeszítéseit. Meg kell szilárdítanunk a tudomány és a termelés alkotó együttműködését, szem előtt tartva, hogy ez az együttműködés a gyakorlat tapasztalataival gazdagítja a tudományt, a gyakorlat embe-reinek pedig segítséget nyújt, hogy gyorsabban oldják meg az előttük álló feladatokat;

6. Minden módon fejlesztenünk kell Hazánk dolgozóinak alkotó kezdeményezését, még jobban ki kell terjesztenünk a szocialista munkaversenyt, s fáradhatatlanul gondoskodnunk kell arról, hogy a munka új módon való megszervezésének a szocialista építés minden területén minél több értékes és követésre méltó példája jöjjön létre. E követésre méltó példákat állhatatosan terjesztenünk kell a dolgozók tömegei között, hogy a munka frontján mind többen és többen emelkedjenek társadalmunk élenjáró dolgozóinak színvonalára;

7. Tovább kell növelnünk népünk anyagi jólétét; következetesen emelnünk kell a munkások és alkalmazottak reálbérét, meg kell javítanunk a dolgozók lakásviszonyait; minden módon elő kell segítenünk a parasztok jövedelmének növekedését. Fejlesztenünk kell a szovjet kultúrát; tökéletesítenünk kell a közoktatást és a közegészségügyet; fáradhatatlanul gondoskodnunk kell a szovjet irodalom és művészet további fejlődéséről;

8. Minden módon erősítenünk kell társadalmi és államrendünket. Tovább kell fejlesztenünk a szovjet emberek poli-

tikai aktivitását és hazafiságát, szilárdítanunk kell országunk népeinek erkölcsi-politikai egységét és barátságát;

9. Éber figyelemmel kell kísérnünk a háborús gyűjtogatók mesterkedéseit. Minden módon erősítenünk kell a Szovjet Hadsereget, a Hadiflottát és az államvédelmi szerveket. (Viharos taps.)

III

A PÁRT

Szovjet Hazánk hatalmának szüntelen növekedése a Kommunista Párt helyes politikájának és e politika megvalósítására irányuló szervező munkájának eredménye. A párt, mint a szovjet társadalom vezető és irányító ereje, biztosította az ország kellő időben való felkészülését az aktív honvédelemre, s a háború éveiben az ellenség széttűzésére, a háborúutáni időszakban pedig a népgazdaság újabb hatalmas fellendítésére összpontosította a nép minden erőfeszítését.

A szovjet népnek a Nagy Honvédő Háborúban aratott történelmi jelentőségű győzelme, a negyedik ötéves terv határidőelőtti teljesítése, a népgazdaság további fejlődése, a szovjet nép anyagi jólétének és kulturális színvonalának további emelkedése, a szovjet társadalom erkölcsi-politikai egységének és az országunkban élő népek barátságának erősödése, az a tény, hogy a béke és demokrácia táborába tartozó minden erő a Szovjetunió körül tömörül --- ezek a legfőbb eredmények, amelyek pártunk politikájának helyességét bizonyítják. (Viharos, hosszantartó taps.)

A múlt kongresszus óta eltelt időszakot a párt további megerősödése jellemezte: megszilárdult a párt sorainak teljes egysége és egybeforrottsága. A párt belső helyzetének és életének legjellemzőbb vonása az az egység, amelyet pártunk a leninizmus ellenségei ellen vívott elkeseredett harcban ért el. Ez pártunk erejének és legyőzhetetlenségének forrása. (Hosszantartó taps.)

A párt sorainak egysége döntő feltétele volt annak, hogy a szovjet nép a Nagy Honvédő Háborúban kivívta a győzelmet. A Nagy Honvédő Háború legsúlyosabb megpróbáltatásainak napjaiban, amikor Hazánk sorsa dőlt el, pártunk egységes harci szervezatként cselekedett, amely nem ismer ingadozást és nézeteltéréseket soraiban. A háború eredményeinek fényében teljes nagyságában tárul elénk annak az engesztelhetetlen harcnak a jelentősége, amelyet pártunk sok éven át vívott a marxizmus-leninizmus minden fajta ellensége, a trockista-buharinista korcsok, a kapitulánsok és árulók ellen, akik megkísérelték, hogy letérítsék a pártot a helyes útról és megbontsák a párt sorainak egységét. Bebizonyosodott, hogy ezek az aljas árulók és júdások várták a Szovjetunió elleni katonai támadást, s arra készültek, hogy a nehéz percekben népünk ellenségeinek kedvéért orvul csapást mérjenek a Szovjetállamra. A párt szétrúzta a földalatti trockista-buharinista bandát, amely az országban élő minden szovjetellenes erővonzási központja volt, megtisztította a párt- és szovjet szervezeteket a nép ellencégeitől, s ezzel idejében elvágott minden lehetőséget, hogy „ötödik hadoszlop” létesüljön a Szovjetunióban, s politikailag előkészítette az országot az aktív honvédelemre. Világos, hogy ha ez nem történt volna meg idejében, akkor a háború napjaiban két tűz közé kerültünk volna, s elveszthettük volna a háborút.

A párt sorainak megbonthatatlan egybeforrottságát első sorban Sztálin elvtársnak, vezérünknek és tanítónknak köszönhetjük, aki megvédte a párt lenini egységét. (Mindenkinek feláll. Vi har os, hos szan tartó taps, mely ünneplésbe csap át.) A párt sorainak egysége volt az alapja és marad is az alapja pártunk erejének és legyőzhetetlenségének. A háború súlyos megpróbáltatásai és a háborúutáni idők nehézségei ellen vívott harc tüzeiben megedződött pártunk még jobban megerősödve, még szilárdabb egységbe forrva, s példátlanul egységesen Központi Bizottsága köré tömörülve érkezett el kongresszusunkhoz. (Vi har os, hos szan tartó taps.)

Pártunk ereje abban van, hogy a legszorosabb kötelékek fűzik a nagy tömegekhez, s hogy valóban a nép pártja, amelynek politikája megfelel a nép létérdekeinek. A dolgozóknak a párt köré tömörítésében és kommunista nevelésében jelentősen megnövekedett az olyan tömegszervezetek szerepe, mint a szovjet szakszervezetek és a komszomol. A Hazánk szabadságáért és függetlenségéért, a kommunista társadalom felépítéséért vívott harcban pártunk még jobban összeforrott a néppel, s megerősítette kapcsolatait a dolgozók nagy tömegeivel. A szovjet nép egyemberként támogatja a párt politikáját, s teljesen megbízik benne. (V i h a r o s t a p s.)

Hogy mennyire megerősödtek a párt kapcsolatai a tömegekkel, s hogy mennyire megnőtt a párt tekintélye a szovjet nép előtt, azt ragyogóan bizonyítja a párt sorainak növekedése. A pártnak a XVIII. kongresszus idején 1 588 852 tagja és 888 814 tagjelöltje volt, vagyis a párt összesen 2 477 666 főből állott. 1952 október 1-én a párt kötelékébe 6 882 145-en tartoznak, mégpedig 6 013 259 párttag és 868 886 tagjelölt. (T a p s.)

A Nagy Honvédő Háború éveiben, noha a párt nagy veszteségeket szenvedett a fronton, a párttagok száma nem csökkent, hanem több mint 1 600 000-rel növekedett. A pártba a legerősebb jellemű szovjet emberek léptek be a frontokon hőiesen küzdő Szovjet Hadsereg és Hadiflotta harcosai, valamint a háterszágban az ellenség feletti győzelmet önfeláldozóan kovácsoló munkásosztály, kolhozparaszttság és szovjet értelmiség legjobb képviselői közül.

Bár a háború befejezése után a párt Központi Bizottsága úgy döntött, hogy némileg mérsékli a tagfelvételt, a pártba való belépések mégis erős ütemben folytatódtak. A pártnak észre kellett vennie, hogy a gyors növekedésnek megvannak a maga hátrányai is: némileg csökken sorai politikai öntudatának színvonala, s bizonyos mértékig romlik a párt minőségi összetétele. Bizonyos aránytalanság jött létre a párt sorainak számbeli növekedése és a párttagok és tagjelöltek politikai képzettségének színvonala között. Ennek az aránytalanságnak a megszüntetése, s a párt minőségi összetételének

további javítása érdekében a Központi Bizottság úgy határozott, hogy nem kell erőltetni a párt sorainak további növelését, s hogy a pártszervezetek figyelmét a párttagok és tagjelöltek politikai színvonalának emelésére irányuló feladatokra kell összpontosítani. A pártszervezetek, a Központi Bizottság útmutatásainak megfelelően, gondosabban végezték a kiválogatást, fokozták a belépőkkel szemben támasztott követelményeket, s nagyarányú munkába fogtak a kommunisták politikai oktatása terén. Ennek eredményeképpen kétségtelenül emelkedett a párt sorainak politikai színvonala, kédeink marxista-leninista tudatossága. Ámde ne gondoljuk, hogy máris megoldottuk a párt által kitűzött feladatot, hogy megszüntettük a kommunisták politikai képzettsége színvonalának elmaradását a párt sorainak növekedésétől. Ezért továbbra is korlátoznunk kell a pártba való felvételt, továbbra is javítanunk kell a kommunisták politikai képzettségét és pártos harcedzettségét, mert a pártot nemcsak tagjainak száma teszi erőssé, hanem elsősorban a párttagok minősége.

A háborúutáni időszakban különösen nagy jelentőségre tettek szert a pártszervek megerősítésével, tevékenységük megjavításával és a pártszervezetek munkájának fokozásával kapcsolatos kérdések.

A háború befejeződése és a békés építésre való áttérés nyomán az ország előtt felmerült új feladatok megkövetelték a párt belső munkájának komoly megjavítását, s a pártszervezetek által az állami és gazdasági tevékenység irányítása terén végzett munka színvonalának emelését. A háborús idők körülményei ugyanis a pártvezetés módszereiben bizonyos sajátosságokra vezettek, s ugyanakkor nagy fogyatékokat is előidéztek a pártszervek és pártszervezetek munkájában. Ez elsősorban abban jutott kifejezésre, hogy lanyhult a pártszervek figyelme a pártszervezési és ideológiai munka iránt, s ennek következtében igen sok pártszervezetben elhanyagolták ezt a munkát. Felmerült az a veszély, hogy a pártszervek elszakadnak a tömegektől, s hogy a politikai vezetés szerveiből, harcos és öntevékeny szervezetekből sajátos közigazgatási és rendelkező intézményekké válnak, amelyek nem képesek

szembeszállni a különféle helyi partikuláris, szűkkörű hivatali és egyéb államellenes törekvésekkel, s amelyek nem veszik észre a párt politikájának nyílt eltorzítását a gazdasági építőmunka területén és az állam érdekeinek megsértését.

E veszély elhárítása érdekében, és hogy sikeresen megoldhassuk a helyi pártszervek megerősítésének, valamint a párt-szervezetekben folyó munka fokozásának feladatát, fel kellett számolnunk a pártszervezési és ideológiai munka elhanyagolását, s véget kellett vetnünk az olyan jelenségeknek, mint a vezetés közigazgatási módszereinek átvitele a pártszervezetekbe, mert ez a pártmunka elbürokratizálódására vezet, s csökkenti a párttagság aktivitását és kezdeményező készségét.

A Központi Bizottság a pártszervezetek figyelmének középpontjába azt a feladatot állította, hogy következetesen valósítsák meg a pártonbelüli demokráciát, fejlesszék a bírálatot és önbírálatot, s ennek alapján fokozzák a párttagok tömegeinek a pártszervek tevékenysége felett gyakorolt ellenőrzését, mert ez a kulcsa annak, hogy az egész pártmunkát fellendítsük, a pártszervezetek és a párttagok aktivitását és öntevékenységet fokozzuk. A pártnak a pártonbelüli demokrácia és az önbírálat fejlesztése érdekében tett intézkedései hozzásegítették a pártszervezeteket ahhoz, hogy jelentős mértékben leküzdjék a pártpolitikai munkában észlelhető fogyatékokat, komoly szerepet játszottak e munka fellendítésében. Ennek alapján fokozódott a párttagok aktivitása és kezdeményezése, megerősödtek az üzemek, kolhozok és hivatalok pártszervezetei, megálénkült munkájuk, fokozódott a párttagok tömegeinek a pártszervek tevékenysége fölött gyakorolt ellenőrzése, megnövekedett a pártbizottságok és pártaktívák teljes üléseinek a szerepe.

Hiba volna azonban, ha nem vennők észre, hogy a pártpolitikai munka színvonala még mindig elmarad az élet követelményeitől, a párt által kitűzött feladatoktól. El kell ismernünk, hogy a pártszervezetek munkájában vannak fogyatékok és hibák, hogy pártszervezeteink életében még számos negatív, sőt helyenként egészségtelen jelenség is észlelhető. Ezeket ismernünk, látnunk kell és fel kell tárnunk, hogy

kiküszöbölhessük és leküzdhessük őket, hogy biztosíthassuk a további eredményes előrehaladást.

Melyek tehát e fogyatékoságok, hibák, negatív és egészségtelen jelenségek, s mik a párt feladatai ezzel kapcsolatban?

1. Az önbírálat és különösen az alulról jövő bírálat korántsem teljes mértékben és korántsem minden pártszervezetben vált azzá a fő módszerré, amelynek segítségével fel kell tárunk és le kell küzdenünk hibáinkat, fogyatékoságainkat, gyengéinket és az egészségtelen jelenségeket.

A pártszervezetekben még előfordul, hogy nem értékelik kellően a bírálat és önbírálat szerepét a párt és az állam életében, hogy üldözik a bírálókat és hajszát indítanak ellenük a bírálat miatt. Nem egyszer találkozhatunk olyan funkcionáriusokkal, akik végnélkül hangoztatják a párt iránti odaadásukat, a valóságban pedig nem tűrik és elfojtják az alulról jövő bírálatot, s bosszút állnak a bírálókon. Jőcskán ismerünk eseteket, amikor a bírálattal és önbírálattal szemben tanusított bürokratikus magatartás nagy kárt okozott a párt ügyének, elfojtotta a pártszervezet öntevékenységet, aláásza a vezetés tekintélyét a párttagok tömegei közt, s egyes pártszervezetek életében megerősítette a bürokratáknak, a párt esküdt ellenségeinek pártellenes szokásait.

A párt tartsa szem előtt, hogy ott, ahol a bírálatot és önbírálatot üldözik, ahol meggyengült a tömegek ellenőrzése a szervezetek és intézmények tevékenysége fölött, ott elkerülhetetlenül olyan visszataszító jelenségek ütnek fel fejüket, mint a bürokratizmus, apparátusunk egyes láncszemeinek rothadtsága, sőt bomlása. Persze az ilyenfajta jelenségek nálunk nem terjedtek el széles körben. Pártunk erősebb és egészségesebb, mint valaha. De meg kell értenünk, hogy ezek a veszedelmes, egészségtelen jelenségek csak azért nem terjedtek el széles körben, mert a párt a bírálat és az önbírálat fegyverével idejekorán, nyíltan és bátran feltárta ezeket a jelenségeket s kemény csapásokat mért az elbizakodottság, a bürokratizmus és a rothadtság konkrét megnyilvánulásaira. A bölcs vezetésnek éppen az a lényege, hogy már csírájában felismeri a veszélyt és nem tűri, hogy fenyegető méreteket ölthessen.

A bírálat és az önbírálat a párt kipróbált fegyvere a párt egészséges szervezetét aláásó fogyatékoságok, hibák és egészségtelen jelenségek elleni harcban. A bírálat és az önbírálat nem gyengíti, hanem erősíti a Szovjetállamot, a szovjet társadalmi rendet, s ez egyik jele erejének és életrevalóságának.

Ezidőszerint különösen fontos, hogy biztosítsuk az önbírálat és az alulról jövő bírálat kibontakozását, hogy mint a párt elvetemült ellenségei ellen, kérlelhetetlenül harcoljunk mindazok ellen, akik akadályozzák fogyatékoságaink bírálatának kibontakozását, elfojtják a bírálatot s arra vetemednek, hogy a bírálókat üldözik és hajszát indítanak ellenük a bírálat miatt. Az a helyzet, hogy a háború győzelmes befejezése és a háborúutáni időszakban elért hatalmas gazdasági sikerek hatására a párt soraiban sokhelyütt ellanyhult a párt-szervezetek, a gazdasági szervezetek és más szervezetek munkájában észlelt fogyatékoságok és hibák bírálata. A tények azt bizonyítják, hogy a sikerek megszülték a párt soraiban az önelégültség, a látszateredményekkel való hivatkozás és a nyárspolgári megnyugvás hangulatát, egyes embereknek azt a hajlamát, hogy megpihenjenek a babérokon és a múlt érdemeiből éljenek. Szép számmal bukkantak fel olyan funkcionáriusok, akik úgy vélekednek, hogy „mi mindent meg tudunk tenni”, „számunkra semmi sem lehetetlen”, hogy „a dolgok jól mennek” s nem szükséges fárasztanunk magunkat olyan kevésbé kellemes dolgokkal, mint a munkában észlelhető hiányosságok és hibák feltárása, mint a szervezeteinkben tapasztalható negatív és egészségtelen jelenségek ellen való harc. Ezek a káros következményű hangulatok magukkal ragadták a gondatlanul nevelt és a párthoz való viszonyukban ingatag kádereket. A pártfunkcionáriusok, valamint a szovjet és a gazdasági szervek vezetői a taggyűléseket, az aktívaértekezleteket, a teljes üléseket és a konferenciákat nem ritkán öntömjénezéssé, saját személyük dicsőítésének színhelyévé változtatják, s ennek következtében a munkában észlelhető hibák és fogyatékoságok, az egészségtelen jelenségek és gyengeségek nem kerülnek napvilágra, s nem bírálják meg őket, ami csak fokozza az elbizakodottság és az elégedettség hangulatát. A

pártszervezetekbe behatolt a gondatlanság. A pártfunkcionáriusok, a gazdasági és szovjet vezetők s más funkcionáriusok között előfordul az éberség ellanyjulása, a szájtátiság, a párt- és az államtitkok kifecsegeése. Egyes funkcionáriusok, akiknek figyelmét teljesen lekötik a gazdasági ügyek és sikerek, megfeledkeznek arról, hogy még mindig fennáll a kapitalista környezet, s hogy a Szovjetállam ellenségei kitartó igyekezettel küldik hozzánk ügynökeiket, megpróbálják aljas céljaikra felhasználni a szovjet társadalom ingatag elemeit.

Hogy sikeresen vigyük előre ügyünket, erélyes harcot kell folytatnunk a negatív jelenségek ellen, a párt és valamennyi szovjet ember figyelmét a munka fogyatékoságainak megszüntetésére kell összpontosítanunk, mindehhez viszont elengedhetetlenül szükséges, hogy nagy arányokban fejlesszük az önbírálatot és különösen az alulról jövő bírálatot.

A dolgozó tömegek tevékeny részvétele a munka fogyatékoságai és társadalmunk életének negatív jelenségei ellen irányuló harcban — a szovjet rend igazi demokratizmusának és a szovjet emberek magas politikai öntudatosságának fényes bizonyítéka. Az alulról jövő bírálatban fejeződik ki a dolgozó milliók alkotó kezdeményezése és öntevékenysége, a Szovjetállam megszilárdításáról való gondoskodása. Minél szélesebben bontakozik ki az önbírálat és az alulról jövő bírálat, annál teljesebben érvényesül majd népünk alkotóereje és energiája, annál erősebben fejlődik és erősödik majd a tömegekben az az érzés, hogy övék az ország.

Balga hiedelem, hogy az alulról jövő bírálat önmagától, spontánul is kifejlődhet. Az alulról jövő bírálat csak abban az esetben fejlődhet ki és ölthet nagy arányokat, ha mindenki, aki egészséges bírálatot gyakorol, biztos benne, hogy szervezeteink támogatják s hogy a fogyatékoságokat, amelyekre rámutatott, valóban meg is szüntetik. Szükséges, hogy a pártszervezetek és a pártfunkcionáriusok, vezetőink mind az élére álljanak ennek az ügynek és példát mutassanak a bírálat iránti becsületos és lelkiismeretes magatartásra. Valamennyi vezető és különösen minden pártfunkcionárius köteles megteremteni a kellő feltételeket ahhoz, hogy minden becsületos

szovjet ember bátran és félelem nélkül bírálhassa a szervezetek és intézmények munkájában észlelt fogyatékoságokat. A gyűléseknek, az aktívaértekezleteknek, a teljes üléseknek és a konferenciáknak minden szervezetben széleskörű fórummá kell válniuk, ahol valóban bátran és élesen bírálják a fogyatékoságokat.

A párt-, a szovjet-, a gazdasági és más szervezetek munkájának fogyatékoságai és egészségtelen jelenségei ellen indított állhatatos harc váljék az egész párt mindennapi feladatává. A kommunistáknak nincs joguk arra, hogy közömbösséget tanúsítsanak az egészségtelen jelenségekkel és a munkában észlelhető fogyatékoságokkal szemben, s még kevésbé arra, hogy ezeket eltitkolják a párt előtt. Ha valamelyik szervezetben rosszul mennek az ügyek és kárt okoznak a párt és az állam érdekeinek, a párttag köteles személyre való tekintet nélkül jelentést tenni a hiányosságokról a párt vezető szerveinek, egészen a párt Központi Bizottságáig. Ez minden kommunista kötelessége, legfontosabb pártkötelezettsége. Akadnak nálunk olyan vezetők, akik úgy vélik, hogy ha a hozzájuk beosztott funkcionáriusok a fogyatékoságokról jelentést tesznek a párt Központi Bizottságának, ezzel akadályozzák őket a vezetésben, s aláássák tekintélyüket. Erélyesen le kell számolnunk az efféle káros és mélységesen pártellenes nézetekkel.

A pártnak az a feladata, hogy még szélesebb körben fejlessze ki a bírálatot és önbírálatot, hogy kiküszöböljön mindent, ami azt akadályozza és zavarja. Minél nagyobb arányokban vonjuk majd be a tömegeket a munka fogyatékoságai elleni harcba, minél erősebb lesz valamennyi szervezetünk tevékenységének alulról jövő ellenőrzése, annál sikeresebben haladnak majd előre ügyeink minden vonalon. A bírálat és az önbírálat jelszavának következetes érvényrejuttatása erőlyes harcot követel mindenki ellen, aki akadályozza a bírálat kifejlődését, aki a bírálók üldözésére vetemedik és hajsztát indít ellenük a bírálat miatt. Azok a funkcionáriusok, akik nem segítik elő a bírálat és az önbírálat kibontakozását, fékezik haladásunkat, nem elég érettek arra, hogy vezetők lehessenek s nem számíthatnak a párt bizalmára.

2. Pártfunkcionáriusaink, szovjet funkcionáriusaink, gazdasági vezetőink és más funkcionáriusaink egy részénél még mindig gyenge lábon áll a párt- és állami fegyelem.

Kádereink között elég szép számmal akadnak olyan funkcionáriusok, akik formális magatartást tanúsítanak a párt és a kormány határozatai iránt, nem harcolnak aktívan és kitarthatóan megvalósításukért, s nem nyugtalankodnak, ha az ügyek náluk rosszul állnak, és károsodás éri az ország érdekeit. A párt és a kormány határozatai iránt tanúsított formális magatartás, a végrehajtásuk tekintetében tanúsított passzivitás olyan hiba, amelyet a legkönyörtelenebb módon ki kell irtani. A pártnak nem begyepesedett és közömbös hivatalnokokra van szüksége, akik egyéni nyugalmost előbbrevalónak tartják az ügy érdekeinél, hanem olyan harcosokra, akik lankadatlanul és önfeláldozóan küzdenek a párt és a kormány utasításainak végrehajtásáért, akik mindennél előbbrevalónak tartják az állam érdekeit.

A párt- és állami fegyelem megsértésének egyik legveszélyesebb és legsúlyosabb megnyilvánulása, hogy egyes funkcionáriusok eltitkolják az igazságot a vezetésük alatt álló vállalatok és intézmények való helyzetéről, szépítgetik a munka eredményeit. A Központi Bizottság és a kormány leleplezett olyan eseteket, amikor egyes funkcionáriusok a szűkkörű hivatali és helyi érdekeket fölébe helyezték az általános állami érdekeknek, a vezetésük alatt álló vállalatokról való gondoskodás örve alatt eltitkolták az állam előtt a rendelkezésükre álló anyagi erőforrásokat, a párt- és az állami törvények megszegésének útjára léptek. Tudunk olyan esetekről is, amikor egyes gazdasági vezetők a pártszervezetek hanyagsága folytán tudatosan a szükségesnél nagyobb nyersanyag- és anyagigényléseket nyújtanak be, ha pedig üzemük nem teljesíti termelési tervét, megengedhetőnek tartják, hogy a termelt árumennyiségről szóló jelentésekben valótlan adatokat tüntessenek fel. Elegendő szép számmal vannak olyan funkcionáriusok, akik megelégednek arról, hogy a gondjukra és vezetésükre bízott vállalatok állami vállalatok, és arra törekszenek, hogy a vállalatot saját kiskirályságukká tegyék, ahol az ilyen, tisztesség ne essék

szólván, vezető azt tesz, amire „kedve kerekedik”. (Derült-ség a teremben.) Az is nagy baj, hogy jócskán akad olyan funkcionáriusunk, aki azt gondolja, hogy a párthatározatok és a szovjet törvények rá nem kötelezők, azt képzei, hogy nálunk kétféle fegyelem van: más az egyszerű emberek, és más a vezetők részére. Az ilyen „vezetők” azt gondolják, nekik mindent szabad, nem kell tekintettel lenniük az állam és a párt rendjére, megszeghetik a szovjet törvényt, túlkapásokat követhetnek el és önkényeskedhetnek.

A párt megköveteli minden tagjától, s méginkább a vezető káderektől, hogy őszinték és becsületesek legyenek, feltétlenül teljesítsék a párt és az állam iránti kötelességüket. A párt nem bízhat meg olyan emberekben, akik államellenes cselekedetekre vetemednek, megpróbálják kijátszani a kormányt, becsapni a pártot és az államot. A pártnak és az államnak minden néven nevezendő félrevezetését, bármilyen formát öltön is az, a félrevezetésre tett minden kísérletet, akár az igazság eltitkolása, akár az igazság elferdítése útján történ-jék, nem tekinthetjük egyébnek, mint a párttal szemben elkövetett legsúlyosabb bűnnek. Ideje, hogy megértsék: pártunkban ugyanaz a fegyelem kötelező az egyszerű párttagokra és a vezetőkre, a szovjet törvények egyformán kötelezők minden szovjet emberre, nagy- és kisemberekre egyaránt. Az olyan vezetőkkel szemben, akik lelkiismeretlenül hajtják végre a párt és kormány határozatait, akik törvénytelen cselekedetekre vetemednek és önkényeskednek, az ilyen vezetőkkel szemben nem lehetünk elnézők, bármilyen magas tisztséget töltenek is be.

Az a feladatunk, hogy erélyesen vessünk véget a párt- és az állami fegyelem megsértésének, a felelőtlenség és a lazaság megnyilvánulásainak, a párt és a kormány határozatai iránt tanusított formális magatartásnak, hogy szüntelenül fokozzuk minden funkcionáriusunk kötelességérzetét a párt és az állam iránt, s kíméletlenül irtsuk ki a hazugságot és a lelkiismeretlenséget. Tűrhetetlen, hogy a párt soraiban legyenek olyan funkcionáriusok, akik takargatják a párt előtt az igazságot és félre akarják vezetni a pártot. Hazánk érdekeinek

szüntelen szem előtt tartása, tevékeny és lankadatlan harc a párt és a kormány határozatainak teljesítéséért — ez a legfőbb kötelessége a párt és az állam minden funkcionáriusának.

3. Még nem kielégítő módon hajtjuk végre a nagy Leninnek azt az útmutatását, hogy szervezőmunkánkban a legfontosabb feladat az emberek helyes kiválasztása és a végrehajtás ellenőrzése.

A tények arról tanuskodnak, hogy az emberek helyes kiválasztása és a végrehajtás ellenőrzése a gyakorlatban még korántsem vált a központi és a helyi párt-, szovjet és gazdasági szervezetek irányító tevékenységének fő feladatává.

A szovjet-, a gazdasági és a pártszervezetek gyakorlati munkájában az egyik legelterjedtebb és legmélyebben gyökerező fogyatékoság, hogy rosszul szervezik meg a központi utasítások és saját határozataik végrehajtását, s nem ellenőrzik kellőképpen a végrehajtást. Szervezeteink és intézményeink a kelleténél jóval több különféle határozatot hoznak, utasítást és rendelkezést adnak ki, de keveset törődnek azzal, hogy teljesítik-e és hogyan teljesítik azokat. Márpedig éppen az a leglényegesebb, hogy a határozatokat, utasításokat és rendelkezéseket ne bürokratikusán, hanem helyesen hajtsák végre. A vezetőszervek utasításainak végrehajtásával szemben tanusított lelkiismeretlen és felelőtlen magatartás a bürokratizmus legveszedelmesebb, legvisszataszítóbb megnyilvánulása. A tapasztalatok azt mutatják, hogy még a jó funkcionáriusok is elromlanak, bürokratákká válnak, ha magukra hagyjuk őket és nem ellenőrizzük tevékenységüket.

Rendkívül fontos pártfeladat, hogy a vezetés egész rendszerében, minden szervezet és intézmény munkájában, a legalsóbbaktól a legfelsőbbekig, minden módon fokozzuk a végrehajtás ellenőrzését. Ehhez az szükséges, hogy növeljük minden szervezet és intézmény vezetőinek egyéni felelősségét a párt- és a kormányhatározatok végrehajtásának ellenőrzéséért, hogy komolyan megjavítsuk az ellenőrző-revíziós apparátus munkáját mind a központban, mind a helyi szervezetekben, hogy ezt az apparátust megerősítsük tekintélyes, tapasztalt

és fejlett politikai érzékű káderekkel, akik tüzön-vizen át védelmezik az állam érdekeit. Feltétlenül fokoznunk kell, mégpedig jelentős mértékben, a pártellenőrzés szerepét, s a párt-szervek figyelmét a párt- és kormányhatározatok végrehajtásának ellenőrzésére kell összpontosítanunk. Vezetőszerveinknek a végrehajtás ellenőrzése során munkájukban a dolgozók nagy tömegeire, a pártszervezetekre, a szakszervezetekre és a komszomolszervezetekre, a helyi szovjetek aktívájára kell támaszkodniuk. A szervezeteink és intézményeink munkájában mutatkozó hiányosságok idejekorán való kiküszöbölését csak akkor biztosíthatjuk, ha a végrehajtás felülről jövő ellenőrzését egybekapcsoljuk a párttagság és a pártonkívüli tömegek alulról jövő ellenőrzésével. Ez olyan légkört teremt majd, amelyben a határozatokat és utasításokat idejekorán és pontosan, bolsevik módon fogják teljesíteni.

A párt- és az államvezetés döntő erői a káderek, amelyeknek helyes kiválasztása és nevelése nélkül nem valósíthatjuk meg sikeresen a párt politikai irányvonalát. A káderek kiválasztásánál az a fő feladat, hogy minden módon javítsuk a funkcionáriusok minőségi összetételét, hogy megerősítsük párt-, állami és gazdasági szervezeteinket a párt és az állam érdekeit odaadóan szolgáló emberekkel, akik jól ismerik munkaterületüket és ott eredményeket tudnak elérni.

A párt munkájának eredményeképpen jelentékenyen megjavult a vezető káderek összetétele. Ez azonban nem jelenti azt, hogy teljesen megoldottuk a vezető káderek minőségi összetételének megjavításával kapcsolatos feladatot. Most, amikor a gazdaság minden ágát már élenjáró technikával szereltük fel, a szovjet nép kulturális színvonala pedig igen magasra emelkedett, mások, nagyobbak lettünk a vezető káderekkel szemben támasztott követelmények. Az iparban és a mezőgazdaságban, a párt- és az államapparátusban művelt, munkakörüket jól ismerő emberek kezében kell lennie a kormánykeréknek, olyanok kezében, akik friss levegőt hoznak magukkal, s támogatják, alkotó módon továbbfejlesztik mindazt, ami élenjáró és haladó. Erre megvan minden lehetőségünk, meit

az ilyen igényeknek megfelelő vezető káderek kiválasztására és kiemelésére ma sokkal több mód van, mint azelőtt.

A vezető káderek összetételének további javítása most főként a funkcionáriusok megismerésének és kiválasztásának helyes megszervezésétől függ. Ennek érdekében mindenekelőtt ki kell küszöbölnünk a kádermunka terén előforduló fogyatékosságokat, hibákat és torzításokat. Ezen a téren pedig elég sok a fogyatékosság.

A fő fogyatékosság az, hogy egyes vezetők a kádereket nem politikai és szakmai szempontok alapján, hanem a sógorságkomaság alapján, földiekből válogatják össze. Nem ritka eset, hogy a becsületes és munkakörüket jól ismerő, de erélyes fellépésű, a fogyatékosságokkal szemben kérlelhetetlen, s ennél fogva a vezetőség számára kényelmetlen funkcionáriusokat különböző ürügyekkel kiüldözik és helyüket kétes értékű, vagy az adott feladat megoldására teljesen alkalmatlan, de bizonyos vezetők szempontjából megfelelő és alkalmas emberekkel töltik be. A káderek kiválasztásával és előléptetésével kapcsolatos pártvonal ilyen elferdítése következtében egyes szervezetekben a kéz kezét mos elv alapján összemelegedett emberek meghitt családi köre alakul ki, amely a klikk-érdekeket a párt és az állam érdekei fölé helyezi. Ne csodálkozzunk azon, hogy az ilyen helyzet aztán rendszerint rothadásra és bomlásra vezet. Így történt például az uljanovszki pártszervezetben, ahol a területi szervezet felső vezető rétegéhez tartozó gazdasági, szovjet és pártfunkcionáriusok egy része erkölcsileg elzúllott, a sikkasztásnak, az állami javak elherdálásának és fosztogatásának útjára tért.

Nagy mértékben gátolja a vezető káderek összetételének további javítását a funkcionáriusok megismerésének és kiválasztásának íróasztal mellől való bürokratikus intézése. A funkcionáriusok kiválasztása gyakran a kérdőívek adatai és formális tudakozódás alapján történik, anélkül, hogy a funkcionáriusokat szakmailag és politikailag komolyan megvizsgálnák. A káderek kiválasztásában meggyökeresedett az a helytelen gyakorlat, hogy a funkcionáriusokat távollétükben nevezik ki vagy erősítik meg funkciójukban, anélkül, hogy

személyesen megismerkednének velük. Érthető, hogy a káderek kiválasztásának ilyen formális, bürokratikus módszerével nem lehet helyesen eldönteni azt a kérdést, vajjon alkalmas-e az illető funkcionárius arra a munkára, amelyre ajánlkozik vagy sem. A funkcionárius jótulajdonságainak és hibáinak tisztázása nélkül lehetetlen megállapítani, milyen posztbonbontakozhatnak ki legjobban egyéni képességei.

A pártszervezetek kötelességek biztosítani, hogy apparátusunk minden láncszemében feltétlenül érvényre juttassák a káderek kiválasztásának és elosztásának pártunk által megállapított elveit. Engesztelhetetlen harcot kell folytatnunk a sógorság-komaság és a klikk-szellem ellen, s véget kell vetnünk a bürokratizmusnak a káderek megismerése és kiválasztása terén. Magasabb színvonalra kell emelnünk a pártszerveknek a káderek megismerésére és kiválasztására irányuló munkáját, s jelentősen fokoznunk kell e munka pártellenőrzését a szovjet és a gazdasági szervezetekben.

A feladat az, hogy az emberek kiválasztását és a végrehajtás ellenőrzését valóban a központi és a helyi párt-, szovjet- és gazdasági szervezetek vezetőtevékenységének legfőbb láncszemévé tegyük. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a végrehajtás ellenőrzésének mindenekelőtt az a célja, hogy feltárjuk a hiányosságokat, leleplezzük a törvényteleniségeket, tanácsokkal segítsük a becsületes funkcionáriusokat, megbüntessük a javíthatatlanokat, gondoskodjunk az elfogadott határozat végrehajtásáról, tanulmányozzuk a tapasztalatokat, és a tapasztalatok alapján biztosítsuk a kitűzött feladat leghelyesebb, legkedvezőbb és leggazdaságosabb megoldását. A végrehajtás ellenőrzésében nem szabad megütnünk a bürokratizmust, nem kell húzódnunk egy-egy intézkedés visszavonásától vagy kijavításától, ha kitűnik, hogy hibás vagy pontatlan volt. A végrehajtás ellenőrzése elválaszthatatlanul összefügg a káderek kiválogatásában mutatkozó hiányosságok kiküszöbölésének feladatával; az ellenőrzés eredményeinek megfelelően távolítsuk el a rossz, alkalmatlan, elmaradott, lelkiismeretlen funkcionáriusokat, s váltsuk fel őket jobb, alkalmasabb, élenjáró, becsületes emberekkel; a végrehajtás ellenőrzésével

mozdítsuk elő olyan új káderek kiemelését, akik előre tudják lendíteni a munkát s éberren őrködnek az állam érdekei fölött.

4. Sok pártszervezetben lebecsülik az ideológiai munkát, aminek következtében ez a munka elmarad a párt feladataitól, több szervezetben pedig ez a munka teljesen el van hanyagolva.

Az ideológiai munka a párt elsőrendű kötelessége s e munka lebecsülése helyrehozhatatlan kárt okozhat a párt és az állam érdekeinek. Sohasem szabad elfelejtenünk, hogy a szocialista ideológia befolyásának legkisebb gyengülése is a burzsoá ideológia befolyásának erősödését jelenti.

Szovjet társadalmunkban nincs és nem is lehet osztályalapja a burzsoá ideológia uralmának. Nálunk a szocialista ideológia uralkodik, amelynek megingathatatlan alapja a marxizmus-leninizmus. De még megtalálhatók nálunk a burzsoá ideológia maradványai: a magántulajdonos gondolkodásmódjának és erkölcsének a csökevényei. Ezek a csökevények nem hálnak el maguktól, rendkívül szívósak, fejlődhetnek, és ezért erélyesen harcolnunk kell ellenük. Nincsen semmi biztosítékunk arra sem, hogy nem hatolnak be hozzánk idegen nézetek, eszmék, hangulatok egyrészt kívülről, a kapitalista országokból, másrészt belülről, a Szovjethatalommal szemben ellenséges csoportok maradványai felől, amelyeket a párt még nem semmisített meg teljesen. Ne feledjük, hogy a Szovjet-állam ellenségei mindenféle egészségtelen hangulatokat igyekeznek kelteni, szítani és terjeszteni, megkísérlik, hogy ideológiailag lezüllesszék társadalmunk ingatag elemeit.

Egyes pártszervezeteink annyira belemerülnek a gazdasági munkába, hogy elfelejtik és félretolják az ideológiai kérdéseket. Még olyan élenjáró pártszervezet, mint például a moszkvai pártszervezet, sem fordít elég figyelmet az ideológiai munkára. S a káros hatás nem is marad el. Ott, ahol gyengül a figyelem az ideológiai kérdések iránt, kedvező talaj keletkezik a velünk szemben ellenséges nézetek és felfogások felelevenedésére. Az ideológiai munkának azokat a területeit, amelyekre a pártszervezetek valamely oknál fogva nem fordítanak figyelmet, amelyeken gyengül a párt vezetése és a párt

befolyása, ezeket a területeket idegen emberek, a párt által szétzúzott antileninista csoportok maradványainak mindenféle elemei próbálják befolyásuk alá vonni és saját irányvonaluk becsempészésére felhasználni, hogy így különböző nem-marxista „álláspontokat”, „konceptiókat” támazzanak fel és terjesszenek.

Az ideológiai munka lebecsülése jelentős mértékben onnan ered, hogy vezető kádereink egy része nem munkálkodik tudatosságának magasabb színvonalra emelésén, nem gyarapítja marxista-leninista ismereteit, nem gazdagítja tudását a párt történelmi tapasztalataival. Márpedig nélkülül senki sem lehet teljesértékű, érett vezető. Az, aki eszmei-politikai téren elmarad, aki betanult formulákból él, az, akinek nincs érzéke az új iránt, nem tájékozódhat helyesen a bel- és külpolitikai helyzet tekintetében, nem állhat a mozgalom élén és nem is méltó arra, hogy a mozgalom élén álljon, azt az élet előbb-utóbb félrelöki. Csak az olyan vezető állhat pártunk feladatainak megvalósításán, aki állandóan képezi magát, alkotó módon elsajátítja a marxizmus-leninizmust, kifejleszti és tökéletesíti magában a lenini-sztálini típusú vezető tulajdonságait.

A pártszervezetek még mindig nem foglalkoznak eleget a párttagokkal és tagjelöltekkel eszmei-politikai felkészültségük fokozása érdekében, rosszul szervezik meg és rosszul ellenőrzik a marxista-leninista elmélet tanulmányozására irányuló munkájukat, aminek következtében sok kommunista nem rendelkezik a szükséges marxista-leninista ismeretekkel. A párttagok és tagjelöltek politikai képzettségének fokozása elengedhetetlen feltétele annak, hogy növekedjék élenjáró szerepük az élet minden területén, hogy a párttagok tömegei tovább aktivizálódjanak és javuljon a pártszervezetek munkája.

Minthogy az ideológiai munkát nem irányítják kellő mértékben és minthogy nem ellenőrzik az ideológiai munka tartalmát, a könyvekben, újságokban és folyóiratokban, a tudományos és egyéb ideológiai intézmények tevékenységében gyakran fordulnak elő komoly hibák és ferdítések. A párt Központi Bizottságának közbelépése nyomán a tudomány sok területén olyan szokásokat és hagyományokat tártak fel,

amelyek összeegyeztethetetlenek a szovjet emberek felfogásával; sokhelyütt tárták fel a kasztszerű szűklátókörűség és a kritikával szemben tanúsított türelmetlen magatartás eseteit, sokhelyütt leplezték le és számolták fel a burzsoá ideológia különböző megnyilvánulásait és a legkülönbözőbb vulgarizáló ferdítéseket. Az ismert filozófiai, biológiai, fiziológiai, nyelvtudományi és politikai-gazdaságtani viták a tudomány különböző területein komoly ideológiai hibákat tártak fel, előrelelendítették a bírálat kibontakozását és a vélemények harcát, fontos szerepet töltöttek be a tudomány fejlődésében. Megdőlt az az arakcejevi rendszer, amely a tudomány frontjának sok szakaszán érvényesült. A tudomány több területén azonban még nem szűnt meg teljesen az olyan tudósok egyes csoportjainak monopóliuma, akik félrelökik a fejlődő friss erőket, elzárkóznak a bírálat elől és adminisztratív úton próbálják megoldani a tudományos kérdéseket. Egyetlen tudományág sem fejlődhet sikeresen a kölcsönös dicsérgetésnek és a hibák takargatásának áporodott légkörében; az egyes tudóscsoportok monopóliumának megerősítésére irányuló kísérletek szükségszerűen a tudomány tespedésére és rothadására vezetnek.

A párt ideológiai munkájának fontos szerepet kell betöltenie az emberek tudatának a kapitalizmus csökevényeitől, a régi társadalom előítéleteitől és káros hagyományaitól való megtisztításában. Továbbra is fejlesztenünk kell a tömegekben a társadalmi kötelességtudat magasztos érzését; továbbra is a szovjet hazafiság és a népek barátsága, az állam érdekeiről való gondoskodás szellemében kell nevelnünk a dolgozókat; méginkább tökéletesítenünk kell a szovjet emberek legjobb tulajdonságait: az ügyünk győzelmébe vetett hitet, a készséget és a képességet bármely nehézség legyőzésére.

A pártszervezetek feladata az, hogy határozottan véget vessenek az ideológiai munka káros lebecsülésének, fokozzák ezt a munkát a párt és az állam minden láncszemében, szüntelenül leleplezzék a marxizmussal összeegyeztethetetlen ideológia minden megnyilvánulását. Fejlesszük és tökéletesítsük a szocialista kultúrát, tudományt, irodalmat, művészetet; használjuk fel a kommunisták ideológiai képzésének megjavítá-

sára, a munkások, parasztok és értelmiségiek politikai éberségének és öntudatának növelésére az eszmei és politikai nevelés minden eszközét, propagandánkat, agitációnkat, sajtónkat. Kádereink kivétel nélkül kötelesek mindent megtenni ideológiai színvonaluk emelésére, kötelesek elsajátítani a párt gazdag politikai tapasztalatait, hogy ne maradjanak el az élettől és a párt feladatainak magaslatán álljanak. A pártszervezetek állandóan foglalkozzanak a párttagokkal és tagjelöltekkel eszmei színvonaluk emelése érdekében, tanítsák őket a marxizmus-leninizmusra, neveljenek belőlük politikailag képzett, tudatos kommunistákat.

A párt további erősítése terén feladataink a következők:

1. Továbbra is javítanunk kell a párt minőségi összetételét, nem szabad megtúrnunk a mennyiséghajhászást, minden figyelmünket arra kell összpontosítanunk, hogy emeljük a párttagok és tagjelöltek politikai színvonalát és edzettebb marxistákká tegyük őket; fokoznunk kell a kommunisták politikai aktivitását, minden párttagot a párt politikájának és határozatainak megvalósításáért elszántan küzdő harcossá kell tennünk, aki kérielhetetlen a munka fogyatékoságaival szemben és alkalmas arra, hogy állhatatosan harcoljon a fogyatékoságok kiküszöböléséért; javítanunk és tökéletesítenünk kell a szakszervezetek és a komszomol munkáját, szüntelenül erősítenünk kell a tömegekkel való kapcsolatunkat, szem előtt tartva, hogy pártunk ereje, legyőzhetetlensége a néppel való eleven és széttephetetlen kapcsolatban rejlik;

2. Véget kell vetnünk az önelégültségnek és a sikerektől való megrészegedésnek, ezeknek az ügyünkre ártalmas és veszélyes hangulatoknak, a látszatsikerekkel való hivatkozásnak és az elégedettségnek a párt soraiban; bátran és határozottan fel kell tárnunk és meg kell szüntetnünk munkánk fogyatékoságait és gyengeségeit; következetesen meg kell valósítanunk a pártonbelüli demokráciát, nagyobb teret kell adnunk az önbírálatnak és az alulról jövő bírálatnak, biztosítanunk

kell, hogy minden becsületes szovjet ember bátran és félelem nélkül bírálhassa szervezeteink és intézményeink munkájának hiányosságait, kíméletlenül harcolnunk kell a bírálat elfojtására, a bírálók üldözésére és meghurcolására irányuló minden kísérlet ellen; minden módon erősítenünk kell a pártfegyelmet és az állami fegyelmet, ki kell irtanunk a formális magatartást a párt és a kormány határozataival szemben, erélyesen harcolnunk kell a fegyelmezetlenség, az állami érdekek megsértése ellen;

3. Magasabb színvonalra kell emelnünk a pártszervek munkáját a káderek helyes kiválasztása, elosztása és nevelése terén, szigorúan be kell tartanunk a párt által a funkcionáriusok helyes kiválasztására megállapított elveket, kíméletlenül harcolnunk kell a káderek kiválasztásában mutatkozó bürokratizmus ellen, meg kell javítanunk a vezető káderek minőségi összetételét, bátrabban kell kiemelniük vezető munkára olyan emberket, akik odaadóan szolgálják a párt és az állam érdekeit, jól ismerik munkaterületüket és ott eredményeket tudnak elérni, le kell váltanunk a rossz, alkalmatlan, elmaradott, lelkiismeretlen funkcionáriusokat; minden módon fokoznunk kell a végrehajtás ellenőrzését a vezetés egész rendszerében, a legfelső szervtől a legalsóig, növelniük kell valamennyi szervezet és intézmény vezetőinek egyéni felelősségét a párt- és kormányhatározatok végrehajtásának ellenőrzéséért, egybe kell kapcsolnunk a végrehajtás felülről gyakorolt ellenőrzését az alulról, a párttagság és a pártonkívüli tömegek által gyakorolt ellenőrzéssel; biztosítanunk kell, hogy a káderek helyes kiválasztása és a végrehajtás ellenőrzése valóban a központi és a helyi párt-, szovjet és gazdasági szervezetek vezető tevékenységének legfőbb kérdése legyen;

4. Véget kell vetnünk az ideológiai munka lebecsülésének, erélyes harcot kell folytatnunk az ideológiai hibák és ferdítések iránt megnyilvánuló liberalizmus és lazaság ellen, rendszeresen fokoznunk és tökéletesítenünk kell kádereink eszméleti politikai képzettségét; fel kell használnunk az ideológiai nevelés minden eszközét: propagandánkat, agitációnkat, sajtónkat a szovjet emberek kommunista nevelésére; magasabb

színvonalra kell emelnünk a szovjet tudományt, a tudományos munkában ki kell fejlesztenünk a bírálatot és a vélemények harcát, szem előtt tartva, hogy a szovjet tudomány csakis ezen az úton haladva töltheti be küldetését — csakis így foglalhatja el az első helyet a világ tudományában;

5. Továbbra is őriznünk kell mint a szemünk fényét a párt sorainak lenini egységét, amely pártunk erejének és legyőzhetetlenségének alapja. (Viharos, hosszantartó taps.)

Elvtársak!

Korunkban Marx—Engels—Lenin—Sztálin nagyszerű tanítása világítja meg az egész emberiség előtt a világcivilizáció fejlődésének útját.

Pártunk azért erős, mert egész tevékenységében a marxista-leninista elmélet vezérli. Pártunk politikája a társadalmi fejlődés törvényeinek tudományos ismeretére támaszkodik.

Nagy tanítóink, Lenin és Sztálin, történelmi szerepe, hogy miután mélyen behatoltak a marxizmus elméleti alapjaiba, s tökéletesen elsajátították a dialektikus módszert, minden ferdítéssel szemben megőrizték és megvédték a marxizmust, zseniálisan továbbfejlesztették a marxi tanítást. Lenin és Sztálin minden újabb történelmi fordulathoz állandóan összekapcsolták a marxizmust a kor meghatározott gyakorlati feladataival, s Marx—Engels tanításának alkotó alkalmazásával megmutatták, hogy a marxizmus nem holt dogma, hanem a cselekvés élő vezérfonala.

Sztálin elvtárs állandóan szíven viseli a marxista-leninista elmélet sorsát. Elméleti munkásságának középpontjában az utóbbi időben olyan világtörténelmi jelentőségű problémák kidolgozása áll, mint a szocialista gazdaság fejlesztésével, a kommunizmusba való fokozatos átmenettel kapcsolatos problémák. Sztálin elvtárs a marxista-leninista tudomány gazdagításával és alkotó továbbfejlesztésével cszmeileg felfegyverzi a pártot és a szovjet népet az ügyünk diadaláért vívott harcban.

Páratlan jelentőségű a marxista-leninista elmélet, egész

gyakorlati munkásságunk szempontjából Sztálin elvtárs nemrég megjelent műve: „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban”. (V i h a r o s, h o s s z a n t a r t ó t a p s.) Ebben a munkájában Sztálin elvtárs részletesen megvizsgálja az anyagi javak társadalmi termelésének és elosztásának a szocialista társadalomban érvényes törvényeit, meghatározza a szocialista gazdaság fejlődésének tudományos alapjait, megmutatja a szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenet útját. A gazdasági elmélet kérdéseinek kidolgozásával Sztálin elvtárs messze előrevitte a marxista-leninista politikai gazdaságtant.

Sztálin elvtárs programtételekben foglalta össze a kommunizmusba való átmenet előkészítésének döntő előfeltételeit. Ahhoz, hogy előkészítsük a kommunizmusba való tényleges átmenetet, tanítja Sztálin elvtárs, legalább három alapvető előfeltételt kell megteremtünk.

„Először is tartósan biztosítani kell... az egész társadalmi termelés szakadatlan növekedését — elsősorban növelve a termelési eszközök termelését. A termelési eszközök termelésének elsősorban történő növelésére nemcsak azért van szükség, mert annak kell felszereléssel ellátnia mind saját üzemeit, mindpedig a népgazdaság valamennyi többi ágának üzemeit, hanem azért is, mert nélküle egyáltalában lehetetlen a bővített újratermelés megvalósítása.”

„Másodszor az szükséges, hogy a kolhozok számára és közvetkezésképpen az egész társadalom számára előnyösen végrehajtott fokozatos átmenetek útján a kolhoztulajdont az össznépi tulajdon színvonalára emeljük, az áruforgalmat pedig szintén fokozatos átmenetek útján a termékcseré rendszerével váltsuk fel azért, hogy a központi hatalom, vagy valamely más társadalmi-gazdasági központ, a társadalom érdekében átfoghassa a társadalmi termelés összes termékét.”

Természetesen az áruforgalmat és a kolhoztulajdont ezidőszert sikerrel használjuk fel a szocialista gazdaság fejlesztésére, s ezek kétségtelenül hasznára vannak társadalmunknak. Ezek a közeljövőben is hasznosak lesznek. Szem előtt kell azonban tartanunk fejlődésünk perspektíváit.

„... Nem érhető el — mondja Sztálin elvtárs — sem az a termékbőség, amely a társadalom minden szükségletét képes fedezni, sem pedig az áttérés a «mindenkinék szükségletei szerint» formulára, ha olyan gazdasági tényeket, mint a kolhoz-csoporttulajdon, az áruforgalom stb., érvényben hagyunk.”

Amíg a szocialista gazdaságban megmarad a két fő termelési szektor, az állami és a kolhozszektor, feltétlenül érvényben marad az áruforgalom, „pénzgazdaságával” együtt, mint népgazdasági rendszerünk szükséges és hasznos eleme. Mint-hogy a szocializmusban megmarad az árutermelés és az áruforgalom, megmarad az értéktörvény is, bár ez rendszerünkben már nem tölti be a termelés szabályozójának szerepét.

Az áruforgalom azonban nem örökkévaló, mint ahogy nem örökkévaló az értéktörvény sem. Amikor a szocialista termelés két fő formája: az össznépi és a kolhoztermelés helyén létrejön majd egy mindent átfogó termelési szektor, az áruforgalom, „pénzgazdaságával” együtt, éppúgy mint az értéktörvény, eltűnik. Szikrányi marxizmus sincs azoknak az embereknek a nézeteiben, akik úgy vélik, hogy az áruforgalom a kommunizmusban is megmarad. Az áruforgalom összeegyeztethetetlen a szocializmusból a kommunizmusba való átmenet perspektívájával.

Sztálin elvtárs elméletileg kidolgozta a kolhoztulajdonnak az össznépi tulajdon színvonalára emelését célzó intézkedések kérdését, az állami ipar és a kolhozok közötti termékcserére rendszerére való fokozatos áttérés kérdését. A termékcserére mostani csírái — a gyapot-, len-, cukorrépatermesztő kolhozok és más kolhozok termékeinek „áruraváltása” — a termékcserére széleskörű rendszerévé fognak fejlődni.

„Ez a rendszer — hangoztatja Sztálin elvtárs — a város által a falu rendelkezésére bocsátott termékek óriási növelését követeli, ezért különösebb sietség nélkül, a város által előállított termékek felhalmozódása arányában kell bevezetni. De következetesen, ingadozás nélkül be kell vezetni, lépésről lépésre szűkítve az áruforgalom hatókörét és bővítve a termékcseré hatókörét.

Ez a rendszer, azáltal, hogy szűkíti az áruforgalom hatókörét, megkönnyíti az átmenetet a szocializmusból a kommunizmusba. Azonkívül lehetővé teszi, hogy a kolhozok legfőbb tulajdonát, a kolhoztermelés termékeit bekapcsoljuk az össznépi tervezés általános rendszerébe.

Ez lesz a reális és döntő eszköze annak, hogy a kolhoz-tulajdont mai viszonyaink között az össznépi tulajdon színvonalára emeljük."

A termékcsere rendszere feltétlenül előnyös a kolhoz-paraszság számára, mert a kolhozparaszság az államtól sokkal több terméket fog kapni, mégpedig olcsóbb áron, mint az áruforgalom mellett. Azok a kolhozok, amelyek már most felhasználják a termékcsererendszer csíráját képező „árurváltást”, érzik e rendszer óriási előnyeit és hasznát. Tudjuk, hogy az ilyen kolhozok között különösen sok a gazdag kolhoz.

Ahhoz, hogy előkészítsük a kommunizmusra való átmenet döntő előfeltételeit — mint Sztálin elvtárs mondja — „harmadszor az szükséges, hogy elérjük a társadalom kultúrájának olyan növekedését, amely a társadalom minden tagja számára biztosítja fizikai és szellemi képességeinek mindenoldalú fejlesztését, hogy a társadalom tagjai olyan képzettséget szerezhessenek, amely elegendő ahhoz, hogy a társadalmi fejlődés aktív tényezőivé váljanak, hogy szabadon választhassanak foglalkozást és ne legyenek a fennálló munkamegosztás folytán egész életükre egy bizonyos foglalkozáshoz láncolva”.

„Ennek érdekében mindenekelőtt legalább is hat, majd öt órára kell csökkenteni a munkanapot. Erre azért van szükség, hogy a társadalom tagjai megkapják a mindenoldalú képzettség megszerzéséhez szükséges elegendő szabadidőt. Ennek érdekében továbbá be kell vezetni az általános és kötelező politechnikai oktatást, amelyre azért van szükség, hogy a társadalom tagjai szabadon választhassák meg foglalkozásukat, és ne legyenek egész életükre egy bizonyos foglalkozáshoz láncolva. Szükséges továbbá ennek érdekében a lakásviszonyok gyökeres megjavítása, a munkások és alkalmazottak reálbérének felemelése legalább kétszeresére, ha nem még nagyobb arányú emelése, mind a pénzbeni fizetés közvetlen emelése,

mindpedig — különösen — a közszükségleti cikkek árának további rendszeres csökkentése útján.”

Csupán együttvéve mindezeknek az előfeltételeknek teljesítése után, tanítja Sztálin elvtárs, bízhatunk abban, hogy a munka a társadalom tagjai számára súlyos teherből, ami a kapitalizmusban volt, a legfőbb életszükségletté válik, a társadalmi tulajdont pedig a társadalom minden tagja a társadalom létezése megingathatatlan és sérthetetlen alapjának fogja tekinteni. Csupán együttvéve mindezeknek az előfeltételeknek teljesítése után lehet áttérni a „mindenkitől képességei szerint, mindenkinek munkája szerint” szocialista formuláról a „mindenkitől képességei szerint, mindenkinek szükségletei szerint” kommunista formulára.

Sztálin elvtárs óva int attól, hogy meggondolatlanul előreszaladjunk és magasabbrendű gazdasági formákra térjünk át anélkül, hogy előzetesen megteremtettük volna az átmenet elengedhetetlen előfeltételeit.

Sztálin elvtárs tudományosan megoldotta az oly nagyfontosságú társadalmi problémákat és a kommunizmus olyan programkérdéseit, mint a város és a falu, a fizikai és a szellemi munka közötti ellentét megszüntetése s emellett kidolgozta a marxista tudomány egy újabb kérdését is, azt a kérdést, hogy miképpen szűnnek meg a város és a falu, a fizikai és a szellemi munka lényeges különbségei, amelyek a szocialista társadalomban még fennmaradnak.

Ilymódon a pártnak a jövőre vonatkozó tervei, amelyek előrehaladásunk perspektíváit és útját meghatározzák, a gazdasági törvények ismeretére, a kommunista társadalom építéséről szóló, Sztálin elvtárs által kidolgozott tudományra támaszkodnak. (V i h a r o s, s z ű n n i n e m a k a r ó t a p s.)

Óriási elvi jelentőségű a gazdasági törvények objektív jellegének sztálini megalapozása. Sztálin elvtárs azt tanítja, hogy a gazdasági fejlődés törvényei, a politikai gazdaságtan törvényei, akár a kapitalizmusról, akár a szocializmusról van szó, egyformán objektív törvények, amelyek a gazdasági fejlődésnek az emberek akaratától függetlenül végbemenő folyamatait tükrözik. Az emberek feltárhatják ezeket a törvénye-

ket, megismerhetik őket, felhasználhatják a társadalom érdekében, de nem szüntethetik meg a régi gazdasági törvényeket s nem teremthetnek újakat. A gazdasági törvényeket nem az emberi akarat teremti, ezek új gazdasági viszonyok alapján keletkeznek.

Mélységesen tévednek azok az emberek, akik abból indulnak ki, hogy a gazdasági fejlődés törvényeit meg lehet teremteni vagy meg lehet szüntetni, hogy — tekintettel arra a különleges szerepre, amelyet a történelem a Szovjetállamnak juttatott — a Szovjetállam hatályon kívül helyezheti a politikai gazdaságtan fennálló törvényeit, „kialakíthat” újakat vagy „átalakíthatja” őket. Káoszra és a véletlenek uralmára vezetne, ha tagadnók, hogy a szocializmus gazdasági életének objektív törvényszerűségei vannak. Az ilyen tagadás odavezetne, hogy a politikai gazdaságtant mint tudományt megszüntetnék, mert a tudomány nem élhet és nem fejlődhet az objektív törvényszerűségek elismerése, e törvényszerűségek tanulmányozása nélkül. A gazdasági törvények objektív jellegének tagadása — eszmei alapja a kalandorságnak a gazdasági politikában, a teljes önkénynek a gazdaság irányításának gyakorlatában.

A marxista politikai gazdaságtant rendkívül nagy mértékben gazdagította az, hogy Sztálin elvtárs feltárta a modern kapitalizmus gazdasági alaptörvényét és a szocializmus gazdasági alaptörvényét. A gazdasági alaptörvény meghatározza az adott termelési mód lényegét, fejlődésének minden fontos mozzanatát és fő folyamatát, kulesot ad a szóbanforgó gazdasági rendszer minden törvényszerűségének megértéséhez és megmagyarázásához.

Sztálin elvtárs bebizonyította, hogy a modern kapitalizmus gazdasági alaptörvényének fő vonása és követelménye „a maximális tőkés profit biztosítása az adott ország lakossága többségének kizsákmányolása, tönkretétele és nyomorba döntése útján, más országok, különösen az elmaradott országok népeinek leigázása és rendszeres kifosztása útján, végül a legmagasabb profit biztosítása háborúk és a nemzetgazdaság militarizálása útján”. Ez a törvény feltárja és megmagya-

rázza a kapitalizmus kiáltó ellentmondásait, feltárja a kapitalista államok agresszív rablópolitikájának okait és gyökereit. E törvény hatása a kapitalizmus általános válságának elmélyülésére, a kapitalista társadalom valamennyi ellentmondásának elkerülhetetlen növekedésére és kirobbanására vezet.

A rothadó kapitalizmusnak szöges ellentéte a felfelé ívelő és virágzó szocialista rendszer. A szocializmus Sztálin elvtárs által feltárt gazdasági alaptörvényének leglényegesebb vonása és követelménye a következő: „Az egész társadalom állandóan növekvő anyagi és kulturális szükségletei maximális kielégítésének biztosítása a szocialista termelésnek a legfejlettebb technika alapján történő szakadatlan növekedése és tökéletesedése útján.” Sztálin elvtárs kifejtette, hogy a szocialista termelési mód célja nem a profit, hanem az, hogy az embert a maga szükségleteivel, az ember anyagi és kulturális szükségleteinek kielégítését szolgálja. A szocialista termelés célja: az egész társadalom szüntelenül növekvő anyagi és kulturális szükségletei maximális kielégítésének biztosítása, e cél elérésének eszköze pedig: a szocialista termelés szüntelen növelése és tökéletesítése a legfejlettebb technika alapján. E törvény hatása a társadalom termelőerőinek fellendülésére, a társadalom felvirágzására, a dolgozók anyagi jólétének és kulturális színvonalának szakadatlan emelkedésére vezet. (T a p s.)

Sztálin elvtárs, azáltal, hogy felfedezte a modern kapitalizmus gazdasági alaptörvényét és a szocializmus gazdasági alaptörvényét, megsemmisítő csapást mért a kapitalizmus minden védelmezőjére. Ezek a gazdasági alaptörvények arról tanuskodnak, hogy míg a kapitalista társadalomban az ember a maximális profit kisajtolását célzó könyörtelen törvénynek van alárendelve, s ennek érdekében súlyos szenvedésekre, nélkülözésekre, munkanélküliségre és véres háborúkra van kárhoztatva, a szocialista társadalomban az egész termelést az embernek, az ember szüntelenül növekvő szükségleteinek rendelik alá. Ebben rejlik az új, a kapitalizmusnál magasabbrendű társadalmi rend, a kommunizmus döntő fölénye. (T a p s.)

A kommunizmus a milliós dolgozó tömegek tudatos építő-

munkájának eredményeként jön létre. Az ösztönösség elmélete teljesen összeegyeztethetetlen a szocializmus egész gazdasági rendjével. A kapitalista gazdaságot a konkurrenciának és a termelés anarchiájának törvénye hatására a legélesebb ellentmondások marcangolják. Sztálin elvtárs kifejtette, hogy a termelési eszközök társadalmasítása alapján a konkurrencia és a termelési anarchia törvényének ellentétéként országunkban létrejött a népgazdaság tervszerű (arányos) fejlődésének törvénye.

A népgazdaság tervszerű fejlődésének törvénye nem gazdasági alaptörvénye a szocializmusnak, s tervezésünk gyakorlata egymaga nem járhat a kellő pozitív eredményekkel, ha nem veszi figyelembe a szocialista termelés fő feladatát s nem támaszkodik a szocializmus gazdasági alaptörvényére. Hogy biztosítsuk az egész társadalmi termelés szüntelen növekedését, s hogy országunkban megteremtsük a termék bőségét, ahhoz az szükséges, hogy tökéletesen elsajátítsuk az anyagi, pénzügyi és munkaerőtartalékok tervszerű és észszerű felhasználásának művészetét, mégpedig úgy, hogy a népgazdaság tervszerű fejlődése törvényének követelményeiből indulunk ki s minden tekintetben számolunk a szocializmus gazdasági alaptörvényének követelményeivel.

Sztálin elvtárs azokban a munkáiban, amelyekben azzal foglalkozik, hogy melyek a szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban, megmutatta, milyen bonyolult feladatokat kell megoldanunk a nehézségek elleni harcban, leküzdve a kommunizmus építése folyamán felmerülő ellentmondásokat.

Sztálin elvtárs felfedezte azt az objektív gazdasági törvényt, hogy a termelési viszonyoknak feltétlenül összhangban kell lenniök a termelőerők jellegével, s kifejtette, milyen óriási szerepe van e törvénynek a megismerés és az átalakítás szempontjából. A gazdaságunkban végbemenő folyamatok világos feltárásával Sztálin elvtárs kimutatta, mennyire tévesek azok a nézetek, hogy a szocializmusban nincs semmiféle ellentmondás a társadalom termelési viszonyai és termelőerői között. Ellentmondások feltétlenül vannak és lesznek is, mert a ter-

melési viszonyok fejlődése elmarad és továbbra is el fog maradni a termelőerők fejlődésétől. Természetesen, a szocialista társadalomban rendszerint nem kerül sor arra, hogy konfliktus tör ki a termelési viszonyok és termelőerők között, de veszedelmes dolog volna, ha nem vennők észre, hogy vannak és lehetnek is közöttük ellentmondások. Idejekorán észre kell vennünk és helyes politikával még idejében le kell küzdenünk ezeket az ellentmondásokat, hogy a termelési viszonyok betöltsék szerepüket mint az a fő és döntő erő, amely meghatározza a termelőerők hatalmasarányú fejlődését.

Előrehaladásunk feladatai arra kötelezik a pártfunkcionáriusokat, a társadalomtudományok terén működő dolgozókat, s elsősorban a közgazdászokat, hogy Sztálin elvtárs programerejű útmutatásait követve, minden vonatkozásban kidolgozzák a marxista-leninista elmélet kérdéseit, elválaszthatatlan kapcsolatban a gyakorlati építőmunkával.

Sztálin elvtárs munkái ékes bizonyítékai annak, hogy milyen rendkívüli jelentőséget tulajdonít pártunk az elméletnek. A forradalmi elmélet volt és marad az az örökké fénylő fáklya, amely megvilágítja pártunk és népünk előrehaladásának útját a kommunizmus teljes diadala felé. (V i h a r o s t a p s.)

Sztálin elvtárs fáradhatatlanul továbbfejleszti a marxista elméletet. Sztálin elvtárs „Marxizmus és nyelvtudomány” című klasszikus műve új, magasabb fokra emeli a marxizmus elméletének a társadalmi fejlődés törvényszerű jellegére vonatkozó legfontosabb tételeit, minden oldalról megvilágítja a társadalom gazdasági alapjának és felépítményének, a termelőerőknek és a termelési viszonyoknak kérdéseit. Továbbfejleszti a dialektikus és a történelmi materializmus tanítását, mint a kommunizmus elméleti alapját. Sztálin elvtárs feltárta a nyelvnek, mint a társadalmi fejlődés eszközének szerepét, megvilágította a nemzeti kultúra és nyelvek további fejlődésének perspektíváit. Ebben a munkájában Sztálin elvtárs újabb tételekkel gazdagította a marxista-leninista tudományt, s ezzel új távlatokat tárt fel minden tudományág fejlődése előtt.

Sztálin elvtársnak a közgazdasági problémákkal és a nyelvtudomány kérdéseivel foglalkozó munkái új szakaszt jelentenek a marxizmus fejlődésében, nagyszerű példái annak, hogyan kell alkotó szellemben alkalmazni Marx—Engels—Lenin tanítását. Sztálin elvtárs azt tanítja, hogy az elmélet mindenféle dogmatikus értelmezése megengedhetetlen és nagy kárt okozhat a tömegek politikai nevelésében. Sztálin elvtárs elméleti felfedezései világtörténelmi jelentőségűek, valamenyny népet felvérteznek a társadalom forradalmi átalakítása útjainak ismeretével, felvérteznek azokkal a kimeríthetetlen tapasztalatokkal, amelyeket pártunk a kommunizmusért vívott harcban szerzett. (Viharos, hosszantartó taps.)

Sztálin elvtárs elméleti művei azért óriási jelentőségűek, mert megóvnak bennünket a jelenségek felületes szemléltétől, behatolnak a jelenségek mélyére, a társadalmi fejlődés folyamatainak lényegébe, s megtanítanak bennünket arra, hogy csírájukban meglássuk azokat a jelenségeket, amelyek meghatározzák majd az események menetét, s mindez lehetőséget nyújt a marxista előrelátásra.

Marx—Engels—Lenin—Sztálin tanítása legyőzhetetlen erőt ad pártunknak, képessé teszi arra, hogy új utakat törjön a történelemben, világosan lássa előrehaladásunk célját, minél gyorsabban kivívja és minél jobban megszilárdítsa a győzelmet.

Lenin—Sztálin eszméi a forradalmi elmélet ragyogó fényével világítják meg annak a harcnak a feladatait és távlatait, amelyet a világ néptömegei az imperializmus ellen, a békéért, a demokráciáért és a szocializmusért folytatnak. (Viharos, szünni nem akaró taps.)

Elvtársak!

A Szovjetállam már nem magános sziget a kapitalista országok tengerében. Együtt haladunk a nagy kínai néppel (hosszantartó taps), a népi demokratikus országok és a Német Demokratikus Köztársaság sokmillió néptömegeivel. (Hosszantartó taps.) Rokonszenvez velünk és

támogat minket az egész haladó emberiség. (Hosszantartó taps.) Mindezekkel az erőkkel együtt védjük a békét és a népek barátságát.

Hatalmas Hazánk, ereje teljében, új sikerek felé halad. Megvan mindenünk, ami a teljes kommunista társadalom felépítéséhez szükséges. Kimeríthetetlenek a szovjet ország természeti kincsei. Államunk bebizonyította, hogy ezeket a hatalmas kincseket fel tudja használni a dolgozók javára. A szovjet nép megmutatta, hogy fel tudja építeni az új társadalmat, s bizalommal tekint a jövőbe. (Hosszantartó taps.)

A Szovjetunió népeinek élén kipróbált és harcedzett párt áll, amely rendületlenül folytatja a lenini-sztálini politikát. A Kommunista Párt vezetésével vívtuk ki a szocializmus világtörténelmi győzelmét a Szovjetunióban, és semmisítettük meg örökre az ember ember által való kizsákmányolását. A párt vezetésével küzdenek sikeresen a Szovjetunió népei egy nagy cél megvalósításáért, azért, hogy országunkban felépítsék a kommunizmust. (Hosszantartó taps.)

Nincs a világon olyan erő, amely megállíthatná a szovjet társadalom előrehaladását. Ügyünk legyőzhetetlen. Tartsuk szilárdan a kormányrudat, s haladjunk utunkon, mitsem törődve a provokációkkal és fenyegetésekkel. (Viharos, hosszantartó taps.)

A halhatatlan Lenin lobogója alatt, a nagy Sztálin bölcs vezetésével, előre a kommunizmus győzelme felé!

(A beszámoló után valamennyi küldött feláll, s viharos, hosszantartó ünnepléssel köszönti Sztálin elvtársát. A terem minden részéből kiáltások hangzanak fel: „Hurrá! Éljen a nagy Sztálin!” „Hurrá szeretett Sztálinunknak!” „Éljen szeretett vezérünk és tanítónk, Sztálin elvtárs!”)

AZ SZK(b)P KÖZPONTI REVÍZIÓS BIZOTTSÁGÁNAK BESZÁMOLÓJA

P. G. MOSZKATOV elvtárs előadói beszéde

Október 6

Elvtársak! A Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának Központi Bizottsága beszámolt a kongresszusnak pártunk és a szovjet nép nagy győzelmeiről, s országunk további gazdasági, politikai és kulturális fejlődésének útjairól.

Engem azzal bíztak meg, hogy beszámoljak a kongresszusnak a Központi Revíziós Bizottság tevékenységéről. A Központi Revíziós Bizottságnak az SZK(b)P Szervezeti Szabályzata értelmében rendszeresen meg kell vizsgálnia a párt pénzgazdálkodását, azt, hogy rendben van-e az apparátus, és hogy milyen gyorsan és mennyire helyesen továbbítják és vizsgálják meg pártunk központi szerveiben a beérkező okmányokat, leveleket, bejelentéseket, panaszokat.

I

A párt Központi Bizottsága a legutóbbi kongresszus óta eltelt időszak folyamán intézkedéseket tett, hogy a pártszervezetekben tovább javuljon a pénzügyi fegyelem és a számvitel; végrehajtotta a pártköltségvetés teljes központosítását, a pártszervek minden anyagi eszközére kiterjedően, egészen az alapszervezetekig; lényegesen megjavította az ellenőrző és revíziós munkát.

A párt taglétszámának növekedésével, a pártszervek hálózatának bővülésével és kiadói tevékenységük kiszélesedésével

a pénzügyi és költségvetési munka is jelentékenyen megnövekedett.

A párt költségvetésének bevételi oldala 1951-ben 1939-hez viszonyítva 2,6-szeresére nőtt. A költségvetés bevételi oldala, mint azelőtt, főként tagsági járulékokból és a pártszervek kiadói által megjelentetett kiadványok hozamából származik. A tagsági járulékokból származó pénzbevételek azonban jóval felülmúlják a költségvetés egyéb bevételi tételcít.

A tagsági járulékokból származó bevételek összegének megnövekedését az idézte elő, hogy lényegesen megnövekedett a párt taglétszáma és emelkedett a munkabér az országban. Mint tudjuk, a tagsági járulék pontos fizetése a párt Szervezeti Szabályzatának egyik követelménye, a pártfegyelemnek, a kommunistákat a párthoz fűző szervezeti kapcsolatnak egyik megnyilvánulása.

Az SzK(b)P Központi Bizottsága nem egyszer felhívta a helyi pártszervek, valamint a kerületi, városi, és területi pártbizottságok revíziós bizottságainak figyelmét arra, hogy meg kell javítani a tagsági járulékok beszédésének és nyilván tartásának munkáját. A Központi Bizottság „A költségvetési fegyelem és a pénzügyi ellenőrzés megerősítése a pártszervezetekben” című határozatában kötelezte a pártbizottságokat, hogy vizsgálják meg minden negyedévben a tagsági járulékok befolyásának és elszámolásának kérdéseit, szüntessék meg e téren azokat a hiányosságokat, amelyeket a revíziós bizottságok feltártak.

Az a Központi Bizottság által megszabott rend, amely kötelezi az alapszervi titkárokat, hogy személyesen szedjék be a tagsági járulékokat, biztosította e munka komoly megjavulását. A Központi Revíziós Bizottság rendelkezésére álló adatok arról tanuskodnak, hogy a párt tagjainak és tagjelöltjeinek túlnyomó többsége, az SzK(b)P Szervezeti Szabályzatának megfelelően, pontosan fizeti tagsági járulékát. A tagsági járulékok fizetését megfelelően ellenőrzik. A helyi pártszervek rendszeresen jelentést tesznek a Központi Bizottságnak a tagsági járulékok befolyásáról és arról, hogy milyen rend alapján fizetik a párt tagjai és tagjelöltjei a tagsági járulékokat. A tag-

sági járulékok befolyásáról szóló beszámolókat a pártbizottságok megvizsgálják, és intézkedéseket tesznek a feltárt hiányosságok kiküszöbölésére.

Vannak azonban még alapszervezetek, amelyek nem figyelnek arra, hogy a párt tagjai és tagjelöltjei pontosan fizessék a tagsági járulékot, nem fordítanak figyelmet arra, hogy egyes kommunisták késnek a tagsági járulék befizetésével, nem magyarázzák meg, mi a jelentősége a tagsági járulék pontos fizetésének.

A pártszervek feladata biztosítani, hogy a jövőben minden egyes kommunista pontosan fizesse tagsági járulékát, hogy szigorúan betartsák a tagsági járulékok beszedésének és elszámolásának megállapított rendjét, s kellő figyelmet fordítsanak a párt szervezeti munkájának erre a részére.

A pártköltségvetés bevételi oldalának másik fontos forrása a pártszervek kiadóvállalatainak jövedelméből származó bevételek. Ezek a bevételek 1952-ig csaknem hatszorosukra növekedtek 1940-hez viszonyítva, s jelenleg a költségvetés egész bevételi oldalának 12 százalékát teszik.

A pártszervek feladata, hogy a jövőben is minden módon fejlesszék a kiadói tevékenységet és javítsák a kiadói szervezetek munkáját.

II

A Központi Revíziós Bizottság jelentésének második része a költségvetés kiadási oldalával, valamint a költségvetési fegyelem biztosítását és a pártszervek pénzgazdálkodásának további javítását szolgáló intézkedésekkel foglalkozik.

Mindenekelőtt a költségvetés kiadási oldalát jellemző két sajátosságot kell megemlíteni. Először azt, hogy a költségvetés fő kiadási tétele a helyi pártszervezetek szükségleteinek kielégítése. Ezeknek az előirányzatoknak részaránya évről évre növekedik. Elég, ha annyit mondunk, hogy 1952-ben a helyi pártszervezetek szükségleteire fordított anyagi eszközök a pártköltségvetés terhére eszközölt kiadások 91 százalékára rúgnak. Emellett szem előtt kell tartani, hogy a költségvetés-

nek a párt központi intézményeinek kiadásaira fordított fennmaradó 9 százaléka is jelentős mértékben a területi, határterületi és köztársasági pártszervezetek vezető kádereinek képzését és továbbképzését szolgálja. Másodszor, jelentős anyagi eszközöket fordít a költségvetés a kommunisták politikai oktatására, a marxizmus-leninizmus eszméinek fokozott propagandájára. Így például 1952-ben az e célokra fordított kiadások a párt egész költségvetésének körülbelül 20 százalékát teszik.

A párt költségvetésének anyagi eszközeiből fenntartott tanintézetek a következők: az SzK(b)P Központi Bizottsága mellett — a Társadalmi Tudományok Akadémiája; a Pártfőiskola; az SzK(b)P területi bizottságai és határterületi bizottságai első titkárainak, a szövetségi köztársaságok Kommunista Pártjai élén álló Központi Bizottságok első titkárainak, a területi végrehajtó bizottságok, határterületi végrehajtó bizottságok elnökeinek és a szövetségi és autonóm köztársaságok Minisztertanácsa elnökeinek továbbképzését szolgáló egyéves tanfolyamok; a kétéves Lenini Tanfolyamok; a Pártfőiskola levelezőtagozata; a vezető párt- és állami funkcionáriusok egyéves tanfolyamai; a városi és kerületi pártbizottságok titkárainak továbbképzését szolgáló hathónapos tanfolyamok; a területi bizottságok, határterületi bizottságok és a szövetségi köztársaságok Kommunista Pártjainak élén álló Központi Bizottságok mellett — a kétéves pártiskolák, a párt- és állami funkcionáriusok továbbképzését szolgáló kilenhónapos tanfolyamok, az Ukrán K(b)P Központi Bizottsága és a Grúz K(b)P Központi Bizottsága mellett pedig — a hároméves köztársasági pártiskolák. A felsorolt tanintézetekben összesen több mint 35 000-en tanulnak. Az utóbbi öt évben tartott különféle tanfolyamokon pártunknak több mint 400 000 propagandistája részesült továbbképzésben.

A párt pénzügyi költségvetéséből évente tetemes összegeket fordítanak a városi és kerületi pártbizottságok könyvtárainak kiegészítésére.

A Központi Bizottság a legutóbbi kongresszus óta eltelt időszak folyamán komoly intézkedéseket tett, hogy kiszélesítse

a pártszervek kiadóvállalatainak anyagi és technikai bázisát. A nyomdák újjáalakítása és a szükséges nyomdai berendezések beszerzése lehetővé tette pártkiadóinknak, hogy szélesebb alapokra fektessék munkájukat és nagy mértékben emeljék a lapok és folyóiratok példányszámát. Példaképpen elmondhatom, hogy a „Pravda” és a „Komszomolszkaja Pravda” példányszáma 1939-hez viszonyítva majdnem kétszeresére emelkedett. Ugyanezen időszak folyamán a „Pravda” kiadó által kiadott 18 folyóirat egy-egy számának példányszáma másfélszeresére emelkedett.

A helyi pártszervezetek a legutóbbi kongresszus óta eltelt időszak folyamán nagy összegeket fordítottak az SzK(b)P kerületi, városi, területi és határterületi bizottságainak, a szövetségi köztársaságok élén álló Kommunista Pártok Központi Bizottságainak céljait szolgáló épületek helyreállítására, renoválására és építésére, valamint pártiskolák építésére. Ezeknek az intézkedéseknek a végrehajtása lehetővé tette pártunknak, hogy megjavítsa a helyi vezető pártszervek és tanintézeteik elhelyezését.

Mindezek alapján a Központi Revíziós Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a Központi Bizottság a párt költségvetési eszközöket a párt helyi és központi szervezetei legégetőbb szükségleteinek kielégítésére fordította.

Tudjuk, hogy a párt pénzügyek helyes vezetésének fő feltétele mindig a költségvetési fegyelem szigorú betartása volt. A legutóbbi kongresszus óta eltelt időszak folyamán megjavították a pártszervek pénzgazdálkodásának helyzetét. A párt pénzgazdálkodásának további megerősítését elősegítették azok az irányelvek, amelyeket a Központi Bizottság ez alatt az idő alatt elfogadott, s amelyek szerint meg kell valósítani a költségvetési eszközök helyes felhasználásának szigorú ellenőrzését. Az SzK(b)P Központi Bizottsága kötelezte a területi bizottságokat, a határterületi bizottságokat és a szövetségi köztársaságok Kommunista Pártjainak Központi Bizottságait, hogy tartsák meg a szükséges intézkedéseket a pártköltségvetés keretében kiutalt összegek takarékos felhasználására.

Rendszeresen ellenőrzik, hogy helyesen vezetik-e a helyi pártszervek pénzgazdálkodását. A területi bizottságok, a határterületi bizottságok és a szövetségi köztársaságok élén álló Kommunista Pártok Központi Bizottságainak ellenőrző-instruktorapparátusa útján évente ellenőrzik a pénzgazdálkodást a párt városi és kerületi bizottságainak legalább 90 százalékánál. A helyi revíziós bizottságok is nagy munkát végeznek ebben az irányban; az elmúlt idő alatt ismételten ellenőrizték valamennyi szövetségi köztársaság Kommunista Pártja Központi Bizottságának, valamennyi területi, határterületi, városi és kerületi pártbizottságnak a pénzügyi-gazdasági tevékenységét.

A helyi pártszervezetek kezdtek többet foglalkozni a pártkiadók pénzgazdálkodásának kérdéseivel. A területi bizottságok, a határterületi bizottságok és a szövetségi köztársaságok Kommunista Pártjainak Központi Bizottságai jelenleg rendszeresen megvizsgálják a pártkiadók ipari-pénzügyi terveit és pénzügyi jelentéseit. 1951-ben 35 területi, határterületi és köztársasági kiadó ipari-pénzügyi terveit és jelentéseit vizsgálták meg az SzK(b)P Központi Bizottságának Pártgazdasági és Ügykezelési Osztályán a kiadóvállalatok igazgatóinak és a megfelelő területi bizottságok, határterületi bizottságok, illetőleg szövetségi köztársasági Kommunista Pártok Központi Bizottságai képviselőinek részvételével.

A Központi Revíziós Bizottság, a helyi pártszervek pénzügyi jelentéseinek, a területi, határterületi és köztársasági revíziós bizottságok aktáinak és a vizsgálatok anyagának elemzése alapján jelentheti a XIX. kongresszusnak, hogy a vezető pártszervek többsége helyesen vezeti a pártpénzügyeket, szigorúan betartja a költségvetési fegyelmet.

Előfordulnak azonban olyan esetek, amikor egyes helyi pártszervek túllépik a keretet, az anyagi eszközöket önkényesen az egyik költségvetési tételből a másikba viszik át, nem biztosítják a megfelelő könyvvitelt és pénzügyi elszámolást. Egyes revíziós bizottságok nem teljesítik kellőképpen kötelesegeiket, ritkán ellenőrzik a pártszervek pénzügyi-gazdasági tevékenységét, nem ellenőrzik kellőképpen, hogy megfelelnek-e

a kiadások az egyes költségvetési tételeknek, s ennek következtében előfordultak olyan esetek, amikor túlságosan sokat adtak ki igazgatási-ügyviteli szükségletekre, ezzel szemben a káderképzésre, propagandára és agitációra előirányzott összegek néha felhasználatlanul maradtak.

A Központi Bizottság nagy figyelmet fordít a pártapparátus személyi állományának szabályozására. A legutóbbi kongresszus óta eltelt időszak folyamán ismételten csökkentték a pártapparátus személyi állományát. Az a körülmény, hogy a Központi Bizottság állandóan figyelemmel kísérte a pártszervek személyi állományának rendezését érintő kérdéseket, lehetővé tette a pártapparátus személyi állományának az 1939-es színvonalon tartását, sőt valamelyes csökkentését, jóllehet a párt ez alatt az idő alatt számbelileg nagy mértékben növekedett.

A pártszervek pénzügyi-gazdasági tevékenységének további javítása céljából folytatni kell a költségvetés megerősítésére irányuló munkát, erősen csökkenteni kell az improduktív kiadásokat és takarékosan kell felhasználni az anyagi eszközöket. A helyi revíziós bizottságoknak idejében el kell végezniük a pártszervek pénzügyi-gazdasági tevékenységének felülvizsgálását, különösen nagy figyelmet kell fordítaniuk a revízió minőségére a tevékenységi körükbe vágó kérdések terén, és rendszeresen ellenőrizniük kell, hogy idejében végrehajtják-e az ellenőrzés alapján tett javaslatokat. Kötelességünk, hogy a jövőben is takarékosak legyünk az eszközök felhasználásában, tartsuk be a legszigorúbban a pénzügyi figyelmet, vezessük mintaszerűen a párt pénzgazdálkodását, s tartsuk magunkat következetesen a Központi Bizottság, Sztálin elvtárs útmutatásaihoz. (T a p s.)

III

A Központi Revíziós Bizottság megvizsgálta a pártapparátus munkáját az ügykezelés gyorsasága és helyessége szempontjából és megállapította, hogy a legutóbbi kongresszus óta

eltelt időszak folyamán tovább erősödött a pártapparátus, emelkedett a pártkáderek politikai és kulturális színvonala, fokozódott a megbízatások iránti felelősségérzet.

A pártszervek fontos feladata a párttagság nyilvántartása, a pártadminisztráció vezetése és szervezése. Pártunk Központi Bizottsága a XVIII. kongresszus után tovább tökéletesítette és javította ezt a munkát. Új utasításokat dolgoztak ki „Az SzK(b)P tagjainak és tagjelöltjeinek nyilvántartásáról” és „Az 1936-os mintájú párttagsági könyvek és tagjelöltigazolványok nyilvántartásának és kiadásának rendjéről”. Ezek az utasítások a kerületi és városi pártszervezetek párttagságának helyes nyilvántartásáért, a pártokmányok megőrzéséért és a párttagsági könyvek és tagjelöltigazolványok kiadásáért személyesen a kerületi pártbizottságok és városi pártbizottságok első titkárát tették felelőssé.

A Központi Bizottság rendszeresen ellenőrizte a helyi pártszervezeteket és segítséget nyújtott nekik a pártadminisztráció szervezésének megjavítása, a párttagok és tagjelöltek nyilvántartása, a pártokmányok nyilvántartása és kiadása terén. A Központi Bizottság 63 területi bizottságot, határterületi bizottságot és szövetségi köztársasági Kommunista Párt élén álló Központi Bizottságot ellenőrzött a helyszínen ezekben a kérdésekben. Az ellenőrzés anyagát megvitatták az SzK(b)P Központi Bizottságában és megfelelő határozatokat hoztak ezzel kapcsolatban.

A háborús időkben és a háborúutáni időszakban nagyszámú párttag és tagjelölt került át az egyik szervezetről a másikba, ami szükségszerűen hatással volt a kommunisták nyilvántartására. A pártszervezetek az utóbbi években nagy munkát végeztek a párttagok és tagjelöltek nyilvántartásának és a pártadminisztráció ügyének rendezése terén. A párt kerületi bizottságai, városi bizottságai és a politikai szervek összehasonlították a nyilvántartási okmányok adatait a tagok és tagjelöltek adataival, a nyilvántartólapokra rávezették a kommunisták nyilvántartási adataiban bekövetkezett megfelelő változtatásokat.

Az a körülmény, hogy a párt Központi Bizottsága állandóan figyelemmel kíséri az SzK(b)P tagjainak és tagjelölteinek nyilvántartását érintő kérdéseket, s hogy a pártszervezetek egységes jelentési íveken rendszeresen tájékoztatják az SzK(b)P Központi Bizottságát taglétszámukról és annak változásáról, biztosítja, hogy a párt teljesen világosan lásson sorai minőségi és mennyiségi összetételének kérdésében. Ezeket a jelentéseket megvitatják és elfogadják a területi bizottságok, a határterületi bizottságok és a szövetségi köztársaságok Kommunista Pártjai élén álló Központi Bizottságok irodájában.

Ugyanakkor azonban meg kell állapítani, hogy egyes városi pártbizottságok és kerületi pártbizottságok nem veszik idejében nyilvántartásba a kommunistákat, késleltetik a nyilvántartólapok elküldését a párttagok és tagjelöltek új munkahelyére, az érkező kommunistákat felveszik a párt nyilvántartásába átigazoló lap nélkül. Számos városi pártbizottság és kerületi pártbizottság titkára nem beszélget személyesen az érkező kommunistákkal, nem hasonlítja össze pártokmányait nyilvántartólapjukkal, felveszik a pártnyilvántartásba vagy törlik abból, anélkül hogy látnák. Egyes pártszervezetekben nem adják ki idejében a pártokmányokat a párttagoknak és tagjelölteknek. Egyes pártszervezetek nem folytatnak még megfelelő harcot az ellen, hogy bizonyos kommunisták hanyagul kezelik a pártokmányokat, aminek következtében előfordulnak olyan esetek, hogy elvesztik a tagkönyvet vagy a tagjelöltigazolványt.

Az ilyenfajta mulasztások tűrhetetlenek a pártszervezetek munkájában. Ne feledjük, hogy a jól megszervezett nyilvántartás, a pártokmányok kiadására és őrzésére megállapított rend legszigorúbb betartása, a pártszervezetek vezetőinek fokozott felelőssége és ébersége van hivatva arra, hogy megóvja a pártot attól, hogy jött-ment és ellenséges elemek furakodjanak be soraiba.

Elvtársak, a párt Központi Bizottsága és Központi Bizottsága titkárainak címére igen sok levél érkezik, amelyek munkások, kolhozparasztok, ipari és mezőgazdasági szakemberek,

tudósok, tanítók, orvosok, a Szovjet Hadsereg tisztjei és katonái, a munka és a háború rokkantjai, különböző tanintézetek tanulói javaslatait és bejelentéseit tartalmazzák, amelyek a legkülönbözőbb, nem ritkán állami és társadalmi jelentőségű kérdésekre vonatkoznak. A szovjet emberek az SzK(b)P Központi Bizottságához fordulnak, mivel minden vágyuk az, hogy segítsenek pártunknak és államunknak az egyes rendszabályok megvalósításában, a párt- és államapparátus, a gazdasági és más szervezetek egyes láncszemeinek munkájában előforduló visszasságok kiküszöbölésében, s mert tudják, hogy kéréseiket és javaslataikat itt figyelmesen megvizsgálják.

A Központi Revíziós Bizottság jelenti a kongresszusnak, hogy a Központi Bizottság apparátusának vezető funkcionáriusai gondosan megvizsgálják az SzK(b)P Központi Bizottságához érkező minden levelet. Sok levél és bejelentés ellenőrzésére a Központi Bizottság felelős munkatársai kiutaznak a helyszínre. Egyes bejelentéseket és leveleket a Központi Bizottság vitatott meg. Ezenkívül az SzK(b)P Központi Bizottságának apparátusában olyan intézkedéseket léptettek életbe, amelyek lehetővé tették a levelek átvizsgálásának és megtárgyalásának fokozott ellenőrzését, s az egész levelezés nyilvántartásának jobb megszervezését, ami módot nyújt arra, hogy a párt Központi Bizottságába érkező okmányokra vonatkozóan bármilyen felvilágosítást gyorsan megadjanak. A dolgozók leveleivel, bejelentéseivel és panaszaival kapcsolatban nagy munkát végeznek a helyi pártszervezetekben is. De, sajnos, nem minden helyi pártszerv vizsgálja meg kellő módon a beérkező leveleket és panaszokat. Még előfordulnak olyan esetek, hogy a kapott leveleket továbbküldik egyes szervezeteknek és elintézésüket nem ellenőrzik.

A pártszervezeteknek ki kell küszöbölniök a dolgozók leveleinek és bejelentéseinek megvizsgálása terén tapasztalható fogyatékosságokat, s tartaniok kell magukat pártunk, Sztálin elvtárs ismételt útmutatásaihoz, amelyek szerint figyelmesen meg kell vizsgálni a dolgozók leveleit, a párttagok és tagjelöltek leveleit, akiknek joguk van bármilyen kérdéssel

és beadvánnyal fordulni bármely pártfórumhoz, egészen a párt Központi Bizottságáig.

Elvtársak! A Kommunista Párt és a szovjet nép előtt újabb világtörténelmi jelentőségű feladatok állanak: Lenin—Sztálin nagy eszméi további valóraváltásának feladatai.

Pártunk Sztálin elvtárs irányításával széles és biztos úton vezeti a szovjet népet a kommunizmus felé. (V i h a r o s, h o s s z a n t a r t ó t a p s.)

L. P. BERIJA ELVTÁRS BESZÉDE

Október 7

Eltársak! Malenkov elvtárs a Központi Bizottság beszámolójában összegezte pártunk tevékenységének a XVIII. és XIX. kongresszus közti időszakban elért eredményeit. Ez alatt az idő alatt pártunk és a szovjet nép életében két kiemelkedő jelentőségű esemény volt. Ezekkel kívánok foglalkozni.

Az első a Nagy Honvédő Háború.

Ebben a háborúban Hazánk sorsának, és az európai megázsiai államok és népek sorsának kérdése dőlt el. Mindenki számára világos, hogy ha a hitleri koalíció aratott volna győzelmet, ennek következménye országunk és sok más ország népeinek szörnyű rabságba döntése és kiirtása lett volna. Az emberek százmillióit döntötték volna rabszolgasorba. A fasiszta barbárok megsemmisítették volna a modern civilizációt és sok évtizeddel vetették volna vissza az emberiséget.

És hogy ez nem történt meg, az mindenekelőtt annak köszönhető, hogy a Szovjetunió népei a fasiszta hódítók elleni élethalálharcban teljes diadalt arattak. Az a körülmény, hogy a hitlerista csapatok hitszegő módon váratlanul támadtak rá a Szovjetunióra, a háború első szakaszában kedvező feltételeket teremtett számukra. A Szovjetunió azonban hatalmas áldozatok árán, a nép egész anyagi és szellemi erejének roppant megfeszítése árán megvédte függetlenségét, tönkrement az Európa hadseregeit rémületben tartó ellenséget, megmentette az emberiséget és civilizációját.

A szovjet nép nagy győzelmének ihletője és szervezője

a Sztálin elvtárs vezette Kommunista Párt volt. (H o s s z a n - t a r t ó t a p s .) A háború első napjaitól kezdve, amikor Hazánk különösen súlyos helyzetben volt, Sztálin elvtárs irányította a Honvédelmi Bizottságot és az ország fegyveres erőit. Bölcs és rettenthetetlen vezérünk páratlan bátorsággal vezette a Szovjet Hadsereget és az egész szovjet népet a csaták tüzén, a háború nehézségein és megpróbáltatásain keresztül az ellenség fölötti győzelem kivívásáig. Nagy szerencse pártunk, a Szovjetunió minden népe számára, hogy ebben a nehéz időszakban a Szovjetállam és hadserege élén Sztálin elvtárs állt. (V i h a r o s , h o s s z a n t a r t ó t a p s .)

A szovjet nép győzelme az egész világnak megmutatta, hogy szocialista államunk ereje és hatalma törhetetlen.

Ez a Nagy Honvédő Háború egyik legfontosabb tanulsága. Igaz, hogy a történelem tanulságait nem mindenki hasznosította. Az amerikai imperialisták, akik megszédtek magukat a két világháborún, világuralmuk megteremtésének örült eszméjétől megittasulva, újból a világháború szakadéka felé taszítják a népeket.

Az Egyesült Államok jelenlegi főkolomposai — a Morga-nok, Rockefellerek, Mellonok, Dupontok és mások —, akik az amerikai állami és katonai gépezetet irányítják, erőltetett ütemben hozzák létre az olyan új világmonopóliumokat, mint az Európai Szén- és Acélipari Egyesülés, az Ásványolajipari Világkartell, hogy gyorsabban megkaparintsák és saját érdekeiknek rendeljék alá más államok gazdaságát. Meg akarják teremteni osztatlan uralmukat a világ minden részén, hogy más országok népeinek kirablása és leigázása útján extraprofitot biztosítsanak maguknak. Ezért van szükségük háborúra. Az amerikai nagytőke az amerikai katonai klikkel szövetségben, a háború előkészítése céljából, magára vállalja a fasiszta rendszer minden funkcióját, hogy elfojtsa saját országában a nép béketörekvéseit és elfojtson a kalandor-politikájával szemben megnyilvánuló minden ellenállást. Amikor a háború útjára taszítják az országot, arra is számítanak, hogy a fegyverkezési hajsza és a háborús helyzet lehetővé teszi a gazdasági válság elhárítását. Ez a válság azonban elháríthatatlanul

közeledik, hogy rászakadjon az Amerikai Egyesült Államok gazdasági életére és ezt a válságot a pénzmágnások semmiféle ravaszkodása, semmiféle kaland árán sem sikerül elkerülni. Ezek a pénzmágnások gyorsítják a fegyverkezési hajszát, egész gazdaságukat a háborús előkészületek szolgálatába állítják, és jobban félnek a békétől, mint a háborútól, bár kétségtelen, hogy a háború kirobbantásával csak siettetik bukásukat és pusztulásukat. (T a p s.)

A világ minden részére kiterjesztették katonai támaszpontjaik hálózatát, fokozott erővel tákolnak össze mindenféle agresszív katonai tömböket, s ezen az úton lázasan készülődnek a háborúra a Szovjetunió és a többi békeszerető állam ellen. Szünet nélkül küldik országunkba és a többi békeszerető országba a kémeket és diverzánsokat, akiket világszerte az emberiség rothadt söpredékéből válogatnak össze. A szovjet emberek ébersége a legélesebb fegyver az ellenséges kémek elleni harcban, és kétségtelen, hogy a szovjet nép, éberségét fokozva és erősítve, ártalmatlanná tudja tenni az imperialista háborús gyujtogatók ügynökeit, bármennyit küldjenek is belőlük, bárhogy is álcázzák őket. (T a p s.)

Az amerikai katonai klikk arcátlan, tüntető provokációkat és cselekményeket követ el a Szovjetunió ellen, olyanformán, hogy egyre-másra szárazföldi, légi és tengeri gyakorlatokat tartanak, az Atlanti Tömb katonai előcsahosai „szemle”-utakat tesznek a Szovjetunióval határos területeken, az amerikai légierő pedig a Szovjetunió nyugati és keleti határai közelében élénk tevékenységet folytat. Mindennek nyilvánvalóan az a célja, hogy megzavarja a szovjet emberek nyugalalmát és fenntartsa a háborús pszichózt náluk és csatlósaiknál.

Csak sült bolondok számíthatnak arra, hogy a szovjet embereket provokációkkal meg lehet félemlíteni. (H o s s z a n t a r t ó t a p s.) A szovjet emberek tudják, mit érnek a háborús gyujtogatók provokációi és fenyegetései. A szovjet nép zavartalan nyugalommal folytatja békés alkotómunkáját. Bízunk államának, bízunk hadseregének erejében és hatalmában, döntő csapást tud mérni azokra, akik meg mernék támadni

Hazánkat, olyan csapást, hogy örökre elmegy a kedvük a Szovjetunió határai elleni merényletektől. (V i h a r o s t a p s.)

A párt és a szovjet nép életének másik igen nagy eseménye a népgazdaság új, nagyarányú fellendülése. Ez tette lehetővé, hogy iparunk színvonalát a háborúelőttihez viszonyítva 2,3-szeresére emeljük és nagy lépést tegyünk a szocializmusból a kommunizmus felé vezető úton. A hitleri fasiszmus által rángerőszakolt háború megszakította békés fejlődésünket. Ez a háború a legkegyetlenebb és legsúlyosabb volt mindazon háborúk közül, amelyeket Hazánk valaha is átélt. A hitleri szörnyetegek az általuk megszállt vidékeken a „felperzselt föld” barbár taktikáját alkalmazták, s ezzel súlyos sebeket ejtettek a szovjet népgazdaságon.

Ilyen körülmények között a háború befejeztével az az igen bonyolult feladat merült fel előttünk, hogy a német megszállás sujtotta vidékeken helyreállítsuk az életet, újból elérjük az ipar és a mezőgazdaság háborúelőtti színvonalát, azután pedig többé-kevésbé jelentős mértékben túlhaladjuk ezt a színvonalat.

Ebben a súlyos időszakban Sztálin elvtárs megadta nekünk a népgazdaság helyreállításának széleskörű programját és megmutatta e program végrehajtásának útjait. Sztálin elvtárs, az őt jellemző törhetetlen akarattal és erővel, közvetlenül vezette a párt és az állam egész munkáját, amely arra irányult, hogy a munkásosztályt, a kolhozparaszságot és az értelmiséget megszervezze a háborúutáni ötéves terv teljesítésére. Mint tudjuk, a háborúutáni ötéves tervet sikeresen teljesítettük. (T a p s.)

Ma országunk ipara, mezőgazdasága és közlekedése a legkorszerűbb technika alapján fejlődik, és biztosítja az egész társadalmi termelés eddig ismeretlen arányú növelését.

Hogy szemléletesen lássuk ipari termelésünk méreteit, néhány példát ismertetek.

Ha az utolsó két év ipari össztermelését összehasonlítjuk az egész első és második ötéves terv folyamán elért ipari termeléssel, kitűnik, hogy 1951 és 1952 együttes ipari termelése 22 százalékkal lesz nagyobb az első két ötéves terv együt-

tes ipari termelésénél. (T a p s.) 1952-ben egymagában véve, az olyan rendkívül fontos ipari termékfajtákból, mint a villamosenergia, a vas és acél, a szén, az olajtermékek, a cement és a közszükségleti cikkek — lényegesen többet fogunk előállítani, mint az egész első öt éves terv folyamán.

Ami pedig a gépgyártást, az egész népgazdaság technikai haladásának alapját illeti, az még gyorsabb ütemben fejlődik. Csupán ebben az évben sokkal több gépet és gépi berendezést gyártunk, mint az első és a második öt éves terv idején együttvéve.

A szocialista termelés növekedésével párhuzamosan, szakadatlanul, évről évre nő és egyre magasabb színvonalra emelkedik az egész szovjet nép jóléte.

A Szovjetunió gazdaságilag és politikailag, s ugyanúgy honvédelmi képessége szempontjából most erősebb, mint valaha, és minden eddiginél inkább képes arra, hogy kiálljon bármilyen próbát. (H o s s z a n t a r t ó t a p s.)

Ha az ellenség háborút merészel indítani ellenünk, a béke és a demokrácia táborának élén álló Szovjetunió megsemmisítő csapást tud mérni az agresszív imperialista államok bármely csoportosulására, szét tudja zúzni és meg tudja büntetni az eszüket vesztett agresszorokat és háborús gyújtogatókat. (T a p s.)

Eltársak! A háborúban, akárcsak a békés gazdasági és kulturális építésben, a szovjet nép által aratott győzelmek egyik döntő feltétele pártunk bölcs és előrelátó nemzetiségi politikája volt. A soknemzetiségű Szovjetállamban több mint hatvan nemzet, nemzetiség és népes csoport él és dolgozik. Ilyen körülmények között a helyes nemzetiségi politikának rendkívül nagy jelentősége van közös ügyünk sikere — a Szovjetunió hatalmának erősítése és a kommunista társadalom építése szempontjából.

Pártunk nemzetiségi politikája a nemzeti kérdés kiforrott, tudományosan megalapozott elméletén épül fel, amely a proletárforradalomról szóló lenini tanításnak része. A Kommunista Pártnak a nemzeti kérdéssel kapcsolatos programját és politikáját Lenin és Sztálin dolgozta ki. Ezért is nevezzük

nemzetiségi politikánkat lenini-sztálini nemzetiségi politikának. Pártunk nemzetiségi politikáját a Szovjetunió népei lelkesen helyeslik és egyetértően támogatják.

Lenin és Sztálin közvetlenül vezette a soknemzetiségű Szovjetállam létrehozásának munkáját. A nagy Lenin halála után Sztálin elvtárs vezette a pártnak az országunkban élő népek testvéri együttműködésének megszervezésére, a Köztársaságok Szövetségének erősítésére, népeink gazdasági életének és kultúrájának fejlesztésére irányuló egész munkáját. Sztálin elvtársnak rendkívüli nagy szerepe van a nemzeti kérdéssről szóló marxista-leninista tanítás kidolgozásában. Sztálin elvtárs a marxizmus-leninizmust a nemzetről szóló elmélettel gazdagította, továbbfejlesztette a munkásosztály nemzeti és nemzetközi feladatainak egységéről és az imperializmus korszakában folyó nemzeti-felszabadító mozgalom stratégiájáról és taktikájáról szóló lenini tanítást, kidolgozta a Kommunista Párt nemzetiségi politikájának elméleti alapjait a soknemzetiségű Szovjetállam viszonyaira vonatkozóan, megalkotta a szocialista nemzetekről és a kommunizmus győzelméért vívott harcban végbemenő fejlődésükről szóló tanítást.

A Nagy Októberi Forradalom, amely megdöntötte a kapitalizmust, felszabadította Oroszország népeit, megszüntette a nemzeti elnyomást és elvezette a népeket az igazi újjászüléshez. A burzsoázia és nacionalista pártjainak megsemmisítése és a szovjet rend megszilárdítása után, országunkban a régi burzsoá nemzetek talaján új, szocialista nemzetek jöttek létre, fejlődtek és alakultak ki.

A lenini-sztálini nemzetiségi politika következetes megvalósításának eredményeként országunkban megszűnt az a cárizmustól örökölt tényleges egyenlőtlenség, amely a gazdasági és kulturális fejlődés terén Közép-Oroszország előrehaladott népei és a határvidékeknek a múltban tőlük elmaradott népei között tapasztalható volt. Most már nincsenek többé nálunk elmaradott népek. Országunk új, szocialista nemzetének arculata a szocialista építés évei folyamán gyökeresen megváltozott és élenjáró, modern nemzetekké fejlődtek.

Mit foglal magában az élenjáró szocialista nemzet fogalma?

A nemzetnek Sztálin elvtárstól származó klasszikus meghatározásából, az új, szocialista nemzetekről szóló tanításából és soknemzetiségű Szovjetállamunk történelmi tapasztalataiból kiindulva azt mondhatjuk, hogy az élenjáró szocialista nemzet fő vonásai a következők:

Először is a világ leghaladottabb társadalmi és államrendje, amelyben nincsenek kizsákmányoló osztályok és minden hatalom a népé.

Másodszor, magasan fejlett szocialista ipar és nagyüzemű szocialista mezőgazdaság.

Harmadszor, a lakosság általános műveltsége, a gyermekek kötelező oktatása, fejlett felsőoktatási rendszer, amely biztosítja a nemzeti szakkáderek képzését a gazdasági élet és a kultúra minden területe számára; a tudomány és a művészetek virágzása.

Negyedszer, az egész lakosság életszínvonalának rendszeres emelkedése, a munkások és alkalmazottak reálbérének és a parasztok jövedelmének növekedése, az áruforgalom fejlődésének, a városok fejlődésének és rendezésének, a lakásviszonyok megjavításának útján; a nép egészségvédelmét biztosító egészségügyi intézmények széleskörű hálózata.

Ötödször, a valamennyi faj és nemzet egyenjogúságát, a népek barátságát valló ideológia diadalmaskodása.

Megvannak-e az élenjáró szocialista nemzetnek ezek a vonásai szovjet köztársaságainkban? Igen, megvannak.

Lássuk a tényeket.

Mint tudjuk, a cárizmus Oroszország népeinek elnyomója és hóhéra volt. Számos nem-orosz nemzet teljes jogfosztottságban élt. Nem volt saját államiságuk, cári tisztviselők igazgatása alatt álltak, minden hivatalban orosz nyelven vezették az ügyeket, amelyet a helybeli nemzetiségi lakosság nem értett.

A szovjet rend viszonyai között országunk minden népe elnyerte és kifejlesztette saját államiságát. A cári Oroszország nemzetiségi határvidékei a Szovjethatalom alatt gyarmatok-

ból és félgyarmatokból valóban önálló államokká — szovjet köztársaságokká alakultak át, amelyeknek saját területük, nemzeti autonómiájuk, saját alkotmányuk, saját törvényhozásuk van. A szövetségi és autonóm köztársaságok, nemzeti területek, körletek, kerületek és falvak hatalmi szerveiben, gazdasági és közigazgatási irányító szerveiben, bírósági szerveiben a nép által választott, a helyi lakosság életét, szokásait és gondolkodásmódját ismerő emberek végzik az állami ügyeket anyanyelvükön, az egész lakosság számára érthető nyelven.

A nemzetek ilyen igazi egyenjogúsága nincs meg egyetlen burzsoá államban sem. De ez érthető is, hiszen a nemzeti elnyomás megszüntetése lehetetlen a kapitalista rend keretei között. Mint tudjuk, a burzsoá országokban az állami igazgatás egész rendszere a fajok és nemzetek egyenlőtlenségén, a faji megkülönböztetésen, továbbá azon épül fel, hogy a nemzeti előítéleteket a nemzetek közötti viszálykodás és ellenségeskedés szítására használják fel. Napjainkban két állam tűnik ki különösen azzal, hogy ott nagyon dühöng a faji és nemzeti megkülönböztetés — az Amerikai Egyesült Államok és a Délafrikai Unió.

A Szovjetunió Kommunista Pártja és kormánya azzal, hogy következetesen megvalósítja a lenini-sztálini nemzeti-ségi politikát, az egész szovjet népgazdaság fejlődésének magas színvonala mellett, biztosította a gazdasági szempontból elmaradott nemzeti köztársaságok gyorsabb ütemű fejlődését. Ennek eredményeképpen felszámoltuk a multtól örökölt gazdasági és kulturális egyenlőtlenséget a Szovjetunió népei között, ami a Szovjethatalom nemzetiségi politikájának kétségtelenül egyik legfontosabb eredménye.

A szovjet nemzeti köztársaságok fejlődése terén elért sikerekről sok meggyőző adatot lehetne felsorakoztatni, de néhány példára szorítkozom.

A szovjet köztársaságokban a sztálini ötéves tervek idején új kohászati, ásványolaj- és vegyipar létesült, hatalmas villamoserőművek, mezőgazdasági gépeket, traktorokat és gépkocsikat előállító gyárak, cementgyárak, óriási textil- és

élelmiszeripari kombinátok épültek és sok más iparvállalat létesült.

A nemzeti köztársaságok ipara és különösen nagyipara gyorsabban fejlődött, mint egészben véve a Szovjetunióban és ez jól látható a keleti szovjet köztársaságok — az Uzbek, Kazah, Kirgiz, Turkmen és Tadzsik Köztársaság példáján. E köztársaságok nagyiparának termelése 1928-tól 1951-ig 22-szeresére nőtt, ugyanakkor, amikor a Szovjetunió nagyipari termelése egészben véve ugyanez alatt az idő alatt 16-szorosára növekedett.

Tudjuk, hogy a nem is olyan távoli múltban a cári Oroszország keleti határvidékei az ipar fejlettségének színvonala tekintetében szinte egyáltalán nem különböztek olyan szomszédaiktól, mint Törökország, Irán és Afganisztán. A Szovjet-hatalom éveiben középázsiai köztársaságaink az ipari fejlődés terén gyorsan túlszárnyalták a Szovjetunióval határos keleti országokat és messzire jutottak előre. Ha az említett szovjet köztársaságokat több keleti országgal az ipari fejlettségnek olyan fontos mutatója alapján hasonlítjuk össze, mint a villamosenergia-termelés, azt látjuk, hogy öt szovjet köztársaságban — az együttesen csaknem 17 millió lakost számláló Uzbek, Kazah, Kirgiz, Turkmen és Tadzsik Köztársaságban — háromszorannyi villamosenergiát termelnek, mint Törökországban, Iránban, Pakisztánban, Egyiptomban, Irakban, Szíriában és Afganisztánban együttvéve, amelyek együttes lakossága 156 millió. (T a p s.) És ha a villamosenergia-termelés alapján az egyik szovjet köztársaságot, például az Azerbajdzsán Köztársaságot, Törökországgal hasonlítjuk össze, kitűnik, hogy Szovjet Azerbajdzsánban, amelynek lakossága alig több mint egynegyede Törökországnak, négyszerannyi villamosenergiát termelnek, mint Törökországban, amely az amerikai „segély” hurkába dugta a nyakát. (É l é n k s é g a t e r e m b e n. D e r ü l t s é g.)

Szovjet köztársaságaink sokkal megelőzték fejlődésükben Nyugat-Európa régi ipari országait is.

Hasonlítsuk össze például az egyik szovjet köztársaságot — az Ukrán Szovjet Köztársaságot — két nagy európai bur-

zsoá országgal, Franciaországgal és Olaszországgal. Magától értetődik, hogy ebben az esetben nem lehet mindent összehasonlítani. Mint tudjuk, az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaságban a kizsákmányoló osztályokat már rég megszüntették, az üzemek, a gyárak, a föld és a munka minden terméke a népé, örökre megszűnt a munkanélküliség, minden hatalom osztatlanul a népé. E tekintetben Szovjet-Ukrajna már 30 esztendővel ezelőtt messze maga mögött hagyta mind Franciaországot, mindpedig Olaszországot, ahol a kapitalisták vannak hatalmon. (É l é n k s é g a t e r e m b e n.) Ezért csak az említett országok gazdasági életére vonatkozó néhány fontosabb adatot hasonlítunk össze.

Szovjet-Ukrajna, amelynek fennállása alatt kétízben kellett a külföldi területablók hadjárata után a romokból és üszkökből újjászületnie, ma lényegesen több nyersvasat termel, mint Franciaország és Olaszország együttvéve (t a p s), több acélt és hengereltterméket állít elő, mint Franciaország és több mint háromszorannyit mint Olaszország; másfélszer több szénat termel, mint Franciaország és Olaszország együttvéve; teljesítőképességüket számítva majdnem háromszorannyi traktort gyárt, mint Franciaország és Olaszország együttvéve; lényegesen több gabonafélét, burgonyát, cukorrépát és cukrot termel, mint Franciaország és Olaszország együttvéve.

Az ukrán nép a szocialista ipar és a kolhozmezőgazdaság fellendülése alapján jómódú életet él, és élvezi a kultúra minden javát, amitől Franciaország és Olaszország dolgozó tömegei meg vannak fosztva.

Nem kevésbé jellemző a balti szovjet köztársaságok gyorsütemű gazdasági fejlődése azóta, hogy szovjet rendszert teremtettek maguknál. Ha összehasonlítjuk a Litván, a Lett és az Észt Szövetségi Köztársaságot Norvégiával, Hollandiával és Belgiummal, kitűnik, hogy a szovjet köztársaságokban az ipar fejlődésének üteme hasonlíthatatlanul gyorsabb, mint Európa említett kapitalista államaiban.

1952 elejére a Litván SzSzk 2,4-szeresen, a Lett SzSzk — 3,6-szeresen, az Észt SzSzk — 4,1-szeresen túlszárnyalta

az ipari termelés háborúelőtti színvonalát, ugyanakkor, amikor Norvégia, Hollandia és Belgium erre az időpontra csupán jelentéktelen mértékben múlta felül az ipari termelés háborúelőtti színvonalát, jóllehet a szovjet köztársaságok lényegesen több pusztítást szenvedett gazdasággal kerültek ki a háborúból.

Nem érdektelen megemlíteni, hogy a régi, a kapitalista Lettország ipari termelése 1913-tól 1939-ig, azaz 26 év alatt, akkori urainak szépített adatai szerint is csupán másfélszeresére növekedett. Ezzel szemben az új, szovjet Lettországban 11 esztendő alatt — 1940-től 1951-ig —, a háború és az ellenséges megszállás okozta pusztítások ellenére, 3,6-szeresére növekedett az ipari termelés.

Ilyen jelentékeny sikerek születtek a mezőgazdaság fejlesztése terén is.

A kolhozrendszernek a Szovjetunióban aratott győzelmével a szovjet köztársaságok mezőgazdasága szilárdan az állandó fellendülés útjára lépett. A kolhozrendszer egyike a Szovjethatalom legnagyobb vívmányainak, mert bevonta a paraszttömegeket a szocializmus építésébe, a mezőgazdasági termelés minden ágában eddig nem ismert fejlődési lehetőséget tárt fel és megteremtette a paraszt-milliók anyagi és kulturális életszínvonalának állandó emeléséhez szükséges feltételeket.

Ennek eredményeként most valamennyi szovjet köztársaságban nagyüzemű, sok árut termelő szocialista mezőgazdaságunk van, amely széles körben alkalmazza a mezőgazdasági tudomány legújabb eredményeit és jobban van felszerelve modern technikával, mint bármely más ország mezőgazdasága.

Láthatjuk ezt a Szovjetunió minden egyes köztársaságában. Én azonban ismét a keleti szovjet köztársaságokkal foglalkozom, ahol a mezőgazdaság, mint tudjuk, a Szovjethatalom előtt a legelmaradottabb volt, szó sem volt mezőgazdasági gépekről, még a legegyszerűbbekről sem.

Az Uzbek, a Kazah, a Kirgiz, a Turkmen és a Tadzsik Szovjet Köztársaság kolhozainak és szovhozainak mezőin ma,

15 lóerős traktorokra átszámítva, 121 000 traktor, 23 000 kombájn, 102 000 gyapotvető-, művelő- és szedőgép dolgozik, s több-százezer egyéb mezőgazdasági gépet és eszközt használnak. A keleti szovjet köztársaságok a mezőgazdaság technikai felszereléssel való ellátottságát tekintve lényegesen magasabb színvonalon vannak, mint Európa legfejlettebb kapitalista országai. (T a p s.)

Nézzük akárcsak a traktorállományt. Szovjet Uzbekisztánban minden ezer hektárnyi vetésterületre 14 traktor jut, ezzel szemben Franciaországban ugyanekkora területre csak hét, Olaszországban négy, sokkal kisebb kapacitású traktor. Mondani sem kell, hogy a határontúli keleti országokban szinte alig van traktor. Az Uzbek SzSzK-ban 70 hektárnyi vetésterületre jut egy traktor, Pakisztánban viszont csupán minden 9 000 hektár, Indiában — 13 000 hektár, Iránban pedig — 18 000 hektár vetésterületre.

A szocialista mezőgazdaság nagymennyiségű géppel való ellátása lényegesen megkönnyítette a parasztok munkáját és a modern agrotechnikával, valamint az öntözés nagyarányú fejlesztésével együtt, biztosította a magas terméshozamot.

Nézzük például a gyapotot — a keleti szovjet köztársaságok fejlett, sokágazatú mezőgazdaságának egyik legfontosabb ipari növényét. A magvasgyapot terméshozama 1951-ben ezekben a köztársaságokban hektáronként átlagosan 21 métermázsa volt.

A világ egyetlen gyapottermelő országában sem érték el olyan terméshozamot, mint a szovjet gyapottermelők. Egyiptomban 11,5 métermázsa, az Egyesült Államokban — 8,3, Indiában — 3,4, Pakisztánban — 5,2, Törökországban — 7,2, Iránban — 4,5 métermázsa volt 1951-ben a gyapot hektáronkénti terméshozama.

Figyelembe kell venni, hogy a keleti szovjet köztársaságokban nagy területeken érték el a gyapot nagy terméshozamát, amit az is bizonyít, hogy az említett szovjet köztársaságok annyi gyapotot termelnek, mint India, Egyiptom, Irán, Törökország és Afganisztán együttvéve. (T a p s.)

Ezek a Szovjetunió kötelékébe tartozó nemzeti köztársaságok gazdasági fejlődésével kapcsolatban megemlített tények arról tanuskodnak, hogy e köztársaságok gazdasági élete szakadatlanul fejlődik és előrehalad, nem ismer válságot és hanyatlást. Ezek a tények, végül, arról tanuskodnak, hogy milyen sokat tudnak elérni azok a népek, amelyek szakítottak az imperializmussal, megszabadultak a földbirtokosok és tőkések uralmától. (T a p s.)

A fejlett szocialista gazdaság megteremtéséhez a szovjet nemzeti köztársaságokban fel kellett számolni e köztársaságok többségének kulturális elmaradottságát, az egész vonalon meg kellett indítani a kulturális építést, létre kellett hozni a lakosság saját anyanyelvű elemi és középiskoláinak széles hálózatát, meg kellett szervezni a felsőoktatás rendszerét és a nemzetiségek soraiból származó szakképzett munkások, mérnökök, technikusok, agronómusok, zootechnikusok, tanítók és orvosok nagy arányokban történő kiképzését.

A lenini-sztálini nemzetiségi politika megvalósítása nyomán a Szovjetunió népei igazi kultúrforradalmat hajtottak végre.

Ezidőszerint a szovjet köztársaságok iparában, építőiparában és közlekedésében több mint 2 millió mérnök és technikus dolgozik; a mezőgazdaságban dolgozó agronómusok, zootechnikusok, erdészek és egyéb szakemberek száma mintegy 400 000; majdnem 2 millió tanító és előadó dolgozik az iskolákban, technikumokon és főiskolákon; majdnem 300 000 orvos, 900 000 felcser, ápolónő és egyéb egészségügyi alkalmazott dolgozik a városok és falvak egészségügyi intézményeinél. Most minden szovjet köztársaságnak tízezerszámra vannak főiskolai képzettségű szakemberei.

Az egyes szovjet köztársaságokban élő nemzetiségek szovjet értelmiségi kádereinek képzése érdekében a főiskolák és technikumok széles hálózatát hoztuk létre. A Szovjethatalom megteremtése idején országunkban 96 főiskola volt, amelyek csekély kivétellel Oroszország legfontosabb központjaiban működtek. Ezeken a főiskolákon 117 000-en tanultak.

Most a Szovjetunióban 887 főiskola működik, 1 400 000 hallgatóval. Ukrajnában 216 000, a középázsiai szovjet köztársaságokban — 104 000, a kaukázusontúli köztársaságokban — 80 000, Belorussziában — 35 000, a balti szovjet köztársaságokban — 37 000 főiskolai hallgató van.

A felsőoktatás fejlettsége tekintetében a szovjet köztársaságok nemcsak a határontúli keleti országokat, hanem a nyugateurópai országokat is sokkal megelőzték.

Igy például a Tadzsik Szovjet Köztársaságban minden 10 000 lakosra 58, Turkmenisztánban — 60, Kirgiziában — 64, Uzbekisztánban — 71, Azerbajdzsánban — 93 főiskolai hallgató jut. Ugyanakkor Iránban — 3, Indiában — 9, Egyiptomban és Törökországban — 12, Svédországban — 21, Olaszországban — 32, Dániában — 34, Franciaországban — 36 főiskolai hallgató jut minden 10 000 lakosra.

A Szovjethatalom éveiben 48 nemzetiség hozott létre saját irodalmat és ad ki saját anyanyelvén tankönyveket, könyveket, napilapokat. A Szovjetunió köztársaságaiban az elmúlt 30 esztendőben körülbelül 90 000 jól berendezett és felszerelt iskola épült, ezeknek majdnem kétharmada a szövetségi és autonóm nemzeti köztársaságokban.

A szocialista gazdaság fejlődésével évről évre magasabb színvonalra emelkedik a Szovjetunió lakosságának jóléte. Valamennyi szovjet köztársaságban jelentékenyen emelkedett a munkások és alkalmazottak reálbére és sokkal nagyobb lett a parasztok jövedelme. Az 1940—1951-es időszakban a munkások és alkalmazottak jövedelmének, valamint a parasztok jövedelmének összege 73 százalékkal növekedett.

Nagy gondot fordít a Szovjetállam országunk népeinek egészségvédelmére. E tekintetben jellemző, hogy hány lakosra jut egy-egy orvos. Megemlítek néhány példát az egyes szovjet köztársaságokkal kapcsolatban.

A Szovjethatalom megteremtése előtt Uzbekisztánban minden 31 000 lakosra jutott egy orvos. Körülbelül ugyanennyi lakosra jut egy orvos ma Pakisztánban. Az Uzbek SzSzK-ban jelenleg minden 825 lakosra jut egy orvos. Az Uzbek SzSzK hasonlíthatatlanul jobban van ellátva orvosokkal, mint pél-

dául Egyiptom, ahol minden 4350 lakosra jut egy orvos és jobban, mint az olyan nyugateurópai országok, mint Franciaország, ahol minden 1000 lakosra, vagy Hollandia, ahol minden 1160 lakosra jut egy orvos.

Az Azerbajdzsán SzSzK-ban 490 emberre jut egy orvos. Szovjet Azerbajdzsán lakossága nyolc és félszer jobban van ellátva orvosokkal, mint Törökország lakossága, és 23-szor jobban, mint Irán lakossága. Ami pedig a Grúz SzSzK-ot illeti, ahol 373 emberre jut egy orvos, és az Örmény SzSzK-ot, ahol 483 emberre jut egy orvos, e köztársaságok lakossága az orvosi segély biztosítása terén sokkal jobban áll, mint a világ bármely országának lakossága. De nemcsak arról van szó, hogy a szovjet köztársaságok lakosságának egészségéről számbelileg több orvos gondoskodik. A kép teljessége kedvéért tekintetbe kell venni, hogy a Szovjetunióban az orvosi segítség minden fajtája teljesen ingyen áll a lakosság rendelkezésére, s a dolgozók milliói a legjobb szanatóriumokat és üdülőket használhatják évről évre, ugyanakkor, amikor a burzsoá országokban az orvosi segítség többnyire pénzbe kerül, még hozzá igen magas összegbe, s ezért hozzáférhetetlen a dolgozók széles tömegei számára, a gyógyfürdők és szanatóriumok használata pedig kizárólag a semmittevők, a kizsákmányolók privilégiuma.

A szocialista nemzetek fejlődése a szovjet társadalmi és államrend viszonyai között, a nemzetek tényleges gazdasági és kulturális egyenlőtlenségének megszüntetése, a nemzetek tartós együttműködése mind a Szovjetállamnak a külső ellenséggel szemben való megvédése, mind a szocialista építés terén arra vezetett, hogy országunkban megszilárdult és teljesen diadalmaskodott a nemzetek egyenjogúságának és a népek barátságának ideológiája.

Országunk népeinek barátsága sok próbát állott ki. A hitleri koalíció elleni háború egyik legkomolyabb próbája volt annak, hogy mennyire szilárd e népek barátsága.

A Nagy Honvédő Háború után az országunk népei közti barátság új erővel mutatkozott meg az ellenséges megszállást szenvedett területek szocialista gazdaságának helyreállí-

tása során. A megszállást szenvedett köztársaságok és területek gazdasági életének helyreállításában nagy lelkesedéssel vett részt a Szovjetunió valamennyi népe, mert a helyreállítást saját legbensőbb ügyének és az egész állam halaszthatatlan feladatának tekintette. Hol, melyik burzsoá államban láthatjuk, hogy a népek ilyen segítséget nyújtottak egymásnak?

Most, amikor a Szovjetunióban megvalósul a fokozatos átmenet a szocializmusból a kommunizmusba, a Szovjetunió népeinek barátsága fejlődése során új tartalommal gazdagodik. A szovjet köztársaságok gazdasági élete és kultúrája terén elért magas színvonal lehetővé tette, hogy ezek a köztársaságok még aktívabban vegyenek részt az egész Szovjetuniót érintő legfontosabb feladatok megoldásában.

Az országunk népeinek barátságát összeforrasztó erő az orosz nép, az orosz nemzet, a Szovjetunióhoz tartozó nemzetek legkiválóbbika. (V i h a r o s t a p s.)

Az orosz munkásosztály Lenin—Sztálin pártjának vezetésével 1917 októberében hatalmas történelmi hőstettet vitt véghez: áttörte a világimperializmus frontját, megsemmisítette a burzsoázia hatalmát és a földkerekség egyhatodán szétzúzta a nemzeti-gyarmati elnyomás láncait. Nem kétséges, hogy az orosz munkásosztály segítségével országunk népei nem tudták volna megvédeni magukat a fehérjárdistákkal és az intervencióssokkal szemben, nem tudták volna felépíteni a szocializmust. Ami pedig azokat a népeket illeti, amelyek a múltban nem mentek át a kapitalista fejlődésen, azok az orosz munkásosztály tartós és rendszeres segítségével nem tudták volna végrehajtani az átmenetet a kapitalizmuselőtti gazdasági formákból a szocializmusba.

A Nagy Honvédő Háború éveiben, mint Sztálin elvtárs mondotta, különösen nagy erővel mutatkozott meg az orosz népet jellemző világos értelem, szilárd jellem és türelem. Az orosz nép hősiességével, bátorságával és vitézségével általános elismerést érdemelt ki, mint a Szovjetunió vezető erceje országunk valamennyi népe közt. (H o s s z a n t a r t ó t a p s.)

Az orosz nép példáját követve, vele együtt, vállvetve, önfeláldozóan harcolt az ellenség ellen országunk valamennyi

népe, az orosz néppel együtt kovácsolták a hitleri Németországon és az imperialista Japánon aratott győzelmünket. Országunk népei az egész világnak megmutatták, milyen hatalmas és törhetetlen ereje van a népek sztálini barátságán alapuló soknemzetiségű Szovjetállamnak.

Az országunk népei közötti barátság alapja — létérdekeik közössége. A Szovjetunió népeit az a törekvés és eltökéltség egyesíti, hogy a Szovjethatalom alatt szerzett szabadságukat, függetlenségüket és boldog életüket megvédjék minden néven nevezendő ellenséggel szemben, s egyesíti őket a kommunista társadalom felépítéséért folytatott közös harc. Országunk népei jól tudják, hogy a megbonthatatlan sztálini barátság révén egységes Szovjetállamban — a Köztársaságok Szövetségében — tömörülve legyőzhetetlenek, sikeresen építhetik a kommunizmust és megvédelmezhetik vívmányaikat minden veszéllyel szemben.

Pártunk és maga Sztálin elvtárs fáradhatatlanul gondoskodik a szovjet nemzetiségi politika helyes megvalósításáról. A párt a leninizmus ellenségei ellen folytatott harcban megvédelmezte a lenini-sztálini nemzetiségi politikát, biztosította a nagyhatalmi sovinizmus, a burzsoá nacionalizmus, és a burzsoá kozmopolitizmus teljes és végérvényes szétzúzását.

Sztálin elvtársnak, pártunk vezérének nagy érdeme, hogy bölcs vezetésével biztosította az országunkban élő valamennyi nép fizikai és szellemi erejének igazi újjászületését és egyedülálló fellendülését (t a p s), megbonthatatlan testvéri barátságban forrasztotta egybe őket, és erőfeszítéseiket a közös nagy célra, Hazánk hatalmának erősítésére és a kommunizmus győzelmére irányította. (H o s s z a n t a r t ó t a p s.)

A szocialista nemzetek fejlődése terén a soknemzetiségű, egységes Szovjetállam rendszerében elért sikereknek óriási nemzetközi jelentőségük van.

A kapitalista országok munkásosztálya a mi példánkból látja azt az utat, amelyen haladva megszabadulhat a kizsákmányolástól, a nyomortól és a munkanélküliségtől, a fasizmus visszaállításának egyre növekvő veszélyétől.

• A gyarmatok és függő országok népei a mi példánkból látják azt az utat, amely az elnyomástól és a jogfosztottságtól a szabadsághoz és függetlenséghez, a nemzetek közötti gyűlölködéstől és ellenségeskedéstől a népek testvéri barátságához, az éhezéstől és nyomortól a jómódú élethez, az írástudatlanságtól és kulturális elmaradottságtól a kultúra, a tudomány és művészetek virágzásához vezet.

A történelem egész menete mindjobban megerősíti pártunk vezérének, Sztálin elvtársnak szavait: „...most úgy fejlődnek a dolgok, hogy a szocializmus lehet (és már kezd is lenni!) az imperializmus óriási kiterjedésű gyarmati államokban élő sokmillió néptömegek szabadságzslaja”*.

A szabadság, a nemzeti függetlenség eszmái, a szocializmus eszméi behatoltak a leigázott országok legeldugottabb zugaiba is.

A felszabadulásukért harcoló népek tudják, hogy mellettük áll a béke és a demokrácia hatalmas tábor, hogy a Szovjetunió, a Kínai Népköztársaság és a népi demokráciák védelmezik a béke, a szabadság, a függetlenség ügyét, valamennyi faj és nemzet igazi egyenjogúságának ügyét, és hogy már ezeknek az államoknak pusztán léte is megzabolazza a reakció sötét erőt, megkönnyíti az elnyomott népek harcát.

Az Amerikai Egyesült Államok és a többi burzsoá állam vezető körői tehetetlenül állnak szemben a növekvő nemzeti szabadságmozgalommal, világsszerte azt üvöltözik, hogy az elnyomott népek elnyomóik ellen folytatott harca a Keleten folyó szovjet propaganda következménye.

Az ügyefogyott burzsoá politikusoknak Sztálin elvtárs már sok esztendővel ezelőtt válaszolt erre. Sztálin elvtárs a következőket mondta:

„Azzal vádolnak bennünket, hogy Keleten propagandát folytatunk... Nincs szükségünk propagandára Keleten. Egy függő ország, vagy egy gyarmat bármely polgárának csak el kell jönnie a Szovjetországba és meg kell néznie, hogyan kor-

* Sztálin Művel. 5. köt. Szikra 1951. 372. old.

mányozzák nálunk az emberek az országot, csak meg kell néznie, hogy feketék és fehérek, oroszok és nem-oroszok, minden színű és nemzetiségű emberek egy művön dolgoznak és közös erőfeszítéssel vezetik ezt a nagy országot — csak meg kell néznie ezt, és meggyőződik róla, hogy ez az egyetlen ország, ahol a népek testvérisége nem frázis, hanem valóság. Nem kell nekünk semilyen szóbeli vagy sajtópropaganda, amikor van olyan ténybeli propagandánk, mint a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége”*. (H o s s z a n t a r t ó t a p s.)

A népi demokratikus országok új életük építése során felhasználják a soknemzetiségű Szovjetállam építésének és megszilárdításának gazdag tapasztalatát.

A demokratikus államok között a kapcsolatoknak olyan új típusa alakult ki, amelyet nem ismert még az emberiség történelme. Ezeknek a kapcsolatoknak fő sajátossága, hogy a következő alapokon épül fel:

valamennyi nép, a nagy és kis népek, teljes és igazi egyenjogúságán, minden egyes állam szuverén jogainak és függetlenségének megőrzésén, a parancsolgatásnak és a népek leigázásának imperialista politikájával szemben valamely más állam belügyeibe való benemavatkozáson;

a titkos egyezményeknek, intrikáknak, nyílt vagy burkolt ellenségeskedésnek az imperialista államok által folytatott politikájával szemben a nemzeti érdekek kölcsönös tiszteletbentartásán, a népek közti bizalmon és barátságon;

az imperializmus táborában a nyersanyagforrásokért és felvevőpiacokért folyó vad versengéssel szemben a minden egyes ország nemzeti érdekeinek teljesen megfelelő gazdasági fejlődés legelőnyösebb feltételeit biztosító szoros gazdasági együttműködésen és kölcsönös segélynyújtáson;

a gazdasági élet militarizálásának, az új világháború előkészítésének és kirobbantásának, a dolgozók életszínvonala elleni támadásnak imperialista politikájával szemben a demokratikus államoknak a béke biztosítására, a — tekintet

nélkül az egyes országok gazdasági és szociális rendszerére — valamennyi ország közötti gazdasági és kulturális kapcsolatok helyreállítására és fejlesztésére irányuló, s a földkerekség valamennyi országában élő embermilliók életének megjavítását szolgáló törekvésén.

Az imperializmus táborában levő nemzetek és államok közötti viszonyok jellemző sajátossága az amerikai tőke mohó világuralmi törekvése. Az amerikai imperializmus, amely minden világrészre kivetette hálóját, mint valami telhetetlen pók, kiszívja az életnedvet sok népből és államból, semilyen eszköztől sem riad vissza, hogy leigázhassa őket. Legelterjedtebb módszere az, hogy az úgynevezett amerikai „segítség” örve alatt igázza le a népeket. Az az ország, amely ilyen amerikai „segítséget” kapott, rövid idő alatt elveszti szuverén jogait és függetlenségét, s a csatlós helyzetébe kerül. A legtöbb, amire az ilyen ország számíthat — egyáltalán nem az egyenjogú társ helyzete.

Ma az Egyesült Államok ilyen nem egyenjogú társa Nagy-Britannia, amely valamikor a „tengerek urának”, a „világ műhelyének” számított. Az amerikai imperializmus napról napra egyre jobban megfosztja Angliát a nyersanyagforrásoktól, kiszorítja a fellelőpiacokról, minden eszközt megragad, hogy kiakolbóltsa az európai és ázsiai országokból, egyik pozícióját a másik után kaparintja meg. A dolog odáig jutott, hogy az amerikaiak minden teketóriázás nélkül megtagadták az angol kormánynak azt az alázatos kérését, hogy elküldhesse megfigyelőjét az Egyesült Államok és az angol domíniumok — Új-Zéland és Ausztrália között az úgynevezett csendesóceáni egyezmény kérdésében folytatott tárgyalásokra. Ezzel kapcsolatban nemrég még az angol konzervatív sajtó is keservesen siránkozott azon, hogy Angliával úgy bánnak, mint valami szegény rokonnal (derültség, élénkség a tereemben), akit kioktatnak, leckéztetnek vagy nem is vesznek figyelembe. Az egyik konzervatív lap, a „Daily Mail” pedig nyíltan kijelentette: „Hol itt, hol ott veszítjük el pozícióinkat és csakhamar nem lesz mit veszítenünk.” (Derültség a tereemben.) Ne gondoljuk, hogy Anglia vezető körei

nem értik meg ezt. Ennek ellenére továbbra is alávetik magukat az amerikai parancsolgatásnak, igyekeznek jó képet vágni a rossz tréfához. (É l é n k s é g a t e r e m b e n.)

Az Egyesült Államok imperialista kolomposai az általuk leigázott országokat az agresszív háború felvonulási területeivé változtatják, ezeknek az országoknak ifjúságát pedig az ágyútöltelék szerepére kárhoztatják. Az Egyesült Államok függvényévé lett országok így jutnak lépésről lépésre a háború végzetes útjára.

Az amerikai imperializmus arra törekszik, hogy megmentse a kapitalizmust mindenütt, ahol csak veszély fenyegeti, harcol a gyarmati uralom és a legreakciósabb rendszerek fenntartásáért mindenütt, ahol csak a nemzeti felszabadító mozgalom és a demokratikus forradalom fenyegeti, s ilyenformán támaszává és fellegvárává vált a világreakciónak. Eszeveszetten rohan a német fasizmus nyomdokaiban, zsanádárok és a szabadságszerető népek elnyomóinak szerepére kárhoztatja hadseregét. Egészen természetes, hogy az Egyesült Államok függvényévé lett országok népei egész országukat átfogó ellenállásra szervezkednek az amerikai beavatkozás ellen, hogy kiűzzék országukból a hivatlan vendégeket; izzó gyűlölettel fizetnek nekik nemzeti becsületük és méltóságuk sárbatiprásáért.

Az amerikai nép azonban, amelynek napról napra azt bömbölik a fülébe, hogy külső veszély fenyeget, kezdi már megérteni ennek a propagandának egész ostobaságát. A növekvő katonai kiadások súlyos terhe alatt egyre inkább tanujelét adja annak, hogy nincs kedvére az Egyesült Államok vezető köreinek külpolitikája.

Eltársak! A legfőbb eredmény, amellyel pártunk a XIX. kongresszushoz érkezett, az, hogy a Szovjetunió páratlan hatalomra és nemzetközi tekintélyre tett szert. Ezt az iparosítás politikájával értük el, amely országunkat agrárországból élenjáró ipari hatalommá változtatta, a kollektivizálás politikájával, amely mezőgazdaságunkat nagyüzemű, gépesített, a világon a legkorszerűbb mezőgazdasággá változtatta, a lenini-sztálini nemzetiségi politika következetes megvalósítá-

sával, amely biztosította a Szovjetunió népeinek megbont-hatatlan egységét és barátságát, a sztálini külpolitika követ-kezetes valóraváltásával, amely a népek közötti béke fenntar-tására irányul.

Magas színvonalra emelkedett országunk népeinek jóléte és kultúrája.

A történelem azt mutatja, hogy országunk a Szovjethata-lom 35 éve alatt olyan ipari haladást ért el, amelynek elérésé-hez a kapitalista országoknak évszázadokra volt szükségük. Míg a Szovjetunió a Szovjethatalom éveiben ipari termelését 39-szeresére emelte, addig Angliának az ipari termelés ugyan-ilyen növeléséhez 162 évre (1790-től 1951-ig) volt szüksége, Franciaország ipari termelése pedig a legutóbbi 90 év alatt mindössze 5,5-szeresére növekedett. Ami pedig az Egyesült Államokat illeti, a legutóbbi 35 év alatt csupán 2,6-szeresére emelte ipari termelését.

A szocialista állam azért vívta ki sikereit történelmi szem-pontból rövid idő alatt, mert a szovjet rendszer eddig soha nem látott lehetőségeket tárt fel a Szovjetunió gyorsütemű gazda-sági és kulturális fejlesztése számára, mert népünknek a szo-cializmusért vívott harcát a Kommunista Párt vezette, amely tudja, mit kell tenni és nem fél a nehézségektől. (H o s s z a n t a r t ó t a p s.)

A szocializmusnak országunkban való győzelméhez vezető út nem volt könnyű. Ezen az úton nem kevés belső és külső nehézségbe és akadályba ütköztünk, de pártunk mindig ké-szenlétben állott és sikeresen küzdötte le őket. Most, amikor a kommunista építés nagy és bonyolult feladatai állanak előt-tünk, pártunknak, mint a Szovjetállamot vezető pártnak, előre kell látnia a nehézségeket és teljes vértetben kell lennie, hogy a népet e nehézségek leküzdésére vezesse. Meggyőződés-ünk, hogy pártunk, amelyet Lenin és Sztálin hozott létre és nevelt, továbbra is mindig nagy feladataink magaslatán fog állni. (T a p s.)

Sztálin elvtárs a nagy Leninnel együtt építette és szilár-dította meg pártunkat, vezette rohamra Oroszország munkás-osztályát a kapitalizmus ellen 1917 októberében, teremtette

meg a világ első Szovjetállamát. Több mint egynegyed századdal a nagy Lenin halála után Sztálin elvtárs az új, kommunista élet építésének eddig még járatlan útjain vezeti pártunkat és a szovjet népet. Sztálin elvtárs ennek az útnak minden egyes új szakaszán elméletileg felvértezi pártunkat, megtanítja, hogy előre lássa az események további menetét és ráirányítja figyelmét a fő feladatok megoldására.

Pártunk eszmei életének hatalmas eseménye a marxista-leninista elmélet továbbfejlesztése Sztálin elvtársnak „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban” című munkájában.

Azok a tételek és következtetések, amelyek Sztálin elvtárs e munkájában találhatók, különösen nagyjelentőségűek, mert új fejezetet nyitnak a marxista-leninista tudomány fejlődésében és elválaszthatatlanul összefüggnek a Szovjetunióban folyó kommunista építés legfontosabb gyakorlati feladataival. Tudjuk, hogy Marx és Engels a szocializmust utópiából tudománnyá változtatták. A nagy Lenin a marxizmust továbbfejlesztve megalkotta a szocialista államról és az osztály nélküli, szocialista társadalom országunkban való felépítésének útjairól szóló tanítást. E tanítás valóraváltása során a párt Sztálin elvtárs vezetésével világtörténelmi jelentőségű győzelmet ért el: a szocializmus az emberiség legjobb elméinek álmodozásából valósággá vált. A szovjet nép felépítette a szocializmust és országunk a szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenet szakaszába lépett.

Ilyen körülmények között pártunk előtt a marxista-leninista elmélet új kérdései merültek fel. Milyen előfeltételeket kell teremteni a szocializmusból a kommunizmusba való átmenet megvalósításához? Mit kell ennek érdekében tenni? Melyek e fontos történelmi időszak alapvető törvényszerűségei? S azt látjuk, hogy Sztálin elvtárs pontos és világos választ adott szovjet társadalmunk fejlődésének mindemegető, létfontosságú kérdéseire, megvilágította pártunk és a szovjet nép számára az előtte álló utat.

Kétségtelen, hogy Sztálin elvtársnak a szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenet megvalósításának

feltételeivel és útjaival kapcsolatban adott útmutatásait kongresszusunk és egész pártunk a kommunizmus építéséért való harc programjaként fogja fel. (V i h a r o s, h o s s z a n t a r t ó t a p s.)

Ezt a sztálini programot pártunk és az egész szovjet nép a legnagyobb lelkesedéssel fogadta. Ez a program szárnyat ad a szovjet emberek legjobb álmainak és újabb hőstettekre lelkesíti őket Lenin és Sztálin nagy eszméinek diadalmaskodása jegyében. (T a p s.)

Győzelmes előrehaladásunk a kommunizmus felé vezető úton az ösztönzés kimeríthetetlen forrása minden ország munkásosztálya és dolgozói számára a békéért, demokráciáért és szocializmusért folytatott forradalmi harcukban.

Az egységében erős szovjet nép a XIX. kongresszus történelmi jelentőségű napjaiban minden eddiginél szorosabban tömörül szeretett Kommunista Pártja köré, és készen áll az újabb munkahőstettekre Hazája dicsőségéért. (T a p s.)

Országunk népei meg lehetnek győződve róla, hogy a Kommunista Párt a marxizmus-leninizmus elméletével felvértezve, Sztálin elvtárs irányításával elvezeti országunkat az óhajtott célhoz, a kommunizmushoz. (V i h a r o s, s z ü n n i n e m a k a r ó t a p s. M i n d e n k i f e l á l l.)

AZ SZK(b)P XIX. KONGRESSZUSA MANDÁTUMVIZSGÁLÓ BIZOTTSÁGÁNAK BESZÁMOLÓJA

N. M. PEGOV elvtárs előadói beszéde

Október 7

Elvtársak! Engedjék meg, hogy a Mandátumvizsgáló Bizottság megbízásából beszámoljak a kongresszus előtt a bizottság munkájának eredményeiről.

A Mandátumvizsgáló Bizottság megvizsgálta a párt XIX. kongresszusára megválasztott minden küldött felhatalmazását és megállapította, hogy a választások mindenütt az SZK(b)P Központi Bizottsága által a kongresszusi képviselő arányáról és a küldöttválasztás rendjéről hozott határozatnak teljesen megfelelően történtek. Az OSzFSzK pártszervezeteiben a kongresszusi küldötteket a területek, határterületek és autonóm köztársaságok pártkonferenciáin, a többi szövetségi köztársaságban, Ukrajna kivételével, a szövetségi köztársaságok Kommunista Pártjainak kongresszusán választották meg. Ukrajnában a párt XIX. kongresszusának küldötteit területi pártkonferenciákon választották meg. A Szovjet Hadsereg, a Hadiflotta és az Államvédelmi Minisztérium határőregységeinek pártszervezeteihez tartozó kommunisták a megfelelő lakóterület pártszervezeteivel együtt területi és határterületi pártkonferenciákon, illetőleg a szövetségi köztársaságok Kommunista Pártjainak kongresszusán választották meg a párt XIX. kongresszusának küldötteit.

A párt Központi Bizottsága, mint ismeretes, a következő képviselői arányt állapította meg a párt XIX. kongresszusára: minden ötezer párttagra egy szavazati joggal bíró küldött és minden ötezer tagjelöltre egy tanácskozási joggal bíró

küldött jut. Ezeket a képviseleti arányokat minden pártkonferencián és minden szövetségi köztársaság Kommunista Pártjának kongresszusán betartották a kongresszusi küldöttek megválasztásánál. A küldöttek választása a párt Szervezeti Szabályzatának megfelelően mindenütt zárt (titkos) szavazással történt. Minden megválasztott kongresszusi küldött megkapta a szükséges szavazati többséget.

A Mandátumvizsgáló Bizottság megállapítja, hogy a XIX. pártkongresszus küldötteinek megválasztása minden párt-szervezetben szabályosan, a választások megállapított rendjének bárminemű megsértése nélkül történt. A Bizottság érvényesnek ismerte el valamennyi megválasztott kongresszusi küldött meghatalmazását.

A XIX. pártkongresszus küldötteinek megválasztása minden szövetségi köztársaság Kommunista Pártjának kongresszusán és minden pártkonferencián a kommunisták és a párt-szervezetek egészének nagy lelkesedése, nagyfokú aktivitása és szervezettsége közepette, a tárgyilagos, elvi bírálat és önbírálat fejlesztésének jegyében folyt le.

A kongresszusi küldöttválasztások megmutatták pártunk megingathatatlan egységét, minden kommunista feltétlen odaadását Lenin—Sztálin nagy ügye iránt, és azt a harcos készségüket, hogy önfeláldozóan fognak küzdeni a kommunizmus teljes győzelméért. Pártunk egységesen és erősen, a párt Központi Bizottsága és annak nagy vezére és tanítója, Sztálin elvtárs köré tömörülve érkezett el XIX. kongresszusához. (Viharos taps.)

Elvtársak! A párt XIX. kongresszusára összesen 1192 szavazati joggal bíró és 167 tanácskozási joggal bíró küldöttet választottak meg. A Mandátumvizsgáló Bizottság jelenti, hogy valamennyien jelen vannak a kongresszuson.

A párt sorainak növekedése fényes bizonyítéka annak, hogy a párt kapcsolatai a tömegekkel tovább erősödtek, és tekintélye a nép előtt még jobban megnőtt. 1952 október 1-én a tagnyilvántartás adatai szerint a Szovjetunió Kommu-

nista (bolsevik) Pártjának 6 013 259 tagja és 863 886 tagjelöltje volt, ami összesen 6 882 145 fő. A XVIII. kongresszus idején a pártnak 2 477 666 tagja volt: 1 583 852 párttag és 888 814 tagjelölt. Eszerint a XVIII. és a XIX. kongresszus között eltelt idő alatt a párt taglétszáma 4 404 000 taggal és tagjelölttel növekedett.

Mint tudjuk, a Nagy Honvédő Háború éveiben pártunk sok dicső fiát vesztette el, akik hőiesen küzdöttek az arcvonalon, vagy az ellenség háta mögött a partizán osztagokban. Ennek ellenére a XVIII. és a XIX. kongresszus közötti időszakban a párttagok és tagjelöltek száma nemcsak hogy nem csökkent, hanem majdnem háromszorosára növekedett, ami fényesen tanuskodik pártunk zászlajának hatalmas vonzóerejéről, a szovjet népnek a nagy Kommunista Párt iránt érzett határtalan szeretetéről és odaadásáról.

Az Oroszországi Föderatív Köztársaság területeinek, határterületeinek és autonóm köztársaságainak pártkonferenciáin megválasztott kongresszusi küldöttségek közül a legnagyobb a moszkvai küldöttség, amely 616 000 párttagot képviselő, 129 szavazati joggal bíró küldöttből áll. Ezzel kapcsolatban meg kell említeni, hogy a XIV. kongresszus idején egész pártunknak 613 000 tagja volt. A leningrádi küldöttség 60 szavazati joggal bíró küldöttből, a gorkiji — 25, a szverdlovszki — 23, a rosztovi — 13, a szaratovi — 13, a habarovszki — 18, a krasznodári — 17, a voronyezsi — 17, a tengermel-leki — 17, a cseljabinszki — 13, a kujbisevi — 16, a baskír — 15, a tatár — 15, a molotovi — 14, a kemerovói — 14, az altái — 14 küldöttből áll.

Az Ukrán Kommunista Pártot 153 szavazati joggal bíró küldött képviseli a kongresszuson. A kievi területi pártszervezet küldöttsége 20 küldöttből, a harkovi — 16, a sztálinói — 15, a dnyepropetrovszki — 12 küldöttből áll. A szövetségi köztársaságok Kommunista Pártjainak ugyancsak a legnagyobb küldöttségei közé tartozik — a kazah küldöttség, 42 szavazati

joggal bíró küldöttel, továbbá a grúz — 32, a belorusz — 28, az uzbek — 25, az azerbajdzsán — 23 küldöttel.

Meg kell mondani, hogy sok pártszervezetnek több szavazati joggal bíró küldötte lehetne ezen a kongresszuson, ha ezekben a szervezetekben jobban megszerveznék a tagjelöltekkel kapcsolatos munkát. A tagjelöltségi idő, mint Hruscsov elvtárs beszámolójának tézisei helyesen megállapítják, nem ritkán üres formasággá válik és a tagjelöltek jelentékeny részénél több évig elhúzódik. Az ukrán pártszervezetnek körülbelül 62 000, a moszkvainak — 34 000, a kazahnak — több mint 22 000, az uzbeknek — több mint 17 000, a leningrádinak — 14 000 olyan tagjelöltje van, akinek tagjelöltségi ideje lejárt.

Az SzK(b)P XVIII. kongresszusa óta nemcsak pártunk taglétszáma növekedett meg, jelentősen megnövekedett a pártszervezetek száma is.

A jelenlegi kongresszus idején a párthoz a szövetségi köztársaságok 15 Kommunista Pártja, 8 határterületi, 167 területi, 36 körleti, 544 városi és 4886 kerületi pártszervezet tartozik.

Először vettek részt pártunk kongresszusi küldötteinek választásain több olyan köztársaság, terület, város és kerület pártszervezetei, amelyek a XVIII. és a XIX. kongresszus közötti időben váltak a Szovjetunió részeivé. Ezek közé tartoznak mindenekelőtt annak a négy új szövetségi köztársaságnak — a Litván Szovjet Szocialista Köztársaságnak, a Moldva Szovjet Szocialista Köztársaságnak, a Lett Szovjet Szocialista Köztársaságnak és az Észt Szovjet Szocialista Köztársaságnak pártszervezetei, amelyek beolvadtak a Szovjetunió népeinek testvéri családjába.

Engedjék meg, hogy valamivel részletesebben foglalkozzam a balti köztársaságok Kommunista Pártjainak a XIX. kongresszusra megválasztott küldöttségeire vonatkozó adatokkal. Ezek az adatok meggyőzően bizonyítják a párt tekintélyének állandó növekedését és a kapitalista rabságból viszonylag nem régen felszabadult új köztársaságok dolgozóinak határtalan bizalmát a párt iránt. 1941. január 1-én Lett-

ország Kommunista Pártja mindössze 2800 kommunistát egyesített. Kongresszusunkon a lett küldöttség 50 000 párttagot képvisel. Litvánia Kommunista Pártjának küldöttsége a XIX. kongresszuson 36 000 kommunistát képvisel, míg 1941 januárjában Litvánia Kommunista Pártjának mindössze körülbelül két és félezer tagja volt. Tizenkét évvel ezelőtt, amikor az észt nép a szocializmus útjára lépett, Észtország Kommunista Pártjának 2000 tagja volt. Jelenleg az észt pártszervezetek körülbelül 31 000 kommunistát egyesítenek.

A balti köztársaságokban, amelyek gyakorlatilag csak a háborúutáni időben kezdtek hozzá a szocializmus építéséhez, a többi testvéri nép segítségével rövid idő alatt nemcsak az iparosítás terén haladtak messzire előre, hanem a kis parasztgazdaságokat is a szocializmus útjára terelték, befejezték a mezőgazdaság kollektivizálását, sikeresen fejlesztik a formájában nemzeti, tartalmában szocialista kultúrát.

Pártunk kongresszusán ugyancsak először vannak képviselve Ukrajna nyugati területeinek több mint százezer kommunistát egyesítő pártszervezetei is, valamint Belorusszija nyugati területeinek pártszervezetei, amelyek körülbelül 33 000 párttagot és tagjelöltet számlálnak.

A kongresszus munkájában részt vesznek az új, kalinyingrádi terület küldöttei. Ez a terület a volt Kelet-Poroszország területén létesült, amely az imperialista reakció tűzfészke és évszázadokon át a Hazánk ellen irányuló támadások felvonulási területe volt.

A XIX. pártkongresszus küldötteinek választásaiban olyan kerületek kommunistái is részt vettek, mint a Hazánkhoz visszatért Dél-Szahalin és Kurili-szigetek.

Meg kell említeni, hogy a párt XVIII. és XIX. kongresszusa között eltelt időszakban ismét sok alapszervezetet létesítettek az üzemekben, építkezéseken, gép- és traktorállomásokon, szovhozokban, kolhozokban és tanintézetekben. A párt alapszervezeteinek száma ez idő alatt 237 245-tel, vagyis több mint háromszorosára növekedett.

A legtöbb új pártszervezet az építkezéseken alakult meg, ahol számuk csaknem megnégyesződött. Csak az utóbbi

években is nagy pártszervezetek létesültek a kommunizmus hatalmas építkezésein: a Kujbisevi Vízierőmű építkezésén, ahol 2550, a Sztálingrádi Vízierőmű építkezésén, ahol 1862, a Turkmen Főcsatorna építkezésén, ahol 747, a Kahovkai Vízierőmű építkezésén, ahol 640 és a Moszkvai Állami Egyetem építkezésén, ahol 759 párttag és tagjelölt dolgozik. Ugyancsak nagy pártszervezetek alakultak a XVIII. és XIX. pártkongresszus közötti időszakban üzembe helyezett sok új ipari vállalatnál is. E pártszervezetek között van a Kujbisevi Állami Golyócsapágygyár 1224, a Moszkvai Kiszogasztású Gépkocsik Gyárának 1170, az Altáji Traktorgyár 1096, az Uráli Sztálin Autógyár 1090 kommunistát egyesítő pártszervezete, továbbá a Lipceki, a Minszki és a Vlagyimiri Traktorgyár, a Tulai Magánjárákcombáingyár, a Kutaiszi és a Minszki Autógyár és sok más üzem pártszervezete.

Említésre méltó, hogy a XVIII. pártkongresszus óta az alapszervezetek száma a kolhozokban több mint hatszorosára, a tanintézetekben pedig majdnem hétszeresére növekedett.

Ezek a XIX. pártkongresszus küldötteire és a kongresszuson képviselt pártszervezetek mennyiségi összetételére vonatkozó legfontosabb adatok.

A kongresszus küldöttei között a párt- és az állami munka, a szocialista gazdaság és kultúra minden ágának dolgozói képviselve vannak.

Jellemzőek a kongresszus küldötteinek képzettség szerinti összetételére vonatkozó adatok. A kongresszus 1192 küldötte közül 709 főiskolai, 81 még be nem fejezett főiskolai, 223 középiskolai, 176 pedig még be nem fejezett középiskolai és általánosiskolai képzettséggel rendelkezik.

Ezek a XIX. pártkongresszus küldötteinek összetételére vonatkozó adatok párttagjaink és az egész szovjet nép kulturális színvonalának fellendülését tükrözik.

A kongresszus 709 főiskolai képzettséggel rendelkező küldötte között 282 mérnök, 63 agronómus, zootechnikus és más

mezőgazdasági szakember, 98 pedagógus, 18 közgazdász, 11 orvos és 7 jogász van. Az a tény, hogy a kongresszus küldöttei között ilyen sok gazdasági és kulturális szakember foglal helyet, ismét csak azt mutatja, hogy országunkban nagyra értékelik és bátran előléptetik azokat a képzett embereket, akik jól ismerik munkájukat és képesek azt előrevinni.

A kongresszus munkájában 65 tudományos fokozattal és címmel rendelkező küldött, 58 Sztálin-díjas vesz részt, akik között, az ismert tudósok és műszaki szakemberek mellett, a termelésben dolgozó munkások és kolhozparasztok is vannak, akiket kiemelkedő találmányaikért és a termelőmunka módszereinek jelentős tökéletesítéséért részesítettek ebben a magas kitüntetésben.

Eltársak! A kongresszus küldötteinek párttagságuk és életkoruk szerinti összetételéről szóló adatok arról tanuskodnak, hogy pártunk következetesen valóráváltja Sztálin elvtárs útmutatását; amely szerint arra kell törekednünk, hogy fogjuk össze, egyesítsük a régi és az új kádereket a párt és az állam vezető munkájának nagy együttesében. A párt bátran előlépteti az új, fiatal kádereket, de emellett teljes mértékben felhasználja vezető munkára a nagy tapasztalattal és szakismeretekkel rendelkező régi kádereket is.

A kongresszus küldöttei párttagságukat tekintve a következőképpen oszlanak meg: 1917 előtt lépett be 1,2 százalék; 1917—1920 között 6,2; 1921—1930 között 36,4; 1931—1940 között 36; 1941—1945 között 16,1; 1946-ban vagy ennél később — 4,1 százalék.

Eszerint a kongresszus küldötteinek 7,4 százaléka olyan párttag, aki 1920 előtt lépett be a pártba, s kijárta az illegális és a polgárháború nagy iskoláját. A kongresszus küldötteinek 72,4 százaléka 1921—1940 között lépett be a pártba.

Az életkor szerinti megoszlás a következő: 35 éves korig — 5,9 százalék; 36—40 éves korig — 17,7 százalék; 41—50 éves korig — 61,1 százalék; 50 éven felül — 15,3 százalék.

A pártkongresszusra 37 nemzetiség küldötteit választották meg: oroszokat, ukránokat, beloruszokat, azerbajdzsánokat, grúzokat, örményeket, kazahokat, uzbekeket, turkmeneket, kirgizeket, tadzsikokat, karéleket, litvánokat, letteket, észteket, moldvaiakat, tatárokat, baskirokat, burjátokat, csuvasokat, mordvinokat, udmurtokat, oszéteket, komikat, jakutokat, marikat, dagesztániakat és másokat.

A kongresszus küldötteinek soknemzetiségű összetétele a legjobb tanubizonysága annak, hogy Lenin—Sztálin pártja az államunk népei közötti megbonthatatlan barátságot és testvéri együttműködést testesíti meg, s magasra emeli a proletár internacionalizmus zászlaját.

A kongresszus szavazati joggal rendelkező küldöttei közül 147, vagyis a küldöttek 12,3 százaléka — nő. A XVIII. kongresszuson a küldöttek 9,1 százaléka volt nő. Ezek az adatok arról a nagyszabású munkáról tanúskodnak, amelyet a párt a nőknek vezető párt-, szovjet és gazdasági munkára való kiemelése terén végzett.

Az ivanovói területi pártszervezet szavazati joggal bíró küldötteinek 50 százaléka — nő. A kozsztromai küldöttségbe — 33, a kalinyini és jaroszlavlai küldöttségbe — 25, a gorkiji és az uzbek küldöttségbe pedig 20 százalékban választottak nőket.

A XIX. pártkongresszus küldötteinek megválasztott nők közül 6 területi párttitkár, illetve a szövetségi köztársaságok élén álló Kommunista Pártok Központi Bizottságának titkára, 36 városi, körleti és kerületi pártbizottsági titkár, 7 alapszervezeti párttitkár, 10 vezető szovjetfunkcionárius, 4 vállalati igazgató, 19 kolhozelnök, 3 gép- és traktorállomás-, illetve szovhozigazgató. A női küldöttek közül 14 a Szocialista Munka Hőse, 8 Sztálin-díjas, 20 a Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetjének tagja, 26 pedig a szövetségi köztársaságok Legfelsőbb Szovjetjeinek tagja.

Meg kell említeni, hogy egyes pártszervezetekben a jelek szerint nem fordítanak kellő gondot arra, hogy nőket vezető tisztségekre léptessenek elő. Kizárólag ezzel magyarázható az a tény, hogy egyes nagylétszámú küldöttségek tagjai között igen kevés a nő. Így például a belorusz küldöttség 28 szavazati joggal rendelkező tagja között csak két nő van, holott Belorusszijában a párttagok között több mint 18 000 a nő. A krasznodári határterület pártszervezetének 12 000 nőtagja van, a kongresszusra azonban a 17 küldött közé csak egy nőt választottak. A kievi küldöttség 20 tagja között csak egy nő van. Moldva Kommunista Pártjának szavazati joggal rendelkező küldöttei között nincs egyetlen nő sem. (É l é n k s é g a t e r e m b e n.)

Engedjék meg, hogy jelentést tegyek a tanácskozási joggal részt vevő kongresszusi küldöttek összetételéről.

A kongresszusra tanácskozási joggal megválasztott 167 küldött közül 69, vagyis a küldöttek 41,3 százaléka főiskolai, 68 küldött vagyis 40,7 százaléka — még be nem fejezett főiskolai, illetve középfokú képzettséggel rendelkezik.

A párttagság idejét tekintve a tanácskozási joggal rendelkező küldöttek a következőképp oszlanak meg: 1920 előtt lépett be a pártba — 2,4 százalék; 1921—1930 között — 24,5; 1931—1940 között — 35,9; 1941-ben vagy ennél később — 37,2 százalék.

A Mandátumvizsgáló Bizottság szükségesnek tartja jelenteni, hogy a XIX. pártkongresszus küldöttei között 66 olyan küldött van, akiket a Szovjet Kormány kitűnő eredményeikért és Hazánk üdve érdekében végzett önfeláldozó munkájukért a Szocialista Munka Hőse megtisztelő címmel tüntetett ki.

Kongresszusunk munkájában 62 Szovjetunió Hőse vesz részt, akik az ellenséggel folytatott harcban dicsőséget szereztek Hazánknak, megismertették a világgal a hős Szovjet Hadsereg erejét és hatalmát. (T a p s.)

Elvtársak! A küldöttek összetétele azt mutatja, hogy a pártszervezetek a XIX. pártkongresszusra pártunk legjobb és legaktívabb tagjait küldték, azokat, akik a Nagy Honvédő Háború éveiben hőiesen harcoltak Hazánk szabadságáért és függetlenségéért, azokat, akik önfeláldozóan dolgoznak annak a nagyszerű sztálini programnak megvalósításán, amelynek célja a kommunizmus felépítése országunkban. (T a p s.)

Éljen erőben és egészségben hosszú-hosszú évekig pártunk és népünk örömeire nagy vezérünk, Sztálin elvtárs! (H o s z - s z a n t a r t ó t a p s.)

A. M. VASZILJEVSZKIJ ELVTÁRS BESZÉDE

Október 7

Elvtársak! Pártunk Központi Bizottságának beszámolója összegezi annak a hősi harcnak és azoknak a győzelmeknek nagyszerű eredményeit, amelyeket a szovjet nép a Kommunista Párt és bölcs vezérünk és tanítónk, Sztálin elvtárs vezetésével elért. (V i h a r o s t a p s.)

Malenkov elvtárs, pártunk Központi Bizottságának titkára, beszámolójában határozottan és világosan megjelölte a további utat a nagy cél, a kommunizmus országunkban folyó építésének újabb, még dicsőségesebb győzelmei felé.

Az az óriási politikai aktivitás és munkalendület, amelyel a szovjet dolgozók a XIX. kongresszust fogadták, népünk határtalan odaadását tanúsítja Lenin—Sztálin nagy pártjának ügye iránt, népünk készségét arra, hogy fáradhatatlanul harcoljon a kommunizmus diadaláért.

A Szovjet Hadsereg katonáit, tiszthelyetteseit, tisztjeit és tábournokait ugyanazok az érzések és gondolatok hatják át, mint népünket. A hadsereg kommunistái és a szovjet katonák mind a harci kiképzés és a politikai nevelés terén elért sikerekkel fogadták a XIX. pártkongresszust, s minden eddiginél szorosabban zárkóznak fel pártunk Központi Bizottsága, forrón szeretett vezérünk, a nagy hadvezér, Sztálin elvtárs körül. (V i h a r o s, h o s s z a n t a r t ó t a p s.)

A Nagy Honvédő Háború súlyos próbatételt jelentett a Szovjetunióra és fegyveres erőire nézve, sokoldalú kemény próbára tette a szovjet társadalmi és államrend szilárdságát, próbára tette Szovjet Hadseregünk erejét.

Amikor Hazánk belesodródott a második világháborúba, a Kommunista Párt, Sztálin elvtárs előrelátó politikája folytán, az ország szocialista alapokon való átalakítása érdekében végzett óriási szervezőmunka folytán, rendelkezett mindennel, ami az aktív honvédelemhez szükséges. A háború előtti években, az ország iparosítására és a mezőgazdaság kollektivizálására irányuló politika megvalósítása nyomán, az országban hatalmas gazdasági bázis jött létre, amely lehetővé tette, hogy már a háború előestéjén elsőrendű fegyverzettel lássunk el minden fegyvernemet, a háború folyamán pedig elegendő mennyiségben lássuk el minden szükségessel a frontot. A szocializmus építése során országunkban új emberek, Szovjet Hazájukat forrón szerető szovjet hazafiak nevelődtek ki, akik a háború idején a Haza védelmében rendkívül fejlett öntudatról tettek tanuságot, hihetetlen nehézségeket küzdöttek le és félelmet nem ismerve harcoltak az ellenség ellen.

A háborúelőtti sztálini ötéves tervek megvetették győzelmi alapját, megszilárdították szovjet társadalmi és államrendünket, fegyveres erőinket és lehetővé tették, hogy megnyerjük az egyik legnehezebb háborút, amelyet hazánk valaha is átélt.

A háború megkövetelte a Szovjetállamtól, hogy gyorsan leküzdje a váratlan katonai támadás okozta nehézségeket. A Kommunista Párt, a Szovjet Kormány, Sztálin elvtárs a legrövidebb idő alatt a háborús követelményeknek megfelelően szervezte át, és a háború sokrétű szükségleteinek kielégítésével kapcsolatos feladatok szolgálatába állította az egész népgazdaságot, az egész párt- és államapparátus munkáját. Ez volt az az alap, amelyre támaszkodva minden vonalon erősíthettük és fejleszthettük a háború sorsát eldöntő állandóan ható tényezőket és sikeresen semmivé tehattük az ellenségnek a váratlan támadás következtében szerzett ideiglenes előnyeit.

A háború éveiben a Szovjet Hadsereg, Sztálin elvtárs legfelsőbb főparancsnok közvetlen zseniális vezetésével, becsületesen teljesítette a Haza iránti kötelességét és elsőrendű elit-hadsereggé fejlődött.

Az ellenség ellen vívott kemény harc tüzeiben továbbfejlődött és tökéletesedett az élenjáró szovjet haditudomány, amelynek alkotója és megteremtője Sztálin elvtárs. A szovjet stratégia, a hadműveletek vezetésének művészete és a szovjet taktika a háború alatt bebizonyította mérhetetlen fölényét a kapitalista államok hadseregeinek stratégiájával és taktikájával szemben. A sztálini stratégia a Nagy Honvédő Háborúban kitűnt a stratégiai elgondolások bölcsességével és mélységével, azzal, hogy pompásan belátta magát az ellenség terveihez és elgondolásaiba, határozottan tűzte ki a célokat és minden rendelkezésre álló eszközt mozgósított a célok elérésére.

A Honvédő Háború számtalan hadműveletében aratott sikereinket, amelyeket elvezettek bennünket az ellenségeinken aratott győzelemhez, az tette lehetővé, hogy ezek a hadműveletek a nagy Sztálin elgondolásai szerint és az ő közvetlen vezetésével folytak. (T a p s.)

A második világháború befejezése után nemzetközi téren a politikai erők új megosztása jött létre. Két tábor vált világosan felismerhetővé: a bőke, demokrácia és szocializmus tábor, élén a Szovjetunióval, és az imperialista tábor, élén az Amerikai Egyesült Államokkal, a nemzetközi reakció központjával. Új világuralmi törekvések merültek fel, az amerikai imperialisták bejelentették, hogy igényt tartanak a világuralomra. Elfelejtették azokat a történelmi tanulságokat, amelyeket elődeik, a német fasiszták szolgáltatottak számukra. Nyíltan megkezdték egy újabb háború előkészítését, elsősorban a Szovjetunió és a népi demokratikus országok ellen. Ebből a célból az amerikai imperialisták agresszív tömböket tákolnak össze, feltámasztják Nyugat-Németország és Japán fegyveres erőit, hatalmas hadseregeket állítanak fel, erőltetett ütemű fegyverkezési hajszát folytatnak. Az Amerikai Egyesült Államok vezető körői különös figyelmet szentelnek az atomfegyver, a vegyi- és baktériumfegyver előállításának.

Az Egyesült Államok imperialistái háterszáguk megszilárdítása érdekében fasizálják saját országukat és a csatlós-országokat, ideológiailag megdolgozzák a lakosságot és a had-

sereget, rendőrállammá változtatják országukat. Mindez azonban nem biztosíthatja számukra a hátország szilárdságát és a hadsereg jó szellemét abban a támadó, hódító, igazságtalan háborúban, amelyre készülnek.

Sztálin elvtárs azt tanítja, hogy „... a legtapasztaltabb tábormokok és tisztek is vereséget szenvedhetnek, ha a katonák a rájuk kényszerített háborút mélységesen igazságtalannak tartják és ezért formálisan, küldetésük igazságosságába vetett hit és lelkesedés nélkül teljesítik kötelességüket a fronton”*.

A koreai háború több mint kétéves tapasztalatai ékesen bizonyítják Sztálin elvtárs e bölcs szavainak mélységes igazságát. Az amerikai imperialisták Koreában történelmükben egyedülállóan szégyenletes katonai, erkölcsi és politikai vereséget szenvedtek.

Azok az agresszív katonai tömbök és szövetségek, amelyeket az amerikai imperialisták tákolnak össze, nem lehetnek tartósak és szilárdak. Ezek a tömbök és szövetségek gyengék, mégpedig azért, mert a kapitalista országok között kiküszöbölhetetlen ellentétek vannak, mert az imperialisták előkészítette háború népellenes, igazságtalan háború.

A demokratikus tábor élén álló Szovjetunió szilárdan folytatja békeszerető külpolitikáját, leleplezi az amerikai-angol imperialisták támadó terveit, tömöríti a béke és a demokrácia minden hívét.

A Szovjetunió békeszerető külpolitikája egyáltalán nem jelenti azt, hogy a Szovjetunió katonailag gyenge. A hősi Szovjet Hadsereg, amely minden szükségessel rendelkezik ahhoz, hogy sikeresen visszavágjon bármely agresszornak, éber áll őrhelyén, éber őre a szovjet nép békés építőmunkájának, Hazánk állami érdekeinek. (T a p s.)

Sztálin elvtárs 1946 május elseji napiparancsában emlékeztetett arra, hogy békés szocialista építésünk közepette egy percre sem szabad megfeledkeznünk az újabb háborús

* Sztálin. A békéért. Szikra 1952. 91. old.

terveket szövögető nemzetközi reakció mesterkedéseiről. Ebben a napiparancsban a következőket mondta:

„Fegyveres erőinkre most nem kevésbé fontos feladat vár: éberén kell őrteni állniok a kivívott béke és a szovjet nép alkotó munkája felett, a Szovjetunió érdekei biztos támaszának kell lenniök.

E megtisztelő feladat csak Hadseregünk, Hajóhadunk és Légierőnk harcosai és parancsnokai katonai tudásának és harci erényeinek további gyarapodásával oldható meg teljes sikerrel.

A Szovjetunió fegyveres erői kötelesek napról napra emelni katonai tudásuk színvonalát, a háború tapasztalatai, a katonai tudomány és technika fejlődése alapján.”

A Szovjet Hadsereg a háborúutáni időszakban, Sztálin elvtárs útmutatásait követve, állandóan harcrakész, katonái, tisztjei és tábournokai szüntelenül tökéletesítik katonai és politikai ismereteiket, tanulmányozzák a múlt háború tapasztalatait és elsajátítják a korszerű haditechnikát.

A párt Központi Bizottsága, a Szovjet Kormány és maga Sztálin elvtárs, a békés építőmunka közepette egy pillanatra sem feledkezik meg az ország aktív védelmének erősítéséről és fejlesztéséről, és ennek az állandó gondoskodásnak nyomán komoly változások történtek a Szovjet Hadsereg korszerű fegyverekkel és haditechnikai felszereléssel való ellátása terén, ami erősen növelte a Szovjet Hadsereg harci erejét.

A negyedik sztálini ötéves terv sikeres teljesítése lehetővé tette, hogy a Szovjet Hadsereg minden fegyvernemét új, korszerű fegyverzettel lássuk el. Ez a fegyverzet minőségét tekintve lényegesen jobb annál, amellyel a Szovjet Hadsereg a Nagy Honvédő Háború idején rendelkezett, aminek következtében az egész hadsereg arculata gyökeresen megváltozott.

Az ötödik ötéves terv irányelveinek a kongresszus elé terjesztett tervezete azt mutatja, hogy az ötödik ötéves terv a békés gazdasági és kulturális építés terve. Ennek a tervnek a teljesítése egész népgazdaságunk további hatalmas fellendülését fogja eredményezni. Ebből egész világosan következik, hogy az ötödik ötéves terv még jobban meg fogja szilárdítani

az ország aktív védelmének gazdasági bázisát. Ezzel minden feltételét megteremtjük annak, hogy még jobban elláthassuk a Szovjet Hadsereget elsőrendű, korszerű haditechnikai felszereléssel, fegyverzettel és lőszerrel, mégpedig lényegesen nagyobb mennyiségben, mint a Nagy Honvédő Háború idején.

A legkevésbé sem kétséges, hogy a tudomány munkásai, továbbfejlesztve a Szovjetunió ipari technikáját, ezen az alapon még tökéletesebb haditechnikai felszerelést és fegyverzetet hoznak majd létre.

A párt Központi Bizottságának, Sztálin elvtársnak vezetésével Hadseregünk a szovjet hazafiság, a Haza, a Szovjet Kormány és Lenin—Sztálin pártja iránti határtalan odaadás szellemében, a világ minden szabadságszerető népével való barátság szellemében nevelkedik. A szovjet katonákat arra neveljük, hogy legyenek a legnagyobb mértékben éberek, szerszék a katonai szolgálatot, legyenek állandóan felkészülve a Haza megvédésére, legyenek merészek, bátrak, kitartók, aktívak a harcban, gyűlöljék izzó gyűlölettel a szovjet nép elenségeit, a háborús gyujtogatokat.

A háború után a Szovjet Hadsereg parancsnokai és politikai szervezői, pártszervezetei és komszomolszervezetei jelentős sikereket értek el a hadsereg személyi állományának politikai és katonai nevelése terén. Parancsnokaink és politikai szervezőink arra törekednek, hogy politikai és katonai nevelőmunkájukat konkrétan, céltudatosan, a csapatok által megoldandó feladatokhoz alkalmazva végezzék, hogy ez a munka fokozza a katonák éberségét, mozgósítsa őket a kitűzött feladatok megoldására, a katonai kötelesség feltétlen teljesítésének szellemében nevelje őket.

Azok közül az intézkedések közül, amelyeket a Párt és a Kormány az utóbbi években a Szovjet Hadsereg keretein belül végrehajtott, az egyik legfontosabb az egyéni felelősség további megszilárdítása volt, aminek az volt a célja, hogy növelje a parancsnok tekintélyét, a hozzá beosztottakkal szemben támasztott igényeit, a csapatok fegyelmének és állandó harci készségének fokozása érdekében.

A teljes egyéni felelősségre való áttérés már a Nagy Honvédő Háború idején lehetővé vált annak következtében, hogy a hadseregben jól kiképzett, a szocializmus ügye iránt vég-sőkig odaadó, politikailag edzett, a sztálini haditudományban jártas parancsnokok nevelődtek ki.

Azok az intézkedések, amelyeket a párt Központi Bizottsága és a Szovjet Kormány az egyéni felelősség további, még fokozottabb megszilárdítása érdekében tett, kedvező hatással voltak a parancsnokok tekintélyének növelésére és arra vezettek, hogy a csapatok körében még jobban megszilárdult a fegyelem és a rend.

A Szovjet Hadsereg katonai kiképzése annak a sztálini vezérelvnek alapján történik, amely szerint a csapatokat arra kell tanítani, amire a háborúban szükségük van. Ennek megfelelően a fő figyelmet az új haditechnika tökéletes elsajátítására fordítjuk. Gyalogosaink, tüzéreink, harcokcsizóink, utászaink és híradósaink kitartóan tanulják a gyors csapatmozdulatok és támadás taktikáját, a szívós, megingathatatlan védelem művészetét.

A Szovjet Hadsereg sikeresen tanulja meg azt is, hogyan kell előkészíteni és végrehajtani a támadásnak Sztálin elvtárs, a nagy hadvezér által kidolgozott egy kitűnő formáját — az ellentámadást. A szovjet repülők sikeresen gyakorolják a szárazföldi csapatokkal való együttműködést és a légi harc módszereit.

Helytelen volna azonban, ha megelégednénk az elért eredményekkel. Hadseregünk egész parancsnoki kara és politikai tisztjei kitartóan dolgoznak a csapatok harci kiképzésének további tökéletesítésén.

A Szovjet Hadseregnek olyan tapasztalt tábournokai és tisztjei vannak, akik határtalan odaadással viseltetnek Lenin—Sztálin pártjának ügye iránt, s kijárták a Nagy Honvédő Háború kemény iskoláját. Tisztikarunk kiválóságáról meggyőzően tanuskodik az a tény, hogy a századparancsnoktól felfelé tisztjeinknek mintegy 90 százaléka részt vett a Nagy Honvédő Háborúban. A tisztek és a tábournokok 86,4 százaléka a Kommunista Párt vagy a Komszomol tagja. A há-

borúutáni években tábornokaink és tisztjeink jelentős része ismételten részesült magasabbfokú képzésben.

A parancsnokok és vezetők mind konkrétabban foglalkoznak a káderek megismerésével, kiválasztásával és nevelésével. A kádermunka Sztálin elvtárs útmutatásainak szellemében történik, amelyek szerint fiatal, tehetséges tábornokokat és tiszteket kell kinevelni, s az arra érdemeseket merészen kell előléptetni vezető tisztségekre, a fiatal kádereket a csapatok harci és politikai kiképzésének vezetésében nagy tapasztalatokkal rendelkező régi káderekkel párosítva kell felhasználni.

A Szovjet Hadsereg nagyszámú, megfelelően kiképzett tartalékos tiszttel rendelkezik. Ezeknek a tiszteknek mintegy 60 százaléka kijárta a Nagy Honvédő Háború iskoláját.

A helyi párt- és szovjetszervezetek nagy gyakorlati támogatást nyújtanak a hadbiztonságoknak, valamint az Önkéntes Hadsereg- Légierő- és Flotta-közreműködési Szövetségnek a tartalékos tisztek katonai nevelésében. Ezt a segítséget tovább kell fokozni.

Katonai kádereink megfogadják Sztálin elvtársnak azt az útmutatását, hogy katonai téren nem szabad egyhelyben tompogni, s állandóan tökéletesítik tudásukat a szovjet tudomány és technika legújabb vívmányainak széleskörű és mindenoldalú felhasználása alapján, figyelembe véve a Nagy Honvédő Háború sokrétű tapasztalatait.

A kádereink nevelésének további megjavításával, látókörük kiszélesítésével, általános műveltségük gyarapításával kapcsolatos feladatok megoldása szorosan összefügg a háború tapasztalatainak felhasználásával, a szovjet haditudomány továbbfejlesztésével. A világ egyetlen hadserege sem rendelkezik olyan gazdag harci tapasztalatokkal, olyan élenjáró haditudománnyal, mint a mienk. Ezt a gazdagságot magunkévá kell tennünk és gyarapítanunk kell.

A Szovjet Hadseregen belüli haditudományos tevékenység a háborúutáni években sokat fejlődött. A haditudományok terén új káderek nőttek fel és bővült a komoly elméleti kutatások tárgyát képező kérdések köre.

Katonáink, tisztjeink és tábornokaink harcművészetének további tökéletesítéséért végzett munkánkban érezzük pártunk Központi Bizottságának és magának Sztálin elvtársnak állandó irányítását, segítségét és atyai gondoskodását. (T a p s.)

Eltársak! Nagyok és szépek a hős szovjet népnek a kommunizmus építését szolgáló alkotó tervei. A Szovjetunió békés fejlesztésének az ötödik ötéves tervben kitűzött új, nagyszabású programja ismét megmutatja az egész világnak a szocializmus roppant életerejét és a szocialista gazdasági rendszer döntő fölényét a kapitalista rendszerrel szemben.

A Szovjet Hadsereg éberren őrködik népünk világtörténelmi jelentőségű vívmányain, nagyszerű jelenén és még ennél is ragyogóbb jövőjén. A Szovjet Hadsereg katonai és harci kiképzésének színvonala, alkalmassága a mozgósításra és harcászatra mindenképpen feljogosít bennünket arra, hogy biztosítsuk a Pártot, a Kormányt és magát Sztálin elvtársat: hadseregünk becsülettel fogja teljesíteni a szovjet nép alkotómunkájának, a Szovjetunió állami érdekeinek védelme terén ráháruló feladatokat. (T a p s.)

A Szovjet Hadsereg erős, mert politikailag tudatos és olyan magasfokú erkölcsi és harci tulajdonságokkal rendelkezik, amilyenekkel egyetlen kapitalista ország hadserege sem rendelkezik és nem is rendelkezhet. Hadseregünk erős azért is, mert a leghaladóbb haditudomány — a sztálini haditudomány vezérli.

A Szovjet Hadsereg erejének és hatalmának forrása a szovjet társadalmi és államrend, bölcs Kommunista Pártunknak és az emberiség nagy lángelmájének, Sztálin elvtársnak vezetése. (Viharos, hosszantartó taps.)

Éljen szeretett vezérünk és tanítónk, Sztálin elvtárs, a nagy hadvezér! (Viharos, hosszantartó taps. Mindenki feláll.)

A XIX. PÁRTKONGRESSZUS IRÁNYELVEI A SZOVJETUNÍÓ FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ 1951—1955. ÉVI ÖTÖDIK ÖTÉVES TERVHEZ

M. Z. SZABUROV elvtárs előadói beszéde

Október 8

Eltársak!

Önök elé terjesztjük a Szovjetunió fejlesztését szolgáló 1951—1955. évi ötödik ötéves terv irányelveit. Az új ötéves terv folytatni fogja az előző ötéves terveknek azt a vonalát, amely a szovjet gazdaság békés fejlesztését, a szocialista gazdaságnak és a nép jólétének rendszeres növelését tartja szem előtt, s amelynek megvalósítása országunk számára fontos szakaszt jelent a szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenet útján.

A negyedik ötéves terv megvalósításával országunk nagy sikereket ért el a gazdasági és kulturális építés terén. A Szovjetunió népgazdaságának helyreállítását és fejlesztését szolgáló 1946—1950. évi ötéves terv fő feladatai a következők voltak: az ország háborúsujtotta vidékeinek helyreállítása, az ipar és a mezőgazdaság háborúelőtti színvonalának helyreállítása, majd e színvonal jelentős mértékű túlszárnyalása. Mint a negyedik ötéves terv teljesítésének eredményeiről annakidején közzétett jelentésből tudjuk, ezt a tervet sikeresen teljesítettük, legfontosabb feladatait pedig jelentősen túlteljesítettük.

A negyedik ötéves terv teljesítésével a Szovjetunió népgazdaságának háborúelőtti fejlődési színvonalát messze magunk mögött hagytuk. Az ipari termelés tekintetében az ötéves tervet határidő előtt, négy év és három hónap alatt

teljesítettük, s ennek eredményeképpen az ipar össztermelése 1950-ben 73 százalékkal magasabb volt mint a háború előtt. Az ipar fejlődésének gyors üteme következtében jelentős arányokban folytattuk a népgazdaság további technikai felszerelését és a népgazdaság minden ágát a legújabb hazai technikai felszereléssel egészítettük ki.

A mezőgazdaság terén a háborúelőtti színvonalat a mezőgazdasági növények termés hozama és össztermése, valamint az állattenyésztés hozama tekintetében jelentősen túlhaladtuk.

A fő népgazdasági ágak növekedésének megfelelően fejlődött a közlekedés valamennyi ága, és jóval felülmúltuk a teherforgalom háborúelőtti színvonalát.

A népgazdaság fellendülésének alapján növekedett a dolgozók jóléte, jelentősen túlhaladtuk a nép fogyasztásának háborúelőtti színvonalát. A Szovjetunió nemzeti jövedelme 1950-ben 64 százalékkal volt nagyobb, mint 1940-ben. Lényegesen bővült a közszükségleti cikkek termelése, pénzreformot hajtottunk végre, eltöröltük a jegyrendszert minden élelmiszerre és iparcikkre kiterjedően, nagymértékben fejlődött a kereskedelem, ismételten leszállítottuk a kiskereskedelmi árakat, még jobban megszilárdult a szovjet rubel. A munkások és alkalmazottak jövedelmének és a parasztok jövedelmének együttes összege 1940-hez viszonyítva 62 százalékkal növekedett.

A Szovjetunió népgazdaságának helyreállítását és fejlesztését szolgáló 1946—1950. évi ötéves tervet minden külső segítség nélkül, külföldi hitelek nélkül, a belső erőforrásokra támaszkodva teljesítettük. A terv teljesítésében és túlteljesítésében döntő szerepe volt a nagy Sztálin irányításával a Kommunista Párt által vezetett szovjet nép önfeláldozó munkájának. (T a p s.) A negyedik ötéves terv sikeres teljesítése a szocialista rend további megszilárdulására vezetett, és a Szovjetunió új, nagy győzelme volt, amely biztosította a szocialista állam hatalmának további növekedését.

A negyedik ötéves terv sikeres teljesítése lehetővé teszi, hogy elfogadjuk az ötödik ötéves tervet, amely biztosítja a

népgazdaság valamennyi ágának további fellendülését, a dolgozók anyagi jólétének emelkedését, az egészségügy fejlesztését és a nép kulturális színvonalának emelését.

Az ötödik ötéves terv irányelveinek legfontosabb feladatait a következő mutatószámok jellemzik.

I. AZ ÖTÖDIK ÖTÉVES TERV FELADATAI AZ IPAR TERÉN

Az ötödik ötéves terv irányelvei előírják, hogy az ipari termelés színvonalának 1955-ig 1950-hez viszonyítva mintegy 70 százalékkal kell emelkednie. Ez azt jelenti, hogy az ötödik ötéves terv végére az ipar össztermelése háromszorosan fogja felülmúlni a háborúelőtti színvonalat. Az öt év alatt az egész ipar össztermelésének évi átlagos növekedési ütemét körülbelül 12 százalékbán, ezen belül a termelési eszközök termelésének növekedési ütemét 13 százalékbán, a fogyasztási cikkek termelésének ütemét pedig 11 százalékbán állapítjuk meg. Az előző ötéves tervben az ipar össztermelésének növekedési üteme gyorsabb volt. Annak, hogy az ötödik ötéves tervben az ipari termelés növekedési üteme valamivel lassúbb, mint az előző ötéves tervben, egyrészt az a magyarázata, hogy az iparban befejeződtek a helyreállítási munkálatok, amikor a termelés gyors növekedését a helyreállított vállalatok révén értük el, másrészt pedig az, hogy az új ötéves tervben a termelés minőségének további jelentős javítására és a választék bővítésére van szükség. Ugyanakkor szem előtt kell tartanunk, hogy az új ötéves tervben az össztermelés növekedése terén minden százaléknak majdnem kétszerakkora össztermelés felel meg, mint az előző ötéves tervben.

Az ipar és az egész népgazdaság növekedésének alapja a kohászat. Az ötödik ötéves terv irányelvei 1955-re 1950-hoz képest a következő növekedési arányokat állapítják meg: nyersvastermelés — körülbelül 76 százalék, acéltermelés — 62 százalék, hengerelttermékek termelése — 64 százalék. A hengerelttermékek termelésének az öt évre tervezett növe-

kedése felülmúlja a hengerelttermékek egész 1940. évi termelését. Az építkezés és a gépgyártás szükségleteinek teljesebb kielégítése érdekében növelni kell a hiánycikkek közé tartozó hengerelttermékfajták — a durvalemezacél, a nemesacél, a gömbvas és a rozsdamentes lemezacél — gyártását, továbbá fejleszteni kell a gazdaságos fajtájú és választékú hengerelttermékek termelését, növelni kell a különleges acél-fajták és ötvözetek termelését, javítani kell minőségüket.

A vas- és acéltermelés említett növelésének legfontosabb feltétele az, hogy tovább javítsuk a kohászati vállalatok meglevő kapacitásának kihasználását. Ebből a célból az irányelvek előírják, hogy dolgozni kell a kohászati folyamatok további gyorsításán, e folyamatok ellenőrzésének automatizálásán és a kohóművek munkaigényes termelőfolyamatainak gépesítésén.

Új vaskohászati üzemeket kell építeni, a meglevőket pedig bővíteni kell — ezen a téren nagy terv vár megvalósításra. Az ötödik ötéves terv keretében a negyedik ötéves tervhez viszonyítva nagyobb mértékben kell növelni a termelési kapacitást új termelőegységek üzembehelyezése útján, mégpedig a nyersvastermelés terén körülbelül 32 százalékkal, az acélgyártás terén 42 százalékkal, a hengerelttermékek termelése terén legalább kétszeresével, a kokszttermelés terén 80 százalékkal, a vasérckitermelés terén pedig háromszorosával többet kell üzembehelyezni. A déli, az uráli, a szibériai, a központi és az északnyugati területek vaskohászatának továbbfejlesztése mellett biztosítanunk kell a Kaukázusontúl kohászati inarának fejlesztését is. Műszaki és kutató munkákat kell végezni továbbá a Karél-Finn Köztársaságban a vasérclelőhelyeket illetően.

Jelentősen bővíteni kell a színesfémek termelését. Az öt év alatt a finomított réz termelése mintegy 90 százalékkal, az ólomé 2,7-szeresére, az alumíniumé legalább 2,6-szeresére, a cinké 2,5-szeresére, a nikkelé 53 százalékkal, az ón termelése pedig 80 százalékkal fog növekedni. A színesfémek termelésének növelésével egyidejűleg tovább tökéletesítjük és bevezetjük azokat az új technológiai folyamatokat, amelyek

biztosítják a kiváló minőségű fémek termelésének növelését. A színesfémek termelésével összefüggő feladatoknak megfelelően a bányamunkák és a munkaigényes termelőfolyamatok minden módon való géposítása mellett fejlesztünk kell a színesfémkohászat nyersanyagbázisát, s jelentékenyen meg kell javítanunk a kohászati üzemek munkáját az érc kihasználása tekintetében.

A termelés növelésére és a technika fejlesztésére előírt ütem betartásának a népgazdaság valamennyi ágában igen fontos feltétele az ország további villamosítása. A villamosenergia-termelés 1955-re 1950-hez viszonyítva mintegy 80 százalékkal növekszik. Ez lehetővé teszi, hogy a termelési folyamatok automatizálásának nagyarányú fejlesztésével, továbbá az elektromos hevítés és az elektrolízis új módszereinek további bevezetésével emeljük az ipar villamosításának színvonalát, jelentősen bővítsük a villamosenergia alkalmazását a mezőgazdaságban, megvalósítsuk a vasutak további villamosítását és növeljük a lakosság mindennapi szükségleteit szolgáló villamosenergia termelését.

A villamosenergia-termelés tervezett növelésének biztosítása, továbbá az erőműrendszerek teljesítőképességi tartalékainak növelése céljából az áramfejlesztő telepek teljesítőképességének növelése terén gyors ütemet írtunk elő. Az öt év alatt az áramfejlesztő telepek együttes teljesítőképessége körülbelül kétszerezésére, a vízierőműveké pedig háromszorosára fog növekedni. Ugyanakkor a hőerőművek teljesítőképességének növelését elsősorban a meglevő erőművek bővítésével kell biztosítanunk.

Az ötödik ötéves tervben a kormány határozatai értelmében nagy arányokban építünk vízierőműveket és a helyi fűtőanyagforrásokra támaszkodó hőerőműveket.

Az épülő vízierőművek közül mindenekelőtt a Volgán épülő kujbisevi és sztálingrádi vízierőművet, valamint a Dnyeperen épülő kahovkai vízierőművet kell megemlíteni. A 2 100 000 kilowatt kapacitású kujbisevi vízierőművet 1955-ben kell üzembehelyezni. Ez komoly mértékben fokozza majd a központi területek és a Volgavidék villamosenergia-ellátását.

Tervbe vettük, hogy egy 400 000 volt feszültségű távvezetékét építünk a kujbisevi vízierőműtől Moszkváig. Ilyen építkezések mind a mai napig ismeretlenek az erőműépítés nemzetközi gyakorlatában. A kujbisevi vízierőművel együtt az ötödik öt-éves tervben olyan nagy vízierőműveket kell még építeni, mint a Kama-vízierőmű, a gorkiji, a mingecsaui, az utszykamenogorszki és más vízierőművek, amelyeknek az ötödik ötéves terv keretében üzembehelyezendő kapacitása mintegy kétmillió kilowatt. Ezenkívül más, kerületi és helyi vízierőművek is épülnek. Nagy arányokban folyik a sztálingrádi, a kahovkai és a novoszibirszki vízierőmű építése, és hozzáfogunk újabb nagy vízierőművek építéséhez is. Így megkezdjük a Volgán a csebokszári, a Kamán a votkinszki, az Irtisen a buhtarmai vízierőmű és több más vízierőmű építését. Meg kell kezdenünk Az Angara-folyó vízi energiájának komplex-hasznosítására irányuló munkálatokat, hogy az olcsó villamosenergia és a helyi nyersanyagforrások alapján fejleszthessük az alumíniumipart, a vegyiipart, az ércbányászatot és más iparágakat.

A déli területek, az Urál és a Kuznyeck-medence áramellátásának számottevő megjavítása céljából tervbe vettük, hogy jelentősen növeljük ezeken a vidékeken a kerületi és üzemi hőerőművek kapacitását. Nagy villamoserőművek mellett kis és közepes erőműveket is kell építenünk, hogy megjavítsuk a városok és kerületek áramellátását, a városok és az iparvállalatok távfűtésének nagyarányú fejlesztése céljából pedig feltétlenül további hőerőműközpontokat kell építenünk.

A nagy hőerőműveknél általában nagynyomású kazánokat és turbinákat fogunk üzembehelyezni. Nagy arányokban fogjuk automatizálni a villamoserőművek termelési folyamatait.

Az ötéves terv irányelvei az ásványolajipar további jelentős fejlesztését írják elő. Az ásványolajtermelés az öt év alatt mintegy 85 százalékkal fog növekedni. Ennek biztosítása érdekében fokoznunk kell a fűrészi munkálatokat, el kell érünk az új kút-fűrészi módszerek széleskörű bevezetését, nagy arányokban kell alkalmaznunk az ásványolajrétegek nyomásának fenntartására irányuló módszereket, alapjában be kell fejez-

nünk az ásványolajkitermelési folyamatok automatizálását. Az ásványolajtermelés nagy tervének megvalósítása megköveteli, hogy feszített ütemben fejlesszük az ásványolajfeldolgozó ipart, és hogy a lehető legközelebb vigyük az olajtermékfeldolgozó vidékekhez. Az öt év alatt az ásványolajfeldolgozó üzemek kapacitását az ásványolaj elsődleges feldolgozása terén mintegy kétszeresére, a krakkolás terén pedig 2,7-szeresére növeljük. Emellett el kell sajátítani és be kell vezetni az ásványolaj intenzív feldolgozásának új módszereit, amelyek biztosítják a nyert fehértermékek mennyiségének jelentős növelését. Nagy mértékben kell fejleszteni az ásványolaj és az olajtermékek csővezetékek útján történő szállítását. A mesterséges üzemanyag termelésének fejlesztése céljából az ország keleti vidékein hatalmas vállalatokat kell üzembehelyezni.

Az ötödik ötéves terv biztosítja a gázipar további nagyarányú fejlődését. A földgáz, az olajjal együtt feltörő gáz, valamint a szénből és égőpalából nyert gáz termelését az öt év alatt körülbelül 80 százalékkal növeljük. Nagyobb arányokban fogjuk felhasználni a gázt a mindennapi szükségletekre, gépkocsi-üzemanyagként és vegyitermékek előállítására.

A szénbányászat a Párt és a Szovjet Kormány nagy és mindenre kiterjedő támogatása folytán jelentős mértékben fejlődött a háborúutáni években, s mint tudjuk, teljesen kielégíti a népgazdaság szükségletét. Az új ötéves terv a széntermelés körülbelül 43 százalékos növelését irányozza elő. A szénipar igen fontos feladata, hogy biztosítsa a kokszolható szenek termelésének gyorsabb növekedését, valamint a szén dúsításának jelentős fokozását. A kokszolható szénfajták termelését öt év alatt legalább 50 százalékkal, a szén dúsítását pedig körülbelül 2,7-szeresére növeljük. A terv szerint a szénbányászat terén a negyedik ötéves tervhez viszonyítva körülbelül 30 százalékkal több termelőegységet helyezünk üzembe. A széntermelés előírt növelésének, a termelékenység emelésének és a szénbányászatban foglalkoztatott munkások munkájának megkönnyítése céljából a terv előírja a szénlelőhelyek kiaknázási módszereinek megjavítását, a szénkitermelés loginkább munkaigényes folyamatainak — a frontfejtéseknél a szénfel-

rakásnak, továbbá az előkészítő munkálatoknál a szén és a meddő kőzet rakodásának — gépesítését, továbbá a legújabb gépek és gépi berendezések széleskörű bevezetését a szénkitermelés gépesítésének növelése céljából.

Továbbfejlődik a tőzeg- és az égőpalaipar. Az öt év alatt a tőzegtermelés 27 százalékkal, az égőpala-termelés pedig 2,3-szeresére fog növekedni — az utóbbi elsősorban az Észt Szovjet Szocialista Köztársaságban.

Abban, hogy biztosíthassuk a népgazdaság fejlesztésének gyors ütemét, valamint az ipar, a közlekedés és a mezőgazdaság technikai felszerelésének további megújítását, óriási szerepe van a gépgyártásnak. Ennek megfelelően az ötödik ötéves terv a gépgyártás további gyors növelését írja elő. Az ötéves terv folyamán a gépgyártás, valamint a vas- és fémfeldolgozó ipar termelése körülbelül kétszeresére fog növekedni. A gépgyártás különösen fontos feladata a villamoserőművek, a vas- és színesfémkohászati vállalatok, az ásványolajfeldolgozó és a mesterséges üzemanyagot előállító vállalatok teljes ellátása gépi berendezésekkel. A legfontosabb berendezési fajták termelését a negyedik ötéves tervhez viszonyítva a következő arányokban szándékozunk növelni: a gőz- és vízturbinákét körülbelül 4,3-szeresére, a hengerműberendezéseket 2,8-szeresére, az olajipari berendezéseket 5,2-szeresére.

Tervbe vettük továbbá, hogy jelentősen növeljük a vegyipari berendezések, az emelő- és szállítóberendezések, különösen a kohóipari daruk és nagy teherbírású villamos híddaruk termelését; az építőanyagok termeléséhez szükséges komplett berendezések termelését; az automatikus könnyű- és élelmiszeripari berendezések, különösen a szövőgépek termelését; az újfajta mezőgazdasági gének és a fakitermeléshez szükséges felszerelés, továbbá a cellulóze-, papír- és fafeldolgozóipari berendezések termelését.

A fővonali mozdonyok, motorosmozdonyok, villamosmozdonyok és a vasúti kocsik gyártását a vasúti közlekedés szükségleteinek megfelelően állapítjuk meg.

Növekedni fog a traktorok és gépkocsik, különösen a nagy-

teherbírású Diesel-motoros és a gázgenerátoros gépkocsik gyártása.

Tervbe vettük, hogy jelentős mértékben fejlesztjük a tengeri kereskedelmi flotta, a folyami utasszállító flotta és a halászflootta céljait szolgáló hajóépítést.

Jelentősen tovább kell fejleszteni a szerszámgépek és precíziós gépek gyártását, mert elsősorban ezek fejlettségi színvonalától függ az, hogy a népgazdaságot technikailag első helyen álló felszereléssel lássuk el.

Az ötödik ötéves terv éveiben az ipar jóval több nagyteljesítményű fémforgácsológépet és kovácsoló-sajtológépet kap, mint az előző ötéves terv éveiben, többek között nagy és egyedi gyártású szerszámgépet körülbelül 3,6-szer, nagypontosságú (precíziós) szerszámgépet négyszerannyit. Ez lehetővé teszi, hogy nagy mértékben növeljük a technikailag tökéletesebb szerszámgépfajták százalékarányát, biztosítsuk a gépgyártás technikai színvonalának további emelkedését, s garantáljuk a technikailag tökéletes gépek és berendezések olyan mennyiségű gyártását, mely kielégíti a Szovjetunió és a baráti népi demokratikus országok népgazdaságának szükségleteit.

A modern nagyüzemi gépgyártás viszonyai között egyre nagyobb jelentőségre tesz szert a műszergyártás. A műszergyártás szükséges és fontos kiegészítője az olyan bonyolult gépek gyártásának, amelyek vezérlése, akárcsak a modern technológiai folyamatok irányítása, lehetetlen műszerek nélkül. A műszergyártás növekedése egyszersmind visszatükrözi a technikai haladás egyik legfontosabb területének, a termelés automatizálásának fejlettségi fokát. Az irányelvek előírják, hogy az irányító és ellenőrző, automatikus és távvezérlő műszerek gyártását az öt év alatt mintegy 2,7-szeresére kell növelni.

A gépgyártás minden ágának jelentős fejlődése lehetővé teszi, hogy az ötödik ötéves terv folyamán alapjában befejezzük az iparban és az építőiparban a nehéz és munkaigényes folyamatok gépesítését, ami hatalmas vívmány lesz a népgazdaság további technikai felszerelése, a termelékenység emelése és a dolgozók munkájának megkönnyítése terén.

A vegyiparban a sződa, a műgumi és a műtrágya terme-

lése terén kell elérni a leggyorsabb ütemű növekedést. A kalcinált szóda termelését 1950-hez viszonyítva körülbelül 84 százalékkal, a marónátronét 79 százalékkal, a műgumiét 82 százalékkal, a műtrágyáét pedig 83 százalékkal növeljük. Jelen-tős mértékben meg kell növelnünk a teljesítőképességet az ammóniák, a kénsav, a műgumi, a szintetikus szesz, a szóda, a műtrágya, a növényvédő szerek és a mezőgazdasági növények terméshozamának nagyfokú növekedését biztosító szemesés műtrágyák termelése terén. Fokozni kell továbbá a műanyagok, a festőanyagok, és a műselyem-alapanyagok termelését, bővíteni kell az egyéb vegyitermékek választékát és fejleszteni kell a színesfémpótló műanyagok termelését.

A faipar még mindig elmarad a népgazdaság növekvő szükségleteitől. Feladatunk az, hogy felszámoljuk ezt az elmaradást. Az öt év alatt a szerfa kitermelését körülbelül 56 százalékkal, a fűrészelt faanyag termelését pedig 50 százalékkal kell növelnünk. Ugyanakkor nagy mértékben át kell helyeznünk a fakitermelést az erdőben bővelkedő vidékekre, különösen az északi vidékekre, az Urálba, Nyugat-Szibériába és a Karél-Finn Szovjet Szocialista Köztársaságba, s csökkentenünk kell az erdők irtását az ország erdőben szűkölködő vidékein. A fakitermelés igényjellegét csökkenteni kell. A fakitermelő vidékeken újjá kell alakítani a meglevő erdőgazdaságokat, új, gépesített erdőgazdaságokat kell létesíteni, s állandó munkásokat kell biztosítani számukra. Ugyanakkor tovább kell fejleszteni a fakitermelő munkák komplex-gépesítését, meg kell javítani a termelés szervezését, a gépek kihasználását, emelni kell a fakitermelő munka termelékenységét. A fűrészelt faanyag termelésének növelése céljából az új fakitermelő vidékeken új fűrésztelepeket kell üzembehelyezni, mégpedig olyan mértékben, hogy együttes teljesítőképességük mintegy nyolcszorosa legyen a negyedik ötéves terv idején üzembehelyezett fűrésztelepek teljesítőképességének.

Minden módon fejlesztenünk kell a papír-, cellulóze-, bútort-, furnírulemez, favegyészeti és hidrolízist alkalmazó ipart.

Nagy feladatok állnak az építőanyagipar előtt. Az előírányzott beruházási terv megvalósítása megköveteli, hogy a

fő építési anyagok gyártását az öt év alatt legalább kétszerezésére növeljük, megjavítsuk minőségüket és bővítsük választékukat. A cementgyártást körülbelül 2,2-szeresére, a falazóanyagok gyártását 2,3-szeresére, a palagyártást 2,6-szeresére, a puha tetőfedő anyagok gyártását 70 százalékkal, a cserépgyártást háromszorosára kell növelni. Ugyanakkor jelentős mértékben növelni kell az új, kiváló minőségű és tökéletes díszítő- és burkolóanyagok gyártását, továbbá a kerámiából, gipszből, betonból és vasbetonból előregyártott épületelemek és szerkezetek gyártását, ami elengedhetetlen az építőipar nagyipari módszereinek fokozottabb alkalmazásához és az építkezés önköltségének csökkentéséhez.

A nehézipar és a mezőgazdaság fejlődése alapján az ötödik ötéves tervben biztosítanunk kell a közszükségleti cikkek gyártásának gyors fejlődési ütemét. A mezőgazdasági nyersanyagtartalékok lehetővé teszik, hogy az öt év alatt a könnyű- és az élelmiszeripar termelését legalább 70 százalékkal növeljük. Ezen belül a pamutszövetek gyártását 1955-re 1950-hez viszonyítva körülbelül 61 százalékkal, a gyapjuszövetek gyártását 54 százalékkal, a bőrlábbeli gyártását 55 százalékkal, a hústermelést 92 százalékkal, a halászat hozamát 53 százalékkal, a kristálycukorgyártást 78 százalékkal, az állati zsiradékok termelését 72 százalékkal, a növényi olajok termelését 77 százalékkal, a konzervgyártást pedig 2,1-szeresére növeljük.

Nagyszámú könnyű- és élelmiszeripari üzemet létesítünk: pamutipari kombinátokat, gyapotfeldolgozó üzemeket, műrostgyárakat, selyem-, konfekcióipari és kötszövőüzemeket, bőr- és cipőgyárakat, cukorgyárakat, olajütőket, zöldség- és főzelékszárító, édesipari, konzervipari üzemeket, sörgyárakat, borászati, hús-, hal-, vaj- és sajtipari üzemeket.

Jelentős mértékben kell bővítenünk továbbá a közszükségleti cikkek, háztartási és gazdasági eszközök, helyi építőanyagok gyártását a helyiipari vállalatokban és kisipari szövetkezetekben. A helyiipari vállalatok és kisipari szövetkezetek termelése az öt év alatt körülbelül 60 százalékkal fog növekedni. A helyi Szovjeteknek e program megvalósítása érdekében meg kell javítaniok a helyiipar és a kisipari szövet-

kezetek irányítását abból a célból, hogy teljesebben használják ki a helyi nyersanyagot és az állami nagyipar hulladékait, bővítsék azoknak a közszükségleti cikkeknek a választékát, amelyek iránt kereslet mutatkozik a lakosság körében, emeljék a gyártmányok minőségét, biztosítsák ezek önköltségének csökkentését és javítsák a helyiipari vállalatok és a kisipari szövetkezetek műhelyeinek a lakosság mindennapi szükségletei kielégítését szolgáló munkáját.

A népgazdaság érdekei megkövetelik a választék további bővítését és a gyártmányok minőségének komoly javítását minden iparágban. Teljesen megengedhetetlen egyes üzemeknek az a gyakorlata, hogy a gyártmányok minőségére és választékára vonatkozó előírások rovására teljesítik túl a termelés növelésének tervét. A gyártmányok minőségének javítása iparunk elsőrendű feladata. A gyártmányok minőségének javítása biztosítja az anyagkészletek gazdaságosabb kihasználását, a szabványtól eltérő készítmények előállításával kapcsolatos veszteségek csökkentését. Különösen nagyjelentőségű a közszükségleti cikkek minőségének emelése és választékának kibővítése. A szovjet fogyasztó jogosan támaszt egyre fokozottabb követelményeket a gyártmányok minőségével és választékával szemben. Iparunk köteles maradéktalanul kielégíteni a lakosság e növekvő igényeit és elkerülni az olyan cikkek gyártását, amelyek iránt a fogyasztók körében nem mutatkozik kereslet.

A gyártmányok kiváló minőségének biztosítása érdekében szélesebb körben kell bevezetni a korszerű követelményeknek megfelelő állami szabványokat, továbbá hatékonyabban kell alkalmazni a prémiumrendszert és a vállalatok anyagi-műszaki ellátását a terv cikkenkénti és választékszerinti teljesítése céljából.

Az ötéves tervben kitűzött feladatok teljesítésének az ipari termelés terén igen fontos feltétele, hogy az élenjáró normák bevezetése alapján és az egyes vállalatoknál észlelhető s a berendezés teljes kihasználását akadályozó szűk keresztmetszetek leggyorsabb felszámolásával a legteljesebben kihasználjuk a termelési kapacitást. Meg kell jegyeznünk, hogy a negyedik

ötéves terv számos iparágra vonatkozóan a termelési kapacitás kihasználásával kapcsolatban túlságosan kis feladatokat tűzött ki, s ezeket a terv teljesítése során jelentős mértékben túlteljesítették. Vonatkozik ez elsősorban a vaskohászatra és a vegyiparra. Egyes iparágakban még most is előfordul, hogy a vállalatok kapacitását a ténylegesnél alacsonyabbra értékelik. A minisztériumok azáltal, hogy nem fedik fel ezeknél a vállalatoknál a meglevő kapacitás-tartalékokat, korlátok közé szorítják számos igen fontos gyártmányfajta termelésének fejlesztését.

Az, hogy a minisztériumok a ténylegesnél alacsonyabbra értékelik a termelési kapacitást és a gépi berendezés kihasználási normáit, nemcsak a gyárak és üzemek kihasználásánál, hanem az épülő vállalatok műszaki tervében is megmutatkozik. Szép számban találkozunk olyan esetekkel, amikor az üzem még csak épülőben van, s a műszaki tervében megállapított kapacitása máris felülvizsgálatra szorul, mert az minden további költség nélkül növelhető.

A termelési kapacitásnak a ténylegesnél alacsonyabbra értékeléséért nem kis mértékben a tervező szervek felelősek. A Szovjetunió Állami Tervbizottságának meg kell javítania a kapacitás-tartalékok felfedezésére és állami megrendelésekkel való teljes kihasználásukra irányuló munkáját, határozottabb harcot kell folytatnia a termelési tervek leszállítását előző mindenféle szűklátókörű reszort-törökvés ellen.

Országunk hatalmas termelési apparátussal rendelkezik, amelyet a sztálini ötéves tervek éveiben hoztunk létre és amelyet élenjáró technikával, valamint nagyszámú, gazdag munkatapasztalattal rendelkező szakképzett munkással, mérnökkel és technikussal láttunk el. Ez nagy lehetőségeket nyújt arra, hogy rendszeresen növeljük a termelést a meglevő termelési kapacitás jobb kihasználása útján. Az új ötéves terv előirányzata szerint ezen az úton jelentős mennyiségű termékhez jutunk. Így például 1955-ben a névsvastermelés öt év alatti növekedésének mintegy 30 százalékát a meglevő nagyolvasztók kihasználásának megjavítása útján kell biztosítanunk; a széntermelés egész növekedésének körülbelül 25 szá-

zalékát a szénbányák jobb kihasználása útján; a cementtermelés egész növekedésének körülbelül 30 százalékát pedig a cementgyárak teljesebb kihasználása útján. Nem kisebb jelentőségű a kapacitás kihasználásának megjavítása más iparágakban sem.

A meglevő termelési kapacitás jobb kihasználása mellett az új ötéves terv az iparban nagyarányú beruházási programot ír elő.

Az ötödik ötéves terv az ipari termelés előirányzott növekedésének megfelelően az állami beruházások körülbelül kétszeres növelését írja elő az iparban, a negyedik ötéves tervhez viszonyítva. A beruházások különösen nagymértékű növelését kell előirányozni a kohászat, a villamoserőművek, az ásványolajipar, valamint a könnyűipari vállalatok fejlesztésére. A beruházási tervnek nemcsak jelentős számú új vállalat és aggregátum üzembehelyezését kell biztosítani, hanem a meglevő vállalatok kapacitásának növelését is, az aggregátumok újjáalakítása, új berendezések létesítése, a termelés gépesítése és a technológiai folyamatok javítása útján. A termelési kapacitásnak a meglevő vállalatok kibővítése útján történő növekedése az új ötéves tervben, az a legfontosabb tartalék, amely biztosítja, hogy a legkisebb költséggel növeljük a termelést. A beruházási tervben a kohászati vállalatok, villamoserőművek, ásványolajfeldolgozó üzemek, szénbányák és műtrágyagyárak építésénél tartalékokat is kell előirányozni, hogy az elkövetkező években biztosítsuk ezeknek az iparágaknak szükséges fejlődését.

Az új ötéves tervben meg kell javítani az iparvállalatok építésének földrajzi elhelyezését, hogy az ipar még közelebb kerüljön a nyersanyag- és fűtőanyagforrásokhoz. Ez lehetővé teszi az észszerűtlen és rendkívül nagy távolságra irányuló vasúti teherszállítások megszüntetését.

A népgazdaság növekvő nyersanyag- és fűtőanyagszükségletének kielégítése céljából az ötödik ötéves terv előírja a természeti kincsek felkutatására irányuló munkák további fokozását, a hasznos ásványok, elősorban a színes- és ritka-

fémek, a kokszolható szén, a bauxit, az ásványolaj, a dús vasérc és más ipari nyersanyagfajták készleteinek felfedését.

Az ipar és a népgazdaság más ágai terén az építkezési terv sikeres végrehajtásának igen fontos feltétele az építőipar további fejlesztése, a meglevő szervezetek megszilárdítása és bővítése, valamint új építőszervezetek létesítése a nagy építkezések körzeteiben.

Ma az építőipar hasonlíthatatlanul nagyobb és bonyolultabb feladatok megoldására képes, mint az elmúlt években. A háborúutáni években olyan nagy építőszervezeteket létesítettünk, illetve bővítettünk ki jelentős mértékben, mint a Nehézipari Üzemépítési Minisztérium, amely főleg vas- és színesfémkohászati üzemeket épít, a Gépgyárépítési Minisztérium, továbbá a villamoserőműveket, ásványolajipari üzemeket, földalatti és külszíni fejtési szénbányaüzemeket, vasutakat és gépkocsiutakat, földalattikat, felhőkarcolókat és egyébeket építő hatalmas építőszervezetek. Az Építésügyi Népbiztosság alapján megszervezett Nehézipari Üzemépítési Minisztérium jelenleg kétszer-, a Gépgyártási Minisztériummal együtt pedig több mint háromszorannyi építő és épületszerelő munkát végez el, mint 1940-ben az Építésügyi Népbiztosság. A Villamoserőművek Minisztériumának építőszervezetei jelenleg több mint ötszörannyi építő és épületszerelő munkát végeznek el, mint 1940-ben.

Mindamellett feltétlenül szükség van az építőszervezetek további komoly megerősítésére. Az ötéves terv irányelvei előírják, hogy megerősítsük elsősorban a Nehézipari Üzemépítési Minisztérium, a Villamoserőművek Minisztériuma, az Ásványolajipari Minisztérium, a Szénbányászati Minisztérium és a Közlekedésügyi Minisztérium építőszervezeteit, továbbá a vegyipari üzemeket építő építőszervezeteket és a Gépgyárépítési Minisztérium építőszervezeteit, amelyek energetikai és kohászati berendezéseket, ásványolajipari berendezéseket, nagy és egyedi gyártású szerszámgépeket, nehéz kovácsoló-sajtológépeket, emelő- és szállítóberendezéseket előállító üzemeket építenek.

Biztosítani kell a nagyipari építési módszerek széleskörű bevezetését, az építőelemek, szerkezetek, beton, habarcs és más félgyártmányok gyári előállításának minden módon való kibővítését. Ezzel kapcsolatban az irányelvek előírják a fém-szerkezeteket gyártó üzemek teljesítőképességének legalább kétszeresére való növelését és megfelelő számú üzem építését előregyártott vasbetonszerkezetek gyártása céljából, a meglevő kőbányák kibővítését és kerületi jelentőségű új bányák nyitását a kő, törmelékkő, kavics és homok kitermelésének és feldolgozásának, továbbá a természetes kőzetből való kockakő készítésének komplex-gépesítése alapján.

Gépesíteni kell a fő építőmunkákat és biztosítani kell az egyes folyamatok gépesítéséről az építőmunkák komplex-gépesítésére való áttérést. Az öt év alatt körülbelül két és félszeresére kell emelni az építkezéseknél az eszkavátorállományt, háromszorosára a szkréperállományt, négyszeresére a talajgyaluállományt, négy és félszeresére a mozgódaruállományt. Az építések vezetői kötelesek jelentősen megjavítani az egyre növekvő gép- és gépezetállomány kihasználását.

Meg kell javítani az építésügy terén a tervezést, a tervezésnél el kell kerülni a túlméretezést, csökkenteni kell a tervezés időtartamát és idejekorán el kell látni az építőipart tervekkel és költségvetésekkel. Ennek érdekében szakképzett káderekkel kell megerősíteni a tervezőszervezeteket és az építés terén széles körben kell alkalmazni a típustervezést.

II. AZ ÖTÖDIK ÖTÉVES TERV FELADATAI A MEZŐGAZDASÁG TERÉN

A mezőgazdaság terén a fő feladat továbbra is valamenyny mezőgazdasági növény terméshozamának növelése, a közös állatállomány szaporítása és produktivitásának egyidejű jelentős emelése, továbbá a földművelés és az állattenyésztés össz- és árutermelésének fokozása a kolhozok közös gazdaságának további megszilárdítása és fejlesztése útján, a szovhozok, a gép- és traktorállomások munkájának megjavítása az

élenjáró technika és a korszerű földművelési módszerek meghonosítása alapján.

A gabonafélék összterméshozamának öt év alatti növekedését 40—50 százaléokban állapítottuk meg, ezen belül a búzatermelésnek 55—65 százalékkal kell növekednie; a magvasgyapottermelés 55—65 százalékkal, a rostlentermelés 40—50 százalékkal, a cukorrépatermelés 65—70 százalékkal, a napraforgótermelés 50—60 százalékkal fog növekedni. A burgonya, a kender, a dohány, a mahorka és más növények termelésének hozama ugyancsak növekedni fog. Továbbfejlődik a kertészet, a szőlészet, a citromfélék termesztése és a selyemhernyótenyésztés.

Gyors fejlődési ütemet állapítunk meg az állattenyésztés terén. A hús és szalonna mennyisége 1955-re 1950-hez viszonyítva 80—90 százalékkal, a tejtermelés 45—50 százalékkal, a gyapjútermelés pedig 2—2,5-szeresére fog növekedni. Moszkva, Leningrád, valamint más nagyvárosok és ipari központok zöld övezetében növekedni fog a zöldség- és főzelékfélék, a burgonya, valamint a tej, hús és tojás termelése.

Földművelésünknek még magasabb hozamúvá és szakszerűbbé kell válnia, amelyben fejlett a szálatakarmánynövények termesztése és helyesen alkalmazzák a vetésforgókat, s amelyben nagyobb az ipari és takarmánynövények, a zöldség- és főzelékfélék és a burgonya vetésterületének részaránya.

Az ötödik ötéves terv a mezőgazdasági növények terméshozamának jelentékeny növelését irányozza elő és megjelöli az ország egyes fő vidékeinek ezzel kapcsolatos feladatait.

Ezek a feladatok a következők:

Emelni kell a gabonafélék hektáronkénti terméshozamát, mégpedig: Dél-Ukrajnában és Észak-Kaukázusban 20—22 mázsára, az öntözött földeken pedig 30—34 mázsára; a Volga-vidéken 14—15 mázsára, az öntözött földeken 25—28 mázsára; a Központi Feketeföld-területeken 16—18 mázsára, az öntözött földeken 30—34 mázsára; a nem-feketeföldű övezetben 17—19 mázsára; az Urálban, Szibériában és Északkelet-Kazahsztánban 15—16 mázsára, az öntözött földeken 24—26 mázsára; a

Kaukázusontúl 20—22 mázsára, az öntözött földeken 30—34 mázsára; a rizs terméshozamát az elárasztott földeken hektáronként 40—50 mázsára kell emelni.

A gyapot hektáronkénti terméshozamát Közép-Ázsiában és Dél-Kazahsztánban 26—27 mázsára; a Kaukázusontúl 25—27 mázsára, az európai rész déli vidékeinek elárasztott földjein 11—13 mázsára, az el nem árasztott földeken pedig hektáronként 5—7 mázsára kell emelni.

Fel kell emelni a hektáronkénti terméshozamot:

a rostlennél a nem-feketeföldű övezetben 4,5—5,5 mázsára, az Urálvidéken és Szibériában 4—5 mázsára;

a cukorrépánál az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaságban, a Moldva Szovjet Szocialista Köztársaságban és Észak-Kaukázusban 255—265 mázsára, a Központi Feketeföld-területeken 200—210 mázsára, Közép-Ázsiában és Kazahsztánban pedig 400—425 mázsára;

a burgonyánál a nem-feketeföldű övezetben 155—175 mázsára, a Központi Feketeföld-területeken 140—160 mázsára, a déli területeken és Észak-Kaukázusban 135—155 mázsára, az Urálvidéken és Szibériában pedig 125—145 mázsára;

a napraforgónál az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaság, a Moldva Szovjet Szocialista Köztársaság és Észak-Kaukázus területén 17—20 mázsára, a Központi Feketeföld-területeken 14,5—16,5 mázsára, a Volgavidéken 10—12 mázsára.

A legfontosabb növényeknél az össztermelés növekedésének nagyrészt a terméshozam emelése útján biztosítjuk. A terméshozam emelésére eső mennyiség részaránya az össztermelés növekedésében a gabonánál mintegy 90 százalék, a magvasgyapotnál mintegy 50 százalék, a cukorrépánál pedig több mint 60 százalék lesz.

A negyedik öt éves tervben megkezdjük a nagyszabású sztalini természetátalakítási terv megvalósítását a Szovjetunió európai részének sztyeppés és erdős-sztyeppés vidékein. Most minden lehetőségünk megvan arra, hogy mindenütt áttérjünk a helyes földművelési rendszer meghonosítására. Az ötödik öt éves tervben erdősávok létesítését irányoztuk elő a kolhozok

és a szovhozok földjein, nemcsak a Szovjetunió európai részének sztyeppés és erdős-sztyeppés övezetében, hanem Szibéria, Közép-Ázsia és más területek sztyeppés vidékein is. Tervbe vettük, hogy az öt év alatt a kolhozokban és a szovhozokban legalább két és félmillió hektárt erdősítünk mezővédő erdősávok létesítése céljából, továbbá vetés és ültetés útján körülbelül két és félmillió hektár területen létesítünk állami erdőt.

A negyedik ötéves terv éveiben jelentős munkálatok folytak a kolhozokban a helyes vetésforgók bevezetése és az élenjáró talajmegmunkálási rendszer alkalmazása érdekében. Ezen a téren azonban még komoly hiányosságok mutatkoznak. A mezőgazdasági minisztériumoknak, a területek, határterületek és köztársaságok párt- és szovjetszerveinek meg kell javítaniuk a füves-herés vetésforgók bevezetésével kapcsolatos munkájukat és biztosítaniuk kell, hogy mindenütt a helyes talajművelési rendszert alkalmazzák. Az ötödik ötéves terv irányelvei előíranyozzák a szálatakarmánynövények termesztésének továbbfejlesztését, ami egyik legfontosabb eszköze annak, hogy a mezőgazdasági növények terméshozamát emeljük és az állattenyésztés takarmánybázisát erősítsük; előíranyozzák továbbá a helyes füves-herés vetésforgóknak a kolhozokban és a szovhozokban való bevezetésével kapcsolatos munkálatok kiterjesztését. A vetésforgók bevezetését olyképpen kell megvalósítanunk, hogy biztosítsuk a gabona, a gyapot, a cukorrépa, a rostlen és más növények termesztésének, valamint a szálatakarmánynövények termesztésének évről évre való fokozását az állami tervnek megfelelően. Növelnünk kell a kolhoz- és szovhozföldek műtrágyával és szerves trágyával való trágyázását.

A mezőgazdasági növények terméshozamának és össztermésének növelésével kapcsolatos feladatok azt a követelményt állítják a tudományos kutatóintézetek, a kísérleti állomások és a mezőgazdasági szervek elé, hogy új, nagyobb termést hozó gabonafajtákat, nagyobb hozamú és korán érő gyapotfajtákat, magas cukortartalmú cukorrépa-fajtákat, nagy olajtartalmú napraforgófajtákat nemesítsenek ki és honosítsa-

nak meg a termelésben, továbbá, hogy hozzanak létre az öntözött földeken való termesztésre alkalmas új mezőgazdasági növényfajtákat. Biztosítanunk kell a szovjet agrobiológia továbbfejlesztését a micsurini tanok alapján és a tudományos vívmányoknak, valamint az élenjáró mezőgazdasági tapasztalatoknak széleskörű alkalmazását a kolhozokban és a szovhozokban.

Az ötödik ötéves terv előírja, hogy nagy arányokban kell megvalósítani egyes vízgazdálkodási intézkedéseket. Az öt év alatt 30—35 százalékkal növeljük az öntözött földek területét és 40—45 százalékkal a mocsarak lecsapolásával nyert földterületet. Tervbe vettük, hogy a kolhozokban és a szovhozokban körülbelül 35 000 tavat és víztárolót létesítünk.

Az állandó öntözőcsatornák helyett ideiglenes öntözőcsatornákat alkalmazó új öntözési rendszerre való áttérés már ma is fontos eszköze annak, hogy növeljük az öntözött föld területét és fokozzuk termelékenységét. Tervbe vettük, hogy az ötéves terv végére befejezzük az új öntözési rendszerre való áttérést minden vidéken, ahol öntözéses földművelést folytatnak.

Az öntözés terén elsőrendű feladatként tervbe vettük öntöző- és vízellátórendszerek építését a kujbisevi vízierőmű villamosenergiájának felhasználása alapján és a Leninről elnevezett Volga—Don hajózható csatorna övezetében. Öntöző- és vízellátó rendszereket szándékozunk építeni a Sztálingrádi Vízierőmű, a Turkinen Főcsatorna, a délukrajnai és az északkrími csatorna övezetében. Azt is tervbe vettük, hogy elvégezzük az előkészítő munkálatokat a kulungyini sztyeppe öntözésére és vízellátására. Folytatni fogjuk az öntözőrendszerek építését a Központi Feketeföld-területeken, a kura-arakszi alföldön, a Szir-Darja, a Zeravsan és a Kaska-Darja folyók medencéjében, a középfergánai övezetben, továbbá a kubanyjegorliki rendszer, az orto-tokoji víztároló és a Nagy Csuj-csatorna építését. E munkálatok végrehajtását hatalmas technikai bázis biztosítja. A mezőgazdaság most jelentős földvágógépállománnyal rendelkezik. A mezőgazdaság eszközkavatórállománya 1951-ben az 1940. évinek csaknem nyolcszorosára

növekedett. A vízgazdálkodási építkezéseket nagyszámú szkrépperrel, talajgyaluval, talajmaróval és egyéb gépekkel látták el.

Az öntözőrendszerek kiterjedt hálózata, a mezővédő erdősávokkal, a helyes vetésforgókkal és az egyéb élenjáró agronómiai eljárásokkal párosulva, biztosítja az alapot a földművelés erőteljes fejlődése számára Hazánk nagykiterjedésű olyan területén, ahol a mezőgazdasági növények termés hozama a vízhiány és a gyakori forró, száraz szelek miatt egészen a legutóbbi időkig nagyon változó, az állattenyésztést pedig erősen sújtja a takarmány- és vízhiány. Figyelembe véve az öntözött földek területének előirányzott nagy növekedését, amelyeknek öntözésére az állam igen jelentős összegeket fordít, meg kell követelni a mezőgazdaság vezető embereitől az öntözött területek jobb kihasználását. Még nem használják ki nálunk eléggé az olyan földeket, amelyek öntözőhálózattal rendelkeznek, különösen a Kazah, Turkmen és Azerbajdzsán Szovjet Szocialista Köztársaságban. Rendet kell teremteni e földek kihasználása terén, meg kell tenni a szükséges intézkedéseket, hogy biztosítsuk a mezőgazdasági növények magas termés hozamát az öntözött földeken és megóvjuk ezeket az elszikesedéstől és elmozdításától. Az ötödik ötéves terv előírja a mocsárlecsapolási munkák nagymérvű kiszélesítését a Belorusz és az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaságban — első sorban a poleszjei síkságon, a Litván, a Lett, a Karél-Finn és az Észti Szovjet Szocialista Köztársaságban, az Oroszországi Szovjet Föderatív Szocialista Köztársaság nem-feketeföldű övezeteiben és a barabinszki sztyeppén.

A párt- és a szovjetszervek legfőbb figyelme az új ötéves tervben is arra irányul, hogy minden módon fejlesszék a kolhozok és a szovhozok nagyhozamú közös állattenyésztését. Az ötéves terv folyamán a szarvasmarhaállományt az egész mezőgazdaságban 18—20 százalékkal szándékoznak növelni, ezen belül a kolhozok szarvasmarhaállományát 36—38 százalékkal, tehénállományát pedig körülbelül kétszeresére; az egész mezőgazdaság juhállományát 60—62 százalékkal, ezen belül a kolhozokét 75—80 százalékkal; az egész mezőgazdaság sertésáll-

mányát 45—50 százalékkal, ezen belül a kolhozokét 85—90 százalékkal.

Jelentős mértékben növelni kell az állattenyésztés hozamát. Az irányelvek a következőket írják elő:

Az egy tehénre eső tejhozamot a nem-feketeföldű övezet kolhozaiban 1 800—2 000 kilogrammra, a Központi Feketeföld-területeken 1 700—2 000 kilogrammra, a déli és a volgavidéki területeken 1 600—1 900, Szibériában, az Urálban és Északkelet-Kazahsztánban 1 500—1 700, Közép-Ázsiában 700—900, a Kaukázusontúl 900—1 100 kilogrammra kell emelni.

A lenyírt gyapjú mennyiségét a déli és az északkaukázusi kolhozokban egy-egy finomgyapjas juh után 5,2—5,8 kilogrammra, egy-egy félfinomgyapjas juh után 4,2—4,8 kilogrammra, a Központi Feketeföld-területeken egy-egy finomgyapjas juh után 4,2—5,0 kilogrammra, egy-egy félfinomgyapjas juh után 4,0—4,2 kilogrammra, a Volgavidéken egy-egy finomgyapjas juh után 4,6—5,4 kilogrammra, egy-egy félfinomgyapjas juh után 3,9—4,5 kilogrammra, Szibériában egy-egy finomgyapjas juh után 4,3—4,9 kilogrammra, egy-egy félfinomgyapjas juh után 3,8—4,2 kilogrammra kell növelni.

Az állattenyésztés feladatainak teljesítése céljából mindenütt biztosítani kell a jószág helyes takarmányozását és tartását. Az öt év alatt a takarmánynövények vetésterülete körülbelül 70 százalékkal, a szálatakarmánynövények, a silózásra alkalmas takarmánynövények és gumós takarmánynövények terméshozama pedig legalább kétszeresére fog növekedni.

A tejtermelő állattenyésztés fejlesztésénél különösen nagy figyelmet kell fordítani az állattenyésztő gazdaság intenzívebb rendszerének — az állattartás istállóztatási rendszerének további bevezetésére, a helyi sajátosságok figyelembevételével. Mezőgazdaságunk számára, különösen a nagy szántóföldekkel rendelkező vidékeken az állattartás istállóztatási rendszerére való áttérés igen időszerű és lehetővé teszi, hogy nagy mértékben emeljük a tejelő állatok tenyésztésének hozamát. Az állattenyésztés e rendkívül fontos feladatának megoldása teljes mértékben lehetséges oly módon, hogy nagy arányokban bevezetjük a szálatakarmánynövények, gumós takarmánynö-

vények, silózásra alkalmas növények és más növények termesztését, a kishozamú réteket és legelőket bevonjuk a vetésforgóba, s ezzel biztosítjuk a jószág teljesértékű, egész éven át tartó takarmányozását zöld és nedvdús takarmányokkal.

A juhtenyésztés kiterjedt bázist nyer fejlődése számára, különösen a Leninről elnevezett Volga—Don hajózható csatorna öntözött területein, a Káspi-tengermenti alföldön, a Nogaj-sztyeppén és a Turkmén Főcsatorna övezetében. Ezeken a vidékeken biztos takarmánybázist kell létesíteni a nagy és az igen nagy juhnyájak számára.

Az új ötéves terv nagy és felelősségteljes feladatot tűz a gép- és traktorállomások, mint olyan nagy állami vállalatok elé, amelyek a kolhozok mezei munkáinak már most több mint kétharmadát végzik el. Biztosítani kell a gép- és traktorállomások munkájának további megjavítását, a kolhozok termelésének minden területén fokozniok kell a munkaigényes munkafolyamatok gépesítésére irányuló tevékenységüket, s növelni kell a gép- és traktorállomások felelősségét a mezőgazdasági növények termés hozamát és az állattenyésztés hozamát megszabó tervek teljesítéséért. A jelenlegi ötéves terv folyamán be kell fejezni a kolhozokban a mezei munkák gépesítését, széles körben gépesíteni kell a munkaigényes munkafolyamatokat az állattenyésztés, a konyhakertészet, a gyümölcskertészet, a mezőgazdasági termékek szállítása, be- és kirakodása, az öntözés, az elmocsarasodott területek lecsapolása és újabb területek művelés alá vétele terén.

A gép- és traktorállomások traktorállományának teljesítő-képessége az öt év alatt körülbelül másfélszeresére növekszik, különösen gyorsan fog növekedni a sorközi művelésre alkalmas traktorok száma. 1955-re a kolhozok földjein dolgozó traktorok teljesítő-képessége a vetésterület minden száz hektárjára számítva 1940-hez viszonyítva 70 százalékkal, 1950-hez viszonyítva pedig 30 százalékkal növekszik. Emellett növekedni fog a mezőgazdaságban a tehergépkocsik, stabil motorok és egyéb gépezetek állománya. Tervbe vettük a mezőgazdaságnak nagyszámú új, tökéletesebb ekével, kultivátorral, vetőgéppel, gyapotszedőgéppel, cukorrépaszedő-kombájnnal, szénabetaka-

ritógéppel, takarmánysilózógéppel, villamos juhnyíró- és villamos fejógéppel, valamint más mezőgazdasági gépekkel való ellátását. A gép- és traktorállomások, szovhozok és kolhozok feladata az, hogy jelentős mértékben megjavítsák ennek a technikának a kihasználását.

Az ötödik ötéves tervben ki kell terjeszteni a villamosenergia alkalmazását a mezőgazdaságban. Egyik legfontosabb feladatunk a tökéletes szerkezetű villamostraktorok és villamosenergiával hajtott mezőgazdasági gépek készítése és a mezőgazdaságba való bevezetése. E gépeknek az olcsó villamosenergia felhasználásával kell dolgozniuk, különösen a nagy vízierőművek vidékén.

Az ötéves tervben a mezőgazdaság és az állattenyésztés újabb fellendítésével kapcsolatban kitűzött feladatok teljesítése megköveteli a mezőgazdasági artel további megerősítését, a vezető kolhozkáterek helyes kiválasztását és elosztását, e káderek szakképzettségének emelését. Biztosítani kell a kolhozvagyon növekedését a közös gazdaság mindenoldalú fejlesztése, a földművelés és az állattenyésztés egyes ágainak helyes összekapcsolása, a munka termelékenységeinek jelentős emelése, a munkaszervezés és a munka díjazásának javítása, valamint a mezőgazdasági veszteségek lehető legnagyobb mérvű csökkentése révén. Növekedni fog a kolhozok jövedelme, több jut majd az oszthatatlan alapba, ami lehetővé teszi a kolhozokban az építkezés nagyszabású fejlesztését oly módon, hogy a beruházásokat elsősorban a közös gazdaság fejlesztésére: gazdasági épületek, az állattenyésztéshez szükséges épületek, öntöző- és levezetőcsatornák, víztárolók építésére, a földeknek a bozótól való megtisztítására, mezővédő erdősávok létesítését szolgáló fásításra, kolhozvillanytelepek és egyéb létesítmények építésére fordítják.

A szovhozépítés terén a legfontosabb feladat árutermelésük növelése, elsősorban a búza, a finom- és félfinom gypjú, a hús termelése terén, továbbá a kolhozok állattenyésztésének ellátása fajtiszta apaállatokkal. Elő kell írni a mezőgazdasági növények termés hozamának és az állattenyésztés hozamának

jelentős emelését a szovhozokban és ezen az alapon lényegesen csökkenteni kell a termelés önköltségét.

A szovhozok munkájának megjavítása érdekében tervbe vettük, hogy befejezzük a földművelés, az állattenyésztés, a takarmánybiztosítás és a takarmányelőkészítés valamennyi leginkább munkaigényes munkafolyamatának komplex-gépesítését. Intézkedéseket kell tenni a szovhozok további megerősítésére, el kell látni a szovhozokat szakemberekkel és állandó munkásokkal, minden szovhozot magas termelékenyséű és sok árut termelő mezőgazdasági vállalattá kell fejleszteni.

Az ötödik ötéves tervben az állam nagy összegeket ruház be a mezőgazdaságba: az állami beruházásokra előírányzott összeg a negyedik ötéves tervhez viszonyítva körülbelül 2,1-szeresére emelkedik, a vízgazdálkodási építkezésekre előírányzott összeg pedig négyszeresére növekedik.

Azok a nagy feladatok, amelyeket az új ötéves terv állít a mezőgazdaság elé, megkövetelik, hogy a mezőgazdasági minisztériumok, a helyi párt- és szovjetszervezetek jelentősen javítsák a mezőgazdaság irányítását. A mezőgazdaságnak nyújtott nagy állami segítségre támaszkodva széles körben fel kell használni a földművelés és az állattenyésztés össz- és árutermelése növelésének meglevő, jelentős tartalékait, s arra kell törekedni, hogy minden egyes kolhoz, szovhoz, gép- és traktorállomás teljesítse az állami tervet.

III. AZ ÖTÖDIK ÖTÉVES TERV FELADATAI AZ ÁRU-FORGALOM, A KÖZLEKEDÉS ÉS A HÍRKÖZLÉS TERÉN

Az ötödik ötéves terv irányelvei az ipari és mezőgazdasági termelés növekedésének alapján előírják, hogy az állami és szövetkezeti kereskedelem kiskereskedelmi áruforgalmát az öt év alatt körülbelül 70 százalékkal kell növelni.

Jelentősen növelni kell a legfontosabb élelmiszerek és iparcikkek, valamint a kulturális és háztartási cikkek eladását a lakosság számára. Így például 1955-ben körülbelül 90 százalékkal több húsárú, 70 százalékkal több halipari termék,

70 százalékkal több állati zsiradék, kétszerannyi sajtkészítmény és kétszerannyi cukor kerül eladásra, mint 1950-ben. A terv előírja továbbá, hogy jóval több iparcikket kell eladni: pamut-, gyapjú- és selyemszövetet, továbbá lenvásznat körülbelül 70 százalékkal, ruházati cikkeket 80 százalékkal, lábbelit 80 százalékkal többet, kötöttáru 2,2-szer annyit, mint 1950-ben. Kulturális és háztartási szükségleti cikkekből a következő mennyiségben kell többet eladni: bútort körülbelül háromszorannyit, vas- és fémedényeket két és félszer annyit, varrógépet 2,4-szer annyit, kerékpárt 3,5-szer annyit, rádió- és televíziós vevőkészüléket kétszerannyit, órát 2,2-szer annyit mint 1950-ben, háztartási jégszekrényből, mosógépből és porszívóból pedig az 1950-es mennyiség többszörösét. Együttal elő kell írni az étkezők, vendéglők, teázók hálózatának kibővítését és a vendéglátóipari vállalatok forgalmának körülbelül 80 százalékos növelését, a választék jelentős javításával egyidejűleg.

A fogyasztók ellátásának további megjavítása érdekében elő kell írni a kiskereskedelmi hálózat, mindenekelőtt az élelmiszereket, ruházati cikkeket, lábbelit, textilanyagokat, bútort, edényt, háztartási cikkeket, kulturális szükségleti cikkeket, építőanyagokat árusító szaküzletek hálózatának kibővítését, továbbá az élelmiszerboltok, étkezők, vendéglők és raktárak felszerelését hűtőberendezésekkel s általában a legkorszerűbb berendezéssel.

Az ipari és mezőgazdasági termelésnek, valamint az áruforgalomnak az új ötéves tervben előírt növekedése megköveteli a közlekedés jelentős mértékű fejlesztését.

Valamennyi közlekedési ág együttes teherforgalmát az öt év alatt körülbelül 46 százalékkal kell emelni. Ezen belül a vasúti szállítás teherforgalma 35—40 százalékkal, a folyami szállításé 75—80 százalékkal, a tengeri szállításé 55—60 százalékkal, a gépkocsifuvarozásé 80—85 százalékkal, a légiszállításé legalább kétszeresére, az olajtermékek csővezetékek útján történő szállításáé pedig körülbelül ötszörösére emelkedik.

A vasúti teherszállítás növekedése a vasutak megterhelésének további fokozódását vonja maga után. Ezzel kapcsó-

latban a vasúti közlekedés terén igen fontos feladat a vasutak teljesítőképességének növelése.

A vasutak teljesítőképességének növelése érdekében több nagyfontosságú rendszabály végrehajtását írjuk elő.

Az előző ötéves tervhez viszonyítva körülbelül 60 százalékkal több második vágányt, négyszerannyi villamosított vasútvonalat szándékozunk üzembehelyezni és az állomási mellékvágányok hosszát a vasútvonalak építési hosszának 46 százalékára szándékozunk emelni.

Jóval több új vasutat építünk. Az ötödik ötéves tervben körülbelül 2,5-szer annyi új vasútvonalat kell átadni a rendszeres forgalomnak, mint a negyedik ötéves tervben. Befejezzük a délszibériai fővonal építését az Abakantól Akmolinszkig terjedő szakaszon, befejezzük a Csardzsou—Kungrad vasútvonal építését; megindul a Kungrad—Makat, a Krasznojarszk—Jenysiszejszk, az Agriz—Pronyino—Szurgut, a Gurjev—Asztrahany és más vasútvonalak építése.

Tervbe vettük a fő vasútvonalak további ellátását legújabb jelző- és önműködő térközbiztosító berendezésekkel, amelyek biztosítják a teljesítőképesség növelését és a vonat-közlekedés biztonságának fokozását.

A vasutak pályafenntartásának fokozottabb ellátása céljából a terv előírja, hogy a vasutaknak 85 százalékkal több új sínt szállítsanak, mint a negyedik ötéves tervben és kétszerezére emeljék a kavicsagyazatba fektetett vágányok hosszát.

Ebben az ötéves tervben alapján be kell fejezni a használatban levő kocsiállomány automatikus kapcsolásra való átalakítását és hozzá kell fogni a vasutak gördülőanyagának görgőscsapágyakkal való felszereléséhez.

Az iparnak teljes mértékben biztosítania kell a vasúti közlekedés mozdonyokban és vasúti kocsikban mutatkozó szükségletét, és meg kell kezdenie az új, nagyteljesítményű gőzmozdonyok, villamosmozdonyok és Diesel-motoros mozdonyok, köztük gázgenerátoros mozdonyok gyártását.

A Közlekedésügyi Minisztérium egyik legfontosabb feladata, hogy mindenképpen javítsa a gördülőanyag kihasználását, különösen hogy csökkentsen a kocsifordulók idejét, nö-

velje a gőzmozdonyok napi átlagos futását, biztosítsa a vasúti kocsik teherbíróképességének lényegesen jobb kihasználását és növelje a tehervonatok terhelését.

A szállítás terén kitűzött feladatok megvalósítása a vasúti közlekedés minden egyes láncszemétől pontos és összehangolt munkát követel a forgalmi személyzet, különösképpen a mozdonybrigádok munkafegyelmének és a munkájuk szervezésének megjavításáról szóló kormányhatározat végrehajtása alapján.

A folyami szállítás lehetőségei a jelenlegi ötéves terv során jelentős mértékben megnövekedtek azzal, hogy a Leninről elnevezett Volga—Don hajózható csatornán megindult a forgalom. Ezenkívül az ötödik ötéves terv keretében átalakítjuk a volga—baltitengeri víziutat és növeljük a Kama medrének hajózási mélységét. A már elkészült nagy hidrotechnikai létesítmények — a Sztálinról elnevezett Fehértenger—Baltitengeri-csatorna, a Moszkva-csatorna, a Leninről elnevezett Volga—Don hajózható csatorna, továbbá a volga-baltitengeri víziút tervezett átalakítása, és a Volga meg a Kama folyó mentén létesítendő vízierőművek építése — lehetővé teszik, hogy az ötödik ötéves terv keretében alapjában befejezzük egy egységes, mélyvízi közlekedési rendszer létrehozását a Szovjetunió európai részében. A Folyamhajózási Minisztériumnak elsőrendű feladata, hogy ezt a szállítási rendszert teljes mértékben üzembehelyezze a tömeges áru- és utasszállítás céljaira.

A folyami szállítás teherforgalmának jelentős növekedésével és az új víziutak létrehozásával kapcsolatban előírnyozzuk olyan személy- és teherszállító gőzhajók és Dieselmotoros hajók, vontatók és uszályok építését, amelyek megfelelnek a nagy víztárolókön való közlekedés feltételeinek. A folyami kikötők átbocsátóképeségét körülbelül kétszeresére növeljük azáltal, hogy újakat építünk, a meglevő kikötőket pedig újjáalakítjuk és nagyteljesítményű gépi berendezésekkel látjuk el.

Fel kell számolni a szibériai folyókon való közlekedés elmaradását és növelni kell szerepüket a távolészaki vidékek teherszállításában.

A helyi szükségletek kielégítése érdekében feltétlenül fejleszteni kell a kis folyókon történő szállítást is.

A tengeri kereskedelmi flotta, többek között a tartályhajó-flotta ürtartalmának jelentős növelése céljából tervbe vettük, hogy új hajógyarak és hajójavító-üzemek építése, valamint a meglevők bővítése útján kiszélesítjük a hazai tengerihajó-építés bázisát. A tengeri kikötők teljesítőképességét és a tengerihajó-javító üzemek teljesítőképességét öt év alatt mintegy kétszeresére kell emelni. Tervbe vettük a leningrádi, az ogyesszai, a zsdanovi, a novorosszijszki, a mahacskalai, a murmanszki, a narjanmarei és a távolkeleti tengeri kikötők kibővítését és újjáalakítását, a rigai és a klajpedai kikötők kibővítését.

Tervbe vettük az északitengeri útvonalakon a teherszállítás olyan arányú növelését, amely fennakadás nélkül biztosítja a sarkvidéki és távolészaki lakosság, valamint az ottani ipari üzemek és építkezések ellátását, tervbe vettük a tengeri flotta kiegészítését újabb jégtörőkkel, a teherszállítás széleskörű kifejlesztését a Lena-folyó medencéjében.

A szilárdburkolatú gépkocsiutak építésének arányait a negyedik ötéves tervhez képest 50 százalékkal kell emelni, különösen a déli vidékeken, a Kaukázusontúl és a balti országokban.

Nagy figyelmet kell fordítani a gyorsan növekvő gépkocsi-állomány jobb kihasználására és a gépkocsi fuvarozás önköltségének csökkentésére. Ebből a célból tervbe vettük a közúti gépkocsiközlekedés részarányának jelentős növelését a teher- és személyszállításban, az önálló gazdaságos elszámolás alapján álló területi hivatali gépkocsiszolgálatok összevonását és újak létesítését, az autójavító vállalatok és a gépkocsik karbantartására szolgáló állomások hálózatának kibővítését. A városok között rendszeresen közlekedő személyszállító autóbuszok közlekedési útvonalainak hossza mintegy kétszeresére

fog növekedni. Minden nagyobb városban bevezetjük a taxi-közlekedést, megfelelő járműállománnyal.

Jelentékenyen kibővítjük a légiközlekedés hálózatát. A legkorszerűbb aviatikai műszerekkel felszerelt új repülőgépekkel gyarapítjuk a szállítórepülőgép-állományt, s növeljük az éjjel-nappali szolgálatra berendezett légikikötők számát.

A hírközlés terén tervbe vettük a városközi távbeszélő- és távíróösszeköttetés, továbbá a rádióösszeköttetés fejlesztését. Annak érdekében, hogy a Szovjetunió egész területén és a világ többi országában is javuljanak a szovjet rádióleadók vétési viszonyai, jelentős mértékben fokozzuk az adóállomások teljesítőképességét. Hozzákezdünk az ultrarövidhullámú rádióadás és a rádiórelé-kapcsolat bevezetésére irányuló munkálatokhoz. A városi távbeszélőállomások teljesítőképességét 30—35 százalékkal kell növelnünk.

A közlekedés és a hírközlés továbbfejlesztési tervének megfelelően az ötödik ötéves terv keretében a negyedik ötéves tervhez viszonyítva mintegy 63 százalékkal kell növelnünk a közlekedést és a hírközlést szolgáló állami beruházásokat.

IV. AZ ÖTÖDIK ÖTÉVES TERV FELADATAI A NÉP ANYAGI JÓLÉTÉNEK, EGÉSZSÉGVÉDELMENEK ÉS KULTURÁLIS SZÍNVONALÁNAK TOVÁBBI EMELKEDESE TERÉN

A szocialista termelés tervbevett növekedése és a munka termelékenységének emelkedése biztosítja a nemzeti jövedelem jelentős növekedését és a nép anyagi jólétének további emelkedését. A Szovjetunió nemzeti jövedelme öt év alatt legalább 60 százalékkal fog növekedni, s ez biztosítja a munkások és alkalmazottak jövedelmének, valamint a parasztok jövedelmének, további jelentős növekedését.

A termelés növekedésével, a termelékenység emelkedésével és a kulturális építés terén végrehajtásra kerülő feladatokkal összhangban elő kell irányozni, hogy a népgazdaságban foglalkoztatott munkások és alkalmazottak számát 1955-re, 1950-hez viszonyítva, mintegy 15 százalékkal növeljük.

Az új ötéves terv idején továbbra is rendszeresen le fogjuk szállítani a közszükségleti cikkek kiskereskedelmi árát. A következetes árleszállítás a legfőbb eszköz a munkások és alkalmazottak reálbérének és a parasztok jövedelmének rendszeres emelésére.

A munkások és alkalmazottak reálbére — a kiskereskedelmi árak leszállítását figyelembe véve — az öt év alatt legalább 35 százalékkal fog emelkedni. Az állam részéről a munkások és alkalmazottak társadalombiztosítására előirányzott összeget az öt év folyamán 1950-hez viszonyítva, mintegy 30 százalékkal fogjuk növelni.

A kolhozparasztok munkatermelékenységének emelkedése, a kolhoztermelés növekedése, a földművelés és állattenyésztés hozamának növekedése biztosítja a kolhozparasztok pénzbeni és természetbeni jövedelmének (pénzben kifejezve) legalább 40 százalékos növekedését.

A munkások és alkalmazottak lakásviszonyainak további megjavítása céljából az ötödik ötéves terv keretében jelentős lakásépítési programot kell végrehajtani. E célból a városokban és munkáslakótelepeken lakásépítkezésre fordított beruházásokat az előző ötéves tervhez viszonyítva körülbelül a kétszeresére emeljük. A városokban és munkáslakótelepeken csupán állami építkezések útján mintegy 105 millió négyzetméternek megfelelő új lakóházakat szándékozunk a lakosság rendelkezésére bocsátani.

Ezenkívül lesznek családiház építkezések is mind állami hitelek segítségével, mindpedig a lakosság saját megtakarított pénzén. Emellett szem előtt kell tartani, hogy az előző ötéves tervhez viszonyítva, amikor nagy arányokban folyt a tönkretett lakások helyreállítása, a mostani ötéves terv idején csak új, jobb kivitelű és kényelmesebben berendezett lakóházak épülnek.

A nagy lakásépítési program megvalósításával egyidejűleg széleskörű intézkedéseket teszünk annak érdekében, hogy tovább javítsuk a lakosságnak nyújtott közszolgáltatásokat: kibővítjük a vízvezeték- és csatornahálózatot, a távfűtés és a gázszolgáltatás hálózatát, fejlesztjük a városi köz-

lekedést, tovább folytatjuk a városrendezést a városokban és a munkáslakótelepeken.

Komoly feladatokat kell az ötödik ötéves terv keretében megvalósítanunk a nép egészségvédelme terén. Tervbe vettük a kórházak, rendelőintézetek, szülőotthonok, szanatóriumok, üdülők, bölcsődék és napközi otthonok hálózatának további kiszélesítését. A kórházi ágyak számát legalább 20 százalékkal, a szanatóriumok férőhelyeit körülbelül 15 százalékkal, az üdülőkét 30 százalékkal, a bölcsődékét 20 százalékkal, a napközi otthonokét pedig 40 százalékkal kell növelni. Biztosítjuk a kórházak, rendelőintézetek, szanatóriumok további felszerelését a legkorszerűbb gyógyászati berendezésekkel és emeljük ezen intézmények munkájának színvonalát. Az orvosok számát az országban az öt év alatt legalább 25 százalékkal növeljük, s még fokozottabban fogunk gondoskodni az orvosok szakképzettségének emeléséről.

Legalább két és félszeresére kell emelnünk a gyógyszerek, az orvosi berendezések és műszerek gyártását, s még gyorsabb ütemben kell növelni a legújabb gyógyszerek és egyéb betegségmegelőző gyógyászati eszközök, valamint a modern diagnosztikai és gyógykezelési berendezések gyártását.

Biztosítjuk a testnevelés és a sport további fejlődését.

A dolgozók anyagi jólétének növelésével egyidejűleg biztosítanunk kell a szocialista kultúra további fejlődését. Azt a feladatot tűztük ki, hogy az ötéves terv végéig a köztársaságok fővárosaiban, városaiban, a területi, határterületi és nagyobb ipari központokban befejezzük az áttérést a hétéosztályos oktatásról az általános középfokú (tízosztályos) oktatásra és ezenkívül megteremtjük annak feltételeit, hogy a következő ötéves terv keretében minden városban és faluban teljesen megvalósíthassuk az általános középfokú (tízosztályos) oktatást. E célból a városi iskolák VIII—X. osztályos tanulóinak számát 1955-re 1950-hez viszonyítva négyszeresére, a falusi középiskolákban pedig 4,5-szeresére kell növelni.

Az oktatás terén felmerülő nagy és jelentős mértékben új feladatok sikeres megoldása érdekében szélesebb alapokra kell fektetnünk a tanítóképzést, meg kell javítanunk a népműve-

lési szervek munkáját. Tervbe vettük a városi és falusi iskolák építésének az előző ötéves tervhez viszonyítva mintegy 70 százalékos növelését.

Az általános képzettséget nyújtó iskola szocialista nevelő jelentőségének további fokozása érdekében, s azért, hogy a középiskolát végzett tanulók szabadon választhassanak pályát, hozzá kell kezdeni a középiskolákban a politechnikai oktatás megvalósításához, s meg kell tenni a szükséges intézkedéseket az általános politechnikai oktatásra való áttérésre.

A népgazdaság és a kulturális építőmunka továbbfejlesztésével összefüggő feladatoknak megfelelően az öt év alatt 30—35 százalékkal kell növelnünk a különféle főiskolákról és közép fokú szakiskolákból kikerülő szakemberek számát; ezen belül a főiskolákról kikerülő szakemberek számát több mint 50 százalékkal kell növelnünk. 1955-re 1950-hez viszonyítva az ipar, az építkezés és a mezőgazdaság legfontosabb ágaiba kerülő szakemberek száma mintegy kétszeresére fog növekedni.

Az új ötéves terv nagyarányú állami támogatásban részesíti a szovjet tudományt, amely fontos szerepet tölt be a Szovjetunió technikai haladásának biztosítása és a szocialista kultúra fellendítése terén. A főiskolák és a tudományos kutatóintézetek aspirantúrái révén az előző ötéves tervhez viszonyítva körülbelül kétszeresére növeljük a tudományos és a tudományos-oktató káderek képzését. Nagy beruházásokat fogunk előirányozni tudományos kutatóintézetek és főiskolák építésére. Már befejezés előtt állanak a Moszkvai Állami Egyetem, e hatalmas tudományos és oktatóközpont nagyszabású építkezésének munkálatai.

A tudományos kutatóintézeteknek és a főiskoláknak jelentős mértékben meg kell javítaniuk a tudományos munkát, jobban ki kell használniuk a tudományos erőket a népgazdaság fejlesztésével és az élenjáró tapasztalatok általánosításával kapcsolatos legfontosabb problémák megoldására. Biztosítani kell a tudományos felfedezések széleskörű gyakorlati alkalmazását, minden módon támogatni kell a tudósokat abban, hogy a tudomány minden területén tanulmányozhassák

az elméleti problémákat, s szorosabbra kell fűzni a tudomány és termelés kapcsolatát.

Figyelembe véve a felnőtt lakosság egyre erősödő törekvését arra, hogy emelje műveltségi színvonalát, tervbe vettük a főiskolák, valamint a középfokú szakiskolák esti tagozatainak, továbbá a dolgozók általános iskoláinak további fejlesztését, amelyek keretében a dolgozók a termelőmunkából való kiválás nélkül gyarapíthatják ismereteiket. Tervbe vettük, hogy széleskörű intézkedéseket teszünk a munkásoknak munkahelyükön történő továbbképzése érdekében.

A népgazdaság szakkádarszükségletének kielégítése érdekében, amely szükséglet különösen az élenjáró technikának a termelésben való fokozott bevezetésével kapcsolatban egyre növekszik, tervbe vettük, hogy megjavítjuk mind a fiatal szakmunkások képzését az állami munkaerőtartalékok rendszerében, mindpedig a munkásoknak munkahelyükön történő oktatását.

A lakosság növekvő kulturális igényeinek jobb kielégítése céljából az ötödik ötéves terv keretében biztosítani kell a film és a televízió, a könyvtárak, klubok és a sajtó fejlődését; ki kell bővíteni a filmszínházak hálózatát és az öt év alatt körülbelül 25 százalékkal kell növelni a filmvetítőkészülékek számát, fokozni kell a filmgyártást, különösen a színesfilmekét. A könyvtárak hálózata az öt év alatt legalább 30 százalékkal, a kluboké 15 százalékkal fog növekedni; ugyanakkor meg kell javítani ezeknek az intézményeknek a közönségszolgálatát. Tervbe vettük a szépirodalmi és tudományos kiadványok, tankönyvek, folyóiratok és napilapok példányszámának jelentős növelését, a nyomdaipar fejlesztését, a nyomdai munkák minőségének és a könyvek technikai kivitelének megjavítását.

Az egészségvédelem, a közoktatásügy, a tudományos és kulturális-felvilágosító intézmények tervbevett fejlesztésének megfelelően az e célokra fordított állami beruházások összege az öt év alatt az előző ötéves tervhez viszonyítva mintegy 50 százalékkal növekszik.

Ezek az új öt éves terv legfontosabb feladatai a népgazdaság, valamint a dolgozók anyagi és kulturális színvonalának emelése terén. Ezek a feladatok arról tanuskodnak, hogy a szovjet gazdaság fejlődése valóban óriási léptekkel halad előre. Ismeretes, hogy az első három sztálini öt éves terv, pontosabban a Nagy Honvédő Háborút megelőző békés építés 13 éve, a termelés hatalmas arányú növekedésének időszaka volt. Sztálin elvtárs ezt az időszakot a következő szavakkal jellemezte: „A termelés ilyen hallatlan növekedését lehetetlen úgy tekinteni, mint az ország egyszerű és szokásos fejlődését az elmaradottságból a haladás felé. Ez ugrás volt, amellyel hazánk elmaradott országából élenjáró országgá, agrárországból ipari országgá lett”*.

Ma a Szovjetunió a szocialista termelés növelésének még nagyobb lehetőségeivel rendelkezik. Ha összehasonlítjuk az új öt éves tervnek a termelés növelésével kapcsolatban kitűzött feladatait azokkal a tényleges eredményekkel, amelyeket a népgazdaság fejlődése az első három öt éves terv (13 év) alatt elért, azt látjuk, hogy az ötödik öt éves terv sok igen fontos termékfajta termelésének növekedése terén eléri, egyes termékfajták tekintetében pedig túl is szárnyalja a háborúelőtti három öt éves terv összesített eredményeit. Így a nyersvas, az ásványolaj, a villamosenergia, a pamutszövetek és egyéb fontos termékek termelésének az ötödik öt éves tervben előírányzott növekedése jelentősen túlszárnyalja az említett termékek termelésének a háborúelőtti három öt éves terv folyamán, 1927—1928-tól 1940-ig, elért növekedését.

Az új öt éves terv biztosítja valamennyi szövetségi köztársaság gazdaságának és kultúrájának további fejlődését. Az ötödik öt éves terv újabb fényes megnyilvánulása a Szovjetunióban élő népek egyre erősödő barátságának, közös törekvésüknek egyazon cél elérésére: a kommunista társadalom felépítésére és a Szovjetunió gazdasági hatalmának, mint a Hazánkban élő valamennyi nép felvirágzását biztosító rendíthetetlen alapnak minden módon való erősítésére.

* Sztálin. A békéért. Szikra 1952. 15. old.

Annak az óriási figyelemnek, amelyet a Szovjet Kormány a szövetségi köztársaságok szükségletei irányában tanúsít, meggyőző példáját szolgáltatják többek között az ötödik ötéves tervnek a Litván Szovjet Szocialista Köztársaság, a Lett Szovjet Szocialista Köztársaság és az Észt Szovjet Szocialista Köztársaság gazdaságának és kultúrájának fejlesztése terén kitűzött feladatai. A Litván, a Lett és az Észt Szovjet Szocialista Köztársaságban az ipari termelés már a negyedik ötéves terv eredményeként 2,8-szeresére növekedett 1940-hez viszonyítva, az ötödik ötéves terv folyamán pedig az ipari termelésnek újból jelentős mértékben növekednie kell. Az új ötéves terv keretében további előrehaladást tesz e köztársaságok iparosítása. Ezzel kapcsolatban tervbe vettük, hogy a villamosenergia-termelést 2—2,5-szeresére növeljük, felépítjük a Narva-vízierőművet, a rigai hőerőművet és hozzákezdünk a kaunaszi vízierőmű építéséhez. Tervező- és kutatómunkát kell végezni a balti országokban tervezett vízierőművek építését illetően. Az égőpala-vegyiipar fejlesztése alapján biztosítjuk az Észt Szovjet Szocialista Köztársaságban a mesterséges gáz termelésének 2—2,5-szeresére növekedését, a mesterséges üzemanyag előállításának 80 százalékos növekedését; befejezzük és üzembehelyezzük a Kohtla-Jarve—Tallin-i gázvezetékét. Tervbe vettük a hajóépítés, turbinagyártás, villamosgépgyártás és szerszámgépgyártás további fejlesztését a Litván Szovjet Szocialista Köztársaságban; a villamosgépek gyártásának, a szerszámgépgyártásnak és a hajóépítésnek további fejlesztését a Lett Szovjet Szocialista Köztársaságban; a hajóépítésnek és a villamosgépek gyártásának további fejlesztését az Észt Szovjet Szocialista Köztársaságban. Megszervezzük a szuperfoszfát gyártását az Észt Szovjet Szocialista Köztársaságban, és megkezdjük egy szuperfoszfátgyár építését a Litván Szovjet Szocialista Köztársaságban. Tervbe vettük, hogy az öt év alatt a halászat hozamát a Litván Szovjet Szocialista Köztársaságban 3,9-szeresére, a Lett Szovjet Szocialista Köztársaságban 80 százalékkal, az Észt Szovjet Szocialista Köztársaságban 85 százalékkal növeljük, tervbe vettük továbbá, hogy az említett köztársaságokban kibőví-

jük a meglevő halfeldolgozó üzemeket és újabb ilyen üzemeket építünk.

Tervbe vettük, hogy továbbfejlesztjük a Litván Szovjet Szocialista Köztársaságban, a Lett Szovjet Szocialista Köztársaságban és az Észt Szovjet Szocialista Köztársaságban a nagyhozamú állattenyésztést, különösen a tejtermelő szarvasmarhatenyésztést és a sertésenyésztést. Ezekben a köztársaságokban mocsárlecsapolási munkálatokat fogunk végrehajtani. Kibővítjük a traktorokkal és egyéb mezőgazdasági gépekkel felszerelt gép- és traktorállomások hálózatát.

Végre kell hajtani a szükséges munkálatokat a vasútvonalak újjáalakítása terén, továbbá meg kell javítani a hajózást és növelni kell a személy- és teherszállítást a Nyeman- és a Daugava-folyók medencéiben. A terv híd építését irányozza elő Kaunasban a Nyeman-, Rigában a Daugava-folyón. A terv biztosítja a tengeri szállítás és a tengeri kikötők további fejlesztését a Litván Szovjet Szocialista Köztársaságban, a Lett Szovjet Szocialista Köztársaságban és az Észt Szovjet Szocialista Köztársaságban. Tervbe vettük, hogy nagy arányokban építünk új autóutakat, a meglevőket pedig korszerűsítjük.

Nagyszabású intézkedéseket kell végrehajtani az egészségügy és a kultúra fejlesztése terén. A kórházi ágyak számát a Litván Szovjet Szocialista Köztársaságban az öt év alatt 40 százalékkal, a Lett Szovjet Szocialista Köztársaságban 30 százalékkal, az Észt Szovjet Szocialista Köztársaságban 30 százalékkal kell emelni.

A terv szerint növelni kell a pedagógiai főiskolák újonnan felvett hallgatóinak számát, mégpedig: a Litván Szovjet Szocialista Köztársaságban 2,3-szeresére, a Lett Szovjet Szocialista Köztársaságban 90 százalékkal, az Észt Szovjet Szocialista Köztársaságban 60 százalékkal.

Ugyanilyen komoly feladatokat tűz ki a terv a többi szövetségi köztársaság gazdaságának és kultúrájának fejlesztése terén is.

Az új ötéves terv nem valósulhat meg önmagától; teljesítése komoly erőfeszítést, tevékeny és alkotó munkát követel

a munkásoktól, parasztoktól és értelmiségiektől; megköveteli a hatalmas beruházási program megvalósítását. A beruházás volt mindig és marad ezután is a Kommunista Párt által kitűzött legfontosabb távlati gazdasági feladatok megoldásának fő módszere, az a legfontosabb tényező, amely meghatározza a népgazdaság különböző ágainak fejlesztési ütemét és irányát.

Az állami beruházások összegét az 1951—1955. évekre a negyedik ötéves tervhez képest mintegy 90 százalékkal szándékozunk növelni, a kiutalt anyagi eszközök 60 százalékos növekedése mellett. Azt a többletet, amennyivel a beruházások összege meghaladja a finanszírozási keretet, oly módon kell biztosítani, hogy a munka termelékenységének emelése, az általános üzemi költségek csökkentése, az építőanyagok és berendezések árának leszállítása útján megfelelően csökkentjük az építkezés költségét.

A beruházások tervének teljesítése érdekében a népgazdaság minden területén mozgósítani kell a belső tartalékokat és a felhalmozás forrásait.

E feladat sikeres megoldása a munka termelékenységének emelésétől, a termelési és forgalmi költségek csökkentésétől, a szakszerű gazdálkodástól és attól a képességtől függ, hogy biztosítani tudjuk az igazi takarékossgot a gazdasági építés minden szakaszán.

A szocialista termelés növelésének, az önköltség csökkentésének és a felhalmozás fokozásának egyik legfőbb forrása a munka termelékenységének emelése. Az öt év alatt a munka termelékenységet az iparban körülbelül 50 százalékkal, az építőiparban 55 százalékkal, a mezőgazdaságban 40 százalékkal kell emelni. Az ötödik ötéves tervben az ipari termelés egész növekedésének körülbelül háromnegyedét a munka termelékenységének emelkedése révén érjük el. Az ipari termelést tehát alapiában a munka termelékenységének emelkedése révén kell növelni.

A termelékenység ilyen arányú emelkedésének alapja a munka technikai felszereltségének állandó fokozása, az élenjáró tudomány és technika alkalmazása a termelésben, a nép

anyagi helyzetének további javítása, a dolgozók kulturális és technikai színvonalának emelése.

Az ötödik ötéves terv keretében alapjában befejezzük a nehéz és munkaigényes munkafolyamatok gépesítését, a munka villamosenergiával való ellátottsága pedig az iparban 1955-ig 1950-hez viszonyítva 70 százalékkal, 1940-hez viszonyítva 2,6-szeresére fog növekedni. A munka gépesítésének és villamosításának széleskörű fejlesztésére különösen kedvező feltételek vannak a szocialista termelésben. A Szovjetunióban, ahol nem ismerik a munkanélküliséget, a gépek munkát takarítanak meg a társadalomnak és egyben megkönnyítik a munkások munkáját.

A munka magas termelékenységeinek elérése szempontjából igen fontos, hogy a legszélesebb körben elterjesszék a legjobb üzemeknek és az újítóknak a technika kihasználása, a technológia tökéletesítése, a termelés élenjáró szervezési módszereinek bevezetése terén szerzett tapasztalatait. Fokozni kell a mérnökök, technikusok, munkások és kolhozparaszatok sorából kikerülő feltalálók és ésszerűsítők tömegmozgalmát, mely a termelési módszerek tökéletesítésére, a termelékenység emelésére és az önköltség csökkentésére irányul.

A szocialista ipar fejlesztésének útja a termékek önköltségének rendszeres csökkentésén és az iparcikkek gyári árának rendszeres leszállításán át vezet. A termelés önköltségének csökkentése mutatja a legvilágosabban az ipar munkájának minőségét, az ipar sikereit a termelés technikájának megjavítása, a munka termelékenységeinek emelése és az önálló gazdaságos elszámolás megszilárdítása terén. A termelés önköltségének és a forgalmi költségeknek a csökkentése a kis- és nagykereskedelmi árak további leszállításának alapja.

Előirányoztuk, hogy az öt év alatt körülbelül 25 százalékkal csökkentjük az ipari termelés önköltségét, legalább 30 százalékkal az építkezési munkák költségét, 25 százalékkal a gép- és traktorállomások traktormunkáinak önköltségét, 15 százalékkal a vasúti szállítások önköltségét és 23 százalékkal a kiskereskedelem forgalmi költségeit. Ugyancsak jelentősen csökkenteni kell a mezőgazdasági termékek begyűjtésével,

tárolásával és értékesítésével kapcsolatos költségeket, valamint az ipar értékesítő szerveinek általános üzemi költségeit.

Ahhoz, hogy teljesíteni lehessen az ötéves tervnek a termelési és forgalmi költségek csökkentésére vonatkozó előirányzatait, a munka termelékenységének emelésével együtt a legszigorúbban takarékoskodni kell az anyagkészletekkel, mégpedig az anyag és felszerelés pazarlásának megszüntetése, a selejt elleni harc fokozása, gazdaságos anyagfajták bevezetése, teljesértékű pótanyagok és a haladó termelési technológia széleskörű alkalmazása útján. Ugyancsak jelentősen csökkenteni kell a vállalatok és intézmények igazgatási apparátusának költségeit.

Különös figyelmet kell fordítani az építkezés költségeinek csökkentésére. Az építkezés költségei, a jelentős beruházások és az építkezések korszerű technikai felszerelése ellenére, még mindig nagyok. El kell érni, hogy a gyárak, az utak, a lakóépületek, a kórházak és iskolák építése évről évre jóval kevesebbe kerüljön az államnak.

Az építési munkálatok költségeinek előírt csökkentését a munka termelékenységének az építési munkálatok további gépesítése és a nagyipari építési módszerek bevezetése alapján történő emelése, az építkezések idejének a munkák minőségének egyidejű javításával együttjáró lerövidítése, az általános üzemi költségek csökkentése, valamint az építőanyagok árának leszállítása útján kell elérni.

A vállalatok és építkezések gazdasági vezetőitől meg kell követelni, hogy sokkal nagyobb figyelmet szenteljenek a termelés gazdasági és pénzügyi kérdéseinek, hozzáértően kapcsolják egybe a technika fejlesztése és a termelés szervezése terén végzett munkájukat a vállalat munkájának gazdasági és pénzügyi eredményeivel. Növelni kell a pénzügyi szervek szerepét a termelés és az építés menete, az áruforgalom, az anyagi értékek felhalmozása, a vállalatok és gazdasági szervek pénzügyi és gazdasági tevékenysége fölötti állandó rubellenőrzés munkájában.

„A baj az — mondja Sztálin elvtárs —, hogy gazdasági vezetőink és tervezőink — kevés kivétellel — nem ismerik

eléggé az értéktörvény hatását, nem tanulmányozzák és nem tudják figyelembe venni számításaikban.”

A párt- és szovjetszervezeteknek, a gazdasági szervezeteknek, a szakszervezeteknek, a komszomolszervezeteknek mozgósítaniuk kell a dolgozók tömegeit az ötéves terv teljesítésére és túlteljesítésére, széles körben kell alkalmazniuk a szervezeteink munkájában mutatkozó fogyatékokosságok bolsevik bírálatát és önbírálatát, leggyorsabb kiküszöbölésük és egész munkánk megjavítása céljából. Abban a szellemben kell nevelni kádereinket, hogy kérlelhetetlenek legyenek a termelés szervezésében mutatkozó fogyatékokosságokkal, a pazarlás és a bürokratizmus bármilyen megnyilvánulásával szemben, hogy idejekorán felfedjék és minden módon támogassák a gazdasági életben mutatkozó új, élenjáró és haladó jelenségeket.

Biztosítani kell a legszigorúbb állami fegyelmet a népgazdasági tervek teljesítése terén és szigorúan be kell tartani a pártnak és a kormánynak azt az útmutatását, hogy az állami terv teljesítése feltétlen kötelessége minden vállalatnak. Az állami tervet nemcsak globálisan kell teljesíteni, hanem a cikkenkénti és választék szerinti teljesítés, a gyártmányok minősége, a munka termelékenysége és a termelés önköltsége tekintetében is.

Az új ötéves tervben kitűzött feladatok teljesítése megköveteli, hogy javítsuk a népgazdaság tervezését. A tervezés legfontosabb feladata, hogy biztosítsa a helyes arányokat az ipar és a népgazdaság egyes ágainak fejlesztése terén, felfedje és kiaknázza a termelés növekedésének belső tartalékait.

Az ötödik ötéves terv sikeres teljesítése lehetővé teszi a tartalékok jelentős növelését. Az ötéves terv irányelvei előírják, hogy az öt év alatt kétszeresére kell növelni az állami anyag- és élelmiszertartalékokat, ami biztosítja az országot minden eshetőség ellen.

Eltársak! Az új ötéves terv teljesítése hatalmas lépés előre a szocializmusból a kommunizmusba vezető fejlődés útján.

A sztálini ötéves terveknek mindig óriási nemzetközi jelentőségük volt. Sztálin elvtárs az első ötéves terv eredményeit jellemezve megállapította, hogy „az országunkban folyó gazdasági építés útján tett egyetlen lépés sem keltett még olyan visszhangot az európai, amerikai és ázsiai kapitalista országok legkülönbözőbb rétegeiben, mint az ötéves terv kérdése, e terv fejlődésének és megvalósításának kérdése”*.

Ötéves terveink az egész világnak megmutatják a szocializmus hatalmas életerejét, a szocialista gazdasági rendszer döntő fölényét a kapitalista rendszerrel szemben. Az új ötéves tervben, amely a népgazdaság valamennyi ágában a termelés nagyarányú növekedését és a technika nagyarányú fejlesztését, a szovjet nép anyagi jólétének további növelését, kultúrájának további felvirágoztatását írja elő, ékesszólóan jutnak kifejezésre a szocializmus gazdasági alaptörvényének és a népgazdaság tervszerű fejlődése törvényének követelményei. A szocializmus alaptörvényének — mint Sztálin elvtárs tanítja — lényeges vonása és követelménye: az egész társadalom állandóan növekvő anyagi és kulturális szükségletei maximális kielégítésének biztosítása a szocialista termelésnek a legfejlettebb technika alapján történő szüntelen növekedése és tökéletesedése útján.

A Szovjetunió ötéves terve a békés gazdasági és kulturális építés terve. Teljesítése újból nagy mértékben hozzá fog járulni a világ békéjének megszilárdításához. A Szovjet Kormányának az új ötéves tervben testet öltött békeszerető politikája abból indul ki, hogy a két rendszer — a szocializmus és a kapitalizmus — békésen egymás mellett élhet, az egész szovjet nép megingathatatlan békeakarátát juttatja kifejezésre és teljes mértékben összhangban van a világ dolgozóinak életbevágó érdekeivel.

* Sztálin Művel. 13. köt. Szikra 1951. 170. old.

Az új ötéves terv elő fogja segíteni a Szovjetunió és a népi demokratikus országok gazdasági együttműködésének és testvéri barátságának további megszilárdítását és kiszélesítését, valamint a gazdasági kapcsolatok fejlesztését minden országgal, amely kereskedelmét az egyenjogúság és a kölcsönös előnyök elvei alapján kívánja fejleszteni.

Az új ötéves terv növeli a Szovjetunió nemzetközi tekintélyét. Az emberek milliói világszerte egyre jobban meggyőződnek a szocialista társadalmi rendnek, a szovjet békepolitikának és a népek közti baráti kapcsolatok fejlesztésének előnyeiről.

A XIX. pártkongresszusnak az ötödik ötéves tervre vonatkozó irányelv-tervezete nagy érdeklődést és élénk visszhangot keltett kivétel nélkül minden országban. A világ dolgozói melegen üdvözik az új sztálini ötéves tervet, amelynek célja a békés gazdasági építés és a nép jólétének további emelése.

A Szovjetunióban az ötödik ötéves terv irányelveinek tervezetét a pártszervezetek, a munkásosztály, a parasztok és az értelmiség általános helyesléssel fogadták. A szovjet dolgozók, akiket lelkesedéssel töltött el ez a program, melynek célja a szocialista gazdaság és kultúra további gyors fejlesztése a kommunizmus felé vezető úton — kiemelkedő termelési sikerekkel fogadták a pártkongresszust. A szovjet ipar össztermelése 1952 kilenc hónapja alatt a múlt év megfelelő időszakához viszonyítva 12,5 százalékkal, a népgazdaságban eszközölt beruházások összege 15 százalékkal, a vasúti közlekedésben a teherkocsik napi átlagos terhelése 10 százalékkal növekedett. Jó gabonatermést takarítottunk be és befejezéshez közeledik az ipari növények, zöldség- és főzelékfélék és a burgonya bő termésének betakarítása.

Az ötödik ötéves terv irányelveinek tervezetét megvitatva, a pártszervezetek, valamint egyes párttagok és pártonkívüli elvtársak számos megjegyzést és kiegészítést fűztek a tervezethez. A megjegyzések túlnyomó többsége az egyes területek, határterületek, köztársaságok feladatainak és gazdasági fejlődésére jellemző sajátosságainak megfelelően, vagy a nép-

gazdaság egyes ágaira vonatkozóan konkretizálja az irányelvek tervezetét.

Javasolják, hogy növeljük egyik vagy másik iparág termelését, pontosabban fogalmazzuk meg a mezőgazdaság és a közlekedés fejlesztésének feladatait, építsünk az illető terület, határterület vagy köztársaság számára szükséges ipari üzemeket, villamoserőműveket, vasútvonalakat és autóutakat.

Így az ukrán elvtársak felvetik azt a kérdést, hogy építsünk széndúcító üzemeket, hőerőműveket Zaporozsjében; a leningrádiak azt javasolják, hogy építsünk vízierőműveket; javasolják, hogy építsünk új villamostávvezetékeket és elosztóállomásokat Krivoj Rog vidékén, vízierőművet a Daugava-folyón stb.

Tekintélyes számú javaslat hangzott el arra vonatkozóan, hogy pontosabban fogalmazzuk meg az új technika bevezetésével, a munkaigényes munkafolyamatok gépesítésével kapcsolatban kitűzött feladatokat. Sok javaslat foglalkozik a munkaszervezés megjavításával, a káderek képzésével, a kulturális és tudományos intézetek és az egészségügyi intézmények munkájának megjavításával.

Valamennyi felsorolt javaslat az ötödik ötéves terv teljesítéséről és túlteljesítéséről való gondoskodás szellemét sugározza, a pártszervezeteknek a gazdasági építés terén gyűjtött gazdag tapasztalatait, kádereink fejlődését tükrözi, s valamennyi nagyjelentőségű az ötéves terv szempontjából.

Mivel az ötéves tervre vonatkozó irányelveknek csupán a népgazdaság fő feladatait kell meghatározniok, s nem bocsátkozhatnak részletekbe, a pártszervezeteknek, egyes párttagoknak és pártonkívüli elvtársaknak az irányelveket konkretizáló nagyszámú javaslatát célszerű volna az ötéves tervnek a XIX. kongresszus irányelvei alapján történő összeállításánál megvizsgálni és felhasználni.

Az irányelvek szövegének végleges megfogalmazásánál azonban bizonyos módosításokat kellene elfogadni. Többek között célszerű volna utalni az automatikus és távvezérlő műszerek gyártásának fejlesztésére és a munkavédelem további megjavítását célzó intézkedések életbeléptetésére.

A népi demokratikus országokban az ötödik ötéves terv irányelvei szintén fokozták a dolgozók politikai és termelési aktivitását és növelték érdeklődésüket a szovjet gazdasági építés iránt, amely a szocializmus és a demokrácia útjára lépett népek jövőjét mutatja. A demokratikus országok dolgozói megelégedéssel fogadták a Szovjetunió gazdasági erejének további fokozását szolgáló ötéves tervet, amelyben a világ békéjének hathatós biztosítékát, s a Szovjetunió és a demokratikus országok közti gazdasági kapcsolatok további megszilárdításának és kiszélesítésének reális előfeltételét látják. A népi demokratikus országok munkásai és parasztjai a XIX. pártkongresszus tiszteletére kötelezték magukat, hogy teljesítik és túlteljesítik ötéves tervüket.

A kapitalista országok dolgozóira, akik egyre súlyosabb nélkülözéseket szenvednek a tőkés gazdaság fokozódó militarizálása következtében, óriási hatással volt a szovjet nép további életszínvonalemelkedésének az ötéves tervben előírányzott programja. Ezek a dolgozók napról napra egyre jobban meggyőződnek arról, hogy csak a szocializmusban lehetséges a békés munka és az egész társadalom jóléte.

Valamennyi burzsoá lap nagy figyelmet szentel a Szovjetunió új ötéves tervének. Érdekes dolog, hogy míg az eddigi ötéves terveket a burzsoá sajtó rendszerint szkeptikusan fogadta, sőt számos burzsoá államférfi még a negyedik ötéves tervet is megvalósíthatatlannak tartotta amerikai kölcsönök nélkül — addig most a burzsoá közvélemény, tekintettel a Szovjetuniónak a tervek teljesítése terén felmutatott kétségtelen sikereire, már nem tagadja ennek az ötéves tervnek a realitását. Az ötödik ötéves terv a Szovjet Kormány békés politikájának újabb fényes bizonyítéka és komoly csapást mér a háborús gyujtogatókra. A reakciós burzsoá lapok éppen ezért a hazugságok és rágalmak áradatát zúdították az ötödik ötéves tervre, igyekeztek elleplezni a néptömegek előtt a terv békés jellegét, s nemlétező agresszív célokat és feladatokat tulajdonítani neki.

Sztálin elvtárs már megmagyarázta, hogy a polgári szükségletekre dolgozó ipar bővítésével, nagyszabású polgári épít-

kezésekkel és a közszükségleti cikkek árának rendszeres le szállításával egyidejűleg lehetetlen megsokszorozni a fegyveres erőket és kibővíteni a hadiipart. Azt a hazugságot, mely szerint a Szovjetunióknak agresszív szándékai vannak, azért terjesztik, hogy megtéve sszék a tőkés országok dolgozóit, erővel elhitessék velük ezt a Szovjetunióról terjesztett hazugságot és ily módon csalással belerántsák őket egy új világháborúba, amelyet az Amerikai Egyesült Államok reakciós körök készítenek elő. De a dolgozók életszínvonalának rendszeres emelése, a békés célokat szolgáló népgazdasági ágak és a kultúra fejlesztése a Szovjetunióban, s a dolgozók egyre rosszabbodó helyzete és a militarizmus növekedése a tőkés országokban — szétzúzza a burzsoá propagandának ezt az otromba hazugságát.

Eltársak! Az új ötéves tervnek — akárcsak az előző ötéves terveknek — ihletője a mi vezérünk és tanítómesterünk, Sztálin elvtárs. (T a p s.)

A kongresszus előtt jelent meg Sztálin elvtárs munkája: „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban”, amely felvértezte pártunkat a szocializmus gazdasági törvényeinek, a kommunizmus országunkban való felépítésének, a népgazdaság tervezése tudományos alapelveinek ismeretével.

A szovjet emberek termelési aktivitásuk további hatalmas arányú fokozásával, s az ötödik sztálini ötéves terv győzelméért folyó országos munkaverseny újabb erőteljes fellendítésével fogadják a párt és a kormány útmutatásai alapján kidolgozott ötéves tervet.

A szovjet emberek nem fogják kímélni erejüket, hogy biztosítsák az új ötéves terv sikeres teljesítését és túlteljesítését. A szovjet nép, szorosan tömörülve Kommunista Pártja, szeretett vezére és tanítómestere, a nagy Sztálin köré, magabiztosan halad előre a kommunizmus felé. (H o s s z a n t a r t ó t a p s.)

N. A. BULGANYIN ELVTÁRS BESZÉDE

Október 8

Elvtársak! Pártunk Központi Bizottságának beszámolója és a kongresszusnak az ötödik ötéves tervre vonatkozó irányelveiről mondott beszéd olyan kérdéseket és eseményeket világít meg, amelyek újból meggyőző tanubizonyságot tesznek Marx—Engels—Lenin—Sztálin nagy tanításainak hatalmas erejéről és igazságáról. Szemléltetően igazolják ezt a Szovjetuniónak a kommunizmus építése terén elért sikerei, a hatalmas népi demokratikus tábor kialakulása, a kommunista és munkáspártok növekedése és erősödése.

A világ kommunista mozgalmának erejét, egységét és egybeforrottságát többek között az a mindannyiunk számára örömdetes tény jellemzi, hogy a Szovjetunió Kommunista Pártjának kongresszusán nagy számban vannak jelen a határontúli kommunista és munkáspártok küldöttségei. (T a p s.)

Ha végigtekintünk szovjet országunknak a XVIII. kongresszus óta megtett útján, megelégedéssel és büszkeséggel állapíthatjuk meg, hogy pártunk politikája helyes volt, a nép érdekeiből indult ki, mint mindig, és az volt a célja, hogy minden módon erősítse államunkat. (T a p s.)

Ezekben az években pártunk politikája, a gazdasági élet, a kultúra és a hadügy minden területén kifejtett gyakorlati tevékenysége a Nagy Honvédő Háború kemény megpróbáltatásainak kohójában kiállta a legszigorúbb vizsgát.

A háború akkor tört országunkra, amikor a szovjet nép lelkesen dolgozott a Szovjetunió népgazdaságának fejlesztését

szolgáló harmadik öt éves terv teljesítésén, amikor országunk a fejlődés új szakaszába — a szocializmusból a kommunizmusba vezető fokozatos átmenet szakaszába lépett. Ezen a dicső úton, amelyet pártunk XVIII. kongresszusa hirdetett meg, már nem kevés kimagasló munkagyőzelem született.

A fasiszta területrablók váratlan és hitszegő támadása egyszerre és gyökeresen megváltoztatta ezt a helyzetet. A szovjet emberek millióinak abba kellett hagyniuk a békés munkát és fegyverhez kellett nyúlniuk, hogy megvédelmezzék a nagy szocialista vívmányokat és megszabadítsák Hazájukat a fasiszta rabság veszélyétől.

A Nagy Honvédő Háborúban államunk léte vagy nemléte forgott kockán. A kérdés, mint tudjuk, úgy volt feltéve, hogy vagy megtartja a Szovjetunió függetlenségét, és akkor országunk népei szabadok maradnak, vagy gyarmattá változik, s akkor népei a német imperialisták rabszolgáivá lesznek. A háborúnak semilyen más kimenetele nem lehetett.

A Nagy Honvédő Háború nemcsak két hadsereg közti háború volt, hanem az egész szovjet nép háborúja az idegen hódítók ellen. Ennek a háborúnak nemcsak a Hazánkat fenyegető szörnyű veszélyt kellett megszüntetnie, hanem a német fasizmus jármában sínylődő európai népeknek is segítséget kellett nyújtania. Mindazon háborúk közül, amelyekben államunknak valaha része volt, ez volt a legsúlyosabb, és ezért hihetetlen erőfeszítést, nagy nélkülözéseket és súlyos áldozatokat követelt a szovjet néptől.

Szükségtelen részletesen beszélni azokról a rendkívüli nehézségekről, amelyekkel a háború idején Hazánknak meg kellett küzdenie. A súlyos háborús megpróbáltatások élénken élnek valamennyiünk emlékezetében. Egy dolgot azonban fontos újra meg újra leszögezni: hasonló nehézségek közepette egyetlen burzsoá állam sem bírt volna ki olyan csapást, amelyet a hitleristák mértek országunkra. Csak a szovjet szocialista állam tudott ilyen körülmények között helytállni, tudta elviselni a hallatlan nehézségeket és kivívni a győzelmet. (Hosszantartó taps.)

Mi segített hozzá bennünket, hogy visszaverjük az ellenség rohamát, majd pedig kivívjuk a történelemben páratlanul álló győzelmet?

Sztálin elvtárs azt tanítja, hogy a modern háború minden egyes nép minden anyagi és szellemi erejének mindenre kiterjedő próbája. Ezt a próbát csak azok az államok állják ki, amelyek erősebbnek bizonyulnak ellenfelüknél a gazdasági élet fejlettsége és szervezete, csapataik tapasztalata, hadművészete és harci szelleme, a népnek az egész háború folyamán tanúsított kitartása és egysége tekintetében.

Röviden szólva, a háború a hadviselő felek gazdasági, erkölcsi és katonai lehetőségeitől függ. Szovjetállamunk mindebben sokkal erősebbnek bizonyult ellenfelénél, a hitleri Németországnál, noha ez utóbbi az országunk ellen indított támadás pillanatában nemcsak saját területének gazdasági és embertartalékaival rendelkezett, hanem a Franciaország, Csehszlovákia, Ausztria, Belgium, Hollandia, Magyarország, Románia, Spanyolország és több más ország területén levő gazdasági és embertartalékokkal is.

Népünk fő erőfeszítései a háborút megelőző években, éppúgy mint most, a békés építést szolgálták. A Szovjetunió szilárdan és következetesen folytatta békeszerető külpolitikáját. De pártunk sohasem feledkezett meg a háborús veszélyről, az imperialisták mesterkedéseiről, és Sztálin bölcs vezetésével előkészítette az országot és a hadsereget az aktív védelemre. Az előkészület mindenekelőtt olyan anyagi lehetőségek megteremtését jelentette, amelyek háború esetén biztosíthatták a haditermelés gyors megszervezését, a hadsereg és a lakosság megszakitás nélküli ellátását élelemmel és az ipar ellátását nyersanyaggal. Pártunk az ország iparosítására és a mezőgazdaság kollektivizálására irányuló politikája révén a háborúelőtti három sztálini ötéves terv évciben megoldotta ezt a nehéz feladatot. Ezekben az esztendőekben ment végbe az a történelmi jelentőségű változás, amelynek nyomán azelőtt földművelő országunk ipari országgá vált.

A népgazdaság fejlesztését szolgáló ötéves terveink végrehajtása tetemesen emelte a Szovjetállam védelmi erejét.

Már az első öt éves terv idején elért eredmények alapján arra a következtetésre lehetett jutni, hogy a Szovjetunió gyenge és védelemre felkészületlen országból védelmi képesség szempontjából hatalmas országgá vált, olyan országgá, amely minden eshetőségre fel van készülve, olyan országgá, amely tömegesen tud előállítani kivétel nélkül minden korszerű védelmi fegyvert és külső támadás esetén el tudja velük látni hadseregét.

A második öt éves terv és a harmadik öt éves terv első évét biztosították az ország további iparosítását és még jobban megszilárdították a Szovjetunió védelmi erejét. Olyan gazdasági alap jött létre, amely lehetővé tette, hogy felkészülten fogadjuk a háborút, minden követelményének eleget tegyünk, és négy esztendőn át minden próbáját kiálljuk.

A háborúelőtti időben hadseregünk megerősítésére is intézkedéseket tettünk. A Szovjet Hadsereg, hála annak a nagy munkának, amelyet ebben az irányban a párt, a kormány és az egész szovjet nép Sztálin elvtárs vezetésével végzett, hatalmas és félelmetes erővé vált. Ebben fontos szerepe volt annak, hogy a hadsereget új technikai felszereléssel láttuk el és megvalósítottuk azt a sztálini tételt, hogy minden fegyvernemet fejleszteni kell.

Az első világháború után a burzsoá katonai tudomány nem tudta megoldani a különböző fegyvernemek helyes arányának kérdését. Mindenféle „elméletek” láttak napvilágot az egyik vagy a másik fegyvernemnek vagy haditechnikának túlnyomó szerepéről. Ezeket az „elméleteket” számos esetben át is ültették a gyakorlatba. A hitlerista katonai parancsnokság például különleges figyelmet szentelt a hárakocsik fejlesztésének, remélve, hogy segítségükkel gyors győzelmet arat a háborúban. A második világháború halomra döntötte az effajta reményeket.

Országunkban már a háborúelőtti években elsőrendű tűzértséget, hatalmas páncélos és gépesített csapatokat és élenjáró technikával felszerelt korszerű légierőt teremtettünk és megkezdtuk egy nagy hadiflotta építését. Ilymódon magas

színvonalra emeltük a Szovjetunió védelmi képességét és fegyveres erőinck harci felkészültségét.

Megkezdődött a háború. A háború megkövetelte a létrehozott anyagi lehetőségek hozzáértő és helyes kihasználását. A párt szervező munkájának köszönhető, hogy ezt a feladatot is nagy sikerrel oldottuk meg.

Iparunk haditermelésre való átállítása, mely már a háború első napjaiban megkezdődött, alapjában véve 3—4 hónap alatt be is fejeződött. Az egész gazdasági élet háborús szükségletekre való átállítása körülbelül egy évbe telt. Ezzel kapcsolatban nem szabad szem elől téveszteni azt a körülményt, hogy az átállítás hihetetlenül súlyos körülmények között történt. Területünk jelentékeny része ellenséges megszállás alá került, az üzemek nagy részét át kellett telepíteni keletre. Mindez további nagy nehézségeket okozott. Elég, ha megjegyezzük, hogy az ideiglenesen elvesztett iparvidékek a béke idején a Szovjetunió egész ipari termelésének egyharmadát szolgáltatták. Több mint 1300 állami nagyüzemet telepítettünk át keletre. Ugyanoda költöztettük át az emberek millióit és telepítettünk át hatalmas mennyiségű berendezést. Egyetlen hadviselő országnak sem kellett gazdasági életét olyan súlyos körülmények között átállítania háborús vágányokra, mint nekünk.

Rövid idő alatt jól működő és gyorsan fejlődő háborús gazdálkodást teremtettünk, amelynek bázisát nemcsak a már korábban meglevő, hanem újonnan épült üzemek is alkották.

A súlyos háború éveiben iparunk és szocialista mezőgazdaságunk sikeresen birkózott meg feladataival. Ez világos bizonyítéka pártunk messze előrelátó politikájának. Pártunk képes messze előre tekinteni és bölcsen meg tudja oldani a legbonyolultabb problémákat is. (T a p s.)

A háború megmutatta, hogy országunkban a nép egybeforrottsága olyan, amilyenről kapitalista állam mégcsak nem is álmodhat.

A szocializmusnak a Szovjetunióban aratott győzelme már a háború előtt biztosította a kizsákmányoló osztályok marad-

ványainak végleges felszámolását, a munkások, a parasztok és az értelmiség összefogását a munka frontján. Országunkban már akkor kialakult a szovjet társadalom erkölcsi-politikai egysége, megszilárdult a Szovjetunió népeinek barátsága, az ország politikai élete teljesen demokratizálódott.

Ellenségeink, amikor megtámadták országunkat, arra számítottak, hogy a szovjet hátország és a szovjet rend nem szilárd; arra számítottak, hogy a szovjet munkások és parasztok között konfliktusokra kerül sor, hogy a Szovjetunió népei között viszálykodás és egyenetlenkedés üti fel fejét. Az ellenség reményei nem váltak valóra. A dolog másként történt. A Szovjetunió felett tornyosuló félelmetes veszély még szorosabban tömörítette a szovjet embereket a Kommunista Párt, a Szovjet Kormány és Sztálin elvtárs körül, és a szovjet hazafiság páratlan lendületét váltotta ki népünkben. (H o s s z a n t a r t ó t a p s.)

A szovjet emberek Hazájuk szabadságáért és függetlenségéért erejüket megfeszítve, önfeláldozóan dolgoztak a háországban, vitézül és bátran harcoltak a fronton, mérhetetlen nélkülözéseket viseltek el és nagy áldozatokat hoztak. A háború megmutatta, hogy szovjet népünk — hősi nép. Ez a népcsodákra képes és a legsúlyosabb megpróbáltatásokból is győztesként tud kikerülni. (T a p s.)

Országunk hátországa, amely a világ legszilárdabb hátországa, nemcsak a hadsereg anyagi, hanem szellemi szükségleteit is biztosította, eszmékkel, kitartásra buzdítással is erősítette hadseregünket. Ezek az eszmék a leghaladóbb eszmék — a Kommunista Párt eszméi, a marxizmus-leninizmus eszméi voltak, a kitartásra való eltökéltséget pedig a győzelmünk bizonyosságába vetett sziklaszilárd hit és mélységes meggyőződés táplálta.

A párt a háború éveiben megmagyarázta a szovjet harcosoknak a háború jelentőségét és céljait, a Haza szeretetére és az ellenség gyűlöletére nevelte őket, erősítette a harci szellemet és hőstettekre lelkesített.

A párt szava, a nagy Sztálin szava páratlan erejű fegyvert adott a szovjet emberek kezébe — az igaz ügyünk győ-

zelmébe vetett sziklaszilárd hitet. Emlékezzenek vissza az elvtársak 1941 őszének viharos napjaira, amikor a hitleristák megközelítették Moszkvát — Hazánk fővárosát. Ellenségeink újjongtak és a győzelem ünneplésére készülődtek. A Szovjet-hatalom közeli végét várták azok is, akik ma az óceánton túl új háborúra készülődnek.

És azokban a nehéz napokban, november 6-án, Sztálin elvtárs beszédet mondott a Nagy Októberi Forradalom 24. évfordulóján, másnap pedig a díszszemlén a Lenin-mauzóleum tribünjéről beszélt.

Sztálin elvtárs annak a válságos helyzetnek ellenére, amelyben akkor az ország és a hadsereg volt, kijelentette, hogy győzelmünkhöz a kétség árnyéka sem férhet és a háború olyan perspektíváját tárta fel, amelynek merészsége sokak számára váratlan volt. Kijelentette, hogy a Szovjet Hadsereg nemcsak a fasiszta betolakodók rablőhordáinak megsemmisítésére képes, hanem arra is, hogy felszabadítsa Európa leigázott népeit.

Sztálin elvtárs e beszédeinek jelentőségét alig lehet felmérni. Ezek a beszédek fényszóróként világították meg harcunk útját, emelték népünk és csapataink szellemét, bátorították a Szovjetunió határontúli barátait és riadalmat keltettek az ellenség táborában.

Minden pontosan úgy történt, ahogy Sztálin elvtárs megmondotta. (V i h a r o s, h o s s z a n t a r t ó t a p s.) A Szovjet Hadsereg nemcsak Hazája földjét tisztította meg az ellenségtől, hanem nagy felszabadító küldetését is teljesítette.

Malenkov elvtárs beszámolójában beszélt arról a nagy bizalcmról, amelyet népünk a háború napjaiban a Kommunista Párt iránt táplált. Ez a bizalom többek között abban nyilvánult meg, hogy a párt sorai erősen megnövekedtek a háború alatt. Rendkívül jellemző, hogy a tagfelvételi kérelmek áradata éppen abban az időszakban volt a legszélesebb, amikor a fronton számunkra kedvezőtlenül alakult a helyzet. Ebből is látható, milyen erősek azok a kapcsolatok, amelyek pártunkat a tömegekkel egybefűzik, ez is igazolja a párt vonalának helyességét.

Pártunknak a hadseregfejlesztés kérdéseiben folytatott helyes politikáját és vezetését a legteljesebben és legkimerítőbben természetesen az elmúlt háború kimenetele, az ellenségen aratott teljes győzelmünk igazolta, amelyet a nép és a hadsereg közös erőfeszítéseivel vívtunk ki.

A háború megmutatta, hogy a Szovjetunió elsőrendű hadsereggel rendelkezik, amelynek fegyverzete teljesen korszerű, parancsnoki kara rendkívül tapasztalt és erkölcsi-harci tulajdonságai páratlanok. A háború ismét igazolta, hogy hadseregünk újtípusú hadsereg, igazi néphadsereg, az országunk nemzetei közti testvériség hadserege, a nemzetköziség szellemében nevelt hadsereg. A háború azt is megmutatta, hogy hadseregünk személyi állománya erős, mert meg van győződve azoknak a háborúknak az igazságosságáról, amelyet országunkra rákényszerítenek, és erős, mert öntudatos, ami, mint tudjuk, óriási jelentőségű és a győzelem biztosítója.

A szovjet harcosok, akiket olyan szellemben neveltek, hogy személyes felelősséget érezzenek a Haza védelmének ügyéért, tudatában voltak annak, hogy a hitleri Németország ellen viselt háborúban a legdrágábbat — Hazájuk szabadságát és függetlenségét védelmezik. Ez a nemes cél váltotta ki a Szovjetunió valamennyi népének fiai közül kikerült harcosok tömeges hősiességét. Sztálin elvtárs több ízben kiemelte hadparancsaiban valamennyi fegyvernem — a gyalogosok, tüze-
rek, harckocsizók, repülők, tengerészek — katonáinak és tisztjeinek kiváló haditetteit és hősiességét. Fegyveres erőink valamennyi fegyverneme hozzájárult az ellenségen aratott győzelem kivívásához.

A szovjet csapatok a háború éveiben dicső parancsnokaik vezetésével sok kimagasló győzelmet arattak, amelyekkel méltán büszkélkedik népünk. E győzelmek emléke élni fog örökké. Minden egyes győzelem — arannyal írt lapja népünk hadtörténelmének. (V i h a r o s t a p s.)

Csapataink legdicsőbb győzelmei, amelyek a hitleri Németország leverését és feltétel nélküli megadását eredményezték, a következők voltak: a német fasiszta csapatok megsemmisítő veresége Moszkva alatt, ami halomra döntötte a fővá-

rosunk bekerítésére és bevételére irányuló ellenséges terveket és ezzel együtt a „villámháború” tervét is; a nagy sztálingrádi csata, amely azzal fejeződött be, hogy bekerítettük, szétzúztuk és foglyul ejtettük az ellenség 330 000 főnyi válogatott hadseregét, gyökeres fordulat kezdetét jelentette a második világháború menetében; a hitleri csapatok szétverése a Kaukázus előhegységeiben, ami megghiúsította az ásványolajvidékeinkhez való áttörésre és fő tartalékainknak délre való elvonására irányuló ellenséges terveket; a kurszki csata, amely véget vetett a hitleristák támadó stratégiájának; az 1944. évi tíz pusztító sztálini csapás, amelyek biztosították a hadműveletek áthelyezését Hazánk határain túlra és a hitleri tömb teljes széthullására vezettek; 1945 befejező győzelmei a ragyogó keletporoszországi, visztulai, oderai, budapesti és bécsi hadműveletekkel, és végül: Berlin bevétele. Nem szabad megfélemlenünk csapatainknak az imperialista Japán szétzúzására vezető sikeres hadműveleteiről sem.

E győzelmek mindegyike az egyszerű katonák és a különféle rendfokozatú parancsnokok bátorságának, vitézségének és példátlan hőstetteinek, s a háttérben dolgozók hősiességének eredménye.

A szovjet emberek munkájukkal és katonai tudásukkal, verejtékükkel és vérével vívták ki a dicső győzelmeket és mentették meg országukat a leigázástól. (T a p s.)

E győzelmek mindegyike konkrét megtestesülése a szovjet hadművészetnek, a szovjet tisztek és tábornokok mesteri tudásának, mindegyik győzelmünk — a sztálini haditudomány diadala, Sztálin elvtárs, legfelsőbb főparancsnokunk és vezérünk hadvezéri művészetének diadala. (V i h a r o s, h o s z s z a n t a r t ó t a p s.)

A szovjet népnek és fegyveres erőinek harcát a külföldi betörés ellen Sztálin elvtárs vezette. Az ő közvetlen vezetésével, az ő lángeszű elgondolásai alapján készítették elő és valószínűsítették meg a Nagy Honvédő Háború valamennyi döntő hadműveletét, a hitleri Németország és az imperialista Japán szétzúzását.

Amikor a fasizmus erőin aratott győzelmünkről beszélünk, feltétlenül meg kell emlékeznünk arról, hogy e győzelem kivívásához a Szovjet Hadsereg mellett a dicső lengyel hadsereg és a csehszlovák hadtest is hozzájárult. (T a p s.) Mindkettő a háború idején alakult a Szovjetunió területén. A lengyel és csehszlovák egységek vállvetve küzdöttek a szovjet csapatokkal a közös ellenség ellen, tetteikkel bizonyították be vitézségüket és katonai tudásukat. Sztálin elvtárs, a legfelsőbb főparancsnok, több ízben megemlékezett hadparancsaiban sikeres hadműveleteikről. A háború utolsó szakaszában a román és a bolgár hadsereg is bekapcsolódott a fasizmus elleni harcba és szintén jó harci tulajdonságokról tett tanúságot.

Országunk a háborúból erősen és szilárdan került ki. Az imperialistáknak a Szovjetunió meggyengüléséhez és kimerüléséhez fűzött reményei füstbe mentek.

Győzelmünk a közép- és délkeleteurópai népek számára lehetővé tette, hogy megdöntsék a földbirtokosok és tőkések uralmát s népi demokratikus rendszert teremtsenek országukban. Annak következtében, hogy ezek az országok és több ázsiai ország levált a kapitalizmus rendszeréről, ma már az emberiség egyharmada mindenkorra megszabadult az imperialista járomtól.

A háború eredményei az egész világnak megmutatták, milyen hatalmas erő a mi Szovjetuniónk. A háborúutáni évek ismét megmutatták államunk erejét.

A háborúutáni időszak feladatainak megoldása során szintén sok nehézség merült fel a szovjet nép előtt, mert országunk gazdasági élete igen nagy háborús pusztításokat szenvedett. A Szovjetunió ellenségei erre is alapozták számításait, remélve, hogy saját erőnkől nem tudjuk leküzdeni a felmerült nehézségeket. A Kommunista Párt vezette szovjet nép azonban becsülettel állotta ki ezeket a súlyos megpróbáltatásokat is. Nemcsak ahhoz talált erőt és módot, hogy behegessze a háborúütötte sebeket, hanem ahhoz is, hogy megszervezze az iparnak és a közlekedésnek, a mezőgazdaságnak, a kultúrának és a dolgozók anyagi jólétének hatalmas fellen-

dítését. Ezt a negyedik ötéves terv évei alatt értük el. A negyedik ötéves terv eredményeit mindenki jól ismeri.

A negyedik ötéves terv sikeres teljesítése pártunk politikájának újabb győzelme volt.

A Szovjetuniónak a háborúban aratott történelmi jelentőségű győzelmei és a háborúutáni időszakban kivívott nagyszerű sikerek eredményeképpen országunk ma erősebb, mint valaha.

Minden túlzás nélkül elmondhatjuk, hogy nincs, de nem is lehet egyetlen burzsoá országban sem olyan szilárd, meg-ingathatatlan belső helyzet, amilyen most a Szovjetunióban van. (T a p s.)

A Szovjetunió most elsőrendű iparral, jól fejlett közlekedéssel, nagytermelékenységű mezőgazdasággal rendelkező, szilárd szocialista állam.

Országunk gazdasági életét állami népgazdasági terv szabja meg, melynek célja az, hogy növelje a társadalmi vagyont, következetesen emelje a dolgozók anyagi és kulturális színvonalát, szilárdítsa a Szovjetunió függetlenségét és fokozza védelmi képességét.

A Szovjetunió fejlesztését szolgáló ötödik ötéves terv irányelveinek a pártkongresszus elé terjesztett tervezete ezeknek a feladatoknak megoldását célozza. A tervezet kifejezésre juttatja a szocialista rend nagy erejét és tükrözi a szocializmus gazdasági alaptörvényét, melynek lényege az, hogy biztosítsa az egész társadalom állandóan növekvő anyagi és kulturális szükségleteinek maximális kielégítését a szocialista termelésnek a legfejlettebb technika alapján történő szüntelen növekedése és tökéletesedése útján.

Erről tanuskodik mindenekelőtt az a tény, hogy a tervezet szerint az ötéves terv folyamán az ipari termelés színvonalának mintegy 70 százalékkal kell emelkednie, az egész ipari termelés mintegy 12 százalékos átlagos évi növekedése s a termelési eszközök termelésének még gyorsabb növekedése mellett. Ennek eredményeképpen az ipar össztermelése 1955-ben 1940-hez viszonyítva háromszorosára növekszik.

Ugyanerről tanuskodik vezető iparágaink gyors fejlődési üteme, az a tény, hogy a nemzeti jövedelem az öt éves terv alatt legalább 60 százalékkal fog növekedni, továbbá, hogy a munkások és alkalmazottak reálbére legalább 35 százalékkal, a kolhozparasztok jövedelme legalább 40 százalékkal emelkedik és nagy mértékben nő az áruforgalom; ugyanezt mutatja még sok más mutatószám is.

Azok a feladatok, amelyekről az ötödik öt éves tervre vonatkozó irányelvek tervezete beszél, biztosítják az élenjáró technika, a gépek, szerszámgépek, precíziós készülékek további hatalmas fejlődését, ami azt eredményezi, hogy ennek megfelelően növekszik a magas szakképzettségű káderek, a mérnökök, technikusok és munkások száma. Ennek nagy jelentősége lesz mind Hazánk gazdaságának további erősítése, mind az ország védelmi képességének emelése szempontjából, mert a korszerű háború a fegyverzetnek számos olyan fajtáját követeli, amely a tudomány és a technika legújabb vívmányain alapul.

A legfontosabb mezőgazdasági termékek termelésének a tervezetben előírt 40—70 százalékos növelése, valamint az állattenyésztés hozamának jelentős növelése azt jelenti, hogy a közeli években mezőgazdaságunkban újabb fellendülés megy majd végbe.

Nagy állami jelentőségük van azoknak a feladatoknak, amelyeket az irányelvek a közoktatás terén tűznek ki: az általános középfokú oktatás jelentős kiterjesztése és a politechnikai oktatás megvalósításának megkezdése a középiskolákban. E feladatok gyakorlati megoldása még magasabbra emeli népünk kulturális színvonalát, új kádereket, jól képzett és technikailag felkészült építőket ad a kommunizmusnak és védelmezőket a Hazának. Az általános kötelező politechnikai oktatásra — mint Sztálin elvtárs mondja — azért van szükség, hogy a társadalom tagjai szabadon választhassák meg foglalkozásukat és ne legyenek egész életükre egy bizonyos foglalkozáshoz láncolva.

Az ötödik öt éves terv irányelveinek tervezetében, akár csak a megelőző öt éves tervekben, konkrétan kifejezésre jut

pártunk lenini-sztálini nemzetiségi politikája, amelynek célja a népek közti barátság megszilárdítása, s valamennyi szövetségi köztársaság további, még nagyszerűbb gazdasági és kulturális felvirágoztatása. Az itt felszólalt elvtársak sok szembe-tűnő ténnyel és beszédes számadattal jellemezték a szövetségi köztársaságok gazdasági életének és kultúrájának a Szovjethatalom alatt, különösen a háborúutáni időszakban elért hatalmas fellendülését. Az új ötéves terv éveiben a népgazdaság további hatalmas fejlődése megy majd végbe Közép-Ázsia és a Kaukázusontúl köztársaságaiban, Belorusszijában, Ukrajnában és valamennyi többi köztársaságban.

A tervezet a gazdasági élet és a kultúra minden ágának fejlesztése terén nagy feladatokat tűz ki a Litván, a Lett és az Észt Szovjet Szocialista Köztársaság számára. Ezeknek a köztársaságoknak népei csak kevéssel a háború előtt kerültek be a testvéri szovjet családba, azelőtt pedig burzsoá kormányok uralma alatt éltek.

A balti szovjet köztársaságok a negyedik ötéves terv éve alatt, a háború súlyos következményei ellenére, nagy sikereket arattak a népgazdaság, különösen az ipar fejlesztése terén. Az új ötéves terv irányelvei biztosítják a népgazdaság további fellendülését ezekben a köztársaságokban.

Az ötödik ötéves terv irányelveinek tervezete újabb bizonyítéka annak, hogy a szovjet nép minden erejét a békés építésre fordítja és nem törekszik háborúra. Ugyanakkor nem titkoljuk, hogy gazdasági életünk a lehető legrövidebb idő alatt átállítható háborús vágányra.

A szovjet nép pártunk vezetésével megvalósíthatja a fokozatos átmenetet a szocializmusból a kommunizmusba. Sztálin elvtárs „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban” című új, nagyszerű művében rámutat arra, hogy ennek az átmenetnek előkészítése érdekében tartósan biztosítani kell az egész társadalmi termelés szakadatlan növekedését — elsősorban növelve a termelési eszközök termelését, fel kell emelni — fokozatos átmenetek útján — a kolhoztulajdont az össznépi tulajdon színvonalára, az áruforgalmat ugyancsak fokozatos átmenetek útján a termékcseré rendszer-

rével kell felváltani, végül pedig el kell érni a társadalom olyan kulturális fejlődését, amely a társadalom minden tagja számára biztosítja fizikai és szellemi képességeinek mindenoldalú fejlesztését.

Országunk fejlesztésének az irányelvek tervezetében előírt programja éppen azt az irányt követi, amelyet Sztálin elvtárs mutat. Az ötödik ötéves terv irányelveiben kitűzött feladatok teljesítésével népünk újabb sikereket fog elérni a kommunizmus építésének minden területén.

Az új ötéves tervben kitűzött feladatok nagy követelményeket támasztanak a párt-, szovjet-, gazdasági, szakszervezeti és komszomolszervezetekkel szemben, és arra kötelezik őket, hogy az új ötéves terv teljesítésére és túlteljesítésére mozgósítsák a dolgozók széles tömegeit.

„Ostobaság volna azt gondolni — mondja Sztálin elvtárs —, hogy a termelési terv nem egyéb, mint számok és feladatok felsorolása. A valóságban a termelési terv az emberek millióinak eleven és gyakorlati tevékenysége. Termelési tervünk realitása — a dolgozók milliói, akik új életet alkotnak”.

A múltban a szovjet nép többször kifejezésre juttatta azt a szilárd eltökéltségét, hogy nemcsak teljesíti, de túl is teljesíti a népgazdasági terveket, s ennek következtében ezek a tervek határidő előtt valósultak meg. Népünknek ez az eltökéltsége azzal magyarázható, hogy a gazdasági tervek életérdekeit fejezik ki, és népünk saját szemével látja, hogy a tervek teljesítése erősíti Szovjetállamunkat, megsokszorozza társadalmi gazdagságunkat, javítja a szovjet emberek életét és minden évvel, minden új ötéves tervvel közelebb viszi országunkat az óhajtott célhoz — a kommunizmushoz. (T a p s.)

A szovjet embereknek az az eltökéltsége, hogy teljesítik és túlteljesítik a népgazdasági terveket, az egész nép szocialista munkaversenyének kibontakozásában ölt testet. Nem kétséges, hogy ez a kipróbált kommunista munkamódszer az új ötéves terv éveiben is a szovjet emberek millióinak mód-

szere lesz, akik ezt a módszert a munka termelékenységének minden módon való növelésére, valamennyi termelési feladat határidő előtti, kiváló minőségű teljesítésére és túlteljesítésére használják fel.

A szocialista építés sokévi tapasztalatai arról tanuskodnak, hogy a gazdasági sikerek közvetlenül függenek kádereink, minden párttag eszmei, marxista-leninista edzettségéről és a széles dolgozó tömegek politikai öntudatának színvonalától.

A legutóbbi években pártunk nagy munkát végzett az ideológiai munka fejlesztése és minőségének emelése terén. A kommunista építés feladatai megkövetelik a párt ideológiai munkájának újabb fellendülését, a propagandamunka további fejlesztését és a párttagok elméleti színvonalának emelését. Ez előrehaladásunk egyik legfontosabb feltétele.

Elvtársak! Malenkov elvtárs előadói beszédében, amelyben beszámolt a kongresszusnak a Központi Bizottság munkájáról, mélyen és sokoldalúan elemezte a nemzetközi helyzetet. A világ mai helyzetének egyik legjellemzőbb sajátossága az, hogy a helyzet kiéleződött, hogy az imperialisták fokozott mértékben készülődnek a Szovjetunió és a népi demokratikus országok elleni háborúra.

Az Amerikai Egyesült Államok, a háború után előállt helyzetet kihasználva, nyíltan az amerikai világuralom megteremtését célzó politikára tért át. Az utóbbi időben az amerikai monopolisták megpróbálják ezt a politikájukat „a nemkommunista világ országai közötti együttműködésről és összehangolt tevékenységről” szóló hangzatos frázisokkal leplezni. De akárhogy is buzgólkodnak ezek az urak, világos, hogy ezek a tervek és szándékok semmiben sem különböznek Hitlernek és cinkosainak terveitől és szándékaitól, akik szintén világuralomra törtek, de a nyakukat törték. A világuralom új igénylői jól tennék, ha nem feledkeznének meg erről.

Az utóbbi években minden agresszív országban jelentősen emelkedett a szárazföldi csapatok és a légierők létszáma. Az Amerikai Egyesült Államokban a fegyveres erők összlétszáma 1939-hez viszonyítva több mint hatszorosára emelkedett. Nagy-Britannia reguláris fegyveres erőinek létszáma a háború-

előtti időkhöz viszonyítva két és félszeresére emelkedett. Amerika követelésére fegyveres erőket létesítenek Nyugat-Németországban és Japánban, s összetákolják az úgynevezett európai hadsereget, amelynek az imperialisták tervei szerint ez év végére jelentősen növekednie kell.

Az amerikai kormány, békeszeretétét hangoztató hazug beszédek leple alatt, nagy mértékben szervez és épít katonai támaszpontokat országa határain kívül, főleg Nyugat-Németország, Franciaország, Anglia, Francia-Marokkó, Törökország és Japán területén. Amerika haditengerészeti támaszpontjait is főleg idegen területeken létesíti, mindenekelőtt azokon a tengereken, amelyek az Északatlanti Tömb határain belül vannak.

Nem nehéz rájönni arra, hogy az Amerikai Egyesült Államok mindezeket a katonai támaszpontokat azért építi, hogy körülvegye velük a Szovjetuniót és ily módon kedvező előfeltételeket teremtsen a maga számára háború esetére.

Az utóbbi időben igen nagy harciasságról tesznek tanúságot az Atlanti Tömb tábornokai, akik wallstreeti gazdáik parancsára országról országra futkosnak. Hol csapatokat szemlélnék meg, hol szárazföldi, tengerészeti és légi hadgyakorlatokat irányítanak, hol a szovjet határok mentén kóborolnak. A szovjet-török határon csupán a legutóbbi három hónap alatt az amerikai és angol katonai köröknek legalább tíz ismertebb képviselője járt. Ezeknek az egyenruhás sakáloknak határainkon való megjelenése természetesen nem véletlen. Ez az imperialisták szovjetellenes háborús készülődéseinek egyik láncszeme.

Ez azt is bizonyítja, hogy Törökország jelenlegi kormánya elvesztett minden felelősségérzetet népe sorsa iránt, és az amerikai-angol tömb függvényévé válva, országát veszélyes kalandok felé sodorja.

Nemrégén, a Szovjetunió határaitól nem messze, a Norvégia északi partvidékétől Bornholm dán szigetig terjedő térségben, az Atlanti Tömb kombinált haditengerészeti hadgyakorlatok zajlottak le. A hadgyakorlatokon kilenc ország vett

részt. Norvégia és Dánia kivételével a hadgyakorlat részvevői nincsenek közvetlenül érdekelve a Balti-tenger térségében.

A jelenlegi amerikai kormány vezetése alatt álló imperialista tábor cselekedetei és szándékai szembetűnően agresszív és provokációs jellegűek.

Az agresszív tábor erős természetesen nem szabad lebecsülni, de túlbecsülni sem kell őket. Ezek az erők az imperialista rendszernek, amelynek szülöttei, minden hibáját magukban hordják.

Figyelembe kell venni, hogy a kapitalista tábor nem egyenjogú államokat egyesít, s hogy ezt a tábort nagy belső ellentmondások marcangolják. Ennek a tábornak a vezetői, akik az antikommunizmus lobogója alatt lépnek fel, azt állítják, hogy „a szabad országok közösségét” teremtik meg. De tulajdonképpen milyen szabad országok közösségéről lehet itt szó? Vajjon részt akarnak-e venni az Egyesült Államok szekerébe fogott országok népei ebben a „közösségben”? Vajjon csábítja-e őket az amerikai monopóliumok rablóérdekeiért folytatott új háború távlata?

A kapitalista országok vezető körei hazugsággal fonják be a népet, rágalmakat terjesztenek a Szovjetunióról és a népi demokratikus országokról, azt harsogják, hogy ezeket az országokat „fel kell szabadítani” a kommunizmus alól. Különösen nagy buzgóságot tanusítanak ezen a téren az amerikai vezető körök képviselői, akik annak hangoztatásáig merészkednek, hogy fegyveres erővel kell „felszabadítani” Európa és Ázsia jelentős részét, s ezzel kapcsolatban megnevezik Lengyelországot, Csehszlovákiát, Magyarországot, Bulgáriát, Romániát, Albániát, Kínát, a Mongol Népköztársaságot — és más országokat is megneveznek.

Ezek az őrült tervek még a burzsoá táborban is meglepetést keltenek. E tábor józanabb képviselői felteszik a kérdést: akarják-e vajjon ezek a népek, amelyekről szó van, hogy „felszabadítsák” őket?

A kérdés észszerű. A felsorolt országok népei valóban nem szorulnak ilyen „felszabadítók” szolgálataira. Ha valóban

szükség van arra, hogy ezeket az országokat valakiktől végleg megszabadítsák, úgy azoktól a kémektől, kártevőktől és terroristáktól kell megszabadítani őket, akiket egyre gyakrabban küldenek oda az amerikaiak. (T a p s.) Semilyen más „felszabadításra” nincs szükség, annál is inkább, mert az egész világ tudja, hogy mit jelent a „felszabadítás amerikai módra”. A múltban az északamerikai indián törzsek embertelen kiirtását, a fülöpszigeti néppel való kegyetlen leszámolást, a fiatal Szovjet Köztársaság elleni katonai intervenciót jelentette. A „felszabadítás amerikai módra” ma — a koreai hódító rablóháború, békés koreai városok és falvak barbár bombázása, nők és gyermekek kiirtása bombákkal és halálthozó baktériumokkal.

Az amerikai imperialisták a „felszabadításról” szóló hazugsággal leplezik rablásukat. De a hazugság nem segít rajtuk. A hazug embert könnyebb utólélni, mint a sánta kutyát. Hazugsággal nem lehet messzire jutni. (T a p s.)

Ma az Egyesült Államok kormányát komolyan nyugtalanítja az, hogy az Atlanti Tömbhöz tartozó országok „politikai és erkölcsi szolidaritása” nem kielégítő. És nyilván ezért magasztalják égis az amerikai segílyt, amelyet az ehhez a tömbhöz tartozó országok kapnak. Eléggé ismeretes azonban, hogy mit jelent az amerikai „segély”. Ezeknek az országoknak nyílt kifosztását és Amerika uralmának való alávetését jelenti. Amikor az amerikai kormány „segélyt” nyújt csatlósainak, ahhoz a kapitalista világban általános szabályhoz ragaszkodik, hogy „legyen a tiéd, isten, ami nekünk nem kell” — így szabadul meg a nyakán maradt árutól és az elavult fegyverzettől. A más államoknak nyújtott katonai és gazdasági segílyt arra használják fel, hogy ezeket az országokat bevonják egy újabb világháborúra való aktív készülődésekbe.

Sztálin elvtárs a kapitalista világ mai helyzetét jellemezve ezt mondja: „Látszólag minden «a legnagyobb rendben» van: az Amerikai Egyesült Államok kényszerítette Nyugat-Európát, Japánt és a többi kapitalista országot, hogy összehúzzák nadrágszíjukat; Németország (Nyugat-Németország), Anglia, Franciaország, Olaszország és Japán az Egye-

sült Államok karmai közé került és engedelmesen teljesíti parancsait. Helytelen lenne azonban azt gondolni, hogy «örökön-örökké» minden a «legnagyobb rendben» maradhat, hogy ezek az országok a végtelenségig tűrni fogják az Egyesült Államok uralmát és jármát, nem próbálják meg, hogy az amerikaiak rabságából kiszabaduljanak és az önálló fejlődés útjára lépjenek."

Az Északatlanti Tömb részvevőinek ellentétei és belső nehézségei gátolják őket agresszív terveik megvalósításában. De még jobban gátolja őket ebben a béke és a demokrácia hatalmas tábora.

A népi demokratikus államok dolgozói kommunista és munkáspártjaik vezetésével kiemelkedő sikereket értek el a gazdasági, állami és társadalmi élet minden terén. Ezek a sikerek szemléltetően tanúsítják, hogy a demokratikus tábor országai ma már sokkal erősebbek, mint a háború előtt, régi népellenes rendszereik idején voltak.

A népi demokratikus tábor országai állandó gazdasági együttműködést hoztak létre egymás között. Ennek az együttműködésnek alapja az az őszinte szándék, hogy kölcsönösen segítsék egymást és közös gazdasági fellendülést érjenek el, ami biztosítja az ipar fejlődésének gyors ütemét ezekben az országokban.

Így különbözik az országok kölcsönös viszonya a szocializmus világában és a kapitalizmus világában. A tőkés világban az uralkodás és alávetés viszonyai a gazdaságilag gyenge országok tönkretételére és leigázására — itt nálunk a népek egyenjogúságának és testvéri barátságának viszonyai közös gazdasági fellendülésre vezetnek.

A béke és demokrácia táborát, az Elbától egészen a Csendes-óceánig, a békés építés szenvedélye és a béke tartós fenntartására irányuló törekvés hatja át. Fontos azonban hangsúlyoznunk, hogy ez a tábor szükség esetén teljesen korszerű és elég erős fegyveres erővel rendelkezik.

Tudják meg a tőkés urak és jusson mindig eszükbe, hogy egy új világháború veszélyesebb a kapitalizmus számára, mint

a demokratikus tábor számára. Ha mégis kirobbantják, ez hatalmas fegyveres ellenállást fog kiváltani valamennyi szabadságszerető nép részéről, amelyek minden erejüket latba vetnék, hogy egyszersmindenkorra végezzenek a kapitalizmus-sal. (V i h a r o s t a p s.)

E körülmények között kötelesek vagyunk állandóan magasfokú éberséget tanusítani és fokozni felkészültségünket az agresszorok visszaverésére. A történelem tanulságai azt mutatják, hogy minél jobban gyengülnek az imperializmus pozíciói, annál jobban fokozódik az imperialista háborús kalandok veszélye, az imperialisták annál inkább a Szovjetunió rovására akarják megjavítani megingott helyzetüket.

Így tehát, mint eddig is, az a feladat hárul ránk, hogy minden módon erősítsük hadseregünket, légierőnket és hadiflottánkat. Fegyveres erőinknek és az egész demokratikus tábor fegyveres erőinek állandó harci felkészültsége a leghatásosabb biztosíték bármilyen eshetőségre.

Hadseregünk és hadiflottánk azért van, hogy megvédje Hazáját, őrizze a szovjet nép békés munkáját. Mi a béke mellett vagyunk és békés, a háború elhárítására irányuló politikát folytatunk. Az amerikai kormány és szekértolói azonban elutasítják a Szovjet Kormánynak a béke biztosítását célzó minden javaslatát. Azért utasítják el a szovjet javaslatokat, mert azok megingatják a háborús gyujtogatók helyzetét, meghiúsítják agresszív terveiket. A háborús gyujtogatók dühösen fenyegetik és a legotrombább módon próbálják ijesztgetni a Szovjetuniót.

Mi erre csak egyet mondhatunk:

Hiába erőlködnek, imperialista urak! A nagy szovjet nép nem ijedős, s nem lehet megfélemlíteni fenyegetésekkel. Ha pedig komolyra fordul a dolog, népünk helyt tud állni önmagáért és Hazája érdekeiért. (V i h a r o s t a p s.) Szükség esetén a Szovjet Fegyveres Erők vissza tudnak verni bármilyen agresszort, úgy, ahogy azt a szovjet hadművészet szabályai előírják. (V i h a r o s t a p s.)

Elvtársak! Pártunk jelenlegi kongresszusa a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 35. évfordulója előtti napokban végzi munkáját.

Az Októberi Forradalom előestéjén Oroszország a pusztulás szélén állt: az a veszély fenyegette, hogy elveszti nemzeti függetlenségét és a külföldi imperialisták gyarmatává válik. Az országot ilyen helyzetbe vezető osztályai, a földbirtokosok és a tőkések juttatták.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom új korszakot nyitott Hazánk történetében. Pártunk megszervezte a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségét s e forradalom eredményeként kivívta a tőkések és földbirtokosok hatalmának megdöntését, a proletariátus diktatúrájának megszervezését, a kapitalizmus felszámolását, az ember ember által való kizsákmányolásának megszüntetését, és biztosította a szocialista társadalom felépítését.

Népünk a párt vezetésével végrehajtotta a nagy Lenin végakarátát: gazdaggá és hatalmassá tette országunkat.

Pártunk fő feladata most a kommunista társadalom felépítése a szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenet útján. Ezen az úton fontos lépés az ötödik sztálini ötéves terv teljesítése.

Népünk győzelmei világtörténelmi jelentőségűek. Már régen olyan fejlődésszakaszba léptünk, amikor a világ dolgozói látják annak a nagy ügynek szemléltető eredményeit, amelynek megvalósításán dolgozunk. A szocialista építés sikerei folytán országunk a világ dolgozóinak és haladó embe-reinek vonzási központja lett. Országunk példája megmutatja az előítéletektől mentes embereknek, mire képesek a dolgozók, ha maguk igazgatják államukat, s ha olyan párt vezet őköt, mint a mi pártunk.

Pártunk erejének forrása — az az élenjáró elmélet, amely vezérli, a marxizmus-leninizmus elmélete. Pártunk erejének forrása — szoros, megbonthatatlan kapcsolata a néppel, az a képessége, hogy fel tudja sorakoztatni a tömegeket a törté-

nelmi feladatok megoldására. Pártunk erejének forrása — sziklaszilárd egysége.

Pártunk egységbe forrva, szorosan lenini-sztálini Központi Bizottsága, Sztálin elvtárs köré tömörülve érkezett el **XIX.** kongresszusához. (V i h a r o s t a p s.)

Éljen pártunk nagy és legyőzhetetlen zászlaja, Lenin—Sztálin zászlaja! (S z ű n n i n e m a k a r ó t a p s.)

Éljen vezérünk és tanítónk, a nagy Sztálin! (V i h a r o s, s z ű n n i n e m a k a r ó t a p s. A küldöttek felállnak és éltetik Sztálin elvtársat: „Éljen a nagy Sztálin! Hurrá!”).

P. K. PONOMARENKO ELVTÁRS BESZÉDE

Október 8

Elvtársak! Malenkov elvtárs az SzK(b)P Központi Bizottságának munkájáról tartott beszámolójában kimerítően és világosan összefoglalta annak a munkának eredményeit, amelyet a párt és a szovjet nép az SzK(b)P XVIII. kongresszusa óta eltelt időszakban végzett. A Szovjetunió népei ezekben az években a Kommunista Párt vezetésével, Sztálin elvtársnak, a nagy vezérnek és tanítónak irányításával, újabb világtörténelmi jelentőségű győzelmeket vívtak ki, még jobban megszilárdították a Szovjetállam hatalmát, növelték nemzetközi tekintélyét, újabb gigászi lépést tettek a kommunizmus építésének útján.

Ebben az időszakban a szovjet nép nagyszerű győzelmet aratott a hitleri Németországon és az imperialista Japánon, megvédte Hazánk becsületét, szabadságát és függetlenségét, felszabadította Európa fasiszta igában görnyedő népeit, megmentette a világ civilizációját a fasiszta pogromhősöktől, felszabadította a német népet a hitleri zsarnokság alól.

A háború utáni szocialista építés évei egyik legragyogóbb fejezetét jelentik annak az önfeláldozó harcnak, amelyet a szovjet nép a kommunizmus győzelméért folytat. Ezekben az években páratlan arányokban lendült fel a népgazdaság valamennyi ága, szakadatlanul emelkedett népünk anyagi jóléte és kultúrája. Ezt az időszakot a Szovjetuniónak a világbéke fenntartásáért és megszilárdításáért, valamennyi nép szabad-

ságáért, nemzeti függetlenségéért és biztonságáért folytatott lankadatlan harca jellemzi.

A háború alatt és a háborút követő időszakban pártunk megnőtt, megedződött és még jobban megerősítette kapcsolatát a néppel, újabb tapasztalatokkal gyarapodott a kommunista építés minden területén.

A kivívott sikerekben öltött testet pártunk általános irányvonalának győzelme, a szovjet nép önfeláldozó készsége, megingathatatlan odaadása és szilárd felzárkózása a párt, a Központi Bizottság, nagy vezérünk és tanítónk, Sztálin elvtárs körül. (H o s s z a n t a r t ó t a p s.)

Azok a nagyszerű feladatok és távlatok, amelyeket az SzK(b)P Központi Bizottságának beszámolója és a XIX. pártkongresszusnak az új ötéves tervre vonatkozó irányelv-tervezete vetített elénk, világosan mutatják a Kommunista Párt gondoskodását a népgazdaság újabb óriási fellendüléséről, a szovjet nép anyagi jólétének és kulturális színvonalának további emeléséről.

Az imperializmus táborában az elmúlt években folytatódott a belső és külső ellentétek további éleződésének, a válság elmélyülésének és a kapitalista rendszer gyengülésének folyamata, az a folyamat, amely az egész politikát és az egész gazdaságot a háborús készülődés és a dolgozók létérdekei ellen intézett kíméletlen támadás bűnös céljának rendeli alá.

Az elmúlt években folytatódott a kapitalista országok munkásosztályának abszolút és relatív elnyomorodása, a mezőgazdaság hanyatlása, a dolgozó parasztság óriási tömegeinek földnélkülivé változtatása és koldusbotra juttatása. A paraszti kis- és törpegazdaságok milliói, amelyek az elégtelen trágyázás vagy trágyahiány miatt kimerült földdarabkáikon elmaradtak, sokszor középkori munkaeszközökkel küszködtek, az elviselhetetlen adóterhek súlya és a kapitalista konkurrencia csapásai alatt tönkrementek és eltűntek a föld színéről. Így például Törökországban, amelyet az Egyesült Államok főkolomposai minden józan értelem meghazudtolásával a „szabad” országok mintaképének kiáltottak ki, ötmillió paraszt valóban „szabad” még egy talpalatnyi földtől is, és mint az „Akşam” című török

lap írja, a parasztnak munkát keresve, éhezve bolyonganak az országban, a kis nadrágszűj-parcellákkal rendelkező parasztcsaládok közül pedig csak minden százötvenediknek van saját ekéje. Ezzel szemben a törökországi földbirtokosok és kapitalisták a föld kétharmadát tartják kezükben, és ennek a földnek a zöme parlagon hever.

Az Egyesült Államokban a farmerek százezrei mennek tönkre és növelik a hajléktalan vándorló mezőgazdasági munkások sorait. Csupán 1945-től 1950-ig 713 000 farmergazdaság ment tönkre és „tűnt el”.

Ugyanakkor, amikor a parasztgazdaságok milliói kegyetlenül szenvednek a földhiány következtében, a kapitalista országok nagybirtokosainak tulajdonában levő, megművelésre alkalmas föld kétharmadát parlagon hagyják, nem művelik meg.

A kapitalizmus prókátorainak semmiféle ravaszkodással sem sikerült eltitkolni a munkások és a dolgozó parasztnak nyomorúságát, éhínségét és jogfosztottságát a kapitalista országokban, a gyarmatokon és félgyarmatokon. Sok burzsoáz tudós beismerése szerint a föld lakosságának több mint háromnegyed része él szükség és nélkülözés közepette.

A tőkések és a földbirtokosok, akik saját kezükben összpontosítják a föld kincseinek és az áruvagyonának a zömét — extraprofit hajhászásuk során végkimerülésre és éhhalálra kárhoztatják a dolgozók széles tömegeit. Ezek a kapitalizmus garázdálkodásának szükségszerű következményei.

Az imperialista burzsoázia ideológusai hamis számításokkal azt igyekeznek bebizonyítani, hogy a talaj állítólag „csökkenő” termőképessége következtében a technika semilyen színvonalra mellett sem lehet élelemmel ellátni az egyre szaporodó lakosságot. „A világon ezidőszent a legfenyegetőbb erő a születési arányszám feltartóztatathatlan növekedése” — üvöltözik az amerikai geopolitikusok és reakciós filozófusok, akik arra szólítanak fel, hogy csökkentsék legalább felére a föld lakosságának számát. Az imperialisták e tudós lakájai olyan módszerrel dolgoznak ki erre a célra, amelyek saját kifejezésük szerint is „az emberek tudományosan megszervezett, tö-

„meges irtását” szolgálják. Ilyenfajta kannibáli lázálmokkal van tele az Amerikai Egyesült Államok egész sajtója. Ezek a szörnyek a legfélreérthetlenebb és legvisszataszítóbb formában hangoztatják azokat az embergyűlölettől fűtött terveket, amelyeket az amerikai háborús gyujtogatók agyaltak ki az emberek millióinak kiirtására.

Az imperialista rablók leplezetlen cinizmussal szónokolnak az általuk előkészített hódító háborúnak céljairól. Egy tekintélyes külföldi diplomata és kém kijelenti könyvében, hogy üdvözli az elkövetkező háborút, mivel véleménye szerint, e háború eredményeképpen az Egyesült Államok „zsebrevághatja a földgömböt és fényűzően élhet az összerablott holmiból”.

Amikor az ilyesféle nyilatkozatokat olvassa az ember, feltétlenül eszébe jut egy keleti mondás arról a rablóról, aki, mint ez a mondás tartja: vad és mohó volt, csak kevés volt az esze szegénynek.

Az amerikai imperialisták által összetákolt agresszív tervek megvalósításának útjában ott áll a Szovjetunió törhetetlen és egyre növekvő ereje és békeakarata. Az imperialisták rabló terveivel szemben ott áll a világ békéjéért keményen harcoló népek törhetetlen elszántsága. A haladó emberiség minden reményével és várakozásával a Szovjetunió felé, mint az új élet hírnöke és a világ dolgozóinak példaképe felé fordul.

Országunk népei Lenin—Sztálin pártja vezetésével megszabadultak a kapitalizmus béklyóitól, felépítették a szocializmust, amelynek alaptörvénye Sztálin elvtárs tanítása szerint: az egész társadalom állandóan növekvő anyagi és kulturális szükségletei maximális kielégítésének biztosítása a szocialista termelésnek a legfejlettebb technika alapján történő szüntelen növekedése és tökéletesedése útján.

A szovjet rend egyik legnagyobb vívmánya a falu szocialista átépítése. A kolhozrendszerre való áttérés lehetővé tette a mezőgazdaság évszázados elmaradottságának a legrövidebb időn belüli felszámolását, lehetővé tette, hogy a dolgozó pa-

rasztok örökre megszabaduljanak a földesúri és kulákelnyomástól és a vigasztalan élettől.

„Az emberiség történetében — mondja Sztálin elvtárs — először jelent meg a világon olyan hatalom, a Szovjethatalom, mely a gyakorlatban bebizonyította, hogy kész és képes rendszeres és tartós *termelési* segítséget nyújtani a parasztság dolgozó tömegeinek”*.

A párt és a Szovjetállam megteremtette a szocialista mezőgazdaság eredményes fejlődésének minden feltételét, és a mezőgazdaságot nagyteljesítményű korszerű technikával látta el. Ez biztosította a szocialista mezőgazdaság valamennyi ágának páratlan arányú fejlődését, a kolhozok nagyszerű felvirágzását, a szovjet falu anyagi és kulturális felemelkedését.

A szocialista földművelés legszámottevőbb eredménye a gabonafélék össztermésének rendszeres növekedése, amely 1952-ben elérte a nyolcmilliárd pudot. Az SzK(b)P Központi Bizottságának beszámolója hangsúlyozza, hogy a gabonaprobléma, amely azelőtt a legégetőbb és legkomolyabb probléma volt, sikeresen, végérvényesen és visszavonhatatlanul megoldódott. Mint Malenkov elvtárs beszámolójából kitűnik, emelkedett a többi mezőgazdasági növény össztermése is, az ország állatállománya ugyancsak lényegesen növekedett, s emellett túlsúlyba jutott a kolhozok és szovhozok állattenyésztése.

A szocialista termelési mód erejét és előnyeit a mezőgazdaságban az élet megcáfolhatatlanul bebizonyította.

A szocialista mezőgazdaság ma erős és szilárd bázisa lakosságunk szakadatlanul javuló élelmiszerellátásának, megbízható nyersanyagbázisa fejlődő iparunknak, forrása azoknak az állami élelmiszer- és anyagtartalékoknak, amelyek minden eshetőségre biztosítani tudják az országot.

Ami a kapitalista világ gabonatermelését illeti, csupán 1938-tól 1940-ig kétmilliárd puddal csökkent. Az Egyesült Államok búzatermelése 1947-től 1950-ig 26 százalékkal esett vissza. Az Egyesült Államok szenátusi bizottságának adatai szerint az egy főre eső gabonafogyasztás 1950-ben 19 százalé-

* Sztálin Művel. 12. köt. Szikra 1950. 139. old.

kal kisebb volt, mint a háború előtt. De az utóbbi években az Egyesült Államokban nemcsak a gabonafogyasztás csökkent. Az Egyesült Államok mezőgazdasági hivatalának adatai szerint 1951-ben a vajtermelés és fogyasztás 41 százalékkal, a bárányhúsfogyasztás — 53 százalékkal, a borjúhúsfogyasztás — 14 százalékkal stb. kisebb volt a háborúelőttinél. Harold Dodds, a princetoni egyetem elnöke nagyon találóan fejezte ki magát, amikor azt mondta, hogy „az ágyúk eltakarították az amerikai munkás asztaláról a húst és a vajat”.

Az országunk mezőgazdaságának valamennyi ágában elért sikerek már eleve biztosították a mezőgazdasági termékek és nyersanyagok begyűjtésének jelentős mennyiségi és minőségi növekedését. A mezőgazdaság fejlődése szempontjából rendkívül fontos volt az SzK(b)P Központi Bizottságának és a Kormánynak a mezőgazdasági termékek begyűjtésével kapcsolatban 1940-ben bevezetett új politikája, amely szerint a kolhozok földművelési és állattenyésztési termékekre vonatkozó beadási kötelezettségét a kolhoz szántójának vagy földterületének hektárokból kifejezett nagysága alapján állapítják meg. A begyűjtésnek ez a rendszere még érdekeltébbé tette a kolhozokat és a kolhozparasztokat a közös földművelés és állattenyésztés fejlesztésében, biztosította a begyűjtés szilárd és megingathatatlan alapját.

Ez a begyűjtési politika alkalmazásának tizenkét éve alatt rágyogóan bevált. Évről évre jelentősen emelkedik majdnem valamennyi mezőgazdasági termék- és nyersanyagfajta begyűjtött mennyisége. A gabonabegyűjtési tervet hosszú évek óta túlteljesítik. 1952-ben az állami gabonabegyűjtési terv teljesítése szintén sikeresen folyik. Igen sok terület, határterület és köztársaság már teljesítette és túlteljesítette gabonabeadási tervét. A közeljövőben minden területnek, határterületnek és köztársaságnak be kell fejeznie a gabonabegyűjtési terv teljesítését.

Ki kell emelnünk, hogy az Ukrán SzSzk, Krasznodar és Sztavropol határterület, Rosztov és Krim terület túlteljesítette az idej gabonabeadási tervét, több gabonát adott be, mint 1940-ben. És ami különösen fontos, a búzatermelés

növelése alapján jelentős mértékben növelték a begyűjtött búza mennyiségét.

Megnövekedett a búzatermelés és begyűjtés sok keleti és központi területen, és a kaukázusontúli köztársaságokban is. Jelentős mértékben növekedett a búzatermelés és begyűjtés Grúziában, Azerbajdzsánban és Örményországban. Ez lehetővé tette, hogy lényegesen csökkentjük a búzaszállítást ezekbe a köztársaságokba távoli területekről.

Malenkov elvtárs beszámolójában rámutatott arra, hogy a legértékesebb tápnövény, a búza össztermése 1952-ben 1940-hez viszonyítva 48 százalékkal nagyobb volt. Ennek folytán a búza százalékaránya az 1952-ben begyűjtött gabona mennyiségében lényegesen növekedett, s az 1940. évi 43 százalékkal szemben 61 százalékot tesz. Ez teljes mértékben lehetővé teszi, hogy kielégítsük a dolgozók részéről a minőségi pékáruk iránt nagy mértékben megnövekedett keresletet. A legjobb minőségű búzaliszt előállítására és fogyasztására az idén 1940-hez viszonyítva 69 százalékkal, az elsőrendű búzaliszté pedig 29 százalékkal emelkedett.

A Szovjetunió Minisztertanácsa és az SzK(b)P Központi Bizottsága 1949-ben az állattenyésztés fejlesztésének hároméves tervéről és az állattenyésztési termékek begyűjtéséről szóló határozataiban leszögezte: „...népgazdaságunk felfejlesztésének és a nép jóléte további emelésének érdekei követelően előírják, hogy a következő három évben a hús, szalonna, tej, vaj, tojás, bőr, gyapjú és egyéb állattenyésztési termékek begyűjtött mennyisége legalább másfél-kétszeresére növekedjék.”

A párt-, szovjet és a begyűjtési szervezetek alapján teljesítették ezt a feladatot. 1951-ben 1948-hoz viszonyítva 1,4-szer annyi tejet, több mint 1,5-szer annyi húst, gyapjút és bőrt, több mint kétszerannyi tojást gyűjtöttek be, ami szintén jelentős mértékben túlszárnyalja az 1940-es színvonalat.

Lényegesen nagyobb volt 1951-ben 1940-hez viszonyítva a gyapot és a cukorrépa begyűjtött mennyisége. Nagyobb volt 1951-ben 1940-hez viszonyítva a tea begyűjtött mennyisége is, mégpedig 33 százalékkal; a szőlő — 34, a gyümölcs — 42, a

selyemgubóé — 28, a karakul-irháié — 18, a prémeké — 51 százalékkal, a feldolgozatlan szőrméké — négyszerre volt nagyobb. Komoly növekedés mutatkozik e termékfajták begyűjtése terén 1952-ben is.

Ezekben az években a kolhozok és kolhozparasztok természetbeni és pénzügyvédelme tovább nőtt. Mennyiségileg megnöttek a kolhozok vetőmag, biztosítási és egyéb alapjai, növekedett továbbá a kolhozparasztoknak a munkaegységek után kiadott gabona mennyisége is. Erről tanuskodik például az a tény, hogy 1951-ben a kolhozparasztok és kolhozok 170 százalékkal több lisztet öröltettek a malmokban saját szükségleteikre, mint 1947-ben, s hogy a kolhozok és kolhozparasztok 1951-ben több mint kétszerannyi kenyeret adtak el a városi kolhozpiacokon, mint 1947-ben.

A szovjet begyűjtési rendszer gyakorlatában bizonyos mértékig kifejlődött a beadott termékek „áruraváltása”, vagy ahogy Sztálin elvtárs mondja, a termékcseré csírája. A begyűjtés során igen sok árut kedvezményes áron bocsátanak rendelkezésre, aminek eredményeképpen a kolhozok és kolhozparasztok csupán 1952-ben többmilliárd rubel összegű tiszta nyereséghez jutnak. Sztálin elvtárs azt a feladatot tűzte ki, hogy a termékcseré e csíráit a mezőgazdaság minden ágában megszervezzük és a termékcseré széles rendszerévé fejlesszük, olyanformán, hogy a kolhozok termékeikért ne csak pénzt, hanem — főként — szükséges iparcikkeket kapjanak.

Sztálin elvtárs lángeszű előrelátással határozta meg, milyen óriási jelentősége van a kommunista társadalom építésében annak, hogy a termékcseré csíráit a termékcseré széles rendszerévé fejlesszük, amely „reális és döntő eszköze annak, hogy a kolhoztulajdont mai viszonyaink között az össznépi tulajdon színvonalára emeljük”.

Mezőgazdaságunk sikerei nagyok. Megörvendeztetnek minden szovjet embert. Ezek a sikerek megcáfolhatatlanul tanúsítják, hogy a szocialista mezőgazdaság döntő előnyökkel rendelkezik a kapitalista országok mezőgazdaságával szemben. Az új ötéves terv még nagyszerűbb távlatokat tár fel mezőgazdaságunk előtt.

A begyűjtés terén, valamint egyes területek mezőgazdasági termelésében azonban még vannak fogyatékoságok, melyekkel foglalkozni kell.

Nagy fogyatékoság az, hogy egyes területeken és kerületekben nem fordítanak kellő figyelmet olyan növények termesztésére és begyűjtésére, mint a len, napraforgómag, dohány és a mahorka. Kalinyin, Szmolenszk, Pszkov, Kirov, Novgorod, Velikije-Luki és Vologda terület, valamint a Belorusz és Ukrán SzSzK a len termelése és begyűjtése terén az egész mennyiség háromnegyed részét képviseli. Ezek a területek és köztársaságok az utóbbi években nem teljesítik százszázalékosan a lenbegyűjtési tervet. Jóllehet a kolhozoknak és kolhozparasztoknak fokozott mértékben érdekük a lentermesztés azoknak a különböző intézkedéseknek következtében, amelyeket a kormány tett azért, hogy buzdítson a lentermesztésre, e területek és köztársaságok párt-, szovjet-, begyűjtési és mezőgazdasági szervei nem gondoskodtak még eléggé a lentermelés megjavításáról és továbbra is jelentős mértékben elmaradnak az idei bő lentermés betakarításában és begyűjtésében.

A napraforgómag legfőbb szállítóinál — Ukrajnában, Krasznodar és Sztavropol határvidéken, valamint Rosztov és Sztálingrád területen, amelyek a napraforgó termelése és begyűjtése terén az egész mennyiség 70 százalékát képviselik, kevesebb figyelmet fordítottak a napraforgóra és elégtelenül teljesítik a begyűjtési tervet. Meg kell mondanunk azt is, hogy az utóbbi években jelentősen nő a napraforgó vetésterülete keleten. A Mezőgazdaságügyi Minisztérium és a helyi mezőgazdasági szervek azonban nem fordítanak kellő gondot a helyi viszonyoknak megfelelő új magfajták kinemesítésére és ugyancsak a helyi viszonyoknak megfelelő agrotechnika alkalmazására. Ezért keleten igen alacsony a napraforgó terméshozama. Érthetetlen, miért hanyagolta el az OSzFSzK Minisztertanácsa és Mezőgazdaságügyi Minisztériuma ezt a kérdést.

Az Ukrán SzSzK a mahorka legfőbb szállítója. Csakhogy az ukrán szervezetek kevés figyelmet fordítottak a mahorka termesztésére és begyűjtésére. Míg 1940-ben Ukrajnában

25 mázsa mahorkát gyűjtöttek be a vetésterület egy-egy hektárja után, addig 1951-ben mindössze nyolc mázsát gyűjtöttek be hektáronként, ami természetesen annak a következménye, hogy a helyi szervek nem törődnek ezzel a dologgal.

Az új ötéves terv megvalósításának együtt kell járnia minden improduktív kiadás állandó csökkentésével, minden pazarlás felszámolásával, a szigorú takarékoskodás szem előtt tartásával. A Begyűjtési, Kereskedelmi, Hús- és Tejipari, Élelmiszeripari és Gyapottermesztési Minisztérium, valamint a Centroszojuz begyűjtési és értékesítési szervezetei rendkívül sokat költenek a termékek begyűjtésére, tárolására és értékesítésére. Ezeket a költségeket erősen csökkenteni kell. 1952-ben már történtek bizonyos intézkedések a begyűjtési szervezetek munkájának szabályozására, a begyűjtési költségekkel kapcsolatos pazarlás felszámolására és a begyűjtési apparátus létszámának bizonyos csökkentésére. A begyűjtési és értékesítési költségek a fentemlített minisztériumokban évi 4,7 milliárd rubellal csökkentek. 174 000 dolgozót szabadítottak fel a népgazdaság más ágaiban végzendő munkára.

A feladat az, hogy még jobban szabályozzuk a begyűjtés ügyét, felszámoljuk a túlságosan felduzzadt státusokat, minden eszközzel javítsuk a termékek tárolását és szüntessük meg a veszteségeket, akadályozzuk meg a minőség romlását a termékek tárolása és szállítása során, csökkentjük a nagytávolságú és nem észszerű szállításokat, növeljük a csomagolóanyag forgását és épségbenmaradását, fejlesszük ki a begyűjtési helyekről a közbeeső bázisok megkerülésével egyenesen az értékesítő szervezetekhez történő szállítást, vezessük be az élelmiszerek szétmérését stb.

Az általános üzemi költségek csökkentésének fontos eszköze a mezőgazdasági termékek szállítási távolságának csökkentése. Nem tarthatjuk rendjénvalónak például azt, hogy több éven át állandóan nő a burgonyaállításának átlagos távolsága. 1940-ben 444 kilométert tett, 1950-ben 600 kilométer volt, 1951-ben pedig elérte a 717 kilométert. Ez jelentős drágulást okoz, növeli a veszteségeket és rontja a burgonya minőségét. Ennek az állam szempontjait figyelmen kívül hagyó

gyakorlatnak véget kell vetni, olymódon, hogy fokozzuk a burgonya, valamint a zöldség- és főzelékfélék termelését és begyűjtését az ország nagy központjai közelében.

A szállítási költségek csökkentése érdekében jelentősen növelni kell a mezőgazdasági termények víziúton történő szállítását, minthogy az jóval olcsóbb a vasúti szállításnál. Nem tarthatjuk rendjénvalónak, hogy a legfontosabb mezőgazdasági termékek és nyersanyagok vízi szállítása nem növekedett 1940-hez viszonyítva és a szállítások alig tíz százalékát teszi.

Az általános üzemi költségek erős csökkentésének komoly gazdasági eredményekkel kell járnia, a begyűjtési, értékesítési és kereskedelmi szervezetek munkájának megjavulására kell vezetnie.

Azok a feladatok, amelyeket az SzK(b) P XIX. kongresszusának a Szovjetunió népgazdasága fejlesztését szolgáló ötödik ötéves tervre vonatkozó irányelv-tervezete és Szaburov elvtárs beszámolója megjelöl, a népgazdaság valamennyi ágának további hatalmas fellendülését, népünk anyagi jólétének további növekedését, egészségvédelmének további fokozódását és kulturális színvonalának további emelkedését irányozzák elő.

Az ötéves tervben kitűzött feladatok nagy követelményeket támasztanak minden szervezettel, minden párt-, szovjet- és gazdasági funkcionáriussal szemben, megkövetelik, hogy minden eszközzel mozgósítsuk az erőket, kifejllesszük a fogyasztókosságok éles bírálatát és határozottan kiküszöböljük a fogyasztókosságokat, a további előrchaladás érdekében teljesen kihasználjuk a szovjet gazdasági rendszerben rejlő gigászi lehetőségeket és előnyöket.

Elvtársak! A szovjet nép büszkén tekint vissza arra a dicső útra, amelyet a Kommunista Párt vezetésével, Sztálin elvtárs irányításával tettünk meg. Népünknek, a Szovjetállamnak minden sikere elválaszthatatlanul a nagy Sztálin nevéhez fűződik, minden sikerünket az ő lángeszű irányításával értük el. Sztálin elvtárs hatalmas energiája, figyelme a nagy és kis kérdések iránt, és lángcsze, amellyel a párt és a nép számára országunk fejlődésének minden szakaszában kijelölte

a legfontosabb feladatokat, biztosította a kommunista építés történelmi győzelmeit.

Új, felbecsülhetetlen értékkel gazdagította Sztálin elvtárs a kommunizmus építésének ügyét és a marxizmus-leninizmus elméletét „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban” című művében. Ez a mű megmutatja a pártnak és minden szovjet embernek a kommunizmus teljes győzelme felé vezető utat, és a kommunista társadalom felépítését szolgáló hőses munkára lelkesíti őket.

Nagy, határtalan pártunk és népünk szeretete Sztálin elvtárs iránt. Sokáig éljen minden dolgozó öröme és boldogságára nagy vezérünk és tanítónk, a mi forrón szeretett Sztálin elvtársunk! (H o s s z a n t a r t ó t a p s.)

A. I. MIKOJAN ELVTÁRS BESZÉDE

Október 9

Eltársak! A párt Központi Bizottságának beszámolója, az ötödik ötéves tervre vonatkozó irányelvek tervezete, a párt módosított Szervezeti Szabályzatának tervezete és Sztálin elvtársnak „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban” című, a kongresszus megnyitása előtt megjelent zseniális műve a sztálini lángelme ragyogó fényével világítja meg mind a már megtett nagy történelmi jelentőségű utat, mindpedig azt az utat, amely előre vezet az egyre tisztábban kivehető kommunista jövő felé.

Hatalmas pártunk, mely XIX. kongresszusára gyűlt egybe, méltán dicsőíti azt, aki nevelt, szervezett, minden nehézségen és megpróbáltatáson átvezetett, s biztosan vezet bennünket a kommunizmus teljes győzelme felé, méltán dicsőíti a lángeszű Sztálint, a kommunizmus nagy építőjét. (Viharos taps.)

„A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban” című új sztálini műben, az eszméknek ebben a kincses-tárában, különösen nagy jelentősége van a szocializmus gazdasági alaptörvényének és a modern kapitalizmus gazdasági alaptörvényének, amelyeket Sztálin elvtárs fedezett fel és fegalmazott meg pontosan.

A modern kapitalizmus gazdasági alaptörvényének lényege — a maximális profit biztosítása az embernek ember által való kizsákmányolása útján. Ezzel szemben a szocializmus gazdasági alaptörvényének lényege — az egész társada-

lom állandóan növekvő szükségletei maximális kielégítésének biztosítása a szocialista termelésnek a legfejlettebb technika alapján történő szüntelen növekedése és tökéletesedése útján.

Sztálin elvtárs egyben azt is meghatározta, hogy milyen jelentőséggel bír a népgazdaság tervszerű, arányos fejlődésének törvénye, amely számunkra fontos törvény, de nem alaptörvény. Rámutatott arra, hogy ennek a törvénynek a hatása csak abban az esetben érvényesülhet teljesen, ha a szocializmus gazdasági alaptörvényére támaszkodik.

Sztálin elvtárs feltárta a szocializmus objektív gazdasági törvényeinek lényegét és ezzel méginkább megerősítette pártunkat, méginkább megszilárdította politikájának tudományos alapját.

Sztálin elvtárs idejekorán lehűtötte azokat az elvtársakat, akiket elragadott a hév, akik megszádltek hatalmas sikereinktől. Ezek azt beszélték be maguknak, hogy most már nem hatnak az objektív gazdasági törvények, hogy most már ők maguk írják a törvényeket, s ez lényegében az idealista filozófia táborába vezette, a gazdasági politika terén kalandokba sodorta őket.

Sztálin elvtárs teljes részletességgel tárta fel, hogy milyen zűrzavar uralkodik egyes elvtársak fejében, akik közül egyesek azt állítják, hogy a szocializmusban az értéktörvény egyáltalán nem hat, mások meg vakon átviszik az értéktörvény teljes érvényű hatását a szocialista és majd hogynem a kommunista valóságra is.

Sztálin elvtárs szabatosan és világosan kimutatta, hogy az értéktörvény nálunk is tovább hat, amennyiben fennáll az árutermelés. E törvény hatóköre azonban szigorúan korlátozva van és keretek közé van szorítva, mert a mi árutermelésünk sajátsterű árutermelés, amelynek hatóköre a személyes szükségleti cikkekre szorítkozik.

Sztálin elvtárs új műve megérteti velünk a szocializmusból a kommunizmusba vezető fokozatos átmenetnek, a kommunizmus anyagi-technikai alapja megteremtésének, a város és a falu közti lényeges különbség megszűnésének, a szellemi

és fizikai munka közti lényeges különbség megszűnésének nagyfontosságú kérdéseit.

Sztálin elvtárs kimutatta, hogy áruforgalmunk alapja a szocialista tulajdon két formájának — az össznépi tulajdonnak és a kolhoz-csoporttulajdonnak — különbözősége. Meghatározta azokat az utakat, amelyekeken haladva a kolhoztulajdont az össznépi tulajdon színvonalára kell emelni, aminek alapján az áruforgalom fokozatosan átadja helyét a termékcserének. Ennek következtében megszűnik az értéktörvénynek és az árugazdaság más velejáróinak hatása is.

Sztálin elvtárs rámutatott arra, hogy a mezőgazdasági termékeknek az állam és a gyapot-, len-, répatermelő és egyéb kolhozok közötti szerződés révén történő „áruraváltása” formájában megvannak nálunk a termékcserre csírái. Terve szerint ezeket a csírákat a mezőgazdaság minden ágában meg kell szervezni és az árucserre széles rendszerévé kell fejleszteni, hogy a kolhozok termékeikért ne csak pénzt, hanem — főként — szükséges iparcikket kapjanak, az állam rendelkezésére álló termékek felhalmozódása arányában. Ezzel kapcsolatban a város és a falu közti csere terén nagymértékben át kell szervezni a kereskedelmi és begyűjtési szervek munkáját.

Ezért — mint Sztálin elvtárs tanácsolja — különösebb sietség nélkül, de következetesen és ingadozás nélkül „a kolhoztermelés feleslegeit ki kell rekeszteni az áruforgalom rendszeréből és be kell kapcsolnunk az állami ipar és a kolhozok közti termékcserre rendszerébe”, azaz lépésről lépésre szűkíteni kell az áruforgalom hatókörét és bővíteni kell a termékcserre hatókörét, a kolhoztermelés feleslegeit be kell kapcsolnunk az össznépi tervezés általános rendszerébe, vagy másszóval, elő kell készíteni a fokozatos átmenetet a munkatermékek elosztásának kommunista módjára. Mint a gyakorlat mutatja, az „áruraváltás” előnyös a kolhozok számára és ezért a termékcserre rendszerének kiterjesztése az ország minden kolhozára, a kolhozparasztásra nézve jelentős előnyökkel fog járni.

A világtörténelem és Hazánk története mai szakaszában elképzelhetetlen anélkül élnünk, építenünk és harcolnunk, hogy ne sajátítanók el alaposan mindazt az újat, amivel Sztálin elvtárs gazdagította a társadalmi fejlődés törvényeiről és útjairól szóló marxista-leninista tudományt. (T a p s.)

Sztálin elvtárs a tudomány ragyogó fényével világítja meg útunkat, munkaprogramot ad és irányítja diadalmas előrehaladásunkat a kommunizmus felé.

Sztálin elvtárs azt tanítja, hogy „a szocializmus csak a munka magas, a kapitalizmusénál magasabb termelékenysége alapján, a termékek és mindenféle szükségleti cikk bősége alapján, a társadalom minden tagjának jómódú és kulturált élete alapján győzhet”*.

Pártunk nagymértékben fellendítette a közszükségleti cikkek és az élelmiszerek termelését.

Az új ötéves terv a könnyűipar és az élelmiszeripar további nagyarányú fejlesztését irányozza elő.

Élelmiszeriparunk fejlődésének jellemző sajátossága a legértékesebb élelmezési cikkek termelésének gyorsabb ütemű növekedése. Ez teljes mértékben megfelel népünk szüntelenül növekvő szükségleteinek.

Gyorsan növekszik nálunk az olyan cikkek termelése és fogyasztása, mint a hús- és tejtermékek, a hal, a zöldség- és főzelékfélék, a gyümölcs, a cukor stb., ami máris megmutatkozik a kenyérgyártás lassúbb növekedésében.

Éppen így a lakosság egyszerű fajtájú pamutszövetek iránti keresletét kiváló minőségű gyapjú-, műselyem- és kítűnő minőségű pamutszövetek iránti kereslet váltja fel.

Az olyan áruknál, mint a só, gyufa, háztartási petróleum, a kereslet teljesen ki van elégítve és ezért termelésük kevéssé fog növekedni. Pedig még csak nem is olyan régen a falu ellátása ezekkel az árukkal különösen nagy gondot okozott.

* Sztálin. A leninizmus kérdése. Szikra 1952. 621. old.

A nép fogyasztásának javulása előre meghatározza a búzakenyérsütés komoly növekedését a rozsból készült kenyér rovására. Emellett a búzából készült péksütemény termelése 1952-ben 1940-hez viszonyítva több mint kétszeresére emelkedett és továbbra is növekedni fog.

Gyors ütemben növekszik a gyári kenyérsütés, amely egyre inkább felváltja a kisipari és házi kenyérsütést.

Jellemző, hogy 1936-ban 353 várost láttak el gyárban készült kenyérrel, míg 1952-ben 1104-et, vagyis 751-gyel többet, mint 1936-ban. Sütőiparunk nagymértékben vezeti be a termelés gépesítését és automatizálását. A fő termelőfolyamatokat 78—98 százalékban gépesítették és automatizálták, s az ötéves terv végére ezt a munkát teljesen befejezzük.

Az ötéves terv sok új kenyérgyár építését írja elő azokon a vidékeken, ahol éppen hiány van — és ilyen vidék még van.

A sütőipari dolgozók feladata az, hogy az ország minden városában javítsák a kenyér és péksütemények választékát, ízét és tápértékét, s emeljék a termelés minőségi színvonalát Moszkva és Leningrád élenjáró vállalatainak színvonalára, ezekben a városokban pedig újabb lépést tegyenek előre.

Nálunk erősen elmarad a zöldség-, a főzelékfélék és a burgonya szárítása. Sztálin elvtárs kezdeményezésére nagyszabású programot fogadtak el olyan modern üzemek építésével kapcsolatban, amelyek burgonya-, zöldség- és főzelékfélék szárításával foglalkoznak. Ezeknek az üzemeknek összteljesítőképessége az ötéves terv végére lehetővé teszi évi 1 100 000 tonna nyers burgonya, zöldség- és főzelékfélék feldolgozását. Ez biztosítja a szállítást a távolabbi és az északi vidékekre, valamint a lakosság fennakadás nélküli ellátását burgonyával, zöldség- és főzelékfélékkel, az idénytől függetlenül.

Tervbe vettük a zöldség- és főzelékfélék és a gyümölcs mélyhűtésének gyors fejlesztését is.

1952-ig a piacra szánt központosított húskészlet 2,3-szeresére nőtt 1943-hoz, a jegyrendszer megszüntetését követő első évhez viszonyítva. Az ötödik ötéves terv szerint a hústerme-

lés növekedésének üteme évente átlag legalább 14 százalék, s az ötéves terv végére kétszerannyi húst kell termelni, mint 1940-ben.

Míg az Egyesült Államokban 1951-ig az 1946. évihez viszonyítva a hústermelés 437 000 tonnával csökkent, addig a Szovjetunióban ugyanezen idő alatt a hústermelés 709 000 tonnával növekedett.

Meg kell mondani, hogy bár az országban nagymértékben növekedett a hústermelés, több városban a lakosságnak a hústermékek iránti keresletét még nem elégítjük ki teljes mértékben, mivel a kereslet rohamosabban növekszik mint a termelés.

Most, amikor véglegesen megoldódott a gabonaprobléma, mint Malenkov elvtárs igen helyesen mondta, különösen nagy súlyt helyezhetünk és kell is helyoznünk az állattenyésztés rohamos fejlesztésére, egyre nagyobb számú hizlalt vágómarha tenyésztésére és a tejbőség elérésére. A hústermelés fokozásában a húsipari dolgozókon kívül döntő szavuk van a szovhozok és kolhozok állattenyésztéssel foglalkozó dolgozóinak.

Halászatunk teljesítménye 1952-ig csaknem 70 százalékkal növekedett az 1940. évihez viszonyítva.

Halászati flottánk teljesítőképessége 1952-ig a háborúelőttihez viszonyítva 3,2-szeresére növekedett, 1955-ben pedig több mint 4,5-szeresen fogja felülmúlni a háborúelőtti színvonalat.

Nyílttengeri halászatunk most egész halászatunk 66 százalékát teszi a háborúelőtti 48 százalékkal szemben.

Megnőtt a halászhajók bátor matrózainak serege, akik bármilyen időben, szélcsendben és viharban, fagyban és esőben, a tenger elemi erőivel küzdve példát mutatnak arra, hogyan kell hősies munkával, bátorsággal és merészséggel szolgálni a Hazát. Míg nem is olyan régen a legtöbb halásztól csak azt kívántuk, hogy tudjon bánni a vitorlás csónakokkal és a hálóval, most a halászsoktól a tökéletes halászeszközökkel felszerelt, modern motoros tengeri hajók kormányzásának

művészetét követeljük meg. E hajók vezetésére a háborúutáni években nagylétszámú szakképzett hajósszemélyzetet (hajókormányosokat, hajóستiszteket, hajógépészeket) képeztünk ki, de ez még mind kevés. Ezidőszerint kiváló ifjúságunkból több mint 12 800-an tanulják ezeket a szakmákat az 1940. évi 740 fővel szemben.

A murmanszki és a balti medencében kitűnően fejlődik halászatunk, ezzel szemben az azovi-, feketetengeri, káspi és távolkeleti medencében ez a fejlődés még mindig gyenge.

Halászati iparunk nagy feladat előtt áll: meg kell szerveznie az iparszerű haltenyésztést a Szovjetunió víztárolóiban. A Donon, a Volgán, a Dnyeperen, a Kurán és az Amu-Darján a hidrotechnikai építkezéssel kapcsolatos óriási víztárolók létesítése lehetővé teszi e víztárolók halgazdasági szempontból való helyes kihasználása mellett az olyan halfajták állományának fokozását, mint a dévérkeszeg, a nyurga-ponty, a fogassüllő stb.

A hidrotechnikai építkezések lényegesen megváltoztatják a hal szaporodásának természetes feltételeit a Káspi- és az Azovi-tengerben, ami szükségessé teszi az értékes halfajták iparszerű tenyésztésének teljes kifejlesztését. Ezért halikrakeltő gyárat és a halikrát szabadban keltető gazdaságokat kell létesítenünk nagy arányokban.

A Halászatiipari Minisztérium azonban késik az említett intézkedések megvalósításával.

A halkészletek növelése szempontjából a mesterséges tavak nagy építési tervével és e tavak magas hozamával kapcsolatban óriási lehetőségekkel rendelkezik a mezőgazdasági artelek tőgazdasága. Kitűnik ez Kurszk és Kiev terület, valamint Krasznodar határvidék halgazdaságainak munkájából, ahol számos olyan halgazdaság van, amely évente a vízmedence minden hektára után 15—20 mázsa halat tenyészt.

Minden lehetőségünk megvan arra, hogy a kifogott halmennyiséget és a kiváló haltermékek gyártását gyorsabb ütemben növeljük, hogy ne csak teljesítsük, hanem túlteljesítsük az ötéves terv feladatait, és hogy a háborúelőttihez viszo-

nyítva több mint kétszeresére növeljük halászatunk teljesítményét. Ennek érdekében feltétlenül meg kell erősítenünk a halászati flottánkat ellátó partmenti telepeket és új partmenti telepeket kell építenünk, még több halfeldolgozó üzemet kell építenünk, fokoznunk kell a halászat és a halfeldolgozás gépesítését, ki kell bővítenünk a halászlakásépítkezést.

Míg az Egyesült Államokban az állati zsiradék termelése 1951-ben 1940-hez viszonyítva 281 000 tonnával csökkent, a Szovjetunióban a zsiradéktermelés ugyanezen idő alatt 132 000 tonnával növekedett, nem számítva a jelentékeny mennyiségű házitermelésű zsiradékot.

Az ötéves terv utolsó évére az állati zsiradéktermelés a Szovjetunióban 2,7-szeresére, a sajttermelés több mint háromszorosára, a margarintermelés háromszorosára fog növekedni a háborúelőttihez viszonyítva.

Valaki azt hihetné, hogy a zsiradéktermelés ilyen rohamos növekedése mellett elhelyezési nehézségekbe ütközhattünk volna. Ez azonban nem következett be, mégpedig azért, mert a lakosság vásárlóképesége gyorsabban növekszik, mint a piacra szánt készletek. Több kerületben a zsiradék, különösen az állati zsiradék iránti keresletet még mindig nem tudjuk teljesen kielégíteni.

A konzervgyártás 1952-ig több mint kétszeresére növekedett, 1955-re pedig háromszorosára fog növekedni a háborúelőtti, 1940. évi színvonalhoz viszonyítva, emellett a hal- és húskonzervgyártás több mint ötszörösére növekszik.

Annak érdekében, hogy felszámoljuk a lakosság tejellátásának idényszerű csökkenését a téli időkben, egyre nagyobb jelentőségre tesz szert a kondenzált tej és a tejpor gyártása. 1952-ig a kondenzált tej és a tejpor gyártása kétszeresére emelkedett, az ötéves terv végéig pedig ötszörösére fog növekedni az 1940. évi termeléshez viszonyítva.

A cukoripar minden más élelmiszeriparágnál többet szenvedett a német megszállástól. A háború előtt működő 211 cukorgyár közül 196-ot teljesen vagy részben leromboltak és a cukorgyártás 1943-ban alig huszadrészét tette a háborúelőttinek.

Most már helyreállítottuk a cukoripart, új gyárakat építettünk, amelyeket a legkorszerűbb berendezéssel láttunk el. 1952-ben a cukorgyártás több mint 50 százalékkal múlja felül az 1940. évit, az új ötéves terv végén pedig már kétszerese lesz a háborúelőttinek.

1951-ig az előző évhez, 1950-hez viszonyítva a répacukor-termelés az Egyesült Államokban 333 000 tonnával, Franciaországban 142 000 tonnával csökkent, nálunk viszont ugyan-ezen idő alatt 454 000 tonnával emelkedett. 1951-ben több mint 40 százalékkal több répacukrot gyártottunk, mint az Egyesült Államok répacukrot és nádcukrot együttevve. A Szovjetunióban 1952-ben több répacukrot gyártanak, mint 1951-ben az Egyesült Államokban, Franciaországban és Angliában együttevve. (T a p s.)

Továbbra is feltétlenül növelnünk kell a cukorrépa vetésterületét, terméshozamát és cukortartalmát, valamint a napraforgó vetésterületét és olajtartalmát.

Ukrajnában a kolhozparasztok szerető gondozása és az ukrán szervezetek hozzáértő vezetése következtében a cukorrépa az utóbbi években annyi termést hoz, hogy az biztosítja a cukorgyártási tervek teljesítését és túlteljesítését. Nem mondhatjuk ugyanezt néhány más répatermesztő vidékről, különösen Altáj határterületről és Kurszk területről, ahol még mindig nem fordítanak elég gondot a cukorrépára. Kirgiziában és Kazahsztánban elérték ugyan bizonyos sikereket, de nem használnak ki minden lehetőséget, a múlt évben pedig még a háborúelőttinél is kisebb termést takarítottak be.

Nem szükséges bizonygatnom, hogy a lakosság táplálkozásának megjavulásával felmerül a különféle étvágygerjesztő italok fokozottabb előállításának szükségessége is. (É l é n k s é g a t e r e m b e n, d e r ü l t s é g, t a p s.)

Bortermelésünk 1952-ben 39 százalékkal haladja meg az 1940. évit, az új ötéves terv végéig pedig majdnem kétszeresen fogja túlszárnyalni a háborúelőtti színvonalat. A pezsgő- és konyakgyártás 1952-ben 1940-hez viszonyítva kétszeresére, az ötéves terv végéig pedig három és félszeresére növekszik.

A sörgyártás 42 százalékkal növekedett, az ötéves terv végéig pedig megkétszereződik. A vodkagyártás most valamivel alacsonyabb színvonalon áll, mint a háború előtt, és valamivel lassabban növekszik a lakosság körében mutatkozó keresletnél, de azért növekszik. (Élénkség a teremben, derűlt ség.)

A jelenlegi ötéves tervben különösen nagy figyelmet kell fordítani a csomagolt élelmiszerek és félkészételek termelésének nagyarányú növelésére.

Rendkívül népszerűek nemcsak az olyan már régen széles körben elterjedt gyári készítmények, mint a kolbászfélék, a virsli és a fagylalt, hanem az olyan is, mint a vagdalthús, a húsosderelye, a kész reggelik és a leveskonzervek, amelyeknek gyári előállítására a háborúelőtti időszakhoz viszonyítva többszörösére emelkedett és az ötéves terv végéig még jobban megnövekszik.

Őszintén meg kell azonban mondani, hogy ilyen termékeket egyelőre még csak a nagyvárosokban árusítanak nagy mennyiségben. A feladat az, hogy az új ötéves terv idején a városok egész sorában megkezdjük e termékek gyártását, nem csupán azért, mert nagyon ízletesek és igen jól vannak elkészítve — minőségüket orvosok és állami minőségellenőrök szavatolják és ellenőrzik —, hanem azért is, mert mentesítik asszonyainkat a nehéz munka alól, és lehetővé teszik, hogy otthon rövid idő alatt ízletes ételeket készítsenek.

A szovjet orvosok joggal hivatkoznak Pavlovra, a nagy tudósra, aki azt mondta: „Mindenki tudja, hogy az az étkezés a normális és az az étel használ, amelyet étvágygal és élvezettel eszünk.” A feladat tehát nemcsak az, hogy nagy mennyiségben gyártsuk az élelmiszereket. Az élelmiszereknek kiváló minőségűeknek, táplálónak, kíváncsoknak, ízleteseknek kell lenniök. Az ételek fejlesszék az ízlést, legyenek étvágygerjesztők, hogy az emberek igazi élvezettel fogyasszák. (Viharos taps.)

A lakosság élelmezésének megjavítása és a tárolással kapcsolatos veszteség további csökkentése szempontjából nagy jelentősége van a hűtőgazdálkodás fejlesztésének.

Ebben a tekintetben már komoly sikereket értünk el.

A hűtőházak összbefogadóképessége az élelmiszeripar különböző ágaiban 1952-ig 1940-hez viszonyítva több mint kétszeresére növekedett, az ötéves terv végéig pedig kis híján négyszeresére növekszik.

Gyors ütemben felszámoljuk a kereskedelmi hálózat gépi hűtőberendezésekkel való ellátottságának elmaradását. Míg 1948-ban e berendezések száma 1650 volt, addig 1952-ig 18 000-re növekszik, az ötéves terv végén pedig a kereskedelmi hálózat már 40 000 gépi hűtőberendezéssel fog rendelkezni.

A főként halak szállítására szolgáló hűtőhajóraj a háborúelőtti időszakhoz viszonyítva 1952-ben több mint kétszeresére, az ötéves terv végéig pedig több mint háromszorosára növekedik.

A vasúti hűtőkocsik száma a háborúelőttihez viszonyítva 40 százalékkal emelkedett, 1955-re pedig megkétszereződik.

Az élelmiszerek minőségének megőrzése és a lakosság kényelme szempontjából nagy jelentőségre tesznek szert a házi jégszekrények.

A háború előtt nem ismerték nálunk a házi jégszekrények tömeggyártását. Most három olyan típusú villamos jégszekrényt gyártunk nagy mennyiségben, amely nem marad el a legjobb külföldi gyártmányok mögött. Ezek: a „Gazoapparat”-gyár kis jégszekrényei, a „Szaratov”-gyártmányú közepes és a „ZISz”-gyártmányú nagy jégszekrények. Az idén e jégszekrények gyártása 1951-hez viszonyítva megkétszereződik, 1955-re pedig tízszeresére növekszik.

A hűtőgazdálkodásnak átfogó — az ipari üzemektől a közlekedésig, a raktáraktól és üzletektől a fogyasztók lakásáig minden térre kiterjedő — fejlesztése biztosítja a szovjet lakosság ellátását egészséges és ízletes ételekkel, amiről nagy pártunk és maga Sztálin elvtárs szüntelenül gondoskodik. (T a p s.)

Az élelmiszeripari minisztériumok feladata az, hogy felszámolják azokat az ipar munkájában mutatkozó hiányosságokat, amelyekről Malenkov elvtárs beszámolójában meg-

emlékezett; teljes mértékben kihasználják a kapacitások még meglevő tartalékait; az elmaradó üzemek munkáját az él-üzemek színvonalára emeljék és elérik az újítók munkájának színvonalát; megtakarítást érjenek el a pénznek, nyersanyagnak és anyagoknak a termelésben történő felhasználása terén, valamint a beszerzés és értékesítéssel kapcsolatban felhasznált összegek terén; végül, hogy megvalósítsák a termelés gépesítésének és automatizálásának nagyszabású programját.

Az élelmiszeripari minisztériumoknak a felsorolt rendszabályok megvalósítása révén biztosítaniok kell az ötödik ötéves terv keretében előirányzott legalább 45 milliárd rubel megtakarítást.

Azokat a sikereket, amelyeket az élelmiszerek és a közszükségleti cikkek termelésének növelése, továbbá a néptömegek jólétének az új ötéves tervben előirányzott további gyors emelése terén elérünk, Sztálin elvtársnak köszönhetjük, aki sohasem szűnik meg gondoskodni a szovjet emberekről és jólétükről. (T a p s.)

Teljes bizonyossággal mondhatjuk, hogy az élelmiszeripar dolgozói becsülettel fogják teljesíteni kötelességüket a Sztálin elvtárs által kitűzött feladat megoldása, a termékbőség megteremtése terén.

Az állami és szövetkezeti kereskedelem kiskereskedelmi áruforgalma 1952-ig 1948-hoz — a jegyrendszer eltörlése utáni első évhez — viszonyítva változatlan árakban több mint kétszeresére növekszik.

Az áruforgalom terén az utóbbi években jelentősen megnövekedett az iparcikkek, különösképpen a tartós használati cikkek, gépkocsik, motorkerékpárok, kerékpárok, rádiók, televíziós-készülékek, bútorok, jégszekrények, hangszerek stb. részaránya, ami a szovjet nép növekvő anyagi jólétének fényes bizonyítéka. Egy másik bizonyítéka a lakosság növekvő jólétének és a szovjet rubel iránti bizalmának az a tény, hogy 1952-ben a lakosság négyszer olyan nagy összeget helyezett el a takarékpénztárakban, mint 1940-ben.

A közszükségleti cikkek tömegének növekedése természetesen fokozta a lakosság igényét az áruk minőségével és választékával szemben. Régebben, amikor kevés áru volt, rendszerint különösebb válogatás nélkül vásároltak. Most a helyzet gyökeresen megváltozott. Az ipar és a kereskedelmi szervezetek azonban gyakran továbbra is a régi módon dolgoznak, rosszul tanulmányozzák a lakosság keresletét, továbbra is „özönével” szállítják az árut, rosszul választják ki az árufajtákat, néha egy kerületet vagy várost nagy, két-három fazonú és méretű, három-négy mintájú, kellő változatosság nélküli ruha- és cipőszállítmánnyal árasztanak el.

Gyorsabban kell javítani azoknak az áruknek a minőségét és választékát, amelyeket az ipar a lakosság számára szállít. A szovjet fogyasztók szükségleteinek és érdekeinek törvénnyé kell válniok az ipar számára.

Tovább kell fejlődnie annak a rendszernek, hogy a kereskedelmi szervezetek előzetesen küldik el megrendeléseiket az iparvállalatoknak, ami teljes mértékben helyesnek bizonyult.

Növelni kell a jól felszerelt szaküzletek hálózatát és ezek irányítására a nagy központokban szakosított mintaüzleteket kell létesíteni, Moszkva és Leningrád példájára.

Komolyan kell foglalkozni az üzletek észszerű területi elhelyezésével és javítani kell a jelenlegi helyzeten. Végül, meg kell szüntetni a raktárgazdaság elmaradását a növekvő áruforgalom-ól.

Még nagyobb arányokban kell fejleszteni az étkezők és vendéglők hálózatát, s komolyan meg kell javítani a vendéglátóipari vállalatok munkáját.

A kereskedelmi dolgozók kötelesek emelni a szakképzettségüket, ismerniök kell a lakosság igényeit és érteniök kell ahhoz, hogy a szükséges árut kínálják a vásárlónak; a lenini jelszó — meg kell tanulni kereskedni — ma is érvényes a kereskedelmi dolgozókra nézve.

A közszükségleti cikkeket termelő helyiiparra és ipari szövetkezetekre az a feladat vár, hogy javítsák a gyártmányok

minőségét, csökkentse az önköltséget, lehetőleg szakosodjannak, lássák el technikai felszereléssel és alakítsák újjá vállalkozásokat.

A párt és a kormány a háború legsúlyosabb következményeinek felszámolása után azonnal biztosította a jegyrendszer megszüntetéséhez és a közszükségleti cikkek árának rendszeres leszállításához szükséges feltételeket.

A sztálini árleszállítási politika megvalósításának nyomán a Szovjetunióban a legutóbbi öt év alatt a közszükségleti cikkek általános árszínvonala 50 százalékkal, vagyis felére csökkent. Ez azt jelenti, hogy ma a szovjet fogyasztó 50 rubelért annyi árut vehet, amennyit öt év előtt 100 rubelért.

Minél inkább nő a termelés, csökken az önköltség, emelkedik a munka termelékenysége, annál több lehetőség van az árak leszállítására és népünk jólétének emelésére.

A dolgozók érdekei megegyeznek a szocialista állam érdekeivel és ez szocialista társadalmunk belső erejének és hatalmának forrása.

Míg a Szovjetunióban az árak rendszeresen csökkennek, addig a kapitalista országokban állandóan emelkednek, ami kitűnik a hivatalos adatok következő összehasonlításából:

A legfontosabb élelmiszerek árszínvonala 1952-ben, az 1947 végi árak százalékában

Áru megnevezése	Szovjetunió	Egyesült Államok	Anglia	Franciaország
Kenyér . . .	39	128	190	208
Hús	42	126	135	188
Vaj	37	104	225	192
Tej	72	118	130	174
Cukor	49	106	233	376

A kenyér ára az Egyesült Államokban 1947 végétől 1952-ig 28 százalékkal, Angliában 90 százalékkal, Franciaországban pedig több mint kétszeresére emelkedett, ezzel szemben a Szov-

jetunióban ez alatt az idő alatt a kenyér ára 60 százalékkal csökkent.

A hús ára ez alatt az idő alatt az Egyesült Államokban 26 százalékkal, Angliában 35 százalékkal, Franciaországban 88 százalékkal emelkedett, a Szovjetunióban viszont a hús ára kevesebb mint a felére csökkent.

A kapitalista országokban az uralkodó monopóliumok a maximális profitot hajszolva áremelési politikát folytatnak a munkabérek befagyasztásával egyidejűleg, ugyanakkor a Szovjetunióban a sztálini politika biztosítja az árak következetes leszállítását.

Angliában, az Egyesült Államokban és más kapitalista országokban az árak állandó emelkedése elkerülhetetlenül a dolgozók fogyasztásának csökkenésére vezet. Szemléltető példa erre Anglia. Angol adatok szerint 1951-ben a legfontosabb élelmiszerfajták egy főre eső átlagos fogyasztása a háborúelőttihez viszonyítva a következőképpen csökkent: húsáruk — 40 százalékkal; vaj — 40; halkonzerv — 46; rizs — 37; cukor — 16; tea — 23 százalékkal stb. Az egy főre eső átlagfogyasztás csökkenése természetesen keveset mond, mert mint tudjuk, átlagos fő nincs és a fogyasztás egész csökkenése a munkásosztály fogyasztásának rovására történt. Az angol burzsoázia nem szegényedett el, annyit eszik, amennyit csak akar.

A fokozódó fegyverkezési hajszája az angol dolgozók élet-színvonalának még nagyobb arányú hanyatlására vezet. Nem véletlen, hogy az angol konzervatívok és az angol munkáspárti demagógok — az amerikai imperialisták lakájai — még ígérni sem tudják az angol munkásoknak, hogy helyzetük ezen a világon legalább a jövőben megjavul. Nem marad más számukra, minthogy papjaikkal együtt paradicsomi életet ígérjenek a túlvilágon. (D e r ü l t s é g, t a p s.)

A sors iróniájaként az angol kormány kongresszusunk megnyitásának napját azzal „ünnepelte”, hogy október 5-től kezdve újból felemelte az élelmiszerárakat, ami újabb csapást jelent az angol dolgozókra.

A Szovjetunió külkereskedelme, éppúgy, mint egész népgazdasága, a háború befejezése óta újból fellendült.

A háborúelőtti időszakkal szemben, amikor külkereskedelmünk a Szovjetunió elszigeteltsége miatt nem fejlődött folyamatosan, országunk külkereskedelmi forgalma a háború befejezése óta évről évre növekszik, ami részint a Szovjetunió nemzetközi helyzetének megszilárdulásával és egy új világpiac keletkezésével, részint gazdasági hatalmunk növekedésével magyarázható.

A Szovjetunió külkereskedelmének összforgalma ezidő szerint háromszorosan felülmúlja a háborúelőtti.

A Szovjetunió a háborúutáni időszakban is tartja magát ahhoz a változatlan irányvonalhoz, hogy kölcsönösen előnyös feltételekkel fejleszti üzleti kapcsolatait a kapitalista országokkal.

A kapitalista országokkal folytatott kereskedelem, a háború befejezését követő első években történt némi megélénkülés után, az Egyesült Államok agresszív politikája következtében erősen csökkent. Ezt a csökkenést bőségesen pótolja a baráti országokkal folytatott kereskedelem növekedése.

Azok a kapitalista országok, amelyek kölcsönösen előnyös feltételekkel fejleszteni akarják kereskedelmi kapcsolataikat a Szovjetunióval, részünkről mindig támogatásra találhatnak. Ennek ragyogó példája a Finnországgal folytatott kereskedelmünk. A Szovjetunió és Finnország közötti áruforgalom változatlan árakban 1951-ben kilencszer múlta felül az 1938. évit. Az 1951—55. évekre megkötött hosszúlejáratú áruforgalmi egyezmény a kereskedelem további jelentős bővítését irányozza elő. Így az áruforgalom már 1953-ban csaknem kétszerese lesz az 1951. évinek, vagyis két év alatt csaknem megkétszereződik.

A háborúutáni kereskedelmünkben történt legfontosabb változás az, hogy az áruforgalom zömét most a demokratikus tábor országaival való kereskedelem teszi. Az idén ezeknek az országoknak külkereskedelmünkben való részesedése 80 százalékra rúg.

„A két ellentétes tábor létezésének gazdasági eredménye az volt — mondja Sztálin elvtárs —, hogy szétesett az egységes,

mindent átfogó világpiac, aminek következtében most két, egymással szintén szembenálló, párhuzamos világpiac van.”

A demokratikus tábor országai közötti gazdasági együttműködés, vagyis az új világpiacon való együttműködés, gazdaságuk tervszerű fellendítésének és a népgazdasági tervek baráti összeegyeztetésének szilárd alapján fejlődik, a nagy és kis népek egyenjogúságán, a kölcsönös érdekek tiszteletbentartásán és a gazdasági fejlődés terén nyújtott kölcsönös segítségen épül fel. Itt nem lehet helye az egymást megsemmisítő konkurenciának, mert ezeket az országokat őszintén érdeklik egymás sikerei.

A béke és demokrácia táborának országai közötti áruforgalom 1948-tól 1952-ig több mint háromszorosára növekedett. A demokratikus tábor országainak külkereskedelmi forgalma, még a kapitalista országokkal folytatott kereskedelem csökkenésének figyelembevételével is, megkétszereződött.

A demokratikus tábor piaca olyan forrásokkal rendelkezik, amelyek lehetővé teszik, hogy az új világpiacon minden ország megtalálja mindazt, amire gazdasági fejlődése érdekében szüksége van. Emellett minden ország azt importálja, amire szüksége van, és olyan árut exportál, amire más országoknak van szükségük. Egyik ország sem erőszakol rá más országokra olyan árut, amelyre azoknak nincs szükségük, mint a kapitalista piacon történik.

A demokratikus tábor országai közötti együttműködés, a hosszúlejáratú gazdasági egyezményekre való áttéréssel, új szakaszába lépett. Ezeket az egyezményeket az tette lehetővé, hogy a népi demokratikus országok áttértek a hosszúlejáratú tervekre. A hosszúlejáratú kereskedelmi egyezmények hosszú időre biztosítják, hogy az országok megkapják a gazdasági fejlődésükhöz szükséges gépeket, berendezéseket, nyersanyagot és egyéb árut, biztosítják továbbá termékeik elhelyezését, világos távlatot tárnak fel és biztonságérzetet keltenek gazdasági továbbfejlődésüket illetően.

A demokrácia és béke táborának gyors politikai és gazdasági megerősödését Sztálin elvtárs jövőbelátó politikájának

és annak a mindennapos gondoskodásnak köszönhetjük, amelyet Sztálin elvtárs a Szovjetunió és a demokratikus táborhoz tartozó országok testvéri népei közötti barátság elmélyítése iránt tanusít. (T a p s.)

A Szovjetunió 1952-ben tízszerannyi legmodernebb gépet és berendezést szállít a népi demokratikus országokba, mint 1948-ban.

A Szovjetunió tökéletes berendezéseket szállít a népi demokratikus országoknak, felülmúlhatatlanul olcsó és elsőrendű technikai segítségben részesíti ezeket az országokat, ellenszolgáltatás nélkül átadja nekik a szabadalmakat, gyártási engedélyeket és termelési technológiát.

Mindez lehetővé tette, hogy a népi demokratikus országok olyan új, modern technikai felszereléssel ellátott üzemeket és egész iparágakat teremtsenek, amelyekkel nem rendelkeztek és más körülmények között nem is rendelkezhetnének.

Vegyük például Romániát, amely, miután teljes mértékben kifejlesztette ásványolajkitermelését, fejlődő gépiparral rendelkező országgá vált és a Szovjetunió testvéri segítségét felhasználva, már most maga gyárt az ásványolajkitermeléshez szükséges csaknem minden berendezést és megkezdte az ásványolajfinomításhoz szükséges bonyolult készülékek gyártását is. Ez az egyetlen példa a világon arra, hogy egy ásványolajforrásokkal rendelkező kis államnak saját ásványolajipari gépgyártása is van. A latinamerikai és középkeleti országok, ahol az angol-amerikai monopóliumok rabló módon óriási mennyiségű ásványolajat szivattyúznak ki, nem is álmodhatnak erről.

A kapitalista világpiacon az országok közötti gazdasági kapcsolatok a kapitalizmus általános válságának elmélyülése következtében rendkívül zilált állapotba jutottak. Ezt a ziláltságot fokozta a világalomra törekvő Egyesült Államok terjeszkedési politikája. Az amerikai imperializmus ádáz harcot folytat a felvevőpiacok megszerzéséért, a fokozott kivitelben próbál kivezető utat találni gazdaságának belső ellentmondásaiból. Amerika sokat akar eladni és igen keveset akar vásá-

rolni más országokban. Ez már abból is látható, hogy a háborúutáni időszakban az Egyesült Államok átlagos évi kivitele 12 és félmilliárd dollár volt, behozatala pedig 7,3 milliárd dollár, tehát az Egyesült Államok évi kiviteli többlete felülmúlta az ötmilliárd dollárt.

Az ilyen kereskedelem gazdasági fonáksága szembevetően látható Amerika Nyugat-Európával fenntartott kereskedelmi kapcsolatainak példáján. Az amerikaiak a háborúutáni időszakban évente több mint négy milliárd dollár értékű árut exportálnak Nyugat-Európába, de Európából csak egymilliárd dollár értékű árut importálnak, magas vámtarifákkal elzárják határukat az európai árukivitel előtt.

Vajjon fejlődhet-e a kereskedelem, amikor négyszerannyi amerikai árut adnak el Nyugat-Európában, mint amennyit az amerikaiak vásárolnak? Nem, az ilyen kereskedelem elkerülhetetlenül a nemzetközi kapitalista piac további bomlására és a burzsoá világ országai közötti ellentétek kiéleződésére vezet. Az a terjeszkedés, amelyet az Egyesült Államok a kereskedelmi háború minden eszközével, a páratlanul nagyméretű dömpinget is beleértve, folytat, Anglia, Franciaország és más kapitalista országok érdekeinek csorbítására irányul. Az amerikaiak ezeket az országokat kiszorítják a világpiacról, sőt még az angolok és franciák saját gyarmati piacáról is.

A más országoknak nyújtott amerikai „segély” minden formája csupán a népek kirablásának és kizsákmányolásának fokozását leplezi.

A legyőzött Nyugat-Németország és Japán visszatérése a világpiacra még inkább kiélezi az ellentéteket a legyőzött országok és azok között az országok között, amelyek a háború után megszerezték a legyőzöttek piacait.

Az imperialista országok a háborúutáni viszonyok között még inkább fokozzák a függő országokkal folytatott nem egyenlő értékű cserét, potom áron nyersanyagot és élelmiszert vesznek tőlük és háromszoros áron adják el nekik áruikat. Így például az Egyesült Államok monopolisztikusan, potom áron vásárolja a rezet Chilében, az ónt Bolíviában, az as-

ványolajat Venezuelában, a kávét Brazíliában, a gumit az ázsiai országokban, ami viharos tiltakozásokat vált ki, és az amerikaiaknak engedelmeskedő kormányok leváltását idézi elő. Például a Szaudi-Arábiában tevékenykedő amerikai monopóliumok minden tonna kitermelt ásványolajból több mint 13 dollár hasznot húznak, ami hétszerese az ásványolaj önköltségének. Nem kevesebb hasznot húznak más középkeleti országokban sem, amelyeknek népei nyomorban és tudatlanságban tengődnek.

Az uralkodó imperialista országok fojtogatják az elmaradott országok gazdasági életét. Ezeket az országokat mezőgazdasági eredetű nyersanyagokat szállító függvényükké és a raktáraikban elfekvő árucikkeik felvevőpiacává változtatták. Ezzel még jobban fokozzák a kapitalista országok közötti nemzetközi munkamegosztás eltorzulását.

Ezzel ellentétben a demokratikus táborhoz tartozó országok közötti testvéri kapcsolatokra és ez országok érdekeinek összhangjára támaszkodó új világpiac egészséges alapon nő és fejlődik. Ezek a testvéri kapcsolatok és ez az összhang biztosítja az említett országok közötti észszerű munkamegosztás megteremtését és népgazdaságuk tervszerű, válságmentes fejlődését a természeti forrásoknak és a gazdasági lehetőségeknek megfelelően.

Eltársak! Nehéz áttekinteni és méltóképpen értékelni azokat az óriási sikereket és eredményeket, amelyekkel országunk a XIX. pártkongresszushoz elérkezett. A nagy Szovjetunió, a béke és a demokrácia rohamosan növekvő és erősödő tábora örömmel tölti el a világ minden haladó emberének szívét.

A mi sikereink kihozzák sodrúkból az emberiség ellenségeit, a monopoltőke főkolomposait, akik háborús agresszióra készülnek, provokációkhoz és fenyegetésekhez folyamodnak a Szovjetunióval és az egész demokratikus táborral szemben. Kongresszusunk elég világosan és keményen megmondta, hogy nem félünk a provokációktól és a megfélemlítésektől, hogy harcolunk a békéért, készek vagyunk teljes fegyverzet-

ben fogadni minden veszélyt és megsemmisítő csapást mérni minden agresszorra. (T a p s.)

A párt XIX. kongresszusa után országunk még nyugodtabban és magabiztosabban halad majd előre a kommunizmus győzelme felé, vezérünk és tanítónk, a kommunizmus zseniális építője, a drága és szeretett Sztálin elvtárs vezetésével. (V i h a r o s t a p s.)

Dicsőség a nagy Sztálinnak! (V i h a r o s, h o s s z a n t a r t ó t a p s. Mindenki feláll.)

M. A. SZUSZLOV ELVTÁRS BESZÉDE

Október 9

Elvtársak! Világtörténelmi jelentőségű események jelzik azt az utat, amelyet pártunk a XVIII. és a XIX. kongresszus közötti időszakban megtett, olyan események, amelyek szovjet szocialista Hazánk sorsát döntötték el.

Lenin—Sztálin pártja győzelmesen tette meg ezt az utat, új, hősi fejezetet nyitott saját történetének könyvében, s aranybetűkkel írta be nevét a Szovjetek országának és az egész emberiségnek történetébe, s ezt annak köszönheti, hogy helyes politikát folytatott, annak, hogy pártunkat és az egész szovjet népet törhetetlen akarattal és nagy bölcseséggel az emberiség lángelméje, a szeretett vezér és tanító, Sztálin elvtárs vezeti előre a lenini úton. (H o s s z a n t a r t ó t a p s.)

Az SzK(b)P XIX. kongresszusa és Sztálin elvtárs új, zseniális műve, „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban”, nagyszerű távlatokat tárnak fel győzelmesen a kommunizmus felé haladó országunk előtt, és ismét tanúságát szolgáltatják az egész világ színe előtt a szovjet szocialista társadalmi rend kimeríthetetlen erejének és hatalmának, vitathatatlan fölényének a kapitalista társadalmi renddel szemben.

Az ötödik ötéves terv a Szovjetunió népgazdaságának újabb hatalmas fellendülését vezeti be és új szakaszt jelent a kommunizmus anyagi-technikai bázisának megteremtésében. A terv nagy és felelősségteljes feladatokat tűz ki a szocialista

kultúra fejlesztése terén is. Ezekkel kívánok foglalkozni fel-szólalásomban.

Lenin és Sztálin azt tanítja, hogy a kommunizmus teljes győzelmének egyik fő feltétele a szovjet emberek kulturális színvonalának és politikai öntudatának hatalmas emelkedése, a dolgozók kommunista nevelése. Sztálin elvtárs már 1906-ban, „Anarchizmus vagy szocializmus?” című híres művében megmondta, hogy a jövő társadalma „csak eléggé fejlett termelőerőkön, az emberek szocialista tudatán... épülhet fel”*.

Sztálin elvtárs „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban” című új, klasszikus művében sokoldalúan és mélyrehatóan elemezte a politikai gazdaságtan legfontosabb kérdéseit, elsősorban pedig a szovjet társadalomnak a szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenetével kapcsolatos problémákat. Sztálin elvtárs a marxista-leninista tudomány ragyogó fényével világította meg a kommunizmus felépítésének útját és módszereit, s ezzel óriási segítséget nyújtott pártunknak, a kommunista társadalom minden építőjének, az egész nemzetközi munkásmozgalomnak. (T a p s.)

Nagy vezérünk és tanítónk ebben a műben ismét kiemelte, hogy a kommunizmusba való átmenet előkészítésének egyik feltétele az, „hogy elérjük a társadalom kultúrájának olyan növekedését, amely a társadalom minden tagja számára biztosítja fizikai és szellemi képességeinek mindenoldalú fejlesztését, hogy a társadalom tagjai olyan képzettséget szerez-hessenek, amely elegendő ahhoz, hogy a társadalmi fejlődés aktív tényezőivé váljanak, hogy szabadon választhassanak foglalkozást és ne legyenek a fennálló munkamegosztás folytán egész életükre egy bizonyos foglalkozáshoz láncolva”.

Ezért fordít a párt Központi Bizottsága és Sztálin elvtárs olyan rendkívüli figyelmet a párt ideológiai munkájára, ezért harcol olyan állhatatosan a szovjet nép kommunista nevelésének általános fellendítéséért.

* *Sztálin Művei*. 1. köt. Szikra 1949. 354. old.

A kommunista nevelésnek az a célja, hogy országunk minden dolgozóját, elsősorban ifjúságát, valóban művelté és képzetté, életvidámmá és állhatatossá tegye, olyan emberekké, akik nem félnek a nehézségektől és akadályoktól, s hogy a munkához és a társadalmi tulajdonhoz való szocialista viszony szellemében, a lángoló szovjet hazafiság és a proletár internacionalizmus szellemében, a kommunizmus nagy ügye iránti határtalan odaadás szellemében nevelje őket. A dolgozók kommunista nevelése a legfontosabb eszköz a munka magas termelékenységeért, a szocialista munkafegyelem megszilárdításaért, a társadalmi tulajdon megerősítéséért és fejlesztéséért, a Szovjetállam hatalmának további növeléséért folytatott harcban.

A kommunizmus építése országunkban nem nehézségektől és harcoktól mentes, sima, „konfliktusmentes” előrehaladás formájában történik. Mélységesen hibás és a marxizmus-leninizmustól idegen az az egyes írók és művészek között elterjedt, úgynevezett „konfliktusmentességi” elmélet, amely ártalmára volt irodalmunknak és művészetünknek, elvonta őket a burzsoá ideológia csökevényei és befolyása elleni aktív harctól, attól a harctól, amely minden elavult, minden idejétmúlt ellen, minden olyasmi ellen folyik, ami akadályozza a szovjet emberek előrehaladását a kommunizmus felé.

Mindenekelőtt nem feledkezhetünk meg a kapitalista környezetről. Ennek élén most az Egyesült Államok és Anglia legreakciósabb imperialista körei állanak, amelyek előkészületeket, többek között ideológiai előkészületeket is tesznek egy újabb világháborúra, s amelyek a burzsoá kultúra és ideológia minden eszközét felhasználják országukban a széles tömegek félrevezetésére, és arra, hogy a legaljasabb és legkőrmönfontabb hazugságok és rágalmak mérgével fertőzzék meg társadalmunk egyes kevésbé ellenállóképeseit.

Társadalmunk előrehaladása nem simán, hanem az újnak a régi idők még mindig számos és eleven maradványa elleni harca, a burzsoá rendszertől örökölt régi, káros és olykor visszataszító szokások ellen vívott harc közepette megy végbe. Sztálin elvtárs ezt tanítja: „Életünkben mindig elhal valami.

De az, ami elhal, nem akar egyszerűen meghalni, hanem harcol a létéért, védelmezi idejétmult ügyét.

Életünkben mindig születik valami, ami új. De az, ami születik, nem egyszerűen születik, hanem visít, kiabál, védi a léthez való jogát.

A régi és az új, az elhaló és a keletkező közötti harc, — ez a mi fejlődésünk alapja”*.

Ezért van az, hogy a pártnak a tömegek kommunista nevelésével kapcsolatos egész ideológiai munkája és arra irányuló tevékenysége, hogy kialakítsa a szovjet embereknek, mint a kommunista társadalom tagjainak új, magasrendű erkölcsi és szellemi képességeit, nem lehet elvont, pusztán felvilágosító munka. E munka élének ezután is a reakciós burzsoá ideológia elleni harcra, a tudományunkba, irodalmunkba és művészetünkbe való behatolása elleni kíméletlen harcra kell irányulnia, s egész ideológiai munkánkban a kapitalista csökevények leküzdését, az emberek tudatából való kiirtását, a mindennemű ideológiai eltévelyedéssel szembeni bolsevik engesztolhetetlenség fokozását kell feladatául kitűznie.

A szocialista kultúra építése és a dolgozók kommunista nevelése — támadás a reakciós burzsoá ideológia ellen, a naplopók és a társadalmi tulajdon dézsmálói ellen, a bürokraták és az állami fegyelem megszegői ellen, a reakciós burzsoá kultúra és a kapitalista életforma előtt megalázkodók ellen, a szovjet ideológiával és a népek közötti barátsággal ellenségesen szembenálló nacionalista és kozmopolita eltévelyedések ellen, az irodalomban, a művészetekben és a tudományban megnyilvánuló politikamentesség és eszmeietlenség ellen.

A szocialista kultúra építésének és a dolgozók kommunista nevelésének hatalmas emelője a népművelés.

A párt és a Szovjetállam fáradhatatlanul gondoskodik a nagy néptömegek oktatásáról és arról, hogy a milliós néptömegek birtokukba vegyék a kultúra minden vívmányát. Ebben a fontos kérdésben történelmi jelentőségű sikereket

* *Sztálin Művei*. 10. köt. Szikra 1952. 354. old.

arattunk. Országunk már a XVIII. kongresszusig valóságos kultúrforradalmat hajtott végre. Sztálin elvtárs az SzK(b)P XVIII. kongresszusán elhangzott beszámolójában új történelmi feladatként tűzte ki, hogy minden munkást és minden parasztot kultúrálttá és művelté tegyünk.

Ezt a feladatot sikeresen és következetesen valóra váltjuk. Bevezettük és folytatjuk az általános hétosztályos oktatást, jelentősen kibővítettük a középiskolai általános és szakoktatást. Nagy sikereket értünk el a főiskolai oktatás kibővítése és megjavítása terén. A főiskolai hallgatók száma 1952-ben 1 400 000 főre emelkedett, ami 73 százalékkal több a háborúelőttinél.

Egyetlen kapitalista állam sem ismeri és nem is ismerheti a közoktatás ilyen hatalmas fellendülését. Az uralkodó osztályoknak a dolgozók felvilágosulatlanságára és tudatlanságára van szükségük, hogy alávetettségben tartsák őket és könnyörtelen kizsákmányolással a maximális profitot sajtolják ki belőlük. Az Amerikai Egyesült Államokban a közoktatás mélyreható válsággal küzd. Ebben az országban több mint tízmillió az írástudatlan ember; az iskoláskorú gyermekeknek körülbelül egyharmada nem jár iskolába. Ami a középiskolai, főleg pedig a főiskolai oktatást illeti, ez az uralkodó osztályok monopóliuma és hozzáférhetetlen a dolgozók gyermekei számára.

Míg a Szovjetállam évről évre óriási összegeket fordít a közoktatás fejlesztésére, addig az Amerikai Egyesült Államok kormánya a közoktatás katasztrofális helyzete ellenére is az állami költségvetésnek csak alig egy százalékát költi közoktatási célokra. Ugyanakkor az amerikai kormány az idén a költségvetés 74 százalékát fordítja az újabb világháború előkészítésével kapcsolatos katonai kiadásokra. Egy százalék a közoktatásra és 74 százalék katonai kiadásokra! Ezek a számadatok meggyőző képet nyújtanak arról, hogy mi a célja az amerikai uralkodó osztályok népellenes politikájának.

A XIX. pártkongresszusnak az ötödik öt éves tervre vonatkozó irányelvei, a közoktatásunk fejlesztése terén elért sikerek alapján és figyelembevételével, hogy a szovjet társadalom életszükséglete a dolgozók kulturális és technikai színvona-

lának továbbfejlesztése, nagyjelentőségű, új feladatokat tűznek ki a közoktatás terén.

A XIX. pártkongresszus irányelv-tervezete előírja, hogy „az ötéves terv végéig a köztársaságok fővárosaiban, városaiban, a területi, határterületi és nagyobb ipari központokban befejezzük az áttérést a hétosztályos oktatásról az általános középfokú (tízosztályos) oktatásra, és ezenkívül megteremtjük annak feltételeit, hogy a következő ötéves terv keretében minden városban és faluban teljesen megvalósítsuk az általános középfokú (tízosztályos) oktatást”.

Eszerint felmerül az a feladat, hogy a mostani és a következő ötéves terv folyamán áttérjünk az általános kötelező tízéves oktatásra.

Nem lehet eléggé felbecsülni ennek a feladatnak jelentőségét és nagyságát. Ilyen feladat megoldására csak szocialista állam képes. Magát a feladatot is csak olyan társadalomban lehet felvetni, ahol a nép a gazda, ahol a népről, a nép anyagi jólétének és kulturális színvonalának emeléséről való gondoskodás abszolút törvény. Az a körülmény, hogy országunk egész ifjú nemzedékének biztosítjuk a-középfokú képesítés megszerzésének lehetőségét, rendkívül fontos szakaszt jelent annak a Sztálin elvtárs által kitűzött történelmi feladatnak megoldásában, amely szerint minden dolgozót kultúrálttá és művelté kell tenni. Ez egyben nagy lépést jelent a szellemi és fizikai munka közötti lényeges különbségek megszüntetése felé is.

Az általános, kötelező tízéves oktatás megvalósításának óriási befolyása lesz a népgazdaság fejlődésének meggyorsítására is, mert a munkásosztály sorai egyre kultúráltabb és műveltebb emberekkel fognak gyarapodni, akik gyorsan és a legeredményesebben tudják alkalmazni és előrevinni a legújabb technikát.

Az új ötéves terv Sztálin elvtárs kezdeményezésére egy másik nagy feladatot is felvetett a közoktatás terén. Ez a feladat abban rejlik, hogy meg kell kezdeni a politechnikai oktatás megvalósítását a középiskolákban, és meg kell tenni az

általános politechnikai oktatásra való áttéréshez szükséges intézkedéseket.

Továbbfejlődik az új ötéves terv éveiben a felső- és középfokú szakoktatás is. Annak érdekében, hogy a dolgozók a tanulástól való elszakadás nélkül részesülhessenek oktatásban, kibővítjük a felső- és középfokú szakiskolák, valamint az általános iskolák levelező- és esti tagozatainak hálózatát.

Az ötödik ötéves tervben a közoktatás terén kitűzött igen nagy feladatok végrehajtása megköveteli a Közoktatási Minisztériumok és a Felsőoktatási Minisztériumok munkájának jelentős megjavítását, és nagy munkát követel a helyi párt- és szovjetszervektől az új iskolaépületek építésével, a pedagóguskáderek képzésével és átképzésével, a tanulók oktatásának és nevelésének magasabb minőségi színvonalra emelésével, továbbá a politechnikai oktatás bevezetésére irányuló intézkedések minden téren való előkészítésével és megvalósításával kapcsolatban.

A közoktatás fejlődésének az az új szakasza, amelyet az ötödik ötéves terv nyit meg, a néptömegek kulturális színvonalának további óriási emelkedésére vezet és szilárd alapja a tudomány, a technika, az irodalom és a művészetek még erőteljesebb felvirágzásának országunkban.

Elvtársak! Azoknak a feladatoknak a megvalósításában, amelyeket pártunk a kulturális építés és a szovjet emberek kommunista nevelése terén, továbbá az ország előtt álló gazdasági-politikai feladatok megvalósítására való megszervezésük és mozgósításuk terén tűzött ki, nagy jelentősége van a sajtónak — az ujságoknak, a folyóiratoknak és a könyveknek.

A szovjet nép szereti sajtóját és óriási a kereslet a sajtó termékei iránt. Sajtónk hatalmas erővé fejlődött és tevékenyen segíti a kommunizmus építését. A könyvek és folyóiratok óriási példányszámban jelennek meg országunk nagyszámú népének nyelvein. Ami az ujságokat illeti, jelenleg csupán a „Pravda” olyan példányszámban jelenik meg, amely jóval felülmúlja az Oroszországban 1913-ban kiadott ujságok összpéldányszámát.

Az ötödik ötéves terv sajtónk nagy növekedését irányozza elő. Ez óriási követelményeket támaszt a kiadószervezetekkel, valamint a nyomda- és a papíriparral szemben.

A kiadók dolgozóitól megköveteli, hogy jelentősen javítsák meg a könyvkiadás ügyét, fokozzák a kiadott könyvek eszmei tartalmáért és nyomdatechnikai kiállításáért való felelősséget, tegyék lehetetlenné, hogy eszmeileg hibás, kontár művek jelenjenek meg, ami, sajnos, még mindig nem ritka jelenség.

Egyben az iránt is intézkedni kell, hogy feltétlenül biztosítsuk sajtónk nyomdai-üzemi alapjának a tervben előírányozott kiterjesztését, korszerű, nagyteljesítményű berendezéssel való ellátását, továbbá a kiadóvállalatok papírszükségletének kielégítését.

A párt előtt álló felelősségteljes feladatok sürgetően megkövetelik a pártszervezetektől, hogy emeljék eszmei-politikai munkájuk színvonalát és küszöböljék ki az ezen a téren fennálló még mindig nagy hiányosságokat, amelyeket Malenkov elvtárs beszámolójában kimerítően feltárt.

A pártszervezeteknek egész eszmei-politikai munkájuk során a XIX. pártkongresszus történelmi határozataira, Sztálin „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban” című kimagasló művére, a dolgozóknak az új ötéves terv teljesítése és túlteljesítése érdekében való mozgósítására kell összpontosítaniok figyelmüket.

A pártszervezetek ideológiai munkájának magasabb színvonalra emelése szempontjából, valamint a gazdasági és kulturális építés terén a pártra váró feladatok sikeres megoldása szempontjából a pártpropaganda javítása a fő feladat.

Marx, Engels, Lenin és Sztálin nagy tanítása a Kommunista Párt egész politikájának tudományos alapja, a dolgozók kommunista nevelésének alapja. Ez a tanítás világítja meg a kommunizmus felé vezető utunkat. A marxizmus-leninizmus feltárja a társadalmi fejlődés törvényeit, s ezzel hozzásegíti a pártot, a munkásosztályt, a dolgozó népet a megismert törvényszerűségek tudatos és észszerű felhasználásához, annak

érdekében, hogy rájuk támaszkodva, a legrövidebb idő alatt, a legkevesebb nehézséggel felépítsék a kommunizmust.

A párt minden kedvező feltételét megteremtette annak, hogy kádereink eredményesen munkálkodjanak a forradalmi elmélet elsajátításán. A marxizmus-leninizmus klasszikusainak műveit a Szovjetunióban élő népek nyelvén 511 millió példányban adták ki a XVIII. pártkongresszus óta. Mostanában fejeződött be Lenin Műveinek negyedik, legteljesebb és leggondosabban előkészített kiadása, kiadták Sztálin Műveinek 13 kötetét, amelyek az alkotó marxista-leninista elmélet kimeríthetetlen kincsesházai.

Ámde annak ellenére, hogy bizonyos fokig sikerült kiszélesítenünk a marxizmus-leninizmus eszméinek propagandáját, hangsúlyoznunk kell, hogy ezt a munkát még mindig nem szerveztük meg kielégítően.

Sztálin elvtárs, a pártpropaganda szervezésében észlelhető fogyatékokat joggal bírálva, rámutatott arra, hogy az egyik fő fogyatékoság egy olyan tankönyv hiánya, amely megadná a kommunistáknak a szükséges alapismereteket a marxista-leninista elmélet terén. Sztálin elvtárs azt javasolta, hogy készítsük el a párttagok és tagjelöltek részére a marxizmus-leninizmus alapismereteinek tankönyvét. Egy ilyen tankönyv elkészítése komoly segítséget fog nyújtani kádereinknek.

A pártoktatás és annak ellenőrzése, hogyan sajátították el a kommunisták a marxizmus-leninizmus alapismereteit, minden pártszervezet elsőrendű feladata. A tények mégis azt mutatják, hogy majdnem teljesen hiányzik a kommunisták politikai tanulásának szükséges ellenőrzése. Ez a pártpropaganda szervezésének másik nagy fogyatékosága, amelyre Sztálin elvtárs szintén rámutatott. Az ellenőrzés hiányában sok kommunista, akit önálló tanulóként tartanak számon, valójában, mint a tények mutatják, egyáltalán nem foglalkozik elméleti és politikai színvonalának emelésével.

A feladat az, hogy a pártpropaganda terén kiküszöböljük a szervezetlenséget, a dolgok szabadjára engedését és az ellen-

örzés hiányát, növeljük a pártszervezeteknek és maguknak a kommunistáknak a felelősségét a politikai tanulásért azáltal, hogy az egész pártoktatási hálózatban bevezetjük annak rendszeres ellenőrzését, mennyire sajátították el a párttagok és tagjelöltek a marxizmus-leninizmus alapismereteit. Különösen nagy figyelmet kell fordítanunk arra, hogy gondoskodjunk a propagandamunka ideológiai elmélyítéséről, a marxizmus-leninizmus dogmatikus, betűragó tanulmányozásának határozott kiküszöböléséről, a foglalkozások ideológiai és elméleti színvonalának emeléséről a pártoktatás minden ágában.

Elvtársak! Sztálin elvtárs rendkívül nagy figyelmet fordít a párt egész ideológiai-politikai munkájára és a kulturális építésre. Nehéz a tudomány, a kultúra és a művészetek terén olyan ágot, az ideológiai fronton olyan szakaszt találni, ahol ne éreznénk nagy vezérünk és tanítónk lelkesítő és irányító szerepét, zseniális eszméinek jótékony hatását. (T a p s.)

Ez kezeskedik azért, hogy azokat az új feladatokat, amelyek a kulturális építés, a dolgozók kommunista nevelése és a marxizmus-leninizmus halhatatlan eszméinek propagandája terén felmerülnek, sikeresen fogjuk megoldani.

Pártunk egységesebben mint valaha, ideológiailag és szervezetiileg egybeforrva, az egész szovjet nép határtalan bizalmának birtokában ült össze XIX. kongresszusára. A párt, a kongresszus történelmi jelentőségű határozatait megvalósítva, biztosan vezeti a szovjet népet a kommunizmus teljes győzelme felé, nagy vezérünk és tanítónk, a tudomány kimagasló képviselője, drága és szeretett Sztálin elvtársunk bölcs irányításával. (H o s s z a n t a r t ó t a p s.)

A. N. KOSZIGIN ELVTÁRS BESZÉDE

Október 9

Elvtársak! Malenkov elvtárs pártunk Központi Bizottságának beszámolójában rámutatott azokra a világtörténelmi jelentőségű győzelmekre, amelyeket a Szovjetunió aratott, és felsorolta a szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenet útján történő további előrehaladással kapcsolatban a párt és az ország előtt álló nagyszabású feladatokat.

Szeretett vezérünk és tanítónk, a nagy Sztálin vezetésével pártunk és a szovjet nép az SzK(b)P XVIII. kongresszusa óta eltelt idő alatt dicső és hősi utat tett meg. A párt Lenin—Sztálin tanításaival felfegyverezve győzelmesen vezette át Hazánk népeit a Nagy Honvédő Háború kemény megpróbáltatásain. Országunk páratlanul rövid idő alatt begyógyította a háború ütötte súlyos sebeket és kiemelkedő sikereket ért el a kommunizmus építésére vonatkozóan Sztálin elvtárs által kidolgozott nagyszabású program megvalósítása terén.

Sztálin elvtárs új zseniális műve, „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban”, megmutatja a pártnak és a szovjet népnek a kommunizmus országunkban való teljes győzelméhez vezető utat. Sztálin elvtárs arra tanít bennünket, hogy társadalmunk fejlődésének gazdasági alaptörvénye „az egész társadalom állandóan növekvő anyagi és kulturális szükségletei maximális kielégítésének biztosítása a szocialista termelésnek a legfejlettebb technika alapján történő szakadatlan növekedése és tökéletesedése útján”.

A párt, a kormány és maga Sztálin elvtárs szüntelenül gondoskodik dolgozóink anyagi helyzetének következetes javításáról, a közszükségleti cikkek gyártásának minden módon való fokozásáról.

Országunkban óriási munkát végeztünk az ipari és mezőgazdasági termelés minden ágának fejlesztése terén, a szovjet nép szüntelenül növekvő anyagi és kulturális szükségleteinek maximális kielégítése céljából.

A párt bölcs sztálini politikája biztosította az országban a nehézipar és a szocialista mezőgazdaság hatalmas fejlődését s ezen az alapon a könnyűipar minden ágának sokoldalú fejlődését és a közszükségleti cikkek gyártásának szakadatlan növelését.

Hatalmas textil-, kötszövő-, konfekció- és szőrmeüzemeket, cipő- és bőrgyárakat létesítettünk, amelyek modern technikával vannak felszerelve. Mesterséges és szintetikus rostok, bőrhelyettesítő anyagok, cserzőanyagok gyártásával és háncs-növények elsődleges feldolgozásával foglalkozó új iparágak fejlődnek ki. Az utóbbi években az új technika alapján számos hatalmas könnyűipari vállalatot építettünk, illetve alakítottunk újjá. Az elavult és kistermelékenységgű gépi berendezést tökéletes szerkezetű gépekkel és gépcsoportokkal cseréljük ki. A könnyűiparban a háborúutáni időben több mint 170 000 új szerszámgépet és egyéb gépeket szereltek fel. Az üzemek újjáalakítása elsősorban arra irányul, hogy biztosítani lehessen az egy termékegységre eső munka mennyiségének rendszeres csökkentését és a termelés technológiai folyamatának megjavítását — a termelési folyamatok további gépesítése és automatizálása, futószalagok bevezetése és az egy cikk termelésén belüli egyes munkafolyamatok számának csökkentése útján.

Vegyük például a pamutipart. Nemrégiben a pamutipar még régi, kistermelékenységgű, technikai szempontból elmaradott szelfaktorokkal dolgozott. Most ezek helyett nagytermelékenységgű, új fonógépeket állítottak be. Az új fonógépek egy-negyedannyi területet foglalnak el, mint a szelfaktorok, orsóik termelékenysége viszont 60—65 százalékkal nagyobb. Azáltal, hogy a fonógyárakban új gépi berendezést állítottak fel, a fő

gépműveletek (a természetesen belüli egyes munkafolyamatok) száma 12-ről 6-ra csökkent.

A szövőgyárakban folyamatban van a régi szövőgépek automatikus gépekkel való felváltása, ami lehetővé teszi, hogy a szövőmunkások a munka termelékenységét másfél-kétszeresére emeljék.

A kötszövőipar technikai felszereltsége terén gyökeres változások mentek végbe. A műrostipart az új technika alapján újjáalakítjuk. Ebben a termelési ágban új gyártási eljárást dolgoztak ki, aminek következtében a műrostgyártás az 1940. évihez képest négy és félszeresére növekedett.

Bevezették a futószalagrendszert a lábbeli-, konfekció-, kötszövő-, szőrme- és a bőrdíszműipar üzemének többségében. Ez lehetővé tette, hogy ezek az iparágak a könnyűipar nagy gépesített ágaivá váljanak és az újjáalakított üzemekben a munka termelékenysége a lábbeliiparban 20 százalékkal, a szőrmeiparban 40 százalékkal, a konfekcióiparban pedig 30 százalékkal emelkedjék.

A könnyűipar valamennyi ágának sikeres helyreállítása és továbbfejlesztése következtében elértük és jelentősen túlszárnyaltuk a szövet, lábbeli, kötöttáru és egyéb cikkek gyártásának háborúelőtti színvonalát. 1952-ben a könnyűipar 43 százalékkal több terméket állít elő, mint a háború előtt, ezen belül gyapjúszövetből 60 százalékkal, kötöttáruból több mint 60 százalékkal, selyemszövetekből pedig 2,8-szer többet.

Egészen más a helyzet a tőkés országokban. Az ipart az amerikai imperialisták által kikényszerített katonai program céljainak megfelelően állítják át, a tőkés országok gazdaságát az amerikai monopóliumok érdekeinek rendelik alá, aminek az a következménye, hogy a polgári célokra termelő ipar erősen összezsugorodik, a közszükségleti cikkek gyártása csökken, sok üzem leáll, a munkanélküliség nő és a dolgozók vásárlóképesége erősen csökken.

Vegyük például az angol textilipart, amely, közbevetőleg mondván, nem is olyan régen a legfejlettebb volt a világon és kezében tartotta a textiláruk majdnem valamennyi fontosabb felvevőpiacát.

Angliában a pamutszövet gyártása 1951-ig a háborúelőtti időhöz viszonyítva 40 százalékkal csökkent. A háborúutáni években a pamutfonodák teljesítőképessége 28 százalékkal, a szövödéké pedig 24 százalékkal csökkent. Számos textilgyárat leállítottak. A működő gyárak régi felszereléssel dolgoznak. Elég, ha megemlítjük, hogy jelenleg az angol iparban a gépek mintegy 70 százaléka régítípusú, kisteljesítményű szelfaktor, amelyek, mint tudjuk, a mi iparunkból már teljesen eltűntek.

Az elmúlt években az angol pamutiparban a munkások száma 26 százalékkal csökkent. Nem kisebb válságot él át az angol gyapjúipar is. A gyapjúszővőgyárak teljesítőképessége 30 százalékkal csökkent. Az angol textilipar népes munkásserege körében növekedőben van az amúgy is nagy nyomor és munkanélküliség.

Nagy pangás figyelhető meg Franciaország selyemiparában, ahol a munkahét 20—24 órára csökkent. Norvégia textiliparában a gyárak hetenként két-három napot dolgoznak. Törökországban, miután a török kormány megengedte az amerikai textilbehozatait, a textilgyárak 50 százaléka leállt és a munkások az utcára kerültek.

Míg a tőkés országokban a békés célokra termelő iparágak elsorvadnak, egyre jobban csökken a polgári fogyasztásra szolgáló áruk gyártása, szüntelenül csökken a lakosság fogyasztása és romlik a dolgozók anyagi helyzete — nálunk, a Szovjetunióban, évről évre szüntelenül növekszik a közszükségleti cikkek gyártása, rendszeresen csökkennek az árak és növekszik a szovjet nép anyagi jóléte.

A könnyűipar dolgozói végrehajtották a pártnak, a kormánynak és magának Sztálin elvtársnak azt az utasítását, hogy állandóan növelni kell a könnyűipar termelését, tovább kell javítani termékeinek minőségét, s a háborúutáni években jelentős munkát végeztek az ipar átépítése terén a választék bővítése, a minőség megjavítása, a kiváló minőségű termékek arányának emelése és a gyártott cikkek kidolgozásának javítása érdekében. A Lenin—Sztálin pártja nevelte könnyűipari újitók alkotó kezdeményezésükkel nagyszerű mozgalmat indítottak a munkások, mérnökök és technikusok körében a

kiváló minőségű termékek gyártásáért, a nyers- és segédanyag gazdaságos felhasználásáért és az önköltség csökkentéséért minden egyes termelő műveletnél.

A könnyűipar elért bizonyos sikereket a termékek minőségének megjavítása és a cikkek választékának kibővítése terén, de még mindig sok nálunk a komoly hiányosság, s ezeket ki kell küszöbölnünk.

Malenkov elvtárs beszámolójában megállapította, hogy a könnyűipari üzemekben még mindig sok silány minőségű terméket gyártanak. Malenkov elvtársnak az a megállapítása, hogy egész sor iparágban a gyártott termékek minősége tekintetében megszegik az állami fegyelmet — teljes egészében vonatkozik a könnyűiparra, sok könnyűipari üzemre.

Nagy munkát kell végezni a hiányosságok felszámolásáért a konfekcióiparban is. A közeljövőben még jobban ki kell bővítenünk a készruhagyártást, emelni kell a varrás minőségét és javítani kell a szabásmintákon. Gyenge lábon áll konfekcióiparunk a keleti területeken, az Urálban és Közép-Ázsiában. Kénytelenek vagyunk konfekcióipari termékeket szállítani ezekre a területekre, amit nem tekinthetünk helyesnek. Az ötödik ötéves terv alatt konfekcióüzemeket kell létesítenünk a legtöbb területen és a minimumra kell csökkentenünk a konfekcióipari termékek nagytávolságú szállítását.

Pamut-, gyapjú- és selyemszöveteink, lenvásznaink, kötöttáruink, lábbelijeink tartósak és jóminőségűek. Sok cikknek azonban rossz a kidolgozása. Azoknak a könnyűipari termékeknek nagy részéből, amelyek nemrég a hiánycikkek közé tartoztak, jelenleg elegendő mennyiség áll rendelkezésre. Ez még fokozottabban arra kötelezi iparunkat, hogy rendszeresen javítsa a munkát, térjen át új, jobb választék, szebb, kiválóbb minőségű áruk termelésére, hogy teljes mértékben kielégítse a szovjet fogyasztók növekvő igényeit. Ezért a közeljövőben nagy munkát kell végezni a kikészítő-iparágakban és biztosítani kell minden könnyűipari termék kidolgozásának számottevő megjavítását.

A textilipar minden ágában növekedik az élénkszínű és színtartó anyagok gyártása. A termékek minőségének további

javítása és a választék további bővítése több új festék, főként pedig élénkszínű, színtartó festékek termelésének megszervezését követeli. Be kell vezetni több olyan új vegytermék gyártását, amely gyűrhetetlenné, vízállóvá, beugrásmentessé teszi a szöveteket és javítja a szövetek minőségét. Jelentősen ki kell bővíteni a szintetikus szálak termeléséhez szükséges alapanyagok gyártását.

Biztosítanunk kell a könnyűipari értékesítő szervezetek munkájának gyökeres megjavítását, el kell érniük az áruk idejében történő és egyenletes szállítását minden területre, határterületre és köztársaságba. A kereskedelmi szervezetekkel együtt nagyobb mértékben kell tanulmányozni a fogyasztók áruszükségleteit és idejében át kell állítani az ipart a fogyasztók számára szükséges gyártmányok termelésére.

Az új ötéves terv előírja a könnyűipar minden ágának gyökeres újjáalakítását, a legújabb technikával való ellátását, a gépek nagyobb mértékű automatizálását és géprendszerekben való csoportosítását, a berendezés működésének további gyorsítását.

Az ipar sikeres fejlődésének alapfeltétele a termelés szakadatlan tökéletesítése a legfejlettebb technika alapján. Nem általában gépekre van szükségünk, hanem a legfejlettebb technika követelményeinek megfelelő gépekre, amelyek egyben megfelelnek a munkatermelékenység további emelése terén támasztott követelményeknek, és biztosítják annak lehetőségét, hogy ezeken a gépeken bonyolultabb és kiválóbb minőségű termékek készüljenek, hogy ezek a gépek méginkább megkönnyítsék a munkások munkáját a termelésben. A gépgyárak által jelenleg szállított egyes gépek nem felelnek meg mindezeknek a követelményeknek.

A könnyűipar előtt álló feladatok a termékek minőségének további javítása és a munka termelékenységének emelése terén parancsolóan megkövetelik, hogy a gépgyárak idejében teljesítsék az új géptípusok termelésének és sorozatgyártásának bevezetésére vonatkozó terveket.

Röviden foglalkozni kell a könnyűipar egyes nyersanyagfajtákkal való ellátásának kérdéseivel.

Sztálin elvtárs rendkívül nagy figyelmet fordít a könnyűipar hatalmas nyersanyagbázisának megteremtésére. Ennek köszönhető, hogy szocialista mezőgazdaságunk a könnyűipar minden ágát ellátja nyersanyaggal.

A szovjet gyapottermesztés a további fellendülés útján halad, évről évre növekedik a gyapottermés. A jelenlegi ötéves terv a magvasgyapottermesztés további nagymértékű növelését írja elő.

Nem lehet azonban figyelmen kívül hagyni a magvasgyapot feldolgozásával kapcsolatos kérdéseket. A Gyapottermesztési Minisztérium rosszul foglalkozik a gyapotfeldolgozóipar munkájával, amely már most sem tudja betartani az egész beszolgáltatott magvasgyapotmennyiség feldolgozásának kitűzött határidőit. Úgy vélem, hogy Juszupov elvtárs hiába tünteti fel a gyapotfeldolgozást nehezen megoldható problémának. Technikailag ezt a kérdést régen megoldották. A mi gyapotunk a világon a legjobb, mind elemi szálának hosszúsága, mind finomsága szempontjából. A helyzet azonban az, hogy Juszupov elvtárs, a Gyapottermesztési Minisztérium, nem szervezte meg jól a gyapotfeldolgozás munkáját az üzemekben. A gyapotfeldolgozás minősége romlott a legutóbbi két év alatt és rendszeresen igen szennyezett gyapotot szállítottak a textilgyáraknak, ami csökkentette az ipar munkájának minőségi mutatószámait.

A Gyapottermesztési Minisztériumnak gyökeresen meg kell javítania a gyapotfeldolgozó üzemek munkáját és biztosítani kell a kiváló minőségű gyapot begyűjtött mennyiségének további növelését, a finomszálú gyapot termelésének növelését és a szelekciós munka fokozását, elsősorban olyan irányban, hogy új, gyorsan érő, nagy terméshozamú gyapotfajtákat nemesítsenek ki, különösen az új gyapottermő vidékek számára.

Több területen és köztársaságban a legutóbbi időkhöz lebecsülték a lentermesztés fejlesztésének fontosságát, amiről az tanuskodik, hogy a lentermesztés állapota sok lentermelő vidéken nem kielégítő. Még olyan területeken sem fordítanak kellő figyelmet a lentermesztésre, mint Kosztroma, Szmo-

lenszk, Jaroszlavl terület, ahol nagy lenfeldolgozó ipar van, amely sok lenrostot használ fel. Ezeken a területeken nem teljesítik a lenbegyűjtési tervet, ennek következtében a lenipari vállalatok nehéz munkakörülmények között dolgoznak.

A lentermesztés alacsony árutermelésének oka főként az, hogy nagy a lenveszteség a betakarítás és az elsődleges feldolgozás minden fokán. Nagy a lenveszteség a betakarítási munka késői elvégzése miatt is, amelyet rendszerint utolsónak végeznek el a többi növényhez képest. Több területen a lentermés lábbon marad és veszít minőségéből. Termésveszteséget okoz az is, hogy a betakarítási munkák elégtelen gépesítése miatt a lentermesztés terén aránylag alacsony a munkatermelékenység színvonala.

A kormány nagy kedvezményeket nyújt a kolhozoknak, emelte a felvásárlási árakat, növelte a műtrágyakiutalásokat. Folyamatban van a lenápolási munkálatokkal és a len elsődleges feldolgozásával járó munkálatok gépesítésére előírt intézkedések végrehajtása.

A lentermelő területek és köztársaságok párt-, szovjet és mezőgazdasági szervezeteinek el kell érniök a vetésterületek számottevő növelését, legalább két-háromszorosára kell emelniök az áru-len termelését, nagy mértékben fokozniök kell a rost és az áztatott kóro kitermelésének átlageredményét.

A bőr- és lábbeliipart évről évre növekvő mennyiségű nyersanyaggal látjuk el. Jelentős mértékben bővíthetnők a bőرنyersanyagforrásokat, ha jobban harcolnánk a mezőgazdaságban és a begyűjtőszervezeteknél előforduló veszteségek ellen.

Évek óta igen nagy százalékban gyűjtenek be silány minőségű bőرنyersanyagot. A bőرنyersanyag több mint 25 százaléka a nyersbőr helytelen lenyúzása következtében hibásan érkezik rendeltetési helyére, 20 százaléka pedig molyos és porvakkal fertőzött. A nem kielégítő tárolási feltételek miatt jelentős mennyiségű szarvasmarhabőr marhabagócs- és atkaokozta sérülésekkel érkezik rendeltetési helyére. Ez csökkenti annak lehetőségét, hogy kiváló minőségű bőrt nyerjünk és ugyanakkor nagy kárt okoz a kolhozoknak és az államnak.

Nem kedvező a helyzet a gazdaságokban eszközölt vágásokból származó bőrök konzerválásánál sem, ahol főként az úgynevezett sónélküli-száraz konzerválási módszert alkalmazzák. A nedves-sós módszerrel konzervált bőrnyersanyag kitűnő minőségű bőrt biztosít. Ezért mindenütt azt kell ajánlani a kolhozoknak és a kolhozparasztoknak, hogy szüntessék meg a sónélküli-száraz konzerválási módszer alkalmazását és csak a sós konzerválást alkalmazzák.

A közeljövőben mindenütt át kell térni az állatok vágóhidakon való vágására. Ez biztosítja a bőrnyersanyag minőségének javulását, jelentékenyen megjavítja a konzerválást, a bőrnyersanyag tárolását és megszünteti a nagy veszteségeket.

A könnyűipar nyersanyagellátásának biztosításával kapcsolatos kérdéseket a készítmények választék szerinti termelési tervével szoros összefüggésben kell tárgyalnunk. A gyapottermelésnél már megvetették az ilyen munka alapját. A gyapottermelésnél a gyapotvetések minőségi rajonírozására kidolgozott évenkénti terv lényegében megfelel annak a megrendelésnek, amelyet az ipar a szocialista mezőgazdaságnak ad. Ugyanezt ki kell terjeszteni a könnyűipar lenrost-, bőr- és egyéb mezőgazdasági nyersanyag-rendelésire is.

Szaburov elvtárs beszámolójában ismertette a Szovjetunió népgazdasága fejlesztésének az 1951-től 1955-ig terjedő időszakra vonatkozó konkrét programját.

Az új ötéves terv irányelveinek tervezetében előírt feladatokból kiindulva, a könnyűipar termelésének évente átlag mintegy 11 százalékkal kell növekednie. 1950-hoz viszonyítva pamutszövetet 61 százalékkal, lenszövetet — 76 százalékkal, gyapjúsövetet — 54 százalékkal, bőrlábbelit — 55 százalékkal, kötöttáru — 90 százalékkal többet fogunk termelni.

Azok a feladatok, amelyeket az új ötéves terv tűz ki a könnyűipar elé, ragyogóan tükrözik Sztálin elvtárs gondoskodását a szovjet nép anyagi jólétének további növeléséről.

A gyapjúipar bővülő nyersanyagbázisa lehetővé teszi, hogy ennek az ötéves tervnek a keretében jelentős mértékben

fokozzuk az öltönyök, felöltők és női ruhák készítéséhez szükséges szövetek gyártását, növeljük a jaquardminta szövetek gyártását.

Kibővítjük a különösen tartós kapronrosttal kevert gyapjúszövetek gyártását.

Rohamosan fog növekedni selyemszövetgyártásunk. Selyemszöveteket nagy választékban készítünk. 1952-ben több mint háromszorannyi selyemszövetet gyártunk, mint 1940-ben, 1953-ban pedig ötszörannyit fogunk gyártani. Növeljük a tarkánszőtt selymek és a bársony gyártását.

Népgazdaságunk Sztálin elvtárs útmutatása alapján teremtetett új ága, a műrostipar, ebben az ötéves tervben 4,7-szeresére növeli termelését 1950-hez és csaknem 11-szeresére 1940-hez viszonyítva.

Az ötödik ötéves tervben megvetjük azokat az alapokat, amelyeken kifejleszthetjük más, új és kiválóbb minőségű szintetikus rostfajták gyártását.

Az új ötéves tervben sok pamut-, selyem-, konfekció- és kötszövőüzemet, bőr- és cipőgyárat és műrostüzemet építünk. Az előző ötéves tervhez viszonyítva a beruházási keret csaknem két és félszeresére növekszik. Csupán a keretenfelüli építkezési terv alapján mintegy 750 vállalatot építünk, illetve alakítunk újjá.

Sztálin elvtárs útmutatása alapján ebben az ötéves tervben újabb nagy textilközpontok létesülnek Kamisinben, Engelsben, Barnaulban, Krasznodarban, Herszonban és Sztálinabádban. Ennek eredményeként komoly eltolódások lesznek a textilipar elhelyezésében. A pamutszövetgyártás közelebb kerül a nyersanyagforrásokhoz és a késztermékfelvevő vidékekhez. E kombinátok többsége teljesítmény tekintetében felülmúlja a világ bármelyik textilvállalatát. A kamisini pamutkombinát például naponta körülbelül egymillió méter kitűnő minőségű szövetet gyárt majd. Az új vállalatok technikai felszerelésüket, a tervbevett választékot tekintve a legelső helyen álló vállalatok lesznek. Ezek a vállalatok tömeges mennyiségben és nagy választékban gyártják majd a különböző legkiválóbb minőségi szöveteket.

A könnyűipar dolgozói óriási lelkesedéssel törekszenek annak a sztálini tervnek megvalósítására, amely országunkban a fogyasztási cikkek bőségét teremti meg és becsülettel teljesítik a Sztálin elvtárs által kitűzött feladatokat.

Elvtársak! A szovjet nép nagyszerű győzelmei világosan mutatják a szocialista gazdasági rendszer döntő fölényét a kapitalista rendszerrel szemben.

A Szovjetállam békés politikát folytat és továbbra is következetesen fejleszti a népgazdaságot, állandóan növeli a dolgozók anyagi jólétét. A Szovjetuniónak Lenin—Sztálin pártja köré tömörült népei még nagyobb munkalendülettel és lelkesedéssel harcolnak a békéért, azért, hogy minél hamarabb váltsák a kommunizmus felépítésének a nagy Sztálin által körvonalazott nagyszabású programját.

Éljen Lenin—Sztálin pártja, a szovjet nép nagy győzelmeinek szervezője és ihletője!

Éljen a zseniális vezér és tanító, a mi drága és szeretett Sztálin elvtársunk! (Hosszantartó taps.)

AZ SZK(b)P SZERVEZETI SZABÁLYZATÁNAK MÓDOSÍTÁSA

N. Sz. HRUSCSOV elvtársnak
az SZK(b)P Központi Bizottsága titkárának
előadói beszéde

Október 10

Eltársak!

A szovjet nép a Nagy Honvédő Háborúban a Kommunista Párt vezetése alatt vívott hősi harcával megvédelmelte nagy szocialista vívmányait és világtörténelmi jelentőségű győzelmet aratott. Hazánk dolgozói a háború utáni években önfeláldozó alkotó munkájukkal biztosították a békés gazdasági építés negyedik ötéves tervének sikeres teljesítését és nagyszerű eredményeket értek el a gazdaság, a tudomány és a kultúra minden területén. A gazdaság fejlődésével együtt szüntelenül növekszik a néptömegek anyagi jóléte és emelkedik kulturális színvonaluk.

A győzelmek és a sikerek a Kommunista Párt helyes politikájának, a lenini-sztálini Központi Bizottság, s szeretett vezérünk és tanítónk, Sztálin elvtárs bölcs vezetésének eredményei voltak. (V i h a r o s, h o s s z a n t a r t ó t a p s.)

Országunk sikerei abból fakadnak, hogy a párt fáradhatatlan, nagy szervezőmunkát végzett a tömegek között Sztálin lángeszű útmutatásainak valóraváltása érdekében. A Kommunista Párt szervezőmunkája a szovjet emberek minden erőfeszítését egységbe forrasztotta és a közös célra — a háború kemény éveiben az ellenség szétzúzására, a háború utáni időben pedig a népgazdaság gyors helyreállítására és továbbfejlesztésére, a kommunista építés terveinek sikeres teljesítésére irányította.

A szovjet emberek előtt a marxizmus-leninizmus nagy eszméi világítják meg a kommunizmushoz vezető utat. Pár-tunk ereje abban rejlik, hogy fel van fegyverezve a társa-dalmi fejlődés törvényeinek ismeretével és tevékenységében a marxizmus-leninizmus forradalmi elmélete vezérli.

Sztálin elvtársnak „A Szovjetunió Nagy Honvédő Hábo-rújáról” című könyve, „A marxizmus és a nyelvtudomány kérdései” című műve, s a Központi Bizottságnak az ideológiai kérdésekben hozott határozatai óriási jelentőségűek az orszá-gunkban folyó ideológiai-nevelő munka szempontjából.

A marxizmus-leninizmus elméletének újabb felbecsülhe-tetlen értékű kincse Sztálin elvtársnak „A szocializmus köz-gazdasági problémái a Szovjetunióban” című műve. Sztálin elvtárs alkotó módon továbbfejleszti a marxi-lenini tudományt, s a modern kapitalizmus és a szocializmus gazdasági törvényeinek jellegéről, a szocializmusból a kommunizmusba való átmenet előkészítésének feltételeiről szóló tanítással vér-tezi fel a pártot és a szovjet népet.

Sztálin elvtárs közgazdasági kérdésekkel foglalkozó műve, mint egyéb munkái is, óriási jelentőségű a kommunista tár-sadalom építésével kapcsolatos feladatok megoldása, vala-mint a párttagoknak és valamennyi dolgozónak a leninizmus halhatatlan eszméi szellemében való nevelése szempontjából.

Most, amikor a szovjet nép friss erővel indul harcba, hogy megvalósítsa a kommunista társadalom építésének nagy programját, egyre jobban növekszik a Kommunista Párt irá-nyító és szervező szerepe, szervezési és ideológiai-nevelő mun-kájának jelentősége.

Sztálin elvtárs azt tanítja, hogy ha adva van a helyes vonal, ha a kérdés helyesen van eldöntve, a dolog sikere a szer-vezési munkától, a pártvonal megvalósításáért folytatott harc megszervezésétől függ.

A ránk váró feladatok a pártszervezetekkel szemben, minden kommunistával szemben, még nagyobb követelmé-nyeket támasztanak, s ezeket a pártmunka és a pártépítés gyakorlatában figyelembe kell vennünk.

Pártunk állandóan tökéletesíti munkamódszereit, s a helyzetnek és az új feladatoknak megfelelően változtatja a pártépítés formáit.

A XVIII. kongresszus óta a párt újabb pártépítési tapasztalatokkal gazdagodott, és ezeknek a tapasztalatoknak vissza kell tükröződnie a párt Szervezeti Szabályzatában. Egyben azt a körülményt is figyelembe kell vennünk, hogy a legutóbbi kongresszuson elfogadott Szervezeti Szabályzat egyes pontjai elavultak. Ezért ki kell egészíteni és módosítani kell a párt Szervezeti Szabályzatát.

A PÁRT ÚJ ELNEVEZÉSÉRŐL ÉS A PÁRT LEGFŐBB FELADATAINAK A SZERVEZETI SZABÁLYZATBAN VALÓ MEGHATÁROZÁSÁRÓL

A Központi Bizottság véleménye szerint szükségessé vált, hogy pártunk elnevezését pontosabban fogalmazzuk meg. Javasoljuk, hogy az Összszövetségi Kommunista (bolsevik) Pártot nevezzük a jövőben a „Szovjetunió Kommunista Pártjának”.

A párt elnevezésének pontosabb megfogalmazása az alábbi megfontolások alapján célszerű:

először is, a „Szovjetunió Kommunista Pártja” pontosabb elnevezés. Ha így nevezzük azt a pártot, amely kormányzó párt országunkban, ez jobban összhangban lesz majd a Szovjetunió államszerveinek elnevezésével;

másodszor, ma már nincs szükség arra, hogy megtartsuk a párt kettős elnevezését: kommunista és bolsevik, mint-hogy a „kommunista” és „bolsevik” szavaknak ugyanaz a tartalma.

Pártunk történetében óriási elvi jelentősége volt a párt elnevezéséhez fűzött „bolsevik” szónak. A forradalom előtti években, amikor a pártot „Oroszországi Szociáldemokrata Munkáspártnak” nevezték, a hozzáfűzött „bolsevik” szó az újtípusú párthoz, a leninisták pártjához való tartozásra utalt, ahhoz a párthoz való tartozásra, amely engesztelhe-

tetlen harcot folytatott a mensevikek és a proletariátussal szemben ellenséges más pártok és csoportosulások ellen, a szocialista forradalom és a proletárdiktatúra győzelméért.

Az Októberi Forradalom után, amikor a VII. kongresszuson pártunkat „kommunista” pártnak neveztük el, megtartottuk a „bolsevik” kiegészítést, mert az nemcsak országunk politikai életében, hanem külföldön is polgárjogot nyert.

Így alakult ki a párt kettős elnevezése: kommunista és bolsevik. Lényegében a „kommunista” és a „bolsevik” szavaknak, mint már mondtam, ugyanaz a tartalma. És noha mi, elvtársak, mindnyájan megszoktuk, hogy a kommunistákat bolsevikoknak nevezzük, ma már nincs szükség arra, hogy megtartsuk a kettős nevet a párt elnevezésében, a párt Szervezeti Szabályzatában.

Továbbá javasoljuk, hogy az első cikkelyben határozzuk meg röviden a Szovjetunió Kommunista Pártját és legfőbb feladatait, a következő fogalmazásban:

„A Szovjetunió Kommunista Pártja az azonos elveket valló kommunistáknak a munkásosztály, a dolgozó parasztság és a dolgozó értelmiség tagjaiból szervezett önkéntes harci szövetsége.

A Szovjetunió Kommunista Pártja, miután megszervezte a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségét, az 1917-es Októberi Forradalom eredményeképpen kivívta a tőkés és földbirtokosok hatalmának megdöntését, a proletariátus diktatúrájának megszervezését, a kapitalizmus felszámolását, az ember ember által való kizsákmányolásának megszüntetését és biztosította a szocialista társadalom felépítését.

Jelenleg a Szovjetunió Kommunista Pártjának legfőbb feladata az, hogy a szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenet útján felépítse a kommunista társadalmat, szüntelenül emelje a társadalom anyagi és kulturális színvonalát, az internacionalizmus és az egész világ dolgozóival való baráti kapcsolatok megteremtésének szellemében nevelje a társadalom tagjait, minden módon erősítse a Szovjet Haza aktív védelmét ellenségeinek agresszív cselekedeteivel szemben.”

A Szervezeti Szabályzat első cikkelye a lehető legtömörebben, de tartalmilag mélyen tükrözi a pártunk által megtett út nagyszerű eredményeit és meghatározza legfőbb feladatait a jövőre nézve.

Pártunk több mint félévszázada a forradalmi mozgalom élén halad, állandóan szilárdítja sorait. A párt, amelyet a cél világossága, az akarat és a cselekvés egysége tart össze, ma inkább mint valaha, az azonos elveket valló kommunisták egységes harci szövetsége, s ezt a Szervezeti Szabályzat javasolt tervezete le is szögezi.

A párt vezetésével valósult meg a Nagy Októberi Szocialista Forradalom, amely megdöntötte országunkban a tőkés és földbirtokosok hatalmát, a párt vezetésével alakult ki és erősödött meg a munkásosztály és a parasztság szövetsége. A Kommunista Párt teremtette meg a világon először a munkások és parasztok szocialista államát és építette fel a szocialista társadalmat. Ezek a világtörténelmi jelentőségű vívmányok kifejezésre jutnak a Szervezeti Szabályzat tervezetének első cikkelyében.

A Kommunista Párt egész tevékenysége azt a nagy célt szolgálja, hogy országunkban felépítsük a kommunizmust, azoknak az előfeltételeknek megteremtése útján, amelyek a szocializmus gazdaságából egy másik, magasabbrendű gazdaságba, a kommunizmus gazdaságába való, gyökeres változást jelentő átmenethez szükségesek. A kommunista társadalom felépítése a Szovjetunió népeinek gyakorlati feladatává vált. Azok a feladatok, amelyeket a Kommunista Párt kitűz, a szovjet embereket arra ösztönzi, hogy harcoljanak az ötödik öt-éves terv túlteljesítéséért, új győzelmek kivívásáért a kommunizmus építése során.

KI LEHET A PÁRT TAGJA?

A Kommunista Párt óriási jelentőséget tulajdonít a párttagság kérdésének, amely a pártépítés döntő kérdése. Lenin és Sztálin, a párt vezérei, mindig különleges gondot fordítottak a párt sorainak tisztaságára, a párttag megtisztelő címének

és jelentőségének magasabbra emelésére, a párt sorainak szervezettségére és tömörségére. A párt ereje: minden egyes kommunista magasfokú öntudata és felelősségérzete a párt eszméinek és határozatainak valóraváltásáért.

Hogy a Kommunista Párt tagjának megtisztelő címét és jelentőségét még magasabbra emeljük, javasoljuk a Szervezeti Szabályzat tervezetében annak a cikkelynek új megfogalmazását, amely megszabja, hogy ki lehet a párt tagja:

„A Szovjetunió Kommunista Pártjának tagja lehet minden dolgozó, más munkáját ki nem zsákmányoló szovjet állampolgár, aki elismeri a párt programját és Szervezeti Szabályzatát, tevékenyen részt vesz ezek megvalósításában, dolgozik a párt valamelyik szervezetében s végrehajtja a párt minden határozatát.

A párttag fizeti a megállapított tagsági járulékot.”

Országunkban a szocializmus győzelmének eredményeképpen felszámoltuk a kizsákmányoló osztályokat, megszűnt az ember ember által való kizsákmányolása. A szovjet társadalom baráti osztályokból áll. Megszilárdult a szovjet nép erkölcsi-politikai egysége.

A Szervezeti Szabályzatnak az a megállapítása, hogy a pártnak tagja lehet minden dolgozó, más munkáját ki nem zsákmányoló szovjet állampolgár — lerögzíti a párt által kivívott eredményeket és visszatükrözi azt a helyzetet, hogy a Kommunista Párt a munkásosztály, a dolgozó parasztság és a dolgozó értelmiség tagjaiból áll.

Azok az új feladatok, amelyek a kommunista társadalom építése során a pártra várnak, megkövetelik, hogy minden egyes kommunista még fokozottabb mértékben érezze magát felelősnek a párt ügyéért. Éppen ezért a párttagságról szóló javasolt cikkely rámutat arra, hogy a párt tagja az lehet, aki nemcsak elismeri a párt programját és Szervezeti Szabályzatát, hanem egyben tevékenyen részt vesz ezek megvalósításában és végrehajtja a párt minden határozatát.

A PÁRTTAGOK KÖTELESSÉGEIRŐL

Ahhoz, hogy még magasabbra emeljük a párttagok élenjáró szerepét a kommunizmus építésében, kimerítőbben kell meghatároznunk a Szervezeti Szabályzatban a párttagok kötelességeit és a megfelelő cikkelyt újabb pontokkal kell kiegészítenünk:

Mindenekelőtt javasoljuk annak beiktatását, hogy a párttag köteles minden módon őrködni a párt egységén, mint a párt erejének és hatalmának legfőbb feltételén.

A párt egységén való őrködés a kommunista legelső kötelessége. Ezért nagyon helyes lesz, ha a párttagok kötelességeinek felsorolása ezzel a legfőbb kötelességgel kezdődik.

Pártunk hatalmának és nagy győzelmeinek forrása mindig a párt sorainak megbonthatatlan egysége és egyöntetűsége volt és lesz. Nem véletlen dolog a párt ellenségeinek, a trockista-buharinista árulóknak az az ismételt kísérlete, hogy szakadást idézzenek elő a párt soraiban és megingassák a párt sorainak egységét. Pártunk Sztálin elvtárs vezetésével porrá zúzta a leninizmus ellenségeinek minden olyan próbálkozását, hogy megbontsák a párt sorainak egységét.

A XIX. kongresszus napjaiban a Kommunista Párt egyöntetűbb, tömörebb, egységesebb és hatalmasabb, a Központi Bizottság és lángeszű vezére és tanítója, Sztálin elvtárs körül szorosabban tömörül — mint valaha. (Hosszantartó t a p s.)

A párt a XVIII. kongresszus óta eltelt évek alatt megnőtt és megacélozódott a háború nehézségeivel és a háborúutáni idők nehézségeivel vívott harcban. Az elmúlt időszakot a pártszervezetek további megerősödése, a párton belüli demokrácia fejlődése jellemzi.

A pártpolitikai munka színvonala azonban még mindig elmarad az élet követelményeitől, a párt által kitűzött feladatoktól. A pártszervezetek munkájában fogyatékok és hibák mutatkoznak.

Malenkov elvtársnak a Központi Bizottság munkájáról szóló beszámolója feltárja a pártszervezetek munkájában mu-

tatkozó fogyatékokokat és hibákat, a negatív, sőt néha egészségtelen jelenségeket, és megjelöli az utat ezek kiküszöbölésére és leküzdésére.

Minden pártszervezet, minden kommunista figyelmének középpontjába a pártunk politikáját megtestesítő párthatározatok, valamint az állami határozatok és utasítások teljesítéséért folyó kitartó harcot kell helyezni. Minden módon fokoznunk kell minden egyes pártszervezet harcképességét, még jobban meg kell szilárdítanunk a párt- és az állami fegyelmet, javítanunk kell a szervezeti munkát, fokoznunk kell a kommunisták aktivitását a pártszervezetek életében és munkájában mutatkozó fogyatékok elleni harcban.

Szükségessé vált leszögezni a Szervezeti Szabályzatban, hogy a párttagok kötelesek tevékenyen harcolni a párthatározatok végrehajtásáért.

Meg kell jegyeznünk, hogy szép számmal vannak olyan párttagjaink, akik formálisan, passzívan kezelik a párthatározatok végrehajtását. Sajnos, akadnak kommunisták, akik szavakban egyetértenek a párthatározatokkal, a valóságban azonban porosodni hagyják őket, közömbösek a rájuk bízott ügy iránt, kevés gondot és fáradságot fordítanak arra, hogy biztosítsák a kitűzött feladatok sikeres végrehajtását. Az ilyen funkcionáriusokat nem nyugtalanítja az, hogy a Párt és a Kormány határozatait a rájuk bízott területen nem teljesítik kielégítően. Munkájukat közömbösen, erélytelenül végzik, hiányzik belőlük a kezdeményezés és kitartás. Ezek a funkcionáriusok „holnapra” halasztják azt, amit ma sikeresen elvégezhetnének, és gyakran aktatologatásba fullasztják az élő ügyet.

Pártszervezeteink egyes vezetői nem harcolnak eléggé azok ellen, akik formális magatartást tanúsítanak a párt utasításai iránt, nem dolgoznak kellő eréllyel annak érdekében, hogy a kádereket a rájuk bízott ügy iránti komoly felelősség szellemében neveljék.

A formális, passzív magatartás a párthatározatok iránt nagy hiba, és ez ellen a pártnak erélyesen küzdenie kell. A kommunistáknak a párthatározatok iránti ilyen magatartása

gyengíti a párt harcképességét. Ezért feltétlenül be kell iktatni a Szervezeti Szabályzatba, hogy a párthatározatok iránti formális, passzív magatartás összeegyeztethetetlen a párthoz tartozással.

Egy másik hiba, mely előfordul pártunkban, a kommunis-ták egy részének az a helytelen vélekedése, hogy pártunkban kétféle fegyelem van: az egyik az egyszerű tagok, a másik a vezetők számára.

Jócskán akadnak olyan funkcionáriusok, akik azt tartják, hogy a törvényeket nem nekik írták. Az ilyen funkcionáriusok azt képzelik, hogy nekik mindent szabad, s a hatáskörükbe tartozó üzemeket vagy intézményeket saját kiskirályságukká változtatják, ahol a maguk „rendjét” és „fegyelmét” vezetik be és semmibe veszik az állami fegyelmet. Mit sem törődnek a pártszervezetek határozataival, a párttagok tömegeinek véleményével. Ott, ahol ilyen, párttagsági könyvvel rendelkező bürokraták garázdálkodnak, sok visszassággal találkozunk.

Világos, hogy a párt nem békülhet meg a fegyelemnek ilyen úrhatnám, pártellenes felfogásával. Ezt a hibát szintén erőlyesen ki kell irtani, mert aláássa a párt- és állami fegyelmet, s ezzel érzékeny kárt okoz a párt és az állam érdekeinek.

A párt és az állam érdekei minden kommunistától fokozott felelősségérzetet követelnek a reá bízott ügyért, bármilyen tisztséget is töltsön be az illető, megkövetelik a párt- és állami fegyelem legszigorúbb betartását. Ennek a fegyelemnek valamennyi párttag számára egyformának kell lennie, függetlenül attól, hogy milyen érdemei vannak, vagy milyen tisztséget tölt be. A Szervezeti Szabályzatban feltétlenül rá kell mutatni arra, hogy a párt- és állami fegyelem megszegése nagy bűn, mely kárt okoz a pártnak és ezért összeegyeztethetetlen a párthoz tartozással.

Elvtársak!

A párt mindenkor óriási jelentőséget tulajdonított a bírál-at és az önbírálat, különösen pedig az alulról jövő bírálat fejlesztésének, a hibák feltárásának és a hivalkodó „minden rend-

ben van" hangulat, a munkasikerektől való megrészegedés elleni harcnak. Pártunk ereje épp abban rejlik, hogy nem fél a bírálattól, és hibáinak bírálatából erőt merít a további előrehaladáshoz.

Meg kell azonban állapítanunk, hogy a pártszervezetekben még mindig előfordulnak olyan esetek, amikor a bírálatnak és az önbírálatnak a párt és az állam életében játszott szerepét lebecsülik. Egyes funkcionáriusok, akikben a párt megbízik és akiket felcélós helyekre állítottak, nem vonják le a maguk számára a következtetéseket a párt arra vonatkozó számos útmutatásából, hogy fejleszteni kell a bírálatot és önbírálatot, elkenik a hibákat és a hiányosságokat; a hivalkodó „minden rendben van” hangulat és önteltség légkörét teremtik meg. A bírálat és az önbírálat nem ritkán konok ellenállásba ütközik egyes „lakkozott” kommunisták részéről.

Kiderült, hogy sok kárt okoznak a pártnak azok a kommunisták, akik ugyan szakadatlanul hangoztatják a párt iránti odaadásukat, valójában azonban nem tűrik, elnyomják az alulról jövő bírálatot.

Azok, akik elnyomják a bírálatot, a bírálat üldözésének legváltozatosabb formáit és módszereit alkalmazzák. Előfordulnak olyan esetek, hogy becsületes embereket, jó funkcionáriusokat csupán azért bocsátanak el munkahelyükről, mert felléptek a fogyatékoságok ellen; előfordul, hogy elviselhetlenné teszik a helyzetet olyan emberek számára, akik egyes funkcionáriusokat bírálnak. Sőt arra is van példa, hogy egyes vezető funkcionáriusok fenyegetésekkel vezeklésre kényszerítik azokat az elvtársakat, akik helyes bírálatot gyakorolnak, sőt kötelező ígéretet csikarnak ki belőlük arra nézve, hogy többé nem fogják bírálni a hibákat.

Megjegyzendő, hogy ilyen visszataszító esetek néha a pártszervezetek szemeláttára mennek végbe, sőt, a pártszervezetek vezetői, akik kötelesek harcolni a bírálat elfojtásának akár legkisebb megnyilvánulása ellen, ügyet sem vetnek rájuk. Látjuk ezt Rosztov terület egyes pártszervezeteiben, ahol lebecsülték az önbírálatot és nem teremtették meg az alulról jövő bírálat kibontakozásának szükséges feltételeit. Ez arra

vezetett, hogy egyes pártszervezetekben az elburokratizálódott funkcionáriusok megtorlásokat alkalmaztak azokkal a kommunistákkal szemben, akik bírálták a fogyatékoságokat. Így történt például Rosztov Zseleznaja Doroga kerületében.

A rosztovi városi és területi pártbizottságnak voltak értesülései arról, hogy a Zseleznaja Doroga kerület pártbizottságának egyes vezetői, akik tolvajokkal és korrupt elemekkel álltak kapcsolatban, üldözik a visszaéléseket leleplező kommunistákat, de a pártbizottságok nem tették meg idejekorán a szükséges intézkedéseket, a bűnösök hosszú ideig büntetlenül garázdálkodtak. A párt Központi Bizottsága határozata alapján azokat, akik bűnösök voltak a bírálat elfojtásában és más visszaélésekben, kizárták a pártból és bírósági úton vonták felelősségre.

A legerélyesebben harcolnunk kell azok ellen, akik gátolják a bírálat és az önbírálat fejlesztését. Csak az önbírálat és az alulról jövő bírálat minden módon való fejlesztésének légkörében küzdhetünk le és seperhetünk el sikeresen minden akadályt a kommunizmus felé való előrehaladásunk útján.

Sztálin elvtárs arra tanít, hogy az önbírálatra olyan szükségünk van, mint a levegőre, mint a vízre, hogy nélküle, önbírálat nélkül, pártunk nem haladhatna előre, nem küszöbölhetné ki fogyatékoságainkat. Az önbírálat pártunk egyik talpköve. A Kommunista Párt a szovjet társadalom irányító és szervező ereje, országunk kormányzó pártja. Sztálin elvtárs rámutat arra, hogy magunknak kell feltárnunk és kijavítanunk hibáinkat, ha előre akarunk haladni, hogy rajtunk kívül nincs senki, aki azokat feltárná és kijavítaná. Az önbírálatnak az egyik leghatékonyabb, fejlődésünket előrevívő erőnek kell lennie.

A gyakorlat azt mutatja, hogy nem elegendő csupán megmagyarázni a bírálat jelentőségét. Tökéletesen helyes lesz lerögzíteni a Szervezeti Szabályzatban, hogy a párt tagja köteles fejleszteni az önbírálatot és az alulról jövő bírálatot, feltárni a munkában mutatkozó fogyatékoságokat és törekedni kiküszöbölésükre, harcolni a hivalkodó „minden rendben van” hangulat és a munkasikerektől való megrészegedés ellen. A

Szervezeti Szabályzat védelme alá kell helyezni azokat a párttagokat, akik bírálják a munkában mutatkozó fogyatékosságokat, meg kell védelmezni őket a bírálat elfojtóival szemben. Aki akadályozza az önbírálat fejlesztését, elfojtja és öntömjénezéssel meg magasztalással helyettesíti a bírálatot, az nem méltó a párttag megtisztelő címére.

Ezzel kapcsolatban meg kell mondani, hogy a kommunisták egy részének körében az a káros nézet terjedt el, hogy a párttagok nem kötelesek közölni a párt vezető szerveivel a munkában mutatkozó fogyatékosságokat. Elég gyakran előfordulnak olyan esetek, hogy felelős funkcionáriusok akadályozzák a kommunistákat abban, hogy a párt vezető szervei előtt feltárják az ügyek kedvezőtlen állását, azzal az indoklással, hogy ez akadályozza őket a munkában. Még vannak a vezető funkcionáriusok között gőgös uraságok és bürokraták, akik úgy vélik, hogy a kisebb funkcionáriusoknak nincs joguk jelenteni és nem kell jelenteniök a felsőbb szerveknek a munkában mutatkozó hiányosságokat. Sőt, egyes vezetők még üldözik is azokat, akik beszámolnak a párt vezető szerveinek, a párt Központi Bizottságának a munkában mutatkozó hiányosságokról. Világos, hogy a párt köteles kíméletlen harcot folytatni az ilyen méltóságos urak ellen.

Az érvényben levő Szervezeti Szabályzat kimondja, hogy a párt tagjának joga van bármilyen beadvánnyal fordulni bármely pártfórumhoz, egészen a Központi Bizottságig. Amint látjuk, ez nem elég. A Szervezeti Szabályzatban rá kell mutatni arra, hogy a párttagnak nemcsak joga, hanem kötelessége is személyekre való tekintet nélkül közölni a párt vezető szerveivel, egészen a Központi Bizottságig, a munkában mutatkozó fogyatékosságokat; ami pedig azokat illeti, akik gátolják a párttagot e kötelessége teljesítésében, a Szervezeti Szabályzatban le kell szögezni, hogy az ilyen embereket szigorú büntetéssel kell sujtani, mint a párt akaratának megszegőit.

Súlyos és a kommunisták egy részénél gyakran előforduló baj az is, hogy eltitkolják a párt előtt az igazságot, nem őszinték a párthoz.

Egyes funkcionáriusok, a Központi Bizottság és a kormány által felderített tények tanuskodása szerint, megpróbálnak ravaszkodni a párttal és az állammal, a család útjára lépnek, eltitkolják az állam előtt a rendelkezésükre álló anyagi eszközöket. Ez azt bizonyítja, hogy még nem irtották ki gyökeresen azt az államellenes gyakorlatot, hogy a szűkkörű hivatali érdekeket az állam érdekei, a párt érdekei fölé helyezik.

Egyes funkcionáriusok megpróbálják szépítgetni az ügyek állását, előnyösebb színben tüntetik fel a dolgokat, a tervteljesítésről szóló jelentéseket kikerekítik.

Akadnak olyan vezetők, akik megsértik vagy megkerülik a szovjet törvényeket és hiányos, rosszminőségű gyártmányokat hoznak forgalomba, ezeket kiváló minőségűnek tüntetik fel, s ezzel igen nagy kárt okoznak az államnak és a fogyasztóknak.

Világos, hogy a párt nem tűrhet meg soraiban csalókat, mert az ilyen emberek bűnös cselekedeteikkel aláássák a párt iránti bizalmat, erkölcsileg züllesztik a kommunisták sorait. Nem hiába mondja a nép: „Aki szereti a hazugságot, igaz barát nem lehet.” Le kell lepleznünk, elő kell vennünk és szigorúan meg kell büntetnünk a csalókat, meg kell szabadulnunk tőlük. A pártszervezetek egyúttal kötelesek a kommunistákat az őszinteség és becsületesség szellemében, a párt- és az állami érdekek szigorú szem előtt tartása szellemében nevelni.

A fentiek figyelembevételével javasoljuk beiktatni a Szervezeti Szabályzatba a párttagnak azt a köteleességét, hogy legyen őszinte és becsületes a párthoz, ne titkolja el és ne ferdítse el az igazságot, s hogy az a kommunista, aki nem őszinte a párthoz és megteveszti a pártot, súlyosan vétkezik, s ez összeférhetetlen a párthoz tartozással.

Azt is le kell szögeznünk a Szervezeti Szabályzatban, hogy a párttagnak kötelessége a párt- és az államtitok megőrzése, a politikai éberség, és hogy a párt- és államtitok kifecsegése büntetett a párttal szemben és összeférhetetlen a párthoz tartozással.

Ezt a kiegészítést az teszi szükségessé, hogy meg lehetsé-
sen gyakoriak a kommunisták körében a politikai könnyelmű-
ség és meggondolatlanság tünetei, a párt- és államtitok ki-
fecsegésének esetei. Sok funkcionárius, megszállva a gazda-
sági sikerektől, megfélemez a pártnak arról az utasításáról,
hogy az éberséget minden módon fokoznunk kell. Sohasem
szabad megfélemezni a kapitalista környezetről és arról,
hogy a szocialista állam ellenségei megkísérelték és meg is
fogják kísérni, hogy ügynökeiket felforgató tevékenység ki-
fejtésére országunkba küldjék. Az ellenséges elemek aljas cé-
lokból igyekeznek befurakodni különböző állásokba a párt-, az
állami és a gazdasági szervezeteknél, s igyekeznek felhasználni
a könnyelmű, fecsegő, a párt- és államtitok megőrzésére kép-
telen embereket.

A pártszervezetek kötelessége, hogy erélyesen felszámol-
ják a politikai könnyelműség jelenségeit, hogy a kommunis-
tákat a párt- és államtitok legszigorúbb megőrzésének szelle-
mében neveljék. A kommunisták nagyfokú politikai ébersége,
az engesztelhetetlen harc az ellenséges elemek minden fondor-
lata ellen, pártunk és a Szovjetállam további megszilárdításá-
nak fontos feltétele. Minden kommunistának tudnia kell, hogy
az éberség minden területen és minden körülmények között
szükséges.

A káderek helyes kiválasztása, elosztása és nevelése döntő
feltétele a politikai és gazdasági feladatok sikeres teljesítésé-
nek a pártépítés és az államépítő munka minden szakaszán.
A párt munkájának eredményeként a vezető káderek össze-
tége jelentősen javult. Helytelen volna azonban feltételezni,
hogy e fontos munka terén nincs fogyatékoság. Meg kell álla-
pítanunk, hogy sok párt-, szovjet- és gazdasági szervezetben
nagy baj a káderek kiválasztásának hibás módszere: amikor
a káderek kiválasztása nem szakmai és politikai megfontolá-
sok, hanem baráti kapcsolatok, egyéni lekötelezettség, egy-
vidékről származás és rokoni kötelékek alapján történik.

Ott, ahol a barátok, rokonok vagy földiek meghitt családi
köre kialakul, elkerülhetetlenek az olyan esetek, hogy ezek

egyhúron pendülnek, a kéz kezét most elve alapján közösen igyekeznek a hibákat takargatni.

Előfordulnak olyan esetek, amikor egyes szervezetek és hivatalok vezetői a rokoni és baráti kapcsolatokra való tekintettel védelmükbe vesznek csődöt mondott funkcionáriusokat és egyik helyről a másikra helyezik át őket az ügy kárára. Egyes vezetők elvtelen magatartást tanúsítanak, amikor csődöt mondott és állásukból leváltott személyekről kedvező, dicsérő jellemzést adnak és ezzel hozzájárulnak ahhoz, hogy az említett személyeket más felelős munkára osszák be.

A káderkiválasztás pártelvéinek megsértése azzal a következménnyel jár, hogy egyes vállalatok és intézmények apparátusában méltatlan funkcionáriusok, szélhámosok és semmirekellők alkalmazásával egészségtelen légkört teremtenek, amelyben könnyen elburjánzanak a különféle visszaélések.

A szervezetek egyes vezetői, ahelyett hogy pontosan teljesítenék a párt követelését, amely szerint a kádereket politikai és szakmai képzettségük alapján helyesen kell kiválasztani, arra törekszenek, hogy hízelgőkkel, talpnyalókkal, alkalmatlan emberekkel vegyék körül magukat, a becsületes, az ügyet szívükön viselő, a hiányosságok ellen küzdő funkcionáriusokat pedig kiüldözik.

Világos, hogy a funkcionáriusok ilyen kiválasztásának semmi köze a pártunk által leszögezett elvekhez és hogy az kárt okoz a pártnak.

Feladatunk, hogy magasabb színvonalra emeljük a káderkiválasztás munkáját a párt-, állam- és gazdasági apparátus minden láncszemében, s hogy a vállalatok, szervezetek és intézmények vezetőit a pártmunkások helyes kiválasztásáért fokozott mértékben tegyük felelőssé.

A Szervezeti Szabályzatban feltétlenül rá kell mutatnunk a párttagoknak arra a kötelességére, hogy következetesen végre kell hajtaniuk a pártnak a káderek politikai és szakmai képzettségük szerinti helyes kiválasztására vonatkozó utasításait, és arra, hogy ezeknek az utasításoknak megszegése, a funkcionáriusok baráti kapcsolatok, egyéni lekötelezettség,

egy vidékről származás és rokoni kötelékek alapján történő kiválasztása összeférhetetlen a párthoz tartozással.

Ezeknek a párttagok kötelességeiről szóló újabb pontoknak beiktatása a párt Szervezeti Szabályzatába a kommunisták politikai érettségének és aktivitásának növekedését tükrözi, a párton belüli demokrácia széleskörű kibontakozásáról tanusodik, ami megkülönböztető sajátossága pártunk fejlődésének. Ezek a kiegészítések arra irányulnak, hogy még nagyobb mértékben növeljük a párttagság öntevékenységet. Fokozni fogják a kommunisták aktivitását és fontos eszközök lesznek a pártszervezetek egész szervezési és politikai munkájának magasabb színvonalra emeléséhez abból a célból, hogy a párt és az állam kezében levő anyagi és szellemi erőket és eszközöket a leghatékonyabban használjuk fel, s hogy ezáltal meggyorsítsuk országunk előrehaladását a kommunizmus felé.

Foglalkoznunk kell továbbá az arra vonatkozó kiegészítésekkel, hogy miként történjék a pártból való kizárás kérdésének megvizsgálása olyan kommunistáknál, akik a párt választott vezető szerveinek tagjai. Javasoljuk annak kimondását, hogy a párt alapszervezete nem hozhat határozatot olyan kommunistának a pártból való kizárásáról, aki a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának, valamely szövetségi köztársaság Kommunista Pártja Központi Bizottságának, határterületi, területi, körleti, városi vagy kerületi pártbizottságnak tagja.

A szövetségi köztársaság Kommunista Pártjának Központi Bizottsága, a határterületi, területi, körleti, városi, kerületi pártbizottság tagjának a pártbizottságból, vagy a párttagok sorából való kizárásáról az illető bizottság plénuma dönt, a szavazatok kétharmad többségével.

Javasoljuk annak beiktatását, hogy a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága tagjának a Központi Bizottságból, vagy a párttagok sorából való kizárásáról a pártkongresszus, vagy — két kongresszus közti időszakban — a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának plénuma dönt, kétharmad szótöbbséggel. A Központi Bizottságból kizárt tag helyét automatikusan a Központi Bizottság póttagja

tölti be, a Központi Bizottság póttagjainak megválasztásakor a kongresszus által megállapított sorrend szerint.

Ezek a kiegészítések arról tanúskodnak, hogy a párt vezető szerveibe megválasztott párttagok felelőssége megnövekedik mind az őket megválasztó kommunistákkal, mind az illető pártbizottságokkal szemben.

A pártszervezetek pártbüntetésként egyes párttagokat tagjelöltekké minősítenek vissza, ez a büntető intézkedés azonban nincs lerögzítve a Szervezeti Szabályzatban. Javasoljuk beiktatni a Szervezeti Szabályzatba, hogy szükség esetén a pártszervezet pártbüntetésként egyévi időtartamra tagjelöltté minősítheti vissza a párttagot.

A PÁRTTAGOK JOGAIRÓL

Pártunk mindig nagy jelentőséget tulajdonított és ma is nagy jelentőséget tulajdonít a párton belüli demokrácia következetes megvalósításának. A Kommunista Párt belső életében következetesen összekapcsolja a centralizmus elvét valamennyi vezető pártszerv választhatóságával, beszámolási kötelezettségével és leválthatóságával.

Az érvényben levő Szervezeti Szabályzat a párttagok jogairól szóló cikkely első pontjában kimondja, hogy a párttagnak joga van részt venni a pártpolitika gyakorlati kérdéseinek a taggyűléseken vagy a pártsajtóban történő szabad és tárgyilagos megvitatásában.

A párttagoknak a Szervezeti Szabályzatban meghatározott azon joga, hogy szabadon és tárgyilagosan megvitassák a pártpolitika kérdéseit, minden párttag elidegeníthetetlen joga, amely a párton belüli demokráciából folyik. Ezzel kapcsolatban meg kell állapítani, hogy az említett fogalmazás bizonyos mértékig leszűkíti és nem határozza meg pontosan a párttagok jogait, mivel ezeket a jogokat a pártpolitika gyakorlati kérdéseinek megvitatásában való részvételre korlátozza. Ezért javasoljuk a Szervezeti Szabályzatban a párttagok jogairól szóló cikkely következő megfogalmazását:

„A párttag joga, hogy:

a) részt vegyen a párt politikai kérdéseinek a taggyűléseken vagy a pártsajtóban történő szabad és tárgyilagos megvitatásában;

b) a taggyűléseken bármely pártfunkcionáriust megbiráljon;

c) részt vegyen a pártszervek megválasztásában, mint választó és választható;

d) személyes részvételt követeljen mindazokban az esetekben, amikor az ő tevékenységéről vagy magatartásáról döntenek;

e) bármilyen kérdéssel és beadvánnyal forduljon a párt bármely szervéhez, egészen a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságáig.”

A TAGJELÖLTEKRŐL

Kitérek a Szervezeti Szabályzat tagjelöltekről szóló fejezetének kiegészítéseire.

A Szervezeti Szabályzat értelmében a pártba való belépéshez tagjelöltségi idő letöltése szükséges, hogy a tagjelölt megismerkedjék a párt programjával, Szervezeti Szabályzatával és taktikájával, és hogy a pártszervezetnek módjában legyen megvizsgálni a tagjelölt személyi tulajdonságait.

Ezeknek a követelményeknek sok pártszervezet nem felel meg minden tekintetben. Sok pártszervezet nem segíti eléggé a tagjelöltek felkészülését a párt tagjai közé való belépésre és nem vizsgálja meg személyi tulajdonságaikat. Ezért a tagjelöltségi idő gyakran üres formasággá válik és a tagjelöltek jelentékeny részénél több évig elhúzódik.

Egyes pártszervezeteknél megfeledkeznek a tagjelöltekről. Nem vonják be őket a társadalmi és politikai életben való tevékeny részvételbe, magukra hagyják a tagjelölteket és ténylegesen elhárítják magukról a felelősséget nevelésükért.

Azok között a tagjelöltek között, akiknek tagjelöltségi ideje elhúzódik, számos olyan elvtárs akad, aki jól dolgozik a vállalatokban, a kolhozokban és az intézményekben, részt vesz a társadalmi munkában, a párttörténeti tanulókörökben és emeli eszmei színvonalát. Ezek az elvtársak azonban, mivel a pártszervezetek elhanyagolják őket, hosszú időn át tagjelöltek maradnak.

Másrészt szép számmal akad példa arra is, hogy egyes pártszervezetek, miután meggyőződtek róla, hogy a tagjelölt személyi tulajdonságai miatt nem vehető fel párttagnak, nem döntenek ügyében.

A párt nem nyugodhat bele ezekbe a hibákba. Meg kell javítani a pártszervezeteknek a tagjelöltek körében végzett munkáját és fokozni kell maguknak a tagjelölteknek felelősségét tagjelöltségi idejükért, hogy a tagjelöltség ideje valóban a pártnevelés és edzés iskolája legyen a párt soraiba belépők számára.

Ezzel kapcsolatban a Szervezeti Szabályzatnak „A tagjelöltekről” szóló fejezetében le kell szögezni, hogy a pártszervezet köteles segítséget nyújtani a tagjelölteknek ahhoz, hogy felkészüljenek a pártba való belépésre. A tagjelöltségi idő leteltevel a pártszervezet köteles taggyűlésen foglalkozni a tagjelölt felvételének kérdésével. Ha a tagjelölt a pártszervezet által elfogadhatónak minősített okokból nem tudott kellőképpen megfelelni a követelményeknek, akkor az alapszervezet legfeljebb egy évre meghosszabbíthatja jelöltségi idejét. Olyan esetekben viszont, amikor a jelöltségi idő alatt kitűnt, hogy a tagjelölt személyi tulajdonságai miatt nem méltó arra, hogy a párttagok sorába lépjen, a pártszervezet határozatot hoz a tagjelöltek közül való kizárására.

Ez a kiegészítés hozzájárul majd a tagjelöltek körében végzett munka javulásához.

A PÁRT LEGFELSŐBB SZERVEIRŐL

Áttérek a párt legfelsőbb szerveinek kérdéseire.

Milyen időközökben kell összehívni a pártkongresszusokat és a párt Központi Bizottságának plénumait?

A pártkongresszusokat és a párt Központi Bizottságának plénumait a következő időközökben célszerű összehívni: a rendszer kongresszusokat négyévenként legalább egyszer, a párt Központi Bizottságának plénumát pedig hathónaponként legalább egyszer hívják össze.

Az összszövetségi pártkonferenciákról

A Szervezeti Szabályzat javasolt tervezetében nincsenek rendelkezések az összszövetségi pártkonferenciákra vonatkozólag.

A jelenlegi viszonyok között nincs szükség összszövetségi pártkonferenciák összehívására, mert a párt politikájának időszerű kérdéseit meg lehet vitatni a párt kongresszusain és a Központi Bizottság plénumain.

A Politikai Irodának a párt Központi Bizottsága Elnökségévé való átalakításáról

A módosított Szervezeti Szabályzat tervezetében azt javasoljuk, hogy alakítsuk át a Politikai Irodát a párt Központi Bizottsága Elnökségévé, s a plénumok között ez irányítsa a Központi Bizottság munkáját.

Ez az átalakítás azért célszerű, mert az „Elnökség” elnevezés jobban megfelel azoknak a funkcióknak, amelyeket a Politikai Iroda jelenleg ténylegesen betölt.

Mint a gyakorlat bebizonyította, a Központi Bizottság folyó szervezőmunkáját célszerű egy szervben, a Titkárságban összpontosítani és ennek folytán a Központi Bizottság Szervező Irodáját megszüntetni.

A Pártellenőrző Bizottságnak a párt Központi Bizottsága mellett működő Pártellenőrző Bizottsággá való átszervezéséről

A XVIII. kongresszuson elfogadott Szervezeti Szabályzat a Pártellenőrző Bizottságra az alábbi feladatokat bízta: ellenőrizze, hogyan hajtják végre a pártszervezetek, valamint a szovjet és gazdasági szervek a párt és az SzK(b)P Központi Bizottsága határozatait, ellenőrizze a helyi pártszervezetek munkáját, vonja felelősségre azokat, akik vétenek a párt programja, Szervezeti Szabályzata és a pártfegyelem ellen.

A párthatározatok végrehajtásának ellenőrzése és a helyi pártszervezetek munkájának felülvizsgálása a Központi Bizottságban összpontosul, mert az ellenőrzés és a felülvizsgálás a pártvezetés szerves és rendkívül fontos alkotórésze. Növelni kell a pártellenőrzés szerveinek szerepét az olyan esetek elleni harcban, amikor kommunisták megszegik a pártfegyelmet, illetőleg nem teljesítik kielégítően kötelességeiket. Ezért célszerű, hogy a Pártellenőrző Bizottságot a párt Központi Bizottsága mellett működő Pártellenőrző Bizottsággá szervezzük át. Ezenkívül a köztársaságokban, határterületeken és területeken meg kell alakítani a Pártellenőrző Bizottság helyi pártszervektől független meghatalmazottainak intézményét.

A Pártellenőrző Bizottságot kell megbízni annak ellenőrzésével, hogyan tartják be a párt tagjai és tagjelöltjei a pártfegyelmet, azoknak a kommunistáknak a felelősségrevonásával, akik vétenek a párt programja, Szervezeti Szabályzata, a párt- és állami fegyelem ellen, valamint azokéval, akik vétenek a párterkölcst ellen — félrevezetik a pártot, nem becsületesek, vagy nem őszinték a párthoz, rágalmaznak, bürokraták, magánéletükben laza erkölcsűek stb.

Azt is javasoljuk, hogy a Pártellenőrző Bizottságot bízzák meg a helyi pártszerveknek a pártból való kizárásokról és a pártbüntetésekről szóló határozatai ellen benyújtott fellebbezések megvizsgálásával.

A HELYI PÁRTSZERVEZETEK FELADATAINAK A SZERVEZETI SZABÁLYZATBAN VALÓ PONTOSABB MEGHATÁROZÁSÁRÓL

Eltársak! A XVIII. kongresszus óta eltelt időszakot a helyi pártszervezetek további megerősödése, egész tevékenységük javulása jellemzi.

A kommunista társadalom építése során felmerülő új feladatok sikeres megoldása elválaszthatatlanul összefügg az egész szervező-, párt- és politikai munka további magasabb színvonalra emelésével, a párttagok eszmei szilárdságának és elméleti felkészültségének fokozásával és a dolgozóknak a magasfokú kommunista öntudat szellemében való nevelésével.

Figyelembe véve a helyi pártszervezetekkel szemben támasztott fokozódó követelményeket, és szem előtt tartva azt, hogy feladataikat és funkcióikat az érvényben levő Szervezeti Szabályzat, mint a tapasztalat megmutatta, nem tükrözi teljes mértékben, a Szervezeti Szabályzat megfelelő cikkelyeit a szükséges pótlásokkal ki kell egészíteni.

Mindenekelőtt be kell iktatni, hogy a szövetségi köztársaságok Kommunista Pártjainak Központi Bizottságai, a határterületi, a területi, a körleti, a városi és a kerületi pártbizottságok biztosítják a párt utasításainak maradéktalan végrehajtását és irányítják a helyi szovjet, valamint társadalmi szervezetek tevékenységét az ezeken belül működő pártcsoporthoz utján.

A párt határozatainak és utasításainak végrehajtása a pártszervezetek elsőrendű feladata és kötelessége, tevékenységük alapja volt és az is marad. A párt Szervezeti Szabályzatában ezeknek a feladatoknak kifejezésre kell jutniuk.

A Szervezeti Szabályzatnak ezenkívül kifejezésre kell juttatnia azokat a feladatokat, amelyek a pártszerű bírálat és önbírálat fejlesztésével és azzal kapcsolatban hárulnak a pártszervezetekre, hogy a kommunistákat a párt és az állam munkájának hiányosságaival szemben való engesztelhetetlenség szellemében kell nevelniök.

A párt minden kommunista kötelességévé teszi az önbírálat és az alulról jövő bírálat fejlesztését, a munkában észlelt fogyatékoságok feltárását és a kiküszöbölésükre való törekvést. Ez még nagyobb követelményeket támaszt a pártszervezetekkel szemben. Mint általában semilyen dologban, úgy a bírálat fejlesztésében sem megy semmi „magától”. A pártszervezetek kötelesek élére állni a kommunisták növekvő aktivitásának, úgy nevelni a párttagokat, hogy kíméletlen harcot folytassanak a fogyatékoságok kiküszöböléséért és így valamennyi párt-, állami, gazdasági és társadalmi szervezetünk munkájában a lehető legnagyobb javulást éri el.

E feladatokat azért kell a Szervezeti Szabályzatban meghatározni, hogy véget vessünk a bírálat és önbírálat lebecsülésének, mert a bírálat és önbírálat a párton belüli demokrácia fejlesztésének, a pártszervezetek és a tömegek közötti kapcsolatot megszilárdításának legfontosabb eszköze.

Nagy jelentősége van a pártszervezetek életében a dolgozók kommunista nevelésének és a párttagok marxista-leninista képzésének.

A pártszervezetekre az a feladat vár, hogy biztosítsák az egész ideológiai munka jelentős fellendülését, hogy rendszeresen fokozzák és tökéletesítsék a párt- és államapparátus minden láncszemében a káderek eszmei és politikai képzését. Annál inkább szükség van erre, mert sok pártszervezetben lebecsülik az ideológiai munkát és még mindig nem szervezték meg kielégítő módon a marxizmus-leninizmus propagandáját.

Minél gyorsabban véget kell vetnünk az ideológiai munka lebecsülésének. Be kell iktatnunk a Szervezeti Szabályzatba, hogy a helyi pártszervezetek feladata: irányítani a marxizmus-leninizmus tanulmányozását a párttagok és a tagjelöltek körében, ellenőrizni, hogyan sajátítják el a párttagok és a tagjelöltek a marxizmus-leninizmus alapismereteit, szervezni a dolgozók kommunista nevelésével kapcsolatos munkát.

Javasoljuk továbbá, hogy a Szervezeti Szabályzat szögezze le, hogy a területi pártbizottságokban, a határterületi pártbizottságokban, a szövetségi köztársaságok Kommunista Pártjainak Központi Bizottságaiban titkárságokat kell létesí-

teni. A gyakorlat azt mutatja, hogy célszerű titkárságokat alakítani a folyó ügyek eredményesebb megvizsgálása és a végrehajtás ellenőrzésének gyorsabb elintézése érdekében. Hogy ne tegyük lehetővé a pártbizottságok irodájának felcserélését a pártbizottságok titkárságával, háromra kell csökkenteni a titkárok számát és kötelezni kell a titkárságokat arra, hogy az általuk hozott határozatokról jelentést tegyenek a területi pártbizottság, a határterületi pártbizottság, illetve a szövetségi köztársaság Kommunista Pártja Központi Bizottsága irodájának.

Javasoljuk ezenkívül annak beiktatását a Szervezeti Szabályzatba, hogy a területi pártbizottság, a határterületi pártbizottság és a szövetségi köztársaság Kommunista Pártjának Központi Bizottsága rendszeresen tájékoztatja a párt Központi Bizottságát és tevékenységéről meghatározott időközönként jelentést tesz a Központi Bizottságnak. Ez azért szükséges, hogy idejekorán kijavítsuk a helyi pártszervezetek munkájában mutatkozó fogyatékosságokat, és hogy biztosítsuk a pozitív tapasztalatok figyelembe vételét munkájukban.

MILYEN IDŐKÖZÖKBEN KELL ÖSSZEHÍVNI A HELYI PÁRTBIZOTTSÁGOK PLÉNUMAIT?

Ajánljuk annak leszögezését, hogy a helyi pártbizottságok plénumait a következő időszakokban kell összehívni: a szövetségi köztársaságok Kommunista Pártja Központi Bizottságának, a határterületi pártbizottságnak, a területi pártbizottságnak plénumát kéthavonként legalább egyszer hívják össze; a körleti pártbizottság plénumát legalább másfélhavonként egyszer hívják össze; a városi, a kerületi pártbizottság plénumát havonként legalább egyszer hívják össze.

A plénumok összehívására vonatkozó fenti időközök meghatározását az tette szükségessé, hogy közelebb vigyük a helyi pártszervek vezetőségét a pártszervezetek életéhez. Ez növelni fogja a pártbizottsági tagok szerepét és aktivitását a pártszervezetek előtt álló feladatok megoldásában, elő fogja segíteni a párton belüli demokrácia továbbfejlesztését, az ön-

bírálat és az alulról jövő bírálat kifejlesztését és a pártutastítások, valamint a helyi párthatározatok teljesítésének fokozott ellenőrzését.

Ezek a Kommunista Párt Szervezeti Szabályzatának főbb módosításai és kiegészítései, amelyeket a Központi Bizottság megvitatás céljából a kongresszus elé terjeszt.

A módosított Szervezeti Szabályzat tervezetét széles körben megvittatták a párt alapszervezeteiben, a szövetségi köztársaságok Kommunista Pártjainak értekezletein, kongresszusain.

A módosított Szervezeti Szabályzat tervezetének megvittatása mindenütt — a párttagzság óriási aktivitása mellett és a kritika teljes szabadsága jegyében folyt le. A módosított Szervezeti Szabályzat tervezetét minden kommunista és minden pártszervezet meglelégedéssel fogadta és egyhangúlag jóváhagyja.

A Szervezeti Szabályzat széleskörű megvittatása és az ezzel kapcsolatban elhangzott észrevételek, módosító javaslatok és kiegészítések arról tanuskodnak, hogy minden kommunista szíven viseli a párt további erősödését és harckészégének fokozását.

A Központi Bizottság által javasolt módosítások és kiegészítések felvétele a párt Szervezeti Szabályzatába elősegíti majd a szervezőmunka színvonalának emelését minden pártszervezetben és az egész pártban.

Eltársak!

Kommunista Pártunk a harcok és győzelmek dicső útját járta meg. Pártunk vezetésével a Szovjetunió népei felépítették a szocialista társadalmat és világtörténelmi győzelmeikkel az egész világnak megmutatják a szocialista gazdasági rendszer fölényét a kapitalista gazdasági rendszerrel szemben. Ezzel óriási befolyást gyakorolnak a béke, demokrácia és szocializmus táborának erősödésére, s valamennyi békeszerető nép tömörülésére az új háborús gyujtogatók ellen.

Pártunk a Haza odaadó szolgálatával kivívta a szovjet nép határtalan bizalmát, szeretetét és ragaszkodását. Pártunk ereje a dolgozók nagy tömegeivel való széttephetetlen kapcsolatában rejlik. A párt ebből az éltető forrásból merít erőt az újabb győzelmekhez. A pártnak a tömegekkel való szoros kapcsolata s a párt politikája és vezetése iránti határtalan bizalom országunk munkásainak, parasztjainak és értelmiségének egyre növekvő politikai és munkaaktivitásában jut kifejezésre.

A szovjet emberek óriási energiával valósítják meg a szovjet társadalom iparának, szocialista mezőgazdaságának, tudományának és kultúrájának további fejlesztését szolgáló nagyszabású terveket. Hatalmas országunkban mindenütt gigantikus építőmunka folyik, új üzemek és gyárak, óriási villamoserőművek épülnek, újabb csatornákat és öntözőrendszereket létesítenek. Természetátalakító munkálataink egyre nagyobb lendületet vesznek.

Szocialista államunk becsülettel kiállt minden megpróbáltatást s még szilárdabbá és hatalmasabbá vált. Még jobban megerősödött a szovjet társadalom erkölcsi-politikai egysége és a Szovjetunió népeinek barátsága.

A Kommunista Párt mozgósítja erőit, s a munkások, a parasztság és az értelmiség milliós tömegeit a gazdasági és kulturális építés még hatalmasabb terveinek megvalósítására serkenti.

A Kommunista Párt XIX. kongresszusa, miután meghallgatta és megvitatta Malenkov elvtársnak, az SzK(b)P Központi Bizottsága titkárának, az SzK(b)P Központi Bizottsága munkájáról szóló beszámolóját, egyhangúlag jóváhagyta a párt Központi Bizottságának politikai vonalát és gyakorlati munkáját.

Pártunk XIX. kongresszusa a pártot és a szovjet népet a kommunista társadalom építésének nagyszerű munkaprogramjával vértézi fel. A pártkongresszus által kitűzött feladatok széles távlatokat nyitnak meg a gazdaság és a kultúra újabb hatalmas fellendülése, a szovjet nép anyagi jólétének újabb jelentős növekedése előtt. Ezeknek a feladatoknak

a végrehajtása óriási lépés előre országunknak a szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenete útján.

A kitűzött feladatok sikeres megoldása sok erőt és energiát követel. Sztálin elvtárs azt tanítja, hogy a győzelem nem magától jön el, hogy azt szívós harcban kell kivívni, legyőzve az utunkon tornyosuló akadályokat és nehézségeket. A párt még jobban tömöríti sorait, még magasabbra emeli a párttag címét és jelentőségét, minden egyes kommunista, minden egyes pártszervezet szerepét és felelősségét a párt ügyéért, a kommunizmus ügyéért vívott harcban.

A pártnak a kongresszuson elfogadásra kerülő Szervezeti Szabályzata óriási szervező és mozgósító erejű dokumentum. Hatathós eszköze annak, hogy fokozzuk a kommunistáknak, a párt- és állami kádereknek a leninizmus szellemében való eszmei nevelését, továbbfejlesszük a párton belüli demokráciát, a bírálatot és önbírálatot. A Szervezeti Szabályzat még magasabb színvonalra emeli a párt szervezőmunkáját.

A Kommunista Párt, a marxizmus-leninizmus győzelmes tanításával felvértezve, még szorosabban tömöríti országunk dolgozóinak milliós tömegeit Lenin—Sztálin nagy zászlaja alatt. (V i h a r o s t a p s.)

Éljen a hatalmas Kommunista Párt, amely szilárdan vezeti a szovjet népet újabb győzelmek, a kommunizmus diadala felé. (H o s s z a n t a r t ó t a p s.)

Éljen a párt és a nép bölcs vezére, valamennyi győzelmünk ihletője és szervezője, Sztálin elvtárs! (V i h a r o s, szunni nem akaró t a p s, amely ünneplésbe megy át. Mindenki feláll.)

L. M. KAGANOVICS ELVTÁRS BESZÉDE

Október 13

Elvtársak! A párt Központi Bizottsága azzal bízott meg, hogy terjesszek javaslatot a XIX. kongresszus elé pártunk programjának átdolgozásáról.

A XVIII. kongresszuson bizottságot választottak az SzK(b:P programjának módosítására. Mint tudjuk, a párt több kiváló elvtársat veszített el azok közül, akik tagjai voltak a bizottságnak: Kalinyin elvtársat, Zsdanov elvtársat, Scserbakov elvtársat, Jaroszlavszkij elvtársat. A bizottságnak nem volt lehetősége arra, hogy teljesítse megbízatását. A Nagy Honvédő Háború és a háború következményeinek megszüntetését szolgáló munka, a népgazdaság helyreállításának nagy munkája megakadályozta a bizottságot munkájának befejezésében.

Most, a XIX. pártkongresszus után, a feltételek kedvezőbbek lesznek e bonyolult feladat végrehajtására. Gazdag tapasztalatokra tettünk szert a Nagy Honvédő Háború során, amelyben győzött szovjet társadalmi és államrendünk, szocialista gazdasági rendszerünk, dicső Szovjet Hadseregünk. Gazdag tapasztalatokra tettünk szert a népgazdaság háborúutáni helyreállítása és továbbfejlesztése során.

Pártunk munkájának mostani időszaka gyökeresen különbözik az 1919-es időszaktól, amikor pártunk programját elfogadtuk. A VIII. kongresszus óta, amikor a jelenlegi programot elfogadtuk, döntő változások történtek mind a nemzet-

közi viszonyok terén, mind pedig a szocializmusnak a Szovjet-unióban való építése terén.

A VIII. pártkongresszus óta eltelt évek alatt országunk elmaradott agrárországból nagy szocialista ipari és kolhoz-hatalommá vált. Felszámoltuk az akkor még meglevő különböző gazdasági formákat, osztatlanul uralkodik a gazdaság szocialista rendszere és a szocialista tulajdon — két formában, az össznépi tulajdon és a kolhoztulajdon formájában. Országunk arculata a felismerhetetlenségig megváltozott. Sztálin elvtárs vezetésével országunkban felépült a szocializmus.

Az elmúlt harminc esztendő alatt, különösen a Szovjet-uniónak a Nagy Honvédő Háborúban aratott történelmi győzelme nyomán, mérhetetlenül megnőtt a Szovjetállam hatalma és tekintélye. Pártunk és a szovjet nép harcának és győzelmeinek eredményei, vívmányaink szembetűnően megmutatkoztak a XIX. pártkongresszuson elhangzott beszámolóiban és hozzászólásokban.

Mindeme változások folytán pártunk programjának több tétele és a pártnak a programban ismertetett feladatai, mint-hogy ebben az időszakban már megvalósultak, nem felelnek meg többé a mai feltételeknek és a párt új feladatainak. Éppen ezért szükség van pártunk programjának mielőbbi átdolgozására.

A program elfogadását követő több mint 30 esztendő alatt a párt és vezére, Sztálin elvtárs, az alkotó marxizmus-leninizmus jegyében, előbbrevitte a pártelméletet, továbbfejlesztette és új, tudományos felfedezésekkel gazdagította Marx—Engels—Lenin elméletét.

Sztálin elvtárs zseniális műveiben kidolgozta valamennyi döntőfontosságú programkérdést, mint amilyen: a szocializmus és a kommunizmus *egy* országban való építésének kérdése, a szocializmus és a kommunizmus országunkban való felépítése kérdésének két oldala a kapitalista környezet feltételei között, az ország szocialista iparosítása, a mezőgazdaság kollektivizálása, a szocialista állam, a szocialista nemzetek kér-

dése, a nyelvtudomány marxista elmélete és több más döntőfontosságú elméleti és gyakorlati probléma.

Az átdolgozott programnak tartalmaznia kell mindazt az újat, amivel a nagy Sztálin, vezérünk és tanítónk a marxizmus-leninizmus kincsesládát gazdagította. (Viharos taps.)

Az új, átdolgozott pártprogramnak össze kell foglalnia a Nagy Októberi Szocialista Forradalom világtörténelmi jelentőségű tapasztalatait, a szocializmusnak a Szovjetunióban való felépítése során szerzett tapasztalatokat, és ki kell jelölnie azokat az utakat, melyeken haladva a párt teljesítheti fő feladatát: a kommunista társadalom felépítését a szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenet útján.

A program átdolgozásának szempontjából és abból a szempontból, hogyan szabjuk meg a kommunizmus építésének további útjait, döntő jelentősége van annak, hogy pártunk XIX. kongresszusára megkapta Sztálin elvtárs „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban” című új klasszikus művét.

Ez a zseniális alkotás óriási esemény pártunk, a Szovjetunió népei és a kommunista testvérpártok ideológiai-elméleti életében.

Nagy szerencse számunkra, hogy a kommunizmust építő pártunk és népünk állandóan, szüntelenül gazdagszik, felfegyverkezik a nagy Sztálin zseniális elméleti alkotásaival. (Viharos, hosszantartó taps.)

Sztálin elvtárs „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban” című művében felvetette és megoldotta a következő alapvető kérdéseket: a gazdasági törvények jellegének kérdése a szocializmusban, az árutermelés kérdése a szocializmusban, az értéktörvény kérdése a szocializmusban, a kolhoztulajdonnak az össznépi tulajdon színvonalára emelését célzó intézkedések kérdése, a modern kapitalizmus és szocializmus gazdasági alaptörvényeinek kérdése, a szocializmusból a kommunizmusba való átmenet három fő előfeltétele, a város és a falu, a szellemi és a fizikai munka közötti lényeges különbségek megszüntetése, az egységes világpiac szétesésének és a

kapitalista világrendszer válsága elmélyülésének kérdése, a kapitalista országok közötti háború elkerülhetetlenségének kérdése.

Sztálin elvtárs új művének azért van történelmi jelentősége, mert a Szovjetunióban teljesítettük a szocializmus felépítésének feladatát és most a párt előtt egész nagyságukban új feladatok merültek fel: a szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenet biztosításának feladatai. Sztálin elvtárs új művében elméleti és gyakorlati szempontból megoldja azokat a döntőfontosságú problémákat, amelyek az új történelmi körülmények közepette a párt előtt felmerültek. A pártprogram átdolgozásánál Sztálin elvtárs „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban” című művének alapvető tételeit kell követni.

Sztálin elvtárs zseniális művének óriási nemzetközi jelentősége van. Ez a mű a sztálini lángelme fényszórójával világítja meg a pártunk által vezetett szovjet nép előtt az államunk további erősítéséhez és a kommunizmusnak országunkban való leggyorsabb felépítéséhez vezető utat. (T a p s.)

Nagy pártunk a párt programjának átdolgozása után, Sztálin elvtárs „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban” című műve alapvető tételeit követve, még gyorsabban vezeti majd a szovjet népet előre, a kommunizmus teljes győzelme felé. (V i h a r o s t a p s.)

Felolvasom a XIX. kongresszusnak a Szovjetunió Kommunista Pártja programjának átdolgozásáról szóló következő határozati javaslatát:

A XIX. pártkongresszus megállapítja, hogy a VIII. pártkongresszus (1919) óta, amikor a párt jelenlegi programját elfogadták, döntő változások történtek mind a nemzetközi viszonyok terén, mind pedig a szocializmusnak a Szovjetunióban való építése terén, s ennek folytán a párt programjának több tétele és a pártnak a programban ismertetett feladatai, minthogy ebben az időszakban már megvalósultak, nem felelnek meg többé a mai feltételeknek és a párt új feladatainak.

A kongresszus ebből kiindulva határozatilag kimondja:

1. Szükségesnek és időszerűnek tartja a párt jelenlegi programjának átdolgozását.

2. A program átdolgozásánál Sztálin elvtárs „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban” című művének alapvető tételeit kell követni.

3. A párt programjának átdolgozásával a következő összetételű bizottságot bízta meg: a bizottság elnöke: Sztálin elvtárs. (Viharos taps, amely ünneplésbe megy át.) A bizottság tagjai: Berija, Kaganovics, Kuusinen, Malenkov, Molotov, Poszpelov, Rumjancev, Szaburov, Csesznokov, Jugin elvtársak.

4. Az átdolgozott pártprogram tervezetét megvitatásra a Szovjetunió Kommunista Pártjának következő kongresszusa elé kell terjeszteni. (Viharos taps, mindenki feláll.)

I. V. SZTÁLIN ELVTÁRS BESZÉDE

1952 október 14

(A szónoki emelvényen megjelenő Sztálin elvtársat viharos, sokáig nem szűnő taps fogadja, mely ünneplésbe megy át. Mindenki feláll. Felkiáltások: „Sztálin elvtársnak hurrá!” „Éljen Sztálin elvtárs!” „Dicsőség a nagy Sztálinnak!”)

Eltársak!

Engedjék meg, hogy kongresszusunk nevében mindazoknak a testvérpártoknak és csoportoknak, amelyeknek képviselői kongresszusunkat megjelenésükkel megtisztelték, vagy amelyek üdvözlétet küldtek kongresszusunknak, köszönetet mondjak a baráti üdvözletekért, a jókívánságokért, a bizalomért. (Viharos, hosszantartó taps, amely ünneplésbe megy át.)

Ez a bizalom különösen becses számunkra, mert azt jelenti, hogy készek támogatni pártunkat a népek ragyogó jövőjéért vívott harcában, a háború ellen vívott harcában, a béke fenntartásáért vívott harcában. (Viharos, hosszantartó taps.)

Hiba volna azt gondolni, hogy hatalmas erővé vált pártunknak nincs többé szüksége támogatásra. Ez nem igaz. Pártunknak és országunknak mindig szüksége volt és mindig szüksége is lesz a határontúli testvéri népek bizalmára, rokonszenvére és támogatására.

Ennek a támogatásnak sajátossága az, hogy mindenemű támogatás, amelyet bármely testvérpárt nyújt pártunk békeszerető törekvéseinek, egyben támogatást jelent saját

népe számára is a béke fenntartásáért vívott harcában. Mikor az angol munkások 1918—1919-ben, az angol burzsoáziának a Szovjetunió elleni fegyveres támadása idején, „El a kezekkel Oroszországtól!” jelszóval harcot szerveztek a háború ellen — ez támogatás volt, mégpedig mindenekelőtt saját népük békeharcának támogatása, azután pedig a Szovjetunió támogatása is. Amikor Thorez elvtárs vagy Togliatti elvtárs kijelenti, hogy népe nem fog harcolni a Szovjetunió népei ellen (v i h a r o s t a p s) — ez támogatás, mégpedig mindenekelőtt Franciaország és Olaszország békéért harcoló munkásainak és parasztjainak támogatása, azután pedig a Szovjetunió békeszerető törekvéseinek támogatása is. A kölcsönös támogatásnak ez a sajátossága azzal magyarázható, hogy pártunk érdekei nemcsak hogy nincsenek ellentétben a békeszerető népek érdekeivel, hanem ellenkezőleg, egybeolvadnak azokkal. (V i h a r o s t a p s.) Ami a Szovjetuniót illeti — a Szovjetunió érdekei egyáltalán nem különíthetők el a világbéke ügyétől.

Érthető, hogy pártunk nem maradhat a testvérpártok adósa és neki is támogatnia kell őket, valamint népeiket a felszabadulásért vívott harcukban, a béke megvédéséért vívott harcukban. Mint ismeretes, pártunk így is jár el. (V i h a r o s t a p s.) Miután pártunk 1917-ben kezébe vette a hatalmat, s miután reális intézkedéseket tett a tőkés és földesúri elnyomás megszüntetésére — a testvérpártok képviselői, pártunk merészségén és sikerein fellelkesülve, a világ forradalmi és munkásmozgalma „rohambrigádjának” nevezték el pártunkat. Ezzel azt a reményüket fejezték ki, hogy a „rohambrigád” sikerei meg fogják könnyíteni a kapitalizmus jármában sínylődő népek helyzetét. Azt hiszem, pártunk beváltotta ezeket a reményeket, különösen a második világháború idején, amikor a Szovjetunió szétzúzta a német és japán fasiszta zsarnokságot, s ezzel megmentette Európa és Ázsia népeit a fasiszta rabszolgaság veszélyétől. (V i h a r o s t a p s.)

Ezt a megtisztelő szerepet természetesen igen nehéz volt betölteni, amíg a „rohambrigád” egyesegyedül állott, és amíg ezt az élszerpet úgyszólván egymagának kellett betöltenie. De ez a múlté. Most egészen más a helyzet. Most, amikor Kínától és Koreától Csehszlovákiáig és Magyarorszáig új „rohambrigádok” jelentek meg a népi demokratikus országok képében — most pártunknak könnyebben esik harcolnia, meg a munka is vidámabban folyik. (V i h a r o s, h o s z s a n t a r t ó t a p s.)

Különös figyelmet érdemelnek azok a kommunista, demokratikus, vagy munkás-paraszt pártok, amelyek még nem jutottak hatalomra és továbbra is a burzsoázia drákói törvényeinek járma alatt dolgoznak. Nekik természetesen nehezebb a munkájuk. De mégsem olyan nehéz a munkájuk, mint amilyen a mienk, orosz kommunistáké volt a cárizmus idején, amikor a legcsekélyebb haladó megmozdulást is a leg súlyosabb bűncselekménynek nyilvánították. Az orosz kommunisták azonban állták a sarat, nem ijedtek meg a nehézségektől és kivívták a győzelmet. Ugyanígy lesz ezekkel a pártokkal is.

Miért nem lesz mégsem olyan nehéz e pártok dolga, mint a cári korszak orosz kommunistáié volt?

Először is azért, mert a harenak és a sikereknek olyan példái vannak szemük előtt, amilyenek a Szovjetunióban és a népi demokratikus országokban láthatók. Tehát tanulhatnak ezeknek az országoknak hibáiból és sikereiből, és ezzel megkönnyíthetik munkájukat.

Másodszor azért, mert maga a burzsoázia — a szabadságmozgalom legfőbb ellensége — más lett, jelentősen megváltozott, reakciósabbá vált, elvesztette kapcsolatát a néppel, és ezzel meggyengítette magát. Érthető, hogy ennek a körülménynek szintén meg kell könnyítenie a forradalmi és demokratikus pártok munkáját. (V i h a r o s t a p s.)

A burzsoázia azelőtt megengedte magának a szabad-
elvűsködést, védelmezte a burzsoá-demokratikus szabadság-
jogokat, és ezzel népszerűsége telt szert a nép körében.
A szabadelvűségnek most már nyoma sem maradt. Nincs már
meg az úgynevezett „személyes szabadság” — a személyes
szabadság jogát most csak azok számára ismerik el, akiknek
tőkájuk van, a többi állampolgárt pedig emberi nyersanyag-
nak tekintik, mely csak kizsákmányolásra jó. Az emberek
és nemzetek egyenjogúságának elvét sárbatiporták, és azzal
az elvvel helyettesítették, hogy az állampolgárok kizsákmá-
nyoló kisebbsége teljesjogú, kizsákmányolt többsége pedig
jogfosztott. A burzsoá-demokratikus szabadságjogok zászla-
ját eldobták. Úgy gondolom, ezt a zászlót önöknek, a kom-
munista és demokratikus pártok képviselőinek kell felemel-
niök és előrevinniök, ha maguk köré akarják gyűjteni a nép
többségét. Nincs senki más, aki ezt a zászlót felemelje. (Vi-
h a r o s t a p s.)

A burzsoáziát azelőtt a nemzet vezetőjének tekintették,
a burzsoázia védelmezte a nemzet jogait és függetlenségét,
amelyeket „mindenek fölé” helyezett. A „nemzeti elvnek”
most már nyoma sem maradt. A burzsoázia most dollárokért
áruba bocsátja a nemzet jogait és függetlenségét. A nemzeti
függetlenség és a nemzeti szuverenitás zászlaját eldobták. Két-
ségtelen, hogy ezt a zászlót önöknek, a kommunista és demo-
kratikus pártok képviselőinek kell felemelniök és előrevin-
niök, ha hazájuk hű fiai akarnak lenni, ha a nemzet vezető
erejévé akarnak válni. Nincs senki más, aki ezt a zászlót
felemelje. (Vi h a r o s t a p s.)

Így áll most a dolog.

Érthető, hogy mindezeknek a körülményeknek meg kell
könnyíteniök a még hatalomra nem jutott kommunista és
demokratikus pártok munkáját.

Teljes joggal számíthatunk tehát arra, hogy a testvérpártok sikereket és győzelmet aratnak a tőke uralmának országaiban. (Viharos taps.)

Éljenek testvérpártjaink! (Hosszantartó taps.)

Éljenek jó egészségben a testvérpártok vezetői! (Hosszantartó taps.)

Éljen a népek közötti béke! (Hosszantartó taps.)

Le a háborús gyujtogatókkal! (Mindenki feláll. Viharos, sokáig nem szűnő taps, amely ünneplésbe megy át. Felkiáltások: „Éljen Sztálin elvtárs!” „Sztálin elvtársnak hurrá!” „Éljen Sztálin elvtárs, a világ dolgozóinak nagy vezére!” „A nagy Sztálinnak — hurrá!” „Éljen a népek közötti béke!” Felkiáltások: „Hurrá!”)

K. J. VOROSILOV ELVTÁRS ZÁRÓBESZÉDE

Október 14

Elvtársak!

A Szovjetunió Kommunista Pártjának XIX. kongresszusa befejezte munkáját. Kétségtelen, hogy Lenin—Sztálin pártjának dicső történetében a mostani kongresszus kimagasló helyet foglal majd el.

A kongresszus olyan időben ült össze, amikor a szovjet nép végrehajtja a fokozatos átmenetet a szocializmusból a kommunizmusba. A kongresszus összegezte pártunk harcának és győzelmeinek eredményeit és pontosan körvonalazta további előrehaladásunk távlatait.

A kongresszus munkája beszédes bizonyítékát szolgáltatva annak, hogy pártunk határtalanul bízik sztálini vezetésében, forrón szereti Sztálin elvtársat, nagy vezérét és tanítóját, határtalan odaadással viseltetik iránta. (Viharos ünneplés. Mindenki feláll.)

A kongresszus meghallgatta Malenkov elvtársnak, az SzK(b)P Központi Bizottsága titkárának előadói beszédét, amelyben részletesen beszámolt a Központi Bizottság által a XVIII. és XIX. kongresszus közötti időszakban végzett munkáról, és megszabta a párt feladatait az előttünk álló időszakra vonatkozóan. A kongresszus óriási lelkesedéssel határozatot fogadott el, amelyben jóváhagyta az SzK(b)P Központi Bizottságának politikai irányvonalát és gyakorlati munkáját. (Hosszantartó taps.)

Az SzK(b)P Központi Bizottsága munkájáról szóló beszámoló megvitatása újra és újra megmutatta Lenin—Sztálin pártjának nagy egységét, szilárd felzárkózottságát Központi Bizottsága körül és a dolgozók legszélesebb tömegeivel való széttephetetlen kapcsolatait.

Szaburov elvtársnak, az Állami Tervbizottság elnökének beszámolója alapján a kongresszus jóváhagyta a Szovjetunió fejlesztését szolgáló 1951—1955. évi ötödik ötéves terv irányelveit. Az irányelvek a Szovjetunió népgazdaságának új, hatalmas fellendülését vezetik be és biztosítják a nép anyagi jólétének és kulturális színvonalának további jelentős emelését. Az ötödik ötéves terv teljesítése nagy lépés lesz előre a szocializmusból a kommunizmusba vezető fejlődés útján.

Óriási jelentőségük van azoknak a határozatoknak, amelyeket a kongresszus a párt Szervezeti Szabályzatának módosításával kapcsolatban hozott.

Pártunk neve mostantól kezdve a *Szovjetunió Kommunista Pártja*. A párt új elnevezése a legpontosabban kifejezi a párt feladatainak marxista tartalmát. A párt kettős — „kommunista” — „bolsevik” — nevére való lemondás azt a világtörténelmi tényt tükrözi, hogy a lenini-sztálini elvek teljes és osztatlan győzelmet arattak pártunkban.

A Szovjetunió Kommunista Pártjának Szervezeti Szabályzata, amelyet a kongresszus Hruscsov elvtársnak, az SzK(b)P Központi Bizottsága titkárának beszámolója alapján fogadott el, összegezi a párt által a XVIII. kongresszus után felhalmozott hatalmas szervezeti tapasztalatokat. A Szervezeti Szabályzaton a kongresszus által eszközölt módosítások új, a kommunista társadalom felépítéséért folytatott harc feladatainak megfelelő fokot jelentenek a párt fejlődésében.

„A Szovjetunió Kommunista Pártja programjának átdolgozásáról” szóló határozatban a kongresszus leszögezte, hogy szükség van a párt jelenlegi programjának átdolgozására. Az a bizottság, melyet a kongresszus alakított a program átdolgozására, Sztálin elvtárs „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban” című új, zseniális művének alapvető tételeit fogja követni. Ennek a sztálini műnek

eszméi megvilágítják előre, a kommunizmus teljes győzelme felé vezető utunkat. (H o s s z a n t a r t ó t a p s.)

A pártépítés, a gazdasági és kulturális építés legfontosabb kérdéseinek megtárgyalása és az e kérdésekre vonatkozó történelmi jelentőségű határozatok elfogadása után a kongresszus megválasztotta a párt vezető szerveit — a Központi Bizottságot és a Központi Revíziós Bizottságot.

Az újonnan megválasztott Központi Bizottság a kommunista építés igen gazdag tapasztalatával és sztálini tudományával felfegyverezve lát munkához, hogy végrehajtsa a kongresszus határozatait. A párt tudja, hogy Központi Bizottsága. élén Sztálin elvtárrsal, biztosítja Hazánk nagyszabású feladatainak sikeres teljesítését. (V i h a r o s, h o s s z a n t a r t ó t a p s.)

Sztálin elvtárs beszéde, melyet a kongresszusi küldöttek és kedves vendégeink oly feszült figyelemmel hallgattak, nagy harci és győzelmi program. Sztálin elvtársnak, vezérünknek és tanítónknak felszólalása lelkesítő iránymutatás lesz a cselekvésre minden szovjet ember, az egész világ dolgozói számára a népek közti békéért, a háborús gyujtogatók ellen folytatott nemes harcukban. (V i h a r o s, h o s s z a n t a r t ó t a p s.)

Eltársak! Egész történelmi szakasz választja el a XIX. kongresszust a XVIII. pártkongresszustól. A történelem nem ismer olyan időszakot, amelyben több világtörténelmi esemény zajlott volna le, mint az elmúlt időszakban.

Ennek az időszaknak a kezdetét, mint tudjuk, az jelezte, hogy a párt hatalmas eredményeket ért el a harmadik sztálini ötéves terv teljesítéséért folytatott harcban.

Amikor a hitleri Németország és csatlósai hitszegően megtámadták a Szovjetuniót, s félbeszakították ezt az alkotó munkát, népünk, élén Lenin—Sztálin pártjával, a szocialista állam gazdasági és katonai hatalmát, sorainak erkölcsi-politikai egységét, lángoló hazafiságát és azt a törhetetlen akaratát állította szembe az ellenséggel, hogy harcolni fog a szocialista Haza szabadságáért és függetlenségéért.

A német fasizmussal vívott párviadalban a Szovjetunió elsőrendű szovjet fegyverekkel és sokoldalú, modern haditech-nikai felszereléssel ellátott fegyveres erői, amelyeket a sztálini iskola tábornokai, tengernagyai és marsalljai vezettek, Sztálin elvtárs, a szocialista forradalom legnagyobb stratégája, a lángeszű hadvezér irányításával örök dicsőséget szereztek Hazájuknak bátorságukkal, önfeláldozó hősiességükkel és igazi hadművészetükkel. (V i h a r o s t a p s.)

A győzelem sztálini haditudománya félelmetes fegyver volt hadseregeink, frontjaink és vezérkaraik legfelsőbb parancsnokainak kezében.

Ennek az elsőrendű fegyvernek segítségével a Szovjet Fegyveres Erők, egész sor történelmi jelentőségű csata eredményeként, melyek most a sztálini hadvezetés stratégiai művészetének klasszikus példái — teljes győzelmet arattak, szétzúzták és kapitulációra kényszerítették az ellenséget. (H o s z s a n t a r t ó t a p s.)

A Nagy Honvédő Háború győzelmes befejezése után Hazánk népe a párt vezetésével csodálatos munkahőstetteket vitt végbe, határidő előtt teljesítette a negyedik, a háborúutáni sztálini ötéves tervet és sikeresen oldja meg a szocialista gazdasági élet és kultúra újabb hatalmas fellendítésének feladatait.

Ma elmondhatjuk, hogy Hazánk még sohasem volt oly nagy és hatalmas, annyira telve életerővel és alkotó energiával, amilyené most vált! (H o s z s a n t a r t ó t a p s.)

A megtett út, a kivívott győzelmek és eredmények következtében, mérhetetlenül megnőtt a Szovjetállam nemzetközi tekintélye, erősödött befolyása a világesemények fejlődésére.

Sztálin elvtárs már 1927-ben megmondta, hogy a további történelmi fejlődés során „két világméretű központ fog kialakulni: a szocialista központ, amely körül a szocializmushoz vonzódó országok tömörülnek, és a kapitalista központ, amely körül a kapitalizmushoz vonzódó országok tömörülnek”*.

* Sztálin Művei. 10. köt. Szikra 1952. 146. old.

Az élet teljes egészében igazolta ezt a zseniális sztálini előrelátást.

„A Szovjetállam — mondotta Malenkov elvtárs az SzK(b)P Központi Bizottságának beszámolójában — már nem magános sziget a kapitalista országok tengerében.”

A nagy kínai néppel, a népi demokráciák és a Német Demokratikus Köztársaság sokmillió néptömegeivel haladunk együtt előre. Együttérez velünk és támogat bennünket az egész világ minden haladó és becsületes embere. Szüntelenül növekednek erőink, az egyszerű emberek millióinak erői, akik letörték magukról a kapitalizmus bilincseit, odaállottak a maguk és az eljövendő nemzedékek új, boldog életéért folyó harc zászlaja alá.

Egészen más képet nyújt a kapitalizmus pusztulásra ítélt tábora.

A kapitalista táborban egyre inkább éleződnek az egyes országok közti ellentétek és növekednek maguk az egyes országokon belüli ellentétek, egyre fenyegetőbben közeledik az új gazdasági válság, kérlelhetetlenül növekedik a munkanélküliség és elkerülhetetlen útitársa — a dolgozó tömegek elnyomódása.

Az amerikai imperializmus magára vállalta a kapitalizmus megmentőjének szerepét, egyesíteni igyekszik az egész földkerekség reakciós erőit, újabb világháborút igyekszik kirobbantani a Szovjetunió és a demokratikus tábor országai ellen. Arra számít, hogy ily módon kivívhatja magának a világuralmat.

A Lenin—Sztálin pártja vezette szovjet emberek, a béke híveinek más országokban élő százmillióival együtt, az egész világ becsületes embereivel együtt, fáradhatatlanul harcoltak és harcolnak továbbra is a békéért, a népek függetlenségéért és szabadságáért.

Pártunk és az egész szovjet nép eltökélt szándéka, hogy síkraszáll a békéért és megvédi a béke ügyét, amit újólag bizonyított ez a mostani kongresszus.

Ez nem azt jelenti, hogy akárcsak egy pillanatra is alább-hagyhat a Szovjetállam védelmének kérdéseire fordított figyelmünk.

Pártunk, kormányunk, az egész szovjet nép legfontosabb kötelességének tartotta és tartja továbbra is, hogy biztosítsa a szocialista Haza védelmi képességét, minden módon fokozza a szovjet emberek felkészültségét arra, hogy bármely agressz-szort teljes vértetben fogadjanak.

Elvtársak! A kongresszusunkon elfogadott határozatok a kommunizmus országunkban való felépítését szolgáló békés alkotómunka új, hatalmas távlatait nyitják meg a párt, az egész szovjet nép előtt.

A kongresszus határozatainak végrehajtása még nagyobb hatalommá teszi a szovjet Hazát és nagyban hozzá fog járulni a demokrácia és a szocializmus egész táborának erősítéséhez, az egész világ békéjének megszilárdításához.

A testvéri kommunista és munkáspártok, a világ dolgozói, az egész haladó emberiség a mi tapasztalatunkkal gazdagodva, még biztosabb léptekkel fogják járni a szabadság és a haladás útját.

Ebben van pártunk XIX. kongresszusának nagy nemzet-közi jelentősége.

Hogy milyen fontos a mi nagy ügyünk a világ dolgozói, az egész haladó emberiség számára, azt szembetűnően bizonyítják azok az üdvözlő beszédek, amelyekkel a testvéri kommunista és munkáspártok képviselői köszöntötték a XIX. kongresszust.

Lenin—Sztálin pártjának az a nagy, nemes történelmi küldetés jutott osztályrészül, hogy biztosítsa a kommunista társadalom felépítését országunkban és ezzel utat törjön a kommunizmus felé az egész emberiség számára. (H o s s z a n t a r t ó t a p s.) Tudjuk, hogy nem csupán győzelmek öröme vár ránk, a nehézségek is elkerülhetetlenek, de tudjuk azt is, hogy Lenin—Sztálin pártja lángeszű vezérének irányításával úrrá lesz minden nehézségen és teljes győzelmet fog aratni. (V i h a r o s t a p s.)

Amde ahhoz, hogy teljesebben használhassuk ki minden lehetőségünket, gyorsabban haladhassunk a megjelölt cél felé, s eltávolíthassunk útunkból minden nehézséget és akadályt, erélyes harcot kell folytatnunk a munkában mutatkozó hiányosságok ellen, le kell küzdenünk a gondatlanság, az elért eredményekkel való megelégedés és az elbizakodottság hangulatát.

A pártnak a fogyatékok, hibák és mindenfajta egészségtelen jelenség elleni harcában pótolhatatlan fegyvere a bírálat és az önbírálat. Ez erősíti a pártot, fokozza harckészségét, kiterjeszti és mélyíti kapcsolatait a tömegekkel, fejleszti a párt sorainak és minden dolgozónak alkotó aktivitását.

Eltársak! Lenin—Sztálin pártjáé a sokmillió szovjet nép határtalan szeretete.

Pártunk és nagy vezére, Sztálin elvtárs felé fordul az egész világ dolgozóinak, minden haladó emberének, mindazoknak a tekintete, akik boldogságot akarnak önmaguk, gyermekük, a jövő nemzedékek számára. Engedjék meg, hogy e magas fórumról jelentsem ki: pártunk mindvégig teljesíteni fogja történelmi küldetését. A győzelmes zászló — Marx—Engels—Lenin—Sztálin zászlaja — továbbra is büszkén fog lobogni a felszabadult és megújódott föld felett! (V i h a r o s, h o s s z a n t a r t ó t a p s.)

Jóleső és örömdetes az a tény, hogy a szovjet nép Sztálin elvtársnak, bölcs tanítónknak, vezérünknek és barátunknak irányításával építi és teremti új életét, akinek világos elméje, hatalmas akarata és határtalan emberszeretete új győzelmek biztosítója, biztosítója annak, hogy a kommunista építés pártunk XIX. kongresszusa által kitűzött feladatai sikeresen megoldódnak! (V i h a r o s, h o s s z a n t a r t ó t a p s.)

Éljen hatalmas és szabad népünk, az új, kommunista társadalom alkotója! (H o s s z a n t a r t ó t a p s.)

Éljen a Szovjetunió nagy Kommunista Pártja, Lenin—Sztálin pártja, a szovjet nép valamennyi győzelmének ihletője és szervezője! (H o s s z a n t a r t ó t a p s.)

Dicsőség Sztálin elvtársnak, a dolgozók és az egész haladó emberiség nagy vezérének és tanítójának, a kommunizmus

lángeszű építőjének! (Viharos, hosszantartó taps, amely ünneplésbe megy át. Mindenki feláll. Felkiáltások: „Hurrá!” „A nagy Sztálinnak — hurrá!”)

A Szovjetunió Kommunista Pártjának XIX. kongresszusát ezennel berekesztém. (Viharos taps. Mindenki feláll. Felkiáltások: „Sztálin elvtársnak — hurrá!” „Dicsőség a nagy Sztálinnak!” A kongresszusi küldöttek és a vendégek nagy lelkesedéssel éneklik az Internacionálét. Újból felviharzik a nagy Sztálin ünneplése. A terem minden részéből sok nyelven szállnak az üdvkiáltások a nagy Sztálin, a szeretett vezér és tanító felé.)

H A T A R O Z A T O I

**AZ SZK(b)P XIX. KONGRESSZUSÁNAK HATÁROZATA
G. M. MALENKOV ELVTÁRSNAK, AZ SZK(b)P KÖZPONTI
BIZOTTSÁGA TITKÁRÁNAK AZ SZK(b)P MUNKÁJÁRÓL
TARTOTT BESZÁMOLÓJA ALAPJÁN**

(Egyhangúlag elfogadva október 7-én)

Az SZK(b)P XIX. kongresszusa meghallgatta és megvitatta G. M. Malenkov elvtársnak, az SZK(b)P Központi Bizottsága titkárának beszámolóját az SZK(b)P Központi Bizottságának munkájáról és a következő határozatot hozta:

A kongresszus jóváhagyja az SZK(b)P Központi Bizottságának politikai vonalát és gyakorlati munkáját.

**AZ SZK(b)P XIX. KONGRESSZUSÁNAK HATÁROZATA
AZ SZK(b)P KÖZPONTI REVÍZIÓS BIZOTTSÁGÁNAK
BESZÁMOLÓJÁRÓL**

(Egyhangúlag elfogadva október 7-én)

A kongresszus jóváhagyja az SZK(b)P Központi Revíziós Bizottságának beszámolóját.

A XIX. PÁRTKONGRESSZUS IRÁNYELVEI A SZOVJET- UNIO FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ 1951—1955. ÉVI ÖTÖDIK ÖTÉVES TERVHEZ

Az SzK(b)P XIX. kongresszusának határozata

**M. Z. Szaburov elvtársnak, az Állami Tervbizottság elnökének
előadói beszéde alapján**

(Egyhangúlag elfogadva október 10-én)

A negyedik öt éves terv sikeres teljesítése lehetővé teszi, hogy elfogadjuk a népgazdaság valamennyi ágának további fellendülését, a nép anyagi jólétének, egészségvédelmének és kulturális színvonalának további emelkedését biztosító új öt-éves tervet.

Ennek megfelelően a Szovjetunió Kommunista Pártjának XIX. kongresszusa szükségesnek tartja, hogy a Szovjetunió fejlesztését szolgáló 1951—1955. évi ötödik öt éves tervre vonatkozóan a párt Központi Bizottságának és a Szovjetunió Minisztertanácsának a következő irányelveket adja:

I. AZ IPAR TERÉN

1. Az ipari termelés színvonalának öt év alatti növekedését körülbelül 70 százaléokban állapítsák meg, az ipar össztermelésének körülbelül 12 százalékos átlagos évi növekedési üteme mellett. A termelési eszközök („A”-csoport) termelésének növekedési ütemét 13 százaléokban, a fogyasztási cikkek („B”-csoport) termelését 11 százaléokban szabják meg.

2. A legfontosabb ipari termékfajták termelésének növelését 1955-re, 1950-hez viszonyítva, hozzávetőlegesen a következő arányokban irányozzák elő:

Nyersvas	76	százalékkal
Acél	62	„
Hengerelttermékek	64	„

Szén	43 százalékkal
Ásványolaj	85 „
Villamosenergia	80 „
Gőzturbína	2,3-szeresére
Vízturbína	7,8-szeresére
Gőzkazán	2,7-szeresére
Kohászati berendezés	85 százalékkal
Ásványolajipari berendezés	3,5-szeresére
Nagy fémforgácsoló gépek	2,6-szeresére
Gépkocsi	20 százalékkal
Traktor	19 „
Kalcinált szóda	84 „
Marónátron	79 „
Műtrágya	88 „
Műgumi	82 „
Cement	2,2-szeresére
Szerfakitermelés és elszállítás	53 százalékkal
Papír	46 „
Pamutszövet	61 „
Gyapjuszövet	54 „
Bőrlábbeli	55 „
Kristálycukor	78 „
Hús	92 „
Hal	58 „
Állati zsiradék	72 „
Növényi olaj	77 „
Konzerv	2,1-szeresére

3. Az állami beruházásokat az iparban, az ipari termelés további emelését szolgáló tervnek megfelelően, 1951—1955-ben, 1946—1950-hez viszonyítva, mintegy kétszeresére kell emelni. Új vállalatok és aggregátumok üzembehelyezése mellett biztosítsák a meglévő üzemek kapacitásának növelését, mégpedig újjáalakításuk, új berendezéssel való ellátásuk, a termelés gépesítésének és intenzitásának fokozása, valamint a technológiai folyamatok megjavítása útján. Használják ki a meglévő vállalatok kibővítésének lehetőségét mint a termelés

legkisebb költséggel járó növelésének legfontosabb tartalékát. Halmozzanak fel tartalékokat a kohászati vállalatok, villamos-erőművek, olajfeldolgozó üzemek, vegyipari gyárak és szénbányák építése terén, hogy a következő években biztosítsák ezeknek az iparágaknak szükséges fejlődését.

Biztosítsák az új ötéves terv során épülő iparvállalatok jobb földrajzi elhelyezését, s ne tévesszék szem elől, hogy az észszerűtlen és rendkívül nagy távolságú szállítások megszüntetése céljából az ipart még közelebb kell vinni a nyersanyag- és fűtőanyagforrásokhoz.

4. A vaskohászat terén, a vas és acél termelésének további növelése mellett bővítsék ki a vaskohászat választékát, s jelentősen fokozzák a hiánycikkek közé tartozó hengerelttermék fajták termelését, többek között a durvalemezacél gyártását mintegy 80 százalékkal, a nemesacélét és a gömbvasét 2,1-szeresére, a rozsdamentes lemezacélét pedig 3,1-szeresére. Fejlesszék a gazdaságos fajtájú és választékú hengerelttermékek termelését.

Növeljék a gépgyártáshoz szükséges különleges acélfajták és ötvözetek termelését, s javítsák minőségüket.

Biztosítsák a kohászati vállalatok meglevő kapacitásának még jobb kihasználását. Fejtsenek ki fokozott munkát a vaskohászati vállalatok kohászati folyamatainak intenzívebbé tétele, valamint a kohászati berendezések, a munkaigényes folyamatok automatizálása és gépesítése terén.

Az ötödik ötéves tervben a negyedik ötéves tervhez viszonyítva növeljék a termelési kapacitást új termelőegységek üzembehelyezése útján, mégpedig a nyersvastermelés terén körülbelül 32 százalékkal, az acéltermelés terén 42 százalékkal, a hengerelttermékek termelése terén legalább kétszeresével, a kokszttermelés terén 80 százalékkal, a vasérckitermelés terén pedig háromszorosával többet helyezzenek üzembe.

A déli, uráli, szibériai, központi és északnyugati területek vaskohászatának fejlesztésével egyidejűleg biztosítsák a kaukázusontúli területek kohászati iparának továbbfejlesztését is, és folytassanak tervező- és kutatómunkákat a Karél-Finn Közársaság vasérclelőhelyein.

Írják elő a helyiipar vas- és acéltermelésének fejlesztését kisebb kohászati feldolgozó üzemek építése útján.

5. Fokozzák jelentősen a színesfémek termelését. Növeljék a termelést az öt év alatt körülbelül a következő arányokban: a finomított réz termelését 90 százalékkal, az ólomét 2,7-szeresére, az alumíniumét legalább 2,6-szeresére, a cinkét 2,5-szeresére, a nikkelét 53 százalékkal, az ónét pedig 80 százalékkal.

Gépesítsék a bányamunkákat és a többi munkaigényes folyamatot, automatizálják és tegyék intenzívebbé a termelési folyamatokat, növeljék az ércekből a fémek maradéktalan kivonását, biztosítsák a kiváló minőségű fémek termelésének további növelését, fokozzák jelentősen és javítsák a meglevő vállalatok kapacitásának kihasználását és építsenek új üzemeket.

6. A villamosítás terén biztosítsák a villamoserőművek kapacitásának gyorsütemű növekedését, a népgazdaság és a lakosság növekvő villamosenergia-szükségletének teljesebb kielégítése és az erőműrendszerek tartalékainak növelése céljából.

Növeljék az öt év alatt a villamoserőművek összkapacitását körülbelül kétszeresére, a vízierőműveket háromszorosára, a hőerőművek közül pedig elsősorban a már meglevők kibővítését biztosítsák. Helyezzék üzembe az épülő nagy vízierőműveket, mégpedig a 2 100 000 kilowattos kujbisevi vízierőművet, valamint a Kama-vízierőművet, a gorkiji, a minge-sauri, az usztykamenogorszki és más vízierőműveket összesen 1 916 000 kilowatt teljesítőképességgel. Építsék meg és adják át rendeltetésének a kujbisev—moszkvai villamostávvezetékét.

Fokozott ütemben folytassák tovább a sztálingrádi, a kahovkai és a novoszibirszki vízierőmű építését, s kezdjék meg új, nagy vízierőművek építését: a Volgán a csebokszári, a Kamán a votkinszki, az Irtisen a buhtarmai és több más vízierőmű építését.

Kezdjék meg az Angara-folyó vízienergiájának hasznosítására irányuló munkákat, hogy az olcsó villamosenergia

és a helyi nyersanyagforrások alapján fejleszteni lehessen az alumíniumipart, a vegyipart, az ércbányászatot és más iparágakat.

A déli területek, az Urál- és Kuznyeck-medence áramellátásának jelentős mértékű megjavítása céljából biztosítsák ezen a vidékeken a kerületi és üzemi hőerőművek kapacitásának számottevő növelését. A városok és a kerületek áramellátásának biztosítására a nagy villamoserőműveken kívül építsenek kisebb és közepes nagyságú villanytelepeket is.

A további iparosítás feladataival kapcsolatban biztosítsák a Litván SzSzk-ban, a Lett SzSzk-ban és az Észti SzSzk-ban a villamosenergia-termelés 2—2,5-szeresére növelését. Építsék fel a Narva-vízierőművet, a rigai hőerőműcentrálét és kezdjenek hozzá a kaunaszi vízierőmű építéséhez. Végezzenek a balti országokban tervező- és kutatómunkálatokat vízierőművek építése céljából.

A városok és iparvállalatok távfűtésének kiterjesztése céljából biztosítsák hőerőműközpontok és távfűtőhálózatok építését.

Nagy mértékben automatizálják a villamoserőművek termelési folyamatait. Fejezzék be a kerületi vízierőművek teljes automatizálását és fogjanak hozzá az erőműrendszerekben a távvezérlés bevezetésére.

7. Biztosítsák az ásványolaiipar gyorsütemű fejlesztését, irányozzák elő a tengeri olajlelőhelyek ásványolajtermelésének továbbfejlesztését.

Az ásványolajtermelés tervezett növelésének megfelelően biztosítsák az ásványolajfeldolgozó ipar fejlesztését oly módon, hogy az ásványolajfeldolgozó üzemeket közelebb viszik az olajtermékgyártó vidékekhez.

Az elsődleges ásványolajfeldolgozó üzemek kapacitását növeljék az öt év alatt körülbelül kétszeresére, a nyersanyag-krakkoló üzemekét pedig 2,7-szeresére, irányozzák elő az ásványolaj jóval intenzívebb feldolgozását és a nyert fehértermékek mennyiségének növelését mind a meglévő, mind pedig az újonnan üzembehelyezendő ásványolajfeldolgozó üzemekben.

Fejlesszék tovább a mesterséges üzemanyagok termelését.

Növeljék jelentős mértékben az olajfőzetékek, valamint az ásványolaj- és olajterméktároló berendezések építését és üzembehelyezését.

8. Biztosítsák a gázipar további fejlesztését. Az öt év alatt növeljék körülbelül 80 százalékkal a földgáz és az olajjal együtt feltörő gáz termelését, valamint a szénből és égőpalából nyert gáz mennyiségét. Fokozzák a gáz felhasználását a mindennapi szükségletekre, nagyobb arányokban használják fel a gázt gépkocsik üzemanyagaként, s fokozzák a gázból nyert vegyi-termékek gyártását.

Az Észti SzSZK-ban körülbelül 2,2-szeresére növeljék az égőpalából nyert gáz mennyiségét, fejezzék be a Kohtla-Jarve—Tallin-i gázvezeték építését, s az elkészült vezetéket helyezték üzembe.

9. A szénbányászatban irányozzák elő a kokszolható szenek termelésének gyorsabb növelését. Az öt év alatt növeljék legalább 50 százalékkal az ilyen szénfajták termelését.

Javítsák a szén minőségét, nagyobb mértékben alkalmazzák dúsítását és brikettezését; az öt év alatt növeljék mintegy 2,7-szeresére a szén dúsítását.

Rendszeresen javítsák a szénlelőhelyek feltárásának módszereit. Nagyobb mértékben alkalmazzák a legújabb bányagépeket és gépezeteket a szénbányászat komplex-gépesítése, technikai felszerelésének további megújítása és a munka termelékenységének fokozása érdekében. Minden módon fejlesszék a szénkitermelés leginkább munkaigényes folyamatainak, elsősorban a frontfejtéseknél a szénfelrakásnak, továbbá az előkészítési munkálatoknál a szén és a meddő kőzet rakodásának gépesítését, és nagyobb mértékben alkalmazzák a fejtési szintek dúcolásának gépesített módszereit.

A negyedik öt éves tervhez viszonyítva növeljék mintegy 30 százalékkal az újonnan üzembehelyezett szénbányák termelési kapacitását.

Biztosítsák az öt év alatt a tőzegtermelés 27 százalékos növekedését, s irányozzák elő a helyi szénfajták termelésének továbbfejlesztését; növeljék az égőpala termelését, elsősorban

az Észti SzSzk-ban, 2,3-szeresére. Az Észti SzSzk-ban az égőpala-vegyiipar fejlesztése alapján növeljék az öt év alatt körülbelül 80 százalékkal a mesterséges üzemanyagok termelését.

10. Gyors ütemben fejlesszék a gépgyártást, amely az újabb hatalmas arányú technikai fejlődés alapja a Szovjetunió népgazdaságának minden ágában. Növeljék az öt év alatt körülbelül kétszeresére a gépgyártás, valamint a vas- és fémfeldolgozó ipar termelését.

A gépgyártás terén tekintsék különösen fontos feladatnak a villamoserőművek, a vas- és színesfémkohászati vállalatok, az ásványolajfeldolgozó, a mesterséges üzemanyagot előállító és vegyiipari vállalatok építkezéseinek ellátását gépi berendezésekkel. Fejlesszék tovább a víz- és gőzturbinák, generátorok, nagyfeszültségű berendezések és különféle vezérlőműszerek gyártását megfelelő mennyiségben, a nagy hő- és vízierőművek, a kohászati, ásványolajfeldolgozó és más üzemek számára, valamint nagy szerszámgépek és kovácsoló-sajtolóberendezések előállítására.

Növeljék az öt év alatt a hengerműberendezések gyártását több mint kétszeresére, a precíziós szerszámgépeket körülbelül kétszeresére, a nehéz kovácsoló-sajtológépeket nyolcszorosára, a vezérlő- és ellenőrző, automatikus és távvezérlő műszereket pedig körülbelül 2,7-szeresére. A vegyiipari berendezések gyártásának öt év alatti növelését méretezzék körülbelül 3,3-szeresére. Növeljék jelentősen a nagy teherbírású Diesel-motoros és gázgenerátoros gépkocsik gyártását.

A tengeri teherhajók és tartályhajók építését 1955-ig 1950-hez viszonyítva növeljék mintegy 2,9-szeresére, a folyami utasszállító hajókat 2,6-szeresére, a halászhajókat pedig 3,8-szeresére.

Biztosítsák a gépgyártás további fejlesztését: a Litván SzSzk-ban a hajóépítés, a turbinagyártás, a villamosgépgyártás és a szerszámgépgyártás fejlesztését; a Lett SzSzk-ban a villamosgépgyártás, a szerszámgépgyártás és a hajóépítés fejlesztését; az Észti SzSzk-ban a hajóépítés és a villamosgépgyártás fejlesztését.

Biztosítsák az emelő- és szállítóberendezések, a munka-

igényes folyamatok gépesítéséhez szükséges gépek, a komplett építőanyaggyártó berendezések, valamint az automatikus könnyű- és élelmiszeripari berendezések gyártásának jelentős fokozását. Növeljék az új típusú szövőgépek gyártását.

Fejlesszék tovább a nagyteljesítményű gépek és berendezések gyártását a fakitermelés és elszállítás, a cellulóze- és papíripár, a fűrésztelepek és a fafeldolgozóipar számára.

Az új gépek tervezésekor a minőség javításával egyidejűleg törekedjenek a gépek súlyának csökkentésére.

A legfontosabb berendezésfajták gyártása terén kitűzött feladatok teljesítése céljából 1951—1955-ben építsenek és helyezzenek üzembe új erőgépgyárakat és hengerműveket gyártó üzemeket, a meglevő üzemek újjáalakítását fejezzék be, s kezdjék meg új hengerműberendezést, turbinákat és kazánokat gyártó üzemek építését;

növeljék a kapacitást a meglevő üzemek bővítése és új termelőegységek üzembehelyezése útján az olajipari berendezések, emelő- és szállítóberendezések, valamint az építőanyaggyártó ipar számára szükséges komplett berendezések gyártása terén;

növeljék jelentősen a kapacitást a meglevő üzemek bővítése és új termelőegységek üzembehelyezése útján a nagy szerszámgépek, kovácsoló-sajtológépek, precíziós mérőműszerek és a technológiai folyamatokat automatikusan vezérlő műszerek gyártása terén.

11. A vegyiparban biztosítsák a műtrágya, a szóda és a mûgumi termelésének minél gyorsabb ütemű növelését, s fordítsanak különös figyelmet a mûgumigyártásnak a földgázok felhasználásával történő nagyarányú fejlesztésére.

Növeljék a műanyagok, festőanyagok és műselyem-alapanyagok termelését, s bővítsék az egyéb vegyitermékek választékát. Fejlesszék a színesfémpótló műanyagok termelését.

Gondoskodjanak az ammóniák-, kénsav-, mûgumi-, szintetikus szesz-, szóda-, műtrágya, különösen a szemcsés műtrágya és a növényvédő vegyszergyártás termelési kapacitásának növeléséről.

Az Észti SzSzk-ban szervezzék meg a szuperfoszfát termelését és kezdjék el egy szuperfoszfát-gyár építését a Litván SzSzk-ban.

Halmozzanak fel tartalékokat a műtrágyagyárak építése terén, amelyek biztosítják a műtrágyagyártás kellő fejlesztését a következő években. A foszfátsalakat teljes mértékben használják fel a földek trágyázására.

Vezessék be széles körben az oxigént a különféle iparágak gyártási folyamataiban, elsősorban a vas- és színcsfémkohászatban, a szénből nyert gáz termelése terén, a cellulóze- és cementiparban.

12. Szüntessék meg a faiparnak a népgazdaság növekvő szükségleteitől való elmaradását. Növeljék a fűrészelt anyagok termelését, s növeljék a termelés és az építkezés számára szükséges alkatrészek gyártását. Helyezzék át nagy arányokban a fakitermelést az erdőben bővelkedő vidékekre, különösen az északi vidékekre, az Urálba, Nyugat-Szibériába és a Karél-Finn SzSzk-ba, csökkentsék az erdők irtását az ország erdőben szűkölködő vidékein. A fakitermelés idényjellegének csökkentése érdekében az új fakitermelő vidékeken létesítsenek gépesített üzemeket, s biztosítsanak számukra állandó munkásokat. Fejlesszék tovább a fakitermelő és elszállító munkálatok komplex-gépesítését. Javítsák meg a termelés szervezését s a gépek kihasználásával biztosítsák a fakitermelő munka termelékenységének emelkedését. Növeljék az új fakitermelő vidékeken a fűrésztelepek kapacitását új termelőegységek üzembehelyezése útján, mégpedig az öt év alatt az előző öt éves tervhez viszonyítva mintegy nyolcszor annyit helyezzenek üzembe.

Minden módon biztosítsák a papír-, cellulóze-, bútor-, furnírlemez-, favegyészeti és hidrolízist alkalmazó ipar fejlesztését. A bútorgyártást növeljék legalább háromszorosára.

13. A népgazdaság növekvő szükségleteinek kielégítése céljából irányozzák elő az alapvető építőanyagok termelésének legalább kétszeresére növelését, javítsák meg az építőanyagok minőségét és bővítsék választékát. A téglagyártást növeljék mintegy 2,3-szeresére, a palagyártást 2,6-szeresére, a csiszolt-

üveg gyártását négyszeresére. A városépítés és az ipari építkezések terén alkalmazzák merészebben az új, korszerű falazóanyagokat, s növeljék a nagyméretű salakbeton- és beton-tömbök gyártását. Növeljék jelentősen az új, kiváló minőségű díszítő és burkoló építőanyagok, a kerámiából, gipszből, betonból és vasbetonból előregyártott épületelemek és szerkezetek gyártását, amelyek elősegítik az építőipar nagyipari módszereinek fokozottabb alkalmazását, csökkentik az építkezés önköltségét, jobba, hosszabb élettartamúvá és építészeti szempontból szebbé teszik az épületeket és létesítményeket. Az Urálban, Szibériában, a Volgavidéken, a Távol-Keleten és Közép-Ázsiában, továbbá a nagy iparvidékeken, ahol nagyszabású építkezések folynak, az országos átlagnál gyorsabb ütemet állapítsanak meg az építőanyagok termelésének növelésére. Emeljék mintegy 2,1-szeresére a cementipar kapacitását.

14. Biztosítsák a közszükségleti cikkek gyártásának gyorsütemű fokozását. Növeljék a könnyű- és élelmiszeripari cikkek termelését legalább 70 százalékkal.

A mezőgazdasági nyersanyagkészletek növekedésének arányában építsenek nagyszámú könnyű- és élelmiszeripari üzemet, különösen pamutipari kombinátokat, gyapotfeldolgozó üzemeket, műrostgyárakat, selyem-, konfekcióipari, kötszövőüzemeket, bőr- és lábbeliipari, cukoripari, olajütő, zöldség- és főzelékféléket szárító, édesipari, teafieldolgozó, konzervipari üzemeket, sörgyárakat, borászati, hús-, hal-, vaj- és sajtipari üzemeket.

1955 végére, 1950-hez viszonyítva növeljék a pamutszövetgyártás termelési kapacitását körülbelül 32 százalékkal, a műrostgyártását 4,7-szeresre, a lábbeligyártását 34 százalékkal, a kristálycukorgyártó üzemek kapacitását 25 százalékkal, a cukorfinomító üzemekét 70 százalékkal, a teafieldolgozó üzemekét 80 százalékkal, az olajosmagvakat feldolgozó olajütő üzemek kapacitását 2,5-szeresére, a zöldség- és főzelékféléket szárító üzemekét 3,5-szeresére, a hal-, a zöldség-, főzelék- és gyümölcskonzerv üzemekét 40 százalékkal, a hűtőházakét és a halfagyasztó hűtőhajókat 70 százalékkal, a húskombinátokét 40 százalékkal, az állati zsiradékfeldolgozó üzemekét 35

százalékkal, a sajtgyárakét kétszeresére, a tejkonzerv üzemekét 2,6-szeresére, a tejporüzemekét kétszeresére, a teljestejtermékeket készítő üzemekét 60 százalékkal.

Széles körben automatizálják és gépesítik az élelmiszerek és iparcikkek gyártásának termelési folyamatait.

Végeznek nagyarányú munkát a haltenyésztés terén, a halállomány, különösen a víztárolók halállománya gyarapodásának előmozdítása céljából.

Növeljék az öt év alatt a kifogott hal mennyiségét a Litván SzSzk-ban körülbelül 3,9-szeresére, a Lett SzSzk-ban 80 százalékkal, az Észt SzSzk-ban 35 százalékkal. Az említett köztársaságokban bővítsék ki a meglevő halfeldolgozó üzemeket, s építsenek újakat.

Biztosítsák az élelmiszerek és iparcikkek minőségének és választékának további javítását, tökéletesítsék az élelmiszerárak csomagolását és kiszerezését.

15. Növeljék a helyiipari vállalatok és kisipari szövetkezetek termelését az öt év alatt körülbelül 60 százalékkal, elsősorban a közszükségleti cikkek, a háztartási és gazdasági kellékek, továbbá a helyi építőanyagok termelését, és jelentős mértékben javítsák a termékek minőségét. Fejlesszék ki a szövetségi köztársaságok saját nyersanyagbázisát helyiiparuk és kisipari szövetkezeteik számára. Javítsák meg a lakosság szükségleteinek kielégítését szolgáló helyiipari vállalatok és kisipari szövetkezetek munkáját. Növeljék a helyi Szovjetek szerepét a helyiipar és a kisipari szövetkezetek irányításában.

16. A meglevő építőszervezetek megszilárdítása és kiszélesítése révén biztosítsák az építőipar további fejlődését s a nagy építkezések körzeteiben létesítsenek új építőszervezeteket. Erősítsék meg a Nehézipari Üzemépítési Minisztérium vas- és fémkohászati üzemeket építő szervezeteit, különösen a keleti vidékeken, a Villamoserőművek Minisztériumához, az Ásványolajipari Minisztériumhoz, a Szénipari Minisztériumhoz, a Közlekedésügyi Minisztériumhoz tartozó, továbbá a vegyiüzemek építésével foglalkozó építőszervezeteket és a Gépgyárépítési Minisztérium építőszervezeteit, amelyek erőgépgyártó, kohászati és ásványolajipari berendezésgyárakat,

valamint nagy és egyedi gyártású szerszámgépeket, nehéz kovácsoló-sajtológépeket, emelő- és szállítóberendezéseket készítő üzemeket és hajógyárakat építenek. Vezessék be széles körben az építkezés nagyipari módszereit.

Növeljék a vasszerkezetgyárak kapacitását legalább kétszeresére. Építsenek kellő számú nagyüzemet előregyártott vasbetonszerkezetek gyártására. Bővítsék ki a meglevő kőbányákat és nyissanak új, területi jelentőségű bányákat, a kő, törmelékkő, kavics és homok kitermelésének és feldolgozásának, továbbá a természetes kőzetből való kockakőkészítésnek komplex-gépesítése alapján. Fejezzék be a fő építómunkák gépesítését és biztosítsák az egyes folyamatok gépesítéséről az építés komplex-gépesítésére való áttérést. Növeljék az öt év alatt az ekskavátorok állományát körülbelül 2,5-szeresére, a szkrépereket és talajgyalukét 3—4-szeresére, a mozgódarukét pedig 4—5-szörösére.

Javítsák meg az építkezések tervezését, csökkentsék a tervezés időtartamát, idejekorán lássák el az építőipart tervekkel és költségvetésekkel s alkalmazzák széles körben a típustervezést. A tervezőszervezeteket erősítsék meg szakképzett káderekkel.

17. Biztosítsák minden iparágban a termékek minőségének további számottevő megjavítását. Bővítsék és javítsák a választékot; a népgazdaság szükségleteinek megfelelő mértékben növeljék a hiánycikkek termelését. Alkalmazzák sokkal általánosabban a korszerű követelményeknek megfelelő állami szabványokat.

18. A népgazdaság növekvő nyersanyag- és fűtőanyag-szükségletének kielégítése céljából biztosítsák a természeti kincsek felkutatására irányuló munkák további fokozását, a hasznos ásványok, elsősorban a színes- és ritkafémek, a kőszolható szén, a bauxit, az ásványolaj, a dús vasérc és más ipari nyersanyagfajták felfedését.

II. A MEZŐGAZDASÁG TERÉN

1. A mezőgazdaság terén a fő feladat továbbra is valamennyi mezőgazdasági növény terméshozamának növelése, a közös állatállomány szaporítása és produktivitásának egyidejű jelentős emelése, továbbá a földművelés és az állattenyésztés össz- és árutermelésének fokozása a kolhozok közös gazdaságának további megszilárdítása és fejlesztése útján, a szovhozok, a gép- és traktorállomások munkájának megjavítása, az élenjáró*technika és a korszerű földművelési módszerek meghonosítása alapján.

A földművelésnek még magasabb hozamúvá és szakszerűbbé kell válnia, amelyben fejlett a szálatakarmánynövények termesztése és helyesen alkalmazzák a vetésforgókat, s amelyben nagyobb az ipari és takarmánynövények, a zöldség- és főzelékfélék és a burgonya vetésterületének részaránya.

2. Növeljék az öt év alatt a mezőgazdasági termékek termelését, mégpedig: a gabonafélék összterméshozamát 40—50 százalékkal, ezen belül a búzáét 55—65 százalékkal, a magvasgyapotét 55—65 százalékkal, a rostlenét 40—50 százalékkal, a cukorrépát 65—70 százalékkal, a burgonyáét 40—45 százalékkal, a napraforgóét 50—60 százalékkal, a szőlőét 55—60 százalékkal, a dohányét 65—70 százalékkal, a minőségi teáét körülbelül 75 százalékkal.

Növeljék az olajlen, a szója, a földimogyoró és egyéb olajnövények termelését.

Növeljék a takarmánynövények termelését, mégpedig: a szálatakarmánynövényekét 80—90 százalékkal, a gumós- és gyökernövényekét 3—4-szeresére, a silózásra alkalmas takarmánynövényekét pedig kétszeresére.

Emeljék a gabonafélék hektáronkénti terméshozamát, mégpedig: a délukrajnai és északkaukázusi területeken 20—22 mázsára, az öntözött földeken 30—34 mázsára; a Volgavidéken 14—15 mázsára, az öntözött földeken 25—28 mázsára; a Központi Feketeföld-területeken 16—18 mázsára, az öntözött földeken 30—34 mázsára; a nem-feketeföldű övezetben 17—19 mázsára; az Urálban, Szibériában és Északkelet-Kazahsztán-

ban 15—16 mázsára, e területek öntözött földjein 24—26 mázsára, a Kaukázusontúl 20—22 mázsára, az öntözött földeken 30—34 mázsára, a rizs terméshozamát az elárasztott földeken hektáronként 40—50 mázsára.

A gyapot hektáronkénti terméshozamát Közép-Ázsiában és Dél-Kazahsztánban 26—27 mázsára, a Kaukázusontúl 25—27 mázsára, az európai rész déli vidékeinek elárasztott földjein 11—13 mázsára, az el nem árasztott földeken pedig hektáronként 5—7 mázsára.

Emeljék a hektáronkénti terméshozamot:

a rostlennél a nem-feketeföldű övezetben 4,5—5,5 mázsára, az Urálvidéken és Szibériában 4—5 mázsára;

a cukorrépánál az Ukrán SzSzK-ban, a Moldva SzSzK-ban és Észak-Kaukázusban 255—265 mázsára, a Központi Feketeföld-területeken 200—210 mázsára, Közép-Ázsiában és Kazahsztánban pedig 400—425 mázsára;

a burgonyánál a nem-feketeföldű övezetben 155—175 mázsára, a Központi Feketeföld-területeken 140—160 mázsára, a déli területeken és Észak-Kaukázusban 135—155 mázsára, az Urálvidéken és Szibériában pedig 125—145 mázsára;

a napraforgónál az Ukrán SzSzK, a Moldva SzSzK és Észak-Kaukázus területén 17—20 mázsára, a Központi Feketeföld-területeken 14,5—16,5 mázsára, a Volgavidéken 10—12 mázsára.

3. Növeljék Moszkva, Leningrád, az Urál, a Donyec-medence, a Kuznyeck-medence, valamint más ipari központok és nagyvárosok zöldövezetében a zöldség- és főzelékfélék, a burgonya és az állati termékek termelését; létesítsenek az új iparvidékeken burgonya- és zöldségtermesztő, valamint állattenyésztő bázisokat.

Növeljék az öt év alatt a szesz-, a keményítő- és a szörpgyárak övezeteiben körülbelül 50 százalékkal a burgonyatermesztést, a konzervgyárak, és a zöldség- és főzelékféléket szárító üzemek övezeteiben pedig kétszeresére a zöldség- és főzelékfélék termesztését.

Növeljék az öt év alatt körülbelül 70 százalékkal a kolhozok gyümölcsöseinek, 50 százalékkal szőlőinek, 60 százalékkal

teaültetvényeinek és 4,5-szeresére citrom- és narancsültetvényeinek területét.

4. Növeljék az öt év alatt az állattenyésztés hozamát, mégpedig: a hús és szalótna mennyiségét 80—90 százalékkal, a tejét 45—50 százalékkal, a gyapjút körülbelül 2—2,5-szeresére, ezen belül a finomgyapjút 4—4,5-szeresére, a tojását (a kolhozokban és szovhozokban) 6—7-szeresére.

Növeljék a szarvasmarhaállományt az egész mezőgazdaságban 18—20 százalékkal, ezen belül a kolhozok szarvasmarhaállományát 36—38 százalékkal, tehénállományát pedig körülbelül kétszeresére; az egész mezőgazdaság juhállományát 60—62 százalékkal, ezen belül a kolhozokét 75—80 százalékkal; az egész mezőgazdaság sertésállományát 45—50 százalékkal, ezen belül a kolhozokét 85—90 százalékkal; a kolhozok baromfiállományát 3—3,5-szeresére, az egész mezőgazdaság lóállományát 10—12 százalékkal, ezen belül a kolhozokét 14—16 százalékkal.

A Litván, a Lett és az Észti Szovjet Szocialista Köztársaságban biztosítsák a nagyhozamú állattenyésztésnek, különösen a tejtermelő szarvasmarhatenyésztésnek, és a sertésenyésztésnek további fejlesztését.

Emeljék az egy tehénre eső tejhozamot a nem-feketeföldű övezet kolhozaiban 1 800—2 000 kilogrammra, a Központi Feketeföld-területeken 1 700—2 000 kilogrammra, Délen és a Volgavidéken 1 600—1 900, Szibériában, az Urálban és Északkelet-Kazahsztánban 1 500—1 700, Közép-Ázsiában 700—900. a Kaukázusontúl 900—1 100 kilogrammra.

Emeljék a lenyírt gyapjú mennyiségét a déli és az északkaukázusi kolhozokban egy-egy finomgyapjas juh után 5,2—5,8 kilogrammra, egy-egy félfinomgyapjas juh után 4,2—4,8 kilogrammra, a Központi Feketeföld-területeken egy-egy finomgyapjas juh után 4,2—5 kilogrammra, egy-egy félfinomgyapjas juh után 4,0—4,2 kilogrammra, a Volgavidéken egy-egy finomgyapjas juh után 4,6—5,4 kilogrammra, egy-egy félfinomgyapjas juh után 3,9—4,5 kilogrammra, Szibériában egy-egy finomgyapjas juh után 4,3—4,9 kilogrammra, egy-egy félfinomgyapjas juh után 3,8—4,2 kilogrammra.

5. Biztosítsák új nagyobb termést hozó gabonafajták, nagyobb hozamú és korán érő gyapotfajták, nagyobb cukortartalmú cukorrépa-fajták, nagy olajtartalmú napraforgó-fajták termelésének meghonosítását, továbbá új mezőgazdasági növényfajták létrehozását az öntözött földeken való termelés céljából. Javítsák meg a kolhozok és a szovhozok vetőmagtermesztését.

6. Biztosítsák a mezővédő erdősávok létesítésére irányuló munkák további kiterjesztését, a sztyeppés és erdős-sztyeppés területeken, a talajerózió elleni harccal és a homokos területek erdősítésével kapcsolatban szükséges fásítási rendszabályok végrehajtását, gazdasági jelentőségű erdők ültetését, zöldövezetek létesítését a városok és ipari központok körül, a folyók, csatornák és víztárolók partján.

Erdősítsenek az öt év alatt a kolhozokban és a szovhozokban mezővédő erdősávok létesítése céljából legalább 2,5 millió hektárt, létesítsenek továbbá vetés és ültetés útján körülbelül 2,5 millió hektár területen állami erdőket.

7. Biztosítsák az öntözött földek, valamint a mocsaras területek lecsapolása útján nyert földterületek leghatékonyabb kihasználását. Az állandó öntözőcsatornák helyett mindenütt át kell térni az ideiglenes öntözőcsatornákat alkalmazó új öntözési rendszerre. Tekintsék elsőrendű feladatnak öntöző- és vízellátó rendszerek építését a kujbisevi vízierőmű villamosenergiájának felhasználása alapján és a Leninről elnevezett Volga—Don hajózható csatorna övezetében; kezdjék meg az öntöző- és vízellátó rendszerek építését a Sztálingrádi Vízierőmű, a Turkmen Főcsatorna, a délukrajnai és az észak-krimi csatorna övezetében.

Végezzék el a kulungyini sztyeppe öntözését és vízellátását szolgáló öntözőrendszerek építésének előkészítő munkálatait. Folytassák az öntözőrendszerek építését a Központi Feketeföld-területeken, a kura-arakszi alföldön, a Szir-Darja, a Zeravsan és a Kaska-Darja folyók medencéjében, a közepfergánai övezetben, továbbá a kubán-jegorliki rendszer, az orto-tokoji víztároló és a Nagy Csuj-csatorna építését. Növeljék az öt év alatt 30—35 százalékkal az öntözött földterülete-

ket, a kolhozokban és a szovhozokban építsenek 30—35 000 tavat és víztárolót, s biztosítsák minden térre kiterjedő gazdasági hasznosításukat.

Végezzenek mocsárlecsapolási munkákat a Belorusz és az Ukrán SzSzk-ban (elsősorban a poleszjei síkságon), a Litván, a Lett és az Észt SzSzk-ban, az OSzFSzk északnyugati és központi vidékein, a barabinszki alföldön és más területeken. Növeljék az 1951—55-ös években 40—45 százalékkal a mocsarak lecsapolásával nyert termőföldek területét.

8. A kolhozok és szovhozok szarvasmarhaállománya tejhozamának emelése céljából tekintsék különösen fontos feladatnak az állattenyésztő gazdaság intenzívebb rendszerének — az állattartás istállóztatási rendszerének további bevezetését, az egyes területek sajátosságainak figyelembevételével.

A juhtenyésztés további fejlesztése céljából létesítsenek a Lenínről elnevezett Volga—Don hajózható csatorna vízellátási övezeteiben, a kaspitengermelléki alföldön, a Nogaj-sztyeppén és a Turkmen Főcsatorna övezetében jól felszerelt legelőket. A vízellátó létesítmények üzembehelyezésének arányában gondoskodjanak a legelők vízellátásáról, hogy az említett területeken a nagy és az igen nagy juhnyájak számára is alkalmas jól felszerelt legelőket létesíthessenek.

Közép-Ázsiában és Kazahsztánban a helyi öntözés alkalmazásával és az artézi kutak vizének felhasználásával létesítsenek nagy terméshozamú szénakaszálókat és legelőket, hogy fokozatosan megszüntethessék a jószág nagy távolságra terelését.

9. Fejezzék be a kolhozokban a főbb mezei munkák gépesítését, széles körben gépesítsék a munkaigényes folyamatokat az állattenyésztés, a konyhakertészet, a gyümölcskertészet be- és kirakodása, a mezőgazdasági termékek szállítása, az öntözés, az elmozsarasodott területek lecsapolása és újabb területek művelés alá vétele terén.

Emeljék a gépesítés színvonalát 1955-re: a gabonafélék, ipari növények és takarmánynövények szántási és vetési munkái terén 90—95 százalékra, a gabonafélék és a napraforgó kombájnnal való betakarítása terén 80—90 százalékra, a

cukorrépaszedés terén 90—95 százalékra, a magvasgyapotnak gyapotszedő gépekkel való begyűjtése terén 60—70 százalékra, a hosszúrostú len vetési és betakarítási munkái terén 80—90 százalékra, a burgonya vetési, sorközi megművelési és szedési munkái terén 55—60 százalékra, a szénakaszálás és a silózás terén 70—80 százalékra.

Biztosítsák a gép- és traktorállomások munkájának további javulását, fokozzák a kolhozok termelésének minden területén a munkaigényes munkafolyamatok gépesítésére irányuló tevékenységüket, s növeljék a gép- és traktorállomások felelősségét a mezőgazdasági növények terméshozamát és az állattenyésztés hozamát megszabó tervek teljesítéséért.

Növeljék az ötéves terv végére mintegy 50 százalékkal a gép- és traktorállomások traktorállományának teljesítőképességét, különösen a mezőgazdasági növények sorközi művelésére alkalmas traktorokét. Biztosítsák az öt év alatt a traktorok napi teljesítményének körülbelül 50 százalékos emelését. Fejazzék be a gazdaságosabb Diesel-motoros traktorok bevezetését.

Növeljék a Litván, a Lett és az Észt SzSzk-ban a gép- és traktorállomások hálózatát, s lássák el azokat traktorokkal és mezőgazdasági gépekkel.

Tartsák az egyik legfontosabb feladatnak a villamostraktorok és a villamosmeghajtású mezőgazdasági gépek bevezetését, különösen azokon a vidékeken, ahol nagy vízierőművek vannak.

10. Biztosítsák, hogy a kolhozok beruházásai elsősorban a közös gazdaság fejlesztését szolgálják: gazdasági épületek, állattartáshoz szükséges helyiségek, öntöző- és levezető-csatornák, víztárolók építését, a földek megtisztítását a bozótól, a mezővédő erdősávok létesítését szolgáló fásítást, kolhozvillanytelepek és egyéb olyan létesítmények építését, amelyek a kolhozok közös gazdaságának sikeres fejlesztéséhez, a kolhozok és a kolhozparasztok jövedelmének növeléséhez szükségesek.

11. A szovhozépítés terén tartsák legfontosabb feladatuknak a szovhozok árutermelésének növelését, elsősorban a búza,

a finom és félfinom gyapjú, a hús termelése terén, továbbá az állattenyésztő kolhozok ellátását fajtisztá apaállatokkal.

A szovhozokban növeljék 45—55 százalékkal a takarmánynövények vetésterületét, hogy állandó takarmánybázist teremthessenek és a jószágállományt teljes mértékben elláthassák szálas és nedvdús takarmánnyal. Biztosítsák a szovhozokban valamennyi mezőgazdasági növényfajta terméshozamának jelentős emelését. Gyarapítsák a szovhozok szarvasmarhaállományát 35—40 százalékkal, ezen belül a tehénállományt 70—75 százalékkal, a juhállományt 75—80 százalékkal, a sertésállományt 40—45 százalékkal.

Emeljék 1955-re a szovhozokban az egy tehénre eső tejhozamot: a nem-feketeföldű övezetben 3500—3900 kilogrammra, a Központi Feketeföld-területeken 3000—3400, Délen és Észak-Kaukázusban 2800—3200, Szibériában és Kazahsztán északi területein 2400—2900, a volgavidéki, középázsiai, kaukázusontúli és délkazahsztáni fajállattenyésztő szovhozokban 2100—2600 kilogrammra.

Emeljék a szovhozokban az egy-egy finomgyapjas juhról lenyírt gyapjú átlagos mennyiségét: Délen, Észak-Kaukázusban és a Volgavidéken 5,5—6,5 kilogrammra, Szibériában, Kazahsztánban, Közép-Ázsiában és a Kaukázusontúl 4,3—5,0 kilogrammra.

Aiapjában fejezzék be a szovhozokban a földművelés, az állattenyésztés, a takarmánynövénytermesztés és a takarmányelőkészítés valamennyi legmunkaigényesebb termelési folyamatának komplex-gépesítését. Érvék el, hogy a szovhozok nagy számban építsenek lakóházakat, kulturális és gazdasági épületeket.

12. A mezőgazdasági termelés előirányzott növekedésének biztosítása céljából állapítsanak meg az öt évre a mezőgazdaság fejlesztésére körülbelül 2,1-szer, s ezen belül öntözésre és talajjavításra mintegy négyszerannyi állami beruházást, mint a negyedik.ötéves tervben.

III. AZ ÁRUFORGALOM, A KÖZLEKEDÉS ÉS A HÍRKÖZLÉS TERÉN

1. Az ipari és mezőgazdasági termelés emelkedése alapján az öt év alatt növeljék mintegy 70 százalékkal az állami és szövetkezeti kereskedelem kiskereskedelmi áruforgalmát.

1955-re, 1950-hez viszonyítva, körülbelül a következő árnyokban növeljék a lakosságnak eladott legfontosabb árucikkek mennyiségét: a hústermékekét 90 százalékkal, a halipari termékekét 70 százalékkal, az állati zsiradékát 70 százalékkal, a sajtkészítményekét kétszeresére, a növényi olaját kétszeresére, a zöldség-, főzelék-, gyümölcs- és tejkonzervét 2,5—3-szorosára, a cukorét kétszeresére, a teát kétszeresére, a borét kétszeresére, a sörét 80 százalékkal, a ruházati cikkekét 80 százalékkal, a pamut-, gyapjú-, selyemszövetét és a lenvászonét 70 százalékkal, a lábbeliét 80 százalékkal, a férfi- és női harisnyáét kétszeresére, a kötöttáruét 2,2-szeresére, a bútortét háromszorosára, a vas- és fémedényekét 2,5-szeresére, a kerékpárét 3,5-szeresére, a varrógépét 2,4-szeresére, a rádió- és televíziós vevőkészülékét kétszeresére, az óráét 2,2-szeresére, a háztartási jégszekrény, mosógép, porszívó mennyiségét többszörösére.

Növeljék az öt év alatt az étkezők, vendéglők, teázók hálózatát s mintegy 80 százalékkal növeljék a vendéglátóipari vállalatok forgalmát, választékuk jelentős javításával egyidejűleg.

Növeljék az élelmiszereket, ruházati cikkeket, lábbelit, textilanyagokat, bútort, edényt, háztartási cikkeket, kulturális szükségleti cikkeket és építőanyagokat árusító szaküzletek számát. Jelentősen fokozzák az ipari és kereskedelmi célokat szolgáló hűtőházak és raktárak építését. Folytassák az élelmiszerüzletek, étkezők, vendéglők és raktárak felszerelését hűtőberendezésekkel s általában a legkorszerűbb berendezéssel.

2. Irányozzák elő a vasút teherforgalmának növekedését 1955-ig 1950-hez viszonyítva 35—40 százalékkal, a folyami szállításét 75—80, a tengeri szállításét 55—60, a gépkocsi-

fuvarozását 80—85 százalékkal, a légiszállításét legalább kétszeresére, a csővezetékek útján történő szállításét pedig körülbelül ötszörösére.

3. Tekintsék a vasúti szállítás terén igen fontos feladatnak a vasútvonalak átbocsátóképességének növelését. Ennek megfelelően:

a) az előző ötéves tervhez viszonyítva mintegy 60 százalékkal több második vágányt és négyszerannyi villamosított vasútvonalat helyezzenek üzembe. Növeljék az állomások mellékvágányainak hosszát a vasútvonalak építési hosszának mintegy 46 százalékára;

b) körülbelül 2,5-szer annyi új vasútvonalat építsenek és adjanak át a rendszeres forgalomnak, mint 1946-tól 1950-ig. Fejezzék be a délszibériai fővonal építését az Abakantól Akmolinszkig terjedő szakaszon. Fejezzék be a Csardzsou—Kungrad vasútvonal építését és fogjanak hozzá a Kungrad—Makat vasútvonal építéséhez.

Építsék meg a Krasznojarszk—Jenyiszejszk, Gurjev—Asztrahany, Agriz—Pronyino—Szurgut vasútvonalakat. A Litván, Lett és Észt Szovjet Szocialista Köztársaságban végezzék el a vasútvonalak újjáépítéséhez szükséges munkákat,

c) az ötéves terv végére növeljék az önműködő térközbiztosító berendezésekkel felszerelt szakaszok hosszát mintegy 80 százalékkal, az önműködő vonatmegállító berendezésekkel felszerelt szakaszokét az 1950. évihez viszonyítva legalább 2,5-szeresére, a távvezérelt váltóberendezések számát pedig körülbelül 2,3-szeresére. Jóval szélesebb körben alkalmazzák a központosított diszpécser-szolgálatot. Biztosítsák a kocsirendezéshez szükséges gurítódombok további géposítását. Folytassák a rádió alkalmazásának bevezetését a vonatközlekedés és a tolatás irányítására;

d) javítsák meg a vasutak pályafenntartását. Az öt év alatt szállítsanak mintegy 85 százalékkal több új sínt a vasutaknak, mint 1946-tól 1950-ig;

e) teljes mértékben biztosítsák a vasúti közlekedés fővonalai mozdonyban, villamosmozdonyban, Diesel-motoros mozdonyban, teher-, hűtő- és személykocsiban mutatózó

szükségletét. Alapjában fejezzék be a használatban lévő kocsiállomány automatikus kapcsolásra való átalakítását és fogjanak hozzá a gördülőállomány görgőcsapágyakkal való felszereléséhez. Kezdjék meg új, nagyteljesítményű gőzmozdonyok, villamosmozdonyok és Diesel-motoros mozdonyok, köztük gázgenerátoros mozdonyok gyártását.

Használják ki még jobban a gördülőállományt. Csökkentsek a kocsiforduló idejét 1955-re 1950-hez viszonyítva legalább 18 százalékkal, s növeljék legalább 12 százalékkal a gőzmozdonyok napi átlagos futását. Lényegesen javítsák meg a vasúti kocsik teherbíróképességének kihasználását s növeljék a tehervonatok terhelését.

Biztosítsák a forgalmi személyzet, különösen a mozdonybrigádok munkájának jobb megszervezésével kapcsolatban kiadott utasítások végrehajtását.

4. Emeljék körülbelül kétszeresére a folyami kikötők át-bocsátóképességét. Fejezzék be a sztálingrádi, szaratovi, kujbisevi, uljanovszki, kazányi, gorkiji, jaroszlavlí, molotovi, omszki, novoszibirszki, habarovszki, osztetrovói, kotlaszi és pecsorai kikötők építési és újjáalakítási munkálatainak első részét. A fontos kikötőket lássák el nagyteljesítményű gépi berendezésekkel. Még nagyobb arányokban folytassák a folyómenti iparvállalatok gépesített kikötőinek építését.

Fejezzék be a Volga—Balti-tengeri víziút átalakítását, növeljék a Káma medrének hajózási mélységét, s a Szovjetunió európai részében létesítsenek egységes, mélyvízi közlekedési rendszert.

Javítsák meg a hajózást és növeljék az utas- és teherszállítást a Nyeman- és a Daugava-folyók medencéjében. Építsenek hidat Kaunasban a Nyeman-folyón, Rigában pedig a Daugaván.

Alakítsák újjá a meglevő folyami hajóépítő és hajójavító üzemeket, és építsenek újakat. Biztosítsák nagy víztárolókon való hajózásra alkalmas utas- és teherszállító folyami flotta építését. Fokozzák a folyami közlekedés szerepét a szibériai és távolészaki vidékek teherszállításában.

A helyi szükségletek kielégítése érdekében biztosítsák a kis folyókon történő szállítás fejlesztését.

5. Növeljék jelentős mértékben a tengeri kereskedelmi flotta úrtartalmát, új hajógyarak és hajójavító üzemek építése, valamint a meglevők bővítése útján szélesítsék ki a hazai tengerjáróhajó építés bázisát. Bővítsék ki és alakítsák újjá a leningrádi, cgyesszai, zsdánovi, novorosszijijszki, mahacskalai, murmanszki, narjanmarei kikötőt és a távolkeleti tengeri kikötőket. Biztosítsák a Litván, a Lett és az Észt Szovjet Szocialista Köztársaság tengeri közlekedésének további fejlődését, s bővítsék ki a rigai és a klaipedai kikötőt.

Biztosítsák a tengeri kikötők átbocsátóképeségének növekedését és emeljék körülbelül kétszeresére a tengeri hajójavító üzemek teljesítőképességét. Emeljék a halászati kikötők befogadóképességét.

Növeljék a teherszállítást az északi tengeri útvonalakon. Egészítsék ki a tengeri flottát újabb jégtörőkkel.

Javítsák meg a folyami, a tengeri és a halászflootta munkáját, csökkentsék a rakományoknak a fogyasztókhoz való eljuttatására fordított időt, javítsák meg a kikötők munkáját, csökkentsék a hajók állási idejét.

6. Építsenek, illetve alakítsanak újjá 1946—1950-hez viszonyítva mintegy 50 százalékkal több szilárdburkolatú gépkocsiutat, különösen a déli területeken, a Kaukázusontúl és a balti országokban.

Növeljék a közúti gépkocsiközlekedés részarányát a teher- és személyszállításban. Fejezzék be a hivatali gépkocsi-szolgálatok összevonását. Javítsák meg a gépkocsik kihasználását és csökkentsék jelentősen a gépkocsifuvarozás önköltségét. Bővítsék a gépkocsijavító üzemek és a gépkocsikarbantartó állomások hálózatát. Növeljék a városközi állandó autóbuszvonalak hosszát az öt év alatt körülbelül a kétszeresére.

7. Jelentősen növeljék a polgári légiflotta szállító repülőgépeinek állományát, valamint a légi útvonalak és az éjjelnappali szolgálatra berendezett légikikötők hálózatát.

8. Biztosítsák a hírközlés eszközeinek további fejlődését: az öt év alatt növeljék legalább kétszeresére a városközi táv-

beszélő- és távirókábelek hosszúságát. Jelentős mértékben növeljék az adóállomások teljesítőképességét. Kezdjék meg az ultrarövidhullámú rádióadás és a rádiórelé-kapcsolat bevezetésére irányuló munkálatokat. Növeljék az öt év alatt 30—35 százalékkal a városi távbeszélőállomások teljesítőképességét.

Javítsák meg a posta munkáját a nyomtatvány- és postaküldeményeknek a lakossághoz való eljuttatása terén; a keletközi útszakaszokon főleg gépkocsik igénybevételével biztosítsák a postai szállítást.

9. A közlekedés és a hírközlés továbbfejlesztési tervének megfelelően 1951-től 1955-ig 1946—1950-hez viszonyítva növeljék mintegy 63 százalékkal a közlekedést és a hírközlést szolgáló állami beruházásokat.

IV. A NÉP ANYAGI JÓLÉTÉNEK, EGÉSZSÉGVÉDELME NEK ÉS KULTURÁLIS SZÍNVONALÁNAK TOVÁBBI EMELKEDÉSE TERÉN

1. A szocialista termelés szüntelen növekedése és a társadalmi munka termelékenységének folytonos emelkedése alapján az öt év alatt növeljék legalább 60 százalékkal a Szovjetunió nemzeti jövedelmét, s ezzel összefüggésben biztosítsák a munkások és az alkalmazottak jövedelmének és a parasztok jövedelmének további növekedését.

A termelés növekedésével, a termelékenység emelkedésével, valamint a kulturális építés terén végrehajtásra kerülő feladatokkal összhangban 1955-re — az öt éves terv utolsó évére — 1950-hez viszonyítva irányozzák elő a népgazdaságban foglalkoztatott munkások és alkalmazottak számának mintegy 15 százalékos növelését.

2. Következésképpen szállítsák le továbbra is a közszükségleti cikkek kiskereskedelmi árát, minthogy az árleszállítás a legfőbb eszköz a munkások és alkalmazottak reálbérének, és a parasztok jövedelmének rendszeres emelésére. A munkások

és alkalmazottak reálbérét, a kiskereskedelmi árak leszállítását figyelembe véve, emeljék legalább 35 százalékkal.

Az állam részéről a munkások és alkalmazottak társadalombiztosítására előirányzott összeget az öt év folyamán 1950-hez viszonyítva növeljék körülbelül 30 százalékkal.

A kolhozparasztok munkatermelékenységének emelkedése, a kolhoztermelés növekedése, a földművelés és állattenyésztés hozamának emelkedése alapján növeljék legalább 40 százalékkal a kolhozparasztok pénzbeni és természetbeni jövedelmének (pénzben kifejezett) összegét.

3. A munkások és alkalmazottak lakásviszonyainak további megjavítása céljából fokozzák minden módon a lakásépítkezést. Irányozzanak elő az ötéves terv keretében széleskörű állami lakásépítő programot, s az erre a célra szánt beruházások összegét az előző ötéves tervhez viszonyítva emeljék körülbelül a kétszeresére. A városokban és munkáslakótelepeken, állami építkezések útján bocsássanak összesen mintegy 105 millió négyzetméternek megfelelő új lakóházakat a lakosság rendelkezésére. A városokban és munkáslakótelepeken segítsék elő a családi házak építését, amelyet a lakosság saját költségén, illetve állami hitelek segítségével végez.

Javítsák tovább a városok és munkáslakótelepek lakosságának nyújtott közszolgáltatásokat: bővítsék a vízvezeték- és csatornahálózatot, a távfűtés- és a gázszolgáltatás hálózatát, fejlesszék a városi közlekedést, javítsák a városrendezés munkáját. Az ötéves terv végére 1950-hez viszonyítva növeljék mintegy 50 százalékkal a középítkezésekre fordított beruházások összegét.

4. Biztosítsák a lakosság egészségvédelmének további javulását és fejlődését.

Az öt év alatt bővítsék a kórházak, rendelőintézetek, szülőotthonok, szanatóriumok, üdülők, bölcsődék és napközi otthonok hálózatát; növeljék a kórházi ágyak számát legalább 20 százalékkal, a szanatóriumok férőhelyeit körülbelül 15 százalékkal, az üdülőkét 30 százalékkal, a bölcsődékét 20 százalékkal, a napközi otthonokét pedig 40 százalékkal.

Az öt év alatt a Litván SzSzK-ban növeljék mintegy 40 százalékkal, a Lett SzSzK-ban 30 százalékkal, az Észti SzSzK-ban pedig ugyancsak 30 százalékkal a kórházi ágyak számát.

Biztosítsák a kórházak, rendelőintézetek, szanatóriumok további felszerelését a legkorszerűbb gyógyászati berendezésekkel és emeljék ezen intézmények munkájának színvonalát.

Az öt év alatt az országban növeljék legalább 25 százalékkal az orvosok számát, gondoskodjanak még fokozottabban az orvosok szakképzettségének növeléséről.

Összpontosítsák az orvostudománnyal foglalkozó tudományos munkatársak minden erejét az egészségvédelem legfontosabb feladatainak megoldására úgy, hogy különös figyelmet szenteljenek a betegségmegelőzés kérdéseinek, biztosítsák az orvostudomány vívmányainak lehető leggyorsabb gyakorlati alkalmazását.

Növeljék 1955-re 1950-hez viszonyítva legalább 2,5-szeresére a gyógyszerek, az orvosi berendezések és műszerek gyártását, s fordítsanak különösen nagy gondot a legújabb gyógyszerek és más hatékony betegségmegelőző gyógyászati eszközök, valamint a modern diagnosztikai és gyógykezelési berendezések gyártásának növelésére.

Biztosítsák a testnevelés és a sport további fejlődését.

5. Az ötéves terv végéig a köztársaságok fővárosaiban, városaiban, a területi, határterületi és nagyobb ipari központokban fejezzék be az áttérést a hétosztályos oktatásról az általános középfokú (tízosztályos) oktatásra. Teremtsék meg a feltételeit annak, hogy a következő ötéves terv keretében minden városban és faluban teljesen meg lehessen valósítani az általános középfokú (tízosztályos) oktatást.

A bővülő iskolahálózat számára szükséges tanítók számának biztosítása céljából 1951—1955 között, 1946—1950-hez viszonyítva, emeljék 45 százalékkal a pedagógiai főiskolákra felvett hallgatók számát; gondoskodjanak arról, hogy a Litván SzSzK-ban 2,3-szeresére, a Lett SzSzK-ban 90 százalékkal, az Észti SzSzK-ban pedig 60 százalékkal növekedjen a pedagógiai főiskolák újonnan felvett hallgatóinak száma.

Építsenek mintegy 70 százalékkal több városi és falusi iskolát, mint az előző öt évben.

Az általános képzettséget nyújtó iskola szocialista nevelő jelentőségének további fokozása érdekében, s azért, hogy a középiskolát végzett tanulók szabadon választhassanak pályát, kezdjenek hozzá a középiskolákban a politechnikai oktatás megvalósításához és tegyék meg a szükséges intézkedéseket az általános politechnikai oktatásra való áttérésre.

6. A népgazdaság és a kulturális építőmunka továbbfejlesztésével összefüggő feladatoknak megfelelően az öt év alatt növeljék körülbelül 30—35 százalékkal a különféle főiskolákról és a középfokú szakiskolákból kikerülő szakemberek számát.

Növeljék 1955-re 1950-hez viszonyítva körülbelül kétszeresére a főiskolákról az ipar, az építkezés és a mezőgazdaság legfontosabb ágaiba kerülő szakemberek számát.

A főiskolák és a tudományos kutatóintézetek aspirantúrái révén az előző ötéves tervhez képest növeljék körülbelül kétszeresére a tudományos és a tudományos-oktató káderek képését.

Javítsák meg a tudományos kutatóintézetek munkáját és a főiskolák tudományos munkáját. Jobban használják ki a tudományos erőket a népgazdaság fejlesztésével és az élenjáró tapasztalatok általánosításával kapcsolatos legfontosabb problémák megoldására, oly módon, hogy biztosítsák a tudományos felfedezések széleskörű gyakorlati alkalmazását. Minden módon segítsék a tudósokat abban, hogy a tudomány minden területén tanulmányozhassák az elméleti problémákat, s fűzzék szorosabbra a tudomány és a termelés kapcsolatát.

Figyelembe véve a felnőtt lakosság egyre erősödő törekvését arra, hogy emelje műveltségi színvonalát, biztosítsák a főiskolák, valamint a középfokú szakiskolák levelező és esti tagozatainak, továbbá a dolgozók általános iskoláinak további fejlesztését, amelyek keretében a dolgozók a termelőmunkából való kiválás nélkül gyarapíthatják ismereteiket.

7. A népgazdaság szakkáderek szükségletének kielégítése érdekében, amely szükséglet, különösen az élenjáró technikának

a termelésben való fokozott bevezetésével kapcsolatban egyre növekszik, javítsák meg a fiatal szakmunkások képzését az állami munkaerőtartalékok rendszerében, és biztosítsák a munkások továbbképzését és szakmai ismereteik gyarapítását egyéni és csoportos tanulás útján, illetve gyári tanfolyamokon és iskolákban.

8. Fejlesszék tovább a filmet és a televíziót. Bővítsék a filmszínházak hálózatát, az öt év alatt növeljék körülbelül 25 százalékkal a moziberendezések számát és fokozzák a filmgyártást.

Növeljék 1955-re 1950-hez viszonyítva legalább 30 százalékkal a kölcsönkönyvtárak és 15 százalékkal a klubok számát s javítsák meg ezen intézmények közönségszolgálatát.

A szépirodalmi és tudományos kiadványok, tankönyvek, folyóiratok és napilapok példányszámának jelentős növelése céljából fejlesszék a nyomdaipart, s javítsák meg a nyomdai munkáknak és a könyvek kivitelezésének minőségét.

9. Az egészségvédelem, a közoktatásügy, a tudományos és kulturális-felvilágosító intézmények tervbevetett fejlesztésének megfelelően növeljék az öt év alatt az előző ötéves tervhez képest mintegy 50 százalékkal az e célokra fordított beruházások összegét.

Az ötödik ötéves terv a Szovjetunió népgazdaságának újabb hatalmas arányú fejlesztését írja elő, s biztosítja a nép anyagi jólétének és kulturális színvonalának további jelentős emelkedését.

Az ötödik ötéves terv teljesítése hatalmas lépés előre a szocializmusból a kommunizmusba vezető fejlődés útján.

Az ötödik ötéves terv feladatainak teljesítése céljából feltétlenül szükséges, hogy:

a) Mozgósítsák a gazdaság belső erőforrásait a szocialista felhámozás további fokozására, minden vállalat szigorúan tartsa be az állami fegyelmet és teljesítse a megállapított választék szerinti termelési tervét. A népgazdaság fejlesztését és a dolgozók anyagi és kulturális színvonalának emelését szol-

gáló ötéves tervben kitűzött feladatok végrehajtásának biztosítása érdekében az 1951—1955. évekre növeljék az állami beruházások összegét mintegy 90 százalékkal, ugyanakkor viszont a beruházási célokat szolgáló állami kiutalások összegét csak mintegy 60 százalékkal növeljék a negyedik ötéves tervhez viszonyítva. A hiányzó 30 százalékot úgy biztosítsák, hogy a munka termelékenységének emelése, az általános üzemi költségek csökkentése, az építőanyagok és berendezések árának leszállítása útján megfelelően csökkentik az építkezés önköltségét.

b) Az élenjáró technikának a népgazdaság minden ágában való alkalmazása, a munka megszervezésének tökéletesítése, s a dolgozók kulturális és technikai színvonalának emelése révén fokozzák a munka termelékenységét az öt év alatt az iparban körülbelül 50 százalékkal, az építőiparban 55 százalékkal, a mezőgazdaságban 40 százalékkal. Az ötödik ötéves terv idején az iparban és az építőiparban alapjában fejezzék be a nehéz és munkaigényes munkafolyamatok gépesítését.

Biztosítsák az iparvállalatokban a munkavédelem további fejlesztését.

c) Az öt év alatt csökkentsék mintegy 25 százalékkal az ipari termelés önköltségét és legalább 20 százalékkal az építkezési munkák költségét. Csökkentsék az építkezések időtartamát és biztosítsák az építőmunkák minőségének javítását. Csökkentsék a gép- és traktorállomások traktormunkáinak önköltségét körülbelül 25 százalékkal, a vasúti szállításokét 15 százalékkal, a kiskereskedelem forgalmi költségeit pedig 23 százalékkal. Csökkentsék erősen az ipar értékesítő szervezeteinek, valamint a mezőgazdasági termékek begyűjtésének és eladásának általános üzemi költségeit.

d) Fokozzák a mérnökök, technikusok, munkások és kolhozparasztok soraiból kikerülő feltalálók és ésszerűsítők tömegmozgalmát, mely a termelés technikai tökéletesítéséért és kibővítéséért, a mindenoldalú gépesítésért, a munkafeltételek további megkönnyítéséért és még egészségesebbé tételéért folyik. Bővegezzék meg azoknak a gazdasági szervezeteknek a gyakorlatát, amelyek lebecsülik az új technika alkalmazá-

sának és a munka gépesítésének feladatait, s megtűrik a munkaerő helytelen kihasználását.

e) A gazdasági építés valamennyi, nagyobb és kisebb, szakszán következetesen érvényesítsék a takarékosági rendszert, fokozzák a vállalatok jövedelmezőségét. A gazdasági vezetők keressék, találják meg és használják ki a rejtett termelési tartalékokat, a lehető legnagyobb mértékben használják ki a meglevő termelési kapacitást, rendszeresen javítsák a termelési módszereket, csökkentsék a termelés önköltségét, valósítsák meg az önálló gazdaságos elszámolást.

Biztosítsák az anyagtartalékok további jelentős megtakarítását az anyagok és berendezések fölösleges felhasználásának megszüntetésével, a selejt elleni harc fokozásával, a gazdaságos anyagfajták bevezetésével, teljesértékű pótanyagok széleskörű használatával és élenjáró termelési technológiával.

A pénzügyi szervek fokozzák a gazdasági tervek teljesítésének és a takarékosági rendszer betartásának rubellenőrzését.

f) Növeljék kétszeresére az állami anyag- és élelmiszer-tartalékokat, ami biztosítja az országot minden eshetőség ellen.

A mostani (ötödik) ötéves terv ismételten megmutatja az egész világnak a szocializmus hatalmas életerejét, a szocialista gazdasági rendszer döntő fölényét a kapitalista rendszerrel szemben. Ez az ötéves terv a békés gazdasági és kulturális építés terve. Elő fogja segíteni a Szovjetunió és a népi demokratikus országok gazdasági együttműködésének további megszilárdítását és kiszélesítését, valamint a gazdasági kapcsolatok fejlesztését minden országgal, amely kereskedelmét az egyenjegűség és a kölcsönös előnyök alapján kívánja fejleszteni.

A szovjet gazdaságnak az ötéves tervben kijelölt békés fejlődése merő ellentéte a kapitalista országok gazdaságának, amelyek a gazdaság militarizálásának, a tőkések részére maxi-

mális profit biztosításának, s a dolgozók további elnyomordásának útján haladnak.

Az ötéves tervben kitűzött feladatok nagy követelményeket támasztanak a párt- és szovjetszervezetekkel, a gazdasági szervezetekkel, a szakszervezetekkel és a komszomolszervezetekkel szemben. Arra kötelezik őket, hogy mozgósítsák a dolgozók nagy tömegeit az új ötéves terv teljesítésére és túlteljesítésére, fejlesszék ki a szervezeteink munkájában mutatkozó fogyatékoságok széleskörű bírálatát, e fogyatékoságok mielőbbi kiküszöbölése céljából.

Minden módon támogatni kell az ipari és kolhoztermelés újítóit, a közlekedés és a többi népgazdasági ág élenjáróit abban a törekvésükben, hogy növeljék a termelést, emeljék a munka termelékenységet, csökkentsék az önköltséget.

A szocialista verseny hatalmas erejét, a munkásoknak, a kolhozparasztoknak és az értelmiségnek azt az egyöntetű törekvését, hogy megvédik a békét, a dolgozóknak azt a rendíthetetlen elszántságát, hogy felépítik a kommunista társadalmat — az új ötéves terv teljesítésére és túlteljesítésére kell összpontosítani.

A Szovjetunió népei a Kommunista Párt kipróbált vezetésével sikeresen fogják teljesíteni az új ötéves tervet.

A PÁRT ELNEVEZÉSÉNEK MEGVÁLTOZTATÁSA

A XIX. PÁRTKONGRESSZUS HATÁROZATA

(Egyhangúlag elfogadva október 13-án)

Pártunk kettős elnevezése: „kommunista” és „bolsevik” — történelmileg alakult ki a mensevikkek ellen folytatott harc eredményeképpen, s célja az volt, hogy elhatároljuk magunkat a mensevizmustól. Minthogy azonban a Szovjetunióban a mensevik párt már régóta letűnt a színről, a párt kettős elnevezése értelmetlenné vált, annál is inkább, mert a „kommunista” fogalom a legpontosabban kifejezi a párt feladatainak marxista tartalmát, míg a „bolsevik” fogalom csupán azt a már rég jelentőségét veszített történelmi tényt fejezi ki, hogy 1903-ban a párt II. kongresszusán a leninisták kapták a szavazatok többségét, s ezért „bolsevikoknak” nevezték őket, az opportunisták rész viszont kisebbségben maradt és így a „mensevik” nevet kapta.

Ezzel kapcsolatban a XIX. pártkongresszus határozatilag kimondja:

Az Összszövetségi Kommunista (bolsevik) Pártot mostantól fogva a „Szovjetunió Kommunista Pártja”-nak kell nevezni.

AZ SZK(b)P SZERVEZETI SZABÁLYZATÁNAK MÓDOSÍTÁSÁRÓL

A XIX. PÁRTKONGRESSZUS HATÁROZATA

(Egyhangúlag elfogadva október 13-án)

A XIX. pártkongresszus határozatilag kimondja:

1. A párt Szervezeti Szabályzatának az SZK(b)P KB által előterjesztett tervezetét a kongresszus bizottságának módosításával és kiegészítéseivel jóváhagyja.

2. A pártnak a kongresszus által jóváhagyott Szervezeti Szabályzata a jövőben az SZKP Szervezeti Szabályzatának tekintendő.

AZ SZK(b)P PROGRAMJÁNAK ÁTDOLGOZÁSÁRÓL

A XIX. PÁRTKONGRESSZUS HATÁROZATA

(Egyhangúlag elfogadva október 13-án)

A XIX. pártkongresszus megállapítja, hogy a VIII. pártkongresszus (1919) óta, amikor a párt jelenlegi programját elfogadták, döntő változások történtek mind a nemzetközi viszonyok terén, mind pedig a szocializmusnak a Szovjetunióban való építése terén, s ennek folytán a párt programjának több tétele és a pártnak a programban ismertetett feladatai, minthogy ebben az időszakban már megvalósultak, nem felelnek meg többé a mai feltételeknek és a párt új feladatainak.

A kongresszus ebből kiindulva határozatilag kimondja:

1. Szükségesnek és időszerűnek tartja a párt jelenlegi programjának átdolgozását.

2. A program átdolgozásánál Sztálin elvtárs „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban” című művének alapvető tételeit kell követni.

3. A program átdolgozásával a következő összetételű bizottságot bízta meg: 1. I. V. Sztálin, a bizottság elnöke, 2. L. P. Berija, 3. L. M. Kaganovics, 4. O. V. Kuusinen, 5. G. M. Malenkov, 6. V. M. Molotov, 7. P. N. Poszpelov, 8. A. M. Rumjancev, 9. M. Z. Szaburov, 10. D. I. Csesznokov, 11. P. F. Jugyin.

4. Az átdolgozott pártprogram tervezetét megvitatásra a Szovjetunió Kommunista Pártjának következő kongresszusa elé kell terjeszteni.

**A SZOVJETUNIÓ KOMMUNISTA PÁRTJÁNAK
A PÁRT XIX. KONGRESSZUSÁN MEGVÁLASZTOTT
KÖZPONTI BIZOTTSÁGA**

**A Szovjetunió Kommunista Pártja
Központi Bizottságának tagjai**

1. A. A. Andrejev	27. M. I. Guszev
2. V. M. Andrijanov	28. G. A. Gyenyiszov
3. A. B. Arisztov	29. A. N. Jegorov
4. G. A. Arutyinov	30. A. P. Jefimov
5. Sz. Babajev	31. L. N. Jefremov
6. M. D. Bagirov	32. J. A. Zsdanov
7. N. K. Bajbakov	33. I. K. Zsegalin
8. N. I. Beljajev	34. K. P. Zsukov
9. I. A. Benyegyiktov	35. A. F. Zaszjagyko
10. L. P. Berija	36. A. G. Zverjov
11. B. P. Bescsev	37. M. V. Zimjanyin
12. I. P. Bojcov	38. N. G. Ignatov
13. G. A. Borkov	39. Sz. D. Ignatyev
14. L. I. Brezsnyev	40. I. G. Kabanov
15. N. A. Bulganyin	41. L. M. Kaganovics
16. Sz. A. Vagapov	42. J. E. Kalnberzin
17. B. L. Vannyikov	43. I. V. Kapitonov
18. A. M. Vaszilevszkij	44. Z. N. Koczhoveli
19. I. A. Volkov	45. A. N. Kizyin
20. G. I. Voronov	46. A. I. Kiricsenko
21. K. J. Vorosilov	47. V. I. Kiszeljov
22. A. J. Visinszkij	48. N. V. Kiszeljov
23. B. Gafurov	49. M. D. Korigina
24. F. Sz. Gorjacsev	50. F. R. Kozlov
25. V. V. Grisin	51. I. Sz. Konyev
26. I. T. Grisin	52. A. J. Kornyejcsuk

53. D. Sz. Korotcsenko	90. A. N. Poszkrjobisev
54. P. N. Koresagin	91. P. N. Foszpolov
55. A. N. Koszigin	92. F. M. Prassz
56. Sz. N. Kruglov	93. V. A. Prokofjev
57. V. V. Kuznyecov	94. V. P. Prenyin
58. N. G. Kuznyecov	95. A. M. Puzanov
59. T. I. Kulijev	96. I. R. Razzakov
60. A. M. Kutirev	97. A. M. Rumjancev
61. O. V. Kuusinen	98. M. Z. Szaburov
62. I. G. Kebin	99. A. V. Szjemin
63. A. N. Larionov	100. D. G. Szmirnov
64. I. Sz. Latunov	101. A. J. Sznyecsksusz
65. I. K. Lebegyev	102. V. D. Szokolovszkij
66. V. V. Lukjanov	103. I. V. Satólin
67. G. M. Malenkov	104. M. A. Szusslov
68. V. A. Malisev	105. J. B. Tajbekov
69. A. I. Marfin	106. I. F. Tyevoszjan
70. A. I. Mgeladze	107. P. I. Tyitov
71. D. N. Melnyik	108. F. J. Tyitov
72. L. G. Melnyikov	109. D. F. Usztyinov
73. L. Z. Mehliusz	110. A. A. Fagyoljev
74. A. I. Mikojan	111. A. I. Hvorosztuhin
75. M. B. Mityin	112. M. V. Hrunyicsev
76. N. A. Mihajlov	113. N. Sz. Hruccsov
77. V. M. Molotov	114. P. F. Csoplakov
78. V. A. Mosztkvin	115. V. J. Csernisev
79. Z. I. Muratov	116. D. I. Csesznokov
80. N. A. Muhitgyinov	117. Zs. Szahmetov
81. V. I. Nyedoszekin	118. N. M. Svernyik
82. B. F. Nyikolajev	119. A. N. Selonin
83. A. I. Nyiljazov	120. D. T. Senilov
84. N. N. Organov	121. M. F. Skiriatov
85. A. M. Penkratova	122. P. F. Jugyin
86. N. Sz. Patolicsev	123. U. J. Jucsurlov
87. N. M. Pogov	124. I. D. Jakovlev
88. M. G. Pervuhin	125. M. A. Jasznov
89. P. K. Ponomarenko	

A Szovjetunió Kommunista Pártja**Központi Bizottságának póttagjai**

1. G. F. Alekszandrov	34. Sz. J. Zaharov
2. G. V. Alekszenko	35. L. F. Iljicsev
3. P. A. Artyemjev	36. N. Sz. Kazakov
4. T. A. Ahazov	37. I. A. Kairov
5. I. H. Bagramjan	38. N. T. Kalcsenko
6. V. M. Bakradze	39. M. J. Kanunnyikov
7. N. J. Baszisztij	40. B. Z. Kobulov
8. Sz. I. Bogdanov	41. A. I. Kozlov
9. A. D. Bondarenko	42. P. T. Komarov
10. Sz. Z. Boriszov	43. L. R. Kornijec
11. Sz. M. Bugyonnij	44. A. I. Kosztouszov
12. Sz. M. Butuzov	45. F. F. Kuznyecov
13. K. A. Versinyin	46. K. Sz. Kuznyecova
14. M. A. Godvilasz	47. K. D. Kulov
15. Sz. A. Goglidze	48. P. N. Kumikin
16. A. V. Gorbатов	49. P. F. Ladarov
17. K. P. Gorsenyin	50. V. T. Lacisz
18. A. A. Grecsko	51. P. F. Lomako
19. V. G. Grigorjan	52. A. A. Lucsinszkij
20. A. A. Gromiko	53. L. P. Likova
21. A. D. Danyijalov	54. J. J. Makszarev
22. B. A. Dvinszkij	55. J. A. Malik
23. P. V. Gyementyev	56. M. Sz. Malinyin
24. N. A. Digaj	57. R. J. Malinovszkij
25. A. A. Jepisev	58. F. A. Mamonov
26. D. V. Jefremov	59. I. I. Maszlennyikov
27. V. G. Zsavoronkov	60. R. J. Melnyikov
28. P. F. Zsigarjev	61. K. A. Mereckov
29. D. G. Zsimerin	62. V. N. Merkulov
30. G. K. Zsukov	63. A. A. Mjurszep
31. A. P. Zavenyagin	64. M. I. Nyegyelin
32. G. N. Zarubin	65. P. V. Nyikityin
33. P. A. Zaharov	66. I. I. Noszenko

67. G. M. Orlov	89. L. N. Szolovjev
68. K. V. Osztrovityanov	90. Sz. A. Sztjepanov
69. V. N. Pavlov	91. J. A. Sztjepanova
70. D. V. Pavlov	92. V. N. Sztoletov
71. J. I. Paleckisz	93. Sz. K. Tyimesenko
72. A. Sz. Panyuskin	94. Sz. M. Tyihomirov
73. P. I. Parsin	95. Sz. K. Toka
74. M. M. Pidticsenko	96. Z. P. Tumanova
75. M. T. Pomaznyev	97. A. G. Fjodorov
76. B. N. Ponomarev	98. J. A. Furceva
77. G. M. Popov	99. A. U. Hahalov
78. Sz. O. Posztovalev	100. I. Sz. Hohlov
79. A. P. Pcseljakov	101. V. G. Czhovrebasvili
80. D. J. Rajzer	102. V. F. Cirenj
81. V. M. Rjabikov	103. V. I. Csujkov
82. V. Sz. Rjasznoj	104. G. A. Csumacsenko
83. Sz. Sz. Rumjancev	105. N. N. Satalin
84. Z. T. Szergyuk	106. Z. A. Saskov
85. I. A. Szerov	107. A. M. Skolnyikov
86. K. M. Szimonov	108. Sz. M. Styemenko
87. I. P. Szkulkov	109. P. A. Jugyin
88. K. M. Szokolov	110. I. Sz. Jumasev

A XIX. PÁRTKONGRESSZUS ÁLTAL MEGVÁLASZTOTT KÖZPONTI REVÍZIÓS BIZOTTSÁG TAGJAI

1. A. I. Alekszejev	10. G. V. Jenyutyin
2. V. A. Andrejev	11. V. I. Zakurdajev
3. V. I. Babics	12. V. J. Zinesenko
4. A. F. Gorkin	13. G. P. Koszjaacsenko
5. G. J. Grisko	14. V. Sz. Kruzskov
6. G. P. Gromov	15. T. Kulatov
7. J. I. Gromov	16. Z. V. Mironova
8. K. A. Gubin	17. P. G. Moszkatov
9. V. P. Druzin	18. V. P. Moszkovszkij

19. B. Ovezov	29. A. M. Szpiridonov
20. G. I. Oszipov	30. A. I. Sztrujev
21. N. V. Podgornij	31. M. Sz. Szujetyin
22. B. F. Podcerob	32. A. A. Szurkov
23. P. Sz. Prokkonen	33. M. P. Taraszov
24. D. Raszulov	34. Sz. N. Taraszov
25. G. J. Rügy	35. A. T. Tvardovszkij
26. V. Sz. Szemjonov	36. J. I. Tretyakova
27. N. A. Szkvorcov	37. M. T. Jakubov
28. A. I. Szobenyin	

A KÖZPONTI BIZOTTSÁG VÉGREHAJTÓ SZERVEI

A Központi Bizottság Elnöksége

I. V. Sztálin	D. Sz. Korotcsenko	A. I. Mikojan
V. M. Andrianov	V. V. Kuznyecov	V. M. Molotov
A. B. Arisztov	O. V. Kuusinen	M. G. Pervuhin
L. P. Berija	G. M. Malenkov	P. K. Ponomarenko
N. A. Bulganyin	V. A. Malisev	M. F. Skirjatov
D. I. Csesznokov	L. G. Melnyikov	N. M. Svernyik
N. Sz. Eruscsov	N. A. Mihajlov	M. Z. Szaburov
Sz. D. Ignatyev		M. A. Szuszlov
L. M. Kaganovics		K. J. Vorosilov

Az Elnökség póttagjai

L. I. Brezsnyev	N. M. Pegov
N. G. Ignatov	A. M. Puzanov
P. F. Jugyin	I. F. Tyevoszjan
I. G. Kabanov	A. J. Visinszkij
A. N. Koszigin	A. G. Zverev
N. Sz. Patolicsev	

A Központi Bizottság Titkársága

I .V. Sztálin

G. M. Malenkov

A. B. Arisztov

N. A. Mihajlov

L. I. Brezsnyev

N. M. Pegov

N. Sz. Hruscsov

P. K. Ponomarenko

N. G. Ignatov

M. A. Szuszlov

A Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága mellett működő Pártellenőrző Bizottság elnöke:

M. F. Skirjatov

A Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Revíziós Bizottságának elnöke:

P. G. Moszkatov

A KONGRESSZUSON RÉSZT VEVŐ 44 TESTVÉRI KOMMUNISTA ÉS MUNKÁSPÁRT KÜLDÖTTEI

- A Lengyel Egyesült Munkáspárt** részéről: B. Bierut, F. Mazur, E. Ochab elvtársak;
- A Csehszlovák Kommunista Párt** részéről: K. Gottwald, A. Zápotocky, V. Siroky elvtársak;
- A Kínai Kommunista Párt** részéről: Liu Sao-csi, Zsao Szu-si, Csen Ji, Vang Csia-sziang, Liu Csang-seng, Li Fu-csun elvtársak;
- A Francia Kommunista Párt** részéről: M. Thorez, A. Lecoœur, R. Guyot, J. Vermœersch, G. Cogniot, R. Garaudy elvtársak;
- Az Olasz Kommunista Párt** részéről: L. Longo, R. Grieco, R. Montagnana, P. Ingrao, E. Bonazzi, P. Robotti elvtársak;
- A Magyar Dolgozók Pártja** részéről: Rákosi Mátyás, Gerő Ernő, Hidas István elvtársak;
- A Román Munkáspárt** részéről: Gh. Gheorghiu-Dej, I. Chisinevschi, A. Moghioros elvtársak;
- A Bolgár Kommunista Párt** részéről: V. Cservenkov, G. Csankov, T. Zsivkov, Sz. Dlbokov, P. Papazov elvtársak;
- Az Albán Munkapárt** részéről: E. Hodzsa, R. Marko, F. Pacsrami elvtársak;
- A Spanyol Kommunista Párt** részéről: D. Ibarruri, S. Carrillo, V. Uribe elvtársak;

- Az Angol Kommunista Párt* részéről: H. Pollitt, J. Gollan elvtársak;
- A Német Szocialista Egységpárt* részéről: W. Pieck, O. Grotewohl, W. Ulbricht, E. Schmidt, E. Honecker, E. Wirth, E. Grossmann elvtársak;
- A Koreai Munkapárt* részéről: Pak Den Aj, Pak En Bin, Pe Cser, Kim Ir, Pak Kim Cser elvtársak;
- A Finn Kommunista Párt* részéről: V. Pessi, A. Aaltonen, L. Lehtinen, M. Riuemja, A. Hautala elvtársak;
- A Német Kommunista Párt* részéről: M. Reimann, F. Geittner, H. Fink, Ch. Zöllner elvtársak;
- Az Osztrák Kommunista Párt* részéről: J. Koplenig, F. Fűrberg, F. Haider elvtársak;
- A Mongol Népi Forradalmi Párt* részéről: D. Damba, Z. Dagva elvtársak;
- Az Indiai Kommunista Párt* részéről: A. K. Gopalan elvtárs;
- A Svéd Kommunista Párt* részéről: H. Hagberg, E. Carlsson elvtársak;
- A Norvég Kommunista Párt* részéről: E. Loevlien, I. Strand-Johansen elvtársak;
- A Dán Kommunista Párt* részéről: A. Larsen, A. Jensen elvtársak;
- Az Izlandi Egységes Szocialista Párt* részéről: B. Björnson, A. Sigurson, H. Jacobson elvtársak;
- A Holland Kommunista Párt* részéről: G. Wagenaar, P. de Groot elvtársak;
- A Belga Kommunista Párt* részéről: E. Lalmand, G. Glineur, E. Poncelet elvtársak;
- A Görög Kommunista Párt* részéről: N. Zahariadis, V. Bardzotasz elvtársak;
- A Luxemburgi Kommunista Párt* részéről: D. Urbany elvtárs;

- Az Ausztráliai Kommunista Párt* részéről: L. Sharkey elvtárs;
Az Argentínai Kommunista Párt részéről: V. Codovilla elvtárs;
A Kanadai Haladó Munkáspárt részéről: M. Leslie elvtárs;
Az Izraeli Kommunista Párt részéről: S. Mikunisz, T. Tubi elvtársak;
A Török Kommunista Párt részéről: M. Bilen, A. Eren elvtársak;
Az Uruguayi Kommunista Párt részéről: R. Arismendi elvtárs;
A Kubai Népi Szocialista (kommunista) Párt részéről: B. Roca, A. Escalante elvtársak;
Az Iráni Néppárt részéről: R. Radmanes, E. Tabari, M. Bog-rati, A. Kosemi, G. Ch. Frutan elvtársak;
A Venezuelai Kommunista Párt részéről: F. Bolanos elvtárs;
A Svájci Munkapárt részéről: E. Woog, J. Vincent, M. Boden-mann elvtársak;
A Mexikói Kommunista Párt részéről: D. Encina, M. Terracas elvtársak;
A Szíriai és Libanoni Kommunista Párt részéről: H. Bahdas elvtárs;
A Chilei Kommunista Párt részéről: L. Vergara elvtárs;
Az Algíri Kommunista Párt részéről: L. Buchali, R. Dali-bej elvtársak;
A Trieszti Szabad Terület Kommunista Pártja részéről: B. To-minec elvtárs;
A Brazíliai Kommunista Párt Központi Bizottságának két képviselője;
Az Indonéz Kommunista Párt képviselői és mások.

AZ SZKP SZERVÉZETI SZABÁLYZATA

A SZOVJETUNÍÓ KOMMUNISTA PÁRTJÁNAK SZERVEZETI SZABÁLYZATA

I

A PÁRT, A PÁRTTAGOK, KÖTELESSÉGEIK ÉS JOGAIK

1. A Szovjetunió Kommunista Pártja az azonos elveket valló kommunistáknak a munkásosztály, a dolgozó parasztság és a dolgozó értelmiség tagjaiból szervezett önkéntes harci szövetsége.

A Szovjetunió Kommunista Pártja, miután megszervezte a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségét, az 1917-es Októberi Forradalom eredményeképpen kivívta a tökések és földbirtokosok hatalmának megdöntését, a proletariátus diktatúrájának megszervezését, a kapitalizmus felszámolását, az ember ember által való kizsákmányolásának megszüntetését és biztosította a szocialista társadalom felépítését.

Jelenleg a Szovjetunió Kommunista Pártjának legfőbb feladata az, hogy a szocializmusból a kommunizmusba való fokozatos átmenet útján felépítse a kommunista társadalmat, szüntelenül emelje a társadalom anyagi és kulturális színvonalát, az internacionalizmus és az egész világ dolgozóival való baráti kapcsolatok megteremtésének szellemében nevelje a társadalom tagjait, minden módon erősítse a Szovjet Haza aktív védelmét ellenségeinek agresszív cselekedeteivel szemben.

2. A Szovjetunió Kommunista Pártjának tagja lehet minden dolgozó, más munkáját ki nem zsákmányoló szovjet állampolgár, aki elismeri a párt programját és Szervezeti Szabályzatát, tevékenyen részt vesz ezek megvalósításában, dolgozik a párt valamelyik szervezetében s végrehajtja a párt minden határozatát.

A párttag fizeti a megállapított tagsági járulékot.

3. A párttag kötelessége, hogy:

a) örködjék minden módon a párt egységén, mint a párt erejének és hatalmának legfőbb feltételén;

b) harcoljon tevékenyen a párthatározatok végrehajtásáért. Nem elég, ha a párttag csupán egyetért a párt határozataival, a párttag köteles harcolni e határozatok megvalósításáért. A kommunisták passzív és formális magatartása a párthatározatok iránt gyengíti a párt harcképességét, s ezért összeegyeztethetetlen a párthoz tartozással;

c) mutasson példát a munkában, sajátítsa el munkájának technikáját, szüntelenül emelje szakmai képzettségét, minden módon óvja és szilárdítsa a szocialista társadalmi tulajdont, mint a szovjet rend szent és sérthetetlen alapját;

d) erősítse állandóan kapcsolatát a tömegekkel, reagáljon idejében a dolgozók igényeire és szükségleteire, magyarázza meg a pártonkívüli tömegeknek a párt politikáját és határozatait, szem előtt tartva, hogy pártunk ereje és legyőzhetetlensége a néppel való bensőséges és szétléphetetlen kapcsolatában rejlik;

e) fejlessze öntudatát, sajátítsa el a marxizmus-leninizmus alapjait;

f) tartsa be a minden párttagra egyaránt kötelező párt- és állami fegyelmet. A pártban nem lehet kétféle fegyelem; az egyik a vezetők, a másik az egyszerű párttagok számára. A pártban egy a fegyelem, egy a törvény minden kommunista számára, érdemeitől és tiszttségétől függetlenül. A párt- és állami fegyelem megszegése nagy bűn, amely kárt okoz a pártnak, s ezért összeegyeztethetetlen a párthoz tartozással;

g) fejlessze az önbírálatot és az alulról jövő bírálatot, tárja fel és igyekezzék kiküszöbölni a munkában mutatkozó fogyatékosságokat, harcoljon a munkában a hivalkodó „minden rendben van” hangulat és a munkasikerektől való megelégedés ellen. A bírálat elfojtása nagy bűn. Aki elfojtja és öntömjénezéssel meg magasztalással helyettesíti a bírálatot, annak nincs helye a párt soraiban;

h) közölje személyekre való tekintet nélkül a párt vezető szerveivel, egészen a Központi Bizottságig, a munkában észlelt fogyatékosságokat. A párttagnak nincs joga ahhoz, hogy eltitkolja a dolgok kedvezőtlen állását, és szemet húnnyon a párt és az állam érdekeit sértő, helytelen cselekedetek fölött. Azt, aki a párttagot e kötelessége teljesítésében gátolja, szigorú büntetéssel kell sújtani, mint a párt akaratának megszegőjét;

i) legyen őszinte és becsületes a párthoz, ne titkolja el és ne fordítse el az igazságot. Az a párttag, aki nem őszinte a párthoz és megtéveszti a pártot, súlyosan vétkezik, s ez összeférhetetlen a párthoz tartozással;

j) őrizze meg a párt- és államtitkot, legyen politikailag éber, szem előtt tartva, hogy a kommunisták éberségére szükség van minden területen és minden körülmények közt. A párt- és államtitok kifecsegeése büntett a párttal szemben, s összeférhetetlen a párthoz tartozással;

k) bármely helyen, ahova a párt állította, hajtsa végre következetesen a pártnak a káderek politikai és szakmai képzettségük szerinti helyes kiválasztására vonatkozó utasításait. Ezeknek az utasításoknak megszegése, a funkcionáriusok baráti kapcsolatok, egyéni lekötöttség, egy vidékről származás és rokoni kötelékek alapján történő kiválasztása összeférhetetlen a párthoz tartozással.

4. A párttag joga, hogy:

a) részt vegyen a párt politikai kérdéseinek a taggyűléseken vagy a pártsajtóban történő szabad és tárgyilagos megvitatásában;

b) a taggyűléseken bármely pártfunkcionáriust megbíráljon;

c) részt vegyen a pártszervek megválasztásában, mint választó és választható;

d) személyes részvételt követeljen mindazokban az esetekben, amikor az ő tevékenységéről vagy magatartásáról döntenek;

e) bármilyen kérdéssel és beadvánnyal forduljon a párt bármely szervéhez, egészen a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságáig.

5. Párttagot csakis egyénileg lehet a pártba felvenni. Új párttagot a jelöltségi idejüket letöltött tagjelöltek sorából vesznek fel. Párttagnak öntudatos, tevékeny és a kommunizmus ügye iránt odaadó munkások, parasztok és értelmiségiek vehetők fel.

A pártba csak az vehető fel, aki tizennyolcadik életévét betöltötte.

A tagfelvétel a jelöltek sorából a következőképpen történik:

a) Aki felvételét kéri a pártba, az három olyan párttag ajánlását nyújtja be, akik legalább három éve tagjai a pártnak, s akik őt a közös munka alapján legalább egy éve ismerik.

Első megjegyzés. Ha komszomolistát vesznek fel a pártba, a Komszomol kerületi bizottságának ajánlása egy párttag ajánlásával egyenlő.

Második megjegyzés. A Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának tagjai és póttagjai tartózkodnak az ajánlástól.

b) A pártba való felvételt az alapszervezet taggyűlése vitatja meg és dönti el. Az alapszervezet taggyűlésének határozata a kerületi pártbizottság, olyan városokban pedig, ahol nincs kerületi felosztás, a városi pártbizottság jóváhagyása után lép érvénybe.

A pártba való felvétel megvitatásánál az ajánlók jelenléte nem kötelező.

c) Fiatalok, 20. életévük betöltéséig, csak a Komszomol útján léphetnek be a pártba.

d) Más pártok volt tagjainak felvételéhez öt olyan párttag ajánlása szükséges, akik közül három tíz éve tagja a pártnak, kettő pedig forradalomelőtti párttagsággal rendelkezik — s a felvétel ugyancsak kizárólag az alapszervezet útján történik, a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának kötelező jóváhagyásával.

6. Az ajánlók felelősséggel tartoznak ajánlásuk helyességéért.

7. A tagjelöltek sorából felvett párttagok párttagságát attól a naptól számítják, amikor az illetékes alapszervezet taggyűlése a tagjelöltet határozatilag a párttagok közé felvette.

8. Azt a párttagot, aki az egyik szervezet területéről valamely másik szervezet területére költözik, az utóbbi szervezet átigazolja tagjai közé.

Megjegyzés. A párttagnak az egyik szervezetből a másikba való átigazolása a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága által megállapított szabályok szerint történik.

9. Azoknak a párttagoknak és tagjelölteknek párttagsága, akik három hónapig indokolatlanul nem fizetnek tagsági díjat, automatikusan megszűnik; erről az alapszervezet megfelelő határozatot hoz, amelyet a kerületi vagy városi pártbizottságnak kell jóváhagynia.

10. Valamely kommunistának a pártból való kizárásáról annak az alapszervezetnek taggyűlése dönt, amelyhez a kizárásra kerülő párttag tartozik, s a döntést a kerületi vagy városi pártbizottságnak kell jóváhagynia. A kerületi vagy városi pártbizottságnak a kizárásról szóló határozata csak akkor lép érvénybe, ha a területi pártbizottság, a határterületi pártbizottság, illetve a szövetségi köztársaság Kommunista Pártjának Központi Bizottsága jóváhagyja.

Amíg a területi pártbizottság, a határterületi pártbizottság, illetőleg a szövetségi köztársaság Kommunista Pártjának

Központi Bizottsága a kizárási határozatot jóvá nem hagyja, a tagsági könyv a párttagnál marad, s a párttagnak joga van a taggyűléseken részt venni.

11. Az alapszervezet nem hozhat határozatot olyan kommunistának a pártból való kizárásáról, illetőleg tagjelöltté való visszaminősítéséről, aki a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának, valamely szövetségi köztársaság Kommunista Pártja Központi Bizottságának, határterületi, területi, körleti, városi vagy kerületi pártbizottságnak tagja.

A szövetségi köztársaság Kommunista Pártja Központi Bizottsága, a határterületi, területi, körleti, városi vagy kerületi pártbizottság tagjának a pártbizottságból, vagy a pártból való kizárásáról, illetőleg tagjelöltté való visszaminősítéséről az illető bizottság plénuma a szavazatok kétharmad többségével dönt.

12. A Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága tagjának a Központi Bizottságból, vagy a párttagok sorából való kizárásáról, illetőleg tagjelöltté való visszaminősítéséről a pártkongresszus, két kongresszus közötti időszakban pedig a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának plénuma dönt, kétharmad szótöbbséggel. A Központi Bizottságból kizárt tag helyét automatikusan a Központi Bizottság póttagja tölti be, a Központi Bizottság póttagjainak megválasztásakor a kongresszus által megállapított sorrend szerint.

13. Olyan esetekben, amikor valamely párttag büntetendő cselekményt követett el, a párttag kizárása a közigazgatási hatóságnak és a bíróságnak a cselekményre vonatkozó közlése alapján történik.

14. Amikor a pártból való kizárásról döntenek, a lehető legnagyobb óvatossággal és elvtársi gondossággal kell eljárni, s figyelmesen meg kell vizsgálni, indokoltak-e a párttag ellen emelt vádak.

Kisebb vétségek esetén a párt nevelő és ráható rendszabályait (dorgálás, megrovás stb.) kell alkalmazni, nem pedig a pártbüntetés legmagasabb fokát, a pártból való kizárást.

Szükség esetén a pártszervezet pártbüntetésként egy évig terjedő határidőre tagjelöltté minősítheti vissza a párttagot. Az alapszervezetnek a tagjelöltté való visszaminősítéséről szóló határozatát a kerületi vagy városi pártbizottságnak kell jóváhagynia. A visszaminősített párttagot a megállapított határidő leteltével az általános elvek alapján veszik fel a párttagok sorába, előző párttagsági idejének elismerésével.

15. Az illetékes pártszervek a fellebbezés beérkezésétől számított húsz napon belül kötelesek felülvizsgálni a kizárt párttag fellebbezését, valamint a pártszerveknek a pártból való kizárásról szóló határozatát.

II

A TAGJELÖLTEK

16. A pártba való belépéshez tagjelöltségi idő letöltése szükséges, hogy a tagjelölt megismerkedjék a párt programjával, Szervezeti Szabályzatával és taktikájával, és hogy a pártszervezetnek módjában legyen megvizsgálni a tagjelölt személyi tulajdonságait.

17. A tagjelölt felvételének rendje (egyéni felvétel, az ajánlások benyújtása és ellenőrzése, az alapszervezet felvételi határozata s annak jóváhagyása) pontosan ugyanaz, mint a tagfelvételénél.

18. A tagjelöltség ideje egy év.

A pártszervezet köteles segítséget nyújtani a tagjelölteknek ahhoz, hogy felkészüljenek a pártba való belépésre. A tagjelöltségi idő leteltével a pártszervezet köteles taggyűlésen foglalkozni a tagjelölt felvételének kérdésével. Ha a tagjelölt a pártszervezet által elfogadhatónak minősített okokból nem tudott kellőképpen megfelelni a követelményeknek, akkor az alapszervezet legfeljebb egy évre meghosszabbíthatja jelöltségi idejét. Olyan esetekben viszont, amikor a jelöltségi idő alatt kitűnt, hogy a tagjelölt személyi tulajdonságai miatt nem méltó arra, hogy a párttagok sorába lépjen, a pártszervezet határozatot hoz a tagjelöltek közül való kizárására. Az

alapszervezetnek a tagjelöltségi idő meghosszabbításáról vagy a tagjelöltek közül való kizárásról szóló határozata a kerületi vagy városi pártbizottság jóváhagyása után lép életbe.

19. A párt tagjelöltjei tanácskozási joggal részt vesznek annak a szervezetnek a gyűlésein, amelyhez tartoznak.

20. A párt tagjelöltjei a rendes tagdíjat fizetik a helyi pártbizottság pénztárába.

III

A PÁRT FELEPÍTÉSE. A PÁRTDEMOKRÁCIA

21. A párt szervezeti felépítésének vezérelve a demokratikus centralizmus. Ez azt jelenti, hogy

a) a párt minden vezető szervét alulról felfelé választják;
b) a pártszervek pártszervezeteik előtt rendszeres időközökben beszámolnak tevékenységükről;

c) a pártban szigorú pártfegyelem van, s a kisebbség aláveti magát a többségnek;

d) a felsőbb szervek határozatai feltétlenül kötelezőek az alsóbb szervekre nézve.

22. A párt a területi-üzemi elv szerint épül fel. A kerületi pártszervezet az illető kerület valamennyi helyi pártszervezetének felettes szerve, illetőleg egy egész munkaág pártszervezete az illető munkaág részlegein működő valamennyi pártszervezetnek felettes szerve.

23. Minden pártszervezet önállóan határoz a helyi kérdésekben, de ezek a határozatok nem lehetnek ellentétben a párt határozataival.

24. Minden pártszervezet legfelsőbb vezető szerve a taggyűlés (az alapszervezetek részére), a konferencia (például a kerületi, területi szervezetek), a kongresszus (a szövetségi köztársaságok Kommunista Pártjai, a Szovjetunió Kommunista Pártja részére).

25. A taggyűlés, a konferencia vagy a kongresszus vezetőséget vagy bizottságot választ, amely ezeknek végrehajtó szerve, és vezeti a szervezet egész folyó munkáját.

26. A pártszervek választásánál tilos a lista szerinti szavazás. Az egyes jelöltekről külön-külön kell szavazni, amellet minden párttag számára korlátozás nélküli jogot biztosítanak arra, hogy kifogást emelhessen az egyes jelöltek ellen, s bírálhassa őket. A választás zárt (titkos) szavazás útján történik.

27. A városokban és a kerületi központokban a párt és a kormány legfontosabb határozatainak megvitatására összehívják a városi, illetve a kerületi pártszervezetek aktíváit; az aktívákat azonban nem parádénak, nem a határozatok formális és ünnepélyes jóváhagyása végett, hanem érdemleges vita céljából kell összehívni.

28. A pártpolitika kérdéseinek szabad és érdemleges megvitatása az egyes szervezetekben vagy az egész pártban minden párttag elidegeníthetetlen, a pártdemokráciából következő joga. Csupán a pártdemokrácia alapján bontakozhat ki az önkritika, s szilárdulhat meg a pártfegyelem, amelynek tudatosnak, nempedig gépiesnek kell lennie.

De a pártpolitika kérdéseinek széleskörű megvitatását, különösen összszövetségi méretű megvitatását úgy kell megszervezni, hogy az ne vezethessen arra, hogy egy jelentéktelen kisebbség megpróbálja rákényszeríteni akaratát a párt többségére, vagy arra, hogy frakciós csoportosulásokat próbáljanak szervezni, amelyek veszélyeztetik a párt egységét, olyan pártszakító kísérletekre, amelyek megingathatják a szocialista rend erejét és szilárdságát.

Összszövetségi méretű vita csak abban az esetben tekinthető szükségesnek:

a) ha legalább néhány területi vagy köztársasági pártszervezet szükségesnek tartja;

b) ha a Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottságában nincs eléggé szilárd többség a pártpolitika legfontosabb kérdéseit illetően;

c) ha a Központi Bizottság annak ellenére, hogy a Központi Bizottságban van egy meghatározott álláspontot elfoglaló szilárd többség, szükségesnek tartja, hogy politikájának helyességét pártvita útján ellenőrizze.

Csakis e feltételek teljesítésével lehet biztosítani a pártot az ellen, hogy pártellenes elemek visszaéljenek a pártdemokráciával, csakis e feltételek teljesítése esetén lehet arra számítani, hogy a pártdemokrácia az ügy javára válik, s nem használják ki a párt és a munkásosztály kárára.

IV

A PÁRT LEGFELSŐBB SZERVEI

29. A Szovjetunió Kommunista Pártjának legfelsőbb szerve a pártkongresszus. A rendes pártkongresszust négyévenként legalább egyszer hívják össze. Rendkívüli kongresszust a párt Központi Bizottsága vagy saját kezdeményezésére, vagy a legutolsó pártkongresszuson képviselt párttagok legalább egyharmadának kívánságára hív össze. A pártkongresszus összehívását és napirendjét legkésőbb másfél hónappal a kongresszus előtt közzé kell tenni. A rendkívüli kongresszusokat két hónap leforgása alatt hívják össze.

A kongresszus határozatképes, ha azon az utolsó rendes kongresszuson képviselt párttagságnak legalább fele képviselve van.

A pártkongresszuson való képviselet arányát a Központi Bizottság állapítja meg.

30. Ha a párt Központi Bizottsága a 29. pontban megállapított határidőn belül nem hívja össze a rendkívüli kongresszust, a rendkívüli kongresszus összehívását követelő szervezeteknek joguk van szervező bizottságot alakítani, amely a rendkívüli kongresszus összehívása tekintetében a Központi Bizottság jogait élvezi.

31. A kongresszus:

a) meghallgatja és jóváhagyja a párt Központi Bizottságának, a Központi Revíziós Bizottságnak és a többi központi szervnek a beszámolóját;

b) felülvizsgálja és módosítja a párt programját és Szervezeti Szabályzatát;

c) meghatározza a párt taktikai vonalát a legfontosabb időszzerű politikai kérdésekben;

d) megválasztja a Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottságát és a Központi Revíziós Bizottságot.

32. A párt Központi Bizottságát és a Központi Revíziós Bizottságot a kongresszus által megállapított összetételben választják meg. Ha a Központi Bizottság valamelyik tagja kiválik a Központi Bizottságból, ezt a kongresszus által megválasztott póttagokból egészítik ki.

33. A Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága hathénaponként legalább egyszer plénumot tart. A Központi Bizottság póttagjai tanácskozási joggal részt vesznek a Központi Bizottság plénumain.

34. A Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága a Központi Bizottság munkájának a plénumok közötti irányítására Elnökséget, a folyó munka, főként a párt-határozatok végrehajtása ellenőrzésének megszervezésére és a káderek kiválasztására irányuló munka vezetésére pedig Titkárságot szervez.

35. A Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága a Központi Bizottság mellett Pártellenőrző Bizottságot szervez.

A párt Központi Bizottsága mellett működő Pártellenőrző Bizottság:

a) ellenőrzi, hogyan tartják be a párt tagjai és tagjelöltjei a pártfegyelmet, felelősségre vonja azokat a kommunistákat, akik vétенek a párt programja és Szervezeti Szabályzata, a párt- és az állami fegyelem ellen, valamint azokat, akik vétенek a párterköles ellen (félrevezetik a pártot, nem becsületesek vagy nem őszinték a párthoz, rágalmaznak, bürokraták, magánéletükben laza erkölcsűek stb.);

b) megvizsgálja az egyes szövetségi köztársaságok Kommunista Pártjai Központi Bizottságainak és a határterületi vagy területi pártbizottságoknak a párthól való kizárásokról és a pártbüntetésekről szóló határozatai ellen benyújtott felbontozéseket;

c) a Pártellenőrző Bizottságnak a köztársaságokban, határterületeken és területeken a helyi pártszervektől független meghatalmazottai vannak.

36. A Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága a kongresszusok közti időben vezeti a párt egész munkáját, képviseli a pártot más pártok, szervezetek és intézmények felé, szervezi a párt különböző intézményeit és vezeti azok tevékenységét, kinevezi a Központi Bizottság ellenőrzése alatt működő központi sajtószervek szerkesztőségét, megerősíti a nagy helyi pártszervezetek pártiapjainak szerkesztőségét, társadalmi jelentőségű vállalatokat szervez és irányít, elosztja a párt erőit és anyagi eszközeit, kezeli a központi pénztárt.

A Központi Bizottság irányítja a központi szovjet- és társadalmi szervezetek munkáját az ezeken belül működő pártcsoportok útján.

37. A párt Központi Bizottságának joga van a vezetés és a politikai munka fokozása céljából politikai osztályokat szervezni és a Központi Bizottság szervezőit kiküldeni a szocialista építés egyes, a népgazdaság és az egész ország szempontjából különösen fontos munkaterületeire, joga van továbbá arra, hogy ha a politikai osztályok teljesítették feladataikat, megszüntesse vagy átalakítsa azokat területi-üzemi elven felépülő rendes pártszervekké.

A politikai osztályok a Központi Bizottság által jóváhagyott külön utasítások alapján működnek.

38. A Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága a pártszervezeteket rendszeresen tájékoztatja munkájáról.

39. A Központi Revíziós Bizottság ellenőrzi: a) hogy gyorsan és helyesen intézik-e az ügyeket a párt központi szerveiben és hogy zökkenő nélkül működik-e a Központi Bizottság Titkárságának apparátusa; b) a párt Központi Bizottságának pénztárát és vállalatait.

V

A PÁRT TERÜLETI, HATÁRTERÜLETI ÉS KÖZTÁRSASÁGI SZERVEZETEI

40. A területi, határterületi, köztársasági pártszervezet legfelsőbb szerve a területi pártkonferencia, a határterületi pártkonferencia, illetve a szövetségi köztársaság Kommunista Pártjának kongresszusa, a konferenciák és kongresszusok közötti időben pedig a területi pártbizottság, a határterületi pártbizottság, illetve a szövetségi köztársaság Kommunista Pártjának Központi Bizottsága. E szervek tevékenységük során a Szovjetunió Kommunista Pártjának és vezető szerveinek határozatai szerint járnak el.

41. A rendes területi konferenciát, a határterületi konferenciát, illetve a szövetségi köztársaság Kommunista Pártjának rendes kongresszusát a területi pártbizottság, a határterületi pártbizottság, illetve a szövetségi köztársaság Kommunista Pártjának Központi Bizottsága hívja össze másfélszázévenként egyszer. Rendkívüli konferenciát, illetve kongresszust a területi pártbizottság, a határterületi pártbizottság, illetve a szövetségi köztársaság Kommunista Pártjának Központi Bizottsága által hozott határozat alapján hívnak össze, vagy akkor, ha azt az illető területi, határterületi, köztársasági pártszervezetet alkotó pártszervezetek tagjainak egyharmada követeli.

A területi konferencián, a határterületi konferencián, illetőleg a szövetségi Köztársaság Kommunista Pártjának kongresszusán való képviselő arányát a területi pártbizottság, a határterületi pártbizottság, illetve a szövetségi köztársaság Kommunista Pártjának Központi Bizottsága állapítja meg.

A területi konferencia, a határterületi konferencia, illetve a szövetségi köztársaság Kommunista Pártjának kongresszusa meghallgatja és jóváhagyja a területi pártbizottságnak, a határterületi pártbizottságnak, illetve a szövetségi köztársaság Kommunista Pártja Központi Bizottságának beszámolóját, a

revíziós bizottság és a többi területi, határterületi és köztársasági szervezet jelentéseit, megvitatja a területen, határterületen, illetve köztársaságban folyó párt-, szovjet, gazdasági és szakszervezeti munka kérdéseit, megválasztja a területi pártbizottságot, a határterületi pártbizottságot, a szövetségi köztársaság Kommunista Pártjának Központi Bizottságát, a revíziós bizottságot és a küldötteket a Szovjetunió Kommunista Pártja kongresszusára.

42. A területi pártbizottság, a határterületi pártbizottság, a szövetségi köztársaság Kommunista Pártjának Központi Bizottsága megválasztja a megfelelő végrehajtó szerveket, amelyek legfeljebb 11 tagból állnak, beleértve a három titkárt, akiket tisztségükben a párt Központi Bizottsága erősít meg. A titkároknak feltétlenül legalább öt éves párttagsággal kell rendelkezniök.

A területi és határterületi pártbizottságokban, a szövetségi köztársaságok Kommunista Pártjának Központi Bizottságában titkárságokat szerveznek a folyó ügyek megvizsgálására és a végrehajtás ellenőrzésére. A titkárság a határozatokról jelentést tesz az illetékes területi pártbizottság, a határterületi pártbizottság, illetőleg a szövetségi köztársaság Kommunista Pártja Központi Bizottsága irodájának.

43. A területi pártbizottság, a határterületi pártbizottság, illetve a szövetségi köztársaság Kommunista Pártjának Központi Bizottsága szervezi a párt különféle intézményeit a terület, a határterület, a köztársaság határain belül, irányítja ezek tevékenységét, biztosítja a pártutasítások következetes végrehajtását, a bírálat és önbírálat kibontakozását, a kommunisták nevelését a fogyatékosságokkal szemben tanúsított engesztelhetetlenség szellemében, irányítja a marxizmus-leninizmus tanulmányozását a párttagok és a tagjelöltek körében, szervezi a dolgozók kommunista nevelésének munkáját, ki nevezi az ellenőrzés alatt működő területi, határterületi, illetve köztársasági pártlap szerkesztőségét, irányítja a területi, határterületi, köztársasági szovjet- és társadalmi szervezetek munkáját az ezeken belül működő pártcsoportok útján, szervezi és irányítja a terület, a határterület, illetve köztársas-

ság szempontjából általános jelentőségű vállalatait, szervezeten belül elosztja a párt erőit és anyagi eszközeit, kezeli a területi, határterületi, köztársasági pártpénztárt, rendszeresen tájékoztatja a párt Központi Bizottságát, s a megállapított időken beszámol tevékenységéről a Központi Bizottságnak.

44. A területi pártbizottságnak, a határterületi pártbizottságnak, illetve a szövetségi köztársaság Kommunista Pártja Központi Bizottságának plénumát legalább kéthavonként egyszer hívják össze.

45. Az autonóm köztársaságok, valamint a határterülethez és a szövetségi köztársaságokhoz tartozó nemzeti és egyéb területek pártszervezetei a határterületi pártbizottságoknak, illetve a szövetségi köztársaság Kommunista Pártja Központi Bizottságának vezetésével működnek, s belső életükben a Szervezeti Szabályzatnak a területi, határterületi és köztársasági pártszervezetekről szóló V. fejezetében kifejtett szabályok szerint járnak el.

VI

A PÁRT KÖRLETI SZERVEZETEI

46. Azokon a területeken, határterületeken és azokban a köztársaságokban, amelyekben körletek vannak, körleti pártszervezeteket létesítenek.

A körleti pártszervezet legfelsőbb szerve a körleti pártkonferencia, amelyet a körleti pártbizottság legalább másfél évenként egyszer hív össze, és a rendkívüli konferencia, amelyet a körleti pártbizottság határozata alapján vagy a körleti szervezethez tartozó szervezetek tagsága egyharmadának kívánságára hívnak össze.

A körleti konferencia meghallgatja és jóváhagyja a körleti pártbizottság, a revíziós bizottság és egyéb körleti pártszervezetek beszámolóit, megválasztja a körleti pártbizottságot, a revíziós bizottságot és a küldötteket a területi konferen-

ciákra, a határterületi konferenciákra, illetve a szövetségi köztársaság Kommunista Pártjának kongresszusára.

47. A körleti bizottság legfeljebb kilenc tagú irodát választ, beleértve a körleti bizottság három titkárát. Titkárokká csak olyanok választhatók, akik legalább három éve párttagok. A körleti bizottság titkárait a területi pártbizottság, a határterületi pártbizottság, illetve a szövetségi köztársaság Kommunista Pártjának Központi Bizottsága hagyja jóvá.

A körleti pártbizottság plénümát legalább másfélhavonként egyszer hívják össze.

48. A körleti pártbizottság szervezi a párt különböző intézményeit a körletben, irányítja azok tevékenységét, biztosítja a pártutasítások következetes végrehajtását, a bírálat és önbírálat kibontakozását és a kommunisták nevelését a fogyatékoságokkal szemben tanúsított engesztelhetetlenség szellemében, irányítja a marxizmus-leninizmus tanulmányozását a párttagok és tagjelöltek körében, szervezi a dolgozók kommunista nevelésének munkáját, kinevezi az irányítása és ellenőrzése alatt működő körleti pártlap szerkesztőségét, irányítja a körleti szovjet és társadalmi szervezetek tevékenységét az ezeken belül működő pártcsoportok útján, szervezi körleti jelentőségű vállalatait, a körletben elosztja a párt erőit és anyagi eszközeit, kezeli a körleti pártpénztárt.

VII

A PÁRT VÁROSI ÉS KERÜLETI (FALUSI ÉS VÁROSI) SZERVEZETEI

49. A városi, a kerületi pártkonferenciát a városi, a kerületi pártbizottság évenként legalább egyszer, a rendkívüli konferenciát — a városi, a kerületi pártbizottság határozata alapján vagy a városi, a kerületi szervezethez tartozó szervezetek tagsága egyharmadának kívánságára hívják össze.

A városi, a kerületi konferencia meghallgatja és jóváhagyja a városi, kerületi pártbizottság, a revíziós bizottság és

egyéb városi, kerületi szervezetek beszámolóit, megválasztja a városi, a kerületi pártbizottságot, a revíziós bizottságot és a küldötteket a határterületi, területi konferenciára, illetőleg a szövetségi köztársaság Kommunista Pártjának kongresszusára.

50. A városi, kerületi pártbizottság 7—9 tagú irodát választ, beleértve a városi, a kerületi pártbizottság három titkárát. A városi és a kerületi pártbizottság titkárának feltétlenül legalább hároméves párttagsággal kell rendelkeznie. A városi és kerületi pártbizottság titkárait a területi pártbizottság, a határterületi pártbizottság, illetve a szövetségi köztársaság Kommunista Pártjának Központi Bizottsága erősíti meg tisztőségükben.

51. A városi, a kerületi pártbizottság szervezi és jóváhagyja a vállalatokban, szovhozokban, gép- és traktorállomásokon, kolhozokban és intézményekben működő alapszervezeteket, irányítja tevékenységüket, nyilvántartja a párttagokat, biztosítja a pártutastítások végrehajtását, a bírálat és önbírálat kibontakozását, a kommunisták nevelését a fogyatékoságokkal szemben tanúsított engesztelhetetlenség szellemében, szervezi a marxizmus-leninizmus tanulmányozását a párttagok és a tagjelöltek körében, vezeti a dolgozók kommunista nevelésének munkáját, kinevezi a vezetése és ellenőrzése alatt működő városi, illetve kerületi pártlap szerkesztőségét, irányítja a városi, a kerületi szovjet és társadalmi szervezetek tevékenységét az ezeken belül működő pártcsoportok útján, a városban, illetve a kerületben elosztja a párt erőt és anyagi eszközeit, kezeli a városi, illetve kerületi pártpénztárt. A városi, a kerületi pártbizottság a párt Központi Bizottsága által megállapított időben és formában beszámol tevékenységéről a területi pártbizottságnak, a határterületi pártbizottságnak, illetve a szövetségi köztársaság Kommunista Pártja Központi Bizottságának.

52. A városi, a kerületi pártbizottság plénurnát legalább havonként egyszer hívják össze.

53. A nagyvárosokban a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának engedélyével a városi pártbizottságnak alárendelt kerületi szervezeteket létesítenek.

VIII

A PÁRT ALAPSZERVEZETEI

54. A párt alapját az alapszervezetek alkotják.

Alapszervezeteket olyan üzemekben, szovhozokban, gép- és traktorállomásokon és más gazdasági vállalatoknál, kolhozokban, a Szovjet Hadsereg és Haditengerészet egységeinél, falvakban, intézményekben, tanintézetekben stb. létesítenek, ahol legalább 3 párttag van.

Olyan vállalatokban, kolhozokban, intézményekben stb., ahol 3-nál kevesebb párttag van, a kerületi, illetve városi pártbizottság vagy a politikai osztály által kijelölt pártszervezők vezetésével tagjelölt-csoportokat vagy párt-komszomolsoportokat szerveznek.

Az alapszervezeteket a kerületi, illetőleg városi pártbizottságok vagy az illetékes politikai osztályok hagyják jóvá.

Az alapszervezet legfelsőbb szerve a taggyűlés, amelyet legalább havonként egyszer hívnak össze.

55. Olyan vállalatokban, intézményekben, kolhozokban stb., ahol több mint 100 párttag, illetve tagjelölt van, az egész vállalatot, intézményt stb. felölelő alapszervezet keretein belül, a kerületi, illetve a városi pártbizottság vagy az illetékes politikai osztály engedélyével műhelyenként, részlegenként, osztályonként stb. pártszervezetek szervezhetők.

A műhely-, részleg- stb. szervezetekben, úgyszintén a 100-nál kevesebb párttagot és tagjelöltet számláló alapszervezetekben brigádonként, gépcsoportonként pártcsoportok létesíthetők.

56. A több mint 300 párttagot és tagjelöltet számláló nagyüzemekben és intézményekben minden egyes esetben a párt Központi Bizottságának engedélyével pártbizottságok

alakíthatók, s ebben az esetben e nagyüzemek és intézmények műhely-pártszervezeti alapszervezeti jogokat kapnak.

57. Az alapszervezet a munkások, parasztok és értelmiségiek tömegeit összekapcsolja a vezető pártszervekkel. Feladata:

a) agitációs és szervezőmunka a tömegek között a párt felhívásának és határozatainak megvalósítása végett, biztosítva az alsófokú pártsajtó (sokszorosított újságok, faliújságok stb.) irányítását;

b) új tagok bevonása a pártba és ezek politikai nevelése;

c) a párttagok és tagjelöltek politikai oktatásának szervezése és annak ellenőrzése, hogyan sajátítják el a párttagok és tagjelöltek a marxizmus-leninizmus alapismereteit;

d) a kerületi pártbizottság, a városi pártbizottság, illetve a megfelelő politikai osztály támogatása annak egész gyakorlati munkájában;

e) a tömegek mozgósítása a gyárakban, szovhozokban, kolhozokban stb. a termelési terv teljesítésére, a munkafegyelem megszilárdítására és a szocialista verseny fejlesztésére;

f) harc a gyárakban, szovhozokban, kolhozokban a lazaság és a pazarlás ellen, állandó gondoskodás a munkások, alkalmazottak, kolhozparasztok kulturális viszonyainak és életkörülményeinek megjavításáról;

g) a bírálat és önbírálat fejlesztése, a kommunisták nevelése a fegyatékoságokkal szemben tanúsított engesztelhetetlenség szellemében;

h) tövénny részvétel az ország gazdasági és politikai életében.

58. A termelő és kereskedelmi vállalatokban, köztük a szovhozokban, kolhozokban, gép- és traktorállomásokon működő alapszervezetek, jelentőségük és a vállalat munkájáért való felelősségük növelése érdekében, jogot kaptak arra, hogy ellenőrizzék a vállalat igazgatóságának tevékenységét.

A minisztériumok pártszervezetei, amelyek a szovjet intézmények sajátos munkafeltételei folytán nem gyakorolhatják az ellenőrzés funkcióját, kötelesek jelezni az intézmény munkájában mutatkozó hiányosságokat, jelenteni a minisz-

térium és egyes funkcionáriusai tevékenységében észlelhető fogyatékokat, s erre vonatkozó jelentéseiket és bizonyítékaikat a Központi Bizottsághoz, valamint a minisztérium vezetőihez benyújtani.

A minisztériumok alapszervezeteinek titkárait a párt Központi Bizottsága erősíti meg.

A minisztériumok központi apparátusában dolgozó valamennyi kommunista az illető minisztérium közös pártszervezetéhez tartozik.

59. Az alapszervezet a folyó munka intézésére legfeljebb 11 tagú vezetőséget választ egy évre.

Alapszervezeti vezetőséget választanak minden olyan pártszervezetben, ahol legalább 15 párttag van.

A 15-nél kevesebb párttagot számláló pártszervezetekben nem vezetőséget, hanem alapszervezeti titkárt választanak.

A legalább 15, de legfeljebb 100 párttagot számláló műhely-pártszervezetek jogot kapnak arra, hogy a párttagoknak a kollektív vezetés szellemében történő gyorsabb ütemű fejlesztése és nevelése érdekében 3—5 tagú műhelypártszervezeti vezetőséget, azok a műhely-pártszervezetek pedig, amelyeknek több mint 100 tagjuk van, 5—7 tagú vezetőséget válasszanak.

A 100-nál kevesebb tagot számláló alapszervezetekben a munkát rendszerint nem függetlenített pártmunkások végzik.

Az alapszervezet és műhely-pártszervezet titkárának feltétlenül legalább egyéves párttagsággal kell rendelkeznie.

IX

A PÁRT ÉS A KOMSZOMOL

60. A Szovjetunió Lenini Kommunista Ifjúsági Szövetsége a Szovjetunió Kommunista Pártjának vezetésével végzi munkáját. A Komszomol Központi Bizottsága, mint a Komszomol vezető szerve, a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának irányítása alatt áll. A Komszomol helyi szervezeteinek munkáját a megfelelő köztársasági, határterületi,

területi, városi, kerületi pártszervezetek irányítják és ellenőrzik.

61. A Komszomolnak azok a tagjai, akik egyszersmind a párt tagjai vagy tagjelöltjei, kiválnak a Komszomolból, mielőtt belépnek a pártba, hacsak nem viselnek vezető tisztséget a Komszomol szervezeteiben.

62. A Komszomol a párt aktív segítőtársa az egész állami és gazdasági építésben. A Komszomol szervezeteinek valóban a pártutasítások aktív végrehajtóinak kell lenniök a szocialista építés minden területén, különösen ott, ahol a pártnak nincsenek alapszervezetei.

63. A Komszomol szervezeteinek széleskörű kezdeményezési joguk van azon a téren, hogy megvitassák és felvessék az illetékes pártszervezetek előtt az üzem, a kolhoz, a szovhoz, az intézmény munkájának minden olyan kérdését, amely az utóbbiak működésében mutatkozó fogyatékok kiküszöbölésével, a munka megjavításához, szocialista verseny szervezéséhez, tömegkampányok végrehajtásához stb. szükséges segítséggel függ össze.

X

A PÁRT SZERVEZETEI A SZOVJET HADSEREGBEN, A HADITENGERÉSZETBEN ÉS A KÖZLEKEDÉSBEN

64. A Szovjet Hadseregben és a Haditengerészetben a pártmunkát a Szovjet Hadseregnek és a Szovjetunió Haditengerészetének Politikai Főigazgatósága, a közlekedésben pedig a Szovjetunió Közlekedésügyi Minisztériumának, a Szovjetunió Tengerhajózási Minisztériumának és Folyamhajózási Minisztériumának politikai igazgatósága irányítja: a Politikai Főigazgatóságot, illetve a politikai igazgatóságokat a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága osztályának jogai illetik meg.

A Szovjet Hadseregben, a Haditengerészetben és a közlekedésben a pártszervezetek a Központi Bizottság által jóváhagyott külön utasítások alapján működnek.

65. A katonai körzetek, hajórajok és hadseregek politikai igazgatósága vezetőinek, valamint a vasutak politikai osztályai vezetőinek feltétlenül öt éves, a hadosztályok és dandárok politikai osztálya vezetőinek pedig három éves párttagsággal kell rendelkezniök.

66. A politikai szervek kötelesek szoros kapcsolatot fenntartani a helyi pártbizottságokkal oly módon, hogy a politikai szervek vezetői állandóan részt vesznek a helyi pártbizottságokban, a pártbizottságok pedig rendszeresen meghallgatják a politikai szervek vezetőinek beszámolóját a katonai egységekben folyó politikai munkáról, illetve a közlekedési politikai osztályok vezetőinek beszámolóját.

XI

A PÁRTONKÍVÜLI SZERVEZETEK BEN MŰKÖDŐ PÁRTCSOPORTOK

67. A szovjet, szakszervezeti, szövetkezeti és egyéb tömegszervezetek kongresszusain, tanácskozásain és választott szerveiben, ahol legalább 3 párttag van, pártcsoportot kell szervezni, amelynek feladata: a párt befolyásának mindenirányú erősítése és a párt politikájának érvényesítése a pártonkívüliek körében, a párt- és állami fegyelem megszilárdítása, harc a bürokratizmus ellen, a párt- és szovjetutasítások végrehajtásának ellenőrzése. A folyó munka intézésére a csoport titkárt választ.

68. A pártcsoportok az illetékes pártszervek (a Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága, a szövetségi köztársaságok Kommunista Pártjának Központi Bizottsága, határterületi, területi, körleti, városi, kerületi pártbizottság) irányítása alatt állnak.

A csoportok minden kérdésben kötelesek szigorúan és következetesen tartaniok magukat a vezető pártszervek határozataihoz.

XII

A PÁRT ANYAGI ESZKÖZEI

69. A párt és szervezetei a tagsági járulékokból, valamint a pártvállalatok jövedelméből és egyéb bevételekből merítik anyagi eszközeiket.

70. A párttagok és tagjelöltek havi tagsági járuléka a következő (a kereset százalékában):

Havi kereset

500 rubelig	$\frac{1}{2}$	százalék
500—1000 rubelig	1	százalék
1001—1500 rubelig	$1\frac{1}{2}$	százalék
1501—2000 rubelig	2	százalék
2000 rubelen felül	3	százalék

71. A tagjelöltek soraiba lépők belépési díjként havi keresetük 2 százalékát fizetik.

TARTALOM

AZ SZK(b)P XIX. KONGRESSZUSÁNAK EGYBEHÍ- VÁSÁRCL SZÓLÓ KÖZLEMÉNY. 1952 augusztus 20.	7
---	---

BESZÉDEK

V. M. MOLOTOV ELVTÁRS MEGNYITÓ BESZÉDE. Október 5.	11
---	----

A KÖZPONTI BIZOTTSÁG BESZÁMOLÓJA AZ SZK(b)P XIX. KONGRESSZUSÁNAK. G. M. MA- LENKOV elvtárs, a Központi Bizottság titkára előadói beszéde. Október 5.	17—124
---	--------

I. A Szovjetunió nemzetközi helyzete	17— 48
--	--------

1. A kapitalista világrendszer további gyengülése és a tőkés országok gazdasági helyzete	19
2. A nemzetközi helyzet kiéleződése. Új háború veszélye az amerikai-angol agresszív tömb részéről. A népek harca a békéért	32
3. A Szovjetunió harca a béke fenntartásáért és megszilárdításáért	40

II. A Szovjetunió belső helyzete	48— 94
--	--------

1. A Szovjetunió népgazdaságának további fel- lendülése	50—82
A) Az ipar	50
B) A mezőgazdaság	60
C) Áruforgalom, közlekedés, hírközlés	73
D) A takarékoság a népgazdaság további fel- lendítésének igen fontos előmozdítója	76
2. A nép anyagi jólétének, egészségvédelmének és kulturális színvonalának további emelkedése	82
3. A szovjet társadalmi és államrend további meg- szilárdulása	88

III. A párt	94
-----------------------	----

AZ SZK(b)P KÖZPONTI REVÍZIÓS BIZOTTSÁGÁNAK BESZÁMOLÓJA. P. G. MOSZKATOV elvtárs előadói beszéde. Október 6.	125
L. P. BERIJA ELVTÁRS BESZÉDE. Október 7.	136
AZ SZK(b)P XIX. KONGRESSZUSA MANDÁTUM-VIZSGÁLÓ BIZOTTSÁGÁNAK BESZÁMOLÓJA. N. M. PEGOV elvtárs előadói beszéde. Október 7.	160
A. M. VASZILJEVSZKIJ ELVTÁRS BESZÉDE. Október 7.	170
A XIX. PÁRTKONGRESSZUS IRÁNYELVEI A SZOVJETUNÍÓ FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ 1951—1955. ÉVI ÖTÖDIK ÖTÉVES TERVHEZ, M. Z. SZABUROV elvtárs előadói beszéde. Október 8.	179—224
I. Az ötödik ötéves terv feladatai az ipar terén	181
II. Az ötödik ötéves terv feladatai a mezőgazdaság terén	194
III. Az ötödik ötéves terv feladatai az áruforgalom, a közlekedés és a hírközlés terén	203
IV. Az ötödik ötéves terv feladatai a nép anyagi jólétének, egészségvédelmének és kulturális színvonalának további emelkedése terén	208
N. A. BULGANYIN ELVTÁRS BESZÉDE. Október 8.	225
P. K. PONOMARENKO ELVTÁRS BESZÉDE. Október 8.	247
A. I. MIKOJAN ELVTÁRS BESZÉDE. Október 9.	259
M. A. SZUSZLOV ELVTÁRS BESZÉDE. Október 9.	280
A. N. KOSZIGIN ELVTÁRS BESZÉDE. Október 9.	290
AZ SZK(b)P SZERVEZETI SZABÁLYZATÁNAK MÓDOSÍTÁSA. N. SZ. HRUSCSOV elvtársnak, az SZK(b)P Központi Bizottsága titkárának előadói beszéde. Október 10.	301—327
A párt új elnevezéséről és a párt legfőbb feladatainak a Szervezeti Szabályzatban való meghatározásáról	303
Ki lehet a párt tagja?	305
A párttagok kötelességeiről	307

A párttagok jogairól	317
A tagjelöltekről	318
A párt legfelsőbb szerveiről	320
Milyen időközökben kell összehívni a pártkongresszusokat és a párt Központi Bizottságának plénumait?	320
Az összszövetségi pártkonferenciákról	320
A Politikai Irodának a párt Központi Bizottsága Elnökségévé való átalakításáról	320
A Pártellenőrző Bizottságnak a párt Központi Bizottsága mellett működő Pártellenőrző Bizottsággá való átszervezéséről	321
A helyi pártszervezetek feladatainak a Szervezeti Szabályzatban való pontosabb meghatározásáról	322
Milyen időközökben kell összehívni a helyi pártbizottságok plénumait?	324
L. M. KAGANOVICS ELVTÁRS BESZÉDE.	
Október 13.	328
I. V. SZTÁLIN ELVTÁRS BESZÉDE. Október 14.	333
K. J. VOROSILOV ELVTÁRS ZÁRÓBESZÉDE.	
Október 14.	338

HATÁROZATOK

AZ SZK(b)P XIX. KONGRESSZUSÁNAK HATÁROZATA G. M. MALENKOV ELVTÁRSNAK, AZ SZK(b)P KÖZPONTI BIZOTTSÁGA TITKÁRÁNAK AZ SZK(b)P MUNKÁJÁRÓL TARTOTT BESZÁMOLÓJA ALAPJÁN	349
AZ SZK(b)P XIX. KONGRESSZUSÁNAK HATÁROZATA AZ SZK(b)P KÖZPONTI REVÍZIÓS BIZOTTSÁGÁNAK BESZÁMOLÓJÁRÓL	349
A XIX. PÁRTKONGRESSZUS IRÁNYELVEI A SZOVJETUNIO FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ 1951—1955. ÉVI ÖTÖDIK ÖTÉVES TERVHEZ. Az SZK(b)P XIX. kongresszusának határozata M. Z. Szaburov elvtársnak, az Állami Tervbizottság elnökének előadói beszéde alapján	350—380
I. Az ipar terén	350
II. A mezőgazdaság terén	362

III. Az áruforgalom, a közlekedés és a hírközlés terén	369
IV. A nép anyagi jólétének, egészségvédelmének és kulturális színvonalának további emelkedése terén	373
A PÁRT ELNEVEZÉSÉNEK MEGVÁLTOZTATÁSA	381
AZ SZK(b)P SZERVEZETI SZABÁLYZATÁNAK MÓDOSÍTÁSÁRÓL	382
AZ SZK(b)P PROGRAMJÁNAK ÁTDOLGOZÁSÁRÓL	383
A SZOVJETUNIO KOMMUNISTA PÁRTJÁNAK A PÁRT XIX. KONGRESSZUSÁN MEGVÁLASZTOTT KÖZPONTI BIZOTTSÁGA	385
A KONGRESSZUSON RÉSZT VEVŐ 44 TESTVÉRI KOMMUNISTA ÉS MUNKÁSPÁRT KÜLDÖTTEI	391
 AZ SZKP SZERVEZETI SZABÁLYZATA	
A SZOVJETUNIO KOMMUNISTA PÁRTJÁNAK SZERVEZETI SZABÁLYZATA	397—419
I. A párt, a párttagok, kötelességeik és jogaik	397
II. A tagjelöltek	403
III. A párt felépítése. A pártdemokrácia	404
IV. A párt legfelsőbb szervei	406
V. A párt területi, határterületi és köztársasági szervezetei	409
VI. A párt körleti szervezetei	411
VII. A párt városi és kerületi (falusi és városi) szervezetei	412
VIII. A párt alapszervezetei	414
IX. A párt és a Komszomol	416
X. A párt szervezetei a Szovjet Hadseregben, a Haditengerészetben és a közlekedésben	417
XI. A pártönkívüli szervezetekben működő párt-csoportok	418
XII. A párt anyagi eszközei	419

Felelős szerkesztő: Fedor János